

การคุ้มครองผู้บริโภคร้านสัญญา : ศึกษากรณีธุรกิจที่ให้บริการลักษณะต่อเนื่อง

นางสาวระวีอร วากะมะ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)
เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR)
are the thesis authors' files submitted through the University Graduate School.

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชานิติศาสตร์

คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2560

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

THE CONSUMER PROTECTION ON CONTRACTS: A CASE STUDY OF BUSINESS PROVIDING
SERVICES ON A CONTINUING BASIS

Miss Raweeon Wakama

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Laws Program in Laws

Faculty of Law

Chulalongkorn University

Academic Year 2017

Copyright of Chulalongkorn University

ระวีอร วากะมะ : การคุ้มครองผู้บริโภคด้านสัญญา : ศึกษากรณีธุรกิจที่ให้บริการลักษณะต่อเนื่อง (THE CONSUMER PROTECTION ON CONTRACTS: A CASE STUDY OF BUSINESS PROVIDING SERVICES ON A CONTINUING BASIS) อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
 หลัก: ผศ. ดร.วิโรจน์ วาทินพงศ์พันธ์, 286 หน้า.

ธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องเป็นลักษณะธุรกิจที่ได้รับความนิยมและมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น อันเห็นได้จากธุรกิจในตลาดบริการในปัจจุบัน เช่น ธุรกิจสอนเต้น ธุรกิจสอนภาษาต่างประเทศ ธุรกิจสอนกวดวิชา ธุรกิจให้บริการสถานออกกำลังกาย หรือธุรกิจในการเข้ารับบริการเกี่ยวกับกิจกรรมนันทนาการต่าง ๆ ที่อาศัยการที่ผู้บริโภคสมัครเป็นสมาชิกเพื่อรับประโยชน์และใช้บริการจากผู้ประกอบการ โดยมีการซื้อคอร์สหรือแพ็คเกจเพื่อรับบริการเป็นเวลานาน ทั้งนี้ผู้ประกอบการต้องเข้าทำสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องกับผู้บริโภคเพื่อให้บริการแบบต่อเนื่องไปหลายคราว โดยมีข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรมในหลายลักษณะซึ่งทำให้ผู้บริโภคได้รับความเสียหาย อีกทั้งกฎหมายที่ใช้บังคับในประเทศไทยในการให้ความคุ้มครองผู้บริโภคด้านสัญญา เช่น ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 พระราชบัญญัติว่าด้วยข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม พ.ศ. 2540 ยังไม่อาจนำมาใช้ได้อย่างเพียงพอและเหมาะสม

วิทยานิพนธ์นี้มุ่งศึกษาปัญหาที่เกิดจากการเข้าทำสัญญาในธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่อง รวมทั้งศึกษาแนวทางที่เหมาะสมเพิ่มเติมในการให้ความคุ้มครองผู้บริโภคด้านสัญญาสำหรับธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องในประเทศไทย โดยผู้เขียนได้ศึกษามาตรการทางกฎหมายและกลไกการควบคุมสัญญาสำหรับธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องในต่างประเทศ ซึ่งได้มีการออกกฎหมายที่ใช้บังคับกับธุรกิจลักษณะนี้เป็นการเฉพาะ ได้แก่ ประเทศญี่ปุ่น (Act on Specified Commercial Transactions) ประเทศแคนาดา มลรัฐบริติช โคลัมเบีย (Business Practices and Consumer Protection Act) และประเทศสหรัฐอเมริกา มลรัฐแคลิฟอร์เนีย (The Civil Code of The State of California) เพื่อเป็นแนวทางในการปรับใช้และพัฒนากฎหมายในประเทศไทย

ทั้งนี้ ผู้เขียนได้เสนอว่าควรให้มีการตรากฎหมายใหม่เพื่อใช้บังคับเป็นการเฉพาะสำหรับธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่อง โดยกำหนดค่านิยมของธุรกิจและสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่อง เสนอหลักเกณฑ์และกลไกการควบคุมสัญญาเพื่อกำหนดให้สัญญาที่ใช้ในธุรกิจนี้ต้องเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดไว้ รวมทั้งวิเคราะห์ผลกระทบในการกำหนดกลไกการควบคุมสัญญาดังกล่าวไว้ด้วย

สาขาวิชา นิติศาสตร์

ลายมือชื่อนิสิต

ปีการศึกษา 2560

ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก

5786011134 : MAJOR LAWS

KEYWORDS: CONTINUOUS SERVICES / CONTINUING SERVICES / SERVICES ON CONTINUING BASIS

RAWEEON WAKAMA: THE CONSUMER PROTECTION ON CONTRACTS: A CASE STUDY OF BUSINESS PROVIDING SERVICES ON A CONTINUING BASIS. ADVISOR: ASST. PROF. WIROTE WATINPONGPUN, Ph.D., 286 pp.

The business providing services on a continuing basis is becoming to gain popularity as seen on the recent influx of Dance Studios, Foreign Language School, Education Tutoring School, Gyms, Sport and Recreation Center offering people to sign up for membership on a regular basis for a long period of time. Although a continuing services contract is signed with the purpose of consumer's benefit, it contains unfair contract terms and commonly causes in later disputes and disadvantages of consumers. In Thailand, the law regarding the consumer protection on contracts, e.g., the Civil and Commercial Code, Consumer Protection Act B.E. 2522, Unfair Contract Term Act B.E. 2540 may not adequate and proper.

This thesis focuses on problems caused by entering into a contract in business providing continuous services and offers positive suggestions for achieving fairness based upon consumer protection contract in Thailand. With the purpose of ultimate future guidance for Consumer Protection Law in Thailand, the researcher also studies on legal measures and various legal mechanisms in different countries which are composed of Japan, British Columbia, Canada and the State of California, U.S.A.

The result of study includes proposal on enactment of legislation for business providing services on continuing basis by defining the scope of business providing continuous services and a continuing services contract, and suggestions on how the business contract can be conducted by principal and legal mechanism. Besides, the study provides assessment of positive and negative effects on the new legislation.

Field of Study: Laws

Student's Signature

Academic Year: 2017

Advisor's Signature

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วย ความกรุณาและเอื้อเฟื้อจากผู้เกี่ยวข้องหลายท่าน โดยผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิโรจน์ วาทีนพงศ์พันธ์ ที่ได้ให้ความกรุณา รับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รวมถึงสละเวลาอันมีค่า เพื่อรับฟังปัญหา ให้ความช่วยเหลือ และให้คำปรึกษาแก่ผู้เขียน ทั้งในเรื่องการศึกษาและการดำเนินชีวิตของผู้เขียนมาโดยตลอด จนกระทั่งวิทยานิพนธ์เล่มนี้เสร็จสิ้นสมบูรณ์ไปได้ด้วยดี

ผู้เขียนยังได้รับความกรุณาจากศาสตราจารย์ สำเรียง เมฆเกรียงไกร ประธานกรรมการ สอบวิทยานิพนธ์ อาจารย์ ดร.สิริกัญญา โขวิไลกุล และ อาจารย์ ดร.एमพกา เตชะอภัยคุณ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ซึ่งผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณทุกท่านที่ได้สละเวลาและได้ให้ความ กรุณารับเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ อีกทั้งได้ให้คำแนะนำ ข้อคิดเห็น รวมถึงชี้แนะแนวทางที่ เป็นประโยชน์อย่างยิ่งแก่ผู้เขียน ทำให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้มีเนื้อหาที่สมบูรณ์มากขึ้น

นอกจากนี้ ผู้เขียนขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ประจำหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต และ เจ้าหน้าที่ห้องสมุด คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รวมถึงเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องใน สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค ที่ได้ให้ความเมตตาช่วยเหลือในการให้ข้อมูล และ อำนวยความสะดวกในด้านต่าง ๆ แก่ผู้เขียนอย่างเต็มที่ตลอดระยะเวลาการศึกษาและการจัดทำ วิทยานิพนธ์เล่มนี้

สุดท้ายนี้ ผู้เขียนขอขอบคุณสำหรับกำลังใจและการให้ความสนับสนุนในทุก ๆ ด้าน จาก ครอบครัววากะมะ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง บิดา มารดา พี่สาว และคุณป้าที่รัก ขอขอบคุณ คุณณัฐินี สุวรรณพาณิชย์ หัวหน้าฝ่ายกฎหมาย เพื่อนร่วมงานในฝ่ายกฎหมายและฝ่ายต่าง ๆ ในกลุ่มธุรกิจ การเงินทิสโก้ (TISCO) ทุกคน รวมถึงพี่ ๆ เพื่อน ๆ และน้อง ๆ ในหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขากฎหมายเอกชนและธุรกิจ และบ้านรับน้องอะอิม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตลอดจนผู้ใกล้ชิดของผู้เขียนทุกท่านผู้ซึ่งให้คำแนะนำ ช่วยเหลือในการ จัดทำและมีส่วนทำให้วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จได้ด้วยดี ซึ่งผู้เขียนไม่สามารถเอ่ยนามได้ครบถ้วน โดย หากวิทยานิพนธ์เล่มนี้มีข้อบกพร่องประการใด ผู้เขียนขอน้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียว

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญรูปภาพ.....	ฉ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย.....	10
1.3 สมมติฐานของการศึกษาวิจัย.....	10
1.4 ขอบเขตของการศึกษาวิจัย.....	10
1.5 วิธีการศึกษา.....	11
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	11
1.7 ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	12
บทที่ 2 การคุ้มครองผู้บริโภคด้านสัญญา สำหรับธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องในประเทศไทย.....	14
2.1 แนวคิดทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่อง.....	14
2.1.1 แนวคิดที่เกี่ยวข้องด้านสัญญา.....	14
2.1.1.1 หลักเสรีภาพในการทำสัญญา.....	15
2.1.1.2 หลักความศักดิ์สิทธิ์ในการแสดงเจตนา.....	19
2.1.2 แนวคิดที่เกี่ยวข้องด้านการคุ้มครองผู้บริโภค.....	20
2.1.2.1 แนวคิดเรื่องสิทธิของผู้บริโภค.....	20
2.1.2.2 แนวคิดเรื่องการผ่อนคลายหลักความศักดิ์สิทธิ์ในการแสดงเจตนา.....	22

2.1.2.3 แนวคิดเรื่องการเข้าควบคุมแทรกแซงการประกอบธุรกิจโดยรัฐ	24
2.1.2.4 แนวคิดเรื่องการกำหนดระยะเวลาไต่ร่ตรง (Cooling-off Period).....	25
2.1.3 แนวคิดที่เกี่ยวข้องด้านเศรษฐศาสตร์	27
2.2 ความหมาย ลักษณะ และการจำแนกประเภทสำหรับธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่อง ..	29
2.2.1. ความหมายและลักษณะของธุรกิจบริการและการบริการโดยทั่วไป	29
2.2.2. ความหมายและลักษณะของธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่อง	31
2.2.3. การจำแนกประเภทสำหรับธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่อง	33
2.3 สัญญาและข้อตกลงการใช้บริการในธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่อง	35
2.3.1. ลักษณะของสัญญาที่ใช้ในธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่อง	35
2.3.2. ตัวอย่างข้อตกลงการใช้บริการสำหรับธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่อง	37
2.4 กฎหมายที่เกี่ยวข้องในการคุ้มครองผู้บริโภคด้านสัญญาสำหรับธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่อง	52
2.4.1 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์	52
2.4.2 พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522	60
2.4.3 พระราชบัญญัติว่าด้วยข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม พ.ศ. 2540.....	71
บทที่ 3 การคุ้มครองผู้บริโภคด้านสัญญา สำหรับธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องในต่างประเทศ.....	76
3.1 ประเทศญี่ปุ่น.....	77
3.1.1 คำนิยามของสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องและธุรกิจที่มีการให้บริการในลักษณะต่อเนื่อง	79
3.1.2 กลไกการคุ้มครองผู้บริโภคในสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่อง	84
3.1.3 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการคุ้มครองผู้บริโภคด้านสัญญา.....	103
3.2 ประเทศแคนาดา มลรัฐบริติช โคลัมเบีย	105

3.2.1	คำนิยามของสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องและธุรกิจที่มีการให้บริการในลักษณะต่อเนื่อง	107
3.2.2	กลไกการคุ้มครองผู้บริโภคในสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่อง	110
3.2.2.1	กลไกการคุ้มครองผู้บริโภคกรณีสัญญาที่มีการปฏิบัติการชำระหนี้ในอนาคต (Future Performance Contract).....	110
3.2.2.2	กลไกการคุ้มครองผู้บริโภคกรณีสัญญาจัดให้มีซึ่งบริการที่มีลักษณะต่อเนื่อง (continuing services contract).....	115
3.2.3	หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการคุ้มครองผู้บริโภคด้านสัญญา.....	126
3.2.4	ตัวอย่างการบังคับใช้กฎหมายของหน่วยงานในการคุ้มครองผู้บริโภคในสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่อง	127
3.3	ประเทศสหรัฐอเมริกา มลรัฐแคลิฟอร์เนีย	134
3.3.1	คำนิยามของสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องและธุรกิจที่มีการให้บริการในลักษณะต่อเนื่อง	136
3.3.2	กลไกการคุ้มครองผู้บริโภคในสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่อง	140
3.3.3	หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการคุ้มครองผู้บริโภคด้านสัญญา.....	154
บทที่ 4	การวิเคราะห์กฎหมายและแนวทางการให้ความคุ้มครองผู้บริโภคด้านสัญญา สำหรับธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่อง	175
4.1	การวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับสัญญาและข้อตกลงการให้บริการในธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องในประเทศไทย	176
4.1.1	ปัญหาที่เกิดจากสัญญาและข้อตกลงการบริการตามกฎหมายแพ่งและพาณิชย์.....	176
4.1.2	ปัญหาที่เกิดจากสัญญาและข้อตกลงการบริการตามกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค	181
4.1.3	ปัญหาที่เกิดจากสัญญาและข้อตกลงการบริการในกรณีอื่น ๆ	190
4.2	วิเคราะห์แนวทางในการกำหนดกลไกการให้ความคุ้มครองผู้บริโภคและควบคุมสัญญาสำหรับธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่อง	194
4.2.1	การทำสัญญาเป็นหนังสือที่มีข้อความตามที่กฎหมายกำหนดและส่งมอบสัญญา.....	195

4.2.2 การกำหนดขนาด สี รูปแบบตัวอักษรในสัญญา	200
4.2.3 การกำหนดระยะเวลาขั้นสูงของสัญญา.....	201
4.2.4 การกำหนดจำกัดการชำระค่าบริการล่วงหน้า.....	205
4.2.5 การกำหนดระยะเวลาเริ่มต้นปฏิบัติการชำระหนี้ของผู้ประกอบการตามสัญญา	207
4.2.6 การกำหนดสิทธิการเลิกสัญญา.....	208
4.2.7 การกำหนดการคืนเงิน.....	217
4.2.8 การกำหนดการคืนสินค้าที่เกี่ยวข้องกับบริการตามสัญญา	223
บทที่ 5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ	229
5.1 บทสรุป.....	229
5.2 ข้อเสนอแนะ.....	233
รายการอ้างอิง	238
ภาคผนวก.....	245
ภาคผนวก ก. ตัวอย่างข้อสัญญา/ข้อตกลงใช้บริการของผู้ประกอบการที่มีการให้บริการในลักษณะต่อเนื่อง	246
ธุรกิจสอนเต้น.....	247
ผู้ประกอบการ A.....	247
ธุรกิจสอนโยคะ/พิลาทิส	249
ผู้ประกอบการ B	249
ธุรกิจฟิตเนส/สถานออกกำลังกาย	251
ผู้ประกอบการ C	251
ผู้ประกอบการ D.....	255
ผู้ประกอบการ E.....	260
ผู้ประกอบการ F.....	270

ธุรกิจเรียนทำอาหาร.....	273
ผู้ประกอบการ G.....	273
ภาคผนวก ข. ประกาศคณะกรรมการว่าด้วยสัญญา เรื่อง ให้ธุรกิจให้บริการออกกำลังกายเป็น ธุรกิจที่ควบคุมสัญญา พ.ศ. 2554.....	277
ภาคผนวก ค. ประกาศคณะกรรมการว่าด้วยสัญญา เรื่อง ให้ธุรกิจให้บริการจัดสรรเวลาเข้าใช้ สถานที่พักเป็นธุรกิจที่ควบคุมสัญญา พ.ศ. 2556.....	281
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์	286

สารบัญตาราง

ตารางที่ 1	ตารางแสดงสถิติการรับเรื่องร้องเรียนจากผู้บริโภคในปีงบประมาณ 2559 - 2561.....	2
ตารางที่ 2	ตารางสถิติการร้องเรียนต่อสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค ในปี พ.ศ. 2559 - พ.ศ. 2561.....	3
ตารางที่ 3	สินค้าที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่อง (Related Goods).....	96
ตารางที่ 4	ตารางแสดงรายละเอียดระยะเวลา ค่าเสียหายและค่าใช้จ่ายอันเกี่ยวข้องกับสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องที่ถูกกำหนดไว้.....	102
ตารางที่ 5	ตารางสรุปการคุ้มครองสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องในแต่ละประเทศ.....	157

สารบัญรูปร่าง

รูปที่ 1 ตัวอย่างหนังสือบอกกล่าวเลิกสัญญาในระหว่าง Cooling-off period ถึงผู้ประกอบการ	92
รูปที่ 2 ตัวอย่างหนังสือบอกกล่าวเลิกสัญญาในระหว่าง Cooling-off period ถึงบริษัทเครดิต.....	93
รูปที่ 3 ตัวอย่างหนังสือบอกกล่าวเลิกสัญญากรณีสัญญาที่มีการปฏิบัติการชำระหนี้ในอนาคต (Future Performance Contract).....	114
รูปที่ 4 ตัวอย่างหนังสือบอกกล่าวเลิกสัญญากรณีสัญญาจัดให้มีซึ่งบริการที่มีลักษณะต่อเนื่อง (Continuing Services Contract).....	119
รูปที่ 5 ตัวอย่างหนังสือบอกกล่าวเลิกสัญญาด้วยเหตุที่มีการเปลี่ยนแปลงในสาระสำคัญของผู้บริโภค กรณีสัญญาจัดให้มีซึ่งบริการที่มีลักษณะต่อเนื่อง (Continuing Services Contract).....	122
รูปที่ 6 ตัวอย่างหนังสือบอกกล่าวเลิกสัญญาด้วยเหตุที่มีการเปลี่ยนแปลงในสาระสำคัญของผู้ประกอบการ กรณีสัญญาจัดให้มีซึ่งบริการที่มีลักษณะต่อเนื่อง (Continuing Services Contract).....	124

บทที่ 1

บทนำ

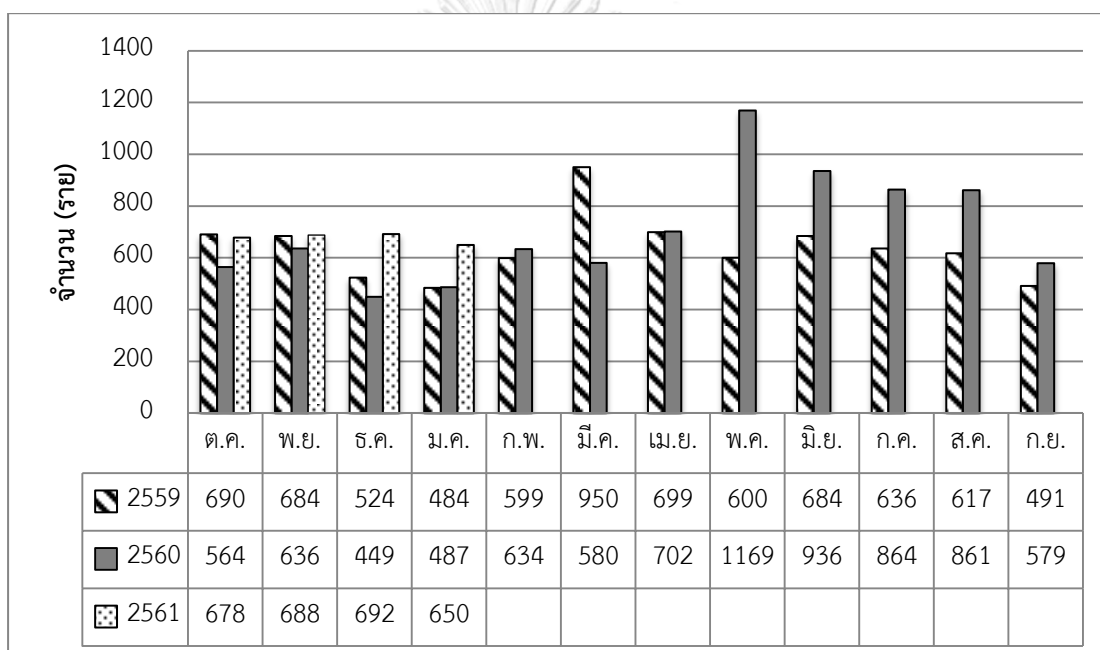
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การประกอบธุรกิจภายใต้ระบบเศรษฐกิจแบบเสรีนิยมในปัจจุบันนี้ ผู้ประกอบธุรกิจมีสิทธิและเสรีภาพในการเลือกดำเนินธุรกิจประเภทใด หรือรูปแบบอย่างใด ๆ เพื่อประกอบธุรกิจที่ตนเห็นว่าจะทำให้ผลประกอบการของธุรกิจตนนั้นมีผลกำไรและเจริญเติบโตต่อไปได้ในอนาคต ทั้งนี้ เว้นแต่การดำเนินกิจการดังกล่าวจะเป็นการขัดต่อกฎหมายหรืออยู่ภายใต้ข้อจำกัดที่กฎหมายกำหนดไว้เป็นการเฉพาะ ดังนั้น การดำเนินการแข่งขันทางธุรกิจ ผู้ประกอบธุรกิจแต่ละรายจึงเร่งพัฒนาธุรกิจของตนเอง โดยนำเสนอผลิตภัณฑ์และบริการในลักษณะต่าง ๆ ออกสู่ตลาด เพื่อให้ได้รับความสนใจและเป็นที่นิยมของผู้บริโภคในตลาดนั้น และเมื่อมีการพัฒนารูปแบบและลักษณะการให้บริการแก่ลูกค้าซึ่งเป็นผู้บริโภคมากขึ้นอย่างต่อเนื่องและตลอดเวลา จึงอาจเป็นปัจจัยส่วนหนึ่งที่ส่งผลให้กฎหมายนั้นยังไม่สามารถควบคุมดูแลได้อย่างเหมาะสมหรือเท่าทันกับธุรกิจรูปแบบใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้น รวมทั้งในการประกอบธุรกิจหนึ่ง ๆ ผู้ประกอบธุรกิจซึ่งเป็นผู้ที่มีอำนาจต่อรองเหนือกว่าผู้บริโภคในบางรายก็อาจอาศัยโอกาสและช่องว่างทางกฎหมาย เข้าทำสัญญากับผู้บริโภคในลักษณะที่คำนึงถึงแต่ผลประโยชน์ทางธุรกิจมากกว่าจะทำสัญญาในลักษณะที่เป็นธรรมกับคู่สัญญาทุก ๆ ฝ่าย เช่น การทำสัญญาโดยให้ผู้บริโภคต้องผูกพันเป็นระยะเวลาโดยไม่เปิดช่องให้สามารถบอกเลิกสัญญาได้แม้จะมีเหตุจำเป็นสมควร หรือจะต้องชำระค่าบริการล่วงหน้าโดยไม่สามารถเรียกร้องเงินคืนได้แม้ว่าผู้บริโภคจะไม่ได้ใช้บริการตามสัญญาด้วยสาเหตุที่เกิดขึ้นโดยทางผู้บริโภคเองหรือโดยทางผู้ประกอบธุรกิจที่ให้บริการนั้นก็ตาม

โดยจากสถิติปัญหาการร้องเรียนที่ทางหน่วยงานสำนักงานคณะกรรมการผู้บริโภค (สคบ.) ซึ่งเป็นหน่วยงานที่กำกับดูแลคุ้มครองสิทธิเกี่ยวกับผู้บริโภคโดยตรง ได้รับการร้องเรียนจากผู้บริโภคในรอบปีงบประมาณ 2559-2561 ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2558 จนถึง วันที่ 30 พฤศจิกายน 2560 มีสถิติเรื่องร้องเรียนต่อคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค รวมในปีงบประมาณ 2559 จำนวน 7,658 ราย ปีงบประมาณ 2560 จำนวน 8,461 ราย และในปีงบประมาณ 2561 (เฉพาะ 2 เดือนแรกของ

ปีงบประมาณ) จำนวน 1,366 ราย¹ ดังสรุปรายละเอียดโดยรวมได้ตามตารางที่ 1 ซึ่งแบ่งพิจารณาเป็นประเภทการร้องเรียน เป็น 8 ประเภท ได้แก่ ประเภทบริการ, ประเภทสิทธิทรัพย์สินและที่อยู่อาศัย, ประเภทสินค้าอุปโภคและบริโภค, ประเภทยานพาหนะ, ประเภทการท่องเที่ยว หรือการเดินทาง, ประเภทธนาคาร สถาบันการเงิน หรือเงินทุนหลักทรัพย์, ประเภทสถานศึกษา และประเภทสิ่งแวดล้อม²

ตารางที่ 1 ตารางแสดงสถิติการรับเรื่องร้องเรียนจากผู้บริโภคในปีงบประมาณ 2559 - 2561

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค³

¹ สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค, "สถิติข้อมูลการร้องทุกข์จากผู้บริโภค ปีงบประมาณ 2556 - 2561", [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: http://www.ocpb.go.th/graph_views.php?graph_id=25 [28 กุมภาพันธ์ 2561]

² สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค, "สถิติรับเรื่องร้องทุกข์จากผู้บริโภคในระบบร้องทุกข์จากผู้บริโภค ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ (เดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๐)", [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: http://www.ocpb.go.th/file_graph/File_20180222112331.pdf [23 มีนาคม 2561]

³ สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค, "สถิติข้อมูลการร้องทุกข์จากผู้บริโภค ปีงบประมาณ 2556 - 2561". [ออนไลน์].

จากข้อมูลในภาพรวมตามตารางที่ 1 ข้างต้น จะเห็นได้ว่าในแต่ละปีมีแนวโน้มการร้องเรียนที่เพิ่มขึ้น โดยประเภทการร้องเรียนที่มีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่อง ซึ่งมีการให้บริการอย่างต่อเนื่องมากกว่าหนึ่งครั้งในการเข้าทำสัญญา เช่น ประเภทบริการ และ ประเภทสถานศึกษา ซึ่งรายละเอียดของธุรกิจในประเภทดังกล่าว รวมถึงสาเหตุหรือปัญหาที่ได้รับการร้องเรียนในรอบปี 3 ที่ผ่านมา อาจสรุปพอสังเขปได้ตามตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 ตารางสถิติการร้องเรียนต่อสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค

ในปี พ.ศ. 2559 - พ.ศ. 2560

ประเภทการร้องเรียน	ประเภทธุรกิจ	สาเหตุหรือปัญหาที่ร้องเรียน	จำนวนรวม (ราย)*
ประเภทบริการ	ธุรกิจคลินิก หรือ สถาบันเสริมความงาม	1) ไม่สามารถยกเลิกสัญญาได้ 2) คุณภาพบริการ 3) คลินิก/ร้าน ปิดกิจการ 4) ได้รับผลกระทบ/บาดเจ็บจากการเสริมความงาม 5) ขอเงินคืน/ยังไม่ได้ใช้บริการ 6) ขอความเป็นธรรม 7) เรียกร้องค่าเสียหาย	813
	ธุรกิจให้บริการ สถานออกกำลังกาย (ฟิตเนส)	1) ยกเลิกสัญญาและขอเงินคืน 2) ยกเลิกสัญญา 3) การโฆษณาเป็นเท็จ/เกินความเป็นจริง 4) ไม่แจ้งให้สมาชิกทราบถึงค่าบริการต่ออายุสมาชิก 5) ขอความเป็นธรรม	770

	สปา	1) ไม่ได้รับความเป็นธรรม 2) การโฆษณาเป็นเท็จ/เกินความเป็นจริง	154
	สุขภาพ	1) ยกเลิกสัญญา 2) การโฆษณาเป็นเท็จ/เกินความเป็นจริง	40
	สัญญาบริการ	1) ไม่ได้รับความเป็นธรรม 2) ไม่ดำเนินการตามสัญญา/ผิดสัญญา 3) แบบสัญญาไม่เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด	35
ประเภท สถานศึกษา	สถานศึกษา	1) ขอคืนเงิน 2) เรียกร้องค่าเสียหาย	11
	โรงเรียน (รวมการศึกษานอกโรงเรียน)	1) ตรวจสอบพฤติกรรมครู 2) เรียกร้องค่าเสียหาย 3) ตรวจสอบค่าธรรมเนียม	4
	สถาบัน	1) ขอคืนเงิน 2) ไม่ดำเนินการตามข้อตกลง 3) ตรวจสอบค่าธรรมเนียม 4) ขอความเป็นธรรม	46

ที่มา : ระบบคุ้มครองผู้บริโภคแบบเบ็ดเสร็จ สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค ข้อมูล ณ วันที่ 1 พฤศจิกายน 2559 ถึง วันที่ 4 ธันวาคม 2560⁴

*หมายเหตุ: ไม่มีข้อมูลในเดือนมกราคม 2559 และกรกฎาคม 2559

⁴ เรื่องเดียวกัน.

ในปัจจุบันธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องเป็นที่แพร่หลายและมีจำนวนมากขึ้น เช่น ธุรกิจการให้บริการพัฒนาทักษะด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นทางด้านความรู้ ความสามารถ กิจกรรมยามว่าง อย่างสถาบันกวดวิชา สถาบันสอนภาษา สถาบันสอนทำอาหาร เต็นรำ หรือศิลปะป้องกันตัว หรือการให้บริการอื่น ๆ อย่างบริการสุขภาพ บริการจัดหาคู่ เป็นต้น ซึ่งผู้ประกอบการที่เป็นผู้ให้บริการส่วนมากมักจะจัดทำความตกลงกับผู้บริโภคในลักษณะของสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น และมีแนวโน้มที่จะเกิดปัญหาในการละเมิดสิทธิต่อผู้บริโภคตามสถิติการร้องเรียนดังกล่าวได้ ในขณะที่ประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายที่กำหนดไว้เฉพาะสำหรับธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องและสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องไว้โดยตรง คงใช้แต่เพียงกฎหมายที่เกี่ยวข้องซึ่งใช้บังคับในปัจจุบันสำหรับเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสัญญานั้น ๆ เป็นการเฉพาะกรณีและอาศัยการให้ความคุ้มครองจากกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคเป็นหลัก แต่อย่างไรก็ตาม กฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันยังไม่สามารถนำมาใช้เพื่อคุ้มครองผู้บริโภคที่เข้าทำสัญญาดังกล่าวได้อย่างเหมาะสมเพียงพอ ซึ่งอาจก่อให้เกิดปัญหาอีกหลายประการตามมา จึงควรศึกษาแนวทางการให้ความคุ้มครองของสัญญาประเภทดังกล่าวในต่างประเทศเพื่อนำมาพัฒนากฎหมายในประเทศไทยให้ดียิ่งขึ้นได้ โดยวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มุ่งศึกษาในประเด็นสำคัญดังต่อไปนี้

1) ประเด็นปัญหาเกี่ยวกับสัญญาและข้อตกลงการใช้บริการระหว่างผู้ประกอบการและผู้บริโภค สำหรับธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องในประเทศไทย

ธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องเป็นการให้บริการอย่างต่อเนื่องตั้งแต่หนึ่งคราวขึ้นไปโดยจะมีการปฏิบัติชำระหนี้ในอนาคตจนกว่าจะปฏิบัติหน้าที่ถูกต้องตามสัญญาจนครบกำหนดระยะเวลาของสัญญา โดยผู้บริโภคจะได้เข้าทำสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องกับผู้ประกอบการซึ่งเป็นผู้ประกอบธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องนั้น ในกรณีนี้ผู้บริโภคอาจได้รับความเสี่ยงและผลกระทบจากการเข้าทำสัญญาดังกล่าวได้ในหลายเรื่อง เช่น ระยะเวลาการผูกพันตามสัญญาที่ยาวนาน การชำระราคาค่าบริการทั้งหมดหรือแต่บางส่วนล่วงหน้า การกำหนดข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรมและเอาเปรียบผู้บริโภคต่าง ๆ โดยผู้ประกอบการอาจอาศัยโอกาสจากการเข้าทำสัญญาลักษณะนี้ปฏิเสธการชำระหนี้ด้วยการไม่ให้บริการสำหรับคราวในอนาคต หรือให้บริการไม่ครบถ้วนตามที่ได้ตกลงไว้ อีกทั้งกำหนดเงื่อนไขไม่คืนเงินแก่ผู้บริโภคไม่ว่ากรณีใด ๆ ที่ผ่านมาก็ยังมีปัญหาทางข้อเท็จจริงเรื่องการถูกละเมิดสิทธิของผู้บริโภคโดยมีการร้องเรียนจากผู้บริโภคว่าสัญญาที่ตนเองเข้า

ทำนั้นไม่ได้รับความเป็นธรรม เลิกสัญญาหรือขอคืนเงินไม่ได้ และบางกรณีผู้ประกอบการก็ปิดสถานที่ประกอบกิจการแล้วหนีหายไป อย่างกรณีของสถานออกกำลังกาย (ฟิตเนส) California WOW และ True Fitness ที่สร้างความเสียหายให้แก่ผู้บริโภคเป็นจำนวนมาก โดยในปัจจุบันธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องมีเพิ่มมากขึ้นหลากหลายประเภท และมีการนำเอาสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องมาใช้ในการทำสัญญาระหว่างคู่สัญญาในหลายประเภทธุรกิจ ดังนั้น เพื่อการศึกษาและวิเคราะห์ในประเด็นนี้ ผู้เขียนจะได้รวบรวมข้อสัญญาของผู้ประกอบการจำนวนหนึ่งที่มีการให้บริการ อันถือได้ว่าเป็นธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องมาเป็นตัวอย่างด้วย

นอกจากนี้ ในปัจจุบันก็ยังไม่มีความหมายที่ออกมาคุ้มครองและใช้บังคับสำหรับสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องไว้โดยตรง จะมีแต่เพียงการใช้บังคับของกฎหมายที่มีอยู่ในส่วนที่เกี่ยวข้องเป็นเรื่อง ๆ ไป ซึ่งในบางบริบทก็ไม่อาจนำมาใช้ในการให้ความคุ้มครองผู้บริโภคได้อย่างเหมาะสม เช่น ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เรื่องหนี้ นิติกรรม สัญญา และเอกเทศสัญญา (สัญญาจ้างทำของ) ซึ่งโดยภาพรวมเป็นการกำหนดถึงสิทธิและหน้าที่ของคู่สัญญาโดยทั่วไปเท่านั้น และกำหนดให้เป็นไปตามหลักเสรีภาพในการเข้าทำสัญญาและความศักดิ์สิทธิ์ในการแสดงเจตนาเป็นสำคัญ หรือในพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 ที่แม้จะมีกลไกทางกฎหมายในการให้ความคุ้มครองผู้บริโภคด้านสัญญาได้ตั้งอยู่แล้วในระดับหนึ่ง โดยกำหนดให้อำนาจคณะกรรมการว่าด้วยสัญญาสามารถออกประกาศควบคุมธุรกิจที่ต้องควบคุมสัญญาหรือควบคุมหลักฐานการรับเงินแล้วแต่กรณี แต่ปัจจุบันมีประกาศควบคุมเพียงธุรกิจบางประเภทซึ่งเป็นธุรกิจเฉพาะประเภทเท่านั้น ซึ่งยังไม่ครอบคลุมธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องในอีกหลาย ๆ ประเภทธุรกิจที่มีลักษณะปัญหาที่คล้ายคลึงกันได้ ซึ่งการออกประกาศควบคุมป้องกันปัญหาในเชิงรับนี้ส่งผลให้ธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องบางประเภทที่ยังคงมีปัญหากับผู้บริโภค กล่าวคือ แม้จะมีลักษณะคล้ายคลึงกับธุรกิจที่ถูกควบคุมโดยประกาศของคณะกรรมการว่าด้วยสัญญา ก็ไม่ทำให้ธุรกิจดังกล่าวเป็นธุรกิจที่ถูกควบคุมด้วย หรือในพระราชบัญญัติว่าด้วยข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม พ.ศ. 2540 ซึ่งแม้จะมีบทบาทในการจัดการปัญหาเรื่องเกี่ยวกับความไม่เป็นธรรมในสัญญาระหว่างผู้ประกอบการและผู้บริโภค แต่มีข้อจำกัดคือผู้บริโภคจะต้องนำคดีขึ้นสู่ศาลเพื่อให้ศาลวินิจฉัยตัดสินคดีเท่านั้น ซึ่งในทางปฏิบัติผู้บริโภคก็ไม่นิยมที่จะใช้สิทธิในทางนี้ด้วยข้อจำกัดเรื่องความยุ่งยากและใช้เวลาในการดำเนินคดี อาจไม่คุ้มกับมูลค่าของสัญญาของตนที่สูญหายไป ดังนั้น กรณีดังกล่าวจึงทำให้ผู้บริโภคยังคงไม่ได้รับการคุ้มครองด้านความไม่เป็นธรรมของสัญญาสำหรับธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องอย่างเหมาะสม

และยังไม่มีกฎหมายใดที่จะเข้ามาช่วยเหลือและคุ้มครองผู้บริโภคด้านสัญญาสำหรับธุรกิจนี้
โดยตรง

ดังนั้น ผู้เขียนจึงเห็นสมควรให้พิจารณากำหนดหลักเกณฑ์และมาตรการทาง
กฎหมายสำหรับธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องและสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องให้
ความเหมาะสม โดยศึกษาจากกฎหมายในต่างประเทศโดยเฉพาะในประเทศที่มีการออกกฎหมายให้
ความคุ้มครองสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องดังกล่าวเป็นการเฉพาะ เพื่อหาแนวทางในการ
คุ้มครองด้านสัญญาให้แก่ผู้บริโภคเพิ่มเติมเพื่อการพัฒนามาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครอง
ผู้บริโภคที่ครอบคลุมและเหมาะสมยิ่งขึ้น

2) ประเด็นปัญหาเกี่ยวกับแนวทางในการกำหนดกลไกการให้ความคุ้มครองผู้บริโภค
และควบคุมสัญญาสำหรับธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องในประเทศไทย

ตามที่ได้กล่าวไปแล้วข้างต้นว่าในการเข้าทำสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องใน
ธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องนั้น มีประเด็นปัญหาในเรื่องของความไม่เป็นธรรมของข้อสัญญา
และผู้บริโภคอาจได้รับความเสี่ยงและผลกระทบจากการเข้าทำสัญญาดังกล่าวได้ในหลายเรื่อง เช่น

ก) ระยะเวลาการผูกพันตามสัญญาที่ยาวนาน ทำให้ผู้บริโภคมีความเสี่ยงต่อ
การที่ผู้ประกอบการซึ่งเป็นผู้ให้บริการจะไม่สามารถให้บริการได้ตามสัญญาหรือให้บริการตามสัญญา
ได้ไม่ถูกต้องตามที่ได้ตกลงกันไว้ ซึ่งการที่ผู้บริโภคจะได้รับการบริการที่ถูกต้องตามสัญญาในตอนแรก
ก็มีได้เป็นเครื่องยืนยันว่าผู้บริโภคจะได้รับบริการที่ถูกต้องในการปฏิบัติการชำระหนี้ในคราวต่อ ๆ ไป
จึงอาจนำไปสู่การผิดสัญญาในอนาคตได้⁵ รวมทั้งในระหว่างอายุสัญญาที่ผูกพันเป็นระยะเวลานานนั้น
อาจมีเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปของฝ่ายผู้บริโภค อันเป็นเหตุให้ผู้บริโภคไม่อาจเข้า
รับชำระหนี้ได้ตามสัญญาได้⁶ เช่น เสียชีวิต ทูพพลภาพ ย้ายถิ่นฐานหรือภูมิลำเนา หรือกรณีที่มี
เหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปของฝ่ายผู้ประกอบการ อันเป็นเหตุให้ไม่สามารถ
ให้บริการชำระหนี้ตอบแทนตามสัญญาแก่ผู้บริโภคได้ เช่น ปิดกิจการ ย้ายสถานประกอบการ

⁵ ชีระรัตน์ จีระวัฒนา และคณะ, "การพัฒนากฎหมายในการให้ความคุ้มครองผู้บริโภค กรณีชำระค่าสินค้าและบริการล่วงหน้า," วารสารกระบวนการยุติธรรม 5 (กันยายน-ธันวาคม 2555): 2.

⁶ เรื่องเดียวกัน., หน้า 2.

ข) ในบางสัญญาผู้ประกอบการอาจให้มีการเรียกให้ผู้บริโภคต้องชำระราคา ค่าบริการทั้งหมดหรือแต่บางส่วนล่วงหน้า บางกรณีอาจจะเป็นรายปี รายเดือน หรือตามแต่รอบช่วง ระยะเวลาที่ผู้ประกอบการจะกำหนด ซึ่งจำนวนมูลค่าของบริการตามสัญญานั้นย่อมสูง กรณีนี้ ผู้บริโภคจึงมีความเสี่ยงต่อการรับบริการ เพราะอาจมีปัญหาในการรักษาคุณภาพการให้บริการของผู้ประกอบการและเมื่อผู้ประกอบการได้รับค่าบริการไปแล้วอาจมีแรงจูงใจน้อยลงในการปฏิบัติตามสัญญา เนื่องจากผู้ประกอบการได้รับค่าบริการมาแล้ว⁷ นอกจากนี้ ผู้ประกอบการอาจอาศัยโอกาสจากการเข้าทำสัญญาลักษณะนี้ในการปฏิเสธการชำระหนี้ด้วยการไม่ให้บริการสำหรับคราวในอนาคต หรือให้บริการไม่ครบถ้วนตามที่ตกลงไว้ และกำหนดเงื่อนไขไม่คืนเงินแก่ผู้บริโภคไม่ว่ากรณีใด ๆ เอาไว้ในสัญญาได้ ส่งผลให้ผู้บริโภคเสียเปรียบที่จะได้รับการบริการตามสัญญาอย่างครบถ้วนตาม ค่าบริการที่ได้สูญเสียไป

ดังนั้น จากปัญหาและความเสี่ยงต่าง ๆ ของผู้บริโภคที่อาจเกิดขึ้นได้จากการเข้าทำสัญญาในลักษณะนี้ จึงนำไปสู่ประเด็นว่ากฎหมายจะช่วยจัดการหรือบรรเทาความเสียหายหรือปัญหาที่อาจเกิดขึ้นจากความเสียหายเหล่านั้นได้อย่างไร ควรจะกำหนดมาตรการทางกฎหมายเพิ่มเติมสำหรับ ธุรกิจลักษณะนี้ หรือต้องจำกัดขอบเขตของสิทธิและหน้าที่ระหว่างคู่สัญญาในเรื่องใด เพียงใดบ้าง เพื่อมิให้สัญญาในลักษณะดังกล่าวก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้บริโภค และกระทบกระเทือนต่อระบบ เศรษฐกิจต่อไป โดยผู้เขียนจะได้วิเคราะห์ถึงแนวทางในการกำหนดการควบคุมสัญญาในธุรกิจที่ ให้บริการในลักษณะต่อเนื่อง รวมทั้งผลกระทบในเชิงบวกและผลกระทบในเชิงลบที่อาจเกิดขึ้นจาก การกำหนดกลไกการควบคุมสัญญาดังกล่าว

ปัจจุบันสิทธิของผู้บริโภคในการเข้าทำสัญญากับผู้ประกอบการอยู่ภายใต้การเข้าทำ สัญญาตามหลักในทางแพ่งและสิทธิพื้นฐานของผู้บริโภคตามกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคโดยทั่วไป หรือ บางกรณีที่เป็นธุรกิจที่ถูกควบคุม ก็มักจะมีการกำหนดรับรองสิทธิให้แก่ผู้บริโภคไว้เพิ่มเติม เช่น สิทธิ ในการได้รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับการทำสัญญาและเงื่อนไขในการทำสัญญา สิทธิในการเลิกสัญญาโดย ไม่มีเหตุ สิทธิในการได้รับการเยียวยาความเสียหายหรือชดเชยภายหลังการเลิกสัญญา อย่างไรก็ตาม สำหรับกรณีธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องนั้น ตามที่ได้กล่าวมาแล้วว่ายังไม่มีกฎหมายที่ใช้ บังคับโดยเฉพาะที่จะเข้ามาควบคุมสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องดังกล่าว ดังนั้น การจะ

⁷ เรื่องเดียวกัน., หน้า 2-3.

พิจารณากำหนดสิทธิและหน้าที่ระหว่างคู่สัญญาที่เข้าทำสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องนั้น ควรจะเป็นไปในแนวทางใดนั้นควรจะศึกษาหลักเกณฑ์และการควบคุมธุรกิจที่มีการบังคับใช้อยู่แล้วในต่างประเทศเป็นแนวทาง โดยการนำเอาหลักเกณฑ์ที่ใช้บังคับในปัจจุบัน รวมถึงปัญหาที่เกิดขึ้นจากการใช้บังคับกฎหมาย หรือผลของคำพิพากษาของศาลหรือคำวินิจฉัยที่เกี่ยวข้องในต่างประเทศมาศึกษาเป็นแนวทางและปรับให้เข้ากับสถานการณ์และสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในประเทศไทย แต่ทั้งนี้ ต้องอยู่ภายใต้ความเหมาะสมในการให้ความคุ้มครองทั้งฝ่ายผู้บริโภคเองและจะต้องไม่สร้างภาระหรือผลกระทบกับการประกอบธุรกิจของผู้ประกอบการเกินสมควร โดยคำนึงถึงข้อดีและข้อเสียที่อาจเกิดขึ้นด้วย

ในต่างประเทศได้ตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้นจากกรณีการทำสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องเช่นนี้ระหว่างผู้ประกอบการธุรกิจและผู้บริโภค โดยกำหนดให้มีกลไกทางกฎหมายในการให้ความคุ้มครองผู้บริโภคสำหรับธุรกิจที่มีให้บริการต่อเนื่องและการทำสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องไว้ ทั้งโดยตรงและโดยอ้อม กล่าวคือ ในบางประเทศจะมีกฎหมายบัญญัติออกมาเพื่อใช้บังคับกับสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องเป็นการเฉพาะ ยกตัวอย่างเช่น ประเทศแคนาดา มลรัฐบริติช โคลัมเบีย และประเทศญี่ปุ่น ซึ่งจะกำหนดคำนิยามไว้โดยชัดเจนว่าธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องและสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องที่จะต้องควบคุมโดยกฎหมายว่าหมายถึงอะไรบ้าง โดยกำหนดเพียงธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องบางธุรกิจเท่านั้นที่จะถูกควบคุมตามกฎหมาย และมีการกำหนดรับรองสิทธิต่าง ๆ ของผู้บริโภคเอาไว้ เช่น สิทธิในการเลิกสัญญา สิทธิในการขอรับเงินคืน รวมถึงมีการจำกัดการดำเนินธุรกิจและการให้บริการของธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่อง เช่น การกำหนดแบบสัญญาและรายละเอียดในสัญญา การกำหนดระยะเวลาสูงสุดในการให้บริการตามสัญญา การกำหนดวงเงินขั้นต่ำหรือมูลค่าของสัญญา เป็นต้น รวมทั้งกำหนดผลทางกฎหมายกรณีที่มีการทำสัญญาโดยฝ่าฝืนหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดควบคุมไว้ด้วย

ด้วยเหตุและผลดังกล่าวมาข้างต้นทั้งหมด ผู้เขียนจึงเห็นสมควรที่จะศึกษาวิจัยถึงปัญหาที่เกิดขึ้น รวมทั้งขอบเขต วิธีการและลักษณะการให้ความคุ้มครองผู้บริโภคในด้านสัญญา โดยเฉพาะกับธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องและสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องในต่างประเทศ เพื่อหาแนวทางในการกำหนดหลักเกณฑ์และมาตรการทางกฎหมายที่จะนำมาปรับใช้ในการคุ้มครอง

ผู้บริโศคด้านสัญญาสำหรับธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องและสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องในประเทศไทยต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาลักษณะของธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่อง
- 2) เพื่อศึกษารายละเอียดข้อตกลงในสัญญาระหว่างผู้ประกอบการและผู้บริโศคสำหรับธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่อง
- 3) เพื่อศึกษารูปแบบ มาตรการทางกฎหมาย และแนวทางการบังคับใช้กฎหมายในการให้ความคุ้มครองผู้บริโศคด้านสัญญาที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องในต่างประเทศ
- 4) เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับความไม่เป็นธรรมในการทำสัญญาระหว่างผู้ประกอบการและผู้บริโศค และแนวทางการให้ความคุ้มครองผู้บริโศคด้านสัญญาสำหรับธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่อง เพื่อนำไปสู่การกำหนดแนวทางควบคุมสัญญาและบทบัญญัติหรือมาตรการทางกฎหมายที่เหมาะสมในการให้ความคุ้มครองผู้บริโศคด้านสัญญากรณีธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องในประเทศไทย

1.3 สมมติฐานของการศึกษาวิจัย

ในธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องในปัจจุบันมีการใช้ข้อสัญญาในลักษณะที่ไม่เป็นธรรมกับผู้บริโศค แต่มาตรการทางกฎหมายที่ใช้บังคับเพื่อคุ้มครองผู้บริโศคด้านสัญญาสำหรับธุรกิจลักษณะดังกล่าวยังไม่เพียงพอและเหมาะสม จึงสมควรกำหนดแนวทางหรือบทบัญญัติของกฎหมายในการคุ้มครองผู้บริโศคด้านสัญญาที่เหมาะสมเพิ่มเติม

1.4 ขอบเขตของการศึกษาวิจัย

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มุ่งเน้นถึงการศึกษาลักษณะของการให้บริการในธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่อง ซึ่งจะเป็นการศึกษาเฉพาะในส่วนของการให้บริการ (Services) โดยเฉพาะกลุ่มการบริการส่วนตัว (Personal Services) บริการการเข้ากลุ่มสังคม (Social Services) และด้านการกีฬา

และบันเทิงนันทนาการ (Sport and Recreation Services) เป็นสำคัญเท่านั้น รวมถึงศึกษาปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างผู้บริโภคและผู้ประกอบการจากการเข้าทำสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องดังกล่าว และมาตรการทางกฎหมายในการให้ความคุ้มครองผู้บริโภคด้านสัญญาที่เกี่ยวข้อง ภายใต้กฎหมายที่มีอยู่ในปัจจุบันในประเทศไทย อันได้แก่ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 และพระราชบัญญัติว่าด้วยข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม พ.ศ. 2540 นอกจากนี้ จะศึกษากฎหมายในต่างประเทศจำนวน 3 ประเทศ ได้แก่ ประเทศญี่ปุ่น ประเทศแคนาดา สหรัฐบริติช โคลัมเบีย และประเทศอเมริกา สหรัฐแคลิฟอร์เนีย ที่ได้มีการบัญญัติกฎหมายเพื่อให้ความคุ้มครองผู้บริโภคด้านสัญญาสำหรับสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องโดยเฉพาะ เพื่อเป็นแนวทางตัวอย่างในการนำมาปรับใช้และกำหนดแนวทางในการให้ความคุ้มครองผู้บริโภคด้านสัญญาสำหรับธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องที่เหมาะสมในประเทศไทย

1.5 วิธีการศึกษา

เป็นการศึกษาวิจัยข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับขอบเขตของการศึกษาวิจัย โดยมุ่งศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร (Documentary Research) กล่าวคือ เป็นการค้นคว้าและวิเคราะห์จากหนังสือ บทความวารสาร กฎหมายต่างประเทศ กฎหมายในประเทศไทย เอกสารของหน่วยงานราชการและเอกชนที่เกี่ยวข้อง และข้อมูลต่าง ๆ ผ่านทางเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1) ได้ทราบแนวคิดและหลักเกณฑ์ทั่วไปเกี่ยวกับธุรกิจให้บริการในลักษณะต่อเนื่องและการจัดทำสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่อง
- 2) ได้ทราบสภาพปัญหาเกี่ยวกับข้อตกลงระหว่างผู้ประกอบการและผู้บริโภค และข้อจำกัดของมาตรการในการคุ้มครองผู้บริโภคด้านสัญญา รวมถึงสามารถหาแนวทางที่เหมาะสมเพิ่มเติมในการให้ความคุ้มครองผู้บริโภคด้านสัญญาสำหรับกรณีดังกล่าวได้
- 3) ได้ทราบมาตรการทางกฎหมายต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองผู้บริโภคด้านสัญญา กรณีเป็นสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่อง ที่อาจนำมาซึ่งวิธีหรือแนวทางในการแก้ไขปัญหาและปรับปรุงกฎหมายในประเทศไทยต่อไป

1.7 ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิจัยนี้ผู้เขียนมุ่งเน้นในการศึกษาลักษณะของธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องและการจัดทำสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่อง รวมทั้งกลไกในการให้ความคุ้มครองด้านสัญญาสำหรับสัญญาดังกล่าว และการควบคุมธุรกิจที่ควบคุมสัญญาโดยคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค และคณะกรรมการว่าด้วยสัญญาภายใต้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 โดยศึกษาและวิเคราะห์จากการศึกษาในกฎหมายเฉพาะของต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องและการจัดทำสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่อง ได้แก่ ประเทศญี่ปุ่น ประเทศแคนาดา และประเทศสหรัฐอเมริกา เป็นสำคัญเพื่อเป็นแนวทางในการคุ้มครองผู้บริโภคในประเทศไทยต่อไป ทั้งนี้ จากที่ผู้เขียนได้ศึกษาในเบื้องต้นพบว่ามีวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

1) อธิระรัตน์ จีระวัฒนา, นพดล เดชสมบูรณ์รัตน์, มณฑิรา อาชวานันทกุล และเอมผกา เตชะอภัยคุณ. เรื่องการพัฒนากฎหมายในการให้ความคุ้มครองผู้บริโภค กรณีชำระค่าสินค้าและบริการล่วงหน้า. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์, คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2553. ซึ่งได้ศึกษาแนวทางการให้ความคุ้มครองสัญญาซึ่งเน้นสัญญาที่มีการชำระราคาสินค้าและบริการล่วงหน้าในสหภาพยุโรป รวมทั้งประเทศอื่น ๆ เช่น สหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย แคนาดา ฝรั่งเศสและเยอรมัน โดยศึกษาครอบคลุมทั้งในด้านของสัญญาซื้อขายสินค้าหรือให้บริการที่มีการปฏิบัติการชำระหนี้ในอนาคต สัญญาจัดให้มีซึ่งบริการที่มีลักษณะต่อเนื่อง และสัญญาที่มีการออกบัตรที่ใช้แทนเงินสดสำหรับชำระค่าสินค้าและบริการที่มีการชำระมูลค่าบัตรล่วงหน้า ทั้งนี้ ผู้เขียนเห็นว่ารายงานวิจัยดังกล่าวจะมีความสัมพันธ์และเกี่ยวข้องโดยตรงกับเรื่องที่คุณเขียนจะศึกษา ซึ่งผู้เขียนจะนำประเด็นที่กล่าวถึงเกี่ยวกับสัญญาจัดให้มีซึ่งบริการที่มีลักษณะต่อเนื่องมาศึกษาเพิ่มเติมเป็นการเฉพาะ และศึกษากฎหมายในประเทศญี่ปุ่นซึ่งยังไม่ได้มีการศึกษาในงานวิจัยดังกล่าวด้วย

2) คมกฤษ พองย่อย. ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับธุรกิจการให้บริการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ (Fitness) : ศึกษากรณีด้านสัญญา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, 2554. ซึ่งศึกษาเน้นถึงปัญหาทางกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจการให้บริการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพเป็นสำคัญ โดยได้กล่าวถึงลักษณะของสัญญาที่ให้บริการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ ซึ่งเป็นธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องและจัดให้มีสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องประเภทหนึ่ง โดยมีได้มีการวิเคราะห์และศึกษาเชิงลึกสำหรับธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะ

ต่อเนื่องและจัดให้มีสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องเป็นการเฉพาะดังเช่นขอบเขตในการศึกษาของผู้เขียน

3) ลดาวดี พัฒนประสิทธิ์. มาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองผู้บริโภคเกี่ยวกับธุรกิจสถานบริการเสริมความงามและบริการลดน้ำหนักในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2556. ซึ่งศึกษาถึงหลักเกณฑ์และมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจสถานบริการเสริมความงามและบริการลดน้ำหนัก อันถือได้ว่าเป็นธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องประเภทหนึ่ง รวมถึงมีการวิเคราะห์แนวทางการควบคุมดูแลการประกอบกิจการ มาตรการทางกฎหมายในการควบคุมการทำสัญญาให้บริการและ มาตรการทางกฎหมายในการกำหนดความรับผิดชอบและการชดใช้เยียวยาความเสียหายของผู้ประกอบการในการแก้ไขปัญหาและคุ้มครองผู้ใช้บริการเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมต่อผู้ใช้บริการ โดยมิได้มีการวิเคราะห์และศึกษาเชิงลึกสำหรับธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องและจัดให้มีสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องเป็นการเฉพาะดังเช่นขอบเขตในการศึกษาของผู้เขียนเช่นเดียวกัน

บทที่ 2

การคุ้มครองผู้บริโภคด้านสัญญา

สำหรับธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องในประเทศไทย

การศึกษาวิจัยในบทนี้ผู้เขียนจะได้กล่าวถึงความเป็นมา แนวความคิด ทฤษฎีทางกฎหมาย และทางเศรษฐศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับสัญญาและการคุ้มครองผู้บริโภคด้านสัญญาโดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่อง รวมทั้งทฤษฎีทางด้านการตลาดในการจัดประเภทของการบริการ อันจะนำไปสู่การจัดกลุ่มการบริการสำหรับธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่อง รวมทั้งศึกษาความหมายและลักษณะของธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่อง และสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่อง ซึ่งในประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายให้คำนิยามและกล่าวถึงลักษณะของธุรกิจประเภทนี้ไว้ โดยเฉพาะ ในขณะที่ต่างประเทศในบางประเทศได้ตระหนักถึงความสำคัญของธุรกิจและการจัดทำสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องนี้ โดยออกกฎหมายเพื่อคุ้มครองผู้บริโภคและกำหนดหลักเกณฑ์สำหรับการควบคุมธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องไว้ทั้งโดยตรงและโดยอ้อม นอกจากนี้ ในบทนี้ผู้เขียนจะได้รวบรวมเอาข้อสัญญาที่ใช้ในสัญญาบริการระหว่างผู้ประกอบการและผู้บริโภคสำหรับธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่อง รวมทั้งกล่าวถึงกฎหมายที่เกี่ยวข้องในการให้ความคุ้มครองผู้บริโภคด้านสัญญาสำหรับธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องที่มีอยู่ในประเทศไทยปัจจุบันด้วย

CHULALONGKORN UNIVERSITY

2.1 แนวคิดทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่อง

2.1.1 แนวคิดที่เกี่ยวข้องด้านสัญญา

ผู้ประกอบการธุรกิจซึ่งเป็นผู้ที่ให้บริการและผู้บริโภคได้เข้ามามีความสัมพันธ์ในทางกฎหมายโดยเริ่มจากการที่ทั้งสองฝ่ายได้แสดงเจตนาเข้าทำสัญญาเพื่อซื้อสินค้าหรือบริการและมีการชำระเงินเป็นการตอบแทนกัน มีการกำหนดเนื้อหารายละเอียดของสัญญา และผลของสัญญาที่เกี่ยวข้องระหว่างกันขึ้น ทั้งนี้ อาจสรุปเป็นแยกเป็นหลักที่เกี่ยวข้อง คือ

2.1.1.1 หลักเสรีภาพในการทำสัญญา

หลักเสรีภาพในการทำสัญญา (Freedom of Contract) มีรากฐานจากแนวความคิดทางเศรษฐกิจแบบเสรีนิยมในสมัยคริสต์ศตวรรษที่ 18 ที่ว่าควรให้เอกชนมีอิสระในกิจกรรมทั้งทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม และไม่ควรรัฐเข้ามาแทรกแซง¹ ดังนั้น เอกชนจึงควรมีเสรีภาพในการทำสัญญาโดยที่ไม่มีรัฐเข้ามาแทรกแซงในการทำสัญญานั้น นอกจากนี้ ท่านอาจารย์คณิง ภาไชย ได้อธิบายแนวความคิด Freedom of Contract ว่าเป็นสัญญาที่มีรากฐานมากจากการที่คู่สัญญามีเสรีภาพในการมีความตกลงร่วมกัน (Mutual Agreement) และมีสิทธิการเลือกเข้าทำสัญญาอย่างเสรีโดยไม่ถูกบังคับ (Free of Choice) คู่สัญญาจึงมีอิสระที่จะเข้าทำสัญญาอย่างไรก็ได้²

หลักเสรีภาพในการทำสัญญานี้จำเป็นต้องพิจารณาควบคู่ไปกับหลักอิสระในทางแพ่ง (Private Autonomy) เสมอซึ่งอาจจะไม่สามารถแยกออกจากกันได้ โดยท่านอาจารย์ศันนัทกรณั โสคติพันธุ์ ได้อธิบายความหมายของหลักอิสระในทางแพ่ง ว่าหมายถึงการที่เอกชนมีอำนาจในการตัดสินใจในขอบเขตทางกฎหมาย ทั้งในเรื่องส่วนตัวและในเรื่องทรัพย์สินของตนเอง ซึ่งในทางทรัพย์สินนี้เองที่จะมีความเกี่ยวข้องกับการนำเรื่องนิติกรรมสัญญามาใช้ในการจัดการทรัพย์สิน และในฐานะปัจเจกชนก็ย่อมมีเสรีภาพในการกำหนดขอบเขตทางกฎหมายของตนเองได้ตามความประสงค์ของตนเอง³

การมีเสรีภาพในการทำสัญญาอาจแบ่งเป็นประเภทย่อยได้อีก 4 ประการ⁴ ได้แก่

¹ โชติศักดิ์ อาสภวิริยะ, "สัญญาสำเร็จรูปของสถาบันการเงิน: ศึกษาเปรียบเทียบพระราชบัญญัติว่าด้วยข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม พ.ศ. 2540," (วิทยาลัยการยุติธรรม สำนักงานศาลยุติธรรม, 2549), หน้า 6.

² คณิง ภาไชย, กฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีบุคคลเกี่ยวกับกฎหมายธุรกิจระหว่างประเทศ (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2541), หน้า 23.

³ ศันนัทกรณั โสคติพันธุ์, คำอธิบายกฎหมายนิติกรรม-สัญญา (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2550), หน้า 25-26.

⁴ ไชยยศ เหมะรัชตะ, กฎหมายว่าด้วยสัญญา (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535), หน้า 83-86.

1) เสรีภาพในการทำขึ้นซึ่งสัญญา (Freedom to make a contract) ซึ่งคู่สัญญามีเสรีภาพในการทำข้อเสนอและสนองต่อกันเพื่อให้เกิดสัญญาระหว่างกัน ภายใต้เงื่อนไขว่าการทำขึ้นซึ่งสัญญานี้จะต้องไม่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน⁵

2) เสรีภาพในการเลือกคู่สัญญา (Freedom to select the other party) กล่าวคือ คู่สัญญาแต่ละฝ่ายย่อมมีความสามารถที่จะเลือกคู่สัญญาของตนเองได้ ว่าตนประสงค์จะเข้าทำสัญญากับบุคคลใด โดยไม่ถูกบังคับให้เข้าทำสัญญาหากตนไม่ต้องการที่จะทำสัญญานั้นด้วย⁶

3) เสรีภาพในการกำหนดเงื่อนไขของสัญญา (Freedom to decide the contract terms) โดยคู่สัญญานี้สามารถกำหนดเงื่อนไขในสัญญาไว้อย่างไรก็ได้⁷

4) เสรีภาพที่จะไม่ต้องทำตามแบบ (Freedom from form) กล่าวคือคู่สัญญาไม่ตกอยู่ภายใต้บังคับของความไม่สมบูรณ์เพราะไม่ทำตามแบบ แม้จะมีกฎหมายบังคับให้ต้องกระทำตามแบบมิฉะนั้นอาจจะทำให้สัญญาตกเป็นโมฆะ และกฎหมายไม่อาจบังคับตามสัญญาให้ก็ตาม เนื่องจากในทางทฤษฎีแล้วการที่สัญญาตกเป็นโมฆะเป็นคนละสิ่งกับเรื่องการเกิดของสัญญา⁸

นอกจากนี้ ยังอาจแบ่งเป็นประเภทตามลักษณะที่เป็นรูปธรรมได้ นอกเหนือจาก 4 ประการข้างต้น เช่น

5) เสรีภาพที่จะกระทำนิติกรรมนั้นด้วยตนเองหรือมอบหมายให้บุคคลอื่นกระทำการแทนตน⁹

6) เสรีภาพที่จะกระทำนิติกรรมในลักษณะที่แตกต่างจากที่กฎหมายกำหนดประเภทไว้¹⁰

⁵ เรื่องเดียวกัน.

⁶ เรื่องเดียวกัน.

⁷ เรื่องเดียวกัน.

⁸ เรื่องเดียวกัน.

⁹ ศนันทกรณ โสคติพันธุ์, คำอธิบายกฎหมายนิติกรรม-สัญญา, หน้า 27.

7) เสรีภาพที่จะให้เหตุผลส่วนตัวในการทำนิติกรรมนั้น¹¹

อย่างไรก็ตาม การที่บุคคลมีเสรีภาพในการทำสัญญาดังได้กล่าวมาแล้วข้างต้น แต่ก็อาจจะถูกจำกัดด้วยบทบัญญัติกฎหมาย ศีลธรรม หรือขอบเขตในทางกฎหมายได้ ดังนี้¹²

1) การจำกัดเสรีภาพในการเลือกคู่สัญญา ซึ่งถูกจำกัดสำหรับคู่สัญญาที่ดำเนินกิจการแบบผูกขาด (monopolio legale) ที่อาจมีกฎหมายพิเศษกำหนดให้ต้องยอมเข้าเป็นคู่สัญญาโดยมีอาจปฏิเสธได้¹³

2) การจำกัดเสรีภาพในการกำหนดวัตถุประสงค์ของสัญญา ซึ่งถูกกฎหมายจำกัดเพื่อประโยชน์ที่เหนือกว่า ทำให้คู่สัญญาไม่อาจที่จะทำข้อตกลงที่มีวัตถุประสงค์ขัดต่อกฎหมายนั้นได้ ได้แก่ กฎหมายความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน¹⁴

3) การจำกัดเสรีภาพในเรื่องแบบของสัญญา ในกรณีที่กฎหมายกำหนดให้สัญญาบางประเภทจะต้องทำตามแบบเฉพาะอย่างใดอย่างหนึ่งที่กฎหมายบังคับ¹⁵

4) การจำกัดเสรีภาพในการแสดงเจตนาเพื่อคุ้มครองประโยชน์ของบุคคลภายนอกที่มีความเกี่ยวข้อง เช่น กรณีการแสดงเจตนาเพราะถูกกลั่นแกล้งโดยบุคคลภายนอก¹⁶

5) การจำกัดเสรีภาพในการกำหนดเนื้อหาของสัญญา ซึ่งอาจมีกฎหมายจำกัดควบคุมไว้เป็นการเฉพาะ เช่น กฎหมายที่ควบคุมราคาสำหรับสินค้าบางชนิด หรืออาจถูกจำกัดโดยคู่สัญญาอีกฝ่ายซึ่งมีอำนาจต่อรองในทางเศรษฐกิจเหนือกว่าก็ได้ เช่น สัญญามาตรฐานต่าง ๆ¹⁷

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

¹⁰ เรื่องเดียวกัน.

¹¹ เรื่องเดียวกัน.

¹² สุทธิลักษณ์ สำราญอยู่, "ปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. 2551 ที่มีผลต่อความน่าเชื่อถือของนักท่องเที่ยวต่างประเทศ," (วิทยาลัยการยุติธรรม สำนักงานศาลยุติธรรม, 2552), หน้า 14-15.

¹³ เรื่องเดียวกัน.

¹⁴ เรื่องเดียวกัน.

¹⁵ เรื่องเดียวกัน.

¹⁶ เรื่องเดียวกัน.

¹⁷ เรื่องเดียวกัน.

6) การจำกัดเสรีภาพโดยกฎหมายพิเศษ เช่น กฎหมายคุ้มครองแรงงาน กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค กฎหมายว่าด้วยข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม¹⁸

กล่าวโดยสรุปคือคู่สัญญาแต่ละฝ่ายย่อมมีเสรีภาพในการทำสัญญา และกำหนดเนื้อหาและผลของสัญญาที่ตนเองมีความประสงค์ได้ หากมีข้อสัญญาใดที่ตนเองเห็นว่าเป็นฝ่ายเสียเปรียบ ก็มีสิทธิที่จะปฏิเสธในการเข้าทำสัญญานั้น ซึ่งท่านอาจารย์ดาราพร ธีระวัฒน์ ได้อธิบายไว้ว่า “หนี้ที่เกิดจากสัญญาจะเป็นหนี้ที่ยุติธรรมสำหรับคู่สัญญา” เนื่องจากถือได้ว่าเมื่อคู่สัญญาได้เข้าทำสัญญาเท่ากับเป็นการเห็นว่ายุติธรรมสำหรับตนเองแล้ว การทำสัญญาดังกล่าวจึงอยู่บนหลักของความเท่าเทียมระหว่างคู่สัญญาแต่ละฝ่ายนั่นเอง¹⁹

อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันได้มีการเปลี่ยนแปลงในระบบเศรษฐกิจทำให้ลักษณะของการเข้าทำสัญญาได้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม กล่าวคือ สัญญามีความสลับซับซ้อนมากยิ่งขึ้น มีรายละเอียดการตกลง รวมทั้งบทบาทของคู่สัญญาทุกฝ่ายที่มีมากขึ้น ทั้งคู่สัญญาบางฝ่ายยังมีอำนาจต่อรองในทางเศรษฐกิจที่เหนือกว่าอีกฝ่าย อันเป็นเหตุทำให้เกิดความไม่เท่าเทียมกันระหว่างคู่สัญญาดังเช่นธรรมชาติของลักษณะสัญญาแต่เดิม²⁰ เช่น สัญญาสำเร็จรูประหว่างผู้ให้บริการทางการเงินหรือธนาคารกับผู้บริโภค หรือผู้ประกอบการรายใหญ่ที่ให้บริการแก่ประชาชนผู้บริโภคทั่วไป ซึ่งผู้บริโภคจำเป็นต้องยินยอมผูกพันเพราะบางกรณีก็ไม่อาจเจรจาต่อรองของแก้ไขเปลี่ยนแปลงเนื้อหาหรือผลของสัญญาที่ได้เข้าทำสัญญานั้นได้ รวมถึงอาจเป็นข้อสัญญาซึ่งผู้ประกอบการแทบจะทุกรายในตลาดธุรกิจประเภทนั้น ๆ มักจะใช้เพื่อทำสัญญาและเอื้อต่อประโยชน์ในทางธุรกิจกับตนเองทำให้ผู้บริโภคก็ไม่สามารถที่จะมีทางเลือกในการเจรจาต่อรองเป็นอย่างอื่นได้ ซึ่งกรณีดังกล่าวทั้งหมดก็อาจก่อให้เกิดปัญหาในเรื่องของความไม่เป็นธรรมของสัญญาตามมาด้วย

¹⁸ เรื่องเดียวกัน.

¹⁹ ดาราพร ธีระวัฒน์, กฎหมายสัญญา : สถานะใหม่ของสัญญาปัจจุบันและปัญหาข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2538), หน้า 15.

²⁰ เรื่องเดียวกัน.

2.1.1.2 หลักความศักดิ์สิทธิ์ในการแสดงเจตนา

จากที่ได้กล่าวถึงแนวความคิดเรื่องเสรีภาพในการทำสัญญาข้างต้นไปแล้ว จะมีแนวความคิดอีกเรื่องหนึ่งซึ่งมักจะถูกกล่าวถึงควบคู่ไปด้วยกัน ได้แก่ แนวความคิดเรื่องความศักดิ์สิทธิ์ของการแสดงเจตนา (The Sanctity of Contract หรือ Sanctity of Will หรือ Autonomy of Will) อันเป็นแนวความคิดที่ได้รับอิทธิพลมาจากแนวคิดของลัทธิปัจเจกชนนิยม (Individualism) ซึ่งตั้งอยู่บนสมมติฐานทางเศรษฐศาสตร์แนวคลาสสิกที่เชื่อว่าปัจเจกชนหรือเอกชนมีคุณค่าในตัวเองและเป็นผู้มีอำนาจและความสามารถในการใช้เหตุผลตัดสินใจด้วยตนเองได้ (Rational Being) จึงมีความสามารถที่จะปกป้องผลประโยชน์ของตนเองได้ (Self-interest Protection) และจะตัดสินใจกระทำสิ่งที่จะทำให้เกิดประโยชน์สูงสุดให้แก่ตนเองเสมอ (Maximum Benefits) รัฐควรจะปล่อยให้ปัจเจกชนมีอิสระในการกำหนดข้อสัญญาภายใต้กลไกของตลาด²¹ โดยเคารพซึ่งสิทธิของเอกชนและไม่ทำลายสิทธิพื้นฐานของเอกชน เนื่องจากบุคคลทุกคนล้วนแต่มีสิทธิและเสรีภาพของตน เว้นแต่ในเรื่องบางกรณีที่จะเป็นกรอบข้อจำกัดยกเว้นไว้เท่านั้น²²

หลักความศักดิ์สิทธิ์ของการแสดงเจตนาให้ความสำคัญกับการเคารพเจตนาของบุคคล เพราะถือได้ว่าบุคคลใดจะผูกมัดตนเองต่อผู้อื่นอย่างไรก็ตามที่ตนต้องการแล้ว ย่อมเป็นผลมาจากการแสดงเจตนาของตนเอง เจตนาจึงเป็นแหล่งกำเนิดสัญญา และกำหนดเนื้อหาของเงื่อนไขต่าง ๆ และผลของสัญญาทั้งหมด ซึ่งเจตนามีความสำคัญต่อสัญญา 3 ประการ²³ คือ

1) เจตนาก่อให้เกิดสัญญา กล่าวคือ เจตนาเป็นสิ่งสำคัญในการเจรจาตกลงเข้าทำสัญญาระหว่างคู่สัญญา คู่สัญญาย่อมต้องมีความสมัครใจและแสดงออกซึ่งเจตนาในการเสนอและสนองเพื่อให้เกิดสัญญาขึ้นทั้งสิ้น ทั้งนี้ การแสดงออกซึ่งเจตนาเพื่อให้เกิดสัญญาย่อมต้อง

²¹ พินัย ญ นคร, "กฎหมายว่าด้วยข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม: แนววิเคราะห์ใหม่เชิงเปรียบเทียบ," วารสารนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 30, 4 (ธันวาคม 2543): 550.

²² โชติศักดิ์ อาสภวิริยะ, "สัญญาสำเร็จรูปของสถาบันการเงิน: ศึกษาเปรียบเทียบพระราชบัญญัติว่าด้วยข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม พ.ศ. 2540," หน้า 12.

²³ ดาราพร ธีระวัฒน์, กฎหมายสัญญา : สถานะใหม่ของสัญญาปัจจุบันและปัญหาข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม, หน้า 15.

เป็นไปโดยไม่มีควมบกพร่องของเจตนาเกิดขึ้น เช่น การข่มขู่ หลอกลวง กลฉ้อฉล หรือความสำคัญ ผิดต่าง ๆ มิฉะนั้นจะถือได้ว่าการแสดงเจตนาไม่สมบูรณ์²⁴

2) เจตนากำหนดเนื้อหาของสัญญา กล่าวคือ คู่สัญญาสามารถแสดงเจตนา กำหนดเนื้อหาในสัญญาอย่างไรก็ได้ แม้ว่าบางกรณีกฎหมายอาจจะมีการกำหนดแบบของสัญญา หรือสิทธิและหน้าที่ที่เกี่ยวข้องไว้โดยเฉพาะตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (เอกเทศสัญญา) คู่สัญญาก็อาจกำหนดรายละเอียดสิทธิและหน้าที่หรือความผูกพันระหว่างกันไว้ให้แตกต่างจากที่กฎหมายบัญญัติไว้ก็ได้ ทั้งนี้ ตราบเท่าที่ไม่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน ซึ่งอาจเรียกได้ว่าเป็น สัญญาไม่มีชื่อ (Innominate Contracts)²⁵

3) เจตนากำหนดผลของสัญญา โดยเมื่อเกิดสัญญาขึ้นคู่สัญญาย่อมต้องผูกพันตามที่ได้เจรจาตกลงกันไว้ในสัญญา หากมีข้อสงสัยในสัญญาย่อมอาจจะค้นหาได้จากเจตนาที่แท้จริงของคู่สัญญานั้นเอง ทั้งนี้เป็นไปตามมาตรา 171 และ มาตรา 368 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์²⁶

เมื่อการแสดงเจตนาก่อให้เกิดนิติกรรมต่อกันขึ้นแล้ว กฎหมายจึงรองรับให้มีผลใช้บังคับได้ตามหลักความศักดิ์ของการแสดงเจตนา โดยผู้ที่แสดงเจตนาเมื่อได้แสดงเจตนาได้ออกไปแล้วจะมาอ้างในภายหลังว่าตนมิได้ต้องการแสดงเจตนาเช่นนั้นหาได้ไม่ ผู้ที่แสดงเจตนาเช่นนั้นแล้วจะต้องมีความรับผิดชอบและผูกพันตามที่ตนได้แสดงเจตนาออกไป²⁷

2.1.2 แนวคิดที่เกี่ยวข้องด้านการคุ้มครองผู้บริโภค

2.1.2.1 แนวคิดเรื่องสิทธิของผู้บริโภค

ในประเทศสหรัฐอเมริกา ช่วงปีค.ศ. 1962 ได้มีแนวคิดและการประกาศสิทธิของผู้บริโภคขั้นพื้นฐาน (Consumer Bill of Rights) 4 ประการ ได้แก่ สิทธิที่จะได้รับความปลอดภัย (The right to safety) สิทธิที่จะได้รับข่าวสาร (The right to be informed) สิทธิที่จะ

²⁴ เรื่องเดียวกัน.

²⁵ เรื่องเดียวกัน.

²⁶ เรื่องเดียวกัน.

²⁷ เรื่องเดียวกัน.

เลือกสินค้าหรือบริการ (The right to choose) และสิทธิที่จะได้รับฟัง ได้พูด หรือร้องเรียน (The right to be heard) ซึ่งถือเป็นตัวอย่างในการให้ความคุ้มครองผู้บริโภคในประเทศสหรัฐอเมริกาอย่างเป็นทางการ และต่อมาก็ได้พัฒนากลายเป็นต้นแบบของกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคทั้งในประเทศไทยและประเทศอื่น ๆ²⁸ ทั้งนี้ สำหรับแนวคิดในการให้ความคุ้มครองผู้บริโภคในประเทศไทย ได้มีการนำเอามาบัญญัติเพื่อรับรองสิทธิไว้ตามกฎหมาย ตามมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ.2522 ซึ่งผู้บริโภคจะได้รับความคุ้มครองในสิทธิต่าง ๆ ของตน 5 ประการดังต่อไปนี้

1) สิทธิในการได้รับข่าวสารและคำพรรณนา (Right to be informed) เพื่อให้ผู้บริโภคมีข้อมูลใช้ในการพิจารณาและเลือกซื้อสินค้าและบริการต่าง ๆ โดยจะตัดสินใจจากข้อมูลที่แสดงไว้ในฉลากสินค้าและการโฆษณาในสื่อต่าง ๆ ดังนั้น ผู้ประกอบการจะต้องเสนอข้อมูลที่ชัดเจนและเป็นความจริง เพื่อป้องกันมิให้ผู้บริโภคที่จะบริโภคสินค้าหรือบริการเข้าใจผิดและตัดสินใจผิดพลาดในการเลือกซื้อสินค้าหรือบริการนั้น ๆ สิทธิในการได้รับข่าวสารนี้จึงเป็นการช่วยชดเชยข้อเสียเปรียบในแง่ความรู้ ที่ผู้บริโภคมีต่อผู้ประกอบการ²⁹

2) สิทธิที่จะมีอิสระในการเลือกซื้อสินค้าและบริการ (Right to choose) ผู้บริโภคจะต้องมีอิสระเต็มที่ในการเลือกซื้อสินค้าและบริการ ไม่ถูกหลอกลวง³⁰

3) สิทธิได้รับความปลอดภัย (Right to safety) ผู้บริโภคจะต้องได้รับความคุ้มครองในด้านความปลอดภัยและประสิทธิภาพของสินค้าและบริการ โดยผู้ประกอบการจะต้องมีหน้าที่ในการรับผิดชอบดูแลในเรื่องความปลอดภัยในสินค้าและบริการมิให้มีความบกพร่องซึ่งจะก่อให้เกิดอันตรายแก่ผู้บริโภคนั้น³¹

²⁸ กลุ่มงานคณะกรรมการการคุ้มครองผู้บริโภค สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, "แนวทางการดำเนินงานคณะกรรมการการคุ้มครองผู้บริโภค สภาผู้แทนราษฎร," หน้า 2.

²⁹ ชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศานต์, กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค, พิมพ์ครั้งที่ 1 (กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน, 2543),

³⁰ วรวิทย์ ฤทธิพิศ, "ข้อพิจารณาเกี่ยวกับกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค," ตุลพาห 56, 2 (2552): 91-108.

³¹ ประพนธ์ กองมะลิกันแก้ว และคณะ, "กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค Consumer Protection Law," (หลักสูตรกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค สำนักการต่างประเทศ), หน้า 6-7.

4) สิทธิได้รับความเป็นธรรมในการทำสัญญา (Right to fair contract) โดยข้อสัญญาที่เกิดขึ้นระหว่างผู้บริโภคและผู้ประกอบการจะต้องมีความเป็นธรรม ชัดเจน ไม่เอาเปรียบหรือหลอกลวง รวมถึงไม่เป็นการผูกขาดการซื้อขายสินค้าและบริการ³²

5) สิทธิได้รับการพิจารณาและรับชดเชยค่าเสียหาย (Right to redress) หากผู้บริโภคได้รับความเสียหายจากการซื้อสินค้าและบริการ ก็จะต้องได้รับการเยียวยา ความเสียหายที่เป็นธรรมทางใดทางหนึ่งเสมอ³³ โดยที่สิทธิพื้นฐานของผู้บริโภคที่กล่าวมาข้างต้นหากผู้บริโภคถูกละเมิดสิทธิดังกล่าวสามารถใช้สิทธิในการร้องเรียนต่อสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคหรือหน่วยงานผู้ที่มีเกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าวได้

2.1.2.2 แนวคิดเรื่องการผ่อนคลายนโยบายหลักความศักดิ์สิทธิ์ในการแสดงเจตนา

เนื่องด้วยความไม่เท่าเทียมกันของคู่สัญญาในปัจจุบันและความจำเป็นในการคุ้มครองคู่สัญญาฝ่ายที่อยู่ในฐานะที่มีอำนาจต่อรองที่ด้อยกว่า ส่งผลให้หลักความศักดิ์สิทธิ์ของเจตนาหรือหลักเสรีภาพในการทำสัญญาลดบทบาทลง ทั้งนี้ หากพิจารณาถึงความไม่เสมอภาคของคู่สัญญาก็มีปรากฏอยู่ในการทำสัญญาเสมอตั้งแต่อดีต แต่เป็นเพียงความไม่เสมอภาคตามธรรมชาติของสัญญาทั่วไปซึ่งมีอยู่ในลักษณะปกติธรรมดาเท่านั้น กล่าวคือ ยังอยู่ในลักษณะการเจรจาต่อรองกันได้ ถึงแม้ว่าท้ายที่สุดผลของสัญญานั้นอาจจะไม่ได้ทำให้คู่สัญญาทั้งสองฝ่ายได้รับประโยชน์ที่เท่าเทียมกันเสียทีเดียว แต่ก็ถือว่าเป็นที่ตกลงยอมรับกันได้ในระหว่างคู่สัญญา ความไม่เสมอภาคดังกล่าวจึงไม่ได้มีลักษณะที่ก่อให้เกิดการได้เปรียบเสียเปรียบกันอย่างชัดเจน หรือมีสภาพการต่อรองที่ไม่เป็นธรรมเช่นในปัจจุบัน³⁴

ความไม่เสมอภาคในการทำสัญญาปัจจุบันจะเห็นได้ชัดในกรณีของผู้บริโภคกับผู้ผลิตหรือผู้ประกอบการที่มีอำนาจต่อรองในการทำสัญญาที่ไม่เท่าเทียมกัน อันเป็นผลมาจากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ประกอบการเจริญเติบโตของเทคโนโลยีสมัยใหม่ ทำให้เกิดสัญญา

³² วรวิทย์ ฤทธิพิศ, "ข้อพิจารณาเกี่ยวกับกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค," ตุลพาท: 91-108

³³ ประพนธ์ กองมะลิกันแก้ว และคณะ, "กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค Consumer Protection Law,"

³⁴ จักรมณท์ ผาสุกวนิช และสิริอร วสุประสาท, ความสัมพันธ์ระหว่างภาครัฐและเอกชน (2534), หน้า

รูปแบบใหม่ที่มีความซับซ้อนมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบของสัญญาที่อยู่ในลักษณะของสัญญาสำเร็จรูป ซึ่งฝ่ายผู้ประกอบการได้จัดทำร่างรายละเอียดของสัญญาไว้ล่วงหน้าแล้ว โดยไม่เปิดโอกาสให้ผู้บริโภคที่ประสงค์จะเข้ามาเป็นคู่สัญญาต่อรองหรือแก้ไขได้ในภายหลัง ผู้บริโภคจึงอาจจะต้องอยู่ในลักษณะจำยอมที่ต้องรับเอาข้อสัญญานั้น ๆ หรือการที่ผู้ผลิตหรือผู้ประกอบการอยู่ในฐานะที่มีอำนาจต่อรองทางการตลาดที่เหนือกว่า และยังมีความรู้ทางเทคนิคหรือความเชี่ยวชาญเฉพาะเกี่ยวกับสินค้าหรือบริการนั้น ๆ ตีกว่าผู้บริโภค ส่งผลให้ผู้บริโภคตกอยู่ในสถานะที่เสียเปรียบและอาจจะต้องยอมตกลงเข้าผูกพันตามสัญญาทั้งด้านราคาและคุณภาพของสินค้าหรือบริการที่ฝ่ายผู้ประกอบการเป็นผู้กำหนด รวมถึงในบางกรณีผู้บริโภคก็อาจต้องจำยอมสละสิทธิหรือผลประโยชน์อันตนเองพึงมีในการเข้าทำสัญญา เพื่อป้องกันความเสียหายแก่ตนที่อาจเกิดขึ้นจากการไม่ปฏิบัติตามสัญญาของผู้ประกอบการเองด้วย เช่น การยกเว้นสิทธิในการเลิกสัญญา การจำกัดสิทธิในการเรียกร้องค่าเสียหายจากผู้ประกอบการ ซึ่งหากพิจารณาในแง่ความเสียหายที่อาจเกิดแก่ผู้บริโภคหลาย ๆ รายทั้งหมดแล้ว ก็อาจมีผลกระทบต้องสังคมและเศรษฐกิจในวงกว้างได้³⁵

เพราะฉะนั้นแล้วจึงเห็นได้ว่าหลักเสรีภาพในการทำสัญญาที่ยืนยันหลักการว่า เมื่อคู่สัญญาตกลงยินยอมสมัครใจเข้าทำการผูกพันกันแล้ว ก็คือการทำสัญญาที่มีความเสมอภาคและย่อมมีการเจรจาต่อรองกันได้ในระหว่างคู่สัญญา ซึ่งยอมทำให้ฝ่ายที่เห็นว่าตนจะไม่ได้ได้รับความเท่าเทียมหรือเสียเปรียบ สามารถที่จะไม่ตกลงเข้าทำสัญญาด้วยและอาจหาทางออกอื่นที่ตีกว่านั้น ไม่อาจนำมาใช้ได้กับสภาพของสัญญาในปัจจุบันที่มีรูปแบบไม่เหมือนอย่างในอดีตด้วยปัจจัยทางด้านสถานภาพทางสังคม สถานะหรืออำนาจในการต่อรองที่ต่างกันระหว่างผู้ผลิตหรือผู้ประกอบการกับผู้บริโภค ส่งผลให้เสรีภาพในการต่อรองระหว่างคู่สัญญาลดลง และทำให้คู่สัญญาฝ่ายที่ต้องเสียเปรียบจำต้องเข้าทำสัญญาด้วยความกดดันทางเศรษฐกิจหรือความบีบคั้นจากสภาวะการณ์ทางสังคม³⁶

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้นจึงเป็นเหตุให้มีความจำเป็นที่จะต้องมีการให้ความคุ้มครองแก่คู่สัญญาที่อยู่ในฐานะที่มีอำนาจต่อรองที่น้อยกว่าอีกฝ่ายหนึ่งนั่นเอง

นอกจากนี้ แนวคิดนี้ยังมีความเกี่ยวข้องกับแนวคิดความรับผิดชอบคู่สัญญา (Privity of Contract) ซึ่งแต่เดิมถือได้ว่าสัญญาระหว่างคู่สัญญาที่ได้แสดงเจตนาเข้าทำ

³⁵ เรื่องเดียวกัน. หน้า 171.

³⁶ เรื่องเดียวกัน. หน้า 171.

สัญญากันนั้นจะมีความผูกพันกันเฉพาะตัวคู่สัญญาเองเท่านั้น แต่ในการให้ความคุ้มครองผู้บริโภคในบางกรณี มีความจำเป็นต้องให้ความคุ้มครองผู้บริโภคที่อาจจะมีได้อยู่ในฐานะคู่สัญญาก็ได้ จึงเกิดเป็นแนวความคิดว่าผู้บริโภคไม่จำเป็นต้องเป็นผู้บริโภคสินค้าหรือบริการ โดยอาศัยความสัมพันธ์ในทางสัญญาอีกต่อไป และกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคก็ได้มีการพัฒนาออกมาในรูปของการขยายความรับผิดชอบของผู้ขายหรือผู้ให้บริการไปสู่บุคคลอื่นที่ไม่ใช่ผู้ที่มีนิติสัมพันธ์ในทางสัญญาซึ่งคู่สัญญาได้แสดงเจตนาผูกพันตนเองเอาไว้ในตอนแรกด้วย³⁷

2.1.2.3 แนวคิดเรื่องการเข้าควบคุมแทรกแซงการประกอบธุรกิจโดยรัฐ

จากข้อบกพร่องของระบบเศรษฐกิจแบบเสรีนิยมที่มีได้เอื้ออำนวยความยุติธรรมระหว่างผู้ประกอบการธุรกิจและผู้บริโภคได้เท่าที่ควรตามที่ได้กล่าวไปแล้วข้างต้น นักนิติศาสตร์ในปลายศตวรรษที่ 20 ได้เห็นความจำเป็นที่รัฐจะต้องเข้ามาแทรกแซงระบบเศรษฐกิจแบบเสรีนิยม โดยการเข้ามาช่วยเหลือหาทางเยียวยาให้แก่ผู้บริโภค มิใช่ปล่อยให้ผู้บริโภคซึ่งเป็นเอกชนดูแลป้องกันส่วนได้เสียของตนเอง ทั้งนี้ วิธีการที่รัฐจะเข้ามามีบทบาท มีดังนี้³⁸

1) รัฐออกกฎหมายควบคุมดูแลทั้งระหว่างผู้ประกอบการธุรกิจด้วยกันเอง เช่น กฎหมายว่าด้วยการแข่งขันทางการค้า และระหว่างผู้ประกอบการธุรกิจกับผู้บริโภค เช่น กฎหมายควบคุมความปลอดภัยของสินค้าประเภทต่าง ๆ กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสัญญาที่ไม่เป็นธรรม³⁹

2) รัฐต้องกำหนดออกแบบให้มีรูปแบบการชดเชยเยียวยาให้แก่ผู้บริโภคในกรณีที่มีการละเมิดสิทธิของผู้บริโภค เช่น รัฐอาจจัดตั้งหน่วยงานองค์กรพิเศษของรัฐหรือเอกชนให้รับผิดชอบกิจการงานคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภคโดยตรง อาทิ การจัดตั้งสมาคมผู้บริโภค เป็นตัวแทนของผู้บริโภคในการฟ้องร้องคดีแพ่งเพื่อเรียกค่าเสียหาย การตั้งตั้งสำนักงานคุ้มครองผู้บริโภค ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐเพื่อทำหน้าที่รับเรื่องราวร้องทุกข์จากผู้บริโภค ติดตามสอดส่องพฤติกรรมของ

³⁷ สุขุม ศุภนิธย์, คำอธิบายกฎหมายผู้บริโภค, พิมพ์ครั้งที่ 3 (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2557), หน้า 11.

³⁸ เรื่องเดียวกัน. หน้า 12.

³⁹ เรื่องเดียวกัน. หน้า 12.

ผู้ประกอบการ ประชาสัมพันธ์และให้ความรู้กับผู้บริโภคในการรักษาสิทธิของตน นอกจากนี้ในบางรัฐก็มีการกำหนดวิธีการพิจารณาคดีเป็นพิเศษ โดยในบางประเทศมีการดำเนินคดีที่เรียกว่า การดำเนินคดีแบบกลุ่ม หรือ Class action ซึ่งเป็นการกำหนดวิธีการดำเนินคดีโดยผู้บริโภคที่เสียหายบางคนแต่มีผลกระทบต่อผู้บริโภคคนอื่น ๆ ที่เสียหายในลักษณะเดียวกันด้วย เพื่อให้เกิดความสะดวกและไม่สิ้นเปลืองในการพิจารณาคดี⁴⁰

2.1.2.4 แนวคิดเรื่องการทำหนดระยะเวลาไต่ร่ตรง (Cooling-off Period)

การทำหนดระยะเวลาไต่ร่ตรง (Cooling-off Period) มีเหตุผลเบื้องหลังมาจากธรรมชาตินั้นอาจอยู่ในภาวะชั่วคราวที่ไม่อาจไต่ร่ตรงได้อย่างรอบคอบอันอาจเนื่องมาจากเหตุผลทางอารมณ์หรือเหตุผลทางชีวภาพ (transient emotionally or biologically “hot” states) ซึ่งทำให้บุคคลดังกล่าวอาจทำการตัดสินใจที่ไม่คุ้มค่าทางเศรษฐกิจและไม่อาจกลับคืนสู่สภาพเดิม ตัวอย่างเช่น บุคคลอาจจะซื้อรถยนต์ที่ตนไม่อาจจะซื้อได้เพียงเพราะชอบรูปลักษณ์ของรถยนต์หรือบุคคลแต่งงานกันเพราะการตกอยู่ในอารมณ์ความรู้สึกที่รุนแรง หรือบุคคลฆ่าตัวตายเพราะอยู่ในอารมณ์เศร้าโศกอย่างรุนแรง โดยนักเศรษฐศาสตร์ได้ให้เหตุผลไว้หลายประการในการอธิบายว่าทำไมในภาวะดังกล่าวนี้มนุษย์มีแนวโน้มที่จะตัดสินใจในเชิงไร้ประสิทธิภาพ เช่น ในภาวะเช่นนั้นภาวะจิตใจของบุคคลภายในที่จะส่งอิทธิพลที่จะเห็นแก่ประโยชน์ระยะสั้นซึ่งเป็นการตอบสนองต่อภาวะจิตใจเช่นว่า โดยที่ช่วงเวลาที่การใช้วิจารณญาณของบุคคลนั้นมีความไม่เที่ยงตรงอาจเรียกได้ว่า “ภาวะช่องว่างทางการเปลี่ยนแปลงทางอารมณ์” (hot-to-cold empathy gap)⁴¹

ทั้งนี้ จะเห็นได้ว่าคำภาษาอังกฤษ Cooling-off Period นั้น คำว่า “cooling off” คือการทำให้ความเยือกเย็นทางอารมณ์เกิดขึ้นนั่นเอง เพื่อรอไปสู่ภาวะที่มนุษย์มีวิจารณญาณในการตัดสินใจโดยไม่ถูกรบกวนต่อสิ่งเร้า ดังนั้น การกำหนดช่วงระยะเวลาไต่ร่ตรงโดยการบังคับให้ผู้ตัดสินใจชะลอการตัดสินใจไประยะเวลาหนึ่งหรือในลักษณะที่อนุญาตให้บุคคลสามารถ

⁴⁰ เรื่องเดียวกัน. หน้า 12.

⁴¹ ธีระรัตน์ จีระวัฒนา และคณะ, "การพัฒนากฎหมายในการให้ความคุ้มครองผู้บริโภค กรณีชำระค่าสินค้าและบริการล่วงหน้า," (มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2553), หน้า 179-180.

ประเมินการตัดสินใจของตนในภาวะที่ปราศจากสิ่งเร้าทางอารมณ์นั้นจึงเป็นประโยชน์ต่อการแก้ไข ปัญหาการตัดสินใจอย่างเร่งรีบ⁴²

สำหรับแนวคิดเรื่องการกำหนดระยะเวลาไต่ตรอง (Cooling-off Period) นี้ เป็นแนวคิดที่แพร่หลายในต่างประเทศ โดยเฉพาะในอังกฤษ แคนาดา และสหรัฐอเมริกา โดยมีการ นำเอาหลักนี้มาใช้ในหลายลักษณะ เช่น ในประเทศสหรัฐอเมริกาจะมีการกำหนดระยะเวลาไต่ตรอง ในการใช้สิทธิในการเลิกสัญญาด้วยเหตุผลอิสระของผู้บริโภคตามกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค⁴³ (ปัจจุบันมีปรากฏแนวคิดนี้ ในกฎหมายเกี่ยวกับเรื่องการขายแบบตรง การให้กู้ยืมเงิน การเข้าเป็น สมาชิกในสถานออกกำลังกาย การเรียนเต้น การให้บริการจัดสรรเวลาเข้าใช้สถานที่พัก (Timeshare) เป็นต้น) หรือการกำหนดระยะเวลาในการไต่ตรองในเรื่องของการหย่าตามกฎหมายครอบครัว⁴⁴ แต่ ทั้งนี้ ในแง่ของการให้ความคุ้มครองแก่ผู้บริโภคนั้น จะถูกนำมาใช้โดยการกำหนดให้ระยะเวลา พอสมควรแก่ผู้บริโภคภายหลังจากที่ได้ซื้อสินค้าหรือบริการไปแล้วเพื่อให้ผู้บริโภคสามารถไต่ตรองว่า พึงพอใจที่จะซื้อสินค้าหรือใช้บริการเหล่านั้นต่อไปหรือไม่ หากเห็นว่าไม่พึงพอใจและต้องการจะ ยกเลิกการซื้อสินค้าหรือรับบริการเหล่านั้นก็สามารถแจ้งกลับไปยังผู้ประกอบการหรือผู้ให้บริการนั้น โดยตรงได้ ทั้งนี้ตามวิธีการที่กฎหมายกำหนดรองรับไว้⁴⁵ โดยในการใช้สิทธิเลิกสัญญาภายใต้หลัก Cooling off นี้ ที่มักจะกำหนดให้ผู้บริโภคต้องมีหน้าที่ในการส่งมอบสินค้าและขอรับเงินที่ชำระไปแล้ว คืน หรือหากเป็นกรณีการให้บริการก็สามารถยกเลิกบริการและขอรับเงินที่ชำระไปแล้วคืนเต็มจำนวน หรืออาจจะบางส่วนตามสัดส่วนที่ผู้บริโภคได้รับการบริการไปแล้วด้วย แล้วแต่กรณี

อย่างไรก็ตาม ในประเทศไทยก็ได้ยอมรับหลักการเรื่องการให้ระยะเวลาในการไต่ตรองในการใช้สิทธิเลิกสัญญาโดยปราศจากเหตุผลนี้ โดยรับเอาแนวคิดนี้มาใช้คุ้มครอง ผู้บริโภคซึ่งปรากฏเฉพาะใน 2 กรณีเท่านั้น ได้แก่ ในการให้ความคุ้มครองผู้บริโภคสำหรับกรณีการ

⁴² เรื่องเดียวกัน., หน้า 180.

⁴³ Byron D. Sher, "The Cooling-Off Period in Door-to-Door Sales " UCLA Law Review 15, 3 (April 1968): 717.

⁴⁴ Jungmin Lee, "The Impact of a Mandatory Cooling-Off Period on Divorce," Journal of Law & Economics 56, 1 (February 2013): 227.

⁴⁵ Jeff Govern, "Written Notice of Cooling-Off Periods: A Forty-Year Natural Experiment in Illusory Consumer Protection and the Relative Effectiveness of Oral and Written Disclosures," University of Pittsburgh Law Review 75, 3 (Spring 2014): 334-335.

ขายตรงและการตลาดแบบตรง ตามพระราชบัญญัติขายตรงและตลาดแบบตรง พ.ศ. 2545 ที่แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติขายตรงและตลาดแบบตรง (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2560⁴⁶ ซึ่งนำมาใช้เป็นมาตรการในการคุ้มครองผู้บริโภคจากการใช้กลยุทธ์ในการขายหรือการโฆษณาที่มีชอบของผู้ขายตรงที่จะกดดันหรือจำกัดการตัดสินใจของผู้บริโภคในการเข้าทำสัญญา ทำให้ผู้บริโภคไม่สามารถใช้ดุลยพินิจและการไตร่ตรองในการตัดสินใจเข้าทำสัญญาได้อย่างถี่ถ้วน⁴⁷ และในการให้ความคุ้มครองผู้บริโภคสำหรับธุรกิจการให้บริการจัดสรรเวลาเข้าใช้สถานที่พัก (Timeshare) ตามประกาศคณะกรรมการว่าด้วยสัญญา เรื่อง ให้ธุรกิจการให้บริการจัดสรรเวลาเข้าใช้สถานที่พักเป็นธุรกิจที่ควบคุมสัญญา พ.ศ. 2556 ซึ่งออกมามีภายใต้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522⁴⁸ ในขณะที่การให้ความคุ้มครองผู้บริโภคด้านสัญญาสำหรับสัญญาประเภทอื่น ๆ ในปัจจุบันยังไม่ปรากฏว่าได้มีการนำเอาหลักดังกล่าวนี้มาใช้

2.1.3 แนวคิดที่เกี่ยวข้องด้านเศรษฐศาสตร์

แนวคิดเรื่องความไม่สมบูรณ์ของตลาด (Market Imperfection)

ทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์ที่รองรับสอดคล้องกับหลักเสรีภาพในการทำสัญญาและความศักดิ์สิทธิ์ในการแสดงเจตนาเป็นสิ่งที่ตั้งอยู่บนสมมติฐานว่าตลาดมีความสมบูรณ์ กล่าวคือ เป็นสภาพที่ไม่มีการผูกขาดของตลาดและคู่สัญญาได้รับข้อมูลอย่างสมบูรณ์และสามารถเข้าใจสัญญาอย่างแท้จริง เกิดเป็นการเข้าทำสัญญาที่สมบูรณ์ (Perfect Contract)⁴⁹ ดังนั้น ในทางทฤษฎีแล้วภาครัฐจึงไม่ควรแทรกแซงตลาด เว้นแต่เกิดความล้มเหลวทางตลาด (Market failure) บางประการ อันเป็นเหตุ

⁴⁶ พระราชบัญญัติขายตรงและตลาดแบบตรง พ.ศ. 2545 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติขายตรงและตลาดแบบตรง (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2560 มาตรา 33

⁴⁷ ธีระรัตน์ จีระวัฒนา และคณะ, "การพัฒนากฎหมายในการให้ความคุ้มครองผู้บริโภค กรณีชำระค่าสินค้าและบริการล่วงหน้า," วารสารกระบวนกรายติธรรม: 5.

⁴⁸ ประกาศคณะกรรมการว่าด้วยสัญญา เรื่อง ให้ธุรกิจการให้บริการจัดสรรเวลาเข้าใช้สถานที่พักเป็นธุรกิจที่ควบคุมสัญญา พ.ศ. 2556 ข้อ 3 (9)

⁴⁹ พินัย ณ นคร, "กฎหมายว่าด้วยข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม: แนววิเคราะห์ใหม่เชิงเปรียบเทียบ," วารสารนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์: 550.

ให้มีการแข่งขันในตลาดที่ไม่เป็นผลดีต่อผู้บริโภคหรือสังคมโดยรวม⁵⁰ การที่รัฐจะใช้กฎหมายเป็นเครื่องมือมาควบคุมสัญญาระหว่างผู้ประกอบการและผู้บริโภคโดยไม่ให้ขัดแย้งกับหลักเสรีภาพในการทำสัญญาและหลักเสรีนิยมในทางเศรษฐศาสตร์จึงควรทำได้เมื่อรัฐมีความจำเป็นต้องเข้ามาให้ความคุ้มครอง 3 ประการ⁵¹ ได้แก่

1) การผูกขาดของตลาด

โดยปกติถ้าตลาดที่มีการแข่งขันที่สมบูรณ์ ผู้บริโภคจะได้รับประโยชน์เนื่องจากการแข่งขันทางด้านราคาระหว่างผู้ขายสินค้าหรือบริการชนิดเดียวกันนั้นอยู่ในตลาดเป็นจำนวนมาก ส่งผลให้ผู้บริโภคสามารถเลือกซื้อสินค้าหรือบริการแต่ละประเภทได้ตามระดับความพึงพอใจสูงสุดของตน⁵² แต่หากตลาดมีการผูกขาดโดยผู้ประกอบการรายใดรายหนึ่งเกิดขึ้น อาจเกิดการค้ำกำไรเกินควรหรือมีพฤติกรรมที่เอารัดเอาเปรียบผู้บริโภคได้ เช่น กำหนดราคาตามใจตนโดยสามารถตั้งราคาได้สูงเกินกว่าคุณภาพของสินค้าหรือบริการ เพราะถือได้ว่าตนเองเป็นผู้ประกอบการรายใหญ่รายเดียวที่ขายสินค้าหรือให้บริการอยู่ในตลาด รัฐจึงต้องเข้ามาควบคุมราคาหรือกำหนดอัตรากำไรสูงสุดของผู้ขายหรือให้บริการ รวมถึงควบคุมหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ในการเข้าทำสัญญาเกี่ยวกับสินค้าหรือการบริการนั้น ๆ เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมต่อผู้ซื้อ⁵³

2) ความเหลื่อมล้ำทางด้านข้อมูลข่าวสารระหว่างผู้ซื้อและผู้ขาย (asymmetric information)

ในการซื้อสินค้าหรือบริการหลายประเภท ผู้บริโภคไม่สามารถรู้ถึงคุณภาพและปริมาณได้จากทางกายภาพ ดังนั้น การที่ผู้บริโภคไม่ได้รับข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าหรือบริการที่เพียงพอก็อาจทำให้ผู้ประกอบการนั้นถือโอกาสเอารัดเอาเปรียบผู้บริโภคได้ ด้วยการขายสินค้าหรือบริการที่ไม่ได้คุณภาพหรือมาตรฐาน หรือไม่ตรงตามปริมาณและลักษณะที่ผู้ประกอบการได้โฆษณาไว้ ดังนั้น รัฐจึงต้องมีหน้าที่เข้ามาควบคุมผู้ประกอบการให้เสนอและให้ข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าหรือบริการที่

⁵⁰ เตือนเด่น นิคมบริรักษ์ และ สุธีร์ ศุภนิตย์, "การคุ้มครองผู้บริโภค," (ฝ่ายการวิจัยเศรษฐกิจรายสาขา สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย กระทรวงพาณิชย์, 2541), หน้า 1.

⁵¹ เรื่องเดียวกัน. หน้า 1-2.

⁵² อิดชาห์เรส หวังสุม, "ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับบทนิยามคดีผู้บริโภค : ศึกษากรณีสินค้าเชื่อส่วนบุคคล," (สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, คณะนิติศาสตร์, มหาวิทยาลัยศรีปทุม, 2558), หน้า 10.

⁵³ เรื่องเดียวกัน. หน้า 1-2.

เพียงพอและถูกต้องแก่ผู้บริโภคโดยการกำหนดรายละเอียดข้อมูลในฉลากรวมถึงข้อมูลในเอกสารหรือการโฆษณาที่เกี่ยวข้องกับสินค้าหรือบริการนั้น ๆ⁵⁴

3) การควบคุมดูแลด้านความปลอดภัยและสุขภาพของผู้บริโภค

สินค้าหรือบริการบางประเภทมีความจำเป็นที่รัฐจะต้องกำหนดคุณภาพหรือมาตรฐานขั้นต่ำของสินค้าหรือบริการไว้ เช่น สินค้าประเภทอาหารและยา ซึ่งมีผลกระทบต่อความปลอดภัยและสุขภาพของผู้บริโภค เนื่องจากผู้บริโภคที่บริโภคสินค้าประเภทเหล่านั้นไม่สามารถทราบได้เองว่าการบริโภคสินค้านั้นจะมีความปลอดภัยหรือก่อให้เกิดผลกระทบต่อความปลอดภัยของตนเองหรือไม่⁵⁵

ดังนั้น จะเห็นได้ว่าเมื่อมีเหตุผูกขาดของตลาด หรือเป็นกรณีที่คู่สัญญาไม่ได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเข้าทำสัญญาและสิทธิที่ตนเองมีอยู่ตามสัญญาของผู้บริโภคอย่างสมบูรณ์หรือไม่สามารถเข้าใจสัญญาได้อย่างแท้จริง อันจะเป็นปัจจัยให้เกิดความล้มเหลวทางตลาดที่ไม่เป็นผลดีต่อผู้บริโภคหรือสังคมโดยรวม ซึ่งถือเป็นเหตุอันควรที่รัฐจะเข้าแทรกแซงการและควบคุมเนื้อหาในการเข้าทำสัญญาระหว่างผู้ประกอบการและผู้บริโภคได้เพื่อประโยชน์อันดีในสังคม

2.2 ความหมาย ลักษณะ และการจำแนกประเภทสำหรับธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่อง

2.2.1. ความหมายและลักษณะของธุรกิจบริการและการบริการโดยทั่วไป

ธุรกิจบริการ คือ องค์กรหรือหน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นเพื่อให้หรือขายบริการ โดยปกติจะมีวัตถุประสงค์เพื่อแสวงหากำไร ซึ่งการให้หรือขายบริการดังกล่าวอาจจะเป็นการให้หรือขายโดยตรงสู่ลูกค้าหรือโดยทางอ้อม หรือโดยต่อเนื่องก็ได้ โดยธุรกิจบริการแต่ละประเภทเป็นธุรกิจที่มีลักษณะเฉพาะ และมีลักษณะที่มีความเกี่ยวข้องกับความพึงพอใจของบุคคลโดยเฉพาะ ความพึงพอใจ

⁵⁴ เตือนเด่น นิคมบริรักษ์ และ สุธีร์ ศุภนิธย์, "การคุ้มครองผู้บริโภค," หน้า 1-2.

⁵⁵ เรื่องเดียวกัน. หน้า 1-2.

ของผู้บริการ อันได้แก่ ความสะดวกสบาย อภัยภัยไม่ตรี ความสม่ำเสมอของการให้บริการ บรรยากาศภายในธุรกิจบริการ ตลอดจนบุคลากรผู้ให้บริการ⁵⁶

บริการ (Service) คือ การกระทำ พฤติกรรม หรือการปฏิบัติการที่ฝ่ายหนึ่งเสนอให้อีกฝ่ายหนึ่ง โดยกระบวนการที่เกิดขึ้นนั้นอาจมีตัวสินค้าเข้ามาเกี่ยวข้อง แต่โดยเนื้อแท้ของสิ่งที่เสนอให้เป็นการกระทำ พฤติกรรม หรือการปฏิบัติการ ซึ่งไม่สามารถนำไปเป็นเจ้าของได้ กรณีจึงแตกต่างจากการซื้อสินค้า กล่าวคือ การซื้อสินค้า เราจะได้รับสินค้านั้นมาเป็นกรรมสิทธิ์ แต่การซื้อบริการ โดยหลักเรามากจะไม่ได้อะไรมาเป็นเจ้าของ แต่เน้นไปในเรื่องการได้รับความพึงพอใจหรือประสบการณ์จากการบริการ⁵⁷

ภาคธุรกิจบริการในระบบเศรษฐกิจนั้นสามารถแบ่งออกเป็นกลุ่มประเภทของบริการได้ด้วยเกณฑ์หลากหลายลักษณะ เช่น ขนาดขององค์กร ลักษณะการมีส่วนร่วมของลูกค้า⁵⁸ ลักษณะตรงกันข้ามในระดับการติดต่อ⁵⁹ ความเกี่ยวข้องของระหว่างผู้ขาย ผู้ซื้อ และบริการ⁶⁰ ลักษณะของผู้ขายบริการ เหตุจูงใจในการซื้อ ลักษณะการซื้อในทางปฏิบัติ หรือตามกฎระเบียบข้อบังคับที่มีอยู่⁶¹ อย่างไรก็ตาม เกณฑ์สำคัญที่ใช้ในการจำแนกประเภทธุรกิจต่าง ๆ ได้แก่ ระบบ SIC (Standard Industrial Classification) * ซึ่งระบบนี้จะมีการแบ่งประเภทของบริการ (services) เช่น บริการทางกลุ่มสังคม บริการสื่อภาพยนตร์ การจัดการเกี่ยวกับวิศวกรรมการบัญชีและวิจัยอื่น ๆ บริการการ

⁵⁶ ยุพาวรรณ วรรณวานิชย์, การตลาดบริการ, พิมพ์ครั้งที่ 1 (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2548), หน้า 1-2.

⁵⁷ วีระรัตน์ กิจเลิศไพโรจน์, การตลาดธุรกิจบริการ, (กรุงเทพมหานคร: ซีเอ็ดยูเคชั่น, 2547), หน้า 14-15.

⁵⁸ เรื่องเดียวกัน., หน้า 14.

⁵⁹ ยุพาวรรณ วรรณวานิชย์, การจัดการการตลาดบริการ, พิมพ์ครั้งที่ 1 (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แสงดาว, 2548), หน้า 13.

⁶⁰ ยุพาวรรณ วรรณวานิชย์, การตลาดบริการ, หน้า 14-16.

⁶¹ สุมนา อยู่โพธิ์, ตลาดบริการ, (กรุงเทพมหานคร: ปีกโพธิ์ เพรส, 2544), หน้า 13.

* การจำแนกประเภทของธุรกิจอุตสาหกรรมภายในหน่วยงานราชการบางหน่วยงานของประเทศไทย เช่น กรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน, กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ ใช้เกณฑ์ประเภทมาตรฐานอุตสาหกรรมประเทศไทย (Thailand Standard Industrial Classification: TSIC) ซึ่งได้รับการพัฒนาให้สอดคล้องกับมาตรฐานอุตสาหกรรมสากล (International Standard Industrial Classification: ISIC) ที่องค์การสหประชาชาติ (United Nations: UN)

ซ่อมแซมเบ็ดเตล็ด บริการการจัดแสดงศิลปะพิพิธภัณฑสถานและสวนสัตว์ องค์กรภาคีสมาชิกต่าง ๆ⁶² การสื่อสาร ที่ปรึกษาและบริการทางธุรกิจ บริการการศึกษา บริการเพื่อสุขภาพ บริการเกี่ยวกับครัวเรือน บริการที่พักอาศัย บริการทางกฎหมาย บริการส่วนตัว บริการกีฬาและบันเทิง บริการขนส่ง บริการการเงิน บริการประกันภัย และบริการอื่น ๆ⁶³

ดังนั้น จะเห็นได้ว่าธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องจึงเป็นธุรกิจบริการลักษณะหนึ่งที่สามารถจัดให้อยู่ในกลุ่มประเภทการบริการได้หลากหลายประเภท ซึ่งผู้เขียนจะขอกกล่าวถึงความเกี่ยวพันระหว่างธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องและการจัดกลุ่มประเภทการบริการ รวมถึงยกตัวอย่างประเภทธุรกิจที่อาจเข้าข่ายเป็นการให้บริการในลักษณะต่อเนื่องในหัวข้อต่อไป

2.2.2. ความหมายและลักษณะของธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่อง

เนื่องจากในประเทศไทยยังมิได้มีการกำหนดหลักเกณฑ์และมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องและสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องไว้ จึงยังไม่มี การให้คำนิยามหรือการอธิบายถึงลักษณะของธุรกิจหรือคำนิยามของสัญญาดังกล่าวเอาไว้อย่างชัดเจน อย่างไรก็ตาม ได้มีนักวิชาการกฎหมายไทยบางส่วนได้ศึกษาวิจัยโดยให้คำอธิบายและให้ความหมายของสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องนี้ไว้ว่า “สัญญาที่จัดให้มีบริการในลักษณะต่อเนื่อง” หมายความว่า สัญญาที่ผู้บริโภคนำเข้าทำกับผู้ให้บริการเพื่อให้ได้มาซึ่งสิทธิในการใช้บริการหลายครั้งในอนาคตในช่วงระยะเวลาหนึ่ง โดยผู้บริโภคมักจะต้องผูกพันตามสัญญาเป็นระยะเวลานาน⁶⁴

ทั้งนี้ หากพิจารณาเพิ่มเติมจากการให้คำนิยามเกี่ยวกับลักษณะของธุรกิจและสัญญาประเภทนี้ในต่างประเทศ เช่น ในมลรัฐบริติชโคลัมเบียประเทศแคนาดา ได้มีกฎหมายกำหนดให้คำ

⁶² Occupational Safety and Health Administration, U.S. Department of Labor, “SIC Division Structure”, [Online]. Available from: https://www.osha.gov/pls/imis/sic_manual.html [June 21, 2018]

⁶³ สุมนา อยู่โพธิ์, ตลาดบริการ, หน้า 15-18.

⁶⁴ ชีระรัตน์ จีระวัฒนา และคณะ, "การพัฒนากฎหมายในการให้ความคุ้มครองผู้บริโภค กรณีชำระค่าสินค้าและบริการล่วงหน้า," วารสารกระบวนกรายยุติธรรม: 2.

นิยามเกี่ยวกับสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องไว้ในโดยเฉพาะ กล่าวคือ เรียกว่าเป็นสัญญาจัดให้มีซึ่งบริการที่มีลักษณะต่อเนื่อง (Continuing Services Contract) ตามคำนิยามของกฎหมาย Business Practices and Consumer Protection Act เพื่อใช้เป็นกลไกในการคุ้มครองผู้บริโภคด้านสัญญา โดยได้ให้ความหมายว่าเป็นสัญญาที่มีการปฏิบัติการชำระหนี้ในอนาคต (Future Performance Contract) ที่มีการให้บริการและปฏิบัติตามสัญญาในลักษณะที่ต่อเนื่องกัน (continuing basis)⁶⁵ โดยตามข้อกำหนดของกฎหมาย หรือในประเทศญี่ปุ่นก็ได้มีการกำหนดนิยามของสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องที่ถูกกำหนดไว้ (Specified Continuous Service Contract) ตามคำนิยามในกฎหมาย Act on Specified Commercial Transactions ซึ่งก็กำหนดไว้ในลักษณะที่สอดคล้องกับกฎหมายของมลรัฐบริติชโคลัมเบีย ประเทศแคนาดา กล่าวคือ เป็นสัญญาที่จัดให้มีซึ่งบริการที่มีลักษณะที่ต่อเนื่องซึ่งให้บริการโดยผู้ประกอบการธุรกิจที่ผูกพันตนที่จะให้บริการในลักษณะต่อเนื่องในช่วงระยะเวลาหนึ่งโดยได้รับการชำระราคาจากผู้รับบริการที่เป็นคู่สัญญาเป็นการตอบแทนในจำนวนไม่ต่ำกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้⁶⁶

ตามที่ได้มีผู้ให้คำนิยามไว้ประกอบกับการพิจารณาคำนิยามและลักษณะของสัญญาในต่างประเทศแล้ว จึงอาจสรุปได้ว่า **สัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องนั้นเป็นสัญญาประเภทหนึ่งซึ่งผู้ประกอบการที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องได้จัดทำขึ้นเพื่อทำความตกลงเงื่อนไขในการให้บริการระหว่างตนเองในฐานะเป็นผู้ให้บริการกับผู้บริโภคที่เป็นคู่สัญญาในฐานะผู้รับบริการ ซึ่งมักจะเป็นความผูกพันในระยะยาวเพื่อให้ครอบคลุมการให้บริการของธุรกิจที่ต้องมีการให้บริการหลายครั้งในอนาคต และมีความต่อเนื่องกันไปตามช่วงระยะเวลาที่กำหนดไว้ตามสัญญา**

ดังนั้น จากการนิยามความหมายดังกล่าวข้างต้น ด้วยเหตุว่าธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องนี้มักจะมีการจัดให้ผู้บริโภคต้องเข้าทำสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องด้วยเสมอ จึงอาจสรุปความหมายและลักษณะของธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องในเบื้องต้นได้ว่า เป็น **ธุรกิจที่มีการให้บริการใด ๆ ซึ่งต้องมีความต่อเนื่อง โดยมีการให้บริการในจำนวนหลายครั้งในอนาคตภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้** ซึ่งในปัจจุบันธุรกิจที่เข้าข่ายลักษณะของการให้บริการในลักษณะต่อเนื่องที่กำลังได้รับความนิยม เช่น ธุรกิจสปา ธุรกิจสถานเสริมความงาม ลดน้ำหนัก กระจก

⁶⁵ Business Practices and Consumer Protection Act Section 17

⁶⁶ Act on Specified Commercial Transactions Article 48

สัดส่วน ธุรกิจการให้บริการสถานออกกำลังกาย (ฟิตเนส) ธุรกิจให้บริการกวดวิชา หรือจำพวกธุรกิจที่ให้บริการในการจัดคอร์สเรียนเพื่อพัฒนาและฝึกทักษะต่าง ๆ อย่างการสอนภาษาต่างประเทศ ศิลปะ การป้องกันตัว การทำอาหารหรือขนม รวมไปถึงการเต้นรำ เป็นต้น เนื่องจากธุรกิจดังกล่าวโดยมากแล้วจะต้องเป็นการให้บริการแก่ผู้บริโภคในอนาคตอีกหลาย ๆ ครั้ง และไม่แล้วเสร็จในครั้งเดียวที่ได้เข้าทำสัญญาระหว่างกัน โดยอาจจะเป็นการเข้าทำสัญญาให้บริการไม่จำกัดจำนวนครั้งเป็นรายปี หรือรายเดือน หรือรายสัปดาห์ หรืออาจเป็นแพคเกจใช้บริการตามจำนวนครั้งและภายในระยะเวลาที่กำหนดตามเงื่อนไขของสัญญา

2.2.3. การจำแนกประเภทสำหรับธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่อง

กรณีการจัดกลุ่มธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องอาจนำเอาหลักเกณฑ์ในการจำแนกประเภทธุรกิจบริการดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นมาเป็นตัวกำหนดการแบ่งและจำแนกกลุ่มธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องได้ อันได้แก่

- 1) กลุ่มบริการที่พักอาศัย เช่น ธุรกิจโรงแรม อะพาร์ตเมนต์ บ้านพักตากอากาศ⁶⁷
- 2) กลุ่มบริการส่วนตัว เช่น ธุรกิจเสริมสวย ลดน้ำหนักกระชับสัดส่วน สปา นวด ทำผม⁶⁸
- 3) กลุ่มบริการทางธุรกิจ เช่น ธุรกิจโฆษณา ธุรกิจร้านอินเทอร์เน็ต/โปรแกรมคอมพิวเตอร์⁶⁹
- 4) กลุ่มบริการเกี่ยวกับรถยนต์ เช่น ธุรกิจซ่อม/บริการหลังการขายรถยนต์ ธุรกิจเช่ารถ ธุรกิจบริการพื้นที่จอดรถ⁷⁰

⁶⁷ สุมณา อยู่โพธิ์, ตลาดบริการ, หน้า 17.

⁶⁸ เรื่องเดียวกัน.

⁶⁹ เรื่องเดียวกัน.

⁷⁰ Occupational Safety and Health Administration, U.S. Department of Labor, “SIC Division Structure”, [Online].

- 5) กลุ่มบริการกีฬาและบันเทิงนันทนาการ เช่น ธุรกิจสอนเต้น ธุรกิจสถานออกกำลังกาย ธุรกิจสปอร์ตคลับ สวนสนุก⁷¹
- 6) กลุ่มบริการเพื่อสุขภาพ เช่น ธุรกิจโรงพยาบาล/บริการทางการแพทย์⁷²
- 7) กลุ่มบริการทางกฎหมาย เช่น บริการให้คำปรึกษาทางกฎหมาย/สำนักงานทนายรับว่าความในศาล⁷³
- 8) กลุ่มบริการการศึกษา เช่น ธุรกิจโรงเรียนเอกชน มหาวิทยาลัยเอกชน สถาบันสอนเทคนิคและวิชาชีพ โรงเรียนสอนขับรถ สถาบันสอนพิเศษ/กวดวิชา สถาบันสอนทำอาหาร สถาบันสอนภาษา⁷⁴
- 9) กลุ่มบริการการเข้ากลุ่มสังคม เช่น ธุรกิจเนสเซอรี พัฒนาบุคลิกภาพ จัดหาคู่⁷⁵
- 10) กลุ่มบริการการจัดแสดงศิลปะ เช่น ศูนย์จัดแสดงศิลปะ/พิพิธภัณฑ์⁷⁶
- 11) กลุ่มบริการเกี่ยวกับครัวเรือน เช่น ไฟฟ้า น้ำประปา⁷⁷
- 12) กลุ่มบริการการสื่อสาร เช่น โทรศัพท์ อินเทอร์เน็ต⁷⁸
- 13) กลุ่มบริการขนส่ง เช่น รถไฟฟ้า
- 14) กลุ่มบริการการเงิน เช่น ธนาคาร ธุรกิจให้สินเชื่อ⁷⁹
- 15) กลุ่มบริการประกันภัย เช่น ประกันชีวิต ประกันสุขภาพ ประกันอุบัติเหตุ⁸⁰

⁷¹ Ibid.

⁷² สุมนา อยุ์โพธิ์, ตลาดบริการ, หน้า 16.

⁷³ เรื่องเดียวกัน, หน้า 17.

⁷⁴ Occupational Safety and Health Administration, U.S. Department of Labor, “SIC Division Structure”, [Online].

⁷⁵ Ibid.

⁷⁶ Ibid.

⁷⁷ สุมนา อยุ์โพธิ์, ตลาดบริการ, หน้า 17.

⁷⁸ เรื่องเดียวกัน, หน้า 15.

⁷⁹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 16.

16) กลุ่มบริการอื่น ๆ -

จากที่ผู้เขียนได้ยกตัวอย่างธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องในแต่ละกลุ่มข้างต้น จะเห็นได้ว่าธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องนั้นปรากฏอยู่ในกลุ่มธุรกิจเกือบทุกประเภทและมีความเกี่ยวข้องกับกลุ่มธุรกิจอย่างหลากหลาย อันเนื่องมาจากลักษณะในการให้บริการซึ่งมีความต่อเนื่องกันต่อไปหลายคราวในอนาคต จึงมีปรากฏธุรกิจที่มีการให้บริการอย่างต่อเนื่องนี้ในหลาย ๆ กลุ่มธุรกิจ แต่อย่างไรก็ตาม ในขอบเขตของการศึกษาวิจัยในเล่มนี้ ผู้เขียนจะกล่าวถึงเฉพาะกลุ่มธุรกิจการบริการส่วนตัว บริการกีฬาและบันเทิงนันทนาการ และบริการการเข้ากลุ่มสังคมเท่านั้น ซึ่งผู้เขียนจะได้กล่าวถึงปัญหาและรายละเอียดสำหรับการเข้าทำสัญญาสำหรับธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องภายใต้ขอบเขตเหล่านี้ในส่วนต่อไป

2.3 สัญญาและข้อตกลงการใช้บริการในธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่อง

2.3.1. ลักษณะของสัญญาที่ใช้ในธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่อง

ในธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องนั้น ผู้ประกอบการและผู้บริโภคจะมีการเข้าทำสัญญาระหว่างกัน โดยอาจเป็นการเข้าทำสัญญาโดยวาจา หรือเป็นลายลักษณ์อักษรก็ได้ อันเป็นไปตามหลักเกณฑ์ในการเข้าทำสัญญาโดยทั่วไป ซึ่งเกิดเป็นสัญญาขึ้นได้ทันทีเพียงคู่สัญญาทั้งสองฝ่ายได้แสดงเจตนาเสนอสนองต้องตรงกัน และมีได้มีกฎหมายกำหนดแบบของการทำสัญญาลักษณะนี้ไว้ สัญญาจึงเกิดขึ้นภายใต้หลักความศักดิ์สิทธิ์ของเจตนา และมีผลบังคับของสัญญาเป็นตามเจตนาของคู่สัญญาเป็นสำคัญ โดยที่ผู้เขียนจะได้สรุปลักษณะเฉพาะของสัญญาจากตัวอย่างสัญญาที่ผู้เขียนได้ศึกษาและรวบรวมมา* ดังต่อไปนี้

⁸⁰ เรื่องเดียวกัน, หน้า 17.

* ผู้เขียนศึกษาและรวบรวมจากลักษณะการเข้าทำสัญญาในธุรกิจหลายประเภท เช่น ธุรกิจสอนเต้น ธุรกิจให้บริการสถานออกกำลังกาย ธุรกิจสอนโยคะ ธุรกิจสถาบันเสริมความงามและบริการลดน้ำหนัก อย่างไรก็ตาม ข้อตกลงการใช้บริการทั้งหมดในหลายธุรกิจ อาจมีรายละเอียดนอกเหนือจากที่ปรากฏในภาคผนวกท้ายเล่ม วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เนื่องจากผู้เขียนไม่สามารถนำเอาสัญญามาวิเคราะห์และเปิดเผยได้ด้วยข้อจำกัดบางประการ ซึ่งอาจได้แก่ มีการจัดทำสัญญาเป็นลายลักษณ์อักษรแต่ผู้ประกอบการไม่เปิดเผยสำเนาสัญญาให้แก่ผู้บริโภค หรือผู้ประกอบการมีข้อตกลงมิให้มีการเปิดเผยข้อตกลงให้บุคคลอื่นที่มีใช้ผู้ใช้บริการทราบเป็นการทั่วไป เป็นต้น

1) เป็นสัญญาระหว่างผู้ประกอบการที่เป็นผู้ให้บริการและผู้บริโภคที่เป็นผู้ใช้บริการ ได้ทำความตกลงในการบริการระหว่างกัน โดยผู้บริโภคมีได้มาซึ่งกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สิน แต่เป็นการได้มาซึ่งสิทธิในการรับบริการ ซึ่งจะเน้นคุณภาพและความพึงพอใจในการรับบริการเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ในการใช้บริการของตนเองเป็นสำคัญ⁸¹

2) อาจมีเรื่องของสัญญาซื้อขายทรัพย์สินเข้ามาเกี่ยวข้อง ในกรณีมีความจำเป็นต้องซื้อสินค้าบางประเภทเพื่อใช้ในการรับบริการตามสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องนั้น ซึ่งกรณีนี้ผู้บริโภคจะได้รับกรรมสิทธิ์ในสินค้าที่ซื้อขายเพื่อรับบริการตามสัญญาได้ เช่น ซื้อเสื้อผ้าหรืออุปกรณ์ออกกำลังกายเพื่อใช้บริการออกกำลังกาย ซื้ออุปกรณ์หรือครีมบำรุงผิวหน้าผิวกายในการใช้บริการสปาหรือนวดกระชับร่างกาย

3) มีลักษณะเป็นสัญญาต่างตอบแทน เนื่องจากทั้งผู้ประกอบการและผู้บริโภคนั้นต่างฝ่ายต่างมีหน้าที่ต้องชำระหนี้ให้แก่กัน กล่าวคือ ผู้บริโภคมีฐานะเป็นเจ้าของหนี้ที่มีสิทธิเรียกให้ผู้ประกอบการให้บริการแก่ตนได้ตามสัญญา และมีฐานะเป็นลูกหนี้ที่มีหน้าที่ในการชำระราคาหรือค่าบริการแก่ผู้ประกอบการเพื่อเป็นสิ่งตอบแทนในการรับบริการนั้น และในทางกลับกันผู้ประกอบการก็อยู่ในฐานะเจ้าหนี้ที่มีสิทธิเรียกให้ผู้บริโภคชำระหนี้ค่าบริการให้แก่ตน และเป็นลูกหนี้ที่ต้องมีหน้าที่ในการให้บริการแก่ผู้บริโภคตามสัญญา

4) มีรูปแบบสัญญาที่ไม่เข้าลักษณะใดของเอกเทศสัญญาตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เนื่องจากลักษณะการบริการตามสัญญาอาจประกอบไปด้วยหลากหลายลักษณะ ยกตัวอย่างเช่น ในสัญญาให้บริการของธุรกิจสถานบริการเสริมความงามและบริการลดน้ำหนัก ประกอบไปด้วยลักษณะของเอกเทศสัญญาหลายชนิดประกอบกัน ได้แก่ สัญญาซื้อขาย สัญญาจ้างทำของ ดังนั้น สัญญาดังกล่าวจึงเป็นสัญญาที่ไม่มีชื่อรูปแบบหนึ่งที่เกิดจากการรวมลักษณะบางประเภทของเอกเทศสัญญาเข้าด้วยกันจนไม่มีลักษณะเด่นของสัญญาใดโดยเฉพาะ⁸²

5) ในการให้บริการตามสัญญาจะมีลักษณะที่มีความต่อเนื่องกันไปหลายคราว และเป็นการปฏิบัติการชำระหนี้ในอนาคต โดยต้องใช้ระยะเวลาในปฏิบัติการชำระหนี้ให้แล้วเสร็จ

⁸¹ ยุพาวรรณ วรณวาณิชย์, การตลาดบริการ, หน้า 1.

⁸² ดาราพร ธีระวัฒน์, กฎหมายสัญญา : สถานะใหม่ของสัญญาปัจจุบันและปัญหาข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม, หน้า 118.

มากกว่าหนึ่งครั้งเสมอ ต่อเนื่องกันไปจนครบกำหนดระยะเวลาตามสัญญา เนื่องจากในการให้บริการ ส่วนมากจะต้องใช้ระยะเวลาในการให้และรับบริการจนกว่าจะครบระยะเวลาตามสัญญา จึงไม่สามารถปฏิบัติการชำระหนี้ให้แล้วเสร็จได้ในครั้งเดียวที่ตกลงทำสัญญา เช่น ธุรกิจให้บริการสถาน ออกกำลังกาย ผู้บริโภคซึ่งได้เข้าทำสัญญาและสมัครเป็นสมาชิกได้รับสิทธิในการเข้าใช้อุปกรณ์ออกกำลังกาย โดยได้รับการปฏิบัติการชำระหนี้ด้วยการรับบริการได้หลายคราว ติดต่อกันไปทุกวันอย่างต่อเนื่อง จนกว่าจะครบกำหนดระยะเวลาตามสัญญาที่ตกลงไว้กับผู้ประกอบการ

6) ข้อตกลงที่ให้บริการจะมีระยะเวลายาวนาน ซึ่งอาจจะเป็นหน่วยระยะเวลา ตั้งแต่จำนวนเดือน หรือจำนวนปีขึ้นไป ขึ้นอยู่กับธุรกิจแต่ละประเภทว่ามีความผูกพันขั้นต่ำในการใช้ บริการของผู้บริโภคเป็นระยะเวลานานเพียงใด เช่น ในธุรกิจสอนเต้นอาจกำหนดระยะเวลาผูกพันตาม สัญญาที่ 3 เดือน หรือ 6 เดือน หรือ 8 เดือน และในธุรกิจให้บริการสถานออกกำลังกายอาจกำหนด ระยะเวลาผูกพันตามสัญญาที่คงที่ 1 ปี หรือ 3 ปี หรือ 5 ปี หรืออาจไม่มีกำหนดระยะเวลาคงที่สูง สุดแต่กำหนดระยะเวลาผูกพันขั้นต่ำที่ 12 เดือนขึ้นไปและต่ออายุสัญญาโดยอัตโนมัติไปเรื่อย ๆ

7) ธุรกิจส่วนใหญ่จะกำหนดให้ผู้บริโภคต้องมีการชำระหนี้ตามสัญญาแบบ ชำระราคาล่วงหน้าไม่ว่าทั้งหมดหรือแต่บางส่วน ซึ่งผู้ประกอบการอาจกำหนดวิธีการชำระไว้หลาย รูปแบบ ทั้งการชำระผ่านบัตรเครดิต หรือการชำระเป็นเงินสดและกำหนดให้ชำระค่าบริการทั้งหมด ก่อนเข้าทำสัญญาหรืออาจแบ่งชำระค่าบริการออกเป็นงวด ๆ ได้ โดยที่จำนวนเงินที่ตกลงชำระกันนั้น อาจถูกเรียกได้ว่าเป็นการชำระค่าบริการหรือค่าใช้จ่ายในการให้บริการโดยตรง หรือเป็นการชำระค่า สมาชิกของสถานบริการในการเข้าเป็นสมาชิกเพื่อให้ได้สิทธิในการรับบริการก็ได้

2.3.2. ตัวอย่างข้อตกลงการใช้บริการสำหรับธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่อง

สัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องส่วนใหญ่จะระบุในลักษณะเป็นเอกสารใบ สมัครสมาชิกที่มีข้อตกลงและเงื่อนไขการใช้บริการ ซึ่งโดยรวมจะประกอบไปด้วยข้อความส่วนสำคัญ 3 ส่วนสำคัญ ได้แก่ ส่วนที่หนึ่ง รายละเอียดและข้อมูลส่วนตัวของผู้บริโภคและผู้ประกอบการ ส่วนที่ สอง ข้อตกลงสาระสำคัญในการให้บริการ และส่วนที่สาม ข้อกำหนดเงื่อนไขการเป็นสมาชิกหรือการ ใช้บริการอื่น ๆ

ทั้งนี้ ผู้เขียนได้รวบรวมลักษณะของข้อตกลงและเงื่อนไขในการใช้บริการที่ใช้อยู่ในปัจจุบันสำหรับธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องในหลาย ๆ ประเภทธุรกิจ* ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

1) รายละเอียดและข้อมูลส่วนตัวของผู้บริโภคและผู้ประกอบการ

ธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องส่วนใหญ่จะมีการกำหนดให้ระบุรายละเอียดและข้อมูลส่วนตัวของผู้บริโภคทั้งสิ้น แต่สำหรับข้อมูลในส่วนของผู้ประกอบการมีระบุไว้เป็นบางกรณีเท่านั้น ซึ่งมีทั้งผู้ประกอบการที่ระบุเพียงชื่อย่อของสถานประกอบการ หรือระบุชื่อเต็มของสถานประกอบการ เลขประจำตัวผู้เสียภาษี หรือที่ตั้งของสำนักงานใหญ่ ช่องทางสำหรับติดต่อต่าง ๆ โดยอาจจะระบุไว้เพียงเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือหลายเรื่องจากที่กล่าวไว้ข้างต้น แล้วแต่กรณี

ตัวอย่างเช่น

ก) “ข้อมูลสมาชิก

เลขที่สมาชิก _____ ชื่อ-นามสกุล _____ ที่อยู่ _____ เบอร์โทรศัพท์ _____ วันเดือนปีเกิด _____ บุคคลที่สามารถติดต่อได้ _____ ”

โดยไม่มีปรากฏข้อมูลของผู้ประกอบการในสัญญา แต่มีข้อมูลบนเว็บไซต์ออนไลน์ที่มีรายละเอียดที่อยู่และช่องทางในการติดต่อ สำหรับกรณีใบสมัครสมาชิกโยคะและพิลาทิสของผู้ประกอบการ B

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

* จากการที่ผู้เขียนได้ค้นข้อมูลและรวบรวมเอกสารด้วยตนเองจากผู้ประกอบการที่ดำเนินธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องหลาย ๆ แห่ง พบว่า ในหลายธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่อง จะประกอบไปด้วย 2 กลุ่มใหญ่ ได้แก่ กลุ่มที่ 1 ธุรกิจที่มีการทำสัญญาหรือข้อตกลงบริการเป็นลายลักษณ์อักษร เช่น มีการจัดทำเป็นสัญญาและข้อตกลงการบริการอย่างชัดเจน หรือเพียงแต่ลงนามตกลงยอมรับเงื่อนไขการใช้บริการอย่างย่อ และ กลุ่มที่ 2 ธุรกิจมิได้มีการทำสัญญาหรือข้อตกลงเป็นลายลักษณ์อักษร เช่น ทำสัญญาโดยวาจาซึ่งเป็นการเสนอและสนองตกลงบริการเพียงระยะเวลาและราคาพร้อมประกาศเงื่อนไขการใช้บริการฝ่ายเดียวของผู้ประกอบการ หรือจัดทำเพียงบัตรสมาชิกหรือบัตรอื่นใดสำหรับการแสดงตนเพื่อใช้สิทธิเข้ารับบริการเท่านั้น อย่างไรก็ตาม ข้อมูลในส่วนนี้จะเป็นการรวบรวมลักษณะข้อตกลงการใช้บริการจากข้อตกลงและเงื่อนไขที่มีการระบุไว้เป็นลายลักษณ์อักษรและมีการส่งมอบให้แก่ผู้บริโภคเท่านั้น เนื่องจากบางสถานประกอบการแม้ว่าจะมีการลงนามสัญญาเป็นลายลักษณ์อักษรแต่มิได้มีการส่งมอบสำเนาสัญญาให้แก่ผู้บริโภค และผู้ประกอบการไม่อนุญาตให้เปิดเผยข้อมูล ผู้เขียนจึงมีอำนาจนำข้อตกลงการใช้บริการในสัญญาดังกล่าวทั้งหมดมายกเป็นตัวอย่างโดยชัดเจนได้

ข) “ชื่อ-นามสกุล _____ วันเดือนปีเกิด _____
 อายุ _____ สัปดาห์ _____ ที่อยู่ _____ เบอร์โทรศัพท์ _____ Email _____
 สถานที่ทำงาน _____ วัตถุประสงค์ในการเข้าทำสัญญา _____” โดยไม่มีปรากฏ
 ข้อมูลใด ๆ ของผู้ประกอบการในสัญญา (รวมทั้งไม่มีปรากฏช่องทางการติดต่ออื่นนอกเหนือไปจาก
 การติดต่อทางสาขาที่ทำการโดยตรง) ในใบสมัครสมาชิกให้บริการสถานออกกำลังกาย ของ
 ผู้ประกอบการ F

ค) “ข้อตกลงฉบับนี้ทำขึ้นระหว่าง ชื่อ-นามสกุล (ชื่อผู้บริโภค) และ
 บริษัท (ชื่อผู้ประกอบการ) สำนักงานใหญ่ตั้งอยู่เลขที่ _____ ” ในใบสมัครสมาชิกและข้อตกลง
 เพิ่มเติมสัญญาเข้าเป็นสมาชิกสถานที่ให้บริการออกกำลังกายของผู้ประกอบการ E

ง) “ข้อกำหนดทั้งหมดของสัญญาการเป็นสมาชิก (“สัญญา”)
 ระหว่างสมาชิกแต่ละรายที่ระบุ ชื่อข้างต้น (“ท่าน”) กับบริษัท (ชื่อผู้ประกอบการ) (ทะเบียนนิติ
 บุคคลเลขที่ _____) (“บริษัท”)” ในข้อกำหนดสำหรับสมาชิกภาพแบบมีช่วงเวลาผูกพัน x
 เดือน สำหรับธุรกิจให้บริการสถานออกกำลังกายของผู้ประกอบการ D

จากตัวอย่างที่ปรากฏ จะเห็นได้ว่าส่วนใหญ่ล้วนมีปรากฏข้อมูลและ
 รายละเอียดในส่วนของผู้บริโภค แต่สำหรับข้อมูลในส่วนของผู้ประกอบการนั้น จะมีเพียงบาง
 ผู้ประกอบการเท่านั้นที่มีการระบุข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับชื่อและที่อยู่ในการติดต่อหรือบอกกล่าว
 แก่ผู้ประกอบการตามสัญญาไว้อย่างชัดเจน ซึ่งกรณีอาจจะก่อให้เกิดปัญหาและเอื้ออำนวยในการใช้
 สิทธิบางประการของผู้บริโภคที่มีอยู่ในสัญญาบางข้ออันจะทำให้ผู้บริโภคไม่สามารถดำเนินการใช้สิทธิ
 ที่ตนพึงมีได้อย่างเหมาะสม เช่น การใช้สิทธิบอกกล่าวเลิกสัญญา การบอกกล่าวแก้ไขเปลี่ยนแปลง
 ข้อมูลส่วนตัว หรือรายละเอียดการชำระเงินหรือการให้ความยินยอมหรือการใช้บริการต่าง ๆ ของ
 ผู้บริโภคให้ผู้ประกอบการทราบ

2) ข้อตกลงเกี่ยวกับสาระสำคัญในการให้บริการ

อันได้แก่ รายละเอียดบริการ ระยะเวลาการบริการ และการชำระเงิน
 ค่าบริการต่าง ๆ

ก) ข้อตกลงที่กำหนดระยะเวลาผูกพันตามสัญญาในระยะยาว

ในธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องนั้น ผู้ประกอบการมักจะกำหนดระยะเวลาในการให้ผู้บริโภคต้องผูกพันตามสัญญาเป็นระยะเวลานาน หรืออาจกำหนดระยะเวลาผูกพันขั้นต่ำไว้และมีการต่ออายุอัตโนมัติได้จนกว่าจะได้มีการบอกเลิกการต่ออายุสัญญา ทั้งนี้ ด้วยเหตุว่าโดยลักษณะของบริการมักจะเป็นการให้บริการที่ต่อเนื่องกันไปหลาย ๆ คราว ประกอบกับกลยุทธ์ทางการตลาดในการรักษาฐานลูกค้าของตนที่ผู้ประกอบการมักจะมีนโยบายสนับสนุนการขายด้วยการกำหนดการผูกพันสัญญาระยะยาวนานเพื่อแลกกับสิทธิประโยชน์ที่ผู้บริโภคจะได้รับมากขึ้นเมื่อเทียบกับการเข้าทำสัญญาตามระยะเวลาสั้นและในราคาปกติทั่วไป โดยการกำหนดข้อสัญญาในลักษณะนี้อาจก่อให้เกิดความเสี่ยงแก่ผู้บริโภคในการที่จะต้องผูกพันตามสัญญาเป็นระยะเวลานานโดยไม่แน่นอนว่าตลอดระยะเวลาที่ผูกพันเป็นเวลานานนั้น ผู้ประกอบการซึ่งเป็นผู้ให้บริการจะสามารถให้บริการได้ตามสัญญาหรือให้บริการตามสัญญาได้ถูกต้องตามที่ได้ตกลงกันไว้หรือไม่เพียงใด ด้วยเหตุว่าการที่ผู้บริโภคจะได้รับการบริการที่ถูกต้องตามสัญญาในตอนแรกก็มิได้เป็นเครื่องยืนยันว่าผู้บริโภคจะได้รับการที่ถูกต้องในการปฏิบัติการชำระหนี้ในคราวต่อ ๆ ไป จึงอาจนำไปสู่การผิดสัญญาได้ในอนาคต รวมทั้งในระหว่างอายุสัญญาหรือระยะเวลาที่ผูกพันยาวนานนั้น อาจมีเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปของฝ่ายผู้บริโภคหรือฝ่ายผู้ประกอบการ อันเป็นเหตุให้ผู้ประกอบการไม่สามารถให้บริการชำระหนี้ตอบแทนตามสัญญาแก่ผู้บริโภคได้ หรือเป็นเหตุให้ผู้บริโภคไม่อาจเข้ารับชำระหนี้ได้ตามสัญญาได้ แล้วแต่กรณี

ทั้งนี้ ข้อสัญญาที่ผู้ประกอบการในธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องมักจะนำมาใช้กำหนดในสัญญาและ/หรือข้อตกลง ข้อกำหนดและเงื่อนไขในการใช้บริการ อาจมีลักษณะดังตัวอย่างต่อไปนี้

(1) “สมาชิกจะต้องเข้ารับการบริการให้ครบถ้วนภายในระยะเวลา 2 ปี” ในข้อตกลงการใช้บริการสถานบริการของผู้ประกอบการ H⁸³

⁸³ ลดาชาติ พัฒนประสิทธิ์, “มาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองผู้บริโภคเกี่ยวกับธุรกิจสถานบริการเสริมความงามและบริการลดน้ำหนักในประเทศไทย”. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2556), หน้า 65.

(2) “สมาชิกประเภทรายเดือนกำหนดระยะเวลาขั้นต่ำ 12 เดือน” หรือ “สมาชิกประเภทชำระชำระล่วงหน้า 12 เดือน และสามารถเลือกต่อสมาชิกภาพอีก _____ ครั้งๆ ละ 12 เดือน โดยสมาชิกจะต้องชำระค่าสิทธิการต่อสมาชิกภาพจำนวน _____ บาท/ปี” ในสัญญาการเข้าเป็นสมาชิกของสถานออกกำลังกายของผู้ประกอบการ C

(3) “ระยะเวลาขั้นต่ำ 12 เดือน ในอัตราค่าสมาชิก _____ บาท” ในใบสมัครสมาชิก และข้อตกลงเพิ่มเติมสัญญาเข้าเป็นสมาชิกสถานที่ให้บริการออกกำลังกายของผู้ประกอบการ E

(4) “สมัครสมาชิกประเภท 3 ปี” ในสัญญาสมัครเป็นสมาชิกของสถานออกกำลังกาย S

(5) “Package 100C-C 100 Class Free 100 Class Valid 18 months extend from 12 months” หรือ “Packages 12 months – Silver (Yoga) 25,000 Baht” หรือ “Packages 12 months – Platinum (Pilates) 62,000 Baht” หรือ “Packages 12 months – Cycling Premium 75,000 Baht” ในใบสมัครสมาชิกและรายละเอียดแพคเกจของสถานออกกำลังกาย โยคะและพิลาทิส ของผู้ประกอบการ B

(6) “คลาสผู้ใหญ่ Package COMBO 100 ครั้ง ใน 8 เดือน” หรือ “คลาสผู้ใหญ่ Package BIG 50 ครั้ง ใน 200 วัน” ในใบสมัครและสัญญาสตูดิโอเต้นของผู้ประกอบการ A

(7) “ช่วงเวลาผูกพันของท่านประกอบด้วยช่วงเวลาผูกพันช่วงแรกและช่วงเวลาผูกพันต่อเนื่อง ซึ่งท่านผูกพันที่จะต้องเป็นสมาชิกในช่วงแรก (“ช่วงเวลาผูกพันช่วงแรก”) เป็นระยะเวลาอย่างน้อยดังนี้:

(ก) ระยะเวลาห้าสิบสองสัปดาห์นับจากวันเริ่มต้นสมาชิกภาพของท่าน กรณีที่วันเริ่มต้นสมาชิกภาพของท่านตรงกับวันแรกของรอบเรียกเก็บเงินรายสัปดาห์

(8) “สัญญาการเป็นสมาชิกของท่านมีช่วงเวลาผูกพันช่วงแรกเป็นระยะเวลาอย่างน้อยห้าสิบสองสัปดาห์ เริ่มตั้งแต่วันแรกของรอบเรียกเก็บเงินรายสัปดาห์รอบแรก

ภายหลังจากวันเริ่มต้นสมาชิกภาพของท่านที่ระบุอยู่ในใบสมัครสมาชิกของท่าน และสมาชิกภาพของท่านจะถูกขยายออกไปคราวละสองสัปดาห์จนกว่าจะมีการบอกเลิกตามข้อ 8” ในข้อกำหนดสำหรับสมาชิกภาพแบบมีช่วงเวลาผูกพัน X เดือน สำหรับธุรกิจให้บริการสถานออกกำลังกายของผู้ประกอบการ D

ข) ข้อตกลงที่กำหนดให้ผู้บริโภคต้องชำระค่าบริการล่วงหน้าก่อนการใช้บริการ

ในธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องส่วนใหญ่จะมีข้อสัญญาที่กำหนดให้ผู้บริโภคต้องชำระราคาล่วงหน้า เนื่องจากจะเป็นกลยุทธ์ในทางการตลาดในการรักษฐานลูกค้าอย่างหนึ่งเพื่อป้องกันไม่ให้ลูกค้าไปซื้อสินค้าหรือบริการจากผู้ประกอบการรายอื่น ๆ แล้ว ยังเป็นวิธีการป้องกันความเสี่ยงของผู้ประกอบการที่ตนอาจจะไม่ได้รับชำระราคาจากผู้บริโภคที่เข้ามาใช้บริการได้ โดยการเรียกให้ผู้บริโภคต้องชำระราคาค่าบริการทั้งหมดหรือแต่บางส่วนล่วงหน้านั้น ผู้บริโภคอาจมีความเสี่ยงต่อการรับบริการจากผู้ประกอบการได้ ด้วยเหตุปัญหาในการรักษาคุณภาพการให้บริการของผู้ประกอบการและเมื่อผู้ประกอบการได้รับค่าบริการไปแล้วอาจมีแรงจูงใจน้อยลงในการปฏิบัติตามสัญญาจึงส่งผลให้การให้บริการนั้นไม่ได้คุณภาพ รวมถึงกรณีการขอคืนเงินค่าบริการอย่างยากลำบากสำหรับส่วนที่ผู้บริโภคมิได้ใช้บริการหรือมีสิทธิได้รับคืนด้วย

ทั้งนี้ ตัวอย่างข้อสัญญาและเงื่อนไขการใช้บริการ เช่น

(1) “รายละเอียดการชำระเงิน* ค่าธรรมเนียมแรกเข้า _____ บาท จำนวนเงินตามอัตราส่วน _____ บาท Kickstart Promotion _____ บาท ภาษีมูลค่าเพิ่ม _____ บาท รวมยอดที่ชำระล่วงหน้า _____ บาท เงินสด บัตรเครดิต (วีซ่า/มาสเตอร์การ์ด)”

“สมาชิกภาพของท่านจะเริ่มในวันเริ่มต้นสมาชิกภาพ (“วันเริ่มต้นสมาชิกภาพ”) ที่ระบุไว้ในใบสมัครสมาชิกของท่าน โดยมีเงื่อนไขว่า...(ค) บริษัทได้รับเงินชำระล่วงหน้าเต็มจำนวนจากท่านตามที่ระบุไว้ในใบสมัครสมาชิกของท่าน” ในใบสมัครสมาชิก – สัญญาข้อตกลง และข้อกำหนดสำหรับสมาชิกภาพแบบมีช่วงเวลาผูกพัน X เดือน สำหรับธุรกิจให้บริการสถานออกกำลังกายของผู้ประกอบการ D

(2) “สมาชิกทุกท่านจะต้องชำระค่าบริการตามจำนวนเงินที่ได้ระบุในใบตอบรับการเป็นสมาชิกก่อนการเข้ารับบริการและไม่สามารถขอรับเงินคืนได้ไม่ว่ากรณีใดทั้งสิ้น” ในข้อตกลงการใช้บริการสถานบริการของผู้ประกอบการ H⁸⁴

(3) “วิธีการชำระเงิน

- บัตรเครดิตยอดเงิน _____ บาท ชำระเป็นเงินจำนวน _____ บาท ผ่อนชำระ _____ เดือน เดือนละ _____ บาท ชำระเงินส่วนที่เหลือจำนวน _____ บาท ภายใน 45 วัน นับแต่วันที่ตกลงทำสัญญา

- เงินสด ยอดเงิน _____ บาท ชำระเงินเป็นจำนวนเงิน _____ บาท ชำระเงินส่วนที่เหลือ จำนวน _____ บาท ภายใน 45 วัน นับแต่วันที่ตกลงทำสัญญา” ในข้อตกลงการใช้บริการสถานบริการของผู้ประกอบการ I⁸⁵

(4) “สมาชิกจะต้องชำระค่าบริการตามจำนวนเงินที่ได้ระบุในใบตอบรับการเป็นสมาชิกก่อนการเข้ารับบริการ” ในข้อตกลงการใช้บริการสถานบริการของผู้ประกอบการ J⁸⁶

(5) “การชำระเงินจะต้องชำระตามที่กำหนดไว้ภายใน 1 เดือนนับจากวันที่สมัครการเป็นสมาชิก มิเช่นนั้นโปรแกรมจะสิ้นสุดโดยอัตโนมัติ”⁸⁷

3) ข้อกำหนดและเงื่อนไขการเป็นสมาชิกหรือการใช้บริการอื่น ๆ

ข้อกำหนดเงื่อนไขการเป็นสมาชิกหรือเงื่อนไขการใช้บริการส่วนอื่น ๆ ซึ่งอาจประกอบไปด้วยเงื่อนไขการใช้บริการเพิ่มเติมนอกเหนือไปจากเงื่อนไขที่เป็นสาระสำคัญของสัญญาอย่างรายละเอียดการบริการและการชำระเงินตามที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น อันได้แก่หน้าที่ความรับผิดชอบต่าง ๆ ของคู่สัญญา รวมถึงข้อสงวนสิทธิของผู้ประกอบการ เป็นต้น

⁸⁴ เรื่องเดียวกัน., หน้า 179.

⁸⁵ เรื่องเดียวกัน., หน้า 179-180.

⁸⁶ เรื่องเดียวกัน., หน้า 180.

⁸⁷ เรื่องเดียวกัน., หน้า 70.

สัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องเป็นสัญญาที่มักจะมีการกำหนดข้อกำหนดและเงื่อนไขในการใช้บริการไว้ล่วงหน้าและโดยฝ่ายเดียวของผู้ประกอบการ กล่าวคือ เป็นสัญญาที่ทำขึ้นระหว่างผู้บริโภคกับผู้ประกอบธุรกิจที่เข้าลักษณะของสัญญาสำเร็จรูปที่มีการกำหนดข้อตกลงหรือเงื่อนไขต่าง ๆ ไว้ล่วงหน้าในสัญญา รวมถึงเป็นข้อกำหนดที่เป็นการกำหนดตกลงแต่เพียงฝ่ายเดียว โดยที่ในข้อกำหนดและเงื่อนไขการเป็นสมาชิกหรือการให้บริการบางข้อมีแนวโน้มจะก่อให้เกิดปัญหาความไม่เป็นธรรมและผลกระทบแก่ผู้บริโภคผู้ซึ่งมีอำนาจต่อรองน้อยกว่าผู้ประกอบการได้ โดยผู้เขียนจะขอตัวอย่างข้อตกลงการให้บริการดังต่อไปนี้

ก) ข้อกำหนดที่ให้ผู้บริโภครับทราบและตกลงปฏิบัติตามเงื่อนไขการให้บริการที่ระบุในสัญญา รวมถึงที่ผู้ประกอบการจะได้มีการประกาศแก้ไขในอนาคตและเอกสารอื่นของผู้ประกอบการ ทั้งที่จะได้แจ้งและไม่แจ้งให้ทราบ

ตัวอย่างเช่น

“ข้าพเจ้ารับทราบและจะปฏิบัติตามใบสมัครสมาชิกฉบับนี้ รวมถึงข้อตกลงและเงื่อนไขการเป็นสมาชิก (ด้านล่างนี้) ข้อแก้ไขอื่น และ/หรือเอกสารหรือประกาศอื่นใดของบริษัทฯ ที่เกี่ยวข้องกับการเป็นสมาชิกของข้าพเจ้าทุกประการ” ในใบสมัครสมาชิกโยคะและพิลาทิสของผู้ประกอบการ B

ข) ข้อกำหนดที่ห้ามผู้บริโภคที่ใช้บริการโอนสิทธิให้แก่บุคคลอื่น และห้ามใช้สิทธิพักหรือระงับการเป็นสมาชิกชั่วคราว

ตัวอย่างเช่น

(1) “การเป็นสมาชิกของคุณยู่สุขภาพ (การเป็นสมาชิก) นั้นถือว่าเป็นสมาชิกเฉพาะราย ไม่สามารถโอนการเป็นสมาชิกนั้นไปให้ผู้อื่น หรือเรียกเงินค่าสมาชิกที่ชำระแล้วคืนได้”⁸⁸

(2) “บัตรสมาชิกและการเป็นสมาชิกของ (ชื่อผู้ประกอบการ) ไม่สามารถมอบให้บุคคลอื่นได้” ในเงื่อนไขและข้อกำหนดในธุรกิจให้บริการสถานออกกำลังกายของผู้ประกอบการ F

⁸⁸ เรื่องเดียวกัน., หน้า 69.

(3) “บัตรสมาชิกและสิทธิประโยชน์ของสมาชิกไม่สามารถให้ยืม หรือโอนให้บุคคลอื่นได้ ไม่ว่าในกรณีใดก็ตาม” ในสัญญาข้อตกลงและเงื่อนไขสำหรับสมาชิก ธุรกิจสอนทำอาหารของผู้ประกอบการ G

(4) “สมาชิกรับทราบและตกลงว่าการเป็นสมาชิกไม่สามารถเปลี่ยนมือหรือโอนสิทธิให้กับบุคคลอื่นใดได้ และไม่สามารถเรียกเงินคืนค่าสมาชิกไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนที่ได้ชำระมาแล้ว ไม่ว่ากรณีใด ๆ ทั้งสิ้น รวมถึงไม่สามารถขอหรือใช้สิทธิระงับการเป็นสมาชิกชั่วคราวได้ ไม่ว่ากรณีใดก็ตาม” ในข้อตกลงและเงื่อนไขการเป็นสมาชิกธุรกิจสอนโยคะและพิลาทิสของผู้ประกอบการ B

ค) ข้อกำหนดสงวนสิทธิของผู้ประกอบการที่จะยกเลิกความเป็นสมาชิกของผู้บริโภค

ตัวอย่างเช่น

(1) “(ชื่อผู้ประกอบการ) สงวนสิทธิ์ในการยกเลิกสมาชิกภาพของสมาชิก” และ “(Business man’s name) has the right to cancel your membership without any refund” ในเงื่อนไขและข้อกำหนดในธุรกิจให้บริการสถานออกกำลังกายของผู้ประกอบการ F

(2) “กรณีชำระมัดจำไว้บางส่วนและขาดการติดต่อหรือขาดการเข้ารับบริการ นานเกิน 6 เดือน ทางบริษัทจะถือว่าสิ้นสุดอายุการเป็นสมาชิก ยกเว้นการชำระเงินครบเต็มจำนวนที่ตกลงกับบริษัท อายุของการเป็นสมาชิกจะคงอยู่ได้ 2 ปี สมาชิกจะต้องเข้ารับบริการให้ครบถ้วน ภายในระยะเวลา 2 ปี หากพ้นกำหนดระยะเวลา ทางบริษัทฯ มีสิทธิ์ยกเลิกโปรแกรมโดยไม่ต้องแจ้งล่วงหน้า”⁸⁹

(3) “บัตรสมาชิกและการเป็นสมาชิกของ (ชื่อผู้ประกอบการ) ไม่สามารถมอบให้บุคคลอื่นได้ หากมีการมอบให้บุคคลอื่นใช้บริการแทน ความเป็นสมาชิกจะถูกยกเลิกทันที โดยไม่มีการคืนเงินค่าสมาชิกที่เหลืออยู่” ในเงื่อนไขและข้อกำหนดในธุรกิจให้บริการสถานออกกำลังกายของผู้ประกอบการ F

⁸⁹ เรื่องเดียวกัน.

(4) “กรณีสมาชิกให้ผู้อื่นใช้บัตรสมาชิกของตน ไม่ว่าจะโดยเจตนาหรือไม่เจตนา บริษัทขอสงวนสิทธิ์ยึดบัตร และยกเลิกการเป็นสมาชิก โดยสมาชิกไม่สามารถเรียกค่าชดเชยใด ๆ ได้” ในข้อตกลงและเงื่อนไขการเป็นสมาชิกธุรกิจสอนโยคะและพิลาทิสของผู้ประกอบการ B

ง) ข้อกำหนดสงวนสิทธิ์ให้ผู้ประกอบธุรกิจสามารถเปลี่ยนแปลงอัตราค่าใช้บริการ หรือเงื่อนไขต่าง ๆ ได้โดยไม่ต้องแจ้งให้ผู้บริโภคทราบล่วงหน้า

ตัวอย่างเช่น

(1) “ทางบริษัทฯ ขอสงวนสิทธิ์ในการเปลี่ยนแปลงราคาและประเภทของ สมาชิกเป็นครั้งคราว”⁹⁰

(2) “ทางบริษัทขอสงวนสิทธิ์ที่จะเปลี่ยนแปลงอัตราค่าใช้บริการ และสถานที่ของแขกของสมาชิก รวมทั้งสิทธิต่าง ๆ ในการใช้บริการและสถานที่ของแขกของสมาชิก โดยไม่จำเป็นต้องแจ้งให้ทราบล่วงหน้า” ในข้อตกลงและเงื่อนไขการเป็นสมาชิก ธุรกิจสอนโยคะและพิลาทิสของผู้ประกอบการ B

(3) “กรณีบริษัทมีเหตุหรือความจำเป็นที่จะต้องเปลี่ยนแปลงตารางคลาสเรียน ปิดสถานที่บางส่วนหรือทั้งหมดเพื่อปรับปรุงหรือซ่อมแซม ปรับปรุงหรือปิดบริษัทชั่วคราว โดยที่ไม่ต้องแจ้งบอกกล่าวล่วงหน้าแก่ข้าพเจ้า และข้าพเจ้าตกลงว่าข้าพเจ้าจะไม่ยกเหตุใด ๆ มาเรียกร้อง ค่าชดเชยค่าเสียหาย และ/หรือเรียกร้องให้บริษัทจัดวันชดเชย หรือให้ชดเชยสิ่งใดทดแทนทั้งสิ้น” ในข้อตกลงและเงื่อนไขการเป็นสมาชิก ธุรกิจสอนโยคะและพิลาทิสของผู้ประกอบการ B

(4) “สมาชิกจะต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบที่ (ชื่อผู้ประกอบการ) ตีตประกาศตามสถานที่ และตามที่เจ้าหน้าที่แจ้งอย่างเคร่งครัด ไม่ว่าจะกรณีใด ๆ ทาง (ชื่อผู้ประกอบการ) สามารถเปลี่ยนแปลงเงื่อนไข ค่าธรรมเนียม และกฎระเบียบอื่น ๆ ได้

⁹⁰ เรื่องเดียวกัน., หน้า 70.

ตามความเหมาะสม โดยที่ไม่ต้องแจ้งให้ทางสมาชิกทราบล่วงหน้า” ในใบสมัครและสัญญาสตูดิโอเต็นของผู้ประกอบการ A

(5) “(ชื่อผู้ประกอบการ) สามารถเพิ่ม ปรับเปลี่ยน หรือดัดแปลงในตารางสอนได้ตามความเหมาะสม โดยไม่ต้องแจ้งให้สมาชิกทราบล่วงหน้า” ในใบสมัครและสัญญาสตูดิโอเต็นของผู้ประกอบการ A

จ) ข้อตกลงการคืนเงินค่าบริการแก่ผู้ประกอบการแบบมีเงื่อนไข หรือข้อกำหนดสงวนสิทธิผู้ประกอบการไม่เงินคืนค่าบริการแก่ผู้บริโภค หรือข้อกำหนดห้ามผู้บริโภคเรียกคืนเงินค่าบริการไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน

ตัวอย่างเช่น

(1) “สมาชิกทุกท่านจะต้องชำระค่าบริการตามจำนวนเงินที่ได้ระบุในใบตอบรับการเป็นสมาชิกก่อนเข้ารับบริการและไม่สามารถขอรับเงินคืนได้ไม่ว่าในกรณีใด ๆ ทั้งสิ้น”⁹¹

(2) “โปรแกรมเอกสารฉบับนี้ไม่สามารถคืนเงินได้ ยกเว้นกรณีป่วยและมีใบรับรองแพทย์จากโรงพยาบาลที่ได้รับการรับรองเท่านั้น โดยทางบริษัทฯ จะพิจารณาดังนี้

(2.1) เปลี่ยนเป็นโปรแกรมอื่นที่เหมาะสม

(2.2) เปลี่ยนเป็นผลิตภัณฑ์”⁹²

(3) “บริษัทฯ สงวนสิทธิ์ที่จะไม่คืนเงินทุกกรณี”⁹³

(4) “(ชื่อผู้ประกอบการ) ขอสงวนสิทธิในการคืนค่าสมาชิกไม่ว่ากรณีใด ๆ ทั้งสิ้น” ในระเบียบข้อบังคับสมาชิกของสถานบริการออกกำลังกายของผู้ประกอบการ K⁹⁴

⁹¹ เรื่องเดียวกัน., หน้า 69.

⁹² เรื่องเดียวกัน., หน้า 70.

⁹³ เรื่องเดียวกัน.

⁹⁴ ยวดี ทวีทรัพย์, “ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคที่ใช้บริการในสถานออกกำลังกาย,” (วิทยานพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2550), หน้า 140.

(5) “เมื่อทำการสมัครสมาชิกแล้ว ทาง (ชื่อผู้ประกอบการ) ขอสงวนสิทธิ์ไม่คืนเงินทุกกรณี” ในใบสมัครและสัญญาสตูดิโอเต็น ของผู้ประกอบการ A

(6) “5. ขั้นตอนและวิธีการในการยกเลิกสมาชิกภาพของสมาชิก (5.1) สมาชิกรับทราบว่าจะสมาชิกอาจบอกเลิกสมาชิกภาพของตน โดยการส่งแบบฟอร์มการขอยกเลิกสมาชิกภาพให้แก่ (ชื่อผู้ประกอบการ) และคืนบัตรประจำตัวของตนไม่น้อยกว่า 7 วัน ก่อนถึงกำหนดวันชำระเงินอัตโนมัติของสมาชิกในคราวต่อไปสมาชิกจะถูกเรียกเก็บเงินเพิ่มอีก 1 เดือน ณ วันถึงกำหนดชำระเงินอัตโนมัติดังกล่าว และสมาชิกภาพจะสิ้นสุดลงเมื่อครบครบกําหนดวันที่มีการชำระเงินอัตโนมัติดังกล่าว แบบฟอร์มการขอยกเลิกสมาชิกภาพขอรับได้ที่สถานที่ของ (ชื่อผู้ประกอบการ) และ (ชื่อผู้ประกอบการ) จะคืนเงินดังกล่าว ค่าบริการ ค่าธรรมเนียม และ/หรือเงินอื่นใด สำหรับระยะเวลาที่เหลือภายใน 30 วัน นับจากวันที่การยกเลิกสมาชิกภาพมีผลบังคับ (5.2) ในกรณีการยกเลิกสมาชิกภาพตามข้อ 4.1 สมาชิกจะต้องแสดงหลักฐานจากแพทย์ที่ได้รับอนุญาตตามกฎหมาย (5.3) ในกรณีการยกเลิกสมาชิกภาพตามข้อ 4.3 จะต้องแสดงหลักฐานเพื่อให้ (ชื่อผู้ประกอบการ) พิจารณาและอนุมัติคำร้องดังกล่าวถ้าคำร้องดังกล่าว ถ้าคำร้องดังกล่าวได้รับการอนุมัติ สมาชิกจะต้องชำระค่าธรรมเนียมเป็นจำนวน 25% ของสัญญาที่เหลืออยู่ ซึ่งไม่รวมกับค่าสมาชิกแรกเข้า ค่าดำเนินการ และภาษีมูลค่าเพิ่ม ทางสมาชิกจะต้องยื่นคำร้องก่อนวันชำระเงินอัตโนมัติต่อไปไม่น้อยกว่า 7 วัน” ในสัญญาการเข้าเป็นสมาชิกของสถานออกกำลังกายของผู้ประกอบการ C

จ) ข้อตกลงเกี่ยวกับสิทธิการเลิกสัญญาโดยมีเงื่อนไข หรือกำหนดสิทธิเลิกสัญญาของผู้ประกอบการแต่ฝ่ายเดียวโดยไม่เปิดช่องให้ผู้บริโภคมีสิทธิเลิกสัญญาได้เลย

ตัวอย่างเช่น

(1) “สมาชิกรับทราบว่าจะสมาชิกไม่สามารถบอกเลิกสมาชิกภาพได้จนกว่าจะชำระค่าสมาชิก ค่าบริการ ค่าธรรมเนียม และ/หรือเงินอื่นใด ครบตามกำหนดระยะเวลาขั้นต่ำ ยกเว้นแต่การยกเลิกสมาชิกภาพของสมาชิกในกรณีต่อไปนี้ (4.1) เสียชีวิต เจ็บป่วย หรือทุพพลภาพจนเป็นสาเหตุให้ไม่สามารถใช้บริการที่ (ชื่อผู้ประกอบการ) ได้ (4.2) กรณีที่ (ชื่อผู้ประกอบการ) ไม่ได้จัดให้มีประเภทอุปกรณ์หรือบริการอื่น ๆ ตามที่ระบุไว้ในสัญญา หรือประเภทอุปกรณ์ดังกล่าวชำรุดบกพร่อง ยกเว้นความชำรุดบกพร่องที่เพิ่งตรวจพบ หรือความชำรุดบกพร่องซึ่ง

เกิดจากการใช้อุปกรณ์ไม่ระมัดระวังหรือความประมาทเลินเล่อของสมาชิกเอง” ในสัญญาการเข้าเป็นสมาชิกของสถานออกกำลังกายของผู้ประกอบการ C

(2) “ค่าธรรมเนียมในการยกเลิกหลักสูตร มีดังต่อไปนี้

(1) เมื่อยกเลิกสัญญาสมาชิกต้องเสียค่าธรรมเนียมการดำเนินการยกเลิกสัญญา เป็นจำนวนเงิน 50% ของค่าเรียนที่ยังไม่ทำการใช้สิทธิ์

(2) ทางสตูดิโอจะคำนวณค่าธรรมเนียมโดยนำจำนวนเงินที่สมาชิกชำระไว้ตอนที่สมัครหลักสูตร หักกับส่วนที่ยังไม่ได้ใช้สิทธิ์ไปแล้ว จากนั้นนำยอดไปคูณ 50% หลังจากทำการทดสอบใบอนุญาต (License) แล้วไม่สามารถยกเลิกสัญญาได้ไม่ว่าในกรณีใดก็ตาม (แม้ว่าจะไม่ผ่านการทดสอบก็จะได้รับการปฏิบัติเช่นเดียวกัน)” ในสัญญาข้อตกลงและเงื่อนไขสำหรับสมาชิกธุรกิจสอนทำอาหารของผู้ประกอบการ G

(3) “ค่าธรรมเนียมการยุติสมาชิกภาพก่อนกำหนด

หากท่านประสงค์จะบอกเลิกสมาชิกภาพกับเราภายในช่วงเวลาผูกพันช่วงแรกของท่าน ท่านจะต้องชำระค่าธรรมเนียมการยุติสมาชิกภาพก่อนกำหนดเป็นจำนวน 9,000 บาท + ภาษีมูลค่าเพิ่ม หรือเท่ากับจำนวนเงินที่ท่านค้างชำระภายใต้สัญญาฉบับนี้แล้วแต่จำนวนใดจะน้อยกว่า” ในใบสมัครสมาชิก - สัญญาข้อตกลง และข้อกำหนดสำหรับสมาชิกภาพแบบมีช่วงเวลาผูกพัน X เดือน สำหรับธุรกิจให้บริการสถานออกกำลังกายของผู้ประกอบการ D

(4) “ในฐานะสมาชิกของ (ชื่อผู้ประกอบการ) ตัวท่านเองจะต้องรับผิดชอบชำระค่าสมาชิกและค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่จะมีขึ้นตามที่ระบุไว้ในใบสมัครสมาชิกของท่านเมื่อถึงกำหนดชำระ ท่านจะต้องชำระค่าสมาชิกสำหรับช่วงเวลาผูกพันแต่ละช่วงเต็มช่วงเวลาถึงแม้ว่าสมาชิกภาพของท่านจะถูกบอกเลิกในระหว่างช่วงเวลาผูกพันก็ตาม (เว้นแต่ท่านจะได้บอกเลิกสมาชิกภาพตามข้อ 8.2)” ในใบสมัครสมาชิก - สัญญาข้อตกลง และข้อกำหนดสำหรับสมาชิกภาพแบบมีช่วงเวลาผูกพัน X เดือน สำหรับธุรกิจให้บริการสถานออกกำลังกายของผู้ประกอบการ D

ข) ข้อกำหนดสงวนสิทธิของผู้ประกอบการในการย้ายสถานที่ หรือปิดทำการชั่วคราว

ตัวอย่างเช่น

(1) “(ชื่อผู้ประกอบการ) ขอสงวนสิทธิ์ในการเปิดสถานที่ให้บริการใหม่ ย้ายสถานที่ตั้ง ปิด และ/หรือปิดปรับปรุงการให้บริการบางส่วนของสถานที่ให้บริการซึ่ง (ชื่อผู้ประกอบการ) จะแจ้งให้สมาชิกของสถานที่ให้บริการนั้น ๆ ทราบไม่น้อยกว่า 30 วัน และสมาชิกภาพยอมรับที่จะเข้าใช้บริการในสถานที่ให้บริการอื่นที่ใกล้ที่สุดหรือ สาขาอื่น ๆ และไม่สามารถนำมาเป็นเหตุผลในการยกเลิกสมาชิกภาพ หากในกรณีที่เจ้าของอาคารหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ทำการปรับปรุง/หรือเข้ามาถือสิทธิ์ในสถานที่ให้บริการ สมาชิกยอมรับที่จะเข้ามาใช้บริการในสถานที่ให้บริการอื่นที่ใกล้ที่สุด หรือสาขาอื่น ๆ และไม่สามารถนำเรื่องการปรับปรุง/หรือเข้ามาถือสิทธิ์ในสถานที่ให้บริการ มาเป็นเหตุผลในการยกเลิกสมาชิกภาพ ” ในสัญญาการเข้าเป็นสมาชิกของสถานออกกำลังกายของผู้ประกอบการ C

(2) “กรณีบริษัท มีเหตุหรือความจำเป็นที่จะต้องเปลี่ยนแปลงตารางคลาสเรียน ปิดสถานที่บางส่วนหรือทั้งหมด เพื่อปรับปรุงซ่อมแซม เปลี่ยนแปลงหรือมีเหตุที่ต้องปิดบริษัทชั่วคราว ข้าพเจ้ายอมรับและตกลงให้บริษัทเปลี่ยนแปลงตารางคลาสเรียน ปิดสถานที่บางส่วนหรือทั้งหมดเพื่อปรับปรุงซ่อมแซม เปลี่ยนแปลงหรือปิดบริษัทชั่วคราว โดยที่ไม่ต้องแจ้งบอกกล่าวล่วงหน้าแก่ข้าพเจ้า และข้าพเจ้าจะไม่ยกเหตุใด ๆ มาเรียกร้องชดเชยค่าเสียหาย และ/หรือเรียกร้องให้บริษัทจัดวันชดเชย หรือให้ชดเชยสิ่งใดทดแทนทั้งสิ้น ” ในข้อตกลงและเงื่อนไขการเป็นสมาชิก ธุรกิจสอนโยคะและพิลาทิสของผู้ประกอบการ B

ซ) ข้อตกลงยกเว้นความรับผิดชอบของผู้ประกอบการ หรือข้อตกลงให้ผู้บริโภคยอมรับความเสี่ยงเอง

ตัวอย่างเช่น

(1) “ถ้าเกิดกรณีลูกค้าเจ็บป่วยล่วงหน้ามาก่อนที่จะเข้ารับบริการหรือมีการเกิดปัญหาจากการทำทรีตเมนต์ไม่ว่ากรณีใด ๆ ทางบริษัทฯ ขอสงวนสิทธิ์ในการรับผิดชอบ”⁹⁵

(2) “การจำกัดความรับผิดชอบในการที่ (ชื่อผู้ประกอบการ) พิจารณาอนุญาตให้เป็นสมาชิกนั้น สมาชิกตกลงให้ทาง (ชื่อผู้ประกอบการ) ผู้ฝึกสอน ลูกจ้าง ตัวแทน

⁹⁵ ลดาชาติ พัฒนประสิทธิ์, “มาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองผู้บริโภคเกี่ยวกับธุรกิจสถานบริการเสริมความงามและบริการลดน้ำหนักในประเทศไทย”, หน้า 69.

ผู้รับจ้าง บริษัททั้งหลายหลุดพ้นจากความรับผิดชอบใด ๆ ตามกฎหมาย สำหรับความรับผิดที่อาจเกิดจากการความเสียหายหรือบาดเจ็บ ไม่ว่าจะถึงแก่ชีวิตหรือไม่ก็ตาม ต่อสมาชิกหรือแขกของสมาชิก หรือความเสียหายต่อทรัพย์สินหรือของมีค่าของสมาชิกหรือแขกในสถานที่ของ (ชื่อผู้ประกอบการ) ไม่ว่าจะด้วยเหตุผลใดก็ตาม” ในใบสมัครและสัญญาสตูดิโอเต้น ของผู้ประกอบการ A

(3) “สมาชิกทุกท่านต้องใช้สถานที่ให้บริการของ (ชื่อผู้ประกอบการ) ด้วยความระมัดระวังและรับผิดชอบของตนเอง ทาง (ชื่อผู้ประกอบการ) จะไม่รับผิดชอบต่ออุบัติเหตุหรือการบาดเจ็บใด ๆ ทั้งสิ้น ไม่ว่าจะด้วยเหตุผลใด ๆ ก็ตาม” ในระเบียบข้อบังคับสมาชิกของสถานบริการออกกำลังกายของผู้ประกอบการ K⁹⁶

(4) “ข้าพเจ้ารับทราบว่าการเข้าใช้บริการของบริษัทโดยร่วมกิจกรรมทางกีฬา หรือกิจกรรมที่ใช้กำลัง อาจเกิดอุบัติเหตุ หรืออาจบาดเจ็บได้ ข้าพเจ้าจึงตกลงยอมรับความเสี่ยงทุกประการที่อาจเกิดขึ้นจากการเข้าร่วมกิจกรรมทางกีฬา หรือการออกกำลังกายกับบริษัท...ข้าพเจ้ารับทราบแล้วว่าการออกกำลังกายและการใช้บริการอุปกรณ์ สถานที่ รวมทั้งตู้เก็บของ ที่ทางบริษัทได้นำมาให้บริการนั้น อาจเกิดความเสี่ยง หรือเกิดอันตรายได้ ดังนั้น ในการสมัครเข้าเป็นสมาชิก ข้าพเจ้าตกลงยอมรับความเสี่ยง และตกลงว่าทางกลุ่มบริษัท (ชื่อผู้ประกอบการ) (“บริษัท”) โดยผู้ถือหุ้น, กรรมการผู้มีอำนาจ, ตัวแทน และพนักงานของบริษัท ไม่ต้องรับผิดชอบต่อ การบาดเจ็บ เจ็บป่วย เสียชีวิต หรือความเสียหายต่อทรัพย์สิน ของข้าพเจ้า ซึ่งอาจเกิดขึ้นโดยตรง หรือโดยทางอ้อม จากการใช้บริการของสมาชิกในทุกสถานที่ของ (ชื่อผู้ประกอบการ) ทุกสาขา (“สถานที่”)” ในข้อตกลงและเงื่อนไขการเป็นสมาชิก ธุรกิจสอนโยคะและพิลาทิส ของผู้ประกอบการ B

จากตัวอย่างที่ผู้เขียนได้รวบรวมมานั้น จะเห็นได้ว่าลักษณะของข้อตกลงการใช้บริการสำหรับธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องนั้นประกอบไปด้วยข้อตกลงและเงื่อนไขการใช้บริการที่หลากหลาย รวมไปถึงข้อตกลงต่าง ๆ ที่เป็นข้อตกลงที่ผู้ประกอบการมีการกำหนดไว้ล่วงหน้าแต่เพียงฝ่ายเดียว และบางข้อก็แนบเนียนที่มีลักษณะไม่เป็นธรรมต่อผู้บริโภค ซึ่งผู้เขียนจะได้วิเคราะห์ใน

⁹⁶ ยูวดี ทวีทรัพย์. ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคที่ใช้บริการในสถานออกกำลังกาย, หน้า 140.

ประเด็นปัญหาของข้อสัญญาเหล่านี้รวมถึงการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องโดยละเอียดต่อไปในส่วน บทวิเคราะห์ต่อไป

2.4 กฎหมายที่เกี่ยวข้องในการคุ้มครองผู้บริโภคด้านสัญญาสำหรับธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่อง

ปัจจุบันประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายที่ใช้บังคับหรือเกี่ยวข้องกับสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องโดยตรง และยังไม่มีการควบคุมธุรกิจลักษณะดังกล่าวเป็นการเฉพาะ ดังนั้น การพิจารณาสิทธิและหน้าที่ระหว่างผู้ประกอบการธุรกิจและผู้บริโภคซึ่งเป็นคู่สัญญาและมีนิติสัมพันธ์ในทางกฎหมายจึงต้องเป็นไปตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ โดยนำหลักกฎหมายว่าด้วยนิติกรรมสัญญา และหนี้ รวมถึงเอกเทศสัญญาที่จะเกี่ยวข้องเป็นรายกรณีไป มาใช้บังคับ

อย่างไรก็ตาม ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์นั้นเป็นเพียงการกำหนดสิทธิและหน้าที่ระหว่างคู่สัญญาเป็นการทั่วไป ประกอบกับมิได้มีบทกำหนดการให้ความคุ้มครองแก่ผู้บริโภคในไว้โดยเฉพาะ ดังนั้น จึงได้มีการบัญญัติกฎหมายพิเศษเพิ่มเติมอีกหลายฉบับเพื่อนำมาในการให้ความคุ้มครองแก่ผู้บริโภคไว้เป็นการเฉพาะ เช่น กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค กฎหมายว่าด้วยข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม ซึ่งก็อาจนำเอากฎหมายดังกล่าวมาใช้บังคับกับสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องได้ หากเป็นธุรกิจที่เกี่ยวข้องและอยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายนั้น

โดยในหัวข้อนี้ ผู้เขียนจะกล่าวถึงบทบัญญัติของกฎหมายไทยที่เกี่ยวข้องกับสิทธิของผู้บริโภค และการคุ้มครองผู้บริโภคในสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่อง โดยศึกษาถึงกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน ดังต่อไปนี้

2.4.1 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

โดยหลักแล้วผู้ประกอบการและผู้บริโภคจะมีเสรีภาพในการเข้าทำสัญญาและสามารถตกลงเข้าทำสัญญาโดยมีสาระสำคัญของข้อตกลงอย่างใด ๆ ระหว่างกันก็ได้ตามหลักอิสระในทางแพ่ง และภายใต้กรอบและข้อจำกัดที่กฎหมายกำหนด⁹⁷ ได้แก่ การที่ต้องห้ามขัดแย้งโดย

⁹⁷ ศนันทกรณ โสคติพันธ์, คำอธิบายกฎหมายนิติกรรม-สัญญา,

กฎหมาย หรือเป็นการที่พันวิสัย หรือการที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน มิฉะนั้นแล้วการดังกล่าวนั้นเป็นโมฆะทั้งหมด⁹⁸ นอกจากนี้ การได้นอกเหนือจากที่กำหนดข้อจำกัดไว้ ย่อมสามารถกระทำได้แม้ว่าจะเป็นการตกลงที่แตกต่างไปจากบทบัญญัติของกฎหมาย หากว่ามีใช้กฎหมายที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ย่อมไม่เป็นโมฆะและสามารถกำหนดข้อตกลงได้ทั้งสิ้น⁹⁹ ดังนั้น การเข้าทำสัญญาระหว่างผู้บริโภคนและผู้ประกอบการจึงอาจตกลงข้อตกลงอย่างใดก็ได้* และเมื่อมีการแสดงเจตนาของบุคคลตั้งแต่สองฝ่ายขึ้นไปในลักษณะของคำเสนอและคำสนองที่ถูกต้องตรงกันแล้ว ก็เป็นผลให้เกิดสัญญาอันก่อหนี้ผูกพันแก่คู่สัญญาทั้งสองฝ่าย¹⁰⁰ โดยสัญญานั้นถือได้ว่าเป็นบ่อเกิดแห่งหนี้ประเภทหนึ่ง¹⁰¹ การพิจารณาผลทางกฎหมายของสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องนั้นจึงต้องนำหลักเกณฑ์ทั่วไปเกี่ยวกับนิติกรรมและหลักเกณฑ์ทั่วไปว่าด้วยหนี้มาใช้บังคับทั้งหมด อันได้แก่ ความสมบูรณ์อันเกี่ยวการแสดงเจตนาหลายฝ่าย การก่อให้เกิดสัญญา หลักคำเสนอ คำสนอง ความสามารถของบุคคลในการทำนิติกรรม ผลแห่งหนี้ ความระงับแห่งหนี้

นอกจากนี้ สัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องอันเป็นสัญญาระหว่างผู้ประกอบการและผู้บริโภคที่ได้ตกลงกันในการให้บริการและรับบริการสำหรับธุรกิจที่ให้บริการใน

⁹⁸ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 150

⁹⁹ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 151

* การเข้าทำสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องของผู้ประกอบการและผู้บริโภคนั้น ถือได้ว่าเป็นการทำนิติกรรมอย่างหนึ่ง โดยคู่สัญญานั้นได้กระทำโดยชอบด้วยกฎหมายและสมัครใจที่มุ่งต่อผลทางกฎหมายให้เกิดขึ้นในการก่อ เปลี่ยนแปลง โอน สงวน หรือระงับซึ่งสิทธิ จึงอยู่ภายใต้บังคับกฎหมายว่าด้วยลักษณะนิติกรรมตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งโดยหลักแล้วผู้ประกอบการและผู้บริโภคนย่อมมีเสรีภาพในการเข้าทำสัญญาและสามารถตกลงเข้าทำสัญญาโดยมีสาระสำคัญของข้อตกลงอย่างใด ๆ ระหว่างกันก็ได้ตามแนวคิดหลักอิสระในทางแพ่ง และภายใต้กรอบและข้อจำกัดที่กฎหมายกำหนด แต่ด้วยเหตุว่าประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ค่อนข้างเปิดกว้างในการให้คู่สัญญาสามารถทำข้อตกลงระหว่างกันได้อย่างเสรี ในปัจจุบันคู่สัญญาจึงมักอ้างเอาหลักเสรีภาพและอิสระในทางแพ่งประกอบกับแนวคิดตามหลักความศักดิ์สิทธิ์ในการแสดงเจตนาระหว่างกันในการเข้าทำความตกลงกันเป็นสัญญาภายใต้ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ โดยปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม คือ อำนาจต่อรองที่ไม่เท่าเทียมของผู้ประกอบการและผู้บริโภคในการเข้าทำสัญญา ก่อให้เกิดการเข้าทำสัญญาที่ไม่เท่าเทียมและผู้บริโภคไม่สามารถขัดขืนหรือต่อรองในการผูกพันตามเนื้อหาของสัญญานั้นได้อย่างแท้จริง อาจจะมีเหตุเป็นสัญญามาตรฐาน หรือผู้ประกอบการไม่ยินยอมให้มีการแก้ไขข้อสัญญาหรือเงื่อนไขในสัญญาก็ตาม

¹⁰⁰ ศนันทกรณ โสทธิพันธุ์, คำอธิบายกฎหมายนิติกรรม-สัญญา,

¹⁰¹ จิต เศรษฐบุต, หลักกฎหมายแพ่งลักษณะหนี้,

ลักษณะต่อเนื่อง ซึ่งมีลักษณะเป็นสัญญาต่างตอบแทนอย่างหนึ่งที่คู่สัญญาทั้งสองฝ่ายมีหน้าที่ต้องปฏิบัติต่อกัน โดยที่สัญญาดังกล่าวสามารถจัดให้อยู่ในประเภทของเอกเทศสัญญาตามบรรพ 3 ได้ เช่น สัญญาจ้างทำของ อันเป็นสัญญาระหว่างผู้ว่าจ้างและผู้รับจ้าง ซึ่งผู้รับจ้างตกลงกับผู้ว่าจ้างว่าจะทำการงานสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้แก่ผู้ว่าจ้างจนสำเร็จ และผู้ว่าจ้างตกลงจะจ่ายสินจ้างเพื่อเป็นการตอบแทนการทำงานนั้น โดยหากสัญญาดังกล่าวเข้าลักษณะเป็นการจ้างทำของได้ก็จะตกอยู่ภายใต้บังคับของบทบัญญัติว่าด้วยจ้างทำของ มาตรา 587 ถึง มาตรา 607 ประกอบหลักกฎหมายเรื่องนิติกรรมและหนี้ แต่หากไม่เข้าข่ายเป็นสัญญาจ้างทำของ คือเป็นสัญญาที่ไม่มีชื่ออย่างหนึ่ง สัญญานั้นจะตกอยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายนิติกรรมสัญญาและหนี้อันเป็นกฎหมายหลักทั่วไป¹⁰²

2.4.1.1. กฎหมายลักษณะหนี้

1) สิทธิในการเรียกให้ลูกหนี้หนี้ชำระหนี้ตามสัญญา ตามมาตรา 194 เมื่อผู้ประกอบการและผู้บริโภคได้เข้าทำความตกลงเพื่อให้บริการและรับบริการใด ๆ ระหว่างกันขึ้น การเสนอสนองต้องตรงกันนั้นก็เกิดเป็นสัญญา ซึ่งเป็นหนี้ที่เกิดขึ้นตามกฎหมาย¹⁰³ ก่อให้เกิดหน้าที่หรือความผูกพันที่คู่สัญญาจะต้องปฏิบัติตามชำระหนี้กันต่อไป ดังนั้นผู้บริโภคในฐานะที่เป็นเจ้าหนี้ซึ่งจะมีสิทธิเรียกให้ผู้ประกอบการให้บริการแก่ตนได้ตามสัญญา และเป็นลูกหนี้ที่มีหน้าที่ในการชำระราคาหรือค่าบริการแก่ผู้ประกอบการเพื่อเป็นสิ่งตอบแทนในการรับบริการนั้น และในทางกลับกันผู้ประกอบการก็อยู่ในฐานะเจ้าหนี้ซึ่งมีสิทธิเรียกให้ผู้บริโภคชำระหนี้ค่าบริการให้แก่ตน และเป็นลูกหนี้ที่ต้องมีหน้าที่ในการให้บริการแก่ผู้บริโภคตามสัญญา เช่น ในสัญญาให้บริการสถานออกกำลังกาย ที่ต้องมีการซื้อคอร์สและสมัครสมาชิกในระยะยาว 1 ปีขึ้นไป ซึ่งถือได้ว่าเป็นสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องอย่างหนึ่ง โดยผู้บริโภคในฐานะเจ้าหนี้มีหนี้มีสิทธิเรียกให้ผู้ประกอบการให้บริการอุปกรณ์ออกกำลังกายหรือผู้ฝึกสอนออกกำลังกายแก่ตนตามรายละเอียดการบริการที่ตกลงกันในสัญญา และในฐานะลูกหนี้คือมีหน้าที่ชำระค่าบริการแก่ผู้ประกอบการ ในขณะที่ผู้ประกอบการในฐานะเจ้าหนี้มีสิทธิเรียกให้ผู้บริโภคชำระหนี้ให้แก่ตนตอบ

¹⁰² อีระรัตน์ จีระวัฒนา และคณะ, "การพัฒนากฎหมายในการให้ความคุ้มครองผู้บริโภค กรณีชำระค่าสินค้าและบริการล่วงหน้า," หน้า 30-31.

¹⁰³ ศนันท์กรณีย์ โสทธิพันธุ์, คำอธิบายกฎหมายนิติกรรม-สัญญา,

แทนการบริการ และในฐานะลูกหนี้คือตนก็มีหน้าที่ให้บริการอุปกรณ์ออกกำลังกายและผู้ฝึกสอนการออกกำลังกายให้แก่ผู้บริโภคร

2) สิทธิในการเรียกร้องชดเชยค่าเสียหายจากการไม่ชำระหนี้ ตามมาตรา 213 ถึง มาตรา 216

หากผู้ประกอบการในฐานะลูกหนี้ละเลยไม่ปฏิบัติชำระหนี้ตามสัญญา ผู้บริโภคในฐานะเจ้าหนี้อาจใช้สิทธิร้องขอต่อศาลให้บังคับชำระหนี้เอาแก่ผู้ประกอบการได้ตามมาตรา 213¹⁰⁴ เช่น หากเป็นกรณีที่ผู้ประกอบการในฐานะลูกหนี้ละเลยไม่ปฏิบัติชำระหนี้ตามสัญญา ผู้บริโภคในฐานะเจ้าหนี้ชอบที่จะใช้สิทธิร้องขอต่อศาลให้บังคับชำระหนี้เอาแก่ผู้ประกอบการได้ เว้นแต่สภาพแห่งหนี้จะไม่เปิดช่องให้บังคับได้ ซึ่งถือได้ว่าการใช้สิทธิในกรอบของประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์นั้นมีความจำเป็นจะต้องใช้สิทธิผ่านทางวิธีการศาลเท่านั้น อันจะเป็นการไม่เอื้ออำนวยในการให้ความคุ้มครองแก่ผู้บริโภคเท่าใดนัก อย่างไรก็ตาม ศาลอาจไม่บังคับให้ลูกหนี้ชำระหนี้ก็ได้เมื่อสภาพแห่งหนี้ไม่เปิดช่องให้ทำเช่นนั้น เช่น กรณีการบังคับชำระหนี้กระทำการในสัญญาบริการอุปกรณ์และสถานที่ออกกำลังกาย ซึ่งถือได้ว่าเป็นสัญญาจ้างทำของ และเป็นสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องอย่างหนึ่ง โดยมีข้อตกลงในการจ้างเทรนเนอร์ผู้ฝึกสอนในการออกกำลังกายด้วย ซึ่งในกรณีที่มิวัตถุประสงค์แห่งหนี้เป็นการกระทำ กรณีเป็นสภาพแห่งหนี้ไม่เปิดช่องให้เจ้าหนี้บังคับชำระหนี้ได้ด้วยตนเอง เจ้าหนี้จึงอาจเรียกให้บุคคลภายนอกกระทำการแทนลูกหนี้ โดยให้ลูกหนี้เป็นฝ่ายรับผิดชอบค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นได้

รวมทั้งเจ้าหนี้ยังมีสิทธิในการเรียกให้ชำระหนี้จากทรัพย์สินของลูกหนี้ได้ ซึ่งรวมไปถึงเงินและทรัพย์สินอื่น ๆ ที่บุคคลภายนอกนั้นค้างชำระแก่ลูกหนี้ด้วย¹⁰⁵ และมีสิทธิเรียกเอาค่าสินไหมทดแทนเพื่อความเสียหายอันเกิดแก่ตนเมื่อผู้ประกอบการในฐานะลูกหนี้ไม่ชำระหนี้หรือมีการชำระหนี้ไม่ถูกต้องได้ ตามมาตรา 215¹⁰⁶ รวมทั้งหากในกรณีเหตุที่ผิดนัดนั้น ทำให้

¹⁰⁴ จี๊ด เศรษฐบุตร, หลักกฎหมายแพ่งลักษณะหนี้ (กรุงเทพมหานคร: โครงการตำราและเอกสารประกอบการสอน คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2551), หน้า 58.

¹⁰⁵ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 214

¹⁰⁶ เรื่องเดียวกัน., หน้า 64.

การชำระหนี้กลายเป็นไร้ประโยชน์แก่เจ้าหนี้ เจ้าหนี้ก็มีสิทธิที่จะไม่รับชำระหนี้และเรียกร้องเอาค่าสินไหมทดแทนเพื่อการไม่ชำระหนี้ได้ตามมาตรา 216¹⁰⁷ ด้วย

3) สิทธิได้รับชำระหนี้ตามสัญญากรณีการชำระหนี้ตกเป็นพันวิสัยตามมาตรา 218 มาตรา 219 และมาตรา 372

ในกรณีการชำระหนี้ตกเป็นพันวิสัยหรือไม่สามารถเป็นไปได้แล้ว โดยหากเกิดขึ้นเพราะพฤติการณ์ซึ่งลูกหนี้ต้องรับผิดชอบ ลูกหนี้มีหน้าที่ต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่เจ้าหนี้เป็นค่าเสียหายที่เกิดแต่การที่ลูกหนี้ไม่ชำระหนี้¹⁰⁸ แต่หากเป็นพฤติการณ์ซึ่งลูกหนี้ไม่ต้องรับผิดชอบแล้ว ให้ลูกหนี้พ้นหลุดพ้นจากการชำระหนี้ ลูกหนี้จึงไม่จำเป็นต้องชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ต่อไปตามสัญญา¹⁰⁹ เช่น กรณีธุรกิจสถานให้บริการออกกำลังกายที่เปิดให้บริการในห้างสรรพสินค้าเกิดไฟไหม้ ทำให้ผู้ประกอบการไม่สามารถชำระหนี้โดยการให้บริการอุปกรณ์และสถานออกกำลังกายให้แก่ผู้บริโภคที่ใช้บริการได้ตามสัญญา ดังนี้ หากเหตุไฟไหม้ที่เกิดขึ้นเกิดเพราะเหตุที่ผู้ประกอบการไม่ระมัดระวังไม่บำรุงรักษาระบบไฟฟ้าในสถานบริการของตนทำให้เกิดเป็นจุดต้นเพลิงไฟไหม้ห้าง จึงถือได้ว่าเป็นความผิดของผู้ประกอบการ ผู้ประกอบการจึงมีหน้าที่ต้องชดใช้ค่าสินไหมเป็นค่าเสียหายจากการที่ตนไม่สามารถให้บริการได้ตามสัญญาแก่ผู้บริโภค หรือหากกรณีปรากฏว่าเหตุไฟไหม้ดังกล่าวเกิดจากเหตุบุคคลอื่นซึ่งมิใช่จากผู้ประกอบการเอง ผู้ประกอบการก็จะหลุดพ้นจากการที่มีหน้าที่ต้องชำระหนี้ให้บริการแก่ผู้บริโภคตามสัญญา เป็นต้น

ทั้งนี้ ในกรณีการชำระหนี้ตกเป็นพันวิสัยมีผลทำให้ลูกหนี้ซึ่งจะโทษฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดไม่ได้ ซึ่งลูกหนี้ไม่มีสิทธิรับชำระหนี้ตอบแทน¹¹⁰ หรือกรณีการชำระหนี้ตกเป็นพันวิสัยอันจะโทษเจ้าหนี้ได้ ซึ่งลูกหนี้อาจจะได้รับชำระหนี้ตอบแทนที่เต็มหรือไม่เต็มจำนวน¹¹¹

ตามที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่า ภายใต้กรอบในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์เรื่องหนี้ นั้น เป็นการระบุถึงความสัมพันธ์ในทางกฎหมายหนี้ ผลทางกฎหมายที่เกิดจากหนี้และการชำระหนี้ รวมทั้งสิทธิและหน้าที่โดยทั่ว ๆ ไปที่มีต่อกันระหว่างผู้ประกอบการและ

¹⁰⁷ เรื่องเดียวกัน., หน้า 89.

¹⁰⁸ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 218

¹⁰⁹ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 219

¹¹⁰ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 372 วรรคหนึ่ง

¹¹¹ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 372 วรรคสอง

ผู้บริโภคในฐานะที่เป็นเจ้าหนี้และลูกหนี้ตามหนี้นั้น มิได้มีหลักเกณฑ์พิเศษสำหรับการให้ความคุ้มครองผู้บริโภคด้านสัญญา จากการที่ได้เข้าทำสัญญาให้บริการที่มีลักษณะต่อเนื่องซึ่งอาจถือได้ว่าเป็นการเข้าทำสัญญามีความเสี่ยงที่ฝ่ายลูกหนี้จะไม่ได้รับการชำระหนี้หรือได้รับชำระหนี้ที่ไม่ถูกต้องหรือต้องผูกพันตามสัญญาเป็นระยะเวลายาวนานหรืออาจผูกพันตามสัญญาอย่างไม่เป็นธรรม อีกทั้งไม่ได้คำนึงถึงการเข้าทำสัญญาโดยปราศจากอำนาจต่อรองในทางเศรษฐกิจของฝ่ายที่มีอำนาจต่อรองน้อยและจำต้องผูกพันไปตามสัญญา นอกจากนี้ การจัดการปัญหาข้อพิพาทที่เกิดขึ้นจำเป็นต้องเป็นการใช้สิทธิทางศาลซึ่งจำต้องใช้ระยะเวลา ส่งผลกระทบในการได้รับการเยียวยาความเสียหายในเบื้องต้นของผู้บริโภคก็อาจเป็นไปได้โดยสะดวกรวดเร็ว

2.4.1.2. กฎหมายลักษณะสัญญา

- 1) สิทธิในการเลิกสัญญา ตามมาตรา 386 ถึง มาตรา 389 ตามกฎหมายได้กำหนดให้คู่สัญญาฝ่ายหนึ่งมีสิทธิเลิกสัญญาได้ใน 2 กรณี ได้แก่ สิทธิเลิกสัญญาโดยข้อสัญญาและสิทธิเลิกสัญญาโดยบทบัญญัติของกฎหมาย¹¹²
 - ก) สิทธิเลิกสัญญาโดยข้อสัญญา ซึ่งเป็นกรณีที่คู่สัญญาทั้งสองฝ่ายสามารถตกลงร่วมกันกำหนดเป็นข้อตกลง หรืออาจกำหนดเงื่อนไขบางประการในสัญญาซึ่งให้สิทธิคู่สัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือทั้งสองฝ่ายสามารถใช้สิทธิเลิกสัญญานั้นได้ เช่น การกำหนดในสัญญาให้สิทธิผู้ประกอบการเพียงฝ่ายเดียวในการบอกเลิกสัญญาได้ โดยไม่ให้สิทธิผู้บริโภคในการเลิกสัญญาเลย หรือกำหนดให้ในกรณีที่มีการผิดสัญญาหรือการไม่ชำระหนี้เป็นอย่างใดอย่างหนึ่งของคู่สัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งก็ให้อีกฝ่ายมีสิทธิเลิกสัญญา ก็สามารถทำได้ภายใต้เสรีภาพของคู่สัญญาในการกำหนดหรือเข้าทำสัญญาตราบเท่าที่ไม่ขัดต่อกฎหมาย¹¹³
 - ข) สิทธิเลิกสัญญาโดยบทบัญญัติของกฎหมาย ซึ่งตามมาตรา 387 ถึงมาตรา 389 ได้กำหนดสิทธิในการเลิกสัญญาไว้ให้สำหรับคู่สัญญา สรุปได้ดังนี้

¹¹² ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 386

¹¹³ ศนันท์กรณีย์ โสทธิพันธ์, คำอธิบายกฎหมายนิติกรรม-สัญญา,

(1) มีคู่สัญญาฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดไม่ชำระหนี้ ไม่ว่าจะชำระหนี้ นั้นจะมีกำหนดระยะเวลาหรือไม่ก็ตามและเวลาในการชำระหนี้ นั้นมิใช่สาระสำคัญ¹¹⁴ โดยกรณีนี้คู่สัญญาอีกฝ่ายต้องกำหนดระยะเวลาพอสมควรและบอกกล่าวให้ชำระหนี้แล้วแต่อีกฝ่ายมิได้ชำระหนี้ภายในระยะเวลานั้น¹¹⁵ หรือ

(2) มีคู่สัญญาฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดไม่ชำระหนี้ภายในกำหนดระยะเวลา ซึ่งถือได้ว่าการกำหนดระยะเวลาในการชำระหนี้ นั้นเป็นสาระสำคัญไม่ว่าโดยสภาพของการชำระหนี้ นั้นเองหรือโดยเจตนาก็ตาม¹¹⁶ เพราะหากไม่มีการชำระหนี้ ณ เวลาที่กำหนดแล้ว การเข้าทำสัญญาระหว่างคู่สัญญาก็มีอาจสำเร็จได้ โดยกรณีนี้คู่สัญญาอีกฝ่ายมีสิทธิบอกเลิกสัญญาได้โดยไม่ต้องบอกกล่าวกำหนดเวลาให้ฝ่ายที่ไม่ชำระหนี้ต้องชำระหนี้ก่อนแต่อย่างใด¹¹⁷ หรือ

(3) กรณีการชำระหนี้ทั้งหมดหรือแต่บางส่วนกลายเป็นพันวิสัยเพราะเหตุที่สามารถโทษฝ่ายลูกหนี้ได้ เจ้าหนี้มีสิทธิเลิกสัญญาได้¹¹⁸

ดังนั้น หากเป็นกรณีที่คู่สัญญาไม่ได้กำหนดสิทธิเกี่ยวกับการเลิกสัญญาไว้ในสัญญาแล้ว และไม่เข้ากรณีตามที่กฎหมายได้กำหนดให้สิทธิในการเลิกสัญญาไว้ตามที่ได้กล่าวข้างต้น คู่สัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งจะใช้สิทธิเลิกสัญญาโดยคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งไม่ยินยอมหรือทั้งสองฝ่ายไม่ได้ตกลงร่วมกันไม่ได้

2) สิทธิที่จะปฏิเสธที่จะชำระหนี้จุนกว่าอีกฝ่ายจะชำระหนี้ด้วยเหตุเป็นสัญญาต่างตอบแทน มาตรา 369

เนื่องจากสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องจะเป็นสัญญาต่างตอบแทนเสมอ เจ้าหนี้และลูกหนี้ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งจึงมีสิทธิไม่ยอมชำระหนี้จุนกว่าอีกฝ่ายจะชำระหนี้ก็ได้ เว้นแต่ กรณีที่หนี้ของฝ่ายแรกนั้นยังไม่ถึงกำหนดชำระ¹¹⁹

¹¹⁴ เรื่องเดียวกัน. หน้า 377-379.

¹¹⁵ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 387

¹¹⁶ เรื่องเดียวกัน. หน้า 382.

¹¹⁷ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 388

¹¹⁸ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 389

¹¹⁹ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 369

2.4.1.3. กฎหมายลักษณะจ้างทำของ

- 1) สิทธิยึดหน่วงสินจ้างของผู้ว่าจ้าง กรณีผู้รับจ้างส่งมอบงานเนินชำหรือส่งมอบงานที่ชำรุดบกพร่อง ตามมาตรา 599
- 2) สิทธิเลิกสัญญาของผู้ว่าจ้างทำของ ตามมาตรา 593 และ มาตรา 605

ได้แก่ การใช้สิทธิเลิกสัญญาในกรณีที่ผู้รับจ้างไม่เริ่มทำการหรือทำการชักช้า ฝ่าฝืนข้อกำหนดแห่งสัญญา หรือทำงานชำโดยปราศจากความผิดของผู้ว่าจ้างจนคาดหมายล่วงหน้าได้ว่างานที่ทำนั้นจะไม่สำเร็จภายในกำหนดเวลาที่ได้ตกลงกันไว้¹²⁰ และสิทธิในการเลิกสัญญาโดยเหตุอิสระ แม้ว่าการที่จ้างนั้นยังไม่สำเร็จ ผู้ว่าจ้างมีสิทธิที่จะบอกเลิกสัญญาได้ เมื่อขอใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้รับจ้างเพื่อความเสียหายใด ๆ อันเกิดแก่การเลิกสัญญานั้น¹²¹ ทั้งนี้ มีข้อสังเกตได้ว่า หลักกฎหมายเรื่องจ้างทำของนี้มีการกำหนดให้สิทธิเป็นกรณีพิเศษซึ่งกำหนดไว้แตกต่างจากหลักกฎหมายนิติกรรมสัญญาโดยทั่วไปโดยเฉพาะในเรื่องสิทธิการเลิกสัญญาดังกล่าวข้างต้นด้วย

ตามที่ได้ผู้เขียนได้ศึกษาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับด้านสัญญาภายใต้กรอบของประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ดังกล่าวข้างต้นนั้น พบว่า ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มุ่งคุ้มครองความไม่เป็นธรรมในขั้นตอนของกระบวนการการทำสัญญาของคู่สัญญาซึ่งจะจำกัดอยู่ที่เรื่องของความสามารถในการทำนิติกรรมของคู่สัญญา การคุ้มครองการแสดงเจตนาที่บกพร่องในการเข้าทำสัญญาของคู่สัญญา ตลอดจนการคุ้มครองวัตถุประสงค์และขอบเขตในการเข้าทำสัญญาเพื่อให้อยู่ในกรอบของกฎหมายความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน แต่มิได้มีบทบัญญัติที่กำหนดถึงความไม่เป็นธรรมที่เกิดขึ้นและการให้ความคุ้มครองแก่ผู้บริโภคในขั้นตอนของส่วนเนื้อหาของสัญญา จึงอาจทำให้ยังคงมีปัญหาเกี่ยวกับการเข้าทำสัญญาโดยไม่เป็นธรรม หรือมีความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อผู้บริโภคและระบบเศรษฐกิจได้ เช่น การเข้าทำสัญญากับผู้บริโภคเป็นระยะเวลายาวนานและให้มีการชำระค่าบริการล่วงหน้าก่อนการเข้ารับบริการตามสัญญา

นอกจากนี้ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์นี้ มิได้กำหนดรายละเอียดหรือหลักเกณฑ์เกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของคู่สัญญาไว้โดยเฉพาะสำหรับสัญญาที่มีการให้บริการใน

¹²⁰ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 593

¹²¹ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 605

ลักษณะต่อเนื่อง แต่ได้มีการกำหนดนิติสัมพันธ์ สิทธิและหน้าที่ระหว่างคู่สัญญาบางส่วนเป็นการทั่วไปไว้เท่านั้น เช่น การไม่ชำระหนี้หรือชำระหนี้ไม่ถูกต้อง การเข้าทำสัญญา ผลของการเข้าทำสัญญา สิทธิ การเลิกสัญญา การเรียกร้องค่าเสียหายจากการไม่ปฏิบัติตามสัญญา การเรียกร้องค่าเสียหายจากการกระทำละเมิดของคู่สัญญา บทบัญญัติในประมวลกฎหมายนี้จึงสามารถนำมาใช้บังคับกับสัญญาทุกประเภทที่เกิดขึ้นได้ เว้นแต่จะเป็นเรื่องเกี่ยวกับเอกเทศสัญญาซึ่งเป็นสัญญา 22 ประเภท ที่ประมวลกฎหมายนี้ได้กำหนดชื่อและกำหนดหลักเกณฑ์เป็นการเฉพาะเพิ่มเติมไว้แล้ว เช่น สัญญาซื้อขาย สัญญาแลกเปลี่ยน สัญญาให้ สัญญาเช่าทรัพย์ สัญญาเช่าซื้อ สัญญายืม สัญญาฝากทรัพย์ สัญญาจ้างแรงงาน สัญญาจ้างทำของ สัญญารับขน¹²²

ดังนั้น ในกรณีการปรับใช้กฎหมายกับสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องไว้ก็จะเป็นการนำเอาบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับสัญญาดังกล่าวมาใช้เฉพาะบริบทที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนั้นเท่านั้นเป็นรายกรณีไป เช่น กฎหมายลักษณะหนี้ กฎหมายลักษณะนิติกรรมสัญญา กฎหมายลักษณะละเมิด เพื่อมาใช้ในการพิจารณานิติสัมพันธ์ระหว่างคู่สัญญา รวมไปถึงสิทธิและหน้าที่ที่กฎหมายกำหนดรับรองไว้ให้ระหว่างคู่สัญญา แต่ทั้งนี้ สำหรับกรณีสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่อง ซึ่งมีรูปแบบการให้บริการที่ต่อเนื่องและผูกพันเป็นระยะเวลานาน อันมีโอกาที่จะก่อให้เกิดความเสียหายจากการผิดสัญญาของคู่สัญญาได้มาก และมีการทำสัญญาระหว่างคู่สัญญาด้วยวิธีการอาจก่อให้เกิดผลกระทบและความเสียหายแก่ผู้บริโภคได้ และควรมีบทบัญญัติในการให้ความคุ้มครองผู้บริโภคเป็นกรณีพิเศษเพิ่มเติม จึงเป็นเหตุให้บทบัญญัติในประมวลกฎหมายนี้ยังมีอาจครอบคลุมและคุ้มครองผู้บริโภคสำหรับสัญญาลักษณะนี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสม โดยผู้เขียนจะได้วิเคราะห์โดยละเอียดให้เห็นเป็นรูปธรรมในส่วนต่อไป

2.4.2 พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522

กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคนี้เป็นกฎหมายหลักในการทำหน้าที่ให้ความเป็นธรรมและให้ความคุ้มครองแก่ผู้บริโภคผู้ถูกละเมิดสิทธิเป็นการทั่วไป มิให้ถูกเอาเปรียบ โดยจะกำหนด

¹²² รัฐสิทธิ์ ศุภสุวรรณ, กฎหมายเกี่ยวกับเอกเทศสัญญา (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2558),

หน้าที่ของผู้ประกอบการเพื่อให้ความเป็นธรรมตามสมควรแก่ผู้บริโภค¹²³ ซึ่งในการให้ความคุ้มครองด้านสัญญา จะให้ความสำคัญในการให้ความคุ้มครองในช่วงเวลาก่อนหรือในขณะการเข้าทำสัญญากกล่าวคือ เป็นการมุ่งหมายในการควบคุมล่วงหน้าโดยใช้มาตรการทางกฎหมายในการกำหนดให้อำนาจหน่วยงานผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค และคณะกรรมการว่าด้วยสัญญา ซึ่งเป็นคณะกรรมการเฉพาะเรื่องตามที่กำหนดในกฎหมายฉบับนี้¹²⁴ เข้ามามีอำนาจในการตรวจตราดูแล ตรวจสอบ และควบคุมในเนื้อหาและสาระสำคัญของสัญญาที่ผู้ประกอบการและผู้บริโภคจะตกลงกันได้¹²⁵ รวมทั้งประสานงานการปฏิบัติงานในส่วนราชการต่าง ๆ ในการให้ความคุ้มครองผู้บริโภคด้วย¹²⁶

1) หลักเกณฑ์การควบคุมธุรกิจและการพิจารณาในการควบคุมธุรกิจภายใต้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522

สำหรับการควบคุมธุรกิจและการเข้าทำสัญญาเกี่ยวกับธุรกิจระหว่างผู้ประกอบการและผู้บริโภคตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 นี้ แบ่งออกเป็น ธุรกิจที่ควบคุมสัญญา และธุรกิจที่ควบคุมรายการในหลักฐานการรับเงิน โดยผู้เขียนได้ศึกษาหลักเกณฑ์การควบคุมและการพิจารณาให้ธุรกิจใดเป็นธุรกิจที่จะถูกควบคุมภายใต้กฎหมายฉบับนี้ได้ และขอแยกพิจารณาตามลำดับดังนี้

ก) ธุรกิจที่ควบคุมสัญญา

ในการควบคุมด้านสัญญาสำหรับการเข้าทำสัญญากับผู้ประกอบการธุรกิจอยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 นั้น มิใช่ว่าสัญญาหรือเนื้อหาของสัญญาทุกประเภทที่ทำกันในทางปฏิบัติจะตกอยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายฉบับดังกล่าวเสมอไป โดยการควบคุมและตรวจสอบเฉพาะภายใต้กฎหมายฉบับนี้จะใช้บังคับกับสัญญาที่ทำขึ้นในการประกอบธุรกิจขายสินค้าหรือบริการตามที่กฎหมายกำหนดเท่านั้น ซึ่งตามมาตรา 35 ทวิ ของ

¹²³ สุนทร เปลี้นสี, "แนวคิดใหม่ทางละเมิดในกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภค", [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://web.krisdika.go.th/data/activity/act224.pdf> [14 กรกฎาคม 2560]

¹²⁴ พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 มาตรา 14

¹²⁵ เตือนเด่น นิคมบริรักษ์ และ สุธีร์ ศุภนิตย์, "การคุ้มครองผู้บริโภค," หน้า 29-30.

¹²⁶ สุนทร เปลี้นสี, "แนวคิดใหม่ทางละเมิดในกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภค". [ออนไลน์].

พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 ได้กำหนดให้การประกอบธุรกิจขายสินค้าหรือบริการที่อาจถูกควบคุมสัญญาได้ 2 กรณี ได้แก่

- (1) เป็นธุรกิจขายสินค้าหรือบริการที่มีกฎหมายกำหนดให้สัญญาซื้อขายหรือให้บริการนั้นจะต้องทำเป็นหนังสือ หรือ
- (2) เป็นธุรกิจขายสินค้าหรือบริการที่โดยปกติประเพณีได้เข้าทำสัญญาเป็นหนังสือ¹²⁷

จะเห็นได้ว่า ในการที่คณะกรรมการว่าด้วยสัญญาจะดำเนินการออกประกาศเพื่อเป็นธุรกิจที่ต้องควบคุมสัญญาได้นั้น หากว่าไม่เข้าองค์ประกอบในการเป็นธุรกิจที่สามารถควบคุมสัญญาได้ตามที่กฎหมายกำหนดไว้แล้ว เช่น กรณีเป็นธุรกิจที่ให้บริการที่มีได้มีกฎหมายกำหนดไว้ให้ต้องทำเป็นหนังสือและเป็นธุรกิจที่โดยประเพณีมิได้มีการทำสัญญาเป็นหนังสือหรือกรณีธุรกิจที่ให้บริการที่มีการทำสัญญาเป็นหนังสือแต่มิได้เป็นปกติประเพณีสำหรับธุรกิจประเภทนั้น และอาจจะมีลักษณะที่ก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมและเท่าเทียมระหว่างคู่สัญญาก็ตาม คณะกรรมการว่าด้วยสัญญาก็มีอำนาจภายใต้กฎหมายฉบับนี้เข้าไปควบคุมเนื้อหาสัญญาหรือการเข้าทำสัญญานั้นได้เช่นกัน

นอกเหนือไปจากเงื่อนไขที่จะต้องเป็นประเภทธุรกิจที่จะต้องถูกควบคุมสัญญาแล้ว คณะกรรมการว่าด้วยสัญญาจะต้องพิจารณาจำกัดกรอบในการเลือกธุรกิจที่จะถูกควบคุมด้วย ซึ่งตามพระราชกฤษฎีกากำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการกำหนดธุรกิจที่ควบคุมสัญญาและลักษณะของสัญญา พ.ศ. 2542 ได้กำหนดรายละเอียดในการควบคุมสัญญาไว้ด้วยโดยธุรกิจที่คณะกรรมการสัญญาจะสามารถประกาศเป็นธุรกิจที่ควบคุมสัญญาจะต้องเข้าลักษณะกรณีใดกรณีหนึ่งดังต่อไปนี้

- (1) เป็นธุรกิจที่มีการใช้ข้อตกลงที่ไม่เป็นธรรมต่อผู้บริโภค
- (2) เป็นธุรกิจที่มีการใช้สัญญาสำเร็จรูปอย่างแพร่หลาย
- (3) เป็นธุรกิจที่ผู้ประกอบการมีอำนาจต่อรองเหนือกว่าผู้บริโภค ทั้งนี้ โดยพิจารณาจากฐานะทางเศรษฐกิจ ความรู้ความเข้าใจ และความสันทัดจัดเจน

¹²⁷ พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 มาตรา 35 ทวิ

นอกจากนี้ ในการกำหนดลักษณะของสัญญาต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้ด้วย

(1) ให้ผู้บริโภคราบสิทธิและหน้าที่ของตนตลอดจนข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสินค้าหรือบริการโดยชัดเจนตามควรแก่กรณี

(2) ไม่เป็นการจำกัดหรือยกเว้นความรับผิดชอบของผู้ประกอบธุรกิจในส่วนที่เป็นสาระสำคัญโดยไม่มีเหตุผลที่สมควรเพียงพอ

(3) ต้องคำนึงถึงความสุจริตในการประกอบธุรกิจ

(4) ให้เยียวยาความเสียหายในเวลาอันสมควรในกรณีที่มีการฝ่าฝืนสัญญา

(5) จัดให้มีหลักฐานที่ชัดเจนเกี่ยวกับการแสดงเจตนาของผู้ประกอบธุรกิจในเรื่องที่เป็นสาระสำคัญต่อการคุ้มครองผู้บริโภค

(6) ต้องไม่เป็นการเพิ่มภาระเกินควรแก่การประกอบธุรกิจ¹²⁸

ข) ธุรกิจที่ควบคุมรายการในหลักฐานการรับเงิน

สำหรับหลักฐานการรับเงินที่จะต้องอยู่ภายใต้การควบคุมนั้น ตามมาตรา 35 เบญจ ของพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 ได้กำหนดให้การประกอบธุรกิจขายสินค้าหรือบริการที่อาจถูกควบคุมสัญญาโดยการควบคุมรายการในหลักฐานการรับเงินแตกต่างกันจากกรณีการควบคุมสัญญา กล่าวคือ กฎหมายจำกัดแต่เพียงเป็นหลักฐานการรับเงินในธุรกิจการขายสินค้าหรือบริการเท่านั้น ดังนั้น แม้ว่าจะมิได้มีการเข้าทำสัญญาสำหรับธุรกิจนั้น ๆ แต่ธุรกิจนั้นก็อาจถูกควบคุมรายการในหลักฐานการรับเงินได้เช่นกัน¹²⁹

ทั้งนี้ ในการพิจารณากำหนดควบคุมรายการในหลักฐานการรับเงิน คณะกรรมการว่าด้วยสัญญาจะต้องพิจารณาจำกัดกรอบในการเลือกธุรกิจควบคุมตามความในพระราชกฤษฎีกากำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการกำหนดธุรกิจที่ควบคุมรายการในหลักฐานการรับเงินและลักษณะของหลักฐานการรับเงิน พ.ศ. 2542 ซึ่งได้กำหนดรายละเอียดในการควบคุมสัญญา

¹²⁸ พระราชกฤษฎีกากำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการกำหนดธุรกิจที่ควบคุมสัญญาและลักษณะของสัญญา พ.ศ. 2542

¹²⁹ พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 มาตรา 35 เบญจ

ไว้โดยธุรกิจที่คณะกรรมการสัญญาจะสามารถประกาศเป็นธุรกิจที่ควบคุมรายการในหลักฐานการรับเงินจะต้องเข้าลักษณะกรณีใดกรณีหนึ่งดังต่อไปนี้

(1) เป็นธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตประจำวันของผู้บริโภค

(2) เป็นธุรกิจที่ผู้ประกอบการมีอำนาจต่อรองเหนือกว่าผู้บริโภค ทั้งนี้ โดยพิจารณาจากฐานะทางเศรษฐกิจ ความรู้ความเข้าใจ และความสันทัดจัดเจน

(3) เป็นธุรกิจที่หากมีการกำหนดรายการในหลักฐานการรับเงินแล้วจะเป็นประโยชน์ต่อการคุ้มครองผู้บริโภค

นอกจากนี้ ในการกำหนดลักษณะของหลักฐานการรับเงินต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

(1) การกำหนดรายการในหลักฐานการรับเงินสามารถกระทำได้โดยสภาพ

(2) ไม่เป็นการเพิ่มภาระเกินควรแก่ผู้ประกอบการ

(3) สามารถคุ้มครองประโยชน์ของผู้บริโภคได้ เช่น ใช้เป็นหลักฐานในการตรวจสอบมูลค่าหรือราคาสินค้าหรือบริการ หรือใช้เป็นหลักฐานในการพิสูจน์ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการขายสินค้าหรือการให้บริการได้¹³⁰

ดังนั้น จากที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ในการที่คณะกรรมการว่าด้วยสัญญาจะดำเนินการออกประกาศเพื่อควบคุมธุรกิจใดได้นั้น หากไม่เข้าองค์ประกอบในการเป็นธุรกิจที่สามารถควบคุมสัญญาได้ตามที่กฎหมายกำหนดไว้แล้ว ก็อาจเข้าองค์ประกอบของการควบคุมธุรกิจโดยการควบคุมรายการในหลักฐานการรับเงินได้ เพราะฉะนั้น สำหรับธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องบางอย่างซึ่งอาจจะยังไม่ได้มีการทำสัญญาเป็นหนังสือที่ไม่อาจกำหนดควบคุมสัญญาได้ จึงอาจให้ความคุ้มครองผู้บริโภคด้วยวิธีการกำหนดควบคุมรายการในหลักฐานการรับเงินแทนได้ หากเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดข้างต้น

¹³⁰ พระราชกฤษฎีกากำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการกำหนดธุรกิจที่ควบคุมรายการในหลักฐานการรับเงินและลักษณะของหลักฐานการรับเงิน พ.ศ. 2542

แต่อย่างไรก็ตาม ผู้เขียนมีข้อสังเกตว่า อาจมีข้อจำกัดในกรณีที่แม้จะมีการควบคุมหลักฐานการการรับเงิน กล่าวคือ แม้ว่าการกำหนดควบคุมรายการในหลักฐานการรับเงินอันจะทำให้ผู้บริโภครับทราบถึงสิทธิที่ตนมีอยู่ในการใช้บริการตามสัญญา เนื่องจากกฎหมายจะกำหนดให้มีการแจ้งรายละเอียดและสิทธิต่าง ๆ ของผู้บริโภคไว้เป็นลายลักษณ์อักษรในหลักฐานการรับเงิน เช่น ชื่อและที่อยู่ของผู้ประกอบธุรกิจ วันเดือนปีที่ผู้บริโภคได้ดำเนินการใช้บริการ วันเดือนปีที่ชำระเงินค่าบริการหรือค่าตอบแทน รวมถึงรายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับการให้บริการ สิทธิในการได้รับคืนเงินมัดจำหรือเงินประกัน แต่ในบางเรื่องที่เป็นข้อตกลงระหว่างคู่สัญญา ซึ่งมีความจำเป็นต้องผูกพันตามสัญญาระหว่างผู้ประกอบการและผู้บริโภคนั้น การระบุลงในรายการหลักฐานการรับเงิน อาจไม่มีผลทางกฎหมายเป็นข้อสัญญาซึ่งผูกพันระหว่างคู่สัญญาได้หากมิได้มีการตกลงกันในขั้นตอนทำสัญญาอย่างแท้จริง เช่น ข้อตกลงการเลิกสัญญา ข้อตกลงการขอคืนเงินหรือคืนสินค้าที่เกี่ยวข้องกับการใช้บริการตามสัญญา เป็นต้น มิฉะนั้นเท่ากับว่าจะเป็นการเข้าไปควบคุมเนื้อหาของสัญญามากกว่าที่จะเป็นการควบคุมรายการในหลักฐานการรับเงิน

2) ธุรกิจที่ถูกควบคุมภายใต้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522

ในปัจจุบันคณะกรรมการว่าด้วยสัญญาได้อาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 นี้ออกประกาศคณะกรรมการว่าด้วยสัญญามาควบคุมธุรกิจ โดยแบ่งเป็น ธุรกิจที่ควบคุมสัญญาจำนวน 12 ธุรกิจ และ ธุรกิจที่ควบคุมรายการในหลักฐานการรับเงินจำนวน 3 ธุรกิจ รวมทั้งสิ้น 15 ธุรกิจ ได้แก่

ก) ธุรกิจที่ควบคุมสัญญา

(1) ธุรกิจให้เช่าซีรรถยนต์และรถจักรยานยนต์ (ตามประกาศคณะกรรมการว่าด้วยสัญญา เรื่อง ให้ธุรกิจให้เช่าซีรรถยนต์และรถจักรยานยนต์เป็นธุรกิจที่ควบคุมสัญญา พ.ศ. 2561)

(2) ธุรกิจการให้เช่าอาคารเพื่ออยู่อาศัย (ตามประกาศคณะกรรมการว่าด้วยสัญญา เรื่อง ให้ธุรกิจการให้เช่าอาคารเพื่ออยู่อาศัยเป็นธุรกิจที่ควบคุมสัญญา พ.ศ. 2561)

(3) ธุรกิจการรับจ้างก่อสร้างอาคารเพื่อการอยู่อาศัย (ตามประกาศคณะกรรมการว่าด้วยสัญญา เรื่อง ให้ธุรกิจการรับจ้างก่อสร้างอาคารเพื่อการอยู่อาศัยเป็นธุรกิจที่ควบคุมสัญญา พ.ศ. 2559)

(4) ธุรกิจการให้บริการดูแลเด็ก ผู้สูงอายุ คนทุพพลภาพ และผู้ป่วยตามสถานที่อยู่อาศัย (ตามประกาศคณะกรรมการว่าด้วยสัญญา เรื่อง ให้ธุรกิจการให้บริการดูแลเด็ก ผู้สูงอายุ คนทุพพลภาพ และผู้ป่วยตามสถานที่อยู่อาศัยเป็นธุรกิจที่ควบคุมสัญญา พ.ศ. 2559)

(5) ธุรกิจการให้บริการจัดสรรเวลาเข้าใช้สถานที่พัก (ตามประกาศคณะกรรมการว่าด้วยสัญญา เรื่อง ให้ธุรกิจการให้บริการจัดสรรเวลาเข้าใช้สถานที่พักเป็นธุรกิจที่ควบคุมสัญญา พ.ศ. 2556)

(6) ธุรกิจการให้บริการออกกำลังกาย (ฟิตเนส) (ตามประกาศคณะกรรมการว่าด้วยสัญญา เรื่อง ให้ธุรกิจการให้บริการออกกำลังกายเป็นธุรกิจที่ควบคุมสัญญา พ.ศ.2554)

(7) ธุรกิจการขายรถยนต์ที่มีการจอง (ตามประกาศคณะกรรมการว่าด้วยสัญญา เรื่อง ให้ธุรกิจการขายรถยนต์ที่มีการจองเป็นธุรกิจที่ควบคุมสัญญา พ.ศ. 2551)

(8) ธุรกิจให้เช่าซื้อเครื่องใช้ไฟฟ้า (ตามประกาศคณะกรรมการว่าด้วยสัญญา เรื่อง ให้ธุรกิจให้เช่าซื้อเครื่องใช้ไฟฟ้าเป็นธุรกิจที่ควบคุมสัญญา พ.ศ. 2544)

(9) ธุรกิจให้กู้ยืมเงินเพื่อผู้บริโภคของสถาบันการเงิน (ตามประกาศคณะกรรมการว่าด้วยสัญญา เรื่อง ให้ธุรกิจให้กู้ยืมเงินเพื่อผู้บริโภคของสถาบันการเงินเป็นธุรกิจที่ควบคุมสัญญา พ.ศ. 2544)

(10) ธุรกิจการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ (ตามประกาศคณะกรรมการว่าด้วยสัญญา เรื่อง ให้ธุรกิจการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่เป็นธุรกิจที่ควบคุมสัญญา พ.ศ. 2543)

(11) ธุรกิจขายห้องชุด (ตามประกาศคณะกรรมการว่าด้วยสัญญา เรื่อง ให้ธุรกิจขายห้องชุดเป็นธุรกิจที่ควบคุมสัญญา พ.ศ. 2543)

(12) ธุรกิจบัตรเครดิต (ตามประกาศคณะกรรมการว่าด้วยสัญญา เรื่อง ให้ธุรกิจบัตรเครดิตเป็นธุรกิจที่ควบคุมสัญญา พ.ศ. 2542)

ข) ธุรกิจที่ควบคุมรายการในหลักฐานการรับเงิน

(1) ธุรกิจการขายรถยนต์ใช้แล้ว (ตามประกาศคณะกรรมการว่าด้วยสัญญา ให้ธุรกิจการขายรถยนต์ใช้แล้วเป็นธุรกิจที่ควบคุมรายการในหลักฐานการรับเงิน พ.ศ. 2550)

(2) ธุรกิจการให้บริการซ่อมรถยนต์ (ตามประกาศคณะกรรมการว่าด้วยสัญญา เรื่อง ให้ธุรกิจการให้บริการซ่อมรถยนต์เป็นธุรกิจที่ควบคุมรายการในหลักฐานการรับเงิน พ.ศ. 2546)

(3) ธุรกิจขายก๊าซหุงต้มที่เรียกเงินประกันถึงก๊าซหุงต้ม (ตามประกาศ ระเบียบคณะกรรมการว่าด้วยสัญญา เรื่อง ให้ธุรกิจขายก๊าซหุงต้มที่เรียกเงินประกันถึงก๊าซหุงต้มเป็นธุรกิจที่ควบคุมรายการในหลักฐานการรับเงิน พ.ศ. 2542)

ทั้งนี้ จะเห็นได้ว่า ประเภทธุรกิจที่คณะกรรมการว่าด้วยสัญญาได้มีการประกาศควบคุมนั้น มิได้มีการประกาศควบคุมธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องไว้เป็นการเฉพาะ เนื่องจากเป็นเพียงลักษณะหนึ่งของธุรกิจซึ่งมิใช่ประเภทธุรกิจตามเจตนารมณ์ของกฎหมายที่จะสามารถออกประกาศควบคุมธุรกิจได้เป็นการทั่วไปภายใต้กรอบของกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค อย่างไรก็ตาม แม้ว่าจะมีการควบคุมธุรกิจบางประเภทที่ถือได้ว่าเป็นธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องอยู่บ้าง เช่น ธุรกิจการให้บริการออกกำลังกาย (ฟิตเนส) ธุรกิจการให้บริการจัดสรรเวลาเข้าใช้สถานที่พัก (Time share) แต่ในปัจจุบันธุรกิจที่คณะกรรมการว่าด้วยสัญญาประกาศให้เป็นธุรกิจที่ควบคุมสัญญายังไม่ครอบคลุมธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องประเภทอื่น ๆ แต่เป็นการประกาศควบคุมธุรกิจเป็นรายธุรกิจที่เฉพาะเจาะจงเท่านั้น ซึ่งอาจทำให้ธุรกิจที่มีการให้บริการในรูปแบบที่คล้ายคลึงกันแต่มีใช้ธุรกิจอย่างเดียวกัน ก็ไม่อยู่ภายใต้การควบคุมและให้ความคุ้มครองผู้บริโภคได้ทั้งหมด นอกจากนี้ หากพิจารณากลไกในการควบคุมสัญญาในการควบคุมธุรกิจแต่ละประเภทที่

เกี่ยวข้องกับธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องก็มีลักษณะที่จำกัดซึ่งยังไม่สามารถใช้ควบคุมธุรกิจที่มีลักษณะต่อเนื่องได้อย่างเหมาะสม โดยผู้เขียนจะได้วิเคราะห์ในประเด็นนี้ในส่วนบทที่ 4 ต่อไป

3) กลไกการคุ้มครองผู้บริโภคในธุรกิจซึ่งถูกควบคุมสัญญาภายใต้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522

ผู้เขียนจะขอรวบรวมและสรุปรายละเอียดของกลไกในการให้ความคุ้มครองผู้บริโภคโดยทั่วไปภายใต้กฎหมายนี้ ซึ่งหน่วยงานที่มีอำนาจออกประกาศได้กำหนดหลักเกณฑ์และลักษณะของสัญญาจากหลาย ๆ ธุรกิจ ที่ถูกควบคุมสัญญาอยู่ในปัจจุบัน ดังนี้

ก) การกำหนดต้องแจ้งข้อมูลและรายละเอียดที่สำคัญเกี่ยวกับธุรกิจและเงื่อนไขพิเศษในการให้บริการให้ผู้บริโภคทราบ เช่น

(1) รายละเอียดเงื่อนไขการใช้บริการหรือสิทธิของผู้บริโภคซึ่งเป็นสมาชิก

(2) อัตราค่าบริการ ค่าสมาชิกและค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องรวมถึงวิธีการชำระเงิน

(3) การเปลี่ยนแปลงข้อสัญญา

(4) รายละเอียดเกี่ยวกับผู้ประกอบการและผู้ร่วมดำเนินการหรือประสานงาน (เฉพาะธุรกิจการให้บริการจัดสรรเวลาเข้าใช้สถานที่พัก)

(5) สิทธิของผู้บริโภคในการโอนสิทธิตามสัญญาไปยังบุคคลที่สาม (เฉพาะธุรกิจการให้บริการจัดสรรเวลาเข้าใช้สถานที่พัก)

ข) การกำหนดขนาด รูปแบบ และกำหนดสีของตัวอักษรให้สามารถเห็นและอ่านได้ชัดเจน รวมทั้งต้องเป็นภาษาไทยโดยมีขนาดตัวอักษรไม่น้อยกว่าจำนวนสองมิลลิเมตร และ/หรือจำนวนสิบเอ็ดตัวอักษรในหนึ่งนิ้วตามที่กฎหมายกำหนด แล้วแต่กรณี ขึ้นอยู่กับประเภทธุรกิจนั้น ๆ และในกรณีเรื่องการผิดสัญญาของผู้บริโภคที่ทำให้ผู้ประกอบการธุรกิจมีสิทธิเลิกสัญญาได้ให้ใช้ตัวอักษรเป็นสีแดง ตัวดำ หรือตัวเอนให้เด่นชัด

ค) การกำหนดสิทธิในการเลิกสัญญาหรือระงับการใช้บริการชั่วคราวตามเงื่อนไขและระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด ทั้งของฝ่ายผู้ประกอบการและผู้บริโภค ซึ่งสิทธิในการเลิกสัญญาของผู้บริโภคมีปรากฏทั้งสิทธิในการเลิกสัญญาเป็นการทั่วไปตามเหตุที่กำหนดไว้ และ

การเลิกสัญญาโดยไม่ต้องมีเหตุภายในกำหนดระยะเวลาไต่รตรง (Cooling off Period) (มีเฉพาะธุรกิจการให้บริการจัดสรรเวลาเข้าใช้สถานที่พัก) ทั้งนี้ สำหรับสิทธิในการเลิกสัญญาของผู้ประกอบการนี้ในบางกรณีอาจกำหนดระยะเวลาในการบอกกล่าวการใช้สิทธิรวมถึงวิธีในการแจ้งข้อมูลและรายละเอียดให้ผู้บริโภคทราบก่อนหรือหลังมีผลใช้บังคับด้วย แล้วแต่กรณี

ง) การกำหนดสิทธิในการได้รับค่าบริการหรือค่าธรรมเนียมคืน โดยอาจเป็นการคืนตามสัดส่วนระยะเวลาที่ยังไม่ได้ใช้บริการ หรือเต็มจำนวน แล้วแต่กรณี (เฉพาะกรณีธุรกิจการให้บริการจัดสรรเวลาเข้าใช้สถานที่พักให้คืนเงินเต็มจำนวนที่ผู้บริโภคได้จ่ายไปและธุรกิจการให้บริการดูแลเด็ก ผู้สูงอายุ คนทุพพลภาพ และผู้ป่วยตามสถานที่อยู่อาศัยให้คืนค่าบริการล่วงหน้าทั้งหมด) รวมทั้งอาจกำหนดระยะเวลาในการชำระคืนเอาไว้โดยชัดแจ้งในบางธุรกิจด้วย

จ) การกำหนดหน้าที่ของผู้ประกอบธุรกิจที่ต้องแจ้งระงับการเรียกเก็บเงินจากบัตรเครดิตเมื่อสัญญาสิ้นสุด สำหรับกรณีที่ผู้บริโภคได้ชำระค่าบริการด้วยบัตรเครดิต (เฉพาะกรณีธุรกิจการให้บริการจัดสรรเวลาเข้าใช้สถานที่พัก)

ฉ) การกำหนดมิให้ใช้ข้อสัญญาที่ต้องห้าม เช่น

(1) การกำหนดให้ผู้บริโภคต้องผูกพันตามข้อสัญญาหรือหลักเกณฑ์ของผู้ประกอบการโดยไม่ได้รับแจ้งล่วงหน้าเป็นลายลักษณ์อักษร หรือผู้บริโภคไม่ได้ผิดสัญญาในสาระสำคัญ

(2) การให้สิทธิผู้ประกอบการเปลี่ยนแปลงแก้ไขข้อสัญญาได้เพียงฝ่ายเดียว (เฉพาะธุรกิจการให้บริการออกก้างกายและธุรกิจการให้บริการจัดสรรเวลาเข้าใช้สถานที่พัก)

(3) การยกเว้นหรือจำกัดความรับผิด (ที่เกิดจากการผิดสัญญาหรือละเมิด) ของผู้ประกอบการเอง

(4) การกำหนดให้ผู้บริโภคต้องรับภาระและรับผิดชอบค่าใช้จ่ายที่มีได้เกิดจากความผิดของผู้บริโภค (หรือรับภาระเพิ่มมากขึ้นจากเดิมในเงื่อนไขที่ผู้ประกอบการได้เปลี่ยนแปลงในภายหลัง สำหรับกรณีธุรกิจการให้บริการจัดสรรเวลาเข้าใช้สถานที่พัก และธุรกิจการให้บริการดูแลเด็ก ผู้สูงอายุ คนทุพพลภาพ และผู้ป่วยตามสถานที่อยู่อาศัย)

(5) การให้สิทธิผู้ประกอบการในการเลิกสัญญาเมื่อใดก็ได้โดยไม่ต้องแจ้งให้ผู้บริโภคทราบ

(6) การจำกัดระยะเวลาผูกพันใช้บริการเกินจำนวนที่กฎหมายกำหนด (เฉพาะธุรกิจการให้บริการออกกำลังกาย)

(7) การให้ต่ออายุสัญญาในทันทีที่ครบกำหนดระยะเวลา (เฉพาะธุรกิจการให้บริการออกกำลังกายและธุรกิจการให้บริการจัดสรรเวลาเข้าใช้สถานที่พัก)

(8) การห้ามผู้บริโภคยกเลิกสัญญา (เฉพาะธุรกิจการให้บริการจัดสรรเวลาเข้าใช้สถานที่พัก)

(9) การให้สิทธิผู้ประกอบการริบเงินค่าบริการหรือเงิน หรือค่าสมาชิกที่ได้ชำระไว้แล้ว (เฉพาะธุรกิจการให้บริการจัดสรรเวลาเข้าใช้สถานที่พัก)

ช) การกำหนดให้ค่าบอกกล่าวไปยังผู้บริโภค ต้องแจ้งด้วยวิธีการที่กำหนดไว้ตามกฎหมายและตามที่อยู่ของผู้บริโภคที่กำหนดในสัญญาหรือที่จะได้แจ้งแก้ไขเปลี่ยนแปลงเป็นลายลักษณ์อักษรครั้งสุดท้าย (กรณีธุรกิจการให้บริการออกกำลังกาย ธุรกิจการให้บริการจัดสรรเวลาเข้าใช้สถานที่พัก และธุรกิจการให้บริการดูแลเด็ก ผู้สูงอายุ คนทุพพลภาพ และผู้ป่วยตามสถานที่อยู่อาศัย)

4) ผลของการไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การใช้ข้อสัญญาที่คณะกรรมการว่าด้วยสัญญากำหนดควบคุม

ก) ธุรกิจที่ควบคุมสัญญา

หากคณะกรรมการว่าด้วยสัญญากำหนดให้สัญญาที่ใช้ในธุรกิจที่ถูกควบคุมนั้นต้องใช้ข้อสัญญาใด หรือต้องใช้ข้อสัญญาใดตามเงื่อนไขของมาตรา 35 ทวิ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 แล้ว ถ้าสัญญานั้นไม่ใช่ข้อสัญญาตามประกาศของคณะกรรมการว่าด้วยสัญญาหรือใช้ข้อสัญญาแต่ไม่ได้เป็นไปตามเงื่อนไข กฎหมายให้ถือว่าสัญญานั้นใช้ข้อสัญญาดังกล่าวหรือใช้ข้อสัญญาดังกล่าวตามเงื่อนไขที่ประกาศคณะกรรมการว่าด้วยสัญญากำหนดไว้ แล้วแต่กรณี¹³¹

¹³¹ พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 มาตรา 35 ตริ

หากคณะกรรมการว่าด้วยสัญญากำหนดให้สัญญาที่ใช้ในธุรกิจที่
ถูกควบคุมนั้นต้องไม่ใช่ข้อสัญญาใด ตามมาตรา 35 ทวิ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ.
2522 แล้ว ถ้าสัญญานั้นใช้ข้อสัญญาดังกล่าว กฎหมายให้ถือว่าสัญญานั้นไม่มีข้อสัญญาเช่นนั้น¹³²

ข) ธุรกิจที่ควบคุมหลักฐานการรับเงิน

หากคณะกรรมการว่าด้วยสัญญากำหนดให้รายการในหลักฐาน
การรับเงินที่ใช้ในธุรกิจที่ถูกควบคุมนั้นต้องใช้ข้อความใด หรือต้องใช้ข้อความใดตามเงื่อนไขของ
มาตรา 35 เบญจ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 แล้ว ถ้ารายการในหลักฐานการ
รับเงินนั้นไม่ใช่ข้อความตามประกาศของคณะกรรมการว่าด้วยสัญญาหรือใช้ข้อความแต่ไม่ได้เป็นไป
ตามเงื่อนไข กฎหมายให้ถือว่าหลักฐานการรับเงินนั้นใช้ข้อความดังกล่าวหรือใช้ข้อความดังกล่าวตาม
เงื่อนไขที่ประกาศคณะกรรมการว่าด้วยสัญญากำหนดไว้ แล้วแต่กรณี¹³³

หากคณะกรรมการว่าด้วยสัญญากำหนดให้รายการในหลักฐาน
การรับเงินที่ใช้ในธุรกิจที่ถูกควบคุมนั้นต้องไม่ใช่ข้อความใด ตามมาตรา 35 เบญจ แห่ง
พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 แล้ว ถ้ารายการในหลักฐานการรับเงินนั้นใช้ข้อความ
ดังกล่าว กฎหมายให้ถือว่าหลักฐานการรับเงินนั้นไม่มีข้อความเช่นนั้น¹³⁴

2.4.3 พระราชบัญญัติว่าด้วยข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม พ.ศ. 2540

กฎหมายฉบับนี้เป็นกฎหมายที่กำหนดให้เป็นเครื่องมือของศาลในการพิจารณา
พฤติการณ์และตัดสินเพื่ออำนวยความสะดวกและสร้างความเป็นธรรมให้แก่คู่สัญญาเป็นสำคัญ โดย
มุ่งให้ศาลเป็นผู้ตรวจสอบสัญญาที่อยู่ในขอบเขตของกฎหมายฉบับนี้ว่ามีลักษณะของการเอาัดเอา

¹³² พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 มาตรา 35 จัตวา

¹³³ พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 มาตรา 35 ฉ

¹³⁴ เรื่องเดียวกัน.

เปรียบมากเกินไปหรือไม่ หากเป็นการเอาเปรียบเกินไปก็ให้ศาลมีอำนาจที่จะพิพากษาให้มีผลบังคับกันได้เพียงเท่าที่เป็นธรรมและพอสมควรแก่กรณี¹³⁵

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 ที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น จะเห็นได้ว่ากฎหมายทั้งสองฉบับจะมีลักษณะร่วมกันประการหนึ่งคือ ความมุ่งหมายให้การให้ความคุ้มครองแก่ผู้บริโภคที่เข้าทำสัญญาในลักษณะที่เป็นการเสียเปรียบแก่คู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่ง ซึ่งอาจมีอำนาจต่อรองทางเศรษฐกิจที่สูงกว่าหรือมีความเชี่ยวชาญในเรื่องที่เข้าทำสัญญาระหว่างกันสูงกว่าฝ่ายผู้บริโภค แต่กลไกสำคัญที่แตกต่างกันคือ กฎหมายฉบับนี้จะให้ความคุ้มครองแก่ผู้บริโภคในช่วงภายหลังจากการทำสัญญาไปแล้วเป็นหลัก กล่าวคือ กฎหมายฉบับนี้จะมีได้ออกข้อกำหนดหรือห้ามในการกำหนดข้อสัญญาระหว่างผู้ประกอบการและผู้บริโภคในเรื่องหรือการกระทำบางอย่างอย่างชัดเจนดังเช่นพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 แต่จะเป็นการกำหนดให้อำนาจศาลสามารถใช้ดุลยพินิจในการแทรกแซงการทำสัญญาระหว่างเอกชน ในขั้นตอนภายหลังจากผู้ประกอบการและผู้บริโภคได้มีการยื่นฟ้องคดีต่อศาลแล้ว และศาลจะพิจารณาชี้ขาดข้อโต้แย้งหรือข้อพิพาทระหว่างคู่สัญญาเกี่ยวกับข้อสัญญาที่คู่สัญญาได้ทำการตกลงกันนั้น เพื่อให้เกิดเสรีภาพและความเป็นธรรมในการทำสัญญาที่แท้จริง ซึ่งขอบเขตในการพิจารณาของศาล ก็จำกัดอำนาจศาลให้สามารถตรวจสอบหรือปรับแก้นิติกรรมสัญญาเฉพาะบางประเภทเท่านั้น¹³⁶ ได้แก่

- 1) สัญญาระหว่างผู้บริโภคกับผู้ประกอบธุรกิจการค้าหรือวิชาชีพ ตามมาตรา 4
- 2) สัญญาสำเร็จรูป ตามมาตรา 4
- 3) สัญญาขายฝาก ตามมาตรา 4
- 4) ข้อตกลงจำกัดสิทธิในการประกอบอาชีพการงาน และข้อตกลงจำกัดเสรีภาพในการทำนิติกรรมที่เกี่ยวกับการประกอบธุรกิจการค้าหรือวิชาชีพ ตามมาตรา 5 ไม่ว่าจะตกลงกันในสัญญาประเภทใดก็ตาม

¹³⁵ จรัญ ภักดีธนากุล, "สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติว่าด้วยข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม พ.ศ. 2540," ตุล พาห 1, 45 (มกราคม - มิถุนายน 2541): 3.

¹³⁶ เรื่องเดียวกัน., หน้า 4.

5) ข้อตกลงยกเว้น หรือจำกัดความรับผิดของผู้ประกอบธุรกิจการค้าหรือวิชาชีพเพื่อความชำรุดบกพร่อง หรือเพื่อการรอนสิทธิในทรัพย์สินที่ส่งมอบให้แก่ผู้บริโภค ตามสัญญาที่ทำขึ้นระหว่างผู้บริโภคและผู้ประกอบธุรกิจการค้าหรือวิชาชีพ ตามมาตรา 6

6) ข้อสัญญาที่ให้สิ่งใดไว้เป็นมัดจำ ตามมาตรา 7

7) ข้อตกลง ประกาศ หรือคำแจ้งความที่ได้ทำไว้ล่วงหน้าเพื่อยกเว้นหรือจำกัดความรับผิดเพื่อละเมิดหรือผิดสัญญา ตามมาตรา 8

8) ความตกลงหรือความยินยอมของผู้เสียหายในคดีละเมิด ตามมาตรา 9

สัญญานอกเหนือไปจากที่กำหนดศาลก็มีอาจก้าวล่วงไปเปลี่ยนแปลงหรือปรับลดเงื่อนไขเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมได้ ทั้งนี้ ในการใช้ดุลยพินิจของศาลต้องเป็นไปตามแนวทางที่กฎหมายกำหนดไว้ในมาตรา 10 โดยให้พิเคราะห์ถึงพฤติการณ์ทั้งปวง รวมทั้งพฤติการณ์ดังต่อไปนี้¹³⁷

1) สภาพของคู่สัญญาในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ความสุจริต อำนาจต่อรอง ฐานะทางเศรษฐกิจ ความรู้ความเข้าใจ ความสันทัดชัดเจน ความคาดหมาย แนวทางที่เคยปฏิบัติ ทางเลือกอื่น และทางได้เสียทุกอย่างตามสภาพที่เป็นจริง

2) ปกติประเพณีของสัญญาชนิดนั้น

3) เวลาและสถานที่ในการทำสัญญา หรือในการปฏิบัติตามสัญญา

4) การรับภาระที่หนักกว่ามากของคู่สัญญาฝ่ายหนึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่ง

โดยที่กฎหมายฉบับนี้จะเข้ามามีบทบาทและมีส่วนเกี่ยวข้องกับสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องระหว่างผู้ประกอบการและผู้บริโภค เนื่องจากเมื่อพิจารณาจากลักษณะของข้อสัญญาที่ใช้ตามที่ผู้เขียนได้ยกตัวอย่างไว้ในข้อ 2.3.2 นั้น จะมีลักษณะเป็นสัญญาที่ผู้ประกอบการค้าหรือวิชาชีพหรือสัญญาสำเร็จรูป ที่ทำให้ผู้ประกอบการค้าหรือวิชาชีพหรือผู้กำหนดสัญญาสำเร็จรูปนั้นได้เปรียบคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งเกินสมควร อันเป็นข้อสัญญาที่อยู่ในขอบเขตที่อาจถูกตรวจสอบได้ตามความในมาตรา 4 ของของพระราชบัญญัติว่าด้วยข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม พ.ศ. 2540 ยกตัวอย่างเช่น มีข้อตกลงที่ยกเว้นหรือจำกัดความรับผิดที่เกิดจากการผิดสัญญา มีข้อตกลงให้ผู้บริโภคต้องรับผิด

¹³⁷ เรื่องเดียวกัน., หน้า 4-5.

หรือรับภาระมากกว่าที่กฎหมายกำหนด มีข้อตกลงให้สัญญาสิ้นสุดโดยไม่มีเหตุผลอันสมควรหรือให้สิทธิบอกเลิกสัญญาได้โดยอีกฝ่ายหนึ่งได้ผิดสัญญาในข้อสาระสำคัญ รวมถึงข้อตกลงที่ให้สิทธิคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งเรียกร้องหรือกำหนดให้อีกฝ่ายหนึ่งต้องรับภาระเพิ่มขึ้นมากกว่าภาระที่เป็นอยู่ในเวลาทำสัญญา โดยที่ศาลจะมีอำนาจในการใช้ดุลยพินิจในการตรวจสอบสัญญานั้นว่ามีลักษณะของการเอาไรต์เอาเปรียบหรือไม่เป็นธรรมมากเกินไปหรือไม่* หากเป็นการเอาเปรียบเกินไปก็ให้ศาลมีอำนาจที่จะพิพากษาให้มีผลบังคับกันได้เพียงเท่าที่เป็นธรรมและพอสมควรแก่กรณี¹³⁸

ตามที่ได้กล่าวมาแล้วทั้งหมดข้างต้น สรุปได้ว่าธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องเป็นธุรกิจที่มีแนวโน้มที่อาจมีประเด็นปัญหาในการให้ความคุ้มครองผู้บริโภค อันเนื่องมาจากความเสี่ยงและสภาพปัญหาข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นจากการให้บริการในหลายคราวและเป็นระยะเวลาานานซึ่งการให้บริการนั้นมักเป็นการให้บริการในอนาคตเป็นส่วนมาก รวมทั้งการเข้าทำสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องอันมีลักษณะที่อาจก่อให้เกิดความไม่เท่าเทียมและเป็นธรรมสำหรับผู้บริโภคในบางกรณี ซึ่งในปัจจุบันกฎหมายที่มีความเกี่ยวข้องเพื่อใช้คุ้มครองผู้บริโภคในด้านสัญญายังไม่รองรับกับธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องได้อย่างชัดเจนเพียงพอและครอบคลุมไปยังประเภทธุรกิจที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันได้ทั้งหมด ไม่ว่าจะด้วยสาเหตุจากข้อจำกัดในด้านมาตรการทางกฎหมายต่าง ๆ อีกทั้งยังไม่มีข้อกำหนดนิยามและขอบเขตที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องและสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่อง รวมถึงแนวทางและกลไกในการควบคุมผู้บริโภคด้านสัญญาสำหรับธุรกิจที่ให้บริการต่อเนื่องในประเทศไทยยังไม่มีปรากฏอย่างชัดเจน ซึ่งผู้เขียนจะได้วิเคราะห์ประเด็นปัญหาเหล่านี้โดยละเอียดในบทวิเคราะห์ต่อไป

* ผู้เขียนมีข้อสังเกตว่า การใช้บังคับกฎหมายฉบับนี้อาจจะมีอุปสรรคบางประการในการให้ความคุ้มครองด้านสัญญาแก่ผู้บริโภค เนื่องจากจำเป็นต้องมีการยื่นเรื่องถึงศาลในการชี้ขาดประเด็นข้อพิพาทเกี่ยวกับสัญญาที่ไม่เป็นธรรมซึ่งอาจจะต้องใช้ระยะเวลา และไม่เป็นการอำนวยความสะดวกและคุ้มครองผู้บริโภคได้อย่างรวดเร็วและเหมาะสม รวมทั้งการใช้กฎหมายฉบับนี้เป็นเครื่องมือในการให้ความคุ้มครองผู้บริโภคก็มีแต่เพียงประเด็นเรื่องเกี่ยวกับความเป็นธรรมของสัญญาเท่านั้น หากเป็นเรื่องที่มีได้เกี่ยวข้องกับการความไม่เป็นธรรมของข้อสัญญา แต่เป็นความตกลงของคู่สัญญาที่อาจไปกระทบต่อประโยชน์ของผู้บริโภคและเศรษฐกิจโดยรวมอันควรเข้าไปควบคุมรายละเอียดสัญญาแล้ว ก็ไม่อยู่ในบังคับของกฎหมายฉบับนี้

¹³⁸ จรัญ ภักดีธนากุล, "สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติว่าด้วยข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม พ.ศ. 2540," อุล
พาห: 3.

อย่างไรก็ตาม ในขณะที่ในแต่ละประเทศนั้น บางประเทศจะมีการออกกฎหมายพิเศษและมีกลไกในการให้ความคุ้มครองผู้บริโภคด้านสัญญาสำหรับธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องไว้ โดยเฉพาะ ซึ่งอาจมีความแตกต่างกับประเทศไทยทั้งในด้านการแก้ไขปัญหาและการให้ความคุ้มครองสำหรับธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่อง และกล่าวได้ว่าการพัฒนาไปมากกว่าการให้ความคุ้มครองผู้บริโภคในประเทศไทย โดยหลักเกณฑ์และมาตรการในการให้ความคุ้มครองในประเทศอื่น ๆ นั้น ผู้เขียนจะได้ศึกษาและนำมากล่าวอธิบายโดยละเอียดในบทถัดไป

บทที่ 3

การคุ้มครองผู้บริโภคด้านสัญญา

สำหรับธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องในต่างประเทศ

ในบทนี้ ผู้เขียนจะได้ศึกษาถึงพัฒนาการและมาตรการทางกฎหมายในการให้ความคุ้มครองผู้บริโภคด้านสัญญาสำหรับธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องในต่างประเทศว่าในประเทศต่าง ๆ ที่ผู้เขียนเลือกมาศึกษานั้นมีความเป็นมาของกฎหมายและระบบกลไกในการให้ความคุ้มครองผู้บริโภคด้านสัญญาสำหรับธุรกิจนี้ในลักษณะนี้อย่างไรบ้าง รวมไปถึงการศึกษาในเบื้องต้นเกี่ยวกับหน่วยงานผู้เกี่ยวข้องที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองผู้บริโภค การบังคับใช้กฎหมายและดำเนินการในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้ผู้บริโภคได้รับการคุ้มครองอย่างเป็นธรรมและโดยเท่าเทียม โดยผู้เขียนได้เลือกที่จะศึกษากฎหมายของประเทศญี่ปุ่น ประเทศแคนาดา มลรัฐบริติชโคลัมเบีย และประเทศสหรัฐอเมริกา มลรัฐแคลิฟอร์เนีย เนื่องจากประเทศดังกล่าวนี้ ถึงแม้ว่าจะมีระบบกฎหมายที่แตกต่างกัน โดยบางประเทศใช้ระบบกฎหมายแบบซีวิลลอว์ และบางประเทศใช้ระบบกฎหมายแบบคอมมอนลอว์ แต่ก็ล้วนมีการออกกฎหมายที่กำหนดให้ความคุ้มครองผู้บริโภคสำหรับธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องไว้ทั้งโดยตรงและโดยอ้อม ซึ่งมีทั้งการนิยามของธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องและสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องเอาไว้ รวมทั้งมีหลักเกณฑ์การกำหนดการควบคุมธุรกิจและการควบคุมสัญญาในลักษณะนี้เป็นการเฉพาะ หรืออาจจะไม่ได้มีกฎหมายกำหนดไว้เป็นการเฉพาะแต่ใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องโดยทั่วไปซึ่งมีหลักเกณฑ์ควบคุมสัญญาที่ชัดเจนมาใช้บังคับ ทั้งนี้ ผู้เขียนเห็นว่า การศึกษากฎหมายดังกล่าวน่าจะสามารถนำมาใช้เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขและป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตสำหรับธุรกิจประเภทนี้ รวมถึงอาจช่วยพัฒนาในการให้ความคุ้มครองผู้บริโภคด้านสัญญาในประเทศไทยเพิ่มมากขึ้นเพื่อรองรับกับธุรกิจลักษณะใหม่ ๆ ที่พัฒนาตามระบบเศรษฐกิจในปัจจุบันได้อย่างเหมาะสมมากยิ่งขึ้น

3.1 ประเทศญี่ปุ่น

ในประเทศญี่ปุ่นได้มีกฎหมายพื้นฐานสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองผู้บริโภคด้านสัญญาที่สำคัญอยู่หลายฉบับ เช่น Basic Consumer Act หรือ Consumer Fundamental Act ซึ่งเป็นกฎหมายที่มีเนื้อหารับรองสิทธิของผู้บริโภคเป็นสำคัญ โดยไม่ได้มีข้อกำหนดหรือบทกำหนดโทษในทางแพ่งแต่อย่างใด และมีกฎหมายที่สำคัญอย่าง Consumer Contract Act (Act No. 61) ซึ่งประกาศใช้เมื่อวันที่ 12 พฤษภาคม ค.ศ. 2000 ออกมาเพื่อแก้ไขปัญหาสถานการณ์เกี่ยวกับช่องว่างในเรื่องความรู้ความเข้าใจที่แตกต่างกันเกี่ยวกับข้อมูลในการเข้าทำสัญญาของผู้บริโภคและผู้ประกอบการ รวมถึงปัญหาเรื่องอำนาจในการต่อรองสัญญาที่ไม่เท่าเทียมกันและการเข้าทำสัญญามาตรฐานระหว่างผู้บริโภคและผู้ประกอบการ¹ โดยให้สิทธิผู้บริโภคในการยกเลิกหรือเพิกถอนการแสดงเจตนาเสนอหรือสนองในการเข้าทำสัญญาในกรณีที่เข้าทำสัญญาด้วยความสำคัญผิดหรือถูกกดดันจากผู้ประกอบการ รวมถึงกำหนดให้ข้อสัญญาไม่ว่าบางส่วนหรือทั้งหมดซึ่งเป็นการยกเว้นความรับผิดชอบของผู้ประกอบการหรือไม่เป็นธรรมกับผู้บริโภค (รวมทั้งข้อสัญญาบางประการตามที่กฎหมายกำหนดไว้เป็นการเฉพาะ) นั้นตกเป็นโมฆะ² ซึ่งกฎหมายฉบับนี้ได้รับอิทธิพลจาก EU Directive on unfair contract term และถือได้ว่าเป็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม (unfair terms) ของญี่ปุ่นในปัจจุบันด้วย³

นอกจากนี้ ยังมีกฎหมายเฉพาะที่ใช้บังคับกับธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องและสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่อง คือ Act on Specified Commercial Transactions (Act No. 57) ซึ่งแต่เดิมกฎหมายนี้คือ Door-to-door Sales Act ที่ประกาศใช้ในปีค.ศ. 1976 โดยมีการปรับปรุงเนื้อหาของ Door-to-door Sales Act หลายคราวให้ครอบคลุมและรองรับสภาพปัญหาเกี่ยวกับผู้บริโภคที่เกิดขึ้นและถูกร้องเรียนมาก รวมถึงสังคมและเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไปในขณะนั้น เช่น ให้ครอบคลุม Telemarketing ในปีค.ศ. 1996 และประเภทของสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่อง

¹ Takizawa Masahiko, "Consumer Protection in Japanese Contract Law," *Hitotsubashi Journal of Law and Politics* 37 (February 2009): 31.

² Consumer Contract Act Article 1

³ Antonios Karaiskos, "Regulation of Unfair Contract Terms in Japan," *Waseda Bulletin of Comparative Law* 28 (2009): 19-20, 28-29

(continuous service contracts) ในปีค.ศ. 1999 รวมทั้งได้มีการแก้ไขชื่อกฎหมายใหม่เป็น Act on Specified Commercial Transactions ในปี ค.ศ. 2000⁴

ภายหลังจากที่ได้ชำระกฎหมายใหม่เป็น Act on Specified Commercial Transactions ก็ได้มีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายดังกล่าวอีก 3 ครั้ง ในปี ค.ศ. 2004 (Act No. 44), ค.ศ. 2009 (Act No. 49) และ ค.ศ. 2016 (Act No. 61) ซึ่งเป็นฉบับล่าสุดที่ประกาศเป็นกฎหมายโดยจะมีผลบังคับใช้ในอีก 18 เดือนหลังจากวันประกาศแก้ไขกฎหมายเมื่อเดือนมิถุนายน 2559 ทั้งนี้ ในมาตรา 1 ของ Act on Specified Commercial Transactions ดังกล่าวได้อธิบายวัตถุประสงค์ของกฎหมายฉบับนี้ว่าเป็นไปเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภค และเพื่อก่อให้เกิดการกระจายสินค้า รวมทั้งกำหนดการให้บริการที่เหมาะสมเพื่อความเป็นธรรมในการทำธุรกรรมที่กำหนด เช่น การกำหนดเกี่ยวกับการทำธุรกรรมที่เกิดขึ้นจากการให้บริการแก่ผู้บริโภคที่รับบริการจากการขายตามบ้านหรือที่แหล่งผู้บริโภค การขายผ่านทางไปรษณีย์หรือทางโทรศัพท์ การขายแบบใช้เครือข่ายของบุคคล รวมไปถึงการให้บริการในลักษณะต่อเนื่องที่ถูกกำหนดไว้ (Specified Continuous Services)⁵ เช่น การให้บริการสถานบริการเสริมความงาม โรงเรียนหรือสถาบันสอนพิเศษ การให้บริการจัดหาคู่ครอง เป็นต้น ซึ่งในปัจจุบันกฎหมายดังกล่าวถือได้ว่าเป็นกฎหมายที่สำคัญที่มีการนำมาใช้ในการให้ความคุ้มครองผู้บริโภคในญี่ปุ่นจากการขายสินค้าหรือบริการที่หลอกลวงหรือมีการฉ้อโกงของผู้ประกอบการ⁶

จากที่ผู้เขียนได้ศึกษาเนื้อหาของ Act on Specified Commercial Transactions พบว่ากฎหมายดังกล่าวได้มีการบัญญัติถึงกลไกในการควบคุมสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องและธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องไว้เป็นการเฉพาะในหลายส่วนด้วยกัน ซึ่งสามารถแบ่งเป็นประเด็นศึกษาได้ดังนี้

⁴ Matsumoto Tsuneo, "Privatization of Consumer Law: Current Developments and Features of Consumer Law in Japan at the Turn of the Century," *Hitotsubashi journal of law and politics* 30 (February 2002): 7-9.

⁵ Antonios Karaiskos, "Regulation of Unrequested Solicitation in Japan: The Way toward a Do-Not-Call and Do-Not-Knock System?," *Kansai University Review of Law and Politics* 38 (March 2017): 34.

⁶ Tani Midori, "Consumer Policy 2009", [Online]. Available from: <http://www.rieti.go.jp/en/special/policy-update/036.html> [February 24, 2016]

3.1.1 คำนินยามของสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องและธุรกิจที่มีการให้บริการในลักษณะต่อเนื่อง

Act on Specified Commercial Transactions ได้กำหนดนิยามของการจัดให้มีการบริการในลักษณะต่อเนื่องที่ถูกกำหนดไว้ (Provision of Specified Continuous Services) ให้หมายถึงกรณีดังต่อไปนี้

1) การจัดให้มีการบริการในลักษณะต่อเนื่องที่ถูกกำหนดไว้ซึ่งให้บริการโดยผู้ประกอบการธุรกิจ (Service Provider) ที่ได้เข้าทำสัญญาโดยผูกพันตนที่จะให้บริการในลักษณะต่อเนื่องที่ถูกกำหนดไว้ (Specified Continuous Services) สำหรับระยะเวลาไม่น้อยกว่าที่กำหนดใน Cabinet Order และคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งได้เข้าทำสัญญาเพื่อรับบริการดังกล่าวโดยชำระราคาตอบแทนในจำนวนวงเงินไม่น้อยกว่าที่กำหนดไว้ใน Cabinet Order ทั้งนี้ จะเรียกสัญญาในลักษณะนี้ว่าเป็นสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องที่ถูกกำหนดไว้ (Specified Continuous Service Contract)⁷ และ

2) การขายสิทธิที่จะได้รับการให้บริการในลักษณะต่อเนื่องที่ถูกกำหนดไว้ โดยมีระยะเวลาที่จะได้รับการและจำนวนเงินค่าตอบแทนไม่น้อยกว่าที่กำหนดไว้ใน Cabinet Order ซึ่งจะเรียกสัญญาในลักษณะนี้ว่าเป็นสัญญาซื้อขายสำหรับสิทธิที่ถูกกำหนดไว้ (Sale Contract for Specified Rights)⁸

นอกจากนี้ ยังได้นิยามการบริการในลักษณะต่อเนื่องที่ถูกกำหนดไว้ (Specified Continuous Services) ให้หมายถึง

1) บริการที่ถูกจัดให้อย่างต่อเนื่องโดยมีการชำระราคาเป็นการตอบแทนการให้บริการในลักษณะที่ต่อเนื่องนั้น สำหรับธุรกรรมที่เกิดขึ้นซึ่งเป็นธุรกรรมตามที่ Cabinet Order กำหนดไว้⁹ และ

2) อยู่ภายใต้ (1) บริการที่ผู้รับบริการได้รับการแนะนำให้รวมถึงอาจอ้างว่าสามารถเสริมความงาม หรือพัฒนาความรู้และทักษะต่าง ๆ หรือเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ทางด้าน

⁷ Act on Specified Commercial Transactions Article 41 Paragraph 1 Item (i)

⁸ Act on Specified Commercial Transactions Article 41 Paragraph 1 Item (ii)

⁹ Act on Specified Commercial Transactions Article 41 Paragraph 2

จิตใจ ร่างกายและทางสังคมของผู้รับบริการ¹⁰ เช่น การแต่งเติมแก้ไขทำให้ร่างกายสวยงามยิ่งขึ้นโดยเข้ารับบริการจากสถานเสริมความงาม การพัฒนาความรู้และทักษะให้ดียิ่งขึ้น¹¹ และ (2) บริการซึ่งโดยทั่วไปแล้วมีลักษณะที่ไม่แน่นอนว่าการให้บริการดังกล่าวจะสำเร็จบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่¹² ตัวอย่าง ได้แก่ การให้บริการสถาบันเสริมความงาม เช่น การให้บริการเกี่ยวกับใบหน้าให้สวยงาม, การกำจัดขน, การลดน้ำหนัก หรือ การให้บริการเกี่ยวกับโรงเรียนสอนภาษา เช่น งานบริการสอนภาษาต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นภาษาต่างประเทศ เช่น ภาษาอังกฤษ, ภาษาฝรั่งเศส, ภาษาจีน หรือภาษาญี่ปุ่นเอง และไม่ว่าจะเป็นการสอนด้วยวิธีการให้นักเรียนมานั่งรวมกันในห้องเรียนหรือวิธีการสอนผ่านทาง Internet หรือทางโทรศัพท์ก็ตาม หรือ การให้บริการเกี่ยวกับโรงเรียนกวดวิชา ซึ่งเป็นงานบริการให้ความรู้โดยมีกลุ่มเป้าหมายคือเด็กนักเรียน และมีวัตถุประสงค์เพื่อกวดวิชาและเสริมความรู้ในสถานที่ที่ผู้ประกอบการเป็นผู้จัดเตรียม เช่น ห้องเรียน (ยกเว้นโรงเรียนอนุบาลและมหาวิทยาลัย ซึ่งมีกฎหมายพิเศษที่ควบคุมเฉพาะ) หรือ การให้บริการในโรงเรียนสอนคอมพิวเตอร์ หรือ การให้บริการจัดหาคู่ ซึ่งเป็นบริการแนะนำเพศตรงข้ามให้กับผู้ที่ปรารถนาจะแต่งงานหรือมีครอบครัว รวมถึงการที่จ้างครูที่สอนพิเศษตามบ้าน ที่สอนเพื่อติวสอบเข้าสถาบันการศึกษา (ยกเว้นโรงเรียนประถมและอนุบาล และเสริมความรู้ในโรงเรียน) ซึ่งกรณีนี้จะไม่เหมือนกับโรงเรียนกวดวิชา เพราะเป็นงานที่ดำเนินการนอกสถานที่ที่ผู้ประกอบการจัดเตรียมไว้ และการให้คำแนะนำต่าง ๆ ทางออนไลน์ เป็นต้น¹³

ดังนั้น เพื่อความเข้าใจที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น ผู้เขียนจะขอสรุปความหมายเป็น 4 เรื่อง ดังนี้

¹⁰ Act on Specified Commercial Transactions Article 41 Paragraph 2 Item (i)

¹¹ Sanshusha limited company and Yutaka Fujita, 図解で早わかり最新消費者契約法・特定商取引法・割賦販売の仕組み. [เข้าใจง่ายเร็วด้วยแผนภาพโครงสร้างกฎหมายสัญญาผู้บริโภค・กฎหมาย Specified Commercial Transactions・กฎหมายการขายผ่อนชำระ ใหม่ล่าสุด]. (Sanshusha Co., Ltd., 2014), p. 162.

¹² Act on Specified Commercial Transactions Article 41 Paragraph 2 Item (ii)

¹³ Sanshusha limited company and Yutaka Fujita, 図解で早わかり最新消費者契約法・特定商取引法・割賦販売の仕組み. [เข้าใจง่ายเร็วด้วยแผนภาพโครงสร้างกฎหมายสัญญาผู้บริโภค・กฎหมาย Specified Commercial Transactions・กฎหมายการขายผ่อนชำระ ใหม่ล่าสุด]. pp. 162-163.

- 1) การจัดมีให้บริการในลักษณะต่อเนื่องที่ถูกระบุไว้ (Provision of Specified Continuous Services) ซึ่งให้ความหมายกว้างไม่ว่าจะเป็นการจัดให้มีการให้บริการในลักษณะต่อเนื่องทั้งโดยตรงหรือโดยอ้อม กล่าวคือ รวมทั้งกรณีที่ผู้ประกอบการเป็นผู้ให้บริการ (Servicer Provider) ด้วยตนเองและได้เข้าทำสัญญาในการให้บริการกับผู้บริโภคโดยตรง และกรณีมีผู้โอนขายสิทธิโดยมีค่าตอบแทนให้แก่ผู้บริโภค ซึ่งสิทธิดังกล่าวเป็นสิทธิที่จะได้รับการให้บริการในลักษณะต่อเนื่องที่ถูกระบุไว้จากผู้ประกอบการ (Servicer Provider)¹⁴
- 2) สัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องที่ถูกระบุไว้ (Specified Continuous Service Contract) เป็นสัญญาระหว่างผู้ประกอบการ (Service Provider) ฝ่ายหนึ่ง ที่ผูกพันตนที่จะให้บริการในลักษณะต่อเนื่องที่ถูกระบุไว้ (Specified Continuous Services) สำหรับระยะเวลาไม่น้อยกว่าที่กฎหมายกำหนด กับคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งที่ได้เข้าทำสัญญาเพื่อรับบริการดังกล่าวโดยชำระราคาตอบแทนการให้บริการในจำนวนเงินไม่น้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้¹⁵
- 3) สัญญาซื้อขายสำหรับสิทธิที่ถูกระบุไว้ (Sale Contract for Specified Rights) เป็นสัญญาระหว่างผู้ที่มีสิทธิที่จะได้รับการบริการในลักษณะต่อเนื่องจากผู้ประกอบการที่ให้บริการ โดยมีระยะเวลาที่จะได้รับบริการและจำนวนเงินค่าตอบแทนไม่น้อยกว่าที่กฎหมายกำหนด มาขายอีกทอดหนึ่งให้แก่ผู้ซื้อซึ่งรับโอนสิทธิในการเข้ารับการบริการดังกล่าวไป¹⁶
- 4) การบริการในลักษณะต่อเนื่องที่ถูกระบุไว้ (Specified Continuous Services) หมายถึง บริการในธุรกรรมตามที่กฎหมายกำหนดไว้ซึ่งถูกจัดให้มีอย่างต่อเนื่องโดยมีการชำระราคาเป็นการตอบแทนการให้บริการในลักษณะต่อเนื่องนั้น โดยบริการดังกล่าวจำกัดเฉพาะธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับบริการที่ผู้รับบริการได้รับการแนะนำให้รวมถึงอวดอ้างว่าสามารถเสริมความงาม หรือพัฒนาความรู้และทักษะต่าง ๆ หรือเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ทางด้านจิตใจ ร่างกายและทาง

¹⁴ Act on Specified Commercial Transactions Article 41 Paragraph 1

¹⁵ Act on Specified Commercial Transactions Article 41 Paragraph 1 Item (i)

¹⁶ Act on Specified Commercial Transactions Article 41 Paragraph 1 Item (ii)

สังคมของผู้รับบริการ และโดยทั่วไปแล้วมีลักษณะที่ไม่แน่นอนว่าการให้บริการดังกล่าวจะสำเร็จบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่¹⁷

ทั้งนี้ ผู้เขียนเห็นว่า ในการกำหนดคำนิยามของสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องตามแนวทางของประเทศญี่ปุ่นนี้มีความชัดเจนถึงรูปแบบและลักษณะของสัญญาพอสมควร แต่จะเป็นการกำหนดคำนิยามไว้อย่างแคบเพราะมิได้หมายความรวมถึงสัญญาที่มีการให้บริการในลักษณะต่อเนื่องทั้งหมด แต่มีการจำกัดขอบเขตและลักษณะของสัญญาในหลายเรื่อง คือ

1) จำกัดเฉพาะการให้บริการที่มีลักษณะต่อเนื่องซึ่งเกี่ยวกับการได้รับการแนะนำให้รวมถึงอาจอ้างว่าสามารถเสริมความงาม หรือพัฒนาความรู้และทักษะต่าง ๆ หรือเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ทางด้านจิตใจ ร่างกายและทางสังคมของผู้รับบริการตามที่กฎหมายกำหนด ซึ่งโดยทั่วไปแล้วมีลักษณะที่ไม่แน่นอนว่าการให้บริการดังกล่าวจะสำเร็จบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ และ

2) ต้องเป็นธุรกรรมตามที่กฎหมายกำหนดรองรับไว้เท่านั้น¹⁸ ซึ่งปัจจุบันประเภทธุรกรรมที่มีการออกกฎหมายลำดับรองรองรับมีทั้งสิ้น 6 ประเภทธุรกิจ ได้แก่ การให้บริการสถาบันเสริมความงาม เช่น การให้บริการเกี่ยวกับใบหน้าให้สวยงาม, การกำจัดขน, การลดน้ำหนัก หรือ การให้บริการเกี่ยวกับโรงเรียนสอนภาษา หรือ การให้บริการเกี่ยวกับโรงเรียนกวดวิชารวมถึงการที่จ้างครูที่สอนพิเศษตามบ้าน หรือ การให้บริการสอนเพื่อเตรียมตัวสอบเข้าเรียน (ยกเว้นโรงเรียนประถมและอนุบาล และเสริมความรู้ในโรงเรียน) หรือ การให้บริการในโรงเรียนสอนคอมพิวเตอร์ หรือ การให้บริการจัดหาคู่¹⁹

3) ต้องมีระยะเวลาของสัญญาไม่น้อยกว่าที่กฎหมายกำหนด²⁰ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับประเภทธุรกรรมที่กฎหมายจะประกาศกำหนดในกฎหมายลำดับรอง

¹⁷ Act on Specified Commercial Transactions Article 41 Paragraph 2

¹⁸ Order for Enforcement of the Act on Specified Commercial Transactions Article 12

¹⁹ Sanshusha limited company and Yutaka Fujita, 図解で早わかり最新消費者契約法・特定商取引法・割賦販売の仕組み. [เข้าใจง่ายเร็วด้วยแผนภาพโครงสร้างกฎหมายสัญญาผู้บริโภค・กฎหมาย Specified Commercial Transactions ▪ กฎหมายการขายผ่อนชำระ ใหม่ล่าสุด]. pp. 162-163.

²⁰ Order for Enforcement of the Act on Specified Commercial Transactions Article 11

4) ต้องมีจำนวนมูลค่าค่าตอบแทนของสัญญาไม่น้อยกว่าที่กฎหมายกำหนด ซึ่งปัจจุบันกำหนดไว้ที่จำนวนมูลค่าไม่ต่ำกว่า 50,000 เยน²¹

นอกจากนี้ ผู้เขียนมีข้อสังเกตสำหรับกฎหมายฉบับนี้ ดังนี้

1) กฎหมายนี้มีได้กำหนดไว้อย่างชัดเจนว่าการให้บริการที่เป็นลักษณะที่ต่อเนื่อง (continuous) นั้นมีความหมายเช่นไร และไม่ปรากฏแนวคำพิพากษาของศาลในการปรับใช้กฎหมายฉบับนี้ในเรื่องคำนิยามของสัญญา แต่กฎหมายได้มีการกำหนดประเภทธุรกรรมบริการที่เป็น การให้บริการในลักษณะที่ต่อเนื่องที่ถูกกำหนดไว้แทน ซึ่งจากประเภทธุรกรรมบริการที่กฎหมายประกาศกำหนดมาทั้ง 6 ประเภทนั้น ผู้เขียนเห็นว่าลักษณะเด่นของสัญญาคือเป็นการให้บริการหลาย ๆ คราวต่อเนื่องกันไป ภายในช่วงระยะเวลาที่กำหนดไว้ตามสัญญา

2) กรณีที่มีการให้บริการอื่น ๆ ที่มีลักษณะเป็นการให้บริการแบบต่อเนื่อง นอกเหนือจาก 6 ประเภท ดังกล่าว เช่น ธุรกิจที่ให้บริการพัฒนาบุคลากร ภาพ ธุรกิจสอนเต้น ธุรกิจสอนศิลปะป้องกันตัว แม้ว่าจะเข้าลักษณะเป็นการให้บริการที่มีลักษณะต่อเนื่องซึ่งเกี่ยวกับการได้รับการแนะนำให้รวมถึงอวดอ้างว่าสามารถเสริมความงาม หรือพัฒนาความรู้และทักษะต่าง ๆ หรือเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ทางด้านจิตใจ ร่างกายและทางสังคมของผู้รับบริการตามที่กฎหมายกำหนด ซึ่งโดยทั่วไปแล้วมีลักษณะที่ไม่แน่นอนว่าการให้บริการดังกล่าวจะสำเร็จบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ก็ตาม แต่ก็ยังไม่มีการออกกฎหมายลำดับรองมารองรับ ดังนั้น จึงคงต้องมีการออกกฎหมายลำดับรองมาเพิ่มเติมเพื่อให้ความคุ้มครองแก่สัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องสำหรับธุรกรรมที่เพิ่มขึ้นเหล่านี้ด้วย และการบังคับใช้กฎหมายในระยะยาวจะต้องมีการออกกฎหมายลำดับรองเพิ่มเติมอยู่เสมอเพื่อประกาศให้เป็นธุรกรรมที่มีการใช้สัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องภายใต้กฎหมายฉบับนี้

สำหรับสัญญาที่แม้จะมีลักษณะการให้บริการที่ต่อเนื่องแต่มีการให้บริการต่อเนื่องที่น้อยกว่าระยะเวลาขั้นต่ำที่กฎหมายกำหนดหรือมีมูลค่าค่าตอบแทนในการให้บริการตามสัญญาน้อยกว่ามูลค่าขั้นต่ำที่กฎหมายกำหนด * ก็ไม่อยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายฉบับนี้

²¹ Order for Enforcement of the Act on Specified Commercial Transactions Article 11 Paragraph 2 and Article 13

3.1.2 กลไกการคุ้มครองผู้บริโภคในสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่อง

1) การกำหนดให้ต้องแจ้งข้อมูลและรายละเอียดที่สำคัญในการบริการในลักษณะต่อเนื่องที่ถูกกำหนดไว้นั้นตามที่พระราชกฤษฎีกาหรือกฎกระทรวงกำหนด (Ordinance of Ministry of International Trade and Industry) (ปัจจุบันเป็น Ministry of Economy, Trade and Industry) โดยเอกสารที่ผู้ประกอบการจะต้องจัดทำให้ผู้บริโภคมีทั้งในส่วนของร่างเอกสารสัญญาเพื่อเสนอบริการแก่ผู้บริโภค (Specified Continuous Service Offers) และเอกสารสัญญาเพื่อลงนามจริง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ก) กรณีสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่อง (Outline of a contract) แบ่งเป็น 2 กรณี ดังนี้²²

(1) กรณีสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องที่ถูกกำหนดไว้ (Specified Continuous Service Contract)

(1.1) ชื่อ ที่อยู่ หมายเลขโทรศัพท์ รวมถึงรายชื่อผู้แทน (กรณีผู้ประกอบการเป็นนิติบุคคล) ของผู้ประกอบการ

(1.2) รายละเอียดในการบริการที่จะเสนอจัดให้มี

(1.3) ชื่อ ประเภท และจำนวนสินค้า สำหรับกรณีให้บริการนั้นจะต้องมีการซื้อสินค้าใช้ประกอบการให้บริการที่มีลักษณะต่อเนื่อง (Related Goods)²³ นั้น ๆ ด้วย (ถ้ามี)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

* สอดคล้องตามแนวทางในประเทศญี่ปุ่น และประเทศแคนาดา มลรัฐบริติช โคลัมเบีย โดยสำหรับการกำหนดขอบเขตการบังคับใช้ของกฎหมายด้วยการจำกัดจำนวนมูลค่าขั้นต่ำของสัญญา ผู้เขียนมีข้อสังเกตเพิ่มเติมว่า ที่กำหนดมูลค่าขั้นต่ำของสัญญาที่จะอยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายที่ควบคุมสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องนั้นอาจส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการที่มีการหลีกเลี่ยงกฎหมายด้วยการจัดทำสัญญาให้มีมูลค่าน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดและ/หรือระยะเวลาขั้นต่ำที่กฎหมายกำหนดให้ต้องอยู่ในบังคับของกฎหมายนั้น เพื่อมิให้ตกอยู่ภายใต้บังคับการควบคุมสัญญาตามกฎหมายได้ ดังนั้น หากประเทศไทยจะนำเอาแนวทางดังกล่าวนี้มาปรับใช้บังคับ ผู้ร่างกฎหมายที่เกี่ยวข้องจึงอาจต้องพิจารณาความเหมาะสมในการกำหนดมูลค่าในประเด็นนี้เพิ่มเติม

²² Act on Specified Commercial Transactions Article 42 Paragraph 1 and Regulations for Enforcement of the Act on Specified Commercial Transactions Article 32 Paragraph 1 (i) and (ii)

(1.4) ราคาโดยประมาณของบริการที่ผู้ประกอบการจะจัดให้มี และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่ผู้บริโภคจะต้องชำระตามสัญญา

(1.5) กำหนดระยะเวลาและวิธีการในการชำระเงินค่าบริการและค่าใช้จ่ายตาม (1.4) ข้างต้น

(1.6) ระยะเวลาในการให้บริการตามสัญญา

(1.7) ข้อกำหนดในการเลิกสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องที่ถูกกำหนดไว้ (Specified Continuous Service Contract) และสัญญาซื้อขายสินค้าที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่อง (Sales Contract for Related Goods) ตามความมาตรา 48 วรรคหนึ่งถึงวรรคเจ็ด (การเลิกสัญญาภายใน cooling-off period) และมาตรา 49 วรรคหนึ่ง, วรรคสอง, วรรคห้า และวรรคหก (การเลิกสัญญาหลัง cooling-off period) ของ Act on Specified Commercial Transactions ตามลำดับ

(1.8) กรณีเป็นการชำระเงินด้วยการซื้อแบบผ่อนชำระตามกฎหมาย Installment Sales Act ต้องระบุรายละเอียดและเงื่อนไขที่เกี่ยวข้องของผู้ให้บริการในการใช้เครดิตผ่อนชำระ เพื่อให้ผู้บริโภคสามารถโต้แย้งหรืออ้างสิทธิกับบริษัทสินเชื่อบุคคลผู้ให้เครดิตที่เกี่ยวข้องนั้นได้²⁴

(1.9) รายละเอียดของข้อสงวนสิทธิที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการในลักษณะต่อเนื่องที่ถูกกำหนดไว้ กรณีผู้ประกอบการมีการเรียกเก็บเงินตั้งแต่ 50,000 เยนจากผู้บริโภคล่วงหน้าก่อนการเสนอการให้บริการ

(1.10) ในกรณีที่คู่สัญญามีข้อตกลงพิเศษ ต้องระบุรายละเอียดของข้อกำหนดดังกล่าวไว้ด้วย

(2) กรณีสัญญาซื้อขายสำหรับสิทธิที่ถูกกำหนดไว้ (Sale Contract for Specified Rights)

²³ Sanshusha limited company and Yutaka Fujita, 図解で早わかり最新消費者契約法・特定商取引法・割賦販売の仕組み. [เข้าใจง่ายเร็วด้วยแผนภาพโครงสร้างกฎหมายสัญญาผู้บริโภค・กฎหมาย Specified Commercial Transactions・กฎหมายการขายผ่อนชำระ ใหม่ล่าสุด]. p. 164.

²⁴ Ibid., p. 169.

- (2.1) ชื่อ ที่อยู่ หมายเลขโทรศัพท์ รวมถึงรายชื่อผู้แทน (กรณีผู้ขายเป็นนิติบุคคล) ของผู้ขาย
- (2.2) รายละเอียดในการบริการที่จะจัดให้มีตามสิทธิที่ได้รับจากการซื้อขาย
- (2.3) ชื่อ ประเภท และจำนวนสินค้า สำหรับกรณีที่บริการนั้นจะต้องมีการซื้อสินค้าที่ใช้ประกอบการให้บริการในลักษณะต่อเนื่อง (Related Goods)²⁵
- (2.4) ราคาโดยประมาณของราคาซื้อขายสำหรับสิทธิในการที่ผู้ซื้อจะได้รับการบริการ และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่ผู้ซื้อจะต้องชำระเพื่อให้ได้รับสิทธิในการรับบริการตามสัญญา
- (2.5) กำหนดระยะเวลาและวิธีการในการชำระเงินตาม (2.4) ข้างต้น
- (2.6) ระยะเวลาในการให้บริการที่ผู้ซื้อจะได้รับการบริการเมื่อได้ใช้สิทธิ
- (2.7) ข้อกำหนดในการเลิกสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องที่ถูกกำหนดไว้ (Specified Continuous Service Contract) และสัญญาซื้อขายสินค้าที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่อง (Sales Contract for Related Goods) ตามความมาตรา 48 วรรคหนึ่งถึงวรรคเจ็ด (การเลิกสัญญาภายใน cooling-off period) และมาตรา 49 วรรคหนึ่ง, วรรคสอง, วรรคห้า และวรรคหก (การเลิกสัญญาหลัง cooling-off period) ของ Act on Specified Commercial Transactions ตามลำดับ
- (2.8) กรณีเป็นการชำระเงินด้วยการซื้อแบบผ่อนชำระตามกฎหมาย Installment Sales Act ต้องระบุรายละเอียดและเงื่อนไขที่เกี่ยวข้องของผู้ให้บริการในการใช้เครดิตผ่อนชำระ เพื่อให้ผู้บริโภคสามารถโต้แย้งหรืออ้างสิทธิกับบริษัทสินเชื่อหรือบุคคลผู้ให้เครดิตที่เกี่ยวข้องนั้นได้²⁶

²⁵ Ibid., p. 164.

²⁶ Ibid., p. 169.

(2.9) ในกรณีที่คู่สัญญาที่มีข้อตกลงพิเศษ ต้องระบุ รายละเอียดของข้อกำหนดดังกล่าวไว้

ข) กรณีเอกสารสัญญาเพื่อลงนามจริง (Specified Continuous Service Contract) แบ่งเป็น 2 กรณี ดังนี้²⁷

(1) กรณีสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องที่ถูกกำหนดไว้ (Specified Continuous Service Contract) ซึ่งส่วนมากจะเป็นรายละเอียดที่มีระบุไว้แล้วในร่างสัญญาเพื่อการเสนอบริการตามสัญญา ที่ได้กล่าวถึงไปแล้วก่อนหน้านี้ แต่จะมีรายละเอียดที่ละเอียดกว่าเล็กน้อย ได้แก่

(1.1) ข้อมูลที่ต้องมีตามที่มีประกาศกำหนดเพิ่มเติม ซึ่งเกี่ยวข้องกับรายละเอียดการให้บริการตามสัญญา ได้แก่ ประเภทการให้บริการ, รูปแบบและวิธีการของการให้บริการ, จำนวนชั่วโมง จำนวนครั้ง หรือระยะเวลาในการให้บริการตามสัญญาทั้งหมด และในกรณีที่มีเงื่อนไขพิเศษเกี่ยวกับคุณสมบัติ ความสามารถ หรือเงื่อนไขอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับบุคคลผู้เข้ารับบริการนั้นโดยตรง²⁸ รวมถึงในกรณีที่บริการนั้นจะต้องมีการซื้อสินค้าใช้ประกอบการให้บริการในลักษณะต่อเนื่อง (Related Goods) จะต้องระบุชื่อสินค้า ประเภทสินค้า และจำนวนของสินค้าที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งรายละเอียดชื่อ ที่อยู่ หมายเลขโทรศัพท์ รวมถึงรายชื่อผู้แทน (กรณีผู้ขายเป็นนิติบุคคล) ของผู้ขายสินค้าที่เกี่ยวข้องนั้นไว้ด้วย²⁹

(1.2) ค่าบริการ หรือจำนวนเงินใด ๆ ที่ผู้บริโภค จะต้องชำระตามสัญญา โดยต้องมีรายละเอียดค่าใช้จ่ายทั้งหมด เช่น ค่าลงทะเบียน (Enrollment Fee) ค่าธรรมเนียมแรกเข้า (Entrance Fee) ค่าเรียน (Lesson Fee) ค่าบำรุงรักษาอุปกรณ์

²⁷ Act on Specified Commercial Transactions Article 42 Paragraph 2 and Paragraph 3

²⁸ Regulations for Enforcement of the Act on Specified Commercial Transactions Article 33 Paragraph 1

²⁹ Regulations for Enforcement of the Act on Specified Commercial Transactions Article 33 Paragraph 2

(Facility Maintenance Fee) ค่าสอบวัดความรู้ (Examination Fee For Entrance Test) ราคาสินค้าที่เกี่ยวข้องในการใช้บริการตามสัญญา รวมถึงค่าใช้จ่ายอื่น ๆ (ถ้ามี)³⁰

(1.3) กำหนดระยะเวลาและวิธีการในการชำระเงินค่าบริการและค่าใช้จ่ายนั้น

(1.4) ระยะเวลาในการให้บริการตามสัญญา

(1.5) ข้อกำหนดในการเลิกสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องที่ถูกกำหนดไว้ (Specified Continuous Service Contract) และสัญญาซื้อขายสินค้าที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่อง (Sales Contract for Related Goods) ตามความมาตรา 48 วรรคหนึ่งถึงวรรคเจ็ด (การเลิกสัญญาภายใน cooling-off period) และมาตรา 49 วรรคหนึ่ง, วรรคสอง, วรรคห้า และวรรคหก (การเลิกสัญญาหลัง cooling-off period) ของ Act on Specified Commercial Transactions ตามลำดับ ซึ่งจะกล่าวรายละเอียดต่อไปในเรื่องการกำหนดสิทธิในการเลิกสัญญา ซึ่งจะกล่าวรายละเอียดต่อไปในเรื่องการกำหนดสิทธิในการเลิกสัญญา

(1.6) เงื่อนไขอื่นใดที่ได้ตกลงกันเพิ่มเติมนอกเหนือจากเรื่องที่ระบุมาชำงต้น

(1.7) เงื่อนไขที่กฎหมายกำหนดให้มีตาม Regulations for Enforcement of the Act on Specified Commercial Transactions ได้แก่ ชื่อ ที่อยู่ หมายเลขโทรศัพท์ รวมถึงรายชื่อผู้แทน (กรณีเป็นนิติบุคคล) ของผู้ประกอบการผู้ให้บริการ, ชื่อบุคคลผู้รับผิดชอบที่ทำสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่อง, วันที่ทำสัญญาที่บริการในลักษณะต่อเนื่อง, รายละเอียดและเงื่อนไขที่เกี่ยวข้องของผู้ให้บริการในการใช้เครดิตผ่อนชำระ, รายละเอียดมาตรการเชิงป้องกันที่เกี่ยวข้องกรณีมีการชำระค่าบริการตามสัญญาให้แก่ผู้ให้บริการไปล่วงหน้า และรายละเอียดของข้อตกลงและเงื่อนไขพิเศษที่ได้ตกลงกันเพิ่มเติม³¹

(2) กรณีสัญญาซื้อขายสำหรับสิทธิที่ถูกกำหนดไว้ (Sale Contract for Specified Rights) ซึ่งคล้ายคลึงกับกรณี (1) กรณีสัญญาที่ให้บริการในลักษณะ

³⁰ Regulations for Enforcement of the Act on Specified Commercial Transactions Article 34

³¹ Regulations for Enforcement of the Act on Specified Commercial Transactions Article 33 Paragraph 2

ต่อเนื่องที่ถูกกำหนดไว้ (Specified Continuous Service Contract) แต่จะมีความแตกต่างกันเล็กน้อยเท่านั้น ดังนี้

(2.1) ข้อมูลที่ต้องมีตามที่มิประกาศกำหนดเพิ่มเติม ซึ่งเกี่ยวข้องกับรายละเอียดการให้บริการหากผู้ซื้อนั้นได้ใช้สิทธิที่จะรับบริการตามสัญญา ได้แก่ ประเภทการให้บริการ, รูปแบบและวิธีการของการให้บริการ, จำนวนชั่วโมง จำนวนครั้ง หรือระยะเวลาในการให้บริการทั้งหมด และในกรณีที่มีเงื่อนไขพิเศษเกี่ยวกับคุณสมบัติ ความสามารถ หรือเงื่อนไขอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับบุคคลผู้เข้ารับบริการนั้นโดยตรง³²

(2.2) ราคาของสิทธิที่ได้มีการซื้อขายกันนั้น รวมถึงจำนวนเงินใด ๆ ที่ผู้ซื้อจะต้องชำระตามสัญญาบริการที่ตนมีสิทธิเข้ารับบริการนั้น (รวมค่าสินค้าที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการในลักษณะต่อเนื่องด้วย) และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ (ถ้ามี)

(2.3) กำหนดระยะเวลาและวิธีการในการชำระเงินค่าบริการและค่าใช้จ่ายตามข้อ (2.2) ข้างต้น

(2.4) ระยะเวลาในการให้บริการตามสัญญาบริการที่ผู้ซื้อ มีสิทธิใช้บริการ

(2.5) ข้อกำหนดในการเลิกสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องที่ถูกกำหนดไว้ (Specified Continuous Service Contract) และสัญญาซื้อขายสินค้าที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่อง (Sales Contract for Related Goods) ตามความมาตรา 48 วรรคหนึ่งถึงวรรคเจ็ด (การเลิกสัญญาภายใน cooling-off period) และมาตรา 49 วรรคหนึ่ง, วรรคสอง, วรรคห้า และวรรคหก (การเลิกสัญญาหลัง cooling-off period) ของ Act on Specified Commercial Transactions ตามลำดับ ซึ่งจะกล่าวรายละเอียดต่อไปในเรื่องการกำหนดสิทธิในการเลิกสัญญา ซึ่งจะกล่าวรายละเอียดต่อไปในเรื่องการกำหนดสิทธิในการเลิกสัญญา

(2.6) เงื่อนไขอื่นใดที่ได้ตกลงกันเพิ่มเติมนอกเหนือจากเรื่องที่ระบุมามากข้างต้น

³² Regulations for Enforcement of the Act on Specified Commercial Transactions Article 35 Paragraph 1

(2.7) เงื่อนไขที่กฎหมายกำหนดให้มีตาม Regulations for Enforcement of the Act on Specified Commercial Transactions ได้แก่ ชื่อ ที่อยู่ หมายเลขโทรศัพท์ รวมถึงรายชื่อผู้แทน (กรณีผู้ขายเป็นนิติบุคคล) ของผู้ขาย, ชื่อบุคคลผู้รับผิดชอบที่ทำสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่อง, วันที่ทำสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่อง, รายละเอียดและเงื่อนไขที่เกี่ยวข้องของผู้ซื้อในการใช้เครดิตผ่อนชำระ และรายละเอียดของข้อตกลงและเงื่อนไขพิเศษที่ได้ตกลงกันเพิ่มเติม³³

2) การกำหนดขนาด รูปแบบ และสีของตัวอักษร ให้สามารถอ่านและเข้าใจได้ชัดเจนเพียงพอ สำหรับรายละเอียดในข้อ 3.2.2 1) ข้างต้น ที่ผู้ประกอบการหรือผู้ขาย แล้วแต่กรณี จะต้องแจ้งให้ผู้บริโภคหรือผู้ซื้อ แล้วแต่กรณี ทราบในสัญญา (ปัจจุบันในสัญญาบริการถูกกำหนดให้ใช้ตัวอักษรสีแดงในกรอบสีแดงให้ชัดเจน ขนาด 8 พอยต์ รูปแบบอักษร Japanese Industrial Standard Z8305)³⁴

3) กำหนดให้มีการจัดทำร่างสัญญาเสนอการบริการ และสัญญาฉบับลงนามจริง รวมทั้งต้องส่งมอบสัญญาและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับสัญญาตามที่กฎหมายกำหนด (Contract Document)³⁵ ทั้งนี้ ในขั้นตอนของเอกสารร่างก่อนตกลงเข้าทำสัญญา และเอกสารสัญญาจริงสำหรับการผูกพันตามสัญญาทั้ง 2 ประเภท กฎหมายจะกำหนดรายละเอียดของข้อความและเนื้อหาในเอกสารนั้น ๆ แตกต่างกันเล็กน้อย (เอกสารร่างจะเป็นเอกสารที่มีรายละเอียดการให้บริการที่เกี่ยวข้องทั้งหมดก่อนที่คู่สัญญาจะตกลงเข้าทำสัญญากัน ในขณะที่เอกสารสัญญาจริงจะมีข้อความเนื้อหาเช่นเดียวกับเอกสารร่างแต่เนื้อหาจะมีความละเอียดและเป็นรูปธรรมชัดเจนกว่า)³⁶

³³ Regulations for Enforcement of the Act on Specified Commercial Transactions Article 35 Paragraph 2

³⁴ Regulations for Enforcement of the Act on Specified Commercial Transactions Article 32, Article 34, Article 36, and Article 39-2

³⁵ Act on Specified Commercial Transactions Article 42 and Regulations for Enforcement of the Act on Specified Commercial Transactions Article 34 – Article 36

³⁶ Sanshusha limited company and Yutaka Fujita, 図解で早わかり最新消費者契約法・特定商取引法・割賦販売の仕組み. [เข้าใจง่ายเร็วด้วยแผนภาพโครงสร้างกฎหมายสัญญาผู้บริโภค・กฎหมาย Specified Commercial Transactions ▪ กฎหมายการขายผ่อนชำระ ใหม่ล่าสุด]. pp. 167-169.

4) การกำหนดห้ามมิให้มีการโฆษณาที่ทำให้ผู้บริโภคที่รับบริการเข้าใจผิด³⁷ และห้ามผู้ประกอบการที่ให้บริการบิดเบือนข้อมูลหรือให้สิทธิพิเศษหรือกระทำการในลักษณะที่ทำให้ผู้บริโภคที่รับบริการไม่ใช่สิทธิเลิกสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องนั้น รวมถึงกำหนดห้ามการกระทำหรือพฤติกรรมในการเสนอบริการในลักษณะต่อเนื่องต่อผู้บริโภคบางประการ เช่น การเสนอขายที่ก่อให้เกิดความรำคาญแก่ผู้บริโภค³⁸

โดยการควบคุมการโฆษณาในการดำเนินธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องนั้นเนื่องมาจากการเข้ารับบริการของผู้บริโภคมักจะไม่นั่นอนว่าผลสำเร็จจะเป็นไปตามที่ตั้งใจไว้หรือไม่ และผู้บริโภคส่วนใหญ่ในประเทศญี่ปุ่นมักจะเข้าทำสัญญาโดยได้รับอิทธิพลการตัดสินใจเข้าทำสัญญาจากการโฆษณาชวนเชื่อของผู้ประกอบธุรกิจด้วย ซึ่งข้อความต่าง ๆ ที่ผู้บริโภคมักจะได้รับการเชิญชวนหรือชวนเชื่อ ตัวอย่างได้แก่ การโฆษณาที่ใช้บุคคลที่มีชื่อเสียงมาโฆษณาบนป้ายโฆษณาขนาดใหญ่ (Billboard) เช่น ดารา นักร้อง นักแสดง รวมทั้งคนในวงการบันเทิงต่าง ๆ เป็นต้น ทั้งที่ความจริงแล้ว บุคคลเหล่านั้นไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องเลย หรือการแสดงข้อความ เช่น “คุณ...ใช่เป็นประจำ” “คุณ...แนะนำ” “คุณ...ชอบมาก” นอกจากนั้น อาจมีการใช้ชื่อสถาบันหรือองค์กรที่เป็นสาธารณะโดยพลการ เพื่อที่จะเพิ่มความน่าเชื่อถือสำหรับการให้บริการนั้นให้สูงขึ้น เช่น “ได้รับการยกย่องจากกระทรวง...” “กระทรวง....ก็ยอมรับผลจากการใช้” เป็นต้น ซึ่งการโฆษณาในลักษณะเช่นนี้ก็ถือเป็นข้อห้ามเช่นเดียวกัน โดยในกรณีนี้ที่รัฐมนตรีที่มีอำนาจเกิดความข้องใจเกี่ยวกับเนื้อหาการโฆษณาเหล่านี้ สามารถที่จะขอให้ผู้ประกอบการส่งเอกสารหลักฐานที่มีความสมเหตุสมผลของเนื้อหาการโฆษณาได้ หากไม่สามารถส่งหลักฐานให้ได้ จะถือว่ามี การแสดงข้อความเกินจริง และสามารถจัดระเบียบโฆษณานั้นได้ และอาจจะมี การจัดการให้หยุดงานตามคำสั่งของรัฐมนตรีที่มีอำนาจ หรืออาจมีการเรียกเงินค่าปรับได้ตามที่กฎหมายให้อำนาจ³⁹

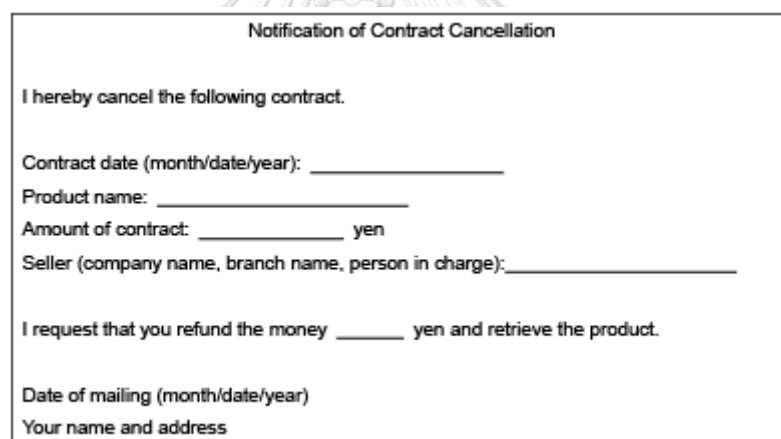
³⁷ Act on Specified Commercial Transactions Article 43

³⁸ Act on Specified Commercial Transactions Article 44 and Regulations for Enforcement of the Act on Specified Commercial Transactions Article 39

³⁹ Sanshusha limited company and Yutaka Fujita, 図解で早わかり最新消費者契約法・特定商取引法・割賦販売の仕組み. [เข้าใจง่ายเร็วด้วยแผนภาพโครงสร้างกฎหมายสัญญาผู้บริโภค・กฎหมาย Specified Commercial Transactions ▪ กฎหมายการขายผ่อนชำระ ใหม่ล่าสุด]. pp. 166-167.

5) การกำหนดสิทธิในการเลิกสัญญา ซึ่งจะให้สิทธิผู้บริโภคในการเลิกสัญญา โดยไม่จำเป็นต้องมีเหตุในการเลิกสัญญา โดยให้บอกกล่าวในการเลิกสัญญาภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด หรือที่เรียกว่า “Cooling-off Period”⁴⁰ ทั้งนี้ ตาม Act on Specified Commercial Transactions ได้กำหนดให้ผู้บริโภคสามารถบอกเลิกสัญญาได้โดยบอกกล่าวเป็นลายลักษณ์อักษรแก่ผู้ประกอบการภายใน 8 วัน นับตั้งแต่วันที่ผู้บริโภคได้รับเอกสารสัญญา โดยให้มีผลเป็นการบอกเลิกสัญญาทันทีที่ผู้บริโภคได้ทำหนังสือบอกกล่าวเลิกสัญญา⁴¹ และเมื่อสัญญาสิ้นสุดลงผลที่เกิดขึ้นคือหน้าที่ในการชำระเงินของผู้บริโภคมสิ้นสุดลงและผู้ประกอบการก็ไม่มีหน้าที่จะต้องให้บริการตามสัญญาอีกต่อไป⁴²

รูปที่ 1 ตัวอย่างหนังสือบอกกล่าวเลิกสัญญาในระหว่าง Cooling-off period ถึงผู้ประกอบการ

Notification of Contract Cancellation

I hereby cancel the following contract.

Contract date (month/date/year): _____

Product name: _____

Amount of contract: _____ yen

Seller (company name, branch name, person in charge): _____

I request that you refund the money _____ yen and retrieve the product.

Date of mailing (month/date/year)

Your name and address

ที่มา : หน่วยงาน National Consumer Affairs Center of Japan⁴³

⁴⁰ Matsumoto Tsuneo, "Privatization of Consumer Law: Current Developments and Features of Consumer Law in Japan at the Turn of the Century," *Hitotsubashi journal of law and politics*: 9.

⁴¹ Act on Specified Commercial Transactions Article 48 Paragraph 1 and Paragraph 3

⁴² Sanshusha limited company and Yutaka Fujita, 函解で早わかり最新消費者契約法・特定商取引法・割賦販売の仕組み. [เข้าใจง่ายเร็วด้วยแผนภาพโครงสร้างกฎหมายสัญญาผู้บริโภค・กฎหมาย Specified Commercial Transactions・กฎหมายการขายผ่อนชำระ ใหม่ล่าสุด]. p. 174.

⁴³ National Consumer Affairs Center of Japan, "Cooling-Off System", [Online]. Available From: <http://www.kokusen.go.jp/e-hello/picks/data/coolingoff.html> [March 11, 2018]

รูปที่ 2 ตัวอย่างหนังสือบอกกล่าวเลิกสัญญาในระหว่าง Cooling-off period ถึงบริษัทเครดิต

Notification of Contract Cancellation	
I hereby cancel the following contract.	
Contract date (month/date/year):	_____
Product name:	_____
Amount of contract:	_____ yen
Seller (company name, branch name, person in charge):	_____
Credit company:	_____
Date of mailing (month/date/year)	
Your name and address	

ที่มา : หน่วยงาน National Consumer Affairs Center of Japan ⁴⁴

ในกรณีที่การให้บริการตามสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องที่ถูกกำหนดไว้นั้นมีสินค้าใด ๆ ที่ผู้บริโภคจะต้องซื้อหรือชำระราคาในเวลาที่จะต้องรับบริการตามสัญญานั้นแล้ว กฎหมายได้กำหนดให้นำเรื่องการใช้สิทธิเลิกสัญญาดังกล่าวข้างต้นไปใช้บังคับกับสัญญาซื้อขายสินค้าดังกล่าวที่เกี่ยวข้องกับการบริการนั้นด้วย ซึ่งหมายความว่าผู้บริโภคสามารถเลิกสัญญาสำหรับสินค้าที่ซื้อมาก่อนเกี่ยวข้องกับการใช้บริการนั้นได้ด้วย แต่ภายใต้เงื่อนไขว่าจะต้องเป็นสินค้าที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่อง (Related Goods) ที่ถูกกำหนดไว้ตาม Cabinet Order เท่านั้น ⁴⁵ ซึ่งผู้เขียนจะขอกล่าวต่อไปในเรื่องการคืนสินค้าและคืนเงินค่าสินค้าและบริการ

ทั้งนี้ สำหรับข้อความเกี่ยวกับสิทธิในการเลิกสัญญา วิธีการเลิกสัญญา ระยะเวลาการบอกเลิกสัญญาบริการดังกล่าวทั้งหมดนี้ (รวมทั้งสัญญาซื้อขายสินค้าที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการ) ผลบังคับในการบอกเลิกสัญญา รวมถึงข้อกำหนดสำหรับกรณีที่ผู้ประกอบการ (รวมทั้งผู้ขายสินค้าที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการ) ไม่สามารถเรียกให้ผู้บริโภครับผิดชอบในค่าใช้จ่าย หรือค่าเสียหาย หรือค่าปรับต่าง ๆ จากการเลิกสัญญา และข้อกำหนดที่ผู้ประกอบการมีหน้าที่ต้องคืนเงินค่าบริการหรือค่าใช้จ่ายใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการตามสัญญาซึ่งผู้ประกอบการ (รวมทั้งผู้ขายสินค้า

⁴⁴ Ibid.

⁴⁵ Act on Specified Commercial Transactions Article 48 Paragraph 2 and Order for Enforcement of the Act on Specified Commercial Transactions Article 14

ที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการ) ได้รับไว้ล่วงหน้าแก่ผู้บริโภคโดยทันที จะต้องถูกระบุไว้อย่างชัดเจนในสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องระหว่างผู้บริโภคและผู้ประกอบการด้วย⁴⁶

อย่างไรก็ตาม ผู้บริโภคอาจใช้สิทธิเลิกสัญญาโดยการบอกกล่าวเป็นลายลักษณ์อักษรแก่ผู้ประกอบการไม่เกินระยะเวลา 8 วัน นับตั้งแต่วันที่ผู้บริโภคได้รับเอกสารสัญญาแล้วก็ได้ ซึ่งเรียกได้ว่าเป็นการใช้สิทธิเลิกสัญญากลางคัน หรือ “Mid-term cancellation”⁴⁷ แต่ผู้บริโภคนั้นอาจจะต้องรับผิดชอบในค่าใช้จ่ายหรือค่าปรับที่เกี่ยวข้องจากการเลิกสัญญานั้น⁴⁸ ซึ่งหมายความว่า แม้จะเลยระยะเวลาการไต่ตรอง (Cooling-off Period) ตามที่กฎหมายกำหนดไปแล้ว ผู้บริโภคก็ยังสามารถใช้สิทธิขอเลิกสัญญานั้นได้อยู่ แต่อยู่ภายใต้เงื่อนไขเรื่องการรับผิดชอบในค่าใช้จ่ายหรือค่าเสียหาย หรือค่าปรับต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากการใช้สิทธิเลิกสัญญานั้นหลังครบกำหนดระยะเวลาไต่ตรอง (Cooling-off Period) นั้นเอง

โดยในสิทธิในการบอกเลิกสัญญาเมื่อพ้นระยะเวลา 8 วัน สำหรับกรณี Cooling-off Period ไปแล้ว รวมทั้งจำนวนเงินภาระการรับผิดชอบในค่าใช้จ่ายหรือค่าเสียหาย หรือค่าปรับต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากการใช้สิทธิเลิกสัญญานั้นหลังครบกำหนดระยะเวลาไต่ตรอง (Cooling-off Period) จะต้องถูกระบุไว้อย่างชัดเจนในสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องระหว่างผู้บริโภคและผู้ประกอบการด้วยเช่นกัน⁴⁹

นอกจากนี้ ไม่ว่าจะกรณีจะเป็นเช่นไร ผู้บริโภคอาจใช้สิทธิเลิกสัญญาได้เสมอ หากเป็นกรณีที่ผู้ได้บริโภคได้เข้าทำสัญญาใช้บริการโดยความเข้าใจผิดจากการกระทำหรือการให้ข้อมูลที่บิดเบือนหรือไม่ครบถ้วนหรือจากการข่มขู่ของผู้ประกอบการ หรือผู้ประกอบการทำให้เข้าใจผิดเกี่ยวกับสิทธิในการเลิกสัญญาที่แท้จริงของผู้บริโภค (กรณีเป็นการฉ้อโกงหรือถูกบังคับ ผู้บริโภค

⁴⁶ Regulations for Enforcement of the Act on Specified Commercial Transactions Article 34

⁴⁷ "特定商取引法ガイド [Act on Specified Commercial Transaction Guide]", [Online]. Available from: <http://www.no-trouble.go.jp/foreignlanguage/english/continuouservices/> [March 11, 2018]

⁴⁸ Act on Specified Commercial Transactions Article 49

⁴⁹ Regulations for Enforcement of the Act on Specified Commercial Transactions Article

สามารถใช้สิทธิเลิกสัญญาได้ โดยอาศัยมาตรา 96 ของกฎหมายแพ่งญี่ปุ่น⁵⁰) โดยไม่อยู่ภายใต้เงื่อนไขเรื่องภาระการรับผิดชอบค่าใช้จ่ายหรือค่าเสียหายหรือค่าปรับต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากการใช้สิทธิเลิกสัญญานั้นหลังครบกำหนดระยะเวลาไต่รตรง (Cooling-off Period)⁵¹

6) การกำหนดเกี่ยวกับการคืนสินค้าและการคืนเงินค่าสินค้าและบริการ โดยธุรกิจที่มีการให้บริการในลักษณะต่อเนื่องในประเทศญี่ปุ่น มีบางธุรกิจที่จะต้องมีการซื้อสินค้าเพิ่มเติมอันเกี่ยวข้องกับการใช้บริการที่ผู้บริโภคได้เข้าทำสัญญานั้นด้วย ที่มักจะเกิดเหตุพิพาทหรือข้อร้องเรียนต่าง ๆ ซึ่งแต่เดิมนอกเหนือไปจากปัญหาในการที่ผู้บริโภคไม่สามารถใช้สิทธิเลิกสัญญาได้แล้ว ยังมีปัญหาเกี่ยวกับสินค้าที่ผู้บริโภคได้ซื้อไว้ตั้งแต่ตอนเข้าทำสัญญาเพื่อใช้บริการ ต่อมาเมื่อมีการเลิกสัญญาบริการก่อนครบกำหนดการใช้บริการตามสัญญา ก็มีปัญหาว່ว่าจะทำอย่างไรกับสัญญาซื้อขายสินค้าสำหรับสินค้านั้น จะต้องมีการคืนสินค้าหรือค่าเงินเกี่ยวกับสินค้านั้นอย่างไร เป็นต้น โดย Cabinet Order ซึ่งออกภายใต้อำนาจของกฎหมาย Act on Specified Commercial Transactions ได้กำหนดประเภทสินค้าที่มีความเกี่ยวข้องกับการให้บริการในลักษณะต่อเนื่อง (Related Goods) ที่ผู้บริโภคจะต้องซื้อหรือชำระราคาในเวลาที่จะต้องรับบริการตามสัญญา ตามตารางดังนี้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

⁵⁰ Sanshusha limited company and Yutaka Fujita, 図解で早わかり最新消費者契約法・特定商取引法・割賦販売の仕組み。 [เข้าใจง่ายเร็วด้วยแผนภาพโครงสร้างกฎหมายสัญญาผู้บริโภค・กฎหมาย Specified Commercial Transactions・กฎหมายการขายผ่อนชำระ ใหม่ล่าสุด]. p. 171.

⁵¹ Regulations for Enforcement of the Act on Specified Commercial Transactions Article

ตารางที่ 3 สินค้าที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่อง (Related Goods)

ประเภทธุรกิจที่ให้บริการ ในลักษณะต่อเนื่อง	สินค้าที่เกี่ยวข้อง ⁵²
สถาบันเสริมความงาม	(ก) ผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพ (ซึ่งทำจากสัตว์และพืช) ยกเว้นยา (ข) เครื่องสำอาง, สบู่, ผลิตภัณฑ์ใช้สำหรับอาบน้ำ (ค) ชุดชั้นใน (ง) เครื่องมือหรืออุปกรณ์สำหรับการทำความสะอาดผิวโดยใช้ไฟฟ้ากระตุ้น, คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า หรือคลื่นความถี่สูง เช่น เครื่องนวดหน้า, เครื่องกำจัดขน ⁵³
โรงเรียนสอนภาษา ครูสอนพิเศษตามบ้าน โรงเรียนกวดวิชา	(ก) หนังสือ (ข) อุปกรณ์ที่บันทึกเสียง, ภาพ หรือโปรแกรม ซึ่งถูกบันทึกด้วยวิธีการแม่เหล็กหรือแสง เช่น เทป, CD-ROM, DVD ⁵⁴ (ค) เครื่องโทรสาร หรือเครื่องมือสื่อสารแบบ Screen/Video Phone (เช่น Skype ⁵⁵)

⁵² Act on Specified Commercial Transactions Article 48 Paragraph 2 and Order for Enforcement of the Act on Specified Commercial Transactions Article 14

⁵³ Sanshusha limited company and Yutaka Fujita, 函解で早わかり最新消費者契約法・特定商取引法・割賦販売の仕組み. [เข้าใจง่ายเร็วด้วยแผนภาพโครงสร้างกฎหมายสัญญาผู้บริโภค・กฎหมาย Specified Commercial Transactions ▪ กฎหมายการขายผ่อนชำระ ใหม่ล่าสุด]. p. 165.

⁵⁴ Ibid., p.165.

⁵⁵ Ibid., p.165.

โรงเรียนสอนคอมพิวเตอร์	(ก) คอมพิวเตอร์, Word Possessor ตลอดจน ชิ้นส่วนของอุปกรณ์และส่วนประกอบอื่นๆ (ข) หนังสือ (ค) อุปกรณ์ที่บันทึกเสียง, ภาพ หรือโปรแกรม ซึ่งถูก บันทึกด้วยวิธีการแม่เหล็กหรือแสง เช่น เทป, CD-ROM, DVD ⁵⁶
บริการจัดหาตู้	(ก) ไข่มุก, อัญมณี และเครื่องประดับกึ่งอัญมณี (ข) แหวน และเครื่องประดับอื่น ๆ

โดยในกรณีที่มีการยกเลิกสัญญาบริการและสัญญาซื้อขายสินค้าที่เกี่ยวข้องกับบริการในลักษณะต่อเนื่อง กฎหมายกำหนดให้ผู้บริโภคคืนสินค้าที่เกี่ยวข้อง แต่ก็มีเงื่อนไขว่าไม่ใช่ว่าสินค้าทุกประเภทที่ระบุไว้ที่ผู้บริโภคจะมีสิทธิขอยกเลิกสัญญาซื้อขายสินค้านั้นได้ ซึ่งสินค้าบางประเภท ได้แก่ ผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพ (ซึ่งทำจากสัตว์และพืช) (ยกเว้นยา), เครื่องสำอาง (ยกเว้นยา), สบู่ และผลิตภัณฑ์ใช้สำหรับอาบน้ำต่าง ๆ หากผู้บริโภคได้มีการใช้หรือบริโภคสินค้านั้นไปแล้วไม่ว่าทั้งหมดหรือแต่บางส่วน (ซึ่งไม่ได้เกิดจากการที่ผู้ประกอบการหรือผู้ขายได้จงใจหรือชักชวนให้ทดลองบริโภค) จะไม่อยู่ภายใต้เงื่อนไขการยกเลิกสัญญาซื้อขายสินค้าตามความในมาตรา 48 วรรคสอง กล่าวคือไม่สามารถคืนสินค้าแก่ผู้ประกอบการได้⁵⁷

นอกจากนี้ ในกฎหมาย Act on Specified Commercial Transactions ได้กำหนดให้เมื่อผู้บริโภคได้ใช้สิทธิเลิกสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องภายในระยะเวลา 8 วัน นับตั้งแต่วันที่ผู้บริโภคได้รับเอกสารสัญญาตามที่กฎหมายกำหนดแล้ว ผู้ประกอบการหรือผู้ขายนั้นจะต้องรับภาระค่าใช้จ่ายในการคืนสินค้า รวมทั้งต้องคืนเงินค่าสินค้าและค่าบริการ หรือเงินจำนวน

⁵⁶ Ibid., p.165.

⁵⁷ Ibid., p.171.

ใด ๆ ที่ตนได้รับมาอันเกี่ยวเนื่องกับการให้บริการตามสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องที่ถูกกำหนดไว้ที่คืนแก่ผู้บริโภคในทันทีภายหลังจากที่ผู้บริโภคได้ใช้สิทธิเลิกสัญญาด้วย⁵⁸

สำหรับกรณีที่ผู้บริโภคได้ใช้สิทธิเลิกสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องภายหลังจากกำหนดระยะเวลาไต่ตรง (Cooling-off Period) สิ้นสุด กล่าวคือเมื่อพ้นระยะเวลา 8 วัน นับตั้งแต่วันที่ผู้บริโภคได้รับเอกสารสัญญาตามที่กฎหมายกำหนดแล้ว กฎหมายกำหนดให้ผู้บริโภคต้องรับผิดชอบในค่าบริการที่ผู้บริโภคได้รับบริการไปบ้างแล้วก่อนการใช้สิทธิเลิกสัญญา รวมทั้งอาจจะต้องรับผิดชอบในค่าใช้จ่ายหรือค่าปรับที่เกี่ยวข้องจากการเลิกสัญญานั้น ซึ่งใน Cabinet Order จะกำหนดจำนวนค่าใช้จ่ายและค่าปรับขั้นสูงเอาไว้ ขึ้นอยู่กับว่าในขณะที่เลิกสัญญานั้น ผู้ประกอบการได้มีการให้บริการตามสัญญาแก่ผู้บริโภคไปแล้วหรือไม่เพียงใด เช่น ในกรณีผู้บริโภคทำสัญญารับบริการคอร์สเสริมความงามเป็นระยะเวลา 6 เดือน ชำระเงินไปแล้ว 300,000 เยน หากเป็นกรณีที่ยกเลิกสัญญา เป็นเวลาหลังจากรับบริการไปแล้ว 1 เดือน จำนวนเงินที่จ่ายไปต่อเดือนจะเท่ากับ 300,000 เยนหาร 6 เดือน เท่ากับ 50,000 เยน ดังนั้น ในส่วนของ 50,000 เยน ที่ได้รับบริการไปแล้วในช่วง 1 เดือนแรกนั้นผู้บริโภคจะไม่ได้คืน แต่ในส่วนของ 250,000 เยนที่เหลือที่ยังไม่ได้ใช้บริการ ผู้บริโภคจะได้เงินที่ชำระให้แก่ผู้ประกอบการกลับคืนมาทั้งหมด⁵⁹ (ไม่รวมค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่ผู้บริโภคต้องรับผิดชอบเพิ่มเติมตามที่กฎหมายกำหนด)

7) การกำหนดเกี่ยวกับภาระความรับผิดชอบของผู้บริโภคและผู้ประกอบการ (รวมถึงผู้ขายสินค้าที่เกี่ยวข้อง) อันเกี่ยวข้องกับค่าบริการ ค่าใช้จ่าย และค่าปรับจากการใช้สิทธิเลิกสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่อง และสัญญาซื้อขายสินค้าที่เกี่ยวข้องกับการบริการที่มีลักษณะต่อเนื่องนั้น ดังนี้

สำหรับกรณีสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องและสัญญาซื้อขายสินค้าที่เกี่ยวข้องกับการบริการในลักษณะต่อเนื่องนั้น ในกฎหมาย Act on Specified Commercial Transactions ได้กำหนดให้เมื่อผู้บริโภคได้ใช้สิทธิเลิกสัญญาภายในระยะเวลา 8 วัน นับตั้งแต่วันที่

⁵⁸ Act on Specified Commercial Transactions Article 48 Paragraph 5 and Paragraph 7

⁵⁹ Sanshusha limited company and Yutaka Fujita, 図解で早わかり最新消費者契約法・特定商取引法・割賦販売の仕組み. [เข้าใจง่ายเร็วด้วยแผนภาพโครงสร้างกฎหมายสัญญาผู้บริโภค・กฎหมาย Specified Commercial Transactions ▪ กฎหมายการขายผ่อนชำระ ใหม่ล่าสุด]. p. 174.

ผู้บริโภคได้รับเอกสารสัญญาตามที่กฎหมายกำหนดแล้ว ผู้ประกอบการหรือผู้ขายนั้นจะไม่มีสิทธิเรียกร้องเอาค่าเสียหายหรือค่าปรับใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการใช้สิทธิเลิกสัญญา⁶⁰ รวมทั้งผู้ประกอบการไม่มีสิทธิเรียกค่าตอบแทนสำหรับการให้บริการตามสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องที่ถูกกำหนดไว้แล้วจากผู้บริโภคได้ แม้ว่าจะได้มีการเริ่มให้บริการไปแล้วตามที่ระบุไว้ในสัญญาบริการนั้นก็ตาม เว้นแต่กฎหมายจะได้กำหนดไว้เป็นอย่างอื่น⁶¹

สำหรับกรณีสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องและสัญญาซื้อขายสินค้าที่เกี่ยวข้องกับการบริการในลักษณะต่อเนื่อง ซึ่งผู้บริโภคได้ใช้สิทธิเลิกสัญญาภายหลังกำหนดระยะเวลาไตร่ตรอง (Cooling-off Period) สิ้นสุด กล่าวคือเมื่อพ้นระยะเวลา 8 วัน นับตั้งแต่วันที่ผู้บริโภคได้รับเอกสารสัญญาบริการตามที่กฎหมายกำหนดแล้ว กฎหมายกำหนดให้ผู้บริโภคต้องรับผิดชอบในค่าบริการที่ผู้บริโภคได้รับบริการไปบ้างแล้วก่อนการใช้สิทธิเลิกสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่อง และมูลค่าสินค้าตามสัญญาซื้อขายสินค้าที่เกี่ยวข้องกับการบริการในลักษณะต่อเนื่องนั้นแล้วแต่กรณี รวมทั้งอาจจะต้องรับผิดชอบในค่าใช้จ่ายหรือค่าปรับที่เกี่ยวข้องจากการเลิกสัญญานั้น ๆ ซึ่งใน Cabinet Order จะกำหนดจำนวนค่าใช้จ่ายและค่าปรับขั้นสูงเอาไว้ ขึ้นอยู่กับว่าในขณะที่เลิกสัญญานั้นผู้ประกอบการได้มีการให้บริการตามสัญญาแก่ผู้บริโภคไปแล้วหรือไม่เพียงใด หรือผู้บริโภคได้คืนสินค้านั้นหรือไม่ แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ ผู้ประกอบการหรือผู้ขายไม่สามารถกำหนดให้ผู้บริโภคชำระค่าใช้จายและค่าปรับในจำนวนที่เกินกว่าจำนวนขั้นสูงที่กฎหมายกำหนดไว้ได้ มิฉะนั้น ข้อสัญญาดังกล่าวเป็นโมฆะ⁶²

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ตัวอย่าง กรณีคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2005 (Ju) 1930 ในคดีการขอคืนเงิน

ที่ชำระล่วงหน้าไว้แล้วภายหลังการใช้สิทธิเลิกสัญญา ซึ่งคดีนี้ศาลฎีกาของญี่ปุ่น (Supreme Court of Japan) ได้ตัดสินให้การที่ผู้ประกอบการซึ่งเป็นผู้ประกอบธุรกิจให้บริการโรงเรียนสอนภาษาที่มีข้อตกลงในสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่อง โดยให้มีเงื่อนไขในการคำนวณเงินค่าบริการคืนภายหลังจากผู้บริโภคใช้สิทธิเลิกสัญญาหลังจากที่ได้ให้บริการตามสัญญาไปแล้วโดยใช้วิธีคำนวณที่ไม่สมเหตุสมผล เป็นเหตุให้ผู้บริโภคต้องชำระค่าใช้จายและค่าปรับในจำนวนที่เกินกว่าจำนวนที่

⁶⁰ Act on Specified Commercial Transactions Article 48 Paragraph 4

⁶¹ Act on Specified Commercial Transactions Article 48 Paragraph 6

⁶² Act on Specified Commercial Transactions Article 49 Paragraph 1 - Paragraph 2 and Paragraph 5 - Paragraph 7

มาตรา 49 ของ Act on Specified Commercial Transactions กำหนดไว้ให้ข้อตกลงนั้นเป็น โฆษณา

ดังนี้ อาจสรุปได้ว่าในกรณีที่เป็นการใช้สิทธิเลิกสัญญาที่ให้บริการใน ลักษณะต่อเนื่องภายหลังจากกำหนดระยะเวลาไต่รตรง (Cooling-off Period) แบ่งพิจารณาเป็น 2 กรณี คือ กรณีที่ 1 กรณีการเลิกสัญญาภายหลังจากที่ได้รับการบริการตามสัญญาบริการนั้นไปแล้ว ผู้บริโภคต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่าย 2 ประเภท ได้แก่ ค่าบริการในส่วนที่ได้รับการไปแล้ว และ จำนวนค่าเสียหายโดยปกติอันเนื่องมาจากผู้บริโภคใช้สิทธิเลิกสัญญา ในจำนวนไม่เกินกว่าที่กฎหมาย กำหนดไว้ให้ (ดูรายละเอียดเพิ่มเติมในตารางที่ 4) และกรณีที่ 2 กรณีการเลิกสัญญาก่อนที่จะได้รับการ บริการตามสัญญาบริการ ผู้บริโภคต้องรับผิดชอบเพียงค่าใช้จ่ายโดยปกติในการปฏิบัติตามสัญญา ในจำนวนไม่เกินกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้เท่านั้น (ดูรายละเอียดเพิ่มเติมในตารางที่ 4)

ส่วนกรณีสัญญาซื้อขายสินค้าที่เกี่ยวข้องกับบริการในลักษณะต่อเนื่อง ภายหลังจากระยะเวลา Cooling-off Period แบ่งพิจารณาได้เป็น 3 กรณี คือ กรณีที่ 1 กรณีที่มีการคืน สินค้า ผู้บริโภคต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายไม่เกินกว่าค่าธรรมเนียมการใช้งานโดยทั่วไปสำหรับสินค้านั้น (ordinary usage fees for the Related Goods) หรือ จำนวนส่วนต่างระหว่างราคาขายสินค้านั้น กับราคาตลาดของสินค้า ณ วันที่คืนสินค้า แล้วแต่จำนวนใดจะสูงกว่า และ กรณีที่ 2 กรณีที่ไม่คืน สินค้า ผู้บริโภครับผิดชอบค่าใช้จ่ายในจำนวนเท่ากับราคาขายสินค้า (selling price of the Related Goods) และ กรณีที่ 3 กรณีที่มีการยกเลิกสัญญาก่อนที่จะมีการส่งมอบสินค้านั้น ให้ผู้บริโภค รับผิดชอบค่าใช้จ่ายโดยทั่วไปในการเข้าทำสัญญาและปฏิบัติตามสัญญา (normally required for concluding and performing a contract)⁶³

8) การออก Cabinet Order เป็นกฎหมายลำดับรองที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนด เงื่อนไขและรายละเอียดเกี่ยวกับสัญญา เช่น

ก) การกำหนดจำนวนเงินของธุรกรรมที่อยู่ภายใต้บังคับของกฎหมาย โดยปัจจุบันกำหนดไว้ที่จำนวนมูลค่าไม่ต่ำกว่า 50,000 เยน⁶⁴ โดยมูลค่าดังกล่าวหมายความถึงจำนวน

⁶³ Act on Specified Commercial Transactions Article 49 Paragraph 6

⁶⁴ Order for Enforcement of the Act on Specified Commercial Transactions Article 11 Paragraph 2 and Article 13

เงินทั้งหมดในการเข้าทำสัญญา ซึ่งรวมถึงพวงค่าใช้จ่ายในการเข้าเป็นสมาชิกและค่าสถานที่ เป็นต้น ด้วย⁶⁵

ข) การกำหนดประเภทธุรกิจที่อยู่ภายใต้บังคับกฎหมาย⁶⁶ และระยะเวลาในการให้บริการตามสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องที่ถูกต้องตามกฎหมาย⁶⁷ รายละเอียดปรากฏตามตารางที่ 4

ค) การกำหนดจำนวนค่าเสียหายและค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องเมื่อใช้สิทธิเลิกสัญญา⁶⁸ รายละเอียดปรากฏตามตารางที่ 4

⁶⁵ Sanshusha limited company and Yutaka Fujita, 図解で早わかり最新消費者契約法・特定商取引法・割賦販売の仕組み. [เข้าใจง่ายเร็วด้วยแผนภาพโครงสร้างกฎหมายสัญญาผู้บริโภค・กฎหมาย Specified Commercial Transactions ▪ กฎหมายการขายผ่อนชำระ ใหม่ล่าสุด]. p. 165.

⁶⁶ Order for Enforcement of the Act on Specified Commercial Transactions Article 12

⁶⁷ Order for Enforcement of the Act on Specified Commercial Transactions Article 11

⁶⁸ Order for Enforcement of the Act on Specified Commercial Transactions Article 15 – Article 16

ตารางที่ 4 ตารางแสดงรายละเอียดระยะเวลา ค่าเสียหายและค่าใช้จ่ายอันเกี่ยวข้องกับสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องที่ผูกกำหนดไว้

ประเภทธุรกิจที่ให้บริการ	ระยะเวลาการให้บริการ	จำนวนค่าเสียหายโดยปกติอันเนื่องมาจากผู้ริโภคใช้สิทธิเลิกสัญญาตามกฎหมาย	ค่าใช้จ่ายโดยปกติในการปฏิบัติตามสัญญา
ธุรกิจเกี่ยวกับความงาม	ตั้งแต่ 1 เดือน	1) 20,000 เยน หรือ 2) ร้อยละ 10 ของจำนวนที่คงเหลือตามสัญญา (คำนวณจากค่าบริการที่ได้มีการไปแล้วบางส่วนตามสัญญา) แล้วแต่จำนวนใดจะต่ำกว่า	20,000 เยน
ธุรกิจการสอนภาษา	ตั้งแต่ 2 เดือน	1) 50,000 เยน หรือ 2) ร้อยละ 20 ของจำนวนที่คงเหลือตามสัญญา แล้วแต่จำนวนใดจะต่ำกว่า	15,000 เยน
ธุรกิจการสอนเพื่อเตรียมตัวสอบเข้าเรียน	ตั้งแต่ 2 เดือน	1) 50,000 เยน หรือ 2) จำนวนค่าบริการสำหรับ 1 เดือน ตามสัญญา แล้วแต่จำนวนใดจะต่ำกว่า	20,000 เยน
ธุรกิจสถาบันสอนพิเศษ/กวดวิชา	ตั้งแต่ 2 เดือน	1) 20,000 เยน หรือ 2) จำนวนค่าบริการสำหรับ 1 เดือน ตามสัญญา แล้วแต่จำนวนใดจะต่ำกว่า	11,000 เยน
ธุรกิจการสอนคอมพิวเตอร์	ตั้งแต่ 2 เดือน	1) 50,000 เยน หรือ 2) ร้อยละ 20 ของจำนวนที่คงเหลือตามสัญญา แล้วแต่จำนวนใดจะต่ำกว่า	15,000 เยน
ธุรกิจแนะนำ/จัดหาผู้	ตั้งแต่ 2 เดือน	1) 20,000 เยน หรือ 2) ร้อยละ 20 ของจำนวนที่คงเหลือตามสัญญา แล้วแต่จำนวนใดจะต่ำกว่า	30,000 เยน

9) ข้อยกเว้นการบังคับใช้ของบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการจัดให้มีบริการในลักษณะต่อเนืองที่ถูกระบุไว้ตาม Act on Specified Commercial Transactions โดยบทบัญญัติในส่วนนี้จะไม่ใช่บังคับกับเรื่องดังต่อไปนี้⁶⁹

ก) การจัดให้มีบริการในลักษณะต่อเนืองระหว่างคู่สัญญาซื้อเป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์เชิงธุรกิจหรือการค้า เช่น ผู้ซื้อหรือเข้าทำสัญญาเป็นเซลล์

ข) การจัดให้มีบริการในลักษณะต่อเนืองกับผู้บริโภคซึ่งเป็นบุคคลผู้มีถิ่นที่อยู่ต่างประเทศญี่ปุ่น

ค) กรณีที่หน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานสาธารณะของท้องถิ่นดำเนินการจัดให้มีบริการในลักษณะต่อเนืองดังกล่าวเอง

ง) การจัดให้มีบริการในลักษณะต่อเนืองโดยการขายและบริการให้กับพนักงานโดยองค์กรที่ระบุไว้เป็นพิเศษหรือสหภาพแรงงาน

จ) กรณีกฎหมายการขายแบบผ่อนชำระ (ขายเป็นงวด) เกี่ยวกับการกำหนดการของเงินชดเชยความเสียหายและข้อกำหนดของเงินค่าปรับ (เฉพาะมาตรา 49 วรรค 2, วรรค 4, และวรรค 6 ไม่นำมาใช้บังคับ)

3.1.3 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการคุ้มครองผู้บริโภคด้านสัญญา

3.1.3.1. Consumer Commission, Cabinet Office

เป็นหน่วยงานที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดแนวนโยบายเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค โดยที่หน่วยงานจะได้รับการมอบหมายจากนายกรัฐมนตรีโดยตรงในการทำหน้าที่ตรวจสอบความจริง รวมทั้งถกประเด็นปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับผู้บริโภคที่เกิดขึ้น และสามารถจัดตั้งคณะกรรมการหรือคณะทำงานเป็นการเฉพาะเรื่องได้ เช่น Committee on Food Labelling, Examination Committee for Newly Developed Food, Expert Examination Committee on Public Utility Rate ทั้งนี้ เพื่อให้สามารถจัดทำ Proposal ข้อชี้แนะ รวมถึง

⁶⁹ Act on Specified Commercial Transactions Article 50

ความเห็นที่ได้จากการตรวจสอบวิเคราะห์เสนอไปยังนายกรัฐมนตรี กระทรวงและหน่วยงานราชการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาในเรื่องนั้น ซึ่งรวมถึง Consumer Affairs Agency และ National Consumer Affairs Center ด้วย เพื่อกำกับดูแลให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการในเรื่องนั้น ๆ ภายใต้อกรอบหน้าที่ของตนเองต่อไปอีกทอดหนึ่ง⁷⁰

3.1.3.2. Consumer Affairs Agency

เป็นหน่วยงานที่ถูกตั้งขึ้นเพื่อทำหน้าที่ในการสรุป ตรวจสอบ และวิเคราะห์ข้อมูล รวมทั้งเรียกร้องให้ทางกระทรวงต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นปัญหาผู้บริโภคนั้น กำหนดมาตรการมาจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้น และจัดการประเด็นปัญหาเกี่ยวกับผู้บริโภคที่เกิดขึ้นระหว่างหน่วยงานแต่ละกระทรวงและเอเจนซีด้านฝั่งของผู้ประกอบการ ทั้งนี้ มักจะดำเนินงานด้วยความร่วมมือกับ Consumer Commission, Cabinet Office และ National Consumer Affairs Center⁷¹

3.1.3.3. National Consumer Affairs Center of Japan

เป็นหน่วยงานที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของ Consumer Commission, Cabinet Office ซึ่งจะทำหน้าที่สื่อสาร ให้คำปรึกษา ให้ข้อมูลต่าง ๆ แก่ผู้บริโภค รวมทั้งรับเรื่องร้องเรียนจากผู้บริโภคซึ่งจะมีความร่วมมือระหว่างหน่วยงานและ Local consumer centers ในส่วนภูมิภาคเพื่อตรวจสอบและรับเรื่องร้องเรียนจากผู้บริโภคจากหลายพื้นที่⁷²

3.1.3.4. Ministry of Economy, Trade and Industry

⁷⁰ The Cabinet Office of Japan, "Overview of the Consumer Commission and Consumer Administration in Japan", [Online]. Available from: http://www.cao.go.jp/consumer/doc/e-about_image.pdf [March 4, 2017]

⁷¹ Ibid.

⁷² Naokazu Yokota, "Outlines of Consumer Administration in Japan", [Online]. Available from: <http://www.jftc.go.jp/eacpf/05/jicatext2/0902Con.pdf> [December 4, 2016], p. 4.

เป็นหน่วยงานที่มีความเกี่ยวข้อง โดย Act on Specified Commercial Transactions ได้กำหนดให้ผู้มีอำนาจ (Competent ministry) ที่จะมิบทบาทในการควบคุมผู้ประกอบการในการให้บริการในสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องที่ถูกกำหนดไว้ ซึ่งได้แก่ รัฐมนตรี ของ Ministry of Economy, Trade and Industry และรัฐมนตรีผู้เกี่ยวข้องกับธุรกิจประเภทนั้น⁷³ สามารถสั่งและกำหนดมาตรการให้ผู้ประกอบการหรือผู้ขาย แล้วแต่กรณี ปฏิบัติตามคำแนะนำและคำสั่งของตนตามที่กฎหมายกำหนดให้อำนาจได้ เช่น สั่งให้ผู้ประกอบการแสดงหลักฐานภายในระยะเวลาที่กำหนด ที่เกี่ยวข้องกับการโฆษณาเงื่อนไขและข้อกำหนดที่ทำให้ผู้บริโภคเข้าใจผิด เกินหรือไม่เป็นความจริง หรือการกระทำที่ต้องห้าม ตามมาตรา 43-2 หรือ มาตรา 44-2, สั่งให้ผู้ประกอบการที่ฝ่าฝืนมาตรา 42, มาตรา 43, มาตรา 33 หรือ มาตรา 45 ปฏิบัติตามมาตรการใด ๆ ที่จำเป็นภายใต้กฎหมายกำหนดขอบเขตไว้ใน มาตรา 46, สั่งให้ระงับการจัดมีให้บริการในลักษณะต่อเนื่องที่ถูกกำหนดไว้ไม่ว่าบางส่วนหรือทั้งหมด โดยระงับการประกอบกิจการเป็นการชั่วคราวตามระยะเวลาที่กำหนดได้แต่ต้องไม่เกินกว่า 1 ปี⁷⁴ กรณีผู้ประกอบการมีพฤติกรรมให้บริการที่ไม่เป็นธรรม หรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง โดยประกาศคำสั่งให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป ตามมาตรา 47 เป็นต้น

3.2 ประเทศแคนาดา มลรัฐบริติช โคลัมเบีย

มลรัฐบริติช โคลัมเบีย (British Columbia) เป็นมลรัฐหนึ่งซึ่งตั้งอยู่ทางตะวันตกของประเทศแคนาดา และเป็นมลรัฐที่ใช้ระบบกฎหมายซึ่งมีพื้นฐานทางกฎหมายที่ได้รับอิทธิพลมาจากกฎหมายของอังกฤษ (Common law of England) ดังนั้น มลรัฐบริติช โคลัมเบียจึงใช้ระบบกฎหมายแบบคอมมอนลอว์ ซึ่งจะแตกต่างจากบางมลรัฐในประเทศแคนาดา เช่น มลรัฐควิเบก (Quebec) ที่ได้รับอิทธิพลมาจากกฎหมายฝรั่งเศส (France's Civil Code) และใช้ระบบกฎหมายแบบซีวิลลอว์⁷⁵ อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่ามลรัฐบริติช โคลัมเบีย จะใช้ระบบกฎหมายแบบคอมมอนลอว์ซึ่งจะแตกต่างไป

⁷³ Act on Specified Commercial Transactions Article 67

⁷⁴ Act on Specified Commercial Transactions Article 46 – Article 47

⁷⁵ นรินดี เศรษฐบุตร, การปกครองท้องถิ่นในจังหวัดบริติชโคลัมเบีย ประเทศแคนาดา (กรุงเทพมหานคร: วิทยาลัยพัฒนาการปกครองท้องถิ่น สถาบันพระปกเกล้า), หน้า 7.

จากระบบกฎหมายของไทยก็ตาม แต่เนื่องด้วยประเทศแคนาดาเป็นประเทศให้ความสำคัญกับการให้ความคุ้มครองผู้บริโภคเป็นอย่างมาก และได้มีการออกกฎหมายเพื่อรองรับและให้ความคุ้มครองกับผู้บริโภคที่หลากหลาย รวมถึงได้มีการปรับปรุงกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคอยู่หลายคราว เพื่อรวบรวมแก้ไขปรับปรุงกฎหมายให้ทันสมัยและเป็นธรรมกับทั้งผู้ประกอบการและผู้บริโภคในขณะเดียวกัน ดังนั้น ผู้เขียนจึงเลือกที่ศึกษากฎหมายของมลรัฐบริติช โคลัมเบีย ซึ่งในกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคของมลรัฐบริติช โคลัมเบียที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันนั้นมีการออกบทบัญญัติมาควบคุมสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องและธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องโดยไว้เป็นการเฉพาะอีกด้วย

กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคที่มลรัฐบริติช โคลัมเบีย ประเทศแคนาดา มีการประกาศใช้อยู่ในปัจจุบัน ได้แก่ Business Practices and Consumer Protection Act หรือเรียกสั้น ๆ ว่า BPCP Act ซึ่งมีผลบังคับใช้เมื่อ วันที่ 4 กรกฎาคม ค.ศ. 2004 โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะรวบรวมและทำให้เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสัญญาผู้บริโภคที่มีอยู่ดั้งเดิม โดยกฎหมายฉบับดังกล่าวได้เข้ามาบังคับใช้แทน The Trade Practice Act, R.S.B.C. 1996, Credit Reporting Act, R.S.B.C. 1996, Consumer Protection Act, R.S.B.C. 1996, Debt Collection Act, R.S.B.C. 1996 และ The Travel Agents Act, R.S.B.C. 1996⁷⁶ โดยที่ Business Practices and Consumer Protection Act นั้นได้ให้ความสำคัญกับความชอบธรรมของธุรกรรม การหลอกลวงผู้บริโภค หรือการที่ผู้บริโภคเข้าทำสัญญากับผู้ประกอบการโดยไม่ได้รับความเป็นธรรม กฎหมายดังกล่าวจึงมีต้องออกข้อกำหนดสำหรับการควบคุมการเข้าทำสัญญาระหว่างผู้บริโภคทั้งหลายกับผู้ประกอบการ และกำหนดวิธีการเยียวยาแก่ผู้บริโภค โดยได้นำหลักการเพื่อการพิจารณาข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม เช่น Doctrine of Unconscionability และ Inequality of Bargaining Power มากำหนดไว้ในกฎหมายฉบับนี้⁷⁷ รวมถึงมีการจัดให้มีการขออนุญาตและกำหนดข้อกำหนดสำหรับผู้ประกอบการธุรกิจที่ประกอบธุรกิจภายใต้การควบคุมของกฎหมายนี้ด้วย นอกจากนี้ Business Practices and Consumer Protection Act แห่งมลรัฐบริติช โคลัมเบีย ได้มีกลไกที่จะให้ผู้บริโภค

⁷⁶ ชีระรัตน์ จีระวัฒนา และคณะ, "การพัฒนากฎหมายในการให้ความคุ้มครองผู้บริโภค กรณีชำระค่าสินค้าและบริการล่วงหน้า," หน้า 78.

⁷⁷ British Columbia Law Institute, Unfair Contract Terms: An Interim Report (2005), pp. 25-26.

นั้นมีสิทธิภายใต้สถานการณ์บางอย่างที่จะหลุดพ้นจากความผูกพันตามสัญญาได้ แม้ว่าผู้บริโภคจะยังคงมีหนี้ตามสัญญา⁷⁸

จากที่ผู้เขียนได้ศึกษาเนื้อหาของ Business Practices and Consumer Protection Act ซึ่งให้ความสำคัญกับนิติกรรมและธุรกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นระหว่างผู้บริโภค (consumers) และผู้ประกอบการ (suppliers) ซึ่งได้มีส่วนร่วมในธุรกรรมการบริโภค (consumer transaction) ตามค่านิยมของกฎหมาย โดยพบว่ากฎหมายดังกล่าวได้มีการบัญญัติถึงกลไกในการควบคุมสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องและธุรกิจที่มีการให้บริการในลักษณะต่อเนื่องไว้เป็นการเฉพาะในหลายส่วนด้วยกัน ซึ่งสามารถแบ่งเป็นประเด็นศึกษาได้ดังนี้

3.2.1 ค่านิยมของสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องและธุรกิจที่มีการให้บริการในลักษณะต่อเนื่อง

ใน Business Practices and Consumer Protection Act Part 4 เรื่องสัญญา ผู้บริโภค ได้มีการบัญญัติค่านิยมเกี่ยวกับสัญญาผู้บริโภคต่าง ๆ เอาไว้ ในมาตรา 17 ซึ่งนิยามของสัญญาจัดให้มีซึ่งบริการที่มีลักษณะต่อเนื่อง⁷⁹ (continuing services contract) นั้นหมายความถึงสัญญาที่มีการปฏิบัติการชำระหนี้ในอนาคต (future performance contract) ที่มีการจัดให้ซึ่งการบริการในลักษณะต่อเนื่อง (continuing basis) และตามที่กฎหมายลำดับรองบัญญัติ⁸⁰

โดยที่สัญญาที่มีการปฏิบัติการชำระหนี้ในอนาคต (future performance contract) ตามกฎหมายฉบับนี้ หมายความว่า สัญญาระหว่างผู้ประกอบการที่จะจัดหาให้ซึ่งสินค้าหรือบริการแก่ผู้บริโภค โดยที่ผู้ประกอบการยังมีได้ส่งมอบสินค้าหรือบริการอย่างครบถ้วนหรือ

⁷⁸ University Of British Columbia Law Students, "Law Students' Legal Advice Manual 40th Edition 2016 - Chapter 11 : Consumer Protection", [Online]. Available from: http://www.lslap.bc.ca/uploads/2/9/3/5/29358111/11_-_consumer_protection_-_2016_final_version_1.pdf [October 15, 2016]

⁷⁹ ชีระรัตน์ จีระวัฒนา และคณะ, "การพัฒนากฎหมายในการให้ความคุ้มครองผู้บริโภค กรณีชำระค่าสินค้าและบริการล่วงหน้า," หน้า 79.

⁸⁰ Business Practices and Consumer Protection Act Section 17 "continuing services contract" means a future performance contract that provides for the performance of services on a continuing basis and is designated by regulation".

ผู้บริโภคยังมิได้ชำระราคาสินค้าหรือบริการจนครบถ้วน ในขณะที่ทำสัญญาหรือเมื่อสัญญาจะมีผลใช้บังคับแล้วแม้แต่บางส่วน แต่ทั้งนี้ไม่รวมถึงสัญญาที่มูลค่าของสินค้าและบริการที่ผู้ซื้อหรือผู้บริโภคจะต้องชำระนั้นมีจำนวนน้อยกว่า 50 ดอลลาร์แคนาดา⁸¹, สัญญา time share, สัญญาสินเชื่อ (credit agreement) ต่าง ๆ เพื่อชำระสินค้าหรือบริการ, บริการบัตรแทนเงินสดที่มีการชำระมูลค่าบัตรล่วงหน้า (prepaid purchase card)⁸² และสัญญาที่มีการปฏิบัติการชำระหนี้ในอนาคตที่เป็นการให้บริการจัดพีซีพี⁸³

ทั้งนี้ สัญญาจัดให้มีซึ่งบริการที่มีลักษณะต่อเนื่องในปัจจุบันที่กฎหมายลำดับรองได้บัญญัติไว้ ได้แก่ สัญญาที่มีลักษณะบริการดังนี้⁸⁴

- 1) สัญญาซึ่งจัดให้มีการบริการในการให้คำแนะนำ การเรียนการสอนต่าง ๆ ในการเดินทุกประเภท หรือบริการอื่นใด ไม่ว่าจะได้ให้บริการแก่รายบุคคลหรือเป็นกลุ่มบุคคล หรือ
- 2) สัญญาซึ่งจัดให้มีการบริการให้คำแนะนำ การฝึกอบรม หรือการให้ความช่วยเหลือเกี่ยวกับการเสริมสร้างสุขภาพร่างกาย การออกกำลังกาย การลดน้ำหนัก การพัฒนาบุคลิกภาพ หรือศิลปะป้องกันตัว รวมถึงการให้บริการในการใช้อุปกรณ์สำหรับการออกกำลังกายในสตูดิโอหรือสถานออกกำลังกายสำหรับผู้บริโภคเพื่อวัตถุประสงค์ดังกล่าว หรือ
- 3) สัญญาซึ่งผู้บริโภคได้รับสิทธิในการใช้บริการ ได้ส่วนลด หรือสิทธิประโยชน์อื่นใดจากผู้ประกอบการ ด้วยวิธีการเข้าเป็นสมาชิก (membership) หรือด้วยวิธีอื่นใด ในคลับหรือสโมสรเกี่ยวกับการท่องเที่ยวหรือการพักผ่อนหย่อนใจ

ดังนั้น จะเห็นได้ว่าลักษณะสำคัญของสัญญาจัดให้มีซึ่งบริการที่มีลักษณะต่อเนื่อง นอกจากจะเป็นสัญญาที่จัดให้มีซึ่งการบริการในลักษณะที่ต่อเนื่องแล้ว ยังต้องมีลักษณะเป็นสัญญาซึ่งมีการปฏิบัติการชำระหนี้ในอนาคตก่อนด้วย ซึ่งหากนำมาพิจารณารวมกันแล้ว คำว่า “สัญญาจัดให้มีซึ่งบริการที่มีลักษณะต่อเนื่อง” คือ สัญญาระหว่างผู้ประกอบการกับผู้บริโภค ที่ผู้ประกอบการตกลงจะจัดให้มีการบริการในลักษณะต่อเนื่อง (continuing basis) ตามที่กฎหมายลำดับรองบัญญัติ โดย

⁸¹ Consumer Contracts Regulation Section 6

⁸² Business Practices and Consumer Protection Act Section 17

⁸³ Business Practices and Consumer Protection Act Section 23 (1)

⁸⁴ Consumer Contracts Regulation Section 2

ผู้ประกอบการยังมีได้ส่งมอบบริการอย่างครบถ้วนหรือผู้บริโภคยังมีได้ชำระราคาค่าบริการจนครบถ้วน ในขณะที่ได้ทำสัญญาหรือเมื่อสัญญามีผลใช้บังคับแล้ว

จากที่ได้กล่าวมาข้างต้นนั้น ผู้เขียนมีความเห็นว่า การกำหนดคำนิยามของสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องตามกฎหมายฉบับนี้คล้ายคลึงและเป็นไปในแนวทางเดียวกันกับคำนิยามของสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องที่ถูกกำหนดไว้ตามแนวทางของประเทศญี่ปุ่น แต่มีความชัดเจนมากกว่าและมีขอบเขตที่กว้างกว่า กล่าวคือ การนิยามสัญญาตามกฎหมายฉบับนี้มีการอธิบายถึงลักษณะของสัญญาว่าจะต้องเป็นการให้บริการที่มีลักษณะต่อเนื่อง และมีใช้การทำสัญญาแล้วชำระหนี้กันจบสิ้นแล้วเสร็จในครั้งเดียว หากแต่ต้องมีการให้บริการหรือชำระเงินในอนาคตและดำเนินการให้บริการต่อไปอย่างต่อเนื่องกัน ภายหลังจากที่ได้เข้าทำสัญญาไปแล้ว ซึ่งในเรื่องนี้กฎหมายของประเทศญี่ปุ่นมิได้กล่าวถึงโดยชัด นอกจากจากนี้ ขอบเขตของสัญญาที่จะอยู่ภายใต้กฎหมายฉบับนี้ แม้ว่าจะต้องมีการออกกฎหมายลำดับรองมากำหนดกรอบลักษณะสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่อง แต่ก็เป็นการออกกฎหมายกำหนดกรอบที่มีความครอบคลุมโดยกว้าง มีการกล่าวถึงลักษณะธุรกรรมภายใต้บังคับและวัตถุประสงค์แบบกว้าง ๆ ไว้เท่านั้น เช่น สัญญาที่ผู้บริโภคได้รับสิทธิในการใช้บริการ ได้ส่วนลด หรือสิทธิประโยชน์อื่นใดจากผู้ประกอบการ ด้วยวิธีการเข้าเป็นสมาชิก (membership) หรือด้วยวิธีอื่นใด ในคลับหรือสโมสรเกี่ยวกับการท่องเที่ยวหรือการพักผ่อนหย่อนใจ โดยไม่จำเป็นต้องออกกฎหมายรองรับเพิ่มเติมเพื่อระบุธุรกรรมให้ชัดแจ้งไปกว่าธุรกิจใดบ้างที่เข้าข่ายการใช้สัญญาด้วยการเป็นสมาชิกนี้ เป็นต้น ในขณะที่กฎหมายของประเทศญี่ปุ่นมีการกำหนดลักษณะและวัตถุประสงค์ในธุรกิจแล้ว ยังต้องมีการออกกฎหมายและหลักเกณฑ์เพิ่มอีกชั้นตอนอีกว่ามีธุรกิจประเภทใดบ้างที่เข้าลักษณะและวัตถุประสงค์ในธุรกิจนั้น

อย่างไรก็ตาม ผู้เขียนมีข้อสังเกตว่า การนิยามตามกฎหมายฉบับนี้ยังคงเป็นการนิยามความหมายอย่างแคบเช่นเดียวกับแนวทางของประเทศญี่ปุ่น เนื่องจากมีการจำกัดลักษณะจำเพาะของสัญญาที่อยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายฉบับนี้ โดยให้เป็นไปตามขอบเขตที่กฎหมายกำหนดเอาไว้เท่านั้น มิใช่ว่าสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องทั้งหมดทุกสัญญาจะอยู่ภายใต้ความควบคุมและคุ้มครองของกฎหมายฉบับนี้* นอกจากนี้ มีการกำหนดมูลค่าขั้นต่ำของสัญญาที่จะอยู่ภายใต้

* การกำหนดขอบเขตของกฎหมายนี้ ผู้เขียนเห็นว่าอาจจะเป็นไปได้ด้วยเหตุว่าการจำกัดกำหนดควบคุมรายละเอียดและเนื้อหาของสัญญานั้นอาจไม่เหมาะสมกับสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องได้ทุกประเภท เช่น

บังคับตามกฎหมายนี้และมีได้กำหนดนิยามของคำว่าลักษณะต่อเนื่อง (continuing basis) เอาไว้โดยชัดแจ้งเช่นเดียวกับประเทศญี่ปุ่นด้วย

3.2.2 กลไกการคุ้มครองผู้บริโภคในสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่อง

สัญญาจัดให้มีซึ่งบริการที่มีลักษณะต่อเนื่องตามกฎหมาย Business Practices and Consumer Protection Act ของมลรัฐบริติช โคลัมเบียถือว่าเป็นสัญญาที่มีการปฏิบัติการชำระหนี้ในอนาคตในทุกกรณี เนื่องจากลักษณะของสัญญานั้นไม่สามารถปฏิบัติการชำระหนี้ให้แล้วเสร็จในคราวเดียวได้ แต่จำเป็นที่จะต้องมีการดำเนินการปฏิบัติการชำระหนี้ตามสัญญาต่อไปอีกหลาย ๆ คราวในอนาคตต่อเนื่องกันไป ดังนั้น การศึกษาถึงกลไกการคุ้มครองสัญญา จึงต้องแบ่งศึกษาเป็น 2 กรณี ได้แก่ กรณีสัญญาที่มีการปฏิบัติการชำระหนี้ในอนาคต (Future Performance Contract) และ กรณีสัญญาจัดให้มีซึ่งบริการที่มีลักษณะต่อเนื่อง (continuing services contract) ดังต่อไปนี้

3.2.2.1 กลไกการคุ้มครองผู้บริโภคกรณีสัญญาที่มีการปฏิบัติการชำระหนี้ในอนาคต (Future Performance Contract)

- 1) การกำหนดให้แจ้งและระบุข้อมูลเกี่ยวกับสัญญา โดยสัญญาที่มีการปฏิบัติการชำระหนี้ในอนาคต ต้องมีระบุถึงข้อมูลดังต่อไปนี้⁸⁵
 - ก) ชื่อของผู้ประกอบการและชื่อที่ใช้ในทางธุรกิจเพื่อการดำเนินกิจการ หากผู้ประกอบการมิได้ชื่อของตนในการดำเนินกิจการ

การควบคุมมูลค่าสัญญาที่อยู่ภายใต้บังคับกฎหมาย การควบคุมระยะเวลาขั้นสูงในการผูกพันตามสัญญาซึ่งอาจมีช่วงระยะเวลาที่ยาวนานไม่เท่ากันแตกต่างกันไปตามวัตถุประสงค์และเจตนารมณ์ในการเข้าทำสัญญา กฎหมายนี้ในต่างประเทศจึงเริ่มพัฒนาที่จะให้ความควบคุมและคุ้มครองผู้บริโภคในธุรกรรมบางเรื่องสำหรับกลุ่มเล็ก ๆ ที่มีการใช้สัญญาให้บริการในลักษณะต่อเนื่องคล้ายคลึงกันก่อนในเบื้องต้น โดยแยกสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องพิเศษกรณีอื่นไว้เป็นกรณีเฉพาะ เช่น สัญญาไทม์แชร์ (Timesharing Contract) เป็นต้น

⁸⁵ Business Practices and Consumer Protection Act Section 19

ข) ที่อยู่อันเป็นสถานประกอบการของผู้ประกอบการและที่อยู่ติดต่อได้ของผู้ประกอบการ หากกรณีที่ผู้ประกอบการมีที่อยู่อันเป็นสถานที่ติดต่อแตกต่างไปจากที่อยู่ของสถานประกอบการ

ค) หมายเลขโทรศัพท์ของผู้ประกอบการและหมายเลขโทรสาร (ถ้ามี)

ง) วันที่ทำสัญญา

จ) รายละเอียดของสินค้าหรือบริการที่จะจัดให้มีตามสัญญา

ฉ) ราคาของสินค้าหรือบริการที่จะจัดให้มีตามสัญญา

ช) ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่ผู้บริโภคจะต้องชำระ ซึ่งรวมถึงค่าภาษีและค่าบริการขนส่ง

ซ) รายละเอียดของค่าใช้จ่ายต่าง ๆ สำหรับกรณีที่มีค่าภาษีศุลกากร ค่านายหน้า หรือค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่อาจต้องชำระตามสัญญาซึ่งผู้ประกอบการไม่อาจคำนวณเป็นจำนวนได้อย่างสมเหตุสมผล

ฌ) รายละเอียดของเงื่อนไขในการชำระค่าสินค้าหรือบริการ

ฎ) มูลค่าของสินค้าหรือบริการทั้งหมดตามสัญญา ซึ่งรวมถึงมูลค่าของการให้สินเชื่อทั้งหมด (cost of credit)

ฏ) รายละเอียดของสินค้าที่ในกรณีของสัญญาแลกเปลี่ยนและมูลค่าของสินค้าเป็นเงินดอลลาร์ (ถ้ามี)

ถ) รายละเอียดการคิดดอกเบี้ยสำหรับเป็นประกันตามที่กำหนดไว้ใน Part 5 ของ Business Practices and Consumer Protection Act สำหรับกรณีที่ผู้ประกอบการขยายเวลาหรือเปลี่ยนแปลงจัดการการให้สินเชื่อ

ฑ) หนังสือบอกกล่าวในการแจ้งสิทธิการเลิกสัญญาของผู้บริโภคตามแบบและตามวิธีการที่กฎหมายกำหนด⁸⁶ (ถ้ามี)

⁸⁶ Consumer Contracts Regulation Section 7

ท) ข้อห้าม ข้อจำกัด หรือข้อกำหนดหรือเงื่อนไขอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดให้มีซึ่งสินค้าหรือบริการ

ฅ) ข้อมูลอื่นใดซึ่งกฎหมายกำหนดให้ต้องมี
นอกจากนี้ กฎหมายยังกำหนดให้ในสัญญาต้องมีรายละเอียดข้อมูลของวันที่จัดให้มีซึ่งสินค้าหรือการบริการ และวันที่จัดให้มีซึ่งสินค้าหรือการบริการโดยสมบูรณ์ รวมถึงจำนวนค่าบริการที่จะต้องชำระในแต่ละครั้ง สำหรับกรณีที่มีการแบ่งชำระค่าบริการเป็นงวด ๆ ด้วย⁸⁷

2) การกำหนดให้ส่งมอบหนังสือสัญญาให้แก่ผู้บริโภค โดยผู้ประกอบการจะต้องส่งมอบสำเนาสัญญาให้แก่ผู้บริโภคภายใน 15 วัน นับถัดจากวันที่คู่สัญญาทั้งสองฝ่ายได้ทำสัญญา⁸⁸

3) การกำหนดเกี่ยวกับเงื่อนไขในการลดราคาหรือการคืนเงินแก่ผู้บริโภค โดยกำหนดให้สัญญาที่มีการปฏิบัติการชำระหนี้ในอนาคตไม่มีผลผูกพันคู่กรณี หากเข้าลักษณะดังต่อไปนี้⁸⁹

ก) ผู้ประกอบการที่จัดให้มีซึ่งสินค้าหรือบริการได้ให้หรือเสนอว่าจะให้คืนราคาบางส่วนที่ได้จ่ายไปแล้ว (rebate) หรือส่วนลด (discount) หรือค่าตอบแทนอื่น ๆ แก่ผู้บริโภคเพื่อตอบแทนที่ผู้บริโภคได้ให้ข้อมูลรายชื่อบุคคลที่จะสามารถกลายเป็นผู้ใช้บริการในอนาคต หรือช่วยเหลือผู้ประกอบการในการเข้าทำสัญญาจัดให้มีซึ่งสินค้าหรือบริการกับบุคคลอื่น และ

ข) การได้รับคืนราคาบางส่วนในราคาที่ได้จ่ายไปแล้ว (rebate) หรือได้ส่วนลด (discount) หรือค่าตอบแทนอื่น ๆ นั้น มีเงื่อนไขเกี่ยวกับการเกิดขึ้นของเหตุการณ์บางอย่างหลังจากผู้บริโภคได้เข้าทำสัญญาแล้ว

4) การให้สิทธิเลิกสัญญาแก่ผู้บริโภค โดยกรณีหากสัญญาที่มีการปฏิบัติการชำระหนี้ในอนาคตนั้นไม่มีการแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับสัญญาตามที่กล่าวถึงในข้อ 3.3.2.1 1)

⁸⁷ Business Practices and Consumer Protection Act Section 23 (2)

⁸⁸ Business Practices and Consumer Protection Act Section 23 (3)

⁸⁹ Business Practices and Consumer Protection Act Section 23 (4)

ข้างต้น กล่าวคือ เป็นสัญญาที่ไม่มีรายละเอียดตามที่กฎหมายกำหนดไว้ใน Business Practices and Consumer Protection Act มาตรา 19 และมาตรา 23 (2) ให้ผู้บริโภคมีสิทธิเลิกสัญญาได้ โดยผู้บริโภคต้องบอกกล่าวการเลิกสัญญาให้ผู้ประกอบการทราบภายใน 1 ปี หลังจากวันที่ผู้บริโภคได้รับ คู่ฉบับของสัญญา⁹⁰

โดยที่การใช้สิทธิเลิกสัญญาไม่ว่าโดยผู้ประกอบการหรือผู้บริโภค นั้น อาจแจ้งบอกกล่าวการเลิกสัญญานั้นด้วยวิธีการใด ๆ ซึ่งต้องมีหลักฐานที่สามารถพิสูจน์ได้ว่าการเลิกสัญญาในวันเวลาเฉพาะเจาะจงในการเลิกสัญญาดังกล่าว เช่น ส่งหนังสือแจ้งบอกกล่าวด้วยตนเอง หรือด้วยบุคคลโดยตรง หรือส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียน ทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (Email) หรือทางโทรสาร (Fax) ตามรายละเอียดที่อยู่หรือหมายเลขโทรสารที่ได้ระบุไว้ในสัญญา ทั้งนี้ เว้นแต่เป็นการแจ้งบอกกล่าวด้วยตนเองโดยตรงแก่ผู้ประกอบการหรือผู้บริโภค แล้วแต่กรณี การแจ้งบอกกล่าวการเลิกสัญญาด้วยวิธีอื่น ๆ ให้ถือว่าได้มีการแจ้งบอกกล่าวเลิกสัญญาเมื่อได้มีการส่งหนังสือบอกกล่าว นั้นแล้ว⁹¹ (ตัวอย่างหนังสือบอกกล่าวเลิกสัญญา ดูรายละเอียดตามรูปที่ 3)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

⁹⁰ Business Practices and Consumer Protection Act Section 23 (5)

⁹¹ Business Practices and Consumer Protection Act Section 54

รูปที่ 3 ตัวอย่างหนังสือบอกกล่าวเลิกสัญญากรณีสัญญาที่มีการปฏิบัติการชำระหนี้ในอนาคต
(Future Performance Contract)

**Notice of Cancellation of a Future Performance Contract
for Not Containing the Required Information**

* When completing this form, please print clearly. Be sure to retain a copy of the completed form and proof of delivery to the business.

A.) Consumer Information

Full Name			Phone Number (with area code)		
Address		City	Postal Code		

B.) Business Information

Business Name			Phone Number (with area code)		
Street Address		City	Postal Code		

C.) Notice of Cancellation

Section 23(5) of the *Business Practices and Consumer Protection Act* states:

23(5) A consumer may cancel a future performance contract by giving notice of cancellation to the supplier not later than one year after the date that the consumer receives a copy of the contract if the contract does not contain the information required under section 23(2) and section 19 [required contents of contract].

Please consider this notice of cancellation of the contract between _____ and _____
(consumer name)

_____ due to the contract *not* containing the required information. A copy
(name of business as on contract)

of the contract was provided to me on _____.
(date)

D.) Refund Process

Section 27 of the *Business Practices and Consumer Protection Act* states:

27 ...if a contract is cancelled under this Division, the supplier must refund to the consumer,
(a) within 15 days after the notice of cancellation has been given, and
(b) without deduction except as provided for in this Division or in the regulations,
all money received in respect of the contract, whether received from the consumer or any other person.

As per above, I demand a refund to be provided to me within 15 days of _____.
(date of cancellation)

Signature _____ Name _____ Date _____

ที่มา : หน่วยงาน Consumer Protection BC⁹²

⁹² Consumer Protection BC, "Need to Cancel a Contract?", [Online]. Available From: <https://www.consumerprotectionbc.ca/wordpress/wp-content/uploads/2017/07/Future-performance-cancellation.pdf> [March 14, 2018]

5) การกำหนดให้มีการคืนเงินแก่ผู้บริโภค โดยผู้ประกอบการจะต้องส่งมอบเงินค่าบริการที่ผู้บริโภคได้ชำระไว้คืนแก่ผู้บริโภค ภายใน 15 วัน หลังจากวันที่ผู้ประกอบการได้รับหนังสือแจ้งบอกกล่าวการเลิกสัญญาจากผู้บริโภค โดยห้ามหักลบค่าใช้จ่ายจากเงินจำนวนดังกล่าว เว้นแต่ว่ากฎหมายจะกำหนดไว้เป็นการเฉพาะ ทั้งนี้ ไม่ว่าเงินที่ผู้ประกอบการได้รับเนื่องมาจากการเข้าทำสัญญานั้นจะเป็นเงินที่ผู้ประกอบการได้รับชำระมาจากผู้บริโภคโดยตรงหรือบุคคลอื่นใดก็ตาม⁹³

6) การกำหนดให้ผู้บริโภคคืนสินค้าแก่ผู้ประกอบการ โดยกรณีที่มีการใช้สิทธิเลิกสัญญาระหว่างผู้ประกอบการและผู้บริโภคแล้วตามที่กำหนดไว้ใน Business Practices and Consumer Protection Act ผู้บริโภคมิหน้ำที่ต้งนำสินค้าที่ได้รับมาจากการเข้าทำสัญญาคืนแก่ผู้ประกอบการ โดยให้คืนไปยังบุคคลผู้ที่มีชื่อระบุไว้ในสัญญาให้เป็นผู้รับแจ้งบอกกล่าวการบอกเลิกสัญญานั้น หรือส่งคืนไปยังที่อยู่ซึ่งเป็นสถานประกอบการของผู้ประกอบการนั้นก็ได้ โดยในการคืนสินค้าให้แก่ผู้ประกอบการนั้น ผู้บริโภคอาจมีความรับผิดชอบในความเสียหายใด ๆ ที่เกิดขึ้นกับสินค้าดังกล่าวอันเนื่องมาจากการไม่ดูแลรักษาสินค้าอย่างสมเหตุสมผลด้วย⁹⁴

3.2.2.2 กลไกการคุ้มครองผู้บริโภคกรณีสัญญาจัดให้มีซึ่งบริการที่มีลักษณะต่อเนื่อง (continuing services contract)

1) การกำหนดให้แจ้งและระบุข้อมูลเกี่ยวกับสัญญา โดยสัญญาดังกล่าวจะต้องมีรายละเอียด 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนแรก เป็นรายละเอียดที่จะต้องมีตามที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับกรณีสัญญาที่มีการปฏิบัติการชำระหนี้ในอนาคต ตาม Business Practices and Consumer Protection Act มาตรา 19 และมาตรา 23 (2) ซึ่งได้กล่าวถึงไปแล้วในส่วนของกลไกการคุ้มครองผู้บริโภคกรณีสัญญาที่มีการปฏิบัติการชำระหนี้ในอนาคตก่อนหน้านี้ และ ส่วนที่สอง เป็นรายละเอียดที่จะต้องมีเพิ่มเติมสำหรับสัญญาจัดให้มีซึ่งบริการที่มีลักษณะต่อเนื่องโดยเฉพาะ ตามมาตรา 24 รวมถึงมีการจำกัดระยะเวลาสูงสุดของสัญญาไว้ ดังต่อไปนี้

⁹³ Business Practices and Consumer Protection Act Section 27

⁹⁴ Business Practices and Consumer Protection Act Section 28

ก) กรณีที่สัญญาจัดให้มีซึ่งบริการที่มีลักษณะต่อเนื่องโดยกำหนดให้บริการเป็นจำนวนชั่วโมงหรือจำนวนครั้ง ผู้ประกอบการต้องระบุระยะเวลาเป็นจำนวนเดือนที่ผู้บริโภคสามารถคาดหมายได้อย่างสมเหตุสมผลว่าจะได้รับบริการจนครบถ้วน⁹⁵ โดยระยะเวลาในการให้บริการดังกล่าวจะต้องไม่เกินกว่า 24 เดือน⁹⁶

ทั้งนี้ เป็นข้อสังเกตว่ากรณีนี้เป็นการกำหนดระยะเวลาขั้นสูงในการเข้าทำสัญญาให้บริการแก่ผู้บริโภค ซึ่งแตกต่างกับที่กำหนดไว้ในส่วนของกฎหมาย Act on Specified Commercial Transactions ของประเทศญี่ปุ่นซึ่งมิได้กำหนดระยะเวลาสูงสุดในการให้บริการตามสัญญาแต่จะเป็นการกำหนดระยะเวลาขั้นต่ำในการให้บริการตามสัญญา ว่าสัญญาประเภทใดจะอยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายฉบับนี้บ้าง ตามที่ผู้เขียนได้กล่าวมาแล้วข้างต้น

ข) กำหนดให้สัญญาจัดให้มีซึ่งบริการที่มีลักษณะต่อเนื่องจะต้องมีระยะเวลาไม่เกินกว่า 2 ปี โดยระยะเวลาดังกล่าวข้างต้นให้คำนวณรวมถึงระยะเวลาที่ผู้บริโภคมีสิทธิที่จะเลือกต่อสัญญาหรือขยายอายุสัญญารวมเข้าไปด้วย⁹⁷ เว้นแต่ผู้บริโภคได้ให้ความยินยอมในการต่อสัญญาเป็นหนังสือแก่ผู้ประกอบการภายใน 1 เดือน หลังจากทีสัญญาเดิมสิ้นสุดลง⁹⁸

โดยในการพิจารณาระยะเวลาของสัญญานี้ สัญญาจัดให้มีซึ่งบริการที่มีลักษณะต่อเนื่องทุกประเภท ซึ่งมีผลใช้บังคับระหว่างผู้ประกอบการและผู้บริโภครายเดียวกันและในระยะเวลาเดียวกัน และเป็นการจัดให้มีซึ่งการบริการชนิดเดียวกันหรือมีลักษณะคล้ายกัน ให้ถือว่าสัญญาเหล่านั้นมีสัญญาเดียว ทั้งนี้ ไม่ว่าจะได้ทำสัญญาให้บริการมากกว่าหนึ่งสัญญาและมีการให้บริการตามสัญญาที่มากกว่าหนึ่งฉบับนั้นพร้อมกันด้วยหรือไม่ก็ตาม⁹⁹

หากมีการทำสัญญาจัดให้มีซึ่งบริการที่มีลักษณะต่อเนื่องโดยกำหนดระยะเวลาเกินกว่า 2 ปี อันเป็นการฝ่าฝืนกฎหมาย จะมีผลทางกฎหมายคือ สัญญาดังกล่าวจะไม่มีผลผูกพันผู้บริโภคในส่วนที่เกินกว่า 2 ปี และผู้ประกอบการจะต้องคืนค่าบริการหรือเงินจำนวนใด ๆ ทั้งหมดที่ผู้บริโภคได้ชำระไปตามสัญญาสำหรับช่วงระยะเวลาที่เกินกว่า 2 ปี นั้น

⁹⁵ Business Practices and Consumer Protection Act Section 24 (1)

⁹⁶ Business Practices and Consumer Protection Act Section 24 (2)

⁹⁷ Business Practices and Consumer Protection Act Section 24 (3)

⁹⁸ Business Practices and Consumer Protection Act Section 24 (4)

⁹⁹ Business Practices and Consumer Protection Act Section 24 (5)

ให้แก่ผู้บริโภค ภายใน 15 วัน หลังจากที่ผู้ประกอบการได้รับคำร้องขอจากผู้บริโภค โดยหากผู้ประกอบการไม่คืนค่าบริการหรือเงินดังกล่าวให้แก่ผู้บริโภค ผู้บริโภคสามารถเรียกคืนค่าบริการสำหรับช่วงเวลาที่เกินกว่า 2 ปีนั้นในฐานะเป็นหนี้ที่ถึงกำหนดชำระแล้ว (debt due)¹⁰⁰ นอกจากนี้ในกรณีที่ผู้บริโภคใช้สิทธิฟ้องร้องต่อศาลเพื่อเรียกคืนเงินจากผู้ประกอบการ ศาลจะต้องพิพากษาให้ผู้ประกอบการชำระหนี้แก่ผู้บริโภคเป็นจำนวน 3 เท่าของค่าบริการและเงินทั้งหมดที่ผู้ประกอบการมีหน้าที่ต้องคืนให้แก่ผู้บริโภคภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดนั้น¹⁰¹

อย่างไรก็ตาม มีข้อยกเว้นให้สำหรับสัญญาจัดให้มีซึ่งบริการที่มีลักษณะต่อเนื่องอาจกำหนดระยะเวลาของสัญญาเกินกว่า 2 ปี ก็ได้โดยไม่ถือเป็นการฝ่าฝืนกฎหมาย ตามมาตรา 24 (3) และ (6) เนื่องจากมาตราดังกล่าวจะไม่ใช้บังคับ หากสัญญาระหว่างผู้ประกอบการและผู้บริโภคนั้นมีข้อตกลงให้ผู้บริโภคสามารถใช้สิทธิเลิกสัญญาเมื่อใดก็ได้ ไม่ว่าจะตลอดอายุสัญญาหรือภายหลังจากครบกำหนดระยะเวลา 2 ปีแรกที่ได้เข้าทำสัญญานั้นไปแล้ว ด้วยวิธีแจ้งบอกกล่าวการเลิกสัญญาเป็นลายลักษณ์อักษรไปยังผู้ประกอบการล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 30 วัน ทั้งนี้โดยที่ผู้บริโภคไม่จำเป็นต้องแจ้งเหตุผลที่เลิกสัญญาและไม่ต้องชำระค่าใช้จ่ายใด ๆ เพิ่มเติมให้แก่ผู้ประกอบการอันเนื่องมาจากการใช้สิทธิเลิกสัญญานั้น¹⁰²

2) การกำหนดให้ส่งมอบหนังสือสัญญาให้แก่ผู้บริโภค ภายใน 15 วัน นับถัดจากวันที่คู่สัญญาทั้งสองฝ่ายได้ทำสัญญา

3) การกำหนดเกี่ยวกับเงื่อนไขในการลดราคาหรือการคืนเงินแก่ผู้บริโภค เช่นเดียวกับกรณีสัญญาที่มีการปฏิบัติการชำระหนี้ในอนาคต ตามมาตรา 23 เนื่องจากลักษณะของสัญญาจัดให้มีซึ่งบริการที่มีลักษณะต่อเนื่องเป็นสัญญาที่มีการปฏิบัติการชำระหนี้ในอนาคตอย่างหนึ่งจึงตกอยู่ภายใต้บังคับของบทบัญญัติในส่วนของสัญญาที่มีการปฏิบัติการชำระหนี้ในอนาคตด้วย

4) การให้สิทธิเลิกสัญญาแก่ผู้บริโภค ซึ่ง Business Practices and Consumer Protection Act ได้กำหนดให้ผู้บริโภคมีสิทธิเลิกสัญญาในหลายกรณี ได้แก่

¹⁰⁰ Business Practices and Consumer Protection Act Section 24 (6) and Section 55

¹⁰¹ Business Practices and Consumer Protection Act Section 24 (7)

¹⁰² Consumer Contracts Regulation Section 2.1

ก) การบอกเลิกสัญญาโดยไม่จำเป็นต้องมีเหตุในการเลิกสัญญา ซึ่งกรณีนี้ผู้บริโภคสามารถบอกเลิกสัญญาได้โดยการส่งหนังสือแจ้งบอกกล่าวการเลิกสัญญาส่งไปยังผู้ประกอบการภายใน 10 วัน หลังจากวันที่ผู้บริโภคได้รับฉบับหนังสือสัญญานั้น¹⁰³ ทั้งนี้ การที่กฎหมายกำหนดให้สิทธิผู้บริโภคในการเลิกสัญญาโดยไม่จำเป็นต้องมีเหตุ นั้น เนื่องมาจาก ลักษณะสภาพแวดล้อมในการเข้าทำสัญญาระหว่างผู้ประกอบการและผู้บริโภค ซึ่งมีผลในการตัดสินใจเข้าทำสัญญาของผู้บริโภค กล่าวคือ ก่อนเข้าทำสัญญาผู้บริโภคมักจะได้รับความกดดันเป็นอย่างมากในระหว่างการนำเสนอบริการตามสัญญา เพื่อจะได้ตกลงเข้าทำสัญญารับบริการกับผู้ประกอบการ¹⁰⁴ (ตัวอย่างกรณีการบอกเลิกสัญญา ดูรายละเอียดรูปที่ 4)

¹⁰³ Business Practices and Consumer Protection Act Section 25 (1)

¹⁰⁴ University Of British Columbia Law Students, "Law Students' Legal Advice Manual 40th Edition 2016 - Chapter 11 : Consumer Protection". [Online].

รูปที่ 4 ตัวอย่างหนังสือบอกกล่าวเลิกสัญญากรณีสัญญาจัดให้มีซึ่งบริการที่มีลักษณะต่อเนื่อง
(Continuing Services Contract)

Notice of Cancellation of a Continuing Services Contract Within 10 Days of Receiving a Copy of the Contract			
<i>*When completing this form, please print clearly. Be sure to retain a copy of the completed form and proof of delivery to the business.</i>			
A.) Consumer Information			
Full Name		Phone Number (with area code)	
Address	City	Postal Code	
B.) Business Information			
Business Name		Phone Number (with area code)	
Address	City	Postal Code	
C.) Notice of Cancellation			
Section 25(1) of the <i>Business Practices and Consumer Protection Act</i> states:			
<i>25(1) A consumer may cancel a continuing services contract by giving notice of cancellation to the supplier not later than <u>10 days</u> after the date that the consumer receives a copy of the contract.</i>			
Please consider this notice of cancellation of the contract between _____ and (consumer name)			
_____. A copy of the contract was provided to me on _____. (name of business as on contract) (date)			
D.) Refund Process			
Section 27 of the <i>Business Practices and Consumer Protection Act</i> states:			
<i>27 Despite section 15(2) (assignee's obligations), if a contract is cancelled under this Division, the supplier must refund to the consumer, (a) within 15 days after the notice of cancellation has been given, and (b) without deduction except as provided for in this Division or in the regulations, all money received in respect of the contract, whether received from the consumer or any other person.</i>			
As per above, I demand a refund to be provided to me within 15 days of _____, (date of cancellation)			
Signature _____	Name _____	Date _____	

ที่มา : หน่วยงาน Consumer Protection BC¹⁰⁵

¹⁰⁵ Consumer Protection BC, "Cancelling a Gym Membership? - I Just Signed Up. Can I Cancel?", [Online]. Available From: <https://www.consumerprotectionbc.ca/wordpress/wp-content/uploads/2017/06/Cont.-serv.-cancellation-within-10-days.pdf> [March 14,2018]

ข) การบอกเลิกสัญญาด้วยเหตุที่มีการเปลี่ยนแปลงในสาระสำคัญ (material change) ซึ่งอาจจะเป็นการเปลี่ยนแปลงในสถานการณ์ของผู้บริโภคหรือในการบริการที่จัดให้มีโดยผู้ประกอบการก็ได้ ทั้งนี้ ผู้บริโภคสามารถบอกเลิกสัญญาได้โดยการส่งหนังสือแจ้งบอกกล่าวการเลิกสัญญาและเหตุผลสำหรับการเลิกสัญญาให้แก่ผู้ประกอบการไม่ว่า ณ เวลาใด ๆ ¹⁰⁶ (ตัวอย่างกรณีการบอกเลิกสัญญา ดูรายละเอียดรูปที่ 5 และ รูปที่ 6)

การเปลี่ยนแปลงในสถานการณ์ของผู้บริโภคที่ได้กล่าวถึงข้างต้นนั้นให้หมายความรวมถึงแต่ไม่จำกัดแต่เพียงกรณีดังต่อไปนี้¹⁰⁷

- (1) ผู้บริโภคถึงแก่ความตาย
- (2) ความพิการหรือทุพพลภาพทางกายภาพหรือทางจิตใจของผู้บริโภค โดยแพทย์ได้มีการรับรองเป็นลายลักษณ์อักษรซึ่งแสดงให้เห็นได้ว่าหากผู้บริโภคเข้าใช้บริการต่อไปจะเป็นการไม่สมเหตุผล ผล เนื่องจากอาจก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพของผู้บริโภค
- (3) การย้ายถิ่นที่อยู่ของผู้บริโภคในขณะที่ยังอยู่ในระยะเวลาการให้บริการหรือระยะเวลาที่กำหนดไว้ตามสัญญา เป็นเหตุให้ระยะทางระหว่างที่อยู่ของผู้บริโภคและสถานประกอบการของผู้ประกอบการอยู่ห่างกันเกินกว่า 30 กิโลเมตรขึ้นไป (ซึ่งมากกว่าระยะทางเดิมตอนที่คู่สัญญาได้เข้าทำสัญญากัน) เว้นแต่ผู้ประกอบการจะจัดให้ผู้บริโภคสามารถเข้ารับบริการในสถานที่ซึ่งทดแทนกันได้ โดยสถานที่ให้บริการนั้นจะต้องตั้งอยู่ไม่ห่างกว่า 30 กิโลเมตรจากถิ่นที่อยู่ใหม่ของผู้บริโภค ทั้งนี้ ในกรณีที่ผู้บริโภคจะยกเหตุการย้ายถิ่นที่อยู่ดังกล่าวเป็นเหตุในการใช้สิทธิเลิกสัญญา ผู้บริโภคจะต้องแสดงหลักฐานให้เห็นได้ว่าระยะทางในถิ่นที่อยู่ใหม่นั้นเกินกว่า 30 กิโลเมตรด้วย ¹⁰⁸

สำหรับการเปลี่ยนแปลงในสาระสำคัญในการบริการที่จัดให้มีโดยผู้ประกอบการให้หมายความรวมถึงกรณีดังต่อไปนี้¹⁰⁹

¹⁰⁶ Business Practices and Consumer Protection Act Section 25 (2)

¹⁰⁷ Business Practices and Consumer Protection Act Section 25 (3)

¹⁰⁸ Consumer Protection BC, "Cancelling a Continuing Service Contract", [Online]. Available from: <https://www.consumerprotectionbc.ca/component/content/article/154-other-businesses/1025-cancelling-a-continuing-service-contract> [July 26, 2016]

¹⁰⁹ Business Practices and Consumer Protection Act Section 25 (4)

(1) เมื่อบริการนั้นไม่อาจเสร็จสิ้นได้ ไม่ว่าจะด้วยเหตุจากความผิดของผู้ประกอบการทั้งหมดหรือบางส่วน หรือ ผู้ประกอบการไม่สามารถจัดให้มีการบริการนั้นอย่างสมเหตุสมผลภายในกำหนดระยะเวลาตามสัญญาได้

(2) เมื่อไม่มีการจัดให้ซึ่งบริการหรือไม่อาจให้บริการได้ถูกต้องตามสัญญาเนื่องด้วยผู้ประกอบการเลิกกิจการหรือมีการเปลี่ยนแปลงในสาระสำคัญของการให้บริการ

(3) ผู้ประกอบการได้ย้ายสถานประกอบการซึ่งเป็นสถานที่ให้บริการในขณะที่มีระยะเวลาตามสัญญาเหลืออยู่ เป็นเหตุให้ระยะทางระหว่างที่อยู่ของผู้บริโภคและสถานประกอบการของผู้ประกอบการอยู่ห่างกันเกินกว่า 30 กิโลเมตรขึ้นไป (ซึ่งมากกว่าระยะทางเดิมตอนที่คู่สัญญาได้เข้าทำสัญญากัน) ทั้งนี้ เว้นแต่ผู้ประกอบการจะจัดให้ผู้บริโภคสามารถเข้ารับบริการในสถานที่ซึ่งทดแทนกันได้ โดยสถานที่ให้บริการนั้นจะต้องตั้งอยู่ไม่ห่างกว่า 30 กิโลเมตรจากที่อยู่ของผู้บริโภค

รูปที่ 5 ตัวอย่างหนังสือบอกกล่าวเลิกสัญญาด้วยเหตุที่มีการเปลี่ยนแปลงในสาระสำคัญของผู้บริโภค
กรณีสัญญาจัดให้มีซึ่งบริการที่มีลักษณะต่อเนื่อง (Continuing Services Contract)

Notice of Cancellation of a Continuing Services Contract due to Material Change in the Circumstances of the Consumer		
*When completing this form, please print clearly. Be sure to retain a copy of the completed form and proof of delivery.		
A.) Consumer Information		
Full Name		Phone Number (with area code)
Address	City	Postal Code
B.) Business Information		
Business Name		Phone Number (with area code)
Street Address	City	Postal Code
C.) Notice of Cancellation		
Sections 25(2) and (3) of the <i>Business Practices and Consumer Protection Act</i> state:		
25 (2) A consumer may cancel a continuing services contract by giving notice of cancellation and the reason for the cancellation to the supplier at any time if there has been a material change		
(a) in the circumstances of the consumer.		
25 (3) A material change in the circumstances of the consumer includes, without limitation,		
(a) the consumer's death,		
(b) a physical, medical or mental disability of the consumer, substantiated in writing by a medical practitioner or nurse practitioner showing that the consumer's continued participation is unreasonable because of the consumer's condition or is likely to endanger the consumer's health, or		
(c) the relocation of the consumer for the remainder of the duration of the contract, or the remainder of the time stated in the contract in accordance with section 24, so that the distance between the consumer and the supplier is more than 30 km greater than when the consumer and supplier entered into the contract, if the supplier does not provide reasonably comparable alternative facilities for the use of the consumer not more than 30 km from the consumer's new location.		
Please consider this notice of cancellation of the contract between _____ and _____ (consumer name)		
_____ as the consumer's circumstances have changed due to: (check one & provide supporting documentation) (name of business as on contract)		
☐ Consumer's death. ☐ A substantiated physical, medical or mental disability which makes continued participation unreasonable. ☐ My relocation more than 30km away and no reasonably comparable alternative facilities are provided.		
D.) Refund Process		
Section 25(6) of the <i>Business Practices and Consumer Protection Act</i> states:		
25(6) If a consumer cancels a continuing services contract under subsection (2), the supplier must		
(a) within 15 days after the notice of cancellation has been given, refund to the consumer,		
(i) in the case of a cancellation under subsection (2) (a), the portion determined in the prescribed manner of all cash payments made under the contract, less a prescribed amount on account of the supplier's costs, or		
(ii) in the case of a cancellation under subsection (2) (b), the portion determined in the prescribed manner of all cash payments made under the contract, and		
(b) within 30 days after the notice of cancellation has been given, return to the consumer every negotiable instrument executed by the consumer in connection with the contract.		
As per above, I demand a refund to be provided to me within 15 days of _____ (date of cancellation)		
Signature _____	Name _____	Date _____

ที่มา : หน่วยงาน Consumer Protection BC¹¹⁰

¹¹⁰ Consumer Protection BC, "Cancelling a Gym Membership? - My Situation Has Changed. Can I Cancel?", [Online]. Available From:

รูปที่ 6 ตัวอย่างหนังสือบอกกล่าวเลิกสัญญาด้วยเหตุที่มีการเปลี่ยนแปลงในสาระสำคัญของผู้ประกอบการ กรณีสัญญาจัดให้มีซึ่งบริการที่มีลักษณะต่อเนื่อง (Continuing Services Contract)

Notice of Cancellation of a Continuing Services Contract due to Material Change in the Circumstances of the Supplier		
*When completing this form, please print clearly. Be sure to retain a copy of the completed form and proof of delivery to the business.		
A.) Consumer Information		
Full Name		Phone Number (with area code)
Address	City	Postal Code
B.) Business Information		
Business Name		Phone Number (with area code)
Address	City	Postal Code
C.) Notice of Cancellation		
Sections 25(2) and (4) of the <i>Business Practices and Consumer Protection Act</i> state:		
25(2) A consumer may cancel a continuing services contracts by giving notice of cancellation and the reason for the cancellation to the supplier at any time if there has been a material change (a) in the circumstances of the consumer, or (b) in the services provided by the supplier.		
25 (4) A material change in the services provided by the supplier occurs (a) when, for reasons that are wholly or partly the fault of the supplier, the services are not completed, or at any time the supplier appears to be unable to reasonably complete the services within the period of time stated by the supplier under section 24, (b) when the services are no longer available, or are no longer substantially available as provided in the contract, because of the supplier's discontinuance of operation or substantial change in operation, or (c) when the supplier relocates his or her facility so that the distance between the supplier and the consumer is more than 30km greater than when the supplier and the consumer entered into the contract, and the supplier does not provide reasonably comparable alternative facilities for the use of the consumer not more than 30 km from the consumer's location		
Please consider this notice of cancellation of this contract between _____ (consumer name) and _____ due to a material change in the services provided by the supplier. (name of business as on contract)		
D.) Refund Process		
Section 25(6) of the <i>Business Practices and Consumer Protection Act</i> states:		
25(6) If a consumer cancels a continuing services contract under subsection (2), the supplier must (a) within 15 days after the notice of cancellation has been given, refund to the consumer, (i) in the case of a cancellation under subsection (2) (a), the portion determined in the prescribed manner of all cash payments made under the contract, less a prescribed amount on account of the supplier's costs, or (ii) in the case of a cancellation under subsection (2) (b), the portion determined in the prescribed manner of all cash payments made under the contract, and (b) within 30 days after the notice of cancellation has been given, return to the consumer every negotiable instrument executed by the consumer in connection with the contract.		
As per above, I demand a refund to be provided to me within 15 days of _____ (date of cancellation)		
Signature _____	Name _____	Date _____

ที่มา : หน่วยงาน Consumer Protection BC¹¹¹

¹¹¹ Consumer Protection BC, "Cancelling a Gym Membership? - the Gym or Business Has Changed the Services Offered. Can I Cancel?", [Online]. Available From:

3) การกำหนดให้มีการคืนเงินแก่ผู้บริโภค โดยไม่ว่าเงินที่ผู้ประกอบการได้รับเนื่องมาจากการเข้าทำสัญญานั้นจะเป็นเงินที่ผู้ประกอบการได้รับชำระมาจากผู้บริโภคโดยตรงหรือบุคคลอื่นใดก็ตาม¹¹² ใน Business Practices and Consumer Protection Act กำหนดให้ผู้ประกอบการมีหน้าที่ในการคืนเงินแก่ผู้บริโภค ดังต่อไปนี้

ก) กรณีการเลิกสัญญาด้วยเหตุที่มีการเปลี่ยนแปลงในสาระสำคัญ (material change) ตามมาตรา 25 (2) ผู้ประกอบการจะต้องส่งมอบเงินค่าบริการที่ผู้บริโภคได้ชำระไว้คืนแก่ผู้บริโภค ภายใน 15 วัน หลังจากวันที่ผู้ประกอบการได้รับหนังสือแจ้งบอกกล่าวการเลิกสัญญาจากผู้บริโภค โดยการคำนวณค่าบริการที่ต้องคืนเป็นไปตามวิธีการและสูตรคำนวณที่กำหนดไว้ในกฎหมาย

สำหรับกรณีการเลิกสัญญาเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงในสาระสำคัญในสถานการณ์ของผู้บริโภค โดยให้คืนส่วนของค่าบริการที่ผู้บริโภคได้ชำระไปตามสัญญา ซึ่งจะคำนวณอ้างอิงตามระยะเวลาที่ยังไม่ได้ใช้บริการซึ่งคงเหลืออยู่ภายหลังจากการใช้สิทธิเลิกสัญญาหักด้วยค่าใช้จ่ายของผู้ประกอบการ จำนวนร้อยละ 30 ของส่วนของค่าบริการที่ผู้บริโภคได้ชำระไปทั้งหมด และ สำหรับกรณีการเลิกสัญญาเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงในสาระสำคัญในบริการที่จัดให้มีโดยผู้ประกอบการ ให้คืนส่วนของค่าบริการที่ผู้บริโภคได้ชำระไปตามสัญญา ซึ่งคำนวณอ้างอิงตามระยะเวลาที่ยังไม่ได้ใช้บริการซึ่งคงเหลืออยู่ภายหลังจากการใช้สิทธิเลิกสัญญา¹¹³ นอกจากนี้ผู้ประกอบการมีหน้าที่ต้องคืนตราสารเปลี่ยนมือใด ๆ ที่ผู้ประกอบการได้รับจากผู้บริโภคซึ่งเกี่ยวข้องกับการเข้าทำสัญญา โดยต้องดำเนินการภายใน 30 วัน หลังจากวันที่ผู้ประกอบการได้รับหนังสือแจ้งบอกกล่าวการเลิกสัญญาจากผู้บริโภค¹¹⁴

ทั้งนี้ ส่วนของค่าบริการที่ผู้บริโภคได้ชำระไปตามสัญญาให้คำนวณจากสูตรดังนี้

<https://www.consumerprotectionbc.ca/wordpress/wp-content/uploads/2017/06/To-cancel-your-contract-because-of-changes-in-the-business-fill-out-this-form..pdf> [March 11, 2018]

¹¹² Business Practices and Consumer Protection Act Section 27

¹¹³ Consumer Contracts Regulation Section 3 (1) and (2)

¹¹⁴ Business Practices and Consumer Protection Act Section 25 (6)

$$\frac{\text{ส่วนของการชำระด้วยเงินสดทั้งหมด} = \text{การบริการที่ยังไม่ได้รับ (unused service)}}{\text{(portion of all cash payments)} \quad \text{การบริการทั้งหมด (total service)}}$$

โดยที่การบริการที่ยังไม่ได้รับ (unused service) ให้หมายถึง (1) ระยะเวลาที่เป็นจำนวนวันที่ยังมิได้ใช้บริการซึ่งยังคงเหลืออยู่ ณ วันที่มีการเลิกสัญญา หรือ (2) จำนวนยูนิตการรับบริการที่ยังมิได้ใช้บริการซึ่งยังคงเหลืออยู่ ณ วันที่มีการเลิกสัญญา สำหรับกรณีเรียกเป็นจำนวนยูนิตอื่นนอกเหนือจากเป็นจำนวนวัน แล้วแต่กรณี และการบริการทั้งหมด (total service) ให้หมายถึงความถึง (1) จำนวนวันที่ต้องให้บริการทั้งหมดตลอดอายุสัญญา สำหรับกรณีคำนวณเป็นวัน หรือ (2) จำนวนยูนิตการรับบริการทั้งหมดตลอดอายุสัญญา สำหรับกรณีเรียกเป็นจำนวนยูนิตอื่นนอกเหนือจากเป็นจำนวนวัน¹¹⁵

ข) กรณีการเลิกสัญญากรณีอื่น ๆ นอกเหนือไปจากการเลิกสัญญาด้วยเหตุที่มีการเปลี่ยนแปลงในสาระสำคัญ (material change) ตามมาตรา 25 (2) จะมีลักษณะเช่นเดียวกับกลไกในการให้ความคุ้มครองในสัญญาที่มีการปฏิบัติการชำระหนี้ในอนาคต กล่าวคือ ผู้ประกอบการจะต้องส่งมอบเงินค่าบริการทั้งหมดที่ผู้บริโภคได้ชำระไว้คืนแก่ผู้บริโภคภายใน 15 วัน หลังจากวันที่ผู้ประกอบการได้รับหนังสือแจ้งบอกกล่าวการเลิกสัญญาจากผู้บริโภค โดยห้ามหักค่าบริการใช้จ่ายจากเงินจำนวนดังกล่าว เว้นแต่ว่ากฎหมายจะกำหนดไว้เป็นการเฉพาะ¹¹⁶

3.2.3 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการคุ้มครองผู้บริโภคด้านสัญญา

Consumer Protection BC

หน่วยงาน Consumer Protection BC เป็นหน่วยงานส่วนภูมิภาคที่ทำหน้าที่กำกับดูแลและจัดการ (Provincial Regulator) เกี่ยวกับ Specific Consumer Transactions เช่น การอนุญาตประกอบธุรกิจที่กำหนด การรับเรื่องร้องเรียนจากผู้บริโภคที่เกี่ยวกับธุรกิจที่กำหนด ตามกฎหมาย (ผู้บริโภคสามารถแจ้งเรื่องร้องเรียน หรือรายงานการละเมิดกฎหมายของผู้ประกอบการได้ผ่านเว็บไซต์ของหน่วยงานโดยตรงที่ <https://www.consumerprotectionbc.ca>)

¹¹⁵ Consumer Contracts Regulation Section 3 (1)

¹¹⁶ Business Practices and Consumer Protection Act Section 27

และช่องทางอิเล็กทรอนิกส์อื่น ๆ) การจัดหาข้อมูล รวมถึงให้ความรู้เกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของผู้บริโภคและผู้ประกอบการ¹¹⁷ รวมทั้งมีหน้าที่ตรวจสอบและสอบสวนเกี่ยวกับการฝ่าฝืนกฎหมายการคุ้มครองผู้บริโภคของผู้ประกอบธุรกิจต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งในกรณีที่มีการฝ่าฝืนกฎหมาย หน่วยก็สามารถดำเนินการออกหนังสือเตือน หรือออกคำสั่งแก่ผู้ประกอบการให้กระทำการตามที่กฎหมายเปิดช่องได้ เช่น สั่งให้คืนเงินแก่ผู้บริโภค สั่งปรับผู้ประกอบการ (สำหรับบุคคลธรรมดา สูงสุดไม่เกิน 5,000 ดอลลาร์แคนาดา และสำหรับนิติบุคคล สูงสุดไม่เกิน 50,000 ดอลลาร์แคนาดา¹¹⁸) สั่งอายัดทรัพย์สินในการประกอบกิจการ สั่งปรับปรุงแนวปฏิบัติในการประกอบธุรกิจของผู้ประกอบการ สั่งพักหรือระงับใบอนุญาตในการประกอบธุรกิจเป็นการชั่วคราวหรือถาวร (กรณีเป็นธุรกิจที่มีใบอนุญาตประกอบกิจการ)¹¹⁹

3.2.4 ตัวอย่างการบังคับใช้กฎหมายของหน่วยงานในการคุ้มครองผู้บริโภคในสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่อง

3.2.4.1 *Okanagan Fitness Ltd. (Anytime Fitness Club) (2017)*

กรณีนี้ในปี 2016 หน่วยงาน Consumer Protection BC ได้รับการร้องเรียนจากผู้บริโภคและตรวจสอบแล้วพบว่าผู้ประกอบการซึ่งเป็นผู้ดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับสถานออกกำลังกายฟิตเนส ในชื่อ Anytime Fitness Club มิได้มีการแก้ไขจัดทำสัญญาให้สอดคล้องและเป็นไปตามที่ Business Practices and Consumer Protection Act กำหนด ได้แก่ มาตรา 19 และ

¹¹⁷ Consumer Protection BC, "Publishing Licensing and Enforcement Actions Policy", [Online]. Available From: <https://www.consumerprotectionbc.ca/wordpress/wp-content/uploads/2017/06/Consumer-Protection-BC-Publishing-licensing-and-enforcement-actions-policy-2017.pdf> [March 15, 2018], p. 1.

¹¹⁸ Consumer Protection BC, "Enforcement Actions Administrative Penalty Policy and Procedures", [Online]. Available From: <https://www.consumerprotectionbc.ca/wordpress/wp-content/uploads/2017/06/Consumer-Protection-BC-Enforcement-actions-administrative-penalty-policy-and-procedures.pdf> [March 15, 2018]

¹¹⁹ Consumer Protection BC, "Strategic Business Plan 2017-2019", [Online]. Updated: March 14, 2018. Available From: <https://www.consumerprotectionbc.ca/wordpress/wp-content/uploads/2017/06/Strategic-Business-Plan-2017-2019.pdf> [March 14, 2018], pp. 4-6.

มาตรา 23 ของ Business Practices and Consumer Protection Act¹²⁰ โดยแม้จะมีการตรวจสอบและแนะนำให้มีการแก้ไขให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดแล้วหลายครั้ง ต่อมาในปี 2017 ผู้ประกอบการยังยืนยันว่าได้มีการปรับแก้ไขสัญญาแล้ว แต่จากการตรวจสอบของหน่วยงาน Consumer Protection BC พบว่าก็ยังมิได้ดำเนินการแก้ไขสัญญาดังกล่าว โดยผู้เขียนขอสรุปประเด็นที่สำคัญดังนี้

1) สัญญาไม่มีการระบุราคามูลค่าทั้งหมดของการให้บริการตามสัญญา ระบุแต่เพียงค่าบริการรายสองสัปดาห์ ไม่ได้รวมค่าบริการตลอดสัญญา และถึงแม้จะมีการระบุยอดค่าบริการคงเหลือที่ยังมิได้ชำระ (unpaid balance) ซึ่งอาจทำให้ผู้บริโภคเข้าใจราคาโดยรวมทั้งหมดตามสัญญาได้ดีขึ้น แต่ค่าบริการคงเหลือมิใช่ค่าบริการรวมทั้งหมดของสัญญา จึงถือไม่ได้ว่าเป็นการกำหนดมูลค่าการบริการทั้งหมดของสัญญาตามที่กฎหมายกำหนดแล้ว ซึ่งเป็นการฝ่าฝืนมาตรา 19(j) ของ Business Practices and Consumer Protection Act¹²¹

2) สัญญาไม่ระบุเรื่องสิทธิการเลิกสัญญาของผู้บริโภค โดยมีการกำหนดเงื่อนไขการเลิกสัญญาที่เข้มงวดเกินไป กำหนดระยะเวลาการใช้สิทธิเลิกสัญญาและค่าปรับในการเลิกสัญญาที่ไม่สอดคล้องกับกฎหมาย ซึ่งเป็นการฝ่าฝืนมาตรา 19(m) ของ Business Practices and Consumer Protection Act¹²²

3) ไม่มีการระบุรายละเอียดของสัญญาตาม มาตรา 23(2) ของ Business Practices and Consumer Protection Act

4) ผู้ประกอบการไม่ส่งมอบข้อมูลให้แก่หน่วยงานกำกับดูแลซึ่งเป็นการฝ่าฝืน มาตรา 189 (5)(b) ของ Business Practices and Consumer Protection Act

¹²⁰ Consumer Protection BC, "Decision Summary: Kelowna Gym Fined for Violating Bc's Consumer Protection Laws", [Online]. Available From: <https://www.consumerprotectionbc.ca/news/decision-summary-kelowna-gym-fined-violating-bcs-consumer-protection-laws/> [March 15, 2018]

¹²¹ Consumer Protection BC, "Decision of the Enforcement Inspector: Okanagan Fitness Ltd.", [Online]. Available From: https://www.consumerprotectionbc.ca/recent-enforcement-actions-details/?cpcb_caseNumber=29609 [March 15, 2018]

¹²² Ibid.

ทางหน่วยงาน Consumer Protection BC จึงออกคำสั่งให้มีการปฏิบัติตามคำสั่งที่กำหนด (compliance order) โดยให้แก้ไขสัญญาให้สอดคล้องกับมาตรา 19 และ มาตรา 23 ภายใน 10 วันนับจากวันที่มีคำสั่ง และสั่งให้ชดใช้ค่าใช้จ่ายบางส่วนที่เกี่ยวข้องในการตรวจสอบจำนวน 600 ดอลลาร์แคนาดา ภายใน 30 วัน นับจากวันที่ปฏิบัติตามคำสั่ง นอกจากนี้ได้กำหนดโทษทางปกครอง (administrative penalty) ซึ่งการกำหนดโทษจะพิจารณาในหลายแง่ เช่น เจตนาของการกระทำ ขอบเขตและความร้ายแรงของการฝ่าฝืน การกระทำผิดซ้ำหรือต่อเนื่อง ความพยายามในการแก้ไขข้อผิดพลาด¹²³ โดยในเคสนี้หน่วยงาน Consumer Protection BC ได้กำหนดให้มีการสั่งปรับเมื่อพิจารณาข้อเท็จจริงอย่างสมเหตุสมผลแล้วให้สั่งปรับจำนวน 500 ดอลลาร์แคนาดา ภายใน 30 วัน นับจากวันที่มีคำสั่ง (สามารถอุทธรณ์คำสั่งได้ตามกฎหมาย โดยมีค่าธรรมเนียม)¹²⁴

3.2.4.2 North Shore Winter Club (2017)

ในคดีนี้ผู้ประกอบการคือสโมสรกีฬาที่เปิดให้สมาชิกของสโมสร (ซึ่งมีการสมัครสมาชิกเป็นรายปีในหลายประเภท ทั้งแบบครอบครัว แบบรายบุคคล แบบคู่ หรือแบบทดลองหรือจำกัดเฉพาะประเภท) มาเข้าใช้บริการอย่างเต็มรูปแบบทั้งลานสเก็ตน้ำแข็ง สนามเทนนิส สนามสควอช สนามแร็กเกต สระว่ายน้ำพร้อมกระดานกระโดดน้ำกลางแจ้ง ศูนย์ฟิตเนสสำหรับออกกำลังกาย สตูดิโอสำหรับโยคะ ศูนย์ฝึกฮอกกี¹²⁵ โดยหน่วยงาน Consumer Protection BC ได้รับความร้องเรียนจากผู้บริโภคว่ามีจัดการจัดทำสัญญาให้สอดคล้องตามที่ Business Practices and Consumer Protection Act และ Consumer Contracts Regulation กำหนด ซึ่งในกรณีนี้มีประเด็นโต้แย้งที่สำคัญระหว่างหน่วยงาน Consumer Protection BC และผู้ประกอบการว่า

(1.1) ผู้ประกอบการอ้างว่าตนมิใช่ Club ที่มีให้บริการตามที่อ้างถึงในนิยามว่า “...“services” means services, whether or not the services are together with or separate from goods, and includes a membership in a club or organization...” ใน

¹²³ Ibid.

¹²⁴ Ibid.

¹²⁵ Consumer Protection BC, "Decision of the Enforcement Inspector: North Shore Winter Club", [Online]. [March 19, 2017]

Business Practices and Consumer Protection Act แต่เป็น Society ตามความหมายใน Society Act หน่วยงาน Consumer Protection BC จึงไม่มีอำนาจมาเกี่ยวข้อง แต่อย่างไรก็ตาม หน่วยงาน Consumer Protection BC ให้ความเห็นว่า ผู้ประกอบการอยู่ในความหมายของ Club ตามความหมายทั่วไปในพจนานุกรม (Concise Oxford Dictionary) ประกอบกับผู้ประกอบการเองก็เรียกตนเองว่าเป็น Club ในเอกสารสมัครสมาชิกของสโมสร นอกจากนี้ ถึงแม้ผู้ประกอบการจะอ้างว่าเป็น Society ตามกฎหมาย Society Act แต่ก็มีได้มีข้อกฎหมายหรือคำพิพากษาใดที่อ้างถึงหรือตัดสินไว้ว่า Society ที่ให้บริการผู้บริโภคจะต้องอยู่ภายใต้กฎหมาย Business Practices and Consumer Protection Act นี้ ดังนั้น ผู้ประกอบการจึงเข้าข่ายเป็น club or organization ตาม Business Practices and Consumer Protection Act และหน่วยงาน Consumer Protection BC จึงมีอำนาจตามกฎหมายในการพิจารณาควบคุมดูแลเรื่องนี้¹²⁶

(1.2) ลักษณะการให้บริการของผู้ประกอบการ มิใช่ธุรกรรมผู้บริโภค (Consumer transaction) และมีใช้การให้บริการ Service ตามความในมาตรา 1 ของกฎหมาย Business Practices and Consumer Protection Act แต่เป็นการซื้อขาย Membership เพื่อใช้ประโยชน์และการความสนใจที่มีในสมาคม (membership interests in a society) โดยการเป็นสมาชิกจะได้รับประโยชน์ในการเล่นอุปกรณ์หรือเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่มีในสโมสรได้ตามประเภทของสมาชิคนั้น ๆ ซึ่งหน่วยงาน Consumer Protection BC เห็นว่าเป็นรูปแบบการให้บริการ (service) นั้นเอง¹²⁷

(1.3) สัญญาหรือคำขอสมัครบริการของผู้ประกอบการนั้นเป็นสัญญาที่มีการปฏิบัติการชำระหนี้ในอนาคต (Future Performance Contract) และ/หรือ สัญญาจัดให้มีซึ่งบริการที่มีลักษณะต่อเนื่อง (Continuing Services Contract) ที่อยู่ภายใต้บังคับกฎหมาย Business Practices and Consumer Protection Act หรือไม่ ซึ่งหน่วยงาน Consumer Protection BC ตัดสินว่ารูปแบบสัญญาของผู้ประกอบการเข้าข่ายเป็นสัญญาที่มีการปฏิบัติการชำระหนี้ในอนาคต เนื่องจากเป็นทำสัญญาที่จะมีการให้บริการแก่สมาชิก แต่ยังมีได้มีการให้บริการในทันทีในวันทำสัญญา และยังมีให้บริการอย่างต่อเนื่องตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ตามประเภทของสมาชิก (4 เดือน

¹²⁶ Ibid.

¹²⁷ Ibid.

สำหรับ summer membership และ 12 เดือน สำหรับ full family membership) จึงเข้าข่าย ความหมายของคำนิยามตามกฎหมายและต้องนำเอาบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องใน Business Practices and Consumer Protection Act มาใช้บังคับ¹²⁸

ทั้งนี้ จากการตรวจสอบสัญญาของหน่วยงาน Consumer Protection BC พบว่า

1) ไม่มีการระบุรายละเอียดที่ต้องมีในสัญญาที่มีการปฏิบัติการชำระหนี้ในอนาคต (Future Performance Contract) ตามความในมาตรา 19(f) (ราคาซื้อขายสินค้าหรือบริการที่จะมีการจัดให้มีตามสัญญา) , มาตรา 19(g) (ราคาค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่ผู้บริโภคต้องชำระรวมทั้งภาษีและค่าขนส่ง), มาตรา 19(j) (มูลค่าตามสัญญาทั้งหมด), มาตรา 19(m) (สิทธิการเลิกสัญญาของผู้บริโภค), มาตรา 23(2)(b) (วันที่จัดให้มีซึ่งสินค้าหรือการบริการโดยสมบูรณ์) และ มาตรา 23(2)(c) (จำนวนค่าบริการที่จะต้องชำระในแต่ละครั้ง สำหรับกรณีมีการแบ่งชำระค่าบริการเป็นงวด ๆ) ของ Business Practices and Consumer Protection Act¹²⁹

2) ไม่มีการระบุรายละเอียดที่ต้องมีในสัญญาจัดให้มีซึ่งบริการที่มีลักษณะต่อเนื่อง (Continuing Services Contract) ให้สามารถเห็นได้อย่างชัดเจนและเข้าใจได้ ตามความในมาตรา 7 (1)(a) ของ Consumer Contracts Regulation ซึ่งต้องมีระบุข้อสัญญาเกี่ยวกับสิทธิการเลิกสัญญาของผู้บริโภคตามมาตรา 25 (1) และมาตรา 25 (2) ของ Business Practices and Consumer Protection Act¹³⁰

หน่วยงาน Consumer Protection BC จึงสั่งให้ผู้ประกอบการแก้ไขสัญญาให้สอดคล้องกับมาตรา 19 และ มาตรา 23(2) ของ Business Practices and Consumer Protection Act และ มาตรา 7 ของ Consumer Contracts Regulation รวมถึงให้ชัดใช้ค่าใช้จ่าย

¹²⁸ Ibid.

¹²⁹ Ibid.

¹³⁰ Ibid.

บางส่วนที่เกี่ยวข้องในการตรวจสอบจำนวน 2,500 ดอลลาร์แคนาดา ภายใน 30 วัน นับจากวันที่ปฏิบัติตามคำสั่ง¹³¹

3.2.4.3 Brock Masonry (2015)

ผู้ประกอบการดำเนินธุรกิจให้บริการซ่อมแซมเตาผิงและปล่องไฟรวมทั้งงานก่อสร้างซ่อมแซมก่ออิฐให้แก่ผู้บริโภค ซึ่งเข้าทำสัญญาที่มีการปฏิบัติการชำระหนี้ในอนาคต (Future Performance Contract) กับผู้บริโภค โดยเมื่อผู้บริโภคได้ใช้สิทธิเลิกสัญญา ตามมาตรา 23(5) ของ Business Practices and Consumer Protection Act ผู้ประกอบการมีหน้าที่ต้องคืนเงินค่าบริการส่วนที่เหลือ ภายใน 15 วัน หลังจากได้รับหนังสือบอกกล่าวเลิกสัญญา แต่ผู้ประกอบการฝ่าฝืนอันเป็นการขัดต่อ มาตรา 27 ของกฎหมายดังกล่าว¹³² หน่วยงาน Consumer Protection BC จึงมี compliance order ตั้งแต่ปี 2015 ให้ผู้ประกอบการปฏิบัติตามคำสั่งให้ถูกต้องตามกฎหมาย แต่ผู้ประกอบการกลับเพิกเฉยไม่ปฏิบัติตามอันเป็นการขัดต่อมาตรา 189 (5)(c)(ii) ของ Business Practices and Consumer Protection Act และต้องถูกปรับตามจำนวนที่กำหนด¹³³

3.2.4.4 Cabinet Master (2015)

¹³¹ Consumer Protection BC, "Decision Summary: North Vancouver Athletic Club Ordered to Amend Contracts to Comply with Bc's Consumer Protection Laws", [Online]. Available From: <https://www.consumerprotectionbc.ca/news/decision-summary-north-vancouver-athletic-club-ordered-amend-contracts-comply-bcs-consumer-protection-laws/> [January 15, 2018]

¹³² Consumer Protection BC, "Decision of the Enforcement Inspector: Brock Masonry", [Online]. Available From: https://www.consumerprotectionbc.ca/recent-enforcement-actions-details/?cpbc_document_get=&cpbc_document_api=%2Fapi%2FComplaint%2FDocument%2F&cpbc_document_id=291. [March 19, 2018]

¹³³ Consumer Protection BC, "Decision Summary: Victoria Based Masonry Company Fined for Violating Consumer Protection Law", [Online]. Available From: <https://www.consumerprotectionbc.ca/news/decision-summary-victoria-based-masonry-company-fined-violating-consumer-protection-law/> [March 19, 2018]

ผู้ประกอบการซึ่งทำสัญญาที่มีการปฏิบัติการชำระหนี้ในอนาคต (Future Performance Contract) กับผู้บริโภค โดยสัญญาไม่ได้มีรายละเอียดตามความในมาตรา 19(b), มาตรา 19(g) มาตรา 19 (n) และ มาตรา 23(2) ของ Business Practices and Consumer Protection Act หน่วยงานจึงสั่งให้แก้ไขสัญญาให้ถูกต้องตามกฎหมายกำหนด นอกจากนี้ เมื่อผู้บริโภคได้ใช้สิทธิเลิกสัญญาดังกล่าว ผู้ประกอบการก็ได้คืนเงินแก่ผู้บริโภคภายใน 15 วัน ตามกำหนดระยะเวลาของกฎหมาย หน่วยงานจึงสั่งให้คืนเงินแก่ผู้บริโภคจำนวน 2,000 ดอลลาร์แคนาดา ภายใน 15 วันนับจากมีคำสั่ง รวมทั้งสั่งปรับจำนวน 200 ดอลลาร์แคนาดา¹³⁴

3.2.4.5 Total Body Fitness (2015)

กรณีนี้หน่วยงาน Consumer Protection BC มี Compliance Order ให้ผู้ประกอบการซึ่งจัดทำสัญญาในลักษณะเป็นสัญญาจัดให้มีซึ่งบริการที่มีลักษณะต่อเนื่อง (Continuing Services Contract) โดย

- 1) ไม่มีการระบุชื่อหรือที่อยู่ของผู้ประกอบการในสัญญาบริการ, รายละเอียดการให้บริการตามสัญญา และสิทธิในการเลิกสัญญาของผู้บริโภคลงในสัญญา อันเป็นการฝ่าฝืน มาตรา 19 ของ Business Practices and Consumer Protection Act¹³⁵
- 2) มีการจัดทำสัญญาโดยให้บริการเกิน 24 เดือนโดยไม่ได้รับความยินยอมจากผู้บริโภค หรือไม่ได้มีการต่ออายุสัญญาตามเงื่อนไขที่กฎหมายอนุญาต อันเป็นการฝ่าฝืน มาตรา 24 ของ Business Practices and Consumer Protection Act¹³⁶

¹³⁴ Consumer Protection BC, "Victoria, Bc Business Ordered to Refund Consumer and Amend Contracts", [Online]. Available From: <https://www.consumerprotectionbc.ca/news/victoria-bc-business-ordered-refund-consumer-amend-contracts/> [March 18, 2018]

¹³⁵ Consumer Protection BC, "Chilliwack, Bc Gym Faces Penalty for Not Cancelling Contract and Still Charging Fees", [Online]. Available From: <https://www.consumerprotectionbc.ca/news/chilliwack-bc-gym-faces-penalty-not-cancelling-contract-still-charging-fees/> [March 18, 2018]

3) มีการเรียกเก็บค่าบริการต่อไป แม้ว่าผู้บริโภคจะบอกเลิกสัญญาบริการไปแล้ว อันเป็นการขัดต่อมาตรา 120(b) ของ Business Practices and Consumer Protection Act¹³⁷

โดยให้แก้ไขปรับปรุงเงื่อนไขในสัญญาใหม่ให้แล้วเสร็จภายใน 30 วัน นับจากวันที่มีคำสั่ง และให้ชำระค่าปรับจำนวน 1,100 ดอลลาร์แคนาดา และชดใช้ค่าใช้จ่ายแก่หน่วยงานในการตรวจสอบจำนวน 500 ดอลลาร์แคนาดา ภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับคำสั่ง¹³⁸

3.3 ประเทศสหรัฐอเมริกา มลรัฐแคลิฟอร์เนีย

สำหรับมลรัฐแคลิฟอร์เนีย ประเทศสหรัฐอเมริกานั้นจะไม่ได้มีการออกกฎหมายเฉพาะมาใช้บังคับกับสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่อง โดยสัญญาทุกประเภทจะตกอยู่ภายใต้กฎหมายเกี่ยวกับสัญญาและแนวคิดเรื่องการคุ้มครองผู้บริโภคในการเข้าทำสัญญาที่ไม่เป็นธรรม เว้นแต่กฎหมายจะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น ซึ่งแนวคิดในการคุ้มครองผู้บริโภคด้านสัญญานี้จะมีปรากฏอยู่ทั้งใน State Law และ Federal Law เว้นแต่ในสัญญาบางประเภทอาจจะมีการออกกฎหมายเพื่อใช้บังคับและให้ความคุ้มครองเป็นการเฉพาะ เนื่องจากมีความจำเป็นที่จะต้องให้ความคุ้มครองเป็นพิเศษเพื่อคุ้มครองผู้บริโภคจากการถูกเอาเปรียบและเข้าทำสัญญาที่ไม่เป็นธรรมซึ่งก่อให้เกิดความเสียหายกับผู้บริโภคส่วนใหญ่หรือเศรษฐกิจของสังคมโดยรวมได้ โดยในปัจจุบันได้มีการบัญญัติกฎหมายเฉพาะที่ควบคุมสัญญาในหลาย ๆ ประเภทธุรกิจซึ่งผู้เขียนจะได้กล่าวถึงต่อไปในรายละเอียด

ทั้งนี้ จากการศึกษาในการให้ความคุ้มครองด้านสัญญาของมลรัฐนี้ จะปรากฏอยู่ใน Division 3 เรื่องหนี้ (Obligations) โดยในเรื่องสัญญา Part 2 ของ The Civil Code of The State of California ที่นอกเหนือไปจากการกำหนดหลักเกณฑ์ทั่วไปในการเข้าทำสัญญา การผูกพันตามสัญญา สัญญาที่ขัดต่อกฎหมาย และการเลิกสัญญาโดยทั่วไปแล้ว กฎหมายยังได้มีกำหนดหลักเกณฑ์ในการใช้สิทธิเลิกสัญญาของผู้บริโภค และข้อกำหนดในการเข้าทำสัญญาสำหรับสัญญาบางประเภทที่กฎหมายกำหนดไว้เป็นการเฉพาะได้ เช่น สัญญาการให้บริการจัดหาคู่ (Dating Service Contracts) ในมาตรา

¹³⁶ Ibid.

¹³⁷ Ibid.

¹³⁸ Ibid.

1694 ถึง มาตรา 1694.4 และสัญญาให้บริการเสริมความงามลดน้ำหนัก (Weight Loss Contracts) ในมาตรา 1694.5 ถึง มาตรา 1694.9 เป็นต้น

นอกจากนี้ ยังมีการบัญญัติกฎหมายในลักษณะเป็นการจำกัดข้อตกลงในการทำสัญญา ระหว่างคู่สัญญาและคู่ครองผู้ที่เข้าทำสัญญาตามลักษณะที่กำหนดกรณีอื่น ๆ ซึ่งปรากฏอยู่ใน Part 4 ของ The Civil Code of The State of California โดยจะเป็นการกำหนดไว้ในรูปของเรื่อง หน้าที่เกิดขึ้นจากรูกรวมเฉพาะประเภท (Obligations Arising from Particular Transactions) ทั้งนี้ รูกรวมเฉพาะประเภทดังกล่าวนั้น ยกตัวอย่างเช่น สัญญาสำหรับศูนย์ให้บริการการเรียนทักษะ การเต้นและบริการอื่น ๆ (Contracts for Dance Studio Lessons and Other Services) ซึ่ง บัญญัติไว้ในมาตรา 1812.50 ถึง มาตรา 1812.69 สัญญาสำหรับศูนย์ให้บริการสุขภาพ (Contracts for Health Studio Services) ซึ่งบัญญัติไว้ในมาตรา 1812.80 ถึง มาตรา 1812.98 และสัญญา สำหรับการเป็นสมาชิกแคมป์ปีงคลับ (Membership Camping Contracts) ซึ่งบัญญัติไว้ในมาตรา 1812.300 ถึง มาตรา 1812.316 โดยวัตถุประสงค์ของบทบัญญัติส่วนนี้ก็เพื่อป้องกันประชาชนจากการหลอกลวง และส่งเสริมการสนับสนุนการค้าที่เป็นธรรม โดยจะมีการห้ามหรือจำกัดการโฆษณา เท็จหรือทำให้หลงผิด รวมไปถึงข้อสัญญาที่ก่อให้เกิดภาวะผูกพันจนเกินสมควร และการปฏิบัติที่ไม่ เป็นธรรมกรณีอื่น ๆ อันจะก่อให้เกิดความเสียหายกับการผูกพันในสัญญาลักษณะดังกล่าวนั่นเอง

อย่างไรก็ตาม สำหรับประเภทธุรกิจหรือสัญญาระหว่างผู้ประกอบการและผู้บริโภคในรูปแบบ อื่น ๆ ที่นอกเหนือไปจากประเภทสัญญาหรือธุรกิจที่กฎหมายกำหนดหลักเกณฑ์คุ้มครองเฉพาะ ประเภทไว้ ก็จะทำเอาหลักกฎหมายที่มีและใช้บังคับอยู่เกี่ยวกับสัญญาเรื่องนั้น ๆ มาใช้บังคับเพื่อให้ ความเป็นธรรมและคุ้มครองสิทธิด้านสัญญาแก่ผู้บริโภค เช่น หลัก Doctrine of Unconscionability ซึ่งเป็นแนวคิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคในการเข้าทำสัญญาที่ไม่เป็นธรรม ที่ปรากฏในมาตรา 2-302 ของ Uniform Commercial Code หรือ U.C.C (เรียกกันว่า Unconscionability Provision) ซึ่งแต่เดิมเป็นหลักที่ใช้บังคับกับสัญญาซื้อขาย โดยต่อมาได้มีการนำเอาหลักดังกล่าวมา บัญญัติเพิ่มในมาตรา 1-208 ของ Restatement (Second) of Contract และสามารถนำหลักนี้มา ใช้กับสัญญาทุกประเภทได้¹³⁹ โดยที่ศาลจะใช้หลักนี้ในการพิจารณาควบคุมข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม

¹³⁹ พินัย ณ นคร, "กฎหมายว่าด้วยข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม: แนววิเคราะห์ใหม่เชิงเปรียบเทียบ," วารสาร นิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์: 563-564.

กล่าวคือ เป็นการให้อำนาจศาลที่จะปฏิเสธในการการบังคับตามสัญญาหรือข้อสัญญาที่ศาลเห็นเห็นว่าไม่เป็นธรรมได้¹⁴⁰ และหลัก Reasonable Notice ซึ่งกำหนดให้คู่สัญญากระทำการอันสมควรเพื่อให้อีกฝ่ายหนึ่งสามารถทราบถึงข้อสัญญานั้นได้ มิฉะนั้นจะถือว่าข้อสัญญานั้นเป็นส่วนหนึ่งของสัญญาไม่ได้ ทั้งนี้ เพื่อป้องกันปัญหาจากการไม่รู้ว่ามีอยู่ของข้อสัญญาต่าง ๆ เช่น การเขียนข้อสัญญาให้มีขนาดเล็กกว่าปกติหรือเล็กกว่าข้อสัญญาข้ออื่น (Small Print) หรือซ่อนข้อสัญญาไว้ในที่ซึ่งไม่อาจเห็นได้ง่าย¹⁴¹

ดังนั้น ผู้เขียนเห็นว่าแม้กฎหมายของมลรัฐแคลิฟอร์เนีย สหรัฐอเมริกาจะมีได้มีการกำหนดให้ความคุ้มครองด้านสัญญาสำหรับสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องไว้เป็นการเฉพาะ แต่ก็ได้มีการออกกฎหมายให้ความคุ้มครองสัญญาบางประเภทที่อาจถือได้ว่าเป็นสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องได้เช่นเดียวกัน จึงได้ศึกษารูปแบบของธุรกิจและกลไกในการให้ความคุ้มครองธุรกิจประเภทดังกล่าวไว้ในเบื้องต้น โดยขอแบ่งประเด็นศึกษาดังต่อไปนี้

3.3.1 คำนิยามของสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องและธุรกิจที่มีการให้บริการในลักษณะต่อเนื่อง

จากที่ผู้เขียนได้ศึกษาประเทศสหรัฐอเมริกา มลรัฐแคลิฟอร์เนีย มีได้มีการให้คำนิยามหรือกำหนดลักษณะของสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องและธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องไว้เป็นการเฉพาะ มีแต่เพียงการกำหนดควบคุมธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องบางประเภทและคำนิยามของสัญญานั้น ๆ ที่กฎหมายต้องการจะควบคุมและคุ้มครองผู้ที่เข้าทำสัญญาดังกล่าวเอาไว้ เช่น

3.3.1.1 สัญญาให้บริการจัดหาคู่ (Dating Service Contracts)

ตามกฎหมายได้นิยามขอบเขตว่าสัญญาให้บริการจัดหาคู่ คือ สัญญาใด ๆ ที่ได้เข้าทำสัญญากับองค์กร (Organization) ใด ๆ ผู้เสนอบริการในการจัดหาคู่ หรือเกี่ยวกับการแต่งงาน หรือบริการการนัดหมายหรือจัดการเข้าสังคมให้ได้พบปะระหว่างบุคคล ด้วยวิธีการดังนี้¹⁴²

¹⁴⁰ เรื่องเดียวกัน. หน้า 546.

¹⁴¹ เรื่องเดียวกัน. หน้า 559-560.

¹⁴² The Civil Code of The State of California Section 1694

- 1) การแลกเปลี่ยนชื่อ หมายเลขโทรศัพท์ ที่อยู่อาศัย และข้อมูลทางสถิติต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
- 2) รูปภาพ หรือภาพวิดีโอเคลื่อนไหวในการคัดเลือก
- 3) การแนะนำตัวส่วนบุคคล ซึ่งจัดขึ้นที่อยู่ของและโดยองค์กรผู้ให้บริการ
- 4) จัดสภาพแวดล้อมทางสังคมให้ ซึ่งจัดขึ้นโดยองค์กรเพื่อให้เป็นทางเลือกอย่างสภาพแวดล้อมบาร์หรือคลับต่าง ๆ

นอกจากนี้ ยังมีกรกล่าวถึงความหมายและลักษณะการให้บริการเกี่ยวกับสัญญาให้บริการจัดหาคู่ไว้ในคดี DUFFENS v. VALENTI (2008)¹⁴³ ว่าสัญญาซึ่งผู้ให้บริการจัดหาคู่ได้ตกลงกับลูกค้าผู้ใช้บริการไว้ว่าจะดำเนินการช่วยเหลือให้มีการสร้างความสัมพันธ์ส่วนบุคคลระหว่างเพศตรงข้ามด้วยการศึกษาและประเมินประวัติและข้อมูลส่วนบุคคลแล้วนำเสนอแบบตัวต่อตัวให้แก่ลูกค้าผู้ใช้บริการแต่ละราย ต้องอยู่ภายใต้บังคับข้อกำหนดของสัญญาให้บริการจัดหาคู่ (Dating Service Contract) ตามที่กฎหมายกำหนด โดยถึงแม้ว่าในสัญญาจะระบุไว้ว่าการให้บริการของผู้ให้บริการนั้นจะมีได้มีวัตถุประสงค์เพื่อการให้บริการหาคู่ก็ตาม เนื่องจากในสัญญานั้นระบุให้ผู้ให้บริการต้องมีการจัดหาแลกเปลี่ยนข้อมูลต่าง ๆ เช่น ชื่อ หมายเลขโทรศัพท์ ที่อยู่ สถิติ การแนะนำตัว ณ สถานที่ประกอบกิจการของผู้ให้บริการ

ในส่วนของขอบเขตการบังคับใช้ของกฎหมายในการให้บริการจัดหาคู่ ในคดีของ Howell v. Grindr, LLC (2015)¹⁴⁴ อธิบายไว้ว่ากรณีจะไม่จำกัดเฉพาะการให้บริการผ่านทาง การติดต่อโดยตรงแบบเฉพาะหน้า (face-to-face) หรืออยู่ในสภาวะการณ์ที่กีดกันในการเข้าทำสัญญาของผู้บริโภคเท่านั้น แม้ว่าจะเป็นการให้บริการผ่านทางออนไลน์ หรือแอปพลิเคชันในสมาร์ตโฟนต่าง ๆ หากเข้าเงื่อนไขเป็นการให้บริการจัดหาคู่ก็อยู่ภายใต้กฎหมายในส่วนของ Dating Service Contract Act ทั้งสิ้น

ทั้งนี้ สำหรับคำว่า Organization ที่กฎหมายบัญญัติไว้ในมาตรา 1694 นั้น กฎหมายมิได้มีนิยามความหมายไว้ว่าหมายถึงองค์กรอย่างไรหรือมีลักษณะเช่นใด แต่ในคดี Hadida

¹⁴³ DUFFENS v. VALENTI (2008), 161 Cal.App.4th 434.

¹⁴⁴ Howell v. Grindr, LLC (2015), 2015 WL 9008801, 2015 U.S. Dist. LEXIS 167669 (S.D. Cal. Dec. 15, 2015)

v. King (2012)¹⁴⁵ และคดีของ Anne V. MAJERIK, Plaintiff, v. Orly HADIDA, et al., Defendant (2007)¹⁴⁶ ศาลได้วางหลักให้รวมถึง individual operator เช่นเดียวกับผู้ให้บริการที่เป็นบุคคลธรรมดาด้วย

3.3.1.2 สัญญาบริการเกี่ยวกับการลดน้ำหนัก (Weight Loss Contract)

ตามกฎหมายได้กำหนดนิยามไว้ว่าสัญญาบริการเกี่ยวกับการลดน้ำหนักนั้น คือ สัญญาใด ๆ ซึ่งเกี่ยวกับโปรแกรมหรือศูนย์บริการการลดน้ำหนักที่เสนอบริการดังนี้¹⁴⁷

1) การให้คำแนะนำ คำปรึกษา ดูแลควบคุม หรือให้ความช่วยเหลือเกี่ยวกับการลดน้ำหนัก กระทบสัดส่วนร่างกาย การควบคุมอาหาร ปรับเปลี่ยนลักษณะนิสัยในการรับประทานอาหาร ซึ่งให้บริการโดยบุคคลซึ่งไม่ใช่บุคคลที่ได้รับใบอนุญาตให้ประกอบวิชาชีพด้านการดูแลสุขภาพ (health care) เฉพาะทาง

2) การใช้อุปกรณ์เครื่องอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในสถานประกอบการที่เป็นศูนย์บริการลดน้ำหนัก เพื่อวัตถุประสงค์ตามที่ระบุในข้อ 1) ข้างต้น

3) การเป็นสมาชิกในกลุ่ม คลับ สมาคม หรือองค์กรใด ๆ ซึ่งจัดตั้งขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ตามที่ระบุในข้อ 1) ข้างต้น

4) การเสนออาหารเพื่อลดน้ำหนัก (diet foods) ไม่ว่าจะเป็นแบบอาหารที่บรรจุเสร็จ (prepackaged) หรือ อาหารตามปริมาณที่กำหนด (premeasured)

แต่ทั้งนี้ ข้อกำหนดในส่วนกฎหมายของการบริการนี้จะไม่บังคับใช้กับสัญญาสำหรับศูนย์ให้บริการสุขภาพ (Contracts for Health Studio Services) ที่กฎหมายจะได้กำหนดไว้เป็นการเฉพาะ¹⁴⁸

¹⁴⁵ Hadida v. King (2012), 2012 WL 13012701, C.D.Cal.

¹⁴⁶ Anne V. MAJERIK, Plaintiff, v. Orly HADIDA, et al., Defendant (2007), 2007 WL 5556285 (Cal.Superior) (Trial Order)

¹⁴⁷ The Civil Code of The State of California Section 1694.5 (a)

¹⁴⁸ The Civil Code of The State of California Section 1694.5 (b)

3.3.1.3 สัญญาสำหรับศูนย์ให้บริการการเรียนทักษะการเต้นและบริการอื่น ๆ

(Contracts for Dance Studio Lessons and Other Services)

ตามกฎหมายนี้ได้นิยามถึงขอบเขตการใช้บังคับภายใต้กฎหมายนี้ว่าใช้กับสัญญาสำหรับการสอนการเต้นรำบอลรูม หรือการเต้นประเภทอื่น ๆ และหมายความรวมถึงการสอนในลักษณะเป็นการเรียนหรือการให้บริการลักษณะอื่นด้วย ทั้งนี้ ไม่ว่าจะเป็นการสอนให้นักเรียนเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มจำนวนหลายคนก็ตาม แต่ไม่รวมถึงสัญญาซึ่งเป็นการให้บริการวิชาชีพเฉพาะโดยบุคคลผู้มีใบอนุญาตภายใต้กฎหมาย Business and Professional Service Code หรือสัญญาสำหรับการสอนในโรงเรียนซึ่งอยู่ภายใต้ Education Code¹⁴⁹

3.3.1.4 สัญญาสำหรับศูนย์ให้บริการสุขภาพ (Contracts for Health Studio

Services)

ตามกฎหมายนี้ได้นิยามถึงขอบเขตการใช้บังคับภายใต้กฎหมายนี้ กล่าวคือเป็นสัญญาสำหรับการสอน ให้คำแนะนำหรือช่วยเหลือในด้านการบุคลิกภาพร่างกาย ออกกำลังกาย ลดน้ำหนัก พัฒนาบุคลิกภาพ หรือการพัฒนาทักษะทางด้านร่างกายอื่น ๆ แต่ไม่รวมถึงสัญญาซึ่งเป็นการให้บริการวิชาชีพเฉพาะโดยบุคคลผู้มีใบอนุญาตภายใต้กฎหมาย Business and Professional Service Code หรือสัญญาสำหรับการสอนในโรงเรียนซึ่งอยู่ภายใต้ Education หรือสัญญาซึ่งให้บริการความช่วยเหลือเกี่ยวกับการลดน้ำหนักด้วยการไดเอตหรือควบคุมอาหารจากพฤติกรรมกรรมการบริโภค อันไม่เกี่ยวข้องกับการออกกำลังกายหรือใช้ทักษะทางด้านร่างกาย¹⁵⁰

3.3.1.5 สัญญาสำหรับการเป็นสมาชิกแคมป์ปีંગคลับ (Membership Camping

Contracts)

ตามกฎหมายนี้ได้นิยามถึงลักษณะของสัญญาสำหรับการเป็นสมาชิกแคมป์ปี้งคลับ ว่าคือ สัญญาซึ่งผู้จัดให้มีบริการสำหรับสมาชิกแคมป์ปี้งคลับ (membership camping

¹⁴⁹ The Civil Code of The State of California Section 1812.51

¹⁵⁰ The Civil Code of The State of California Section 1812.81

operator) หรือตัวแทนขาย (resell) บริการสำหรับสมาชิกแคมป์ปิ้งคลับ (membership camping broker) ในพื้นที่ของมลรัฐแคลิฟอร์เนีย ตามที่เกณฑ์กฎหมายกำหนด เป็นผู้เสนอหรือขายให้แก่สมาชิกแคมป์ปิ้งคลับผู้รับบริการหรือซื้อนั้นได้มีสิทธิหรือได้รับอนุญาตที่จะสามารถใช้บริการแคมป์ปิ้งได้ในจำนวนไม่น้อยกว่า 14 วันภายในระยะเวลา 1 ปี¹⁵¹

ทั้งนี้ หากพิจารณาจากลักษณะโดยทั่วไปของการให้บริการภายใต้สัญญาต่าง ๆ ที่ผู้เขียนได้ยกตัวอย่างในข้างต้น จะเห็นได้ว่าแม้กฎหมายจะไม่ได้มีการบัญญัติไว้โดยชัดเจน แต่ด้วยลักษณะในการให้บริการทั้งหมดจะมีได้เป็นการให้บริการแบบแล้วเสร็จในครั้งเดียวที่ผู้ประกอบการจะจัดให้มีบริการนั้น ๆ ให้แก่ผู้บริโภคได้ และมักจะเป็นการให้บริการในช่วงระยะเวลาหนึ่ง ๆ ที่คู่สัญญาจะได้อำนาจไว้ เพื่อให้ผู้บริโภคที่เข้าทำสัญญาสามารถใช้หรือรับบริการภายใต้สัญญานั้นได้หลายครั้ง จนกว่าจะบรรลุวัตถุประสงค์ในการเข้าใช้บริการตามสัญญา ซึ่งถือได้ว่ามีลักษณะที่เป็นสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องเช่นกัน ดังนี้ ผู้เขียนจะได้ศึกษากลไกในการควบคุมและคุ้มครองผู้บริโภคในสัญญาดังกล่าวโดยรายละเอียดจะกล่าวถึงในส่วนต่อไป

3.3.2 กลไกการคุ้มครองผู้บริโภคในสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่อง

เนื่องจากในมลรัฐแคลิฟอร์เนีย ประเทศสหรัฐอเมริกาได้มีการมีกฎหมายหลักที่ใช้บังคับเป็นการทั่วไปสำหรับการใช้ควบคุมสัญญาในธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องเป็นการเฉพาะ แต่อาจพิจารณาจากลักษณะการควบคุมสัญญาสำหรับบางประเภทธุรกิจที่ได้มีการออกกฎหมายมาควบคุมซึ่งธุรกิจดังกล่าวอาจถือได้ว่ามีเงื่อนไขที่เป็นการให้บริการอย่างต่อเนื่องได้ ดังนั้น ผู้เขียนจะขอแยกพิจารณาลักษณะกลไกในการให้ความคุ้มครองแยกตามประเภทสัญญาที่จะได้ยกตัวอย่างดังต่อไปนี้

3.3.2.1 สัญญาให้บริการจัดหาคู่ (Dating Service Contracts) มีกลไกในการให้ความคุ้มครองสัญญาในลักษณะนี้ ได้แก่

¹⁵¹ The Civil Code of The State of California Section 1812.300 (b)

1) การควบคุมรูปแบบการทำสัญญาโดยทำเป็นหนังสือและต้องส่งมอบสำเนาให้แก่ผู้บริโภค ณ วันที่ผู้บริโภคได้ลงนามในสัญญานั้น¹⁵²

ตัวอย่างในคดี *Hadida v. King* (2012)¹⁵³ ศาลได้วางหลักว่า สัญญาการให้บริการจัดหาคู่ต้องกระทำเป็นลายลักษณ์อักษร หากคู่สัญญาทั้งสองฝ่ายทำสัญญากันโดยวาจา ก็ไม่สามารถบังคับได้และไม่มีความสัมพันธ์ตามสัญญาระหว่างคู่สัญญา โจทก์จะมาอ้างสิทธิตามสัญญาฟ้องร้องให้ชำระหนี้ค่าบริการตามสัญญาหรืออ้างว่ามีการผิดสัญญาเกิดขึ้นไม่ได้

2) การกำหนดข้อความ ขนาดตัวอักษร ตามที่กฎหมายกำหนด เช่น

ก) ข้อความเกี่ยวกับสิทธิในการเลิกสัญญาของผู้บริโภคซึ่งจะต้องระบุในหน้าแรกและใกล้บริเวณช่องลงนามของผู้บริโภคในสัญญา เป็นตัวหนาในขนาดไม่น้อยกว่า 10 พอยต์ รวมทั้งชื่อและสถานที่อยู่ประกอบการของผู้ประกอบการที่ผู้บริโภคจะสามารถใช้สิทธิส่งหนังสือไปเพื่อบอกเลิกสัญญาได้¹⁵⁴

ข) ชื่อ ที่อยู่ ของผู้ประกอบการที่ผู้บริโภคจะสามารถใช้สิทธิส่งหนังสือไปเพื่อบอกเลิกสัญญาได้ และวันที่ที่ผู้บริโภคได้ลงนามทำสัญญา โดยจะต้องระบุไว้ในหน้าแรกของสัญญาและในขนาดที่ไม่น้อยไปกว่าขนาดปกติที่ใช้ในเนื้อหาอื่น ๆ ในสัญญานั้น¹⁵⁵

ค) ข้อความเกี่ยวกับสิทธิผู้บริโภคในกรณีที่เกิดเหตุตามที่กฎหมายกำหนด เช่น เมื่อผู้บริโภคถึงแก่ความตาย หรือทุพพลภาพ (ต้องมีเอกสารผลตรวจเป็นลายลักษณ์อักษรจากแพทย์มายืนยันกับผู้ประกอบการ) โดยผู้บริโภคไม่จำเป็นต้องผูกพันชำระค่าบริการนอกเหนือไปจากการรับบริการก่อนเกิดเหตุดังกล่าว เว้นแต่แพทย์จะระบุว่าความทุพพลภาพนั้นจะมีอยู่ไม่เกินระยะเวลา 6 เดือน โดยผู้ประกอบการสามารถขยายระยะเวลาให้บริการแก่ผู้บริโภคออกไปได้ในระยะเวลา 6 เดือนนั้นโดยไม่มีค่าใช้จ่ายใด ๆ เพิ่มเติมได้ รวมถึงผู้บริโภคยังมีสิทธิได้รับเงินที่ได้ชำระค่าบริการไว้แล้วแล้วหน้าสำหรับค่าบริการในส่วนที่มีได้มีการให้บริการต่อไปได้คืนด้วย¹⁵⁶ หรือกรณีที่ผู้บริโภคได้ย้ายสถานที่อยู่หลักแห่งใหม่เป็นเหตุให้ระยะเวลาระหว่างที่อยู่และสถานที่ให้บริการ

¹⁵² The Civil Code of The State of California Section 1694.2 (a)

¹⁵³ *Hadida v. King* (2012), 2012 WL 13012701, C.D.Cal.

¹⁵⁴ The Civil Code of The State of California Section 1694.2 (b)

¹⁵⁵ The Civil Code of The State of California Section 1694.2 (c)

¹⁵⁶ The Civil Code of The State of California Section 1694.3 (a)

ของผู้ประกอบการนั้นห่างกันเกินกว่า 50 ไมล์ โดยไม่สามารถโอนสัญญาไปยังสถานที่ให้บริการใกล้เคียงที่มีอุปกรณ์เช่นเดียวกันตามสัญญาได้ ผู้บริโภคก็มีสิทธิเลือกที่จะได้รับการปลดเปลื้องจากภาระค่าบริการในส่วนที่ไม่ได้รับบริการหลังจากการย้ายที่อยู่ดังกล่าวได้ หรือขอรับเงินคืนในส่วนที่ไม่ได้รับบริการหลังจากได้ทันทีในกรณีที่ผู้บริโภคนั้นได้ชำระค่าบริการเอาไว้แล้วล่วงหน้า แต่ทั้งนี้ ผู้บริโภคอาจเลือกตกลงที่จะได้รับการปลดเปลื้องจากภาระหน้าที่ตามที่กฎหมายกล่าวถึงไว้ข้างต้นได้ แต่อาจจะต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายที่กำหนดไว้เป็นค่า predetermined fee ในจำนวนไม่เกินกว่า 100 ดอลลาร์สหรัฐ หรือไม่เกินกว่า 50 ดอลลาร์สหรัฐ (กรณีใช้บริการตามสัญญาไปแล้วเกินกว่า ครั้งหนึ่งของระยะเวลาการให้บริการทั้งหมด)¹⁵⁷

3) การควบคุมการเรียกค่าบริการล่วงหน้าจากผู้บริโภค โดยผู้ประกอบการสามารถเรียกเก็บค่าบริการล่วงหน้าได้ แต่จะต้องไม่เกินกว่า 2 ปี นับจากวันที่เข้าทำสัญญา¹⁵⁸

4) การกำหนดหรือควบคุมระยะเวลาสูงสุดของสัญญาและการขยายระยะเวลาของสัญญา โดยการขยายอายุสัญญาสามารถตกลงขยายได้ภายในระยะเวลาที่กำหนดแต่การขยายระยะเวลาสัญญาดังกล่าวสัญญานั้นจะต้องมีระยะเวลาแล้วไม่เกินกว่า 3 ปี นับจากวันที่เข้าทำสัญญา และไม่สามารถจัดทำสัญญาที่มีอายุสัญญาตลอดชีพของผู้บริโภคได้¹⁵⁹

5) การกำหนดสิทธิและวิธีการในการเลิกสัญญา โดยมีการให้สิทธิผู้บริโภคทั้งวิธีการเลิกสัญญาโดยไม่จำเป็นต้องมีเหตุได้ภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด (Cooling-off period) ซึ่งให้สิทธิจนถึงก่อนระยะเวลาที่เย็นคืนในวันที่ครบกำหนด 3 วันหลังจากวันที่ผู้บริโภคได้ลงนามในสัญญาบริการดังกล่าว¹⁶⁰ นอกจากนี้ ยังกำหนดสิทธิสัญญากรณีอื่น ๆ ตามเหตุที่กฎหมายได้กฎหมายเพิ่มเติมไว้ เช่น ในกรณีที่สัญญาไม่เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดไว้ในส่วน Chapter นี้ ผู้บริโภคมีสิทธิเลิกสัญญาได้ตลอดเวลา¹⁶¹

¹⁵⁷ The Civil Code of The State of California Section 1694.3 (b)

¹⁵⁸ The Civil Code of The State of California Section 1694.7 (d)

¹⁵⁹ The Civil Code of The State of California Section 1694.7 (d)

¹⁶⁰ The Civil Code of The State of California Section 1694.1 (a)

¹⁶¹ The Civil Code of The State of California Section 1694.2 (e)

ดังตัวอย่างในคดี Howell v. Grindr, LLC (2015)¹⁶² ซึ่งศาลประจำภาคของสหรัฐอเมริกาสำหรับเขตแคลิฟอร์เนียใต้ได้ตัดสินว่าสัญญาให้บริการจัดหาคูแบบออนไลน์ผ่านแอปพลิเคชันในสมาร์ตโฟน ที่มีได้มีรายละเอียดชื่อและที่อยู่ของผู้ประกอบการที่ให้บริการเป็นการไม่สอดคล้องกับกฎหมาย ผู้ใช้บริการจึงมีสิทธิเลิกสัญญาได้ตลอดเวลา

ทั้งนี้ การเลิกสัญญานั้นต้องเป็นไปตามวิธีการที่กฎหมายกำหนด กล่าวคือ ผู้บริโภคจะต้องบอกกล่าวการเลิกสัญญาเป็นหนังสือไม่ว่าด้วยวิธีการทางไปรษณีย์ โทรเลข หรือส่งมอบให้แก่ผู้ประกอบการโดยตรงที่สำนักงานสถานประกอบการของผู้ประกอบการที่ระบุไว้ในสัญญา ซึ่งไม่จำเป็นจะต้องมีแบบฟอร์มในการเลิกสัญญาเป็นการเฉพาะตามที่คู่สัญญาจะได้อำหนดไว้ในสัญญา เพียงแต่เป็นหนังสือที่แสดงให้เห็นใจความได้ว่าผู้บริโภคนั้นมีความประสงค์จะเลิกสัญญาก็เพียงพอแล้ว¹⁶³

6) การกำหนดการคืนเงินค่าบริการที่ชำระไว้ล่วงหน้า โดยผู้ประกอบการมีหน้าที่ต้องคืนเงินค่าบริการดังกล่าว ภายในกำหนด 10 วัน นับตั้งแต่วันที่ได้รับหนังสือบอกเลิกสัญญาจากผู้บริโภค¹⁶⁴

7) การกำหนดผลทางกฎหมายกรณีการฝ่าฝืนทำสัญญาโดยไม่เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นโทษและใช้บังคับไม่ได้ และจะกำหนดข้อสัญญาเป็นอย่างอื่นหรือให้สิทธิอื่นนอกจากที่กฎหมายฉบับนี้กำหนดไว้ไม่ได้ นอกจากนี้ ยังกำหนดให้สิทธิผู้บริโภคที่ได้รับความเสียหายจากการที่ผู้ประกอบการฝ่าฝืนกฎหมายนี้สามารถร้องขอต่อศาลเพื่อเรียกค่าชดเชยความเสียหายได้ และศาลสามารถสั่งปรับได้ในจำนวนสามเท่าของจำนวนที่เสียหายจริง¹⁶⁵ เช่น ในคดีของ Anne V. MAJERIK, Plaintiff, v. Orly HADIDA, et al., Defendant (2007)¹⁶⁶

¹⁶² Howell v. Grindr, LLC (2015), 2015 WL 9008801, 2015 U.S. Dist. LEXIS 167669 (S.D. Cal. Dec. 15, 2015)

¹⁶³ The Civil Code of The State of California Section 1694.1 (b) - (d)

¹⁶⁴ The Civil Code of The State of California Section 1694.1 (e)

¹⁶⁵ The Civil Code of The State of California Section 1694.4

¹⁶⁶ Anne V. MAJERIK, Plaintiff, v. Orly HADIDA, et al., Defendant (2007), 2007 WL 5556285 (Cal.Superior) (Trial Order)

ตัวอย่างคดีในการตัดสินให้สัญญาที่ฝ่าฝืนต่อกฎหมาย เช่น คดี DUFFENS v. VALENTI (2008)¹⁶⁷ ซึ่งศาลอุทธรณ์แคลิฟอร์เนียได้ตัดสินยืนตามศาลชั้นต้นว่า consulting agreement เป็นส่วนหนึ่งของสัญญาที่ต้องอยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายเกี่ยวกับสัญญาให้บริการ จัดหาผู้ เมื่อสัญญาไม่ปรากฏข้อความเกี่ยวกับสิทธิผู้บริโภคในกรณีที่เกิดเหตุตามที่กฎหมายกำหนด กรณีเมื่อผู้บริโภคถึงแก่ความตาย หรือทุพพลภาพ รวมทั้งกำหนดมิให้ผู้ให้บริการสามารถขอคืนเงิน ค่าบริการได้ในกรณีได้ย้ายสถานที่อยู่หลักแห่งใหม่เป็นเหตุให้ระยะเวลาระหว่างที่อยู่และสถานที่ ให้บริการของผู้ประกอบการนั้นห่างกันเกินกว่า 50 ไมล์ ซึ่งไม่เป็นไปตามเงื่อนไขและรายละเอียด ครบถ้วนตามที่กฎหมายการให้บริการจัดหาผู้กำหนด รวมทั้งมีการเข้าทำสัญญาด้วยความเข้าใจผิด (misleading circumstance) จึงใช้บังคับไม่ได้

ในคดี Howell v. Grindr, LLC (2015)¹⁶⁸ ศาลประจำภาคของ สหรัฐอเมริกาสำหรับเขตแคลิฟอร์เนียใต้ได้ตัดสินว่าสัญญาให้บริการจัดหาผู้แบบออนไลน์ผ่าน แอปพลิเคชันในสมาร์ตโฟน ซึ่งมีได้มีรายละเอียดที่อยู่ผู้ประกอบการสำหรับการใช้สิทธิเลิกสัญญา รวมถึงยังต้องมีการให้ชำระค่าบริการหลังจากที่ผู้บริโภคได้ใช้สิทธิเลิกสัญญาไปแล้ว สัญญาจึงใช้ บังคับไม่ได้

3.3.2.2 สัญญาบริการเกี่ยวกับการลดน้ำหนัก (Weight Loss Contract)

- 1) การควบคุมรูปแบบการทำสัญญาโดยทำเป็นหนังสือและต้องส่งมอบสำเนาให้แก่ผู้บริโภค ณ วันที่ผู้บริโภคได้ลงนามในสัญญานั้น¹⁶⁹
- 2) การกำหนดข้อความ ขนาดตัวอักษร ตามที่กฎหมายกำหนด เช่น
 - ก) ข้อความเกี่ยวกับสิทธิในการเลิกสัญญาของผู้บริโภคซึ่งจะต้องระบุในหน้าแรกและใกล้บริเวณช่องลงนามของผู้บริโภคในสัญญา เป็นตัวหนาในขนาดไม่น้อยกว่า 10 พอยต์ รวมทั้งชื่อและสถานที่อยู่ประกอบการของผู้ประกอบการที่ผู้บริโภคจะสามารถใช้สิทธิส่งหนังสือไปเพื่อบอกเลิกสัญญาได้¹⁷⁰

¹⁶⁷ DUFFENS v. VALENTI (2008), 161 Cal.App.4th 434.

¹⁶⁸ Howell v. Grindr, LLC (2015), 2015 U.S. Dist. LEXIS 167669 (S.D. Cal. Dec. 15, 2015)

¹⁶⁹ The Civil Code of The State of California Section 1694.7 (a)

¹⁷⁰ The Civil Code of The State of California Section 1694.7 (b)

ข) ชื่อ ที่อยู่ ของผู้ประกอบการที่ผู้บริโภคจะสามารถใช้สิทธิส่งหนังสือไปเพื่อบอกเลิกสัญญาได้ และวันที่ที่ผู้บริโภคได้ลงนามทำสัญญา โดยจะต้องระบุไว้ในหน้าแรกของสัญญาและในขนาดที่ไม่น้อยไปกว่าขนาดปกติที่ใช้ในเนื้อหาอื่น ๆ ในสัญญานั้น¹⁷¹

ค) ข้อความเกี่ยวกับสิทธิผู้บริโภคในกรณีที่เกิดเหตุตามที่กฎหมายกำหนด เช่น เมื่อผู้บริโภคถึงแก่ความตาย หรือทุพพลภาพ (ต้องมีเอกสารผลตรวจเป็นลายลักษณ์อักษรจากแพทย์มายืนยันกับผู้ประกอบการ) โดยผู้บริโภคไม่จำเป็นต้องผูกพันชำระค่าบริการนอกเหนือไปจากการรับบริการก่อนเกิดเหตุดังกล่าว เว้นแต่แพทย์จะระบุว่าความทุพพลภาพนั้นจะมีอยู่ไม่เกินระยะเวลา 6 เดือน โดยผู้ประกอบการสามารถขยายระยะเวลาให้บริการแก่ผู้บริโภคออกไปได้ในระยะเวลา 6 เดือนนั้นโดยไม่มีค่าใช้จ่ายใด ๆ เพิ่มเติมได้ รวมถึงผู้บริโภคยังมีสิทธิได้รับเงินที่ได้ชำระค่าบริการไว้แล้วแล้วหน้าสำหรับค่าบริการในส่วนที่ได้มีการให้บริการต่อไปได้คืนด้วย¹⁷² หรือกรณีที่ผู้บริโภคได้ย้ายสถานที่อยู่หลักแห่งใหม่เป็นเหตุให้ระยะเวลาระหว่างที่อยู่และสถานที่ให้บริการของผู้ประกอบการนั้นห่างกันเกินกว่า 50 ไมล์ โดยไม่สามารถโอนสัญญาไปยังสถานที่ให้บริการใกล้เคียงที่มีอุปกรณ์เช่นเดียวกันตามสัญญาได้ ผู้บริโภคก็มีสิทธิเลือกที่จะได้รับการปลดเปลื้องจากภาระค่าบริการในส่วนที่ไม่ได้รับบริการหลังจากการย้ายที่อยู่ดังกล่าวได้ หรือขอรับเงินคืนในส่วนที่ไม่ได้รับบริการหลังจากได้ทันทีในกรณีที่ผู้บริโภคนั้นได้ชำระค่าบริการเอาไว้แล้วล่วงหน้า แต่ทั้งนี้ ผู้บริโภคอาจเลือกตกลงที่จะได้รับการปลดเปลื้องจากภาระหน้าที่ตามที่กฎหมายกล่าวถึงไว้ข้างต้นได้ แต่อาจจะต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายที่กำหนดไว้เป็นค่า predetermined fee ในจำนวนไม่เกินกว่า 100 ดอลลาร์สหรัฐ หรือไม่เกินกว่า 50 ดอลลาร์สหรัฐ (กรณีใช้บริการตามสัญญาไปแล้วเกินกว่าครึ่งหนึ่งของระยะเวลาการให้บริการทั้งหมด)¹⁷³

3) การควบคุมการเรียกค่าบริการล่วงหน้าจากผู้บริโภค โดยผู้ประกอบการสามารถเรียกเก็บค่าบริการล่วงหน้าได้ แต่จะต้องไม่เกินกว่า 2 ปี นับจากวันที่เข้าทำสัญญา¹⁷⁴

¹⁷¹ The Civil Code of The State of California Section 1694.7 (c)

¹⁷² The Civil Code of The State of California Section 1694.8 (a)

¹⁷³ The Civil Code of The State of California Section 1694.8 (b)

¹⁷⁴ The Civil Code of The State of California Section 1694.7 (d)

4) การกำหนดหรือควบคุมระยะเวลาสูงสุดของสัญญาและการขยายระยะเวลาของสัญญา โดยการขยายอายุสัญญาสามารถทำได้แต่รวมแล้วจะต้องไม่เกินกว่า 3 ปีนับจากวันที่เข้าทำสัญญา และไม่สามารถจัดทำสัญญาที่มีอายุสัญญาตลอดชีพของผู้บริโภคได้¹⁷⁵

5) การกำหนดสิทธิและวิธีการในการเลิกสัญญา โดยมีการให้สิทธิผู้บริโภคทั้งวิธีการเลิกสัญญาโดยไม่จำเป็นต้องมีเหตุได้ภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด (Cooling-off period) ซึ่งให้สิทธิจนถึงก่อนระยะเวลาที่ถึงคืนในวันที่ครบกำหนด 3 วันหลังจากวันที่ผู้บริโภคได้ลงนามในสัญญาบริการดังกล่าว¹⁷⁶ นอกจากนี้ ยังกำหนดสิทธิสัญญากรณีอื่น ๆ ตามเหตุที่กฎหมายได้กฎหมายเพิ่มเติมไว้ เช่น ในกรณีที่สัญญาไม่เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดไว้ในส่วน Chapter นี้ ผู้บริโภคมีสิทธิเลิกสัญญาได้ตลอดเวลา¹⁷⁷

ทั้งนี้ การเลิกสัญญานั้นต้องเป็นไปตามวิธีการที่กฎหมายกำหนด กล่าวคือ ผู้บริโภคจะต้องบอกกล่าวการเลิกสัญญาเป็นหนังสือไม่ว่าด้วยวิธีการทางไปรษณีย์ โทรเลข หรือส่งมอบให้แก่ผู้ประกอบการโดยตรงที่สำนักงานสถานประกอบการของผู้ประกอบการที่ระบุไว้ในสัญญา ซึ่งไม่จำเป็นจะต้องมีแบบฟอร์มในการเลิกสัญญาเป็นการเฉพาะตามที่คู่สัญญาจะได้กำหนดไว้ในสัญญา เพียงแต่เป็นหนังสือที่แสดงให้เห็นใจความได้ว่าผู้บริโภคนั้นมีความประสงค์จะเลิกสัญญาก็เพียงพอแล้ว¹⁷⁸

6) การกำหนดการคืนเงินค่าบริการที่ชำระไว้ล่วงหน้า โดยผู้ประกอบการมีหน้าที่ต้องคืนเงินค่าบริการดังกล่าว ภายในกำหนด 10 วัน นับตั้งแต่วันที่ได้รับหนังสือบอกเลิกสัญญาจากผู้บริโภค¹⁷⁹

7) การกำหนดผลทางกฎหมายกรณีการฝ่าฝืนทำสัญญาโดยไม่เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นโทษและใช้บังคับไม่ได้ และจะกำหนดข้อสัญญาเป็นอย่างอื่นหรือให้สละสิทธินอกจากที่กฎหมายฉบับนี้กำหนดไว้ไม่ได้ นอกจากนี้ ยังกำหนดให้สิทธิผู้บริโภคที่ได้รับความ

¹⁷⁵ The Civil Code of The State of California Section 1694.7 (d)

¹⁷⁶ The Civil Code of The State of California Section 1694.6 (a)

¹⁷⁷ The Civil Code of The State of California Section 1694.7 (e)

¹⁷⁸ The Civil Code of The State of California Section 1694.6 (b) - (d)

¹⁷⁹ The Civil Code of The State of California Section 1694.6 (e)

เสียหายจากการที่ผู้ประกอบการฝ่าฝืนกฎหมายนี้สามารถร้องขอต่อศาลเพื่อเรียกค่าชดเชยความเสียหายได้ และศาลสามารถสั่งปรับได้ในจำนวนสามเท่าของจำนวนที่เสียหายจริง¹⁸⁰

3.3.2.3 สัญญาสำหรับศูนย์ให้บริการการเรียนทักษะการเต้นและบริการอื่น ๆ

(Contracts for Dance Studio Lessons and Other Services) มีกลไกในการให้ความคุ้มครองสัญญาในลักษณะนี้ ได้แก่

- 1) การควบคุมรูปแบบการทำสัญญาโดยทำเป็นหนังสือและต้องส่งมอบแก่ผู้บริโภค ณ ขณะที่ผู้บริโภคได้ลงนามในสัญญานั้น¹⁸¹
- 2) การควบคุมการเรียกค่าบริการล่วงหน้าจากผู้บริโภค โดยผู้ประกอบการสามารถเรียกเก็บค่าบริการล่วงหน้าได้ แต่จะต้องไม่เกินกว่า 1 ปี นับจากวันที่เข้าทำสัญญา¹⁸²
- 3) การกำหนดหรือควบคุมระยะเวลาสูงสุดของสัญญาและการขยายระยะเวลาของสัญญา โดยการขยายอายุสัญญาสามารถทำได้แต่รวมแล้วจะต้องไม่เกินกว่า 7 ปี นับจากวันที่เข้าทำสัญญา และไม่สามารถจัดทำสัญญาที่มีอายุสัญญาตลอดชีพของผู้บริโภคได้¹⁸³
- 4) การกำหนดระยะเวลาเริ่มต้นปฏิบัติการชำระหนี้ตามสัญญา ต้องกระทำภายใน 6 เดือนนับแต่วันที่คู่สัญญาได้เข้าทำสัญญา¹⁸⁴
- 5) การกำหนดสิทธิในการเลิกสัญญา โดยสามารถบอกเลิกสัญญาในเวลาใดก็ได้ โดยการบอกกล่าวล่วงหน้าไปยังสถานที่อยู่ของผู้ประกอบการที่ระบุในสัญญา โดยห้ามมีการคิดค่าธรรมเนียมหรือค่าใช้จ่ายในการบอกเลิกสัญญาจากผู้บริโภค
- 6) การกำหนดการคืนเงินค่าบริการ โดยภายหลังการใช้สิทธิเลิกสัญญาแล้ว ผู้ประกอบการจะต้องคำนวณค่าบริการที่มีได้มีการให้บริการคืนแก่ผู้บริโภคตามสัดส่วน

¹⁸⁰ The Civil Code of The State of California Section 1694.9

¹⁸¹ The Civil Code of The State of California Section 1812.52

¹⁸² The Civil Code of The State of California Section 1812.53 (a)

¹⁸³ The Civil Code of The State of California Section 1812.53 (a)

¹⁸⁴ The Civil Code of The State of California Section 1812.54 (a)

ทั้งนี้ ภายใน 10 วันนับแต่วันที่ผู้ประกอบการได้รับหนังสือบอกเลิกสัญญาจากผู้บริโภค เว้นแต่เข้าหลักเกณฑ์อื่นใดที่กฎหมายกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น¹⁸⁵

7) การกำหนดผลทางกฎหมายกรณีการฝ่าฝืนทำสัญญาโดยไม่เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นโมฆะและใช้บังคับไม่ได้ โดยถือเป็นการขัดต่อนโยบายสาธารณะ (Public Policy)¹⁸⁶

3.3.2.4 สัญญาสำหรับศูนย์ให้บริการสุขภาพ (Contracts for Health Studio Services) มีกลไกในการให้ความคุ้มครองสัญญาในลักษณะนี้ ได้แก่

1) การควบคุมรูปแบบการทำสัญญาโดยทำเป็นหนังสือและต้องส่งมอบแก่ผู้บริโภค ณ ขณะที่ผู้บริโภคได้ลงนามในสัญญานั้น¹⁸⁷

2) การกำหนดให้แจ้งและระบุข้อมูลเกี่ยวกับสัญญา ได้แก่

ก) ชื่อและที่อยู่ของผู้ประกอบการในการส่งหนังสือบอกเลิกสัญญา¹⁸⁸

ข) วันที่ที่ผู้บริโภคได้ลงนามในสัญญา¹⁸⁹

ค) รายละเอียดในการให้บริการ รายการอุปกรณ์ต่าง ๆ รวมทั้งชั่วโมงการเข้ารับบริการที่ผู้บริโภคสามารถเข้ารับบริการได้¹⁹⁰

ง) รายละเอียดระยะเวลาในการให้บริการตามสัญญา โดยต้องมีขนาดตัวอักษรของข้อความไม่น้อยกว่าขนาด 14 พอยต์ เหนือบริเวณช่องลงนามของผู้บริโภคในสัญญา¹⁹¹

¹⁸⁵ The Civil Code of The State of California Section 1812.54 (b)

¹⁸⁶ The Civil Code of The State of California Section 1812.59

¹⁸⁷ The Civil Code of The State of California Section 1812.82

¹⁸⁸ The Civil Code of The State of California Section 1812.85(b)

¹⁸⁹ The Civil Code of The State of California Section 1812.85(b)

¹⁹⁰ The Civil Code of The State of California Section 1812.85(b)

¹⁹¹ The Civil Code of The State of California Section 1812.84(b)

จ) รายละเอียดเกี่ยวกับสิทธิการเลิกสัญญาโดยไม่ต้องมีเหตุตามข้อความที่กฎหมายกำหนดไว้ รวมทั้งวิธีการบอกกล่าวการเลิกสัญญานั้น¹⁹²

3) การควบคุมการเรียกค่าบริการและค่าใช้จ่ายจากผู้บริโภค โดยกำหนดจำนวนเงินรวมไว้ที่จำนวนไม่เกินกว่า 3,000 ดอลลาร์สหรัฐ สำหรับช่วงวันที่ 1 มกราคม ค.ศ. 2006 เป็นต้นไป และ 4,400 ดอลลาร์สหรัฐ สำหรับช่วงวันที่ 1 มกราคม ค.ศ. 2010 เป็นต้นไป¹⁹³

4) การกำหนดควบคุมระยะเวลาสูงสุดของสัญญา โดยระยะเวลาในการให้บริการตามสัญญาดังกล่าวจะต้องไม่เกินกว่า 3 ปี และไม่สามารถเรียกค่าบริการเกินกว่าอายุสัญญาที่กำหนดระยะเวลาในการให้บริการตามสัญญาไว้ได้¹⁹⁴

5) การกำหนดระยะเวลาเริ่มต้นปฏิบัติการชำระหนี้ตามสัญญา ต้องกระทำภายใน 6 เดือนนับแต่วันที่คู่สัญญาได้เข้าทำสัญญา¹⁹⁵

6) การกำหนดสิทธิในการเลิกสัญญาและการคืนค่าบริการ โดยผู้บริโภคสามารถเลิกสัญญา รวมทั้งการขอรับคืนค่าบริการได้หลายกรณี ดังนี้

ก) กรณีปรากฏว่าไม่สามารถให้บริการได้ตามที่เงื่อนไขและระยะเวลาที่กล่าวอ้างและตกลงกันไว้ในสัญญา ทั้งนี้ หากสัญญาไม่ได้กำหนดระยะเวลาไว้ ให้ผู้บริโภคมีสิทธิเลิกสัญญาได้ภายใน 6 เดือน หลังจากเข้าผูกพันตามสัญญาพร้อมกับมีสิทธิขอคืนเงินค่าบริการตามสัดส่วน แต่หากกำหนดเวลาไว้ให้ผู้บริโภคมีสิทธิเลิกสัญญาได้ทันทีที่ครบกำหนดระยะเวลานั้นแล้ว

ข) ผู้บริโภคมีสิทธิเลิกสัญญาเมื่อใดก็ได้ ก่อนเที่ยงคืนของวันที่ครบกำหนด 15 วันทำการ (ไม่รวมอาทิตย์และวันหยุด) ของผู้ประกอบการ ภายหลังจากวันที่ทำสัญญา ด้วยวิธีการส่งหนังสือบอกกล่าวเลิกสัญญาทางไปรษณีย์หรือวิธีการอื่นใดตามที่กฎหมาย

¹⁹² The Civil Code of The State of California Section 1812.85(b)

¹⁹³ The Civil Code of The State of California Section 1812.86

¹⁹⁴ The Civil Code of The State of California Section 1812.84(a)

¹⁹⁵ The Civil Code of The State of California Section 1812.85(a)

กำหนด ทั้งนี้ เป็นไปตามข้อความตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องระบุไว้ในหน้าแรกของสัญญา โดยต้องระบุข้อความเป็นตัวหนาและมีขนาดตัวอักษรให้ไม่น้อยกว่าขนาด 10 พอยต์¹⁹⁶

ค) กรณีสัญญากำหนดให้ผู้บริโภคต้องชำระเงินในจำนวนตั้งแต่ 1,500-2,000 ดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งรวมพวงค่าใช้จ่ายแรกเข้าและการเข้าเป็นสมาชิก (Membership) เพื่อรับบริการ ผู้บริโภคสามารถเลิกสัญญาได้ภายใน 20 วัน หลังจากที่ได้เข้าผูกพันตามสัญญา¹⁹⁷

ง) กรณีสัญญากำหนดให้ผู้บริโภคต้องชำระเงินในจำนวนตั้งแต่ 2,001-2,500 ดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งรวมพวงค่าใช้จ่ายแรกเข้าและการเข้าเป็นสมาชิก (Membership) เพื่อรับบริการ ผู้บริโภคสามารถเลิกสัญญาได้ภายใน 30 วัน หลังจากที่ได้เข้าผูกพันตามสัญญา¹⁹⁸

จ) กรณีสัญญากำหนดให้ผู้บริโภคต้องชำระเงินในจำนวนตั้งแต่ 2,501 ดอลลาร์สหรัฐขึ้นไป ซึ่งรวมพวงค่าใช้จ่ายแรกเข้าและการเข้าเป็นสมาชิก (Membership) เพื่อรับบริการ ผู้บริโภคสามารถเลิกสัญญาได้ภายใน 45 วัน หลังจากที่ได้เข้าผูกพันตามสัญญา¹⁹⁹

ทั้งนี้ สำหรับการขอคืนเงินค่าบริการนั้น ผู้ประกอบการมีหน้าที่ต้องคืนเงินค่าบริการให้แก่ผู้บริโภคภายใน 10 วัน หลังจากผู้ประกอบการได้รับหนังสือบอกกล่าวการเลิกสัญญาแล้ว ทั้งนี้ เว้นแต่เป็นเงินค่าบริการที่ได้ชำระไว้เพื่อการรับบริการที่มีอยู่ก่อนการเลิกสัญญา²⁰⁰

7) กำหนดให้ต้องระบุรายละเอียดบางประการไว้โดยชัดแจ้งในสัญญาด้วย สำหรับกรณีที่มีเหตุใดเหตุหนึ่งที่ถูกกฎหมายกำหนดไว้เกิดขึ้น ได้แก่

ก) หากเกิดกรณีผู้บริโภคเสียชีวิต หรือทุพพลภาพ หย่อนสมรรถภาพ ซึ่งทำให้ผู้บริโภคไม่สามารถรับบริการได้ครบถ้วนทั้งหมดตามสัญญา ผู้บริโภคหรือทายาท

¹⁹⁶ The Civil Code of The State of California Section 1812.85(a)

¹⁹⁷ The Civil Code of The State of California Section 1812.85(d)(1)

¹⁹⁸ The Civil Code of The State of California Section 1812.85(d)(2)

¹⁹⁹ The Civil Code of The State of California Section 1812.85(d)(3)

²⁰⁰ The Civil Code of The State of California Section 1812.85(b)

ผู้รับมรดกนั้นไม่จำเป็นต้องรับผิดชอบในค่าบริการใด นอกเหนือไปจากค่าบริการที่เกิดขึ้นก่อนเหตุเสียชีวิตหรือทุพพลภาพดังกล่าวนั้นได้เกิดขึ้น โดยกรณีที่มีการชำระค่าบริการไว้แล้วล่วงหน้า กฎหมายกำหนดให้ผู้ประกอบการต้องจัดสรรคืนค่าบริการที่ได้ชำระไว้ตามสัดส่วนที่ไม่ได้ใช้บริการโดยทันที²⁰¹

ข) หากผู้บริโภคที่ใช้บริการตามสัญญาได้ย้ายสถานที่อยู่ใหม่ ซึ่งมีระยะทางระหว่างที่อยู่ใหม่กับสถานที่ใช้บริการตามสัญญามากกว่า 25 ไมล์ และผู้ประกอบการไม่สามารถให้บริการในสถานที่ให้บริการอื่น ๆ ที่ใกล้เคียงและเทียบเท่าที่เดิมได้ ผู้บริโภคนั้นไม่จำเป็นต้องรับผิดชอบในค่าบริการใด นอกเหนือไปจากค่าบริการที่เกิดขึ้นก่อนย้ายสถานที่อยู่ใหม่ โดยกรณีที่มีการชำระค่าบริการไว้แล้วล่วงหน้า กฎหมายกำหนดให้ผู้ประกอบการต้องจัดสรรคืนค่าบริการที่ได้ชำระไว้ตามสัดส่วนที่ไม่ได้ใช้บริการโดยทันที

อย่างไรก็ตาม หากเป็นกรณีที่ผู้ประกอบการสมัครใจใช้บริการต่อไปแม้จะมีการย้ายสถานที่อยู่ใหม่ซึ่งมีระยะทางระหว่างที่อยู่ใหม่กับสถานที่ใช้บริการตามสัญญามากกว่า 25 ไมล์ ผู้บริโภคก็มีสิทธิได้รับค่าชดเชย (predetermined fee) ไม่เกินกว่า 100 ดอลลาร์สหรัฐ หรือ 50 ดอลลาร์สหรัฐ กรณีที่มีการใช้บริการตามอายุสัญญามากกว่าครึ่งหนึ่งแล้ว²⁰²

8) การกำหนดผลทางกฎหมายกรณีการฝ่าฝืนทำสัญญาโดยไม่เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด หรือกรณีที่มีการเข้าทำสัญญากับผู้บริโภคโดยจงใจให้ข้อมูลเท็จ ฉ้อฉล หรือให้ข้อมูล กล่าวอ้างหรือโฆษณาทำให้ผู้บริโภคเข้าใจผิด เช่น หากผู้ประกอบการทราบหรือมีเหตุควรเชื่อได้ว่าไม่สามารถให้บริการบางส่วนได้ตามที่ตนกล่าวอ้างหรือโฆษณาไว้แก่ผู้บริโภค หรือหากผู้ประกอบการทำให้ผู้บริโภคเข้าใจผิดเกี่ยวกับสิทธิที่จะเลิกสัญญาได้ เป็นต้น²⁰³ ให้สัญญาดังกล่าวเป็นโมฆะและใช้บังคับไม่ได้ โดยถือเป็นการขัดต่อนโยบายสาธารณะ (Public Policy)²⁰⁴

²⁰¹ The Civil Code of The State of California Section 1812.89(a)

²⁰² The Civil Code of The State of California Section 1812.89(b)

²⁰³ Richard A. Elbrecht and John C. Lamb, "Overview of California's Health Studio Services Contract Law : Legal Guide W-10", [Online]. Available From: http://www.dca.ca.gov/publications/legal_guides/w-10.shtml [May 1, 2017]

²⁰⁴ The Civil Code of The State of California Section 1812.91 and Section 1812.92

3.4.2.5 สัญญาสำหรับการเป็นสมาชิกแคมป์ปิ้งคลับ (Membership Camping Contracts)

1) กำหนดข้อความที่ผู้ประกอบการต้องจัดให้มีการเปิดเผยไว้เป็นลายลักษณ์อักษรให้ผู้บริโภคทราบอย่างชัดเจนก่อนการลงนามสัญญาหรือก่อนชำระค่าบริการสำหรับข้อมูล ได้แก่²⁰⁵

ก) ชื่อและที่อยู่ของผู้จัดให้มีบริการสำหรับสมาชิกแคมป์ปิ้งคลับ (membership camping operator) และผู้เกี่ยวข้องกับผู้จัดให้มีบริการที่เป็น material affiliate

ข) รายละเอียดโดยสรุปซึ่งเกี่ยวข้องกับประสบการณ์ในการดำเนินธุรกิจของผู้จัดให้มีบริการสำหรับสมาชิกแคมป์ปิ้งคลับ (membership camping operator) ซึ่งรวมถึงระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจให้บริการนี้ รายชื่ออดีตประธานบริหารและผู้จัดการที่ผ่านมาในรอบ 5 ปี เป็นต้น

ค) รายละเอียดการได้รับอนุญาตหรือสิทธิในการใช้พื้นที่หรือทรัพย์สินในการให้บริการแคมป์ปิ้ง

ง) ชื่อสถานที่ที่จัดตั้งแคมป์ปิ้ง และรายละเอียดสิ่งอำนวยความสะดวกและอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ให้บริการแคมป์ปิ้งที่มีให้บริการแก่สมาชิกแคมป์ปิ้งคลับผู้รับบริการ รวมถึงผู้ที่ไม่ได้เป็นสมาชิกแคมป์ปิ้งคลับด้วย

จ) รายละเอียดโดยสรุปซึ่งเกี่ยวข้องกับความเป็นเจ้าของระยะเวลาการใช้สิทธิเช่า หรือใบอนุญาตต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการ

ฉ) รายละเอียดโดยสรุปหรือสำเนา กฎ ระเบียบต่าง ๆ ในการใช้บริการ รวมทั้งคำประกาศกรณีกฎระเบียบที่เปลี่ยนแปลงไป

ช) รายละเอียดค่าบริการ ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และวิธีการชำระ พร้อมข้อกำหนดในการเปลี่ยนแปลงค่าบริการและค่าใช้จ่ายนั้น ๆ

ซ) ข้อจำกัด ข้อห้าม หรือเงื่อนไขในการโอนสิทธิการใช้บริการภายใต้สัญญา

²⁰⁵ The Civil Code of The State of California Section 1812.302

ณ) รายละเอียดเงื่อนไขเกี่ยวกับสิทธิเรียกค่าปรับภายใต้สัญญาการใช้บริการ

ญ) สำเนารูปแบบสัญญาที่ทำกับผู้เข้าใช้บริการ ทั้งนี้ สำหรับรายละเอียดข้อความในสัญญาต้องทำเป็นภาษาเดียวกับภาษาที่ผู้ให้บริการได้ใช้ในขณะเสนอขายการให้บริการแก่ผู้สมัครเป็นสมาชิกด้วย โดยรูปแบบขนาดและข้อความต่าง ๆ เช่น วันที่ทำสัญญา ความข้อเตือนถึงสิทธิในการเลิกสัญญาของสมาชิกตามรูปแบบข้อความที่กฎหมายกำหนด²⁰⁶

2) การหน้าที่ให้ต้องส่งมอบสัญญาแก่ผู้บริโภค ณ ขณะที่ผู้บริโภคได้ซื้อบริการเข้าเป็นสมาชิกกับผู้จัดให้มีบริการสำหรับสมาชิกแคมป์ปีงคลับ รวมทั้งส่งมอบคู่มือการใช้สิทธิเลิกสัญญาเป็นหนังสือ นอกจากนี้ต้องแจ้งสิทธิการเลิกสัญญาทางวาจาในวันที่ได้มีการเข้าทำสัญญาด้วย²⁰⁷

3) กำหนดการคืนเงิน (Refund) มัดจำ เงินดาวน์ หรือเงินอื่นใดที่ได้ชำระไว้แก่สมาชิกผู้ให้บริการ ภายใน 20 วัน หลังจากผู้จัดให้มีบริการสำหรับสมาชิกแคมป์ปีงคลับได้รับหนังสือบอกเลิกสัญญาจากสมาชิกรวมทั้งสัญญาและบัตรสมาชิกและหลักฐานการซื้อหรือเข้าเป็นสมาชิกทั้งหมดครบถ้วนจากสมาชิกผู้ให้บริการแล้ว²⁰⁸

4) กำหนดให้สิทธิในการเลิกสัญญาแก่สมาชิกที่เข้าทำสัญญาใช้บริการในหลายกรณี เช่น กรณีที่ผู้จัดให้มีบริการไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนดในกฎหมายฉบับนี้ สมาชิกสามารถใช้สิทธิเลิกสัญญาได้จนกว่าผู้จัดให้มีบริการจะปฏิบัติตามกฎหมาย²⁰⁹ หรือกรณีที่สมาชิกลงนามในสัญญาโดยมิได้มีการตรวจสอบสถานที่ใช้บริการแคมป์ปีงในครั้งแรกก่อนทำสัญญา โดยสามารถใช้สิทธิเลิกได้ภายในเวลาเที่ยงคืนของวันที่ครบกำหนด 10 วันทำการหลังจากที่ได้เข้าทำสัญญา²¹⁰

5) กำหนดห้ามมิให้ผู้จัดให้มีบริการสำหรับสมาชิกแคมป์ปีงคลับยกเลิกหรือเพิกถอนการใช้บริการของสมาชิก เว้นแต่เป็นไปตามเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนดไว้ เช่น มี

²⁰⁶ The Civil Code of The State of California Section 1812.303 (a) and (b)

²⁰⁷ The Civil Code of The State of California Section 1812.303 (c)

²⁰⁸ The Civil Code of The State of California Section 1812.303 (d)

²⁰⁹ The Civil Code of The State of California Section 1812.303 (e)

²¹⁰ The Civil Code of The State of California Section 1812.304 (a)

การกำหนดอย่างเพียงพอและอย่างสมเหตุสมผล หรือกระทำโดยเหตุสุจริตซึ่งผู้จัดให้มีบริการนั้นได้แจ้งเงื่อนไขและวันที่จะยกเลิกเพิกถอนให้สมาชิกทราบเป็นลายลักษณ์อักษรในขณะนั้นหรือล่วงหน้าในเวลาที่ได้มีการขายบริการที่ได้เข้าทำสัญญา หรือสมาชิกสิทธิในการเข้าใช้บริการได้สิ้นสุดลง เนื่องจากครบกำหนดระยะเวลาการใช้บริการหรือตามกฎหมาย²¹¹

6) การกำหนดผลทางกฎหมายกรณีการฝ่าฝืนทำสัญญาโดยไม่เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นโทษและใช้บังคับไม่ได้ โดยถือเป็นการขัดต่อนโยบายสาธารณะ (Public Policy)²¹²

3.3.3 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการคุ้มครองผู้บริโภคด้านสัญญา

3.3.3.1 California Department of Consumer Affairs (DCA)

เป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่โดยตรงในการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการค้าคุ้มครองผู้บริโภค โดยหน้าที่หลักที่สำคัญของหน่วยงานจะเกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมายผู้บริโภค เช่น การออกคำสั่งห้ามชั่วคราว การออกคำสั่งระงับการประกอบกิจการชั่วคราว ประกาศเพิกถอนธุรกิจ รวมทั้งการสั่งปรับตามกฎหมาย ซึ่งหน่วยงานดังกล่าวอาจร่วมมือกับ Office of the Attorney General และ local district attorneys เพื่อลดปัญหาและการฉ้อฉลที่อาจเกิดขึ้นในตลาด รวมไปถึงมีหน้าที่เกี่ยวกับการอนุญาต (Licencing) ประกอบธุรกิจวิชาชีพต่าง ๆ ตามที่กฎหมายกำหนด ประเภทธุรกิจไว้เป็นการเฉพาะ การให้ความรู้ความเข้าใจแก่ผู้บริโภคเกี่ยวกับด้านกฎหมายและการป้องกันปัญหาด้านการคุ้มครองผู้บริโภค รับปรึกษาและแจ้งเรื่องร้องเรียน และการไกล่เกลี่ยระหว่างผู้ประกอบการและผู้บริโภคด้วย

3.3.3.2 Office of the Attorney General, State of California Department of Justice

เป็นหน่วยงานที่สำคัญหน่วยงานหนึ่งที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการดูแลป้องกันความปลอดภัยของสาธารณะในมลรัฐแคลิฟอร์เนีย โดยจะดำเนินการในการบังคับใช้กฎหมาย

²¹¹ The Civil Code of The State of California Section 1812.307

²¹² The Civil Code of The State of California Section 1812.316

และช่วยเหลือประชาชนจากการตกเป็นเหยื่อในการฉ้อฉล การประกอบธุรกิจที่ผิดกฎหมาย รวมถึงอาชญากรรมทางด้านผู้บริโภค (consumer crime)

3.3.3.3 Federal Trade Commission

คณะกรรมการการค้าแห่งสหรัฐอเมริกา หรือ FTC เป็นหน่วยงานกลางของสหรัฐอเมริกา ที่ทำหน้าที่ควบคุมดูแลการแข่งขันการค้าของผู้ประกอบการและการให้ความคุ้มครองแก่ผู้บริโภค ซึ่งจะมีหน่วยงานย่อยภายใต้การดูแลในเรื่องต่าง ๆ เช่น กรณีหน่วยงาน Bureaus of Consumer Protection ที่จะดูแลคุ้มครองเกี่ยวกับผู้บริโภคโดยเฉพาะ ซึ่งมีการแบ่งส่วนเป็น Division แยกตามประเภทเรื่องการให้ความคุ้มครองแก่ผู้บริโภค และแยกส่วนตามภูมิภาคต่าง ๆ ในสหรัฐอเมริกา

จากที่ได้ศึกษามาตรการทางกฎหมายและกลไกในการให้ความคุ้มครองผู้บริโภคด้านสัญญาสำหรับธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องในประเทศแคนาดา มลรัฐบริติช โคลัมเบีย และประเทศญี่ปุ่น ซึ่งเป็นประเทศที่มีการออกกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคสำหรับการเข้าทำสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องและการควบคุมธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องเป็นการเฉพาะ โดยที่กฎหมายเหล่านี้ล้วนมีความแตกต่างจากมาตรการและการคุ้มครองผู้บริโภคในประเทศไทยอยู่หลายประการ เช่น การกำหนดนิยามของลักษณะสัญญาที่ควบคุมชัดเจนและเป็นการทั่วไปสำหรับธุรกิจหลายประเภทที่มีลักษณะการให้บริการที่มีลักษณะต่อเนื่องเป็นสำคัญ การกำหนดข้อจำกัดในการเข้าควบคุมสัญญา ซึ่งในประเทศไทยจะมีกลไกในการคุ้มครองผู้บริโภคด้านสัญญาโดยการเข้าไปควบคุมสัญญาของธุรกิจนั้นก็ต่อเมื่อเป็นกรณีที่มีกฎหมายกำหนดหรือเป็นปกติประเพณีที่ธุรกิจนั้นจัดให้มีการทำสัญญาเป็นหนังสือ ในขณะที่ในต่างประเทศจะคุ้มครองผู้บริโภคโดยกำหนดให้ธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องถูกควบคุมโดยจะต้องทำสัญญาเป็นหนังสือตั้งแต่ขั้นตอนแรก รวมทั้งมีการกำหนดระยะเวลาผูกพันตามสัญญาจะต้องไม่เกินกว่าที่กฎหมายกำหนด และมีการจำกัดระยะเวลาและมูลค่าของสัญญาที่จะอยู่ภายใต้การบังคับของกฎหมาย ตลอดจนสิทธิในการเลิกสัญญารูปแบบต่าง ๆ ทั้งรูปแบบ Cooling-off และการเลิกสัญญาหลังจากระยะเวลา Cooling-off ประกอบกับมีการกำหนดการชดใช้เยียวยาภายหลังการเลิกสัญญาไปแล้วโดยมีแนวทางการพิจารณาอย่างชัดเจน

อย่างไรก็ตาม ในขณะที่ประเทศสหรัฐอเมริกา มลรัฐแคลิฟอร์เนีย ที่แม้ว่าจะไม่ได้มีกฎหมายออกมาใช้ บังคับกับสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องไว้เป็นการเฉพาะและเป็นการทั่วไป แต่ก็มีแนวทางในการควบคุมธุรกิจประเภทดังกล่าวโดยจะพิจารณาได้จากกลไกในการควบคุมธุรกิจในบางประเภทซึ่งมีลักษณะที่เป็นการให้บริการในลักษณะต่อเนื่องที่กฎหมายกำหนดไว้

ดังนั้น หากในประเทศไทยยังคงเกิดปัญหาในแง่ของการใช้บังคับกฎหมายที่ให้การคุ้มครองผู้บริโภคด้านสัญญาสำหรับธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่อง รวมถึงจะศึกษาเพื่อพัฒนาหลักการคุ้มครองด้านสัญญาสำหรับสัญญารูปแบบที่มีลักษณะต่อเนื่อง การศึกษากฎหมายของต่างประเทศ โดยเฉพาะในประเทศที่มีแนวทางในการบังคับใช้กฎหมายที่หลากหลายแนวทาง ก็น่าจะสามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงมาตรฐานทางกฎหมายในการให้ความคุ้มครองผู้บริโภคด้านสัญญาของไทยให้เหมาะสมและป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตได้ โดยสำหรับรายละเอียดในการวิเคราะห์ประเด็นปัญหา รูปแบบการปรับใช้และแนวทางในการควบคุมธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องในประเทศไทยนั้น ผู้เขียนจะได้วิเคราะห์ในบทต่อไป

ตารางที่ 5 ตารางสรุปการคุ้มครองสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องในแต่ละประเทศ

ประเทศ/ กลุ่มประเทศ	ญี่ปุ่น	มลรัฐบริติช โคลัมเบีย แคนาดา	มลรัฐแคลิฟอร์เนีย สหรัฐอเมริกา
การออกกฎหมาย เฉพาะเกี่ยวกับสัญญา ที่ให้บริการในลักษณะ ต่อเนื่อง	มีกฎหมายเฉพาะเป็นการทั่วไป โดย ออกกฎหมายลำดับรองเพื่อกำหนด รูปแบบหรือประเภทธุรกิจที่อยู่ภายใต้ บังคับกฎหมายเพิ่มเติม	มีกฎหมายเฉพาะเป็นการทั่วไปโดย ออกกฎหมายลำดับรองเพื่อกำหนด รูปแบบหรือประเภทธุรกิจที่อยู่ภายใต้ บังคับกฎหมายเพิ่มเติม	ไม่มีกฎหมายเฉพาะเป็นการทั่วไป แต่ ก็มีการออกกฎหมายควบคุมสัญญา เฉพาะธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะ ต่อเนื่องบางประเภทเท่านั้น

ประเภท/ กลุ่มประเทศ	ญี่ปุ่น	มลรัฐบริติช โคลัมเบีย แคนาดา	มลรัฐแคลิฟอร์เนีย สหรัฐอเมริกา
<p>การกำหนดคำนิยามของสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่อง</p>	<p>✓</p> <p>(สัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่อง ที่ถูกกำหนดไว้ หรือ Specified Continuous Service Contract)</p> <p>1. เป็นสัญญาระหว่างผู้ประกอบการ และคู่สัญญาอีกฝ่ายที่เข้าทำสัญญา เพื่อรับบริการในลักษณะต่อเนื่องที่ ถูกกำหนดไว้ และ</p> <p>2. บริการในลักษณะต่อเนื่องที่ถูก กำหนดไว้ตามกฎหมาย ต้องมี ลักษณะ</p> <p>(1) เป็นธุรกรรมตามที่กฎหมาย กำหนด</p>	<p>✓</p> <p>(สัญญาจัดให้มีซึ่งบริการที่มีลักษณะ ต่อเนื่อง หรือ Continuing Services Contract)</p> <p>1. เป็นสัญญาที่มีการปฏิบัติการชำระหนี้ในอนาคต ซึ่งเป็นสัญญาที่ ประกอบการจัดการจัดให้มีสินค้าหรือ บริการแก่ผู้บริโภค โดยยังมีได้ส่งมอบสินค้าหรือบริการอย่างครบถ้วนในขณะทำสัญญาหรือเมื่อสัญญาสิ้นสุดบังคับ (ไม่รวมสัญญา time share, สัญญาสินเชื่อเพื่อ</p>	<p>x</p>

ประเทศ/ กลุ่มประเทศ	ญี่ปุ่น	มลรัฐบริติช โคลัมเบีย แคนาดา	มลรัฐแคลิฟอร์เนีย สหรัฐอเมริกา
<p>การกำหนดค่านิยมของสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่อง</p>	<p>(ปัจจุบันได้แก่ ธุรกิจความงาม, สอนภาษา, สอนเตรียมตัวสอบเข้าเรียน, สอนพิเศษหรือกวดวิชา สอนคอมพิวเตอร์, แนะนำหรือจัดหา) และ</p> <p>(2) เป็นบริการเกี่ยวกับการเสริมความงาม หรือพัฒนาทักษะความรู้ หรือ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ด้านร่างกายจิตใจ และสังคมของผู้รับบริการ และ</p> <p>(3) มีลักษณะไม่แน่นอนว่าการให้บริการจะสำเร็จบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดหรือไม่ และ</p>	<p>ชำระสินค้าหรือบริการ, บริการบัตรแทนเงินที่มีการชำระมูลค่าบัตรล่วงหน้า (prepaid purchase card), สัญญาบริการจัดพีซีพี) และ</p> <p>1. ต้องมีการจัดให้มีซึ่งการบริการในลักษณะต่อเนื่อง (continuing basis) และ</p> <p>2. ต้องเป็นสัญญาประเภทตามที่กฎหมายลำดับรองกำหนดไว้ ปัจจุบันได้แก่</p> <p>(1) สอนหรือแนะนำการเต้น</p> <p>(2) แนะนำ ฝึกอบรมหรือช่วยเหลือด้านสุขภาพร่างกาย ลดน้ำหนัก พัฒนาบุคลิกภาพ ศิลปะป้องกันตัว</p>	

ประเภท/ กลุ่มประเภท	ญี่ปุ่น	มลรัฐบริติช โคลัมเบีย แคนาดา	มลรัฐแคลิฟอร์เนีย สหรัฐอเมริกา
การกำหนดค่านิยม ของสัญญาที่ให้บริการ ในลักษณะต่อเนื่อง	<p>1. สัญญาที่ผูกพันกันต้องมีระยะเวลาไม่น้อยกว่าที่กฎหมายกำหนด และ</p> <p>2. มีการชำระราคาตอบแทนในจำนวนวงเงินไม่น้อยกว่าที่กฎหมายกำหนด</p> <p style="text-align: center;">✓</p>	(3) เข้าเป็นสมาชิกในคลับหรือสโมสร การท่องเที่ยวหรือที่พักผ่อนหย่อนใจ เพื่อได้ใช้บริการ ได้สิทธิประโยชน์ หรือส่วนลด	
การกำหนดให้ต้องทำสัญญาเป็นหนังสือและ ส่งมอบให้ผู้บริโภค	<p>ส่งมอบทันทีที่เข้าทำสัญญา</p> <p style="text-align: center;">✓</p>	<p>ส่งมอบภายใน 15 วัน นับถัดจากวันที่ทำสัญญา</p> <p style="text-align: center;">✓</p>	<p>Dating Service Contracts/ Weight Loss Contracts/ Contract for dance studio lessons and other services / Contract for Health studio services / Membership Camping Contracts ส่งมอบในขณะที่ผู้บริโภคได้ลงนามในสัญญา</p>

ประเทศ/ กลุ่มประเทศ	ญี่ปุ่น	มลรัฐบริติช โคลัมเบีย แคนาดา	มลรัฐแคลิฟอร์เนีย สหรัฐอเมริกา
การกำหนดข้อมูลและ รายละเอียดสำคัญที่ ต้องระบุในสัญญา	✓	✓	<p>✓</p> <p>1. Contract for dance studio lessons and other services ไม่กำหนดรายละเอียด</p> <p>2. สัญญาอื่น ๆ มีกำหนด เช่น ที่ อยู่ วันที่ลงนาม รายละเอียด ชั่วโมงการให้บริการ สิทธิการ เลิกสัญญา วิธีการเลิกสัญญา กรณีผู้บริโภคนเสียชีวิตพหุผล ภาพหรือย้ายที่อยู่ต้องคืนเงินทันที</p>

ประเทศ/ กลุ่มประเทศ	ญี่ปุ่น	มลรัฐบริติช โคลัมเบีย แคนาดา	มลรัฐแคลิฟอร์เนีย สหรัฐอเมริกา
การกำหนดรูปแบบ ขนาด สี ของตัวอักษร	✓	x	✓ 1. Contract for dance studio lessons and other services ไม่กำหนด 2. Dating Service Contracts/ Weight Loss Contracts/ Contract for Health studio services / Membership Camping Contracts มีการกำหนดขนาด แต่แต่เรื่องจะขนาดไม่เท่ากัน

ประเทศ/ กลุ่มประเทศ	ญี่ปุ่น	มลรัฐบริติช โคลัมเบีย แคนาดา	มลรัฐแคลิฟอร์เนีย สหรัฐอเมริกา
การกำหนดมูลค่าขั้นต่ำของธุรกรรมที่อยู่ภายใต้บังคับกฎหมาย	✓ 50,000 เยน	✓ 50 ดอลลาร์แคนาดา	✗
การกำหนดระยะเวลาสูงสุดในการให้บริการ ความสัมพันธ์	✗ กำหนดระยะเวลาสำหรับธุรกิจที่จะถูกควบคุม ตั้งแต่ 1-2 เดือน ขึ้นอยู่กับประเภทธุรกิจ แต่ไม่ได้กำหนดระยะเวลาสูงสุดในการทำสัญญาระหว่างผู้บริโภคกับผู้ประกอบการ	✓ 1. ไม่เกิน 2 ปี (ต้องรวมระยะเวลาที่ต่อสัญญาทั้งหมดด้วย แต่กรณีผู้บริโภคได้ให้ความยินยอมในการต่อสัญญาแก่ผู้ประกอบการภายใน 1 เดือนหลังจากสัญญาเต็มสิ้นสุด อาจเป็นข้อยกเว้นไม่รวมระยะเวลา) <u>เว้นแต่</u> สัญญาซื้อตกลงให้สิทธิผู้บริโภคใช้สิทธิเลิกสัญญาเมื่อใดก็ได้โดยไม่จำเป็นต้องมีเหตุเลิกสัญญา ด้วยวิธีแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรล่วงหน้า	✓ 1. Contract for dance studio lessons and other services รวมขยายเวลาแล้ว ต้องไม่เกินกว่า 7 ปีนับจากวันที่ทำสัญญา และตลอดชีพไม่ได้ 2. Contract for Health studio services ไม่เกิน 3 ปี 3. Dating Service Contracts / Weight Loss Contracts ไม่เกิน 3 ปี และตลอดชีพไม่ได้

ประเทศ/ กลุ่มประเทศ	ญี่ปุ่น	มลรัฐบริติช โคลัมเบีย แคนาดา	มลรัฐแคลิฟอร์เนีย สหรัฐอเมริกา
		ไม่น้อยกว่า 30 วัน 2. เฉพาะกรณีสัญญาให้บริการเป็น จำนวนชั่วโมงหรือจำนวนครั้ง จะต้องไม่เกิน 24 เดือน	4. Membership Camping Contracts ไม่ได้กำหนดไว้
การกำหนดระยะเวลา เริ่มสิ้นปฏิบัติการชำระ หนี้ตามสัญญา	x	x	✓ 1. Contract for dance studio lessons and other services / Contract for Health studio services ต้องเริ่มภายใน 6 เดือน นับแต่ วันทำสัญญา 2. สัญญาอื่นไม่กำหนด

ประเทศ/ กลุ่มประเทศ	ญี่ปุ่น	มลรัฐบริติช โคลัมเบีย แคนาดา	มลรัฐแคลิฟอร์เนีย สหรัฐอเมริกา
<p>การกำหนดซื้อห้าม เรียกค่าบริการ ล่วงหน้าจากผู้บริโภค</p>	x	x	<p style="text-align: center;">✓</p> <p>1. Dating Service Contracts/ Weight Loss Contracts เรียกได้ ไม่เกิน 2 ปี นับจากวันที่ทำสัญญา</p> <p>2. Contract for dance studio lessons and other services เรียกได้ไม่เกิน 1 ปี นับจากวันที่ทำ สัญญา</p> <p>3. Contract for Health studio services ไม่เกิน USD 4,400 และ เรียกค่าบริการเกินอายุสัญญาไม่ได้</p> <p>4. สัญญาอื่นไม่กำหนด</p>

ประเทศ/ กลุ่มประเทศ	ญี่ปุ่น	มลรัฐบริติช โคลัมเบีย แคนาดา	มลรัฐแคลิฟอร์เนีย สหรัฐอเมริกา
<p>การกำหนดสิทธิการ เลิกสัญญาโดยไม่มีเหตุ / Cooling-off Periods</p>	<p>✓ ภายใน 8 วัน นับตั้งแต่วันที่ผู้บริโภค ได้รับเอกสารสัญญา</p>	<p>✓ ภายใน 10 วัน หลังจากผู้บริโภคได้รับ สัญญา</p>	<p>✓ 1. Dating Service Contracts/ Weight Loss Contracts ภายใน 3 วันหลังจากนามสัญญา 2. Contract for dance studio lessons and other services เลิกเมื่อใดก็ได้ 3. Contract for Health studio services ขึ้นอยู่กับข้อ สัญญา - กรณีไม่สามารถให้บริการ ได้ตามเงื่อนไข ถ้าไม่ได้</p>

ประเทศ/ กลุ่มประเทศ	ญี่ปุ่น	มลรัฐบริติช โคลัมเบีย แคนาดา	มลรัฐแคลิฟอร์เนีย สหรัฐอเมริกา
			<p>กำหนดเวลา ให้เลิกได้ใน 6 เดือน หากกำหนดเวลาไว้ก็เป็นไปตามนั้น</p> <ul style="list-style-type: none"> - เลิกเมื่อใดก็ได้ก่อนเที่ยงคืนของวันครบกำหนด 15 วัน ทำการขอผู้ประกอบการหลังทำสัญญา - กรณีผู้บริโภคร้องขอชำระ USD1500-2000 รวมค่าเมมเบอร์ เลิกได้ใน 20 วันหลังผูกพันตามสัญญา - กรณีต้องชำระ USD2001-2500 รวมค่าเมมเบอร์เลิกได้ใน 30 วันหลังผูกพันสัญญา

ประเทศ/ กลุ่มประเทศ	ญี่ปุ่น	มลรัฐบริติช โคลัมเบีย แคนาดา	มลรัฐแคลิฟอร์เนีย สหรัฐอเมริกา
			<ul style="list-style-type: none"> - กรณีผู้บริโภคร้องชำระ USD 2501 ขึ้นไป รวมค่า ค่าธรรมเนียมให้เลิกได้ใน 45 วันหลังเข้าผูกพันตาม สัญญา

ประเภท/ กลุ่มประเทศ	ญี่ปุ่น	มลรัฐบริติช โคลัมเบีย แคนาดา	มลรัฐแคลิฟอร์เนีย สหรัฐอเมริกา
<p>การกำหนดสิทธิเด็ก</p> <p>สัญญากรณี่อื่น ๆ</p>	<p>✓</p> <p>1. สามารถใช้สิทธิเด็กสัญญาหลังจาก 8 วัน นับตั้งแต่วันที่ผู้บริโภครได้รับเอกสารสัญญา แต่ต้องควมรับผิดชอบในค่าใช้จ่ายและ/หรือค่าปรับจากการเด็กสัญญานั้นไม่เกินจำนวนที่กฎหมายกำหนด</p> <p>2. เด็กสัญญาได้เสมอ หากเข้าทำสัญญาโดยความเข้าใจผิดจากการกระทำหรือการให้ข้อมูลที่บิดเบือนหรือไม่ครบถ้วนหรือการข่มขู่ของผู้ประกอบการ หรือผู้ประกอบการทำให้เข้าใจผิดเกี่ยวกับสิทธิในการเด็กสัญญาที่แท้จริงของผู้บริโภค</p>	<p>✓</p> <p>1. ใช้สิทธิเด็กสัญญาได้ภายใน 1 ปี หลังจากผู้บริโภครได้รับสัญญา หากสัญญาไม่มีการระบุแจ้งข้อมูลตามที่กฎหมายกำหนด</p> <p>2. ใช้สิทธิเด็กสัญญาได้ไม่ว่า ณ เวลาใด ๆ ด้วยเหตุที่มีการเปลี่ยนแปลงในสาระสำคัญตามที่กฎหมายกำหนด</p> <p>-เหตุจากผู้บริโภค เช่น เสียชีวิต พิกิจการทุพพลภาพ ย้ายที่อยู่</p> <p>-เหตุจากผู้ประกอบการ เช่น ไม่สามารถให้บริการได้ภายในระยะเวลาตามสัญญา, เปลี่ยนแปลงสาระสำคัญในการให้บริการ</p> <p>ย้ายสถานประกอบการ</p>	<p>✓</p> <p>1. Dating Service Contracts/ Weight Loss Contract</p> <p>ผู้บริโภครเด็กสัญญาได้ตลอดเวลา หากปรากฏว่าสัญญาไม่เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด</p> <p>2. Membership Camping Contracts เด็กสัญญาได้ถ้าผู้ใช้บริการไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนด และมีสิทธิจนกว่าผู้ใช้บริการจะได้ปฏิบัติตามกฎหมายแล้ว</p>

ประเภท/ กลุ่มประเทศ	ญี่ปุ่น	มลรัฐบริติช โคลัมเบีย แคนาดา	มลรัฐแคลิฟอร์เนีย สหรัฐอเมริกา
การกำหนดรูปแบบใน การเลิกสัญญา	<p>✓</p> <p>ทำหนังสือบอกกล่าวเป็นลายลักษณ์อักษร</p>	<p>✓</p> <p>1. กรณีการเลิกสัญญาภายใน 1 ปี หลังจากผู้บริโภคได้รับสัญญากฎหมาย ไม่ได้กำหนดวิธีการโดยชัดแจ้งว่าต้องทำเป็นหนังสือเท่านั้น แต่กำหนดให้ต้องมีหลักฐานที่พิสูจน์ได้ว่ามีการบอกเลิกสัญญาในวันเวลาเฉพาะเจาะจง</p> <p>2. กรณีการเลิกสัญญาโดยไม่มีเหตุแบบ Cooling-off และกรณีการเลิกสัญญาด้วยเหตุมีการเปลี่ยนแปลงในสาระสำคัญต้องทำเป็นหนังสือเท่านั้น</p>	<p>✓</p> <p>1. Dating Service Contracts / Weight Loss Contracts ต้องทำหนังสือโดยส่งไปรษณีย์ โทรเลข หรือส่งมอบโดยตรงที่สำนักงานผู้ประกอบการ</p> <p>2. Contract for dance studio lessons and other services แคบออกแล้วไม่กำหนดวิธีชัดเจน</p> <p>3. Contract for Health studio services กำหนดวิธีบอกกล่าวทางไปรษณีย์ หรือตามที่กฎหมายกำหนด</p>

ประเทศ/ กลุ่มประเทศ	ญี่ปุ่น	มลรัฐบริติช โคลัมเบีย แคนาดา	มลรัฐแคลิฟอร์เนีย สหรัฐอเมริกา
<p>การกำหนดคืนเงินค่า สินค้าและบริการ</p>	<p>✓</p> <p>1. กรณีเลิกสัญญาภายใน 8 วัน นับจาก ผู้บริโภคได้รับสัญญา ผู้ประกอบการ ต้องคืนเงินทั้งหมดทันที และไม่ลืทธิ เรียกค่าปรับ</p> <p>2. กรณีเลิกสัญญาภายหลัง 8 วัน นับ จากผู้บริโภคได้รับสัญญาให้คืนเงิน ตามสัดส่วนที่กฎหมายกำหนด โดย ผู้บริโภคอาจต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่าย และค่าปรับที่เกี่ยวข้องกับการเลิก สัญญาไม่เกินจำนวนที่กฎหมาย กำหนด ขึ้นอยู่กับระยะเวลาการ ให้บริการที่เหลืออยู่</p>	<p>✓</p> <p>1. ภายใน 15 วัน หลังจากผู้ประกอบการ ได้รับแจ้งบอกเลิกสัญญาจากผู้บริโภค (โดยห้ามหักลบค่าใช้จ่ายจากการคืน เงินค่าบริการ เว้นแต่กฎหมายจะ กำหนดไว้โดยเฉพาะ)</p> <p>2. กรณีเป็นสัญญาที่ฝ่าฝืนกฎหมาย โดยมี ระยะเวลาเกินกว่าระยะเวลาสูงสุดที่ กฎหมายกำหนด ผู้ประกอบการต้องคืน ค่าบริการในส่วนที่เกิน 2 ปี นับแก่ ผู้บริโภค ภายใน 15 วัน หลังจากได้ รับคำร้องขอจากผู้บริโภค</p>	<p>✓</p> <p>1. Contract for dance studio lessons and other services คืนตามสัดส่วนที่ไม่มีได้มีการ บริการ ไม่ได้บอกระยะเวลา</p> <p>2. Contract for Health studio services - ภายใน 10 วัน หลัง ผู้ประกอบการได้รับหนังสือ บอกกล่าวเลิกสัญญา - กรณีผู้บริโภคเสียชีวิต ทุพพลภาพหรือย้ายที่อยู่ ต้องคืนเงินทันที</p>

ประเภท/ กลุ่มประเทศ	ญี่ปุ่น	มลรัฐบริติช โคลัมเบีย แคนาดา	มลรัฐแคลิฟอร์เนีย สหรัฐอเมริกา
การกำหนดคืนสินค้าที่ ได้รับอันเนื่องมาจาก การใช้บริการ	<p>✓</p> <p>ผู้บริโภคคืนสินค้าได้ โดยมีสินค้าบางประเภทต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขบางอย่าง ไม่ได้มีการใช้หรือบริโภคสินค้านั้น</p>	<p>3. กรณีเด็กสัญญาด้วยเหตุมีการเปลี่ยนแปลงในสาระสำคัญ ต้องคืนเงินภายใน 15 วัน หลังจากผู้ประกอบการได้รับหนังสือแจ้งเด็กสัญญาจากผู้บริโภค โดยวิธีการคำนวณตามที่กฎหมายกำหนด</p>	<p>3. Dating Service Contracts / Weight Loss Contracts ภายใน 10 วัน นับแต่ได้หนังสือบอกเลิกจากผู้บริโภค</p> <p>4. Membership Camping Contracts ภายใน 20 วัน</p> <p>หลังจากได้รับหนังสือบอกเลิกและเอกสารอื่น ๆ ครบถ้วน</p>
	<p>✓</p> <p>ผู้บริโภคคืนสินค้าได้ โดยสินค้าบางและที่อยู่บริเวณสัญญาให้เป็นผู้รับแจ้งการบอกกล่าวการเด็กสัญญา นั้น หรือส่งคืนยังผู้ประกอบการตามที่อยู่ของสถานประกอบการที่ระบุไว้</p>	<p>✓</p>	<p>✗</p>

ประเทศ/ กลุ่มประเทศ	ญี่ปุ่น	มลรัฐบริติช โคลัมเบีย แคนาดา	มลรัฐแคลิฟอร์เนีย สหรัฐอเมริกา
การกำหนด ค่าใช้จ่ายหรือ ค่าปรับขั้นสูงที่ ผู้บริโภคร้อง รับผิดชอบ	✓ ประมาณ 20,000-50,000 เยน	x	x
ข้อกำหนดห้ามการ กระทำบางประการ อันอาจกระทบสิทธิ บางประการของ ผู้บริโภค	✓ ห้ามโฆษณาเกินจริง, หลอกลวง ทำให้เข้าใจผิด รวมถึงทำ พฤติกรรม เช่น ก่อให้เกิดความ รำคาญ	✓ ห้ามกำหนดเงื่อนไขว่าผู้ประกอบการจะลดราคา คืนเงิน หรือให้ส่วนลดแก่ผู้บริโภคเพื่อตอบแทนหรือเป็นการ แลกเปลี่ยนที่ผู้บริโภคได้แนะนำลูกค้ารายอื่นให้ หรือได้ การทำตามเงื่อนไขบางอย่างหลังจากได้เข้าทำสัญญา แล้ว เป็นต้น	x

ประเทศ/ กลุ่มประเทศ	ญี่ปุ่น	มลรัฐบริติช โคลัมเบีย แคนาดา	มลรัฐแคลิฟอร์เนีย สหรัฐอเมริกา
<p>แหล่งกฎหมาย กรณี ผู้ประกอบการฝ่าฝืน กฎหมาย</p>	<p>✓</p> <p>1. ให้ข้อสัญญาเป็นโมฆะ เช่น กรณีกำหนดค่าใช้จ่ายหรือค่าปรับเกินกว่าที่กฎหมายกำหนด</p> <p>2. บทลงโทษอื่น ๆ เช่น ระงับหรือยกเลิกการให้บริการหรือดำเนินธุรกิจ</p>	<p>✓</p> <p>ให้ข้อสัญญาใช้บังคับได้เพียงเท่าที่กฎหมายกำหนด เช่น กรณีระยะเวลาให้บริการเกิน 2 ปี โดยไม่ได้รับความยินยอมต่อสัญญาจากผู้บริโภค ก็ให้ใช้มีผลผูกพันผู้บริโภคเพียง 2 ปี</p>	<p>✓</p> <p>ให้ข้อสัญญาเป็นโมฆะ</p>

บทที่ 4

การวิเคราะห์กฎหมายและแนวทางการให้ความคุ้มครองผู้บริโภคด้านสัญญา สำหรับธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่อง

จากการศึกษารูปแบบและกลไกในการให้ความคุ้มครองผู้บริโภคด้านสัญญาสำหรับสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องในต่างประเทศ ได้แก่ ประเทศญี่ปุ่น ประเทศแคนาดา สหรัฐบริติช โคลัมเบีย และประเทศสหรัฐอเมริกา สหรัฐแคลิฟอร์เนีย ในบทที่ 3 นั้น จะมีหลักเกณฑ์ที่ให้ความคุ้มครองผู้บริโภคด้านสัญญาที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องโดยมีลักษณะการให้ความคุ้มครองผู้บริโภคและควบคุมธุรกิจของผู้ประกอบการไปในแนวทางเดียวกัน โดยมีการกำหนดควบคุมธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องเป็นการทั่วไป กำหนดหลักเกณฑ์ ลักษณะและรายละเอียดของสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องนั้นไว้อย่างชัดเจน ทั้งในเรื่องของการบังคับให้ต้องทำเป็นหนังสือและต้องส่งมอบสัญญา การระบุรายละเอียดในสัญญา การจำกัดวงเงินมูลค่าสัญญา การกำหนดระยะเวลาของสัญญา รวมถึงสิทธิและหน้าที่ต่าง ๆ ของผู้บริโภค เช่น การเลิกสัญญาซึ่งประกอบไปด้วยการเลิกสัญญาหลายรูปแบบนอกเหนือไปจากสิทธิการเลิกสัญญาทางแพ่งโดยทั่วไป การได้รับการเยียวยาหรือชดใช้เงินคืน และการขอคืนสินค้าที่ได้รับจากการบริการ ในขณะที่การให้ความคุ้มครองผู้บริโภคด้านสัญญาที่เกี่ยวข้องกับสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องในประเทศไทยยังคงมีข้อจำกัดบางประการสำหรับกฎหมายที่ใช้บังคับที่ยังไม่ชัดเจนและเพียงพอ รวมถึงยังไม่มีแนวทางในการกำหนดนิยามของสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องและการกำหนดแนวทางในการควบคุมสัญญาดังกล่าวอย่างเหมาะสม

เนื้อหาในบทนี้ ผู้เขียนจะได้วิเคราะห์ถึงปัญหาที่เกิดจากข้อสัญญาระหว่างผู้บริโภคและผู้ประกอบการ ผลกระทบที่เกิดขึ้น และข้อจำกัดสำหรับกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องซึ่งใช้บังคับในปัจจุบัน รวมทั้งการกำหนดแนวทางในการจะให้ความคุ้มครองผู้บริโภคด้านสัญญาดังกล่าวเพื่อพัฒนากฎหมายและหาแนวทางที่เหมาะสมในการให้ความคุ้มครองผู้บริโภคด้านสัญญาในประเทศไทยต่อไป โดยจะขอแบ่งส่วนในการวิเคราะห์ทั้งส่วนที่เป็นปัญหาและส่วนที่เป็นแนวทางในการให้ความคุ้มครองผู้บริโภคด้านสัญญาสำหรับธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่อง ซึ่ง

สามารถแบ่งวิเคราะห์เป็น 2 ส่วนหลัก ได้แก่ ส่วนที่หนึ่ง การวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับข้อสัญญาและ ข้อตกลงการให้บริการในธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องในประเทศไทย และส่วนที่สอง การ วิเคราะห์แนวทางในการกำหนดกลไกการให้ความคุ้มครองผู้บริโภคในธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะ ต่อเนื่องและสัญญาของสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่อง ซึ่งรวมถึงการวิเคราะห์ผลกระทบในเชิง บวกและเชิงลบในการกำหนดมาตรการคุ้มครองผู้บริโภคในธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องและ สัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องนั้น เพื่อจะนำมาซึ่งข้อสรุปและข้อเสนอแนะในการให้ความ คุ้มครองผู้บริโภคด้านสัญญาที่เหมาะสมในประเทศไทยต่อไป

4.1 การวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับสัญญาและข้อตกลงการให้บริการในธุรกิจที่ให้บริการใน ลักษณะต่อเนื่องในประเทศไทย

4.1.1 ปัญหาที่เกิดจากสัญญาและข้อตกลงการบริการตามกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

จากการศึกษาลักษณะของสัญญา รวมถึงเงื่อนไขและข้อตกลงการให้บริการต่าง ๆ ในสัญญาที่ใช้สำหรับธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องหลายธุรกิจ พบว่า ความเสี่ยงและประเด็น ปัญหาหลักที่สำคัญในการเข้าทำสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่อง คือ ลักษณะของสัญญามักจะมี ข้อตกลงที่กำหนดให้ผู้บริโภคต้องชำระค่าบริการล่วงหน้า และต้องให้ผู้บริโภคต้องผูกพันตามสัญญา ในระยะยาวโดยไม่มีสิทธิเลิกสัญญาหรือกำหนดการเลิกสัญญาแบบมีเงื่อนไข รวมถึงข้อตกลงที่ ผู้ประกอบการกำหนดข้อตกลงที่ไม่เป็นธรรมต่อผู้บริโภคไว้ล่วงหน้าแต่เพียงฝ่ายเดียวในลักษณะของ สัญญาสำเร็จรูปโดยอ้างหลักเสรีภาพในการทำสัญญา ทั้งนี้ ผู้เขียนจะขอวิเคราะห์แยกเป็นประเด็น ดังต่อไปนี้

4.1.1.1 ข้อตกลงที่กำหนดให้ผู้บริโภคต้องชำระค่าบริการล่วงหน้าก่อนการให้บริการ

จากการศึกษาตัวอย่างข้อสัญญาที่ใช้ในธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่อง ในบทที่ 2 พบว่า ผู้ประกอบการส่วนใหญ่มักจะเรียกให้ผู้บริโภคต้องชำระเงินผ่านบัตรเครดิตหรือเงิน สดโดยกำหนดให้มีการชำระค่าบริการทั้งหมดก่อนมีการเข้าใช้บริการตามสัญญา หรือมีการแบ่งชำระ เป็นงวด ๆ ซึ่งเป็นงวดระยะสั้น โดยถึงแม้ว่าในการกำหนดให้ผู้บริโภคต้องชำระราคาล่วงหน้าเหล่านี้ จะเป็นประโยชน์แก่ผู้ประกอบการในแง่ของการจะช่วยป้องกันความเสี่ยงที่ผู้ประกอบการจะไม่ได้รับ ชำระราคาจากผู้บริโภคที่เข้ามาใช้บริการ ประกอบกับผู้ประกอบการจะสามารถนำเงินที่ได้รับชำระ

ราคาล่วงหน้าไปใช้หมุนเวียนในกิจการหรือนำไปลงทุนได้ก่อนเสมือนกับว่าเป็นการระดมทุนอย่างหนึ่งได้ด้วยก็ตาม รวมทั้งอาจเป็นประโยชน์แก่ผู้บริโภคจากการจัดนโยบายการสนับสนุนการขายของผู้ประกอบการในลักษณะต่าง ๆ ซึ่งทำให้ผู้บริโภคได้รับบริการในราคาที่ถูกลงหรือได้สิทธิประโยชน์เพิ่มขึ้นจากการชำระราคาโดยรูปแบบปกติ เช่น ได้ส่วนลด ของแถม หรือสิทธิประโยชน์อื่น ๆ อันเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้ผู้บริโภคตัดสินใจซื้อและชำระค่าสินค้าหรือบริการล่วงหน้า

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าข้อตกลงในลักษณะนี้จะเป็นประโยชน์กับทั้งผู้ประกอบการและผู้บริโภคอยู่ด้วย แต่ข้อตกลงดังกล่าวก็อาจก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมแก่ผู้บริโภคได้เช่นกัน ด้วยเหตุว่าเมื่อผู้บริโภคได้ชำระราคาล่วงหน้าก่อนที่จะได้รับบริการตามสัญญาทั้งหมดแล้ว อาจมีแนวโน้มที่ผู้ประกอบการจะไม่ปฏิบัติตามชำระหนี้หรือปฏิบัติชำระหนี้ไม่ถูกต้องตามสัญญาได้รวมทั้งทำให้ผู้บริโภคนั้นมีอำนาจในการต่อรองกับผู้ประกอบการได้น้อยลงเพราะได้ชำระราคาให้แก่ผู้ประกอบการไปทั้งหมดแล้ว นอกจากนี้ ในกรณีที่จะต้องมีการมีข้อโต้แย้งหรือข้อพิพาทระหว่างคู่สัญญาซึ่งเป็นเหตุให้ผู้ประกอบการต้องมีหน้าที่คืนเงินค่าบริการหรือค่าใช้จ่ายที่ผู้บริโภคได้ชำระไปล่วงหน้า ผู้บริโภคก็มีโอกาสที่จะได้รับเงินค่าสินค้าและบริการคืนด้วยความยากลำบากมากยิ่งขึ้นด้วย

เนื่องด้วยธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องสามารถหมายความรวมถึงธุรกิจหลากหลายประเภทได้ และลักษณะของสัญญาและข้อตกลงเงื่อนไขการให้บริการในแต่ละประเภทธุรกิจนั้น เช่น สัญญาให้บริการเสริมความงามและบริการลดน้ำหนัก สัญญาให้บริการสถานออกกำลังกาย ซึ่งสัญญานั้นมักประกอบไปด้วยลักษณะของสัญญาหลายเรื่องรวมอยู่ด้วยกันทั้งการซื้อขาย จ้างทำของ ซึ่งเมื่อพิจารณาโดยรวมของสัญญาแล้วไม่เข้าลักษณะของสัญญาต่างตอบแทนตามลักษณะใดลักษณะหนึ่งของเอกเทศสัญญาตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ได้ ดังนั้น สัญญาที่ใช้ในธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องจึงมีลักษณะเป็นสัญญาต่างตอบแทนรูปแบบหนึ่งอันเป็นสัญญาไม่มีชื่อ โดยผู้ประกอบการและผู้บริโภคต่างก็อยู่ในฐานะเป็นเจ้าของหนี้และลูกหนี้ซึ่งกันและกัน แต่เนื่องจากข้อตกลงในการให้ผู้บริโภคต้องมีการชำระค่าบริการล่วงหน้าก่อนการเข้ารับบริการ จึงเป็นปัญหาทางกฎหมายว่าในกรณีที่มีข้อพิพาทเกี่ยวกับการไม่ปฏิบัติตามชำระหนี้ระหว่างคู่สัญญาต่างตอบแทนนั้น ผู้บริโภคก็มีอาจใช้สิทธิหน่วงการปฏิบัติการชำระหนี้ของตนจนกว่าอีกฝ่ายจะชำระหนี้หรือขอปฏิบัติการชำระหนี้ตอบแทนตามมาตรา 369 ได้เลย ส่งผลให้ผู้บริโภคมีอำนาจต่อรองที่น้อยลงหากเกิดกรณีที่ผู้ประกอบการไม่ยอมปฏิบัติตามชำระหนี้ให้แก่ผู้บริโภคตามสัญญา

4.1.1.2 ข้อตกลงที่กำหนดระยะเวลาผูกพันตามสัญญาในระยะยาว โดยไม่เปิดช่องให้ผู้บริโภคมีสิทธิการเลิกสัญญาได้หรือกำหนดสิทธิเลิกสัญญาโดยมีเงื่อนไข

จากตัวอย่างข้อสัญญาและข้อตกลงการให้บริการที่ผู้เขียนได้ศึกษามาในบทที่ 2 นั้น ปรากฏว่า ธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องส่วนใหญ่จะมีลักษณะที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ มีการตกลงผูกพันระยะเวลาในการใช้บริการอย่างต่อเนื่องเป็นระยะเวลาที่ยาวนาน ซึ่งภายหลังจากที่ผู้บริโภคมีการชำระค่าบริการล่วงหน้าให้แก่ผู้ประกอบการไปแล้ว ผู้ประกอบการย่อมมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามการชำระหนี้ตอบแทนแก่ผู้บริโภคตามสัญญาด้วยการให้บริการอย่างต่อเนื่องกันไปจนครบกำหนดระยะเวลาผูกพันตามสัญญา ซึ่งส่วนมากผู้ประกอบการจะกำหนดข้อตกลงในลักษณะที่ให้ผู้บริโภคต้องผูกพันใช้บริการในระยะยาวคราวเดียวตั้งแต่เริ่มแรก เช่น กำหนด 1 ปี หรือ 3 ปี หรือ 5 ปี ซึ่งกรณีเช่นนี้ผู้บริโภคมีความเสี่ยงต่อการที่ผู้ประกอบการจะไม่สามารถให้บริการได้ตามสัญญาหรือให้บริการตามสัญญาได้ไม่ถูกต้องตามที่ได้ตกลงกันไว้ได้ตลอดระยะเวลาที่ยาวนานของสัญญารวมทั้งในระหว่างอายุสัญญาที่คู่สัญญาได้ผูกพันกันนั้น อาจมีเหตุการณ์หรือสถานการณ์ใด ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป อันมีเหตุจำเป็นและสมควรที่ทำให้ผู้บริโภคไม่อาจเข้ารับบริการได้ตามสัญญาหรือมีความยากลำบากในการเข้าใช้บริการ ซึ่งกรณีอาจจะไม่เป็นธรรมหากผู้บริโภคยังคงต้องผูกพันตามสัญญาและต้องรับผิดชอบค่าบริการที่ตนเองมีอาจเข้ารับบริการได้ต่อไปจนครบระยะเวลาตามสัญญา

นอกจากนี้ ในสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องที่มีระยะเวลาการให้บริการในระยะยาว มักจะมีได้เปิดช่องให้ผู้บริโภคมีสิทธิเลิกสัญญาไว้ในสัญญาแต่ประการใด ดังนั้นหากคู่สัญญาได้กำหนดสิทธิเกี่ยวกับการเลิกสัญญาไว้ในสัญญาแล้ว และไม่เข้ากรณีตามที่กฎหมายได้กำหนดให้สิทธิในการเลิกสัญญาไว้สำหรับฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดไม่ชำระหนี้หรือชำระหนี้ไม่ถูกต้อง ตามมาตรา 387 หรือกรณีระยะเวลาเป็นสาระสำคัญและมีได้ชำระหนี้ภายในระยะเวลานั้น ตามมาตรา 388 หรือกรณีชำระหนี้เป็นการพ้นวิสัย ตามมาตรา 389 คู่สัญญาฝ่ายผู้บริโภคก็จำเป็นต้องผูกพันตามสัญญาต่อไป โดยผู้บริโภคยังคงมีความเสี่ยงในการใช้บริการที่ต่อเนื่องและยาวนานนั้นอยู่ตลอดเวลา และมีอาจจะใช้สิทธิเลิกสัญญาแต่ฝ่ายเดียวโดยคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งไม่ยินยอมได้ เว้นเสียแต่ว่าจะเป็น การตกลงร่วมกันโดยคู่สัญญาทั้งสองฝ่ายเพื่อเลิกสัญญา โดยถึงแม้กรณีจะมีเหตุอันจำเป็นและสมควรเกิดขึ้นอันควรเปิดช่องให้ผู้บริโภคสามารถใช้สิทธิเลิกสัญญาได้เพื่อความเป็นธรรม เช่น ผู้บริโภคเกิด

อุบัติเหตุหรือเจ็บป่วยจนไม่อาจเข้ารับบริการตามสัญญาได้ต่อไป ย้ายถิ่นที่อยู่โดยไม่สะดวกเข้ารับบริการได้อีก ก็ไม่อาจทำได้เพราะข้อตกลงในสัญญาระหว่างคู่สัญญาและกฎหมายนั้นไม่ได้เปิดช่องให้ใช้สิทธิเลิกสัญญาสำหรับกรณีนี้ได้

อย่างไรก็ตาม ยังมีผู้ประกอบการบางรายก็ได้กำหนดสิทธิเลิกสัญญาไว้ให้แก่ผู้บริโภคแต่มีเงื่อนไขในการให้สิทธิเลิกสัญญาบางประการ ซึ่งพิจารณาตามมาตรา 386 ผู้บริโภคก็อาจมีสิทธิเลิกสัญญาได้ตามที่สัญญาได้กำหนดให้สิทธิไว้ แต่ในทางปฏิบัติ นั้น มีปัญหาคือผู้ประกอบการก็มักจะมีข้อตกลงเกี่ยวกับระยะเวลาผูกพันขั้นต่ำ ซึ่งหากผู้บริโภคบอกเลิกสัญญาในระหว่างช่วงเวลาดังกล่าว ผู้บริโภคก็ต้องชำระค่าบริการไปจนกว่าจะครบกำหนดเวลาทั้งที่มีได้ใช้บริการ หรือผู้ให้บริการจะต้องเสียค่าธรรมเนียมหรือค่าใช้จ่ายในการบอกเลิกสัญญาเป็นจำนวนมากซึ่งมีมูลค่าสูงหรือเทียบเท่ากับมูลค่าค่าบริการที่ยังมิได้ใช้บริการนั้น เช่น สัญญาให้บริการสถานออกกำลังกายมีข้อตกลงว่าให้ผู้ให้บริการจะต้องผูกพันขั้นต่ำเป็นเวลา 12 เดือน และมีข้อตกลงว่าหากผู้ให้บริการบอกเลิกสัญญาก่อนครบกำหนด จะต้องชำระค่าบริการต่อไปเรื่อย ๆ จนกว่าจะครบกำหนดเวลา กรณีที่ผู้ให้บริการบอกเลิกเมื่อเวลาผ่านไป 4 เดือน ผู้ให้บริการก็ต้องชำระค่าบริการรายเดือนของเดือนที่ 5 ถึงเดือนที่ 12 ทั้งที่ผู้ให้บริการมิได้ใช้บริการในเดือนที่ 5 ถึงเดือนที่ 12 เลยก็ตาม หรืออีกตัวอย่างหนึ่ง ในสัญญาให้บริการออกกำลังกายมีข้อตกลงให้ผู้ให้บริการจะต้องผูกพันขั้นต่ำเป็นเวลา 12 เดือน และมีข้อตกลงว่าหากผู้ให้บริการบอกเลิกสัญญาก่อนครบกำหนดเวลา จะต้องเสียค่าธรรมเนียมบอกเลิกสัญญาเป็นเงินจำนวน 10,000 บาท (ไม่รวมภาษีมูลค่าเพิ่ม) กรณีที่ผู้ให้บริการบอกเลิกสัญญาเมื่อเวลาผ่านไป 4 เดือน ก็จะต้องชำระเงินให้แก่ผู้ประกอบการเป็นจำนวน 10,000 บาท พร้อมภาษีมูลค่าเพิ่ม ไปโดยไม่ได้รับสิ่งใดตอบแทน ซึ่งกรณีดังกล่าวแม้สัญญาจะมีการตกลงเปิดช่องให้สิทธิเลิกสัญญาแก่ผู้บริโภคไว้ แต่ข้อตกลงที่มีเงื่อนไขในลักษณะนี้ก็อาจจะสร้างความไม่เป็นธรรมแก่ผู้บริโภคทั้งที่ไม่ได้ใช้บริการจนครบกำหนดระยะเวลา แต่ต้องเสียเงินค่าปรับในมูลค่าสูง เป็นต้น

4.1.1.3 ข้อตกลงที่ผู้ประกอบการกำหนดไว้ล่วงหน้าแต่เพียงฝ่ายเดียวในลักษณะของสัญญาสำเร็จรูปโดยอ้างเสรีภาพในการทำสัญญา

เนื่องจากประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ค่อนข้างเปิดกว้างในการให้ คู่สัญญาสามารถทำความตกลงระหว่างกันได้อย่างเสรี ผู้ประกอบการจึงมักอ้างเอาหลักเสรีภาพในการ ทำสัญญา (Freedom of Contract) และอิสระในทางแพ่งประกอบกับแนวคิดตามหลักความ คัดดีสิทธิ์ในการแสดงเจตนา (Autonomy of Will) ตามมาตรา 150 และมาตรา 150 มาใช้ในการเข้า ทำความตกลงกับผู้บริโภคเป็นสัญญาที่มีความชอบธรรมและใช้บังคับได้ตามกฎหมายภายใต้ประมวล กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ โดยในปัจจุบันปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม คือ อำนาจต่อรองที่ไม่เท่าเทียมของ ผู้ประกอบการและผู้บริโภคในการเข้าทำสัญญา ก่อให้เกิดการเข้าทำสัญญาที่ไม่เท่าเทียมและผู้บริโภค ไม่สามารถขัดขึ้นหรือต่อรองในการผูกพันตามเนื้อหาของสัญญานั้นได้อย่างแท้จริง อาจด้วยเหตุ เป็นสัญญามาตรฐาน หรือผู้ประกอบการไม่ยินยอมให้มีการแก้ไขข้อสัญญาหรือเงื่อนไขในสัญญาก็ตาม และแม้ว่าสภาพความเป็นจริงจะมีผู้ประกอบการที่ให้บริการอย่างหลากหลายซึ่งผู้บริโภคก็มีสิทธิ ศึกษาเงื่อนไขการให้บริการและเลือกใช้บริการได้ตามความพึงพอใจ แต่ข้อตกลงและเงื่อนไขในการ ให้บริการส่วนมาก ก็ยังคงมีปัญหาในความเป็นธรรมของข้อตกลงเช่นว่านั้น อันทำให้ผู้บริโภคไม่ สามารถหลีกเลี่ยงในการต้องผูกพันและยอมรับเงื่อนไขในข้อตกลงการใช้บริการนั้นได้เลย

การนำเอาหลักกฎหมายในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์หลาย ลักษณะบังคับ อันได้แก่ เรื่องนิติกรรมสัญญาและหนี้ ซึ่งมีขอบข่ายที่ใช้อยู่บังคับกับสัญญาที่ ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องโดยเฉพาะที่จะสามารถให้ความคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภคจากการเข้าทำ สัญญาประเภทนี้ได้เหมาะสม ประกอบกับเจตนารมณ์ของบทบัญญัติในกฎหมายดังกล่าวถูก กำหนดขึ้นมาเพื่อบังคับใช้กับนิติกรรมสัญญาที่คู่สัญญานั้นมีสถานะที่เท่าเทียมกัน ทั้งในด้านความรู้ ความสามารถและอำนาจทางเศรษฐกิจที่อยู่ในระดับเดียวกันอันจะสามารถเจรจาต่อรองและกำหนด รายละเอียดในสัญญาเพื่อให้เป็นธรรมตามเจตนาของคู่สัญญาทั้งสองฝ่าย แต่ในเมื่อสัญญาที่ใช้ใน ธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องส่วนมากเป็นสัญญาที่ให้บริการระหว่างคู่สัญญาที่เป็น ผู้ประกอบการกับผู้บริโภคซึ่งมีสถานะไม่เท่าเทียมกัน มีระดับความรู้ความสามารถ และอำนาจทาง เศรษฐกิจที่ไม่เท่าเทียมกัน และผู้บริโภคมักถูกเอาเปรียบจากข้อกำหนดต่างๆในสัญญาสำเร็จรูปนั้น ดังนั้น การจะนำประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาปรับใช้จึงยังไม่เพียงพอต่อการคุ้มครองผู้บริโภค ในการเข้าทำสัญญาให้บริการนี้ เนื่องจากยังไม่ปรากฏว่ามีกลไกใดที่จะสามารถนำมาใช้ป้องกันความ เสี่ยงและเยียวยาความเสียหายของผู้บริโภคจากการเข้าทำสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องซึ่ง

ผู้บริโภคต้องมีความผูกพันตามข้อตกลงในสัญญาสำเร็จรูปที่ผูกเอาเปรียบตามที่ได้ตกลงกันไว้ได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ ยังมีข้อจำกัดในเรื่องของกระบวนการเรียกร้องสิทธิและความเป็นธรรมตามกฎหมายฉบับนี้ ซึ่งผู้บริโภคต้องร้องต่อศาลซึ่งต้องใช้ระยะเวลาที่ยาวนานอีกประการหนึ่งด้วย

4.1.2 ปัญหาที่เกิดจากสัญญาและข้อตกลงการบริการตามกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค

4.1.2.1 ปัญหาเกี่ยวกับสัญญาและข้อตกลงการบริการภายใต้พระราชบัญญัติว่าด้วยข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม พ.ศ. 2540

จากการศึกษาตัวอย่างข้อสัญญาและข้อกำหนดเงื่อนไขการใช้บริการจากหลายธุรกิจที่มีการให้บริการในลักษณะต่อเนื่อง พบว่า ผู้ประกอบการและผู้บริโภคมีการเข้าทำสัญญาที่มีแนวโน้มก่อให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรมในหลายเรื่อง โดยที่สัญญาดังกล่าวมักจะมีลักษณะเป็นของสัญญาสำเร็จรูปที่มีการกำหนดข้อตกลงและเงื่อนไขฝ่ายเดียวโดยผู้ประกอบการซึ่งมีอำนาจต่อรองสูงกว่าผู้บริโภค และมักจะมีลักษณะที่ทำให้ผู้บริโภคจะต้องปฏิบัติหน้าที่หรือรับภาระเกินกว่าที่วิญญูชนจะพึงคาดหมายได้ตามปกติ รวมทั้งมีแนวโน้มให้ผู้ประกอบการได้เปรียบหรือผู้บริโภคซึ่งเป็นคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งเกินสมควร ซึ่งเข้าลักษณะของข้อตกลงตามมาตรา 4 วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม พ.ศ. 2540

ทั้งนี้ เมื่อวิเคราะห์ลักษณะของข้อตกลงสำหรับธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องตามที่ผู้เขียนได้กล่าวไว้ในบทที่ 2 โดยเปรียบเทียบกับข้อตกลงที่อาจถือได้ว่าทำให้ได้เปรียบคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่ง ตามความในมาตรา 4 วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม พ.ศ. 2540 จะเห็นได้ว่าข้อตกลงสำหรับธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องเข้าลักษณะข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรมในหลายประเด็น ดังต่อไปนี้

1) ข้อตกลงยกเว้นหรือจำกัดความรับผิดชอบที่เกิดจากการผิดสัญญา (มาตรา 4 วรรคสาม (1))

สัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่อง มักจะประกอบไปด้วย ส่วนสำคัญสามส่วน ได้แก่ ส่วนที่หนึ่ง รายละเอียดและข้อมูลส่วนตัวของผู้บริโภคและผู้ประกอบการ ส่วนที่สอง ข้อตกลงสาระสำคัญในการให้บริการ และ ส่วนที่สาม ข้อกำหนดและเงื่อนไขการเป็นสมาชิก

หรือการใช้บริการอื่น ๆ ที่ ซึ่งใน ส่วนที่สองและส่วนที่สามนี้มักจะมีข้อตกลงยกเว้นหรือจำกัดความรับผิดชอบที่เกิดจากการผิดสัญญา

ตัวอย่างเช่น

ก) ข้อกำหนดสงวนสิทธิผู้ประกอบการในการไม่เงินคืนค่าบริการแก่ผู้บริโภค หรือข้อกำหนดห้ามผู้บริโภคเรียกคืนเงินค่าบริการไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน ซึ่งผู้ประกอบการจะบังคับให้ผู้บริโภคยังคงต้องชำระค่าบริการ แม้ว่าผู้ประกอบการผิดสัญญาหรือไม่ ปฏิบัติการชำระหนี้ตามสัญญาต่างตอบแทน

ข) ข้อกำหนดสงวนสิทธิของผู้ประกอบการในการย้ายสถานที่ หรือปิดทำการชั่วคราว ซึ่งมักจะกำหนดให้ผู้บริโภคต้องยอมรับเงื่อนไขในการย้ายสถานที่หรือปิดทำการชั่วคราว ทั้งที่ในระหว่างการย้ายสถานที่ หรือปิดทำการชั่วคราว ผู้ประกอบการไม่สามารถปฏิบัติการชำระหนี้ตอบแทนผู้บริโภคได้อันถือเป็นการผิดสัญญา ผู้บริโภคก็จำเป็นต้องยอมรับเงื่อนไขนั้นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ทั้งยังอาจไม่ได้รับการชดเชยความเสียหายที่เกิดขึ้นจากไม่ปฏิบัติการชำระหนี้ดังกล่าวจากผู้ประกอบการ

ค) ข้อตกลงยกเว้นความรับผิดชอบของผู้ประกอบการ หรือข้อตกลงให้ผู้บริโภคยอมรับความเสี่ยงภัยเอง ซึ่งผู้ประกอบการมักจะกำหนดข้อยกเว้นความรับผิดชอบของตนเองเอาไว้ แม้แต่จะเป็นกรณีที่ผู้บริโภคบาดเจ็บ หรือเกิดความเสียหายใด ๆ ต่อผู้บริโภค จากการให้บริการหรือจากอุปกรณ์ของผู้ประกอบการ หรือจากพฤติกรรมอื่นใดที่ผู้ประกอบการสมควรเป็นผู้รับผิดชอบ

2) ข้อตกลงให้ต้องรับผิดชอบหรือรับภาระมากกว่าที่กฎหมายกำหนด

(มาตรา 4 วรรคสาม (2))

ตัวอย่างเช่น

ข้อตกลงเกี่ยวกับสิทธิการเลิกสัญญาโดยมีเงื่อนไข หรือกำหนดสิทธิเลิกสัญญาของผู้ประกอบการแต่ฝ่ายเดียวโดยไม่เปิดช่องให้ผู้บริโภคมีสิทธิเลิกสัญญาได้เลย โดยลักษณะของข้อสัญญาดังกล่าวมักจะกำหนดให้ผู้บริโภคยังคงต้องชำระหนี้เงินตามสัญญาไม่ว่าในกรณีใด ๆ ซึ่งรวมถึงกรณีที่ผู้ประกอบการไม่ปฏิบัติการชำระหนี้ เช่น ปิดสถานประกอบการชั่วคราว หรือชำระหนี้ไม่ถูกต้อง เช่น ไม่ได้จัดเตรียมอุปกรณ์ให้ถูกต้องตรงตามที่ระบุไว้ในสัญญา ซึ่งผู้บริโภคควรจะ

มีสิทธิเลิกสัญญาโดยชอบด้วยกฎหมาย และผู้ประกอบการอีกฝ่ายมีหน้าที่จะต้องคืนเงินให้ผู้บริโภค ตามหลักกฎหมายว่าด้วยการกลับคืนสู่ฐานะเดิม ดังนั้น ข้อตกลงการให้บริการในลักษณะนี้ก็ถือได้ว่าเป็นข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรมเช่นกัน

3) ข้อตกลงให้สัญญาสิ้นสุดโดยไม่มีเหตุผลอันสมควรหรือให้สิทธิบอกเลิก สัญญาได้โดยอีกฝ่ายหนึ่งมิได้ผิดสัญญาในข้อสาระสำคัญ (มาตรา 4 วรรคสาม (3))

ตัวอย่างเช่น

ก) ข้อตกลงเกี่ยวกับสิทธิการเลิกสัญญาโดยมีเงื่อนไข หรือ กำหนดสิทธิเลิกสัญญาของผู้ประกอบการแต่ฝ่ายเดียวโดยไม่เปิดช่องให้ผู้บริโภคมีสิทธิเลิกสัญญาได้เลย ซึ่งมักจะกำหนดให้ผู้ประกอบการสามารถเลิกสัญญาได้อย่างเสรี ในขณะที่ผู้บริโภคอาจไม่มีสิทธิเลิกสัญญา หรือมีสิทธิแต่ต้องชำระหนี้ให้ผู้ประกอบการครบถ้วน ซึ่งไม่เป็นธรรมต่อผู้บริโภคเป็นอย่างยิ่ง

ข) ข้อกำหนดสงวนสิทธิของผู้ประกอบการที่จะยกเลิกความเป็นสมาชิกของผู้บริโภค โดยผู้ประกอบการมักจะมีการกำหนดหนดให้สิทธิตนเองสามารถยกเลิกสมาชิกภาพของผู้บริโภค หรือยกเลิกสัญญาได้ไม่ว่าในกรณีใด ๆ ภายใต้เงื่อนไขที่ผู้ประกอบการกำหนด หรือเงื่อนไขดังกล่าวปราศจากเหตุผลอันสมควร เช่น การกำหนดสงวนสิทธิในการยกเลิกสมาชิกภาพภายใต้เงื่อนไขใด ๆ ของผู้ประกอบการซึ่งไม่ได้มีการประกาศแจ้งให้ผู้บริโภครับทราบอย่างชัดเจน หรืออาจเป็นกรณีที่ผู้บริโภคสมัครใช้บริการสถานออกกำลังกายและมีการมอบสิทธิให้บุคคลอื่นเข้ามาใช้บริการแทน ผู้ประกอบการอาจมักจะกำหนดให้ยกเลิกสัญญาได้ทันที ทั้งที่เมื่อพิจารณาลักษณะของสิทธิการรับบริการตามสัญญา สิทธิดังกล่าวไม่ใช่สิทธิเฉพาะตัวอันไม่อาจโอนได้ ดังนั้น การกำหนดให้ยกเลิกสัญญาได้ทันทีอาจถือเป็นการทำให้สัญญาสิ้นสุดโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร

4) ข้อตกลงให้สิทธิที่จะไม่ปฏิบัติตามสัญญาข้อหนึ่งข้อใด หรือปฏิบัติตามสัญญาในระยะเวลาที่ล่าช้าได้โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร (มาตรา 4 วรรคสาม (4))

ตัวอย่างเช่น

กรณีของข้อกำหนดสงวนสิทธิของผู้ประกอบการในการย้ายสถานที่ หรือปิดทำการชั่วคราว ก็ถือเป็นข้อตกลงที่เข้าลักษณะข้อตกลงให้สิทธิที่จะไม่ปฏิบัติตามสัญญาข้อหนึ่งข้อใด หรือปฏิบัติตามสัญญาในระยะเวลาที่ล่าช้าโดยไม่มีเหตุอันสมควรได้ เนื่องจากโดยมากแล้ว

ข้อสัญญาจะมีลักษณะเป็นการให้สิทธิผู้ประกอบการหยุดให้บริการโดยเสรีและไม่มีการกำหนดระยะเวลาในการกลับมาให้บริการ แต่ผู้บริโภคยังคงต้องยอมรับเงื่อนไขดังกล่าว

5) ข้อตกลงให้สิทธิคู่สัญญาฝ่ายหนึ่งเรียกร้องหรือกำหนดให้อีกฝ่ายหนึ่งต้องรับภาระเพิ่มขึ้นมากกว่าภาระที่เป็นอยู่ในเวลาทำสัญญา (มาตรา 4 วรรคสาม (5))

ตัวอย่างเช่น

ก) ข้อกำหนดที่ให้ผู้บริโภครับทราบและตกลงปฏิบัติตามเงื่อนไขการใช้บริการที่ระบุในสัญญา รวมถึงที่ผู้ประกอบการจะได้มีการประกาศแก้ไขในอนาคตและเอกสารอื่นของผู้ประกอบการ ทั้งที่จะได้แจ้งและไม่แจ้งให้ทราบ

ข) ข้อกำหนดสงวนสิทธิให้ผู้ประกอบการธุรกิจสามารถเปลี่ยนแปลงอัตราค่าใช้บริการ หรือเงื่อนไขต่าง ๆ ได้โดยไม่ต้องแจ้งให้ผู้บริโภคทราบล่วงหน้า

โดยข้อตกลงหรือข้อกำหนดทั้งสองประเภท มักมีลักษณะเป็นการกำหนดภาระให้ผู้บริโภคต้องรับภาระเพิ่มขึ้น กล่าวคือ ผู้ประกอบการมักจะกำหนดให้สิทธิตนเองสามารถเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขใด ณ เวลาใดก็ได้ โดยไม่คำนึงว่าจะเป็นการเพิ่มภาระให้แก่ผู้บริโภคเกินสมควรหรือไม่ เช่น สามารถเปลี่ยนแปลงอัตราค่าบริการ สถานที่ให้บริการ หรือมีเงื่อนไขเพิ่มเติมที่ทำให้ผู้บริโภคต้องรับภาระเพิ่มขึ้นกว่าขณะทำสัญญา ดังนั้นจึงถือเป็นข้อตกลงที่มีลักษณะไม่เป็นธรรมเช่นเดียวกัน

ตามที่คุณเขียนไว้วิเคราะห์สัญญาให้บริการในลักษณะต่อเนื่องข้างต้น จะเห็นได้ว่า ลักษณะข้อตกลงทำให้ผู้ประกอบการซึ่งเป็นฝ่ายที่มีอำนาจต่อรองสูงกว่าได้เปรียบผู้บริโภคเกินควร ก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมต่อผู้บริโภคในการผูกพันตามสัญญาดังกล่าว และแม้ว่าสัญญาให้บริการในลักษณะต่อเนื่องเป็นสัญญาที่เข้าลักษณะของสัญญาสำเร็จรูปตามพระราชบัญญัติว่าด้วยข้อสัญญาที่เป็นธรรม พ.ศ. 2540 ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการเยียวยาผู้บริโภคซึ่งมีฐานะเป็นคู่สัญญาฝ่ายที่มีอำนาจต่อรองน้อยกว่าผู้ประกอบการให้ไม่ต้องรับผลที่ไม่เป็นธรรมอันเกิดจากสัญญา โดยวางมาตรการให้ศาลสามารถใช้ดุลพินิจกำหนดให้สัญญาในลักษณะดังกล่าวมีผลบังคับได้เท่าที่เป็นธรรมและพอสมควรแก่กรณี แต่พระราชบัญญัติว่าด้วยข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม พ.ศ. 2540 ก็ยังมีปัญหาในเชิงการบังคับใช้ เนื่องจากยังมีข้อถกเถียงเชิงวิชาการว่าจะต้องมีการบังคับผลของสัญญาอย่างไรจึงจะถือว่า “เป็นธรรมและพอสมควรแก่กรณี” เพราะในข้อเท็จจริงเดียวกัน ผู้พิพากษาแต่ละท่านหรือแต่

ละศาลอาจตัดสินหรืออาจกำหนดแตกต่างกันไปในลักษณะของอัตวิสัย (subjective) ของผู้พิพากษา แต่ละท่าน¹ ซึ่งอาจมีความไม่แน่นอนอันจะทำให้การอำนวยความสะดวกเฉพาะคดีอาจกลายเป็นการสร้างความไม่ยุติธรรมแก่ประชาชนโดยส่วนรวมได้ และเป็นการให้ศาลผู้ซึ่งเป็นหน่วยงานหนึ่งของการใช้อำนาจอรัฐเข้าไปแทรกแซงเสรีภาพในการทำสัญญาของคู่สัญญาซึ่งเป็นเอกชนภายหลังจากที่สัญญาได้เกิดแล้วมากเกินไปได้² นอกจากนี้ การใช้กฎหมายดังกล่าวยังเป็นการเยียวยาผู้บริโภคหลังจากที่ได้มีการทำสัญญาไปแล้วอันจะต้องใช้มาตรการเยียวยาดังกล่าวผ่านทางศาลเท่านั้น ซึ่งในทางปฏิบัติแล้วผู้บริโภคมักไม่ต้องการดำเนินการยื่นฟ้องร้องต่อศาล เพราะใช้ระยะเวลายาวนาน และผู้บริโภคไม่ได้มีความรู้หรือความเชี่ยวชาญในการฟ้องร้องดำเนินคดีอยู่แล้ว

ดังนั้น หลักเกณฑ์และมาตรการตามพระราชบัญญัติว่าด้วยข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม พ.ศ. 2540 จึงเป็นเพียงมาตรการเยียวยาผู้บริโภคในเชิงแก้ไขเมื่อมีความเสียหายเกิดขึ้นแล้วเท่านั้นและต้องมีการนำคดีขึ้นสู่ศาลเพื่อให้ศาลวินิจฉัยความไม่เป็นธรรมของข้อสัญญาเสมอ กรณีจึงอาจยังไม่เพียงพอและเหมาะสมต่อการคุ้มครองผู้บริโภคให้ได้รับความเป็นธรรมจากการเข้าทำสัญญาให้บริการในลักษณะต่อเนื่อง

4.1.2.2 ปัญหาเกี่ยวกับสัญญาและข้อตกลงการบริการภายใต้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522

จากการศึกษาในบทที่ 2 เกี่ยวกับกลไกและมาตรการทางกฎหมายที่ใช้ในการให้ความคุ้มครองผู้บริโภคดีด้านสัญญาภายใต้กฎหมายฉบับนี้ พบว่า มีการกำหนดมาตรการในการให้ความคุ้มครองและเยียวยาความเสียหายให้แก่ผู้บริโภคที่ดีในระดับหนึ่ง โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยตรงได้แก่ คณะกรรมการว่าด้วยสัญญา ซึ่งเป็นคณะกรรมการเฉพาะเรื่องตามที่กำหนดในกฎหมายฉบับนี้³ สามารถการออกประกาศคณะกรรมการว่าด้วยสัญญาในการให้ความคุ้มครองผู้บริโภคดีด้านสัญญา

¹ พรชัย วิวัฒน์ภทกุล, “พระราชบัญญัติว่าด้วยข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม กับผลกระทบต่อธุรกิจการเงิน,” วารสารนิติศาสตร์ 28, 2 (2541): 281.

² ศนันท์ภรณ์ โสทธิพันธ์, คำอธิบายนิติกรรม-สัญญา, พิมพ์ครั้งที่ 17. (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2556), หน้า 512.

³ พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 มาตรา 14

โดยอาศัยตามมาตรา 35 ทวิ และ มาตรา 35 เบญจ ในการควบคุมธุรกิจหลากหลายประเภท แต่อย่างไรก็ดีสำหรับธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องนั้น มีเพียงธุรกิจให้บริการออกกำลังกาย (ฟิตเนส) และธุรกิจการให้บริการจัดสรรเวลาเข้าใช้สถานที่พัก (Time share) ที่คณะกรรมการว่าด้วยสัญญาได้ประกาศควบคุมสัญญาของธุรกิจทั้งสองประเภทอย่างชัดเจน* จึงอาจกล่าวได้ว่า มาตรการคุ้มครองผู้บริโภคด้านสัญญาที่มีอยู่ยังไม่ครอบคลุมธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องอื่น ๆ อีกหลายประเภทธุรกิจ ซึ่งมีลักษณะรูปแบบการเข้าทำสัญญาในทำนองเดียวกันกับธุรกิจประเภทที่คณะกรรมการว่าด้วยสัญญาได้ประกาศควบคุมธุรกิจนั้นและมีโอกาสที่จะอาจเกิดปัญหาในลักษณะทำนองเดียวกันได้

นอกจากนี้ เมื่อวิเคราะห์ลักษณะของข้อตกลงสำหรับธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องเปรียบเทียบกับมาตรการในการให้ความคุ้มครองผู้บริโภคตามที่คณะกรรมการว่าด้วยสัญญาได้ออกประกาศไว้ตามที่ผู้เขียนได้ศึกษาในบทที่ 2 พบว่ามาตรการในการควบคุมสัญญาในประกาศที่ควบคุมธุรกิจดังกล่าวยังขาดมาตรการที่จะแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากสัญญาของธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่อง เช่น ไม่มีการกำหนดระยะเวลาขั้นสูงในการทำสัญญา หรือการจำกัดมูลค่าในการชำระค่าบริการล่วงหน้า หรือมาตรการในการคืนเงินหรือคืนสินค้าที่เกี่ยวข้องกับสัญญารวมถึงการกำหนดให้สิทธิในการเลิกสัญญาแก่ผู้บริโภคในกรณีที่มีเหตุจำเป็นอันสมควรอื่น ๆ นอกเหนือไปจากเหตุเลิกสัญญาตามกฎหมายทั่วไป โดยผู้เขียนขอสรุปเป็นประเด็นดังต่อไปนี้

1) ข้อตกลงที่กำหนดให้ผู้บริโภคต้องชำระค่าบริการล่วงหน้าก่อนการใช้บริการและข้อตกลงการคืนเงินค่าบริการ

ข้อตกลงที่กำหนดให้ผู้บริโภคต้องชำระค่าบริการล่วงหน้าทั้งหมดก่อนการใช้บริการมักจะก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อผู้บริโภคเป็นอย่างมาก เนื่องจากเมื่อผู้บริโภคได้ชำระราคาล่วงหน้าไปแล้วเป็นจำนวนมาก แรงจูงใจของผู้ประกอบการในการรักษาคุณภาพการให้บริการอาจมีแนวโน้มที่จะน้อยลง และส่งผลให้การให้บริการนั้นไม่ได้คุณภาพ รวมถึงกรณีที่ผู้บริโภคไม่ได้รับการให้บริการที่ถูกต้องเหมาะสมและต้องการยุติการรับบริการนั้น ผู้ประกอบการบางรายมักจะ

* ตามประกาศคณะกรรมการว่าด้วยสัญญา เรื่อง ให้ธุรกิจการให้บริการออกกำลังกายเป็นธุรกิจที่ควบคุมสัญญา พ.ศ. 2554 และ ประกาศคณะกรรมการว่าด้วยสัญญา เรื่อง ให้ธุรกิจการให้บริการจัดสรรเวลาเข้าใช้สถานที่พักเป็นธุรกิจที่ควบคุมสัญญา พ.ศ. 2556

กำหนดเงื่อนไขการขอคืนเงินค่าบริการอย่างยากลำบาก หรือกำหนดเงื่อนไขที่ผู้บริโภคไม่สามารถรับเงินค่าบริการในส่วนที่ไม่ได้ใช้บริการคืนได้ ส่งผลกระทบให้ผู้บริโภคมีอาจได้รับเงินค่าบริการที่ตนได้ชำระไว้แล้วล่วงหน้าคืนได้หรือได้รับคืนได้โดยล่าช้า ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาประกาศของคณะกรรมการคุ้มครองสัญญาทั้งสองฉบับ พบว่า มีการกำหนดเรื่องการคืนเงินให้แก่ผู้บริโภคไว้ภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด แต่ปัจจุบันก็ยังประสบปัญหาข้อร้องเรียนในการคืนเงินค่าบริการอยู่เช่นเดิม กรณีจึงยังมีอาจแก้ไขปัญหานี้ได้อย่างเหมาะสม ซึ่งหากพิจารณาตามกฎหมายในต่างประเทศ จะมีการใช้กลไกในการจำกัดจำนวนเงินสูงสุดที่สามารถเรียกให้ผู้บริโภคชำระล่วงหน้า เพื่อลดความเสี่ยงที่ผู้บริโภคจะนำเงินค่าบริการจำนวนมากที่ตนยังมีได้มีการรับการปฏิบัติการชำระหนี้จากผู้บริโภคไปไว้กับผู้ประกอบการทั้งหมด

อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่าการจำกัดจำนวนเงินสูงสุดที่สามารถเรียกให้ผู้บริโภคชำระล่วงหน้าได้จะไม่สามารถแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการคืนเงินค่าบริการและการรักษาคุณภาพการให้บริการของผู้ประกอบการได้ทั้งหมด แต่ก็สามารถลดความเสี่ยงจากการต้องเสียเงินจำนวนมากแลกกับการไม่ได้รับบริการที่มีคุณภาพตามที่คาดหวัง และสามารถช่วยเพิ่มอำนาจต่อรองให้ผู้บริโภคได้บ้างเพราะจะทำให้ผู้ประกอบการมีแรงจูงใจในการรักษาคุณภาพการให้บริการ เพื่อให้ผู้บริโภคเลือกใช้บริการของผู้ประกอบการต่อไปและชำระเงินในส่วนที่เหลือให้แก่ผู้ประกอบการ

2) ข้อตกลงที่กำหนดระยะเวลาผูกพันตามสัญญาในระยะยาว

ตามที่ลักษณะและข้อตกลงของสัญญาที่ใช้ในธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องมักมีการกำหนดระยะเวลาในการให้ผู้บริโภคต้องผูกพันตามสัญญาเป็นระยะเวลานาน หรืออาจกำหนดระยะเวลาผูกพันขั้นต่ำไว้และมีการต่ออายุอัตโนมัติได้จนกว่าจะได้มีการบอกเลิกการต่ออายุสัญญา ซึ่งเมื่อผู้บริโภคจำเป็นต้องผูกพันตนตามสัญญาเป็นระยะเวลานาน ก็อาจมีความเสี่ยงที่ผู้ประกอบการจะไม่ได้ให้บริการผู้บริโภคอย่างถูกต้องตลอดระยะเวลาที่ผู้บริโภคจะต้องผูกพันตามสัญญาและนำไปสู่การผิดสัญญาโดยที่ผู้บริโภคไม่สามารถใช้สิทธิเลิกสัญญาได้ เมื่อพิจารณาตามประกาศคณะกรรมการว่าด้วยสัญญา เรื่อง ให้ธุรกิจการให้บริการจัดสรรเวลาเข้าใช้สถานที่พักเป็นธุรกิจที่ควบคุมสัญญา พ.ศ. 2556 จะเห็นได้ว่าประกาศฉบับดังกล่าวมิได้กำหนดจำกัดระยะเวลาขั้นสูงที่ผู้บริโภคจะต้องผูกพันตามสัญญา ทำให้ผู้บริโภคของธุรกิจบริการประเภทนี้จำเป็นต้องยอมรับภาระผูกพันตามสัญญาเป็นระยะเวลาต่อเนื่องยาวนานโดยที่ตนเองต้องถูกจำกัดสิทธิในการใช้สิทธิเลิก

สัญญาดังกล่าวไว้ ทำให้เกิดความเสี่ยงสูงซึ่งจะไม่ได้รับการบริการหรือปฏิบัติการชำระหนี้ที่ถูกต้องครบถ้วน รวมถึงผู้ประกอบการก็จะมีแรงจูงใจในการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพการให้บริการที่ดีอยู่เสมอเพื่อให้ผู้บริโภคตกลงที่จะใช้บริการของตนต่อไป เนื่องจากเห็นว่าไม่ว่าอย่างไรผู้บริโภคต้องยอมรับการให้บริการของตนตลอดระยะเวลาผูกพันตามสัญญาในระยะยาวนั้น

สำหรับประกาศคณะกรรมการว่าด้วยสัญญา เรื่อง ให้ธุรกิจการให้บริการออกกำลังกายเป็นธุรกิจที่ควบคุมสัญญา พ.ศ. 2554 ได้มีการกำหนดไม่ให้ใช้ข้อสัญญาที่กำหนดระยะเวลายาวนานกว่า 1 ปี แต่ในทางปฏิบัติแล้วตลอดระยะเวลา 1 ปีที่ผู้บริโภคจำเป็นต้องผูกพันกับผู้ประกอบการ อาจมีการกระทำใด ๆ ของผู้ประกอบการซึ่งก่อให้เกิดการให้บริการอย่างไม่ถูกต้อง และผู้บริโภคมักจะไม่สามารถใช้สิทธิเลิกสัญญาได้ หรือสามารถเลิกสัญญาได้แต่ไม่สามารถได้รับเงินคืน หรือได้รับคืนไม่เต็มจำนวนเป็นต้น ซึ่งก็จะเกิดปัญหาที่เกิดขึ้นตามมาซึ่งก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมในการรับบริการของผู้บริโภคได้

3) ข้อตกลงเกี่ยวกับสิทธิการเลิกสัญญา

เนื่องจากสัญญาของธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องนั้น เป็นสัญญาที่ผู้บริโภคต้องผูกพันตามสัญญาเป็นระยะเวลานาน โดยที่ผู้ประกอบการมักจะกำหนดให้ผู้บริโภคมีสิทธิเลิกสัญญาโดยมีเงื่อนไข ซึ่งเป็นการทำให้ผู้บริโภคใช้สิทธิได้ยาก หรือกำหนดสิทธิเลิกสัญญาของผู้ประกอบการแต่ฝ่ายเดียวโดยไม่เปิดช่องให้ผู้บริโภคมีสิทธิเลิกสัญญาได้แต่อย่างใด ทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมแก่ผู้บริโภค ทั้งนี้ แม้ว่าตามประกาศของคณะกรรมการว่าด้วยสัญญา จะกำหนดให้สัญญาของธุรกิจออกกำลังกาย และธุรกิจการให้บริการจัดสรรเวลาเข้าใช้สถานที่พัก ต้องมีการกำหนดสิทธิเลิกสัญญาของผู้บริโภคไว้ด้วย แต่เหตุของการเลิกสัญญาก็มีอยู่อย่างจำกัด

ในกรณีของธุรกิจให้บริการออกกำลังกายนั้น แม้ว่า จะประกาศของคณะกรรมการควบคุมสัญญากำหนดให้ผู้บริโภคใช้สิทธิเลิกสัญญาได้ในกรณีที่มีเหตุการณ์เปลี่ยนแปลงในสาระสำคัญเกิดขึ้นด้วยเหตุจากปัจจัยด้านผู้บริโภค ได้แก่ กรณีที่มีหลักฐานทางการแพทย์ยืนยันว่าการใช้บริการออกกำลังกายจะก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพ หรือสภาพร่างกายหรือจิตใจผิดปกติเท่านั้น แต่ไม่ได้มีการกำหนดให้ผู้บริโภคใช้สิทธิเลิกสัญญาได้ในกรณีที่มีเหตุการณ์เปลี่ยนแปลงในสาระสำคัญเกิดขึ้นด้วยเหตุจากปัจจัยด้านผู้บริโภคอื่น ๆ ที่มีความสำคัญเช่นกัน เช่น กรณีที่ผู้บริโภคถึงแก่ความตาย หรือผู้บริโภคจำเป็นต้องย้ายที่อยู่ ในขณะที่ยังอยู่ในระยะเวลาการให้บริการหรือระยะเวลาที่กำหนดไว้ตามสัญญา ซึ่งหากผู้บริโภคไม่สามารถเข้ารับบริการได้ หรือการเข้ารับบริการ

ให้บริการจากผู้ประกอบการนั้นจะเป็นการลำบากเกินควร แต่ผู้บริโภครยังคงต้องผูกพันตนเองและมีหน้าที่ต้องชำระค่าบริการต่อไปก็จะเกิดความไม่เหมาะสม จึงอาจกล่าวได้ว่า มาตรการในการคุ้มครองผู้บริโภคตามประกาศของคณะกรรมการว่าด้วยสัญญาในประเด็นนี้ยังมีข้อขัดข้องในการใช้บังคับ เพื่อให้ความคุ้มครองผู้บริโภคในด้านสัญญาได้ตามสมควร

นอกเหนือจากปัญหาเกี่ยวกับข้อสัญญาและมาตรการคุ้มครองผู้บริโภคเพื่อควบคุมสัญญาของธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องที่อาจยังไม่ครอบคลุมเพียงพอแล้ว พบว่า การประกาศควบคุมธุรกิจให้เป็นธุรกิจที่ถูกควบคุมสัญญาได้นั้น จะต้องเป็นธุรกิจที่เป็นไปตามมาตรา 35 ทวิ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 กล่าวคือ ต้องเป็นธุรกิจที่กฎหมายกำหนดให้ต้องทำเป็นหนังสือ หรือตามประเพณีมีการทำสัญญาเป็นหนังสือเท่านั้น แต่สำหรับธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องซึ่งมักจะมีปัญหาเรื่องความไม่เป็นธรรมระหว่างคู่สัญญานั้น ซึ่งอาจมีกรณีที่ไม่เข้าลักษณะของสัญญาที่อาจถูกควบคุมได้ตามความในมาตรา 35 ทวิ ของกฎหมายฉบับนี้ได้ รวมทั้งธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องนี้ถือได้ว่าเป็นเพียงลักษณะของธุรกิจอย่างหนึ่งที่มีลักษณะการให้บริการที่มีลักษณะพิเศษในการเข้าทำสัญญาระหว่างคู่สัญญา แต่มิใช่ประเภทธุรกิจหนึ่งอันจะเข้าเกณฑ์ที่จะให้คณะกรรมการว่าด้วยสัญญาออกเป็นประกาศมาควบคุมธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องทั้งหมดได้ในประกาศฉบับเดียว จึงทำให้ไม่สามารถใช้มาตรการทางกฎหมายในการควบคุมสัญญาเพื่อคุ้มครองผู้บริโภคตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้อย่างเต็มที่

อนึ่ง เมื่อพิจารณาในประเด็นเกี่ยวกับเสรีภาพในการทำสัญญาเปรียบเทียบกับมาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองผู้บริโภค แม้ว่าโดยหลักแล้วการเข้าทำสัญญาระหว่างผู้ประกอบการและผู้บริโภคถือว่าการตกลงเจตนาทำสัญญาโดยเสรีภาพ รัฐหรือหน่วยงานของรัฐจึงไม่ควรเข้าไปแทรกแซงได้หรือควรแทรกแซงให้น้อยที่สุด แต่เนื่องจากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป และระบบกลไกตลาดเสรียังมีความล้มเหลว หลักดังกล่าวก็อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ปัจเจกชน ซึ่งเป็นผู้บริโภคโดยมากซึ่งมิได้มีอำนาจต่อรองในทางเศรษฐกิจเท่าเทียมกับผู้ประกอบการ ตลอดจนโอกาสในการรับทราบรายละเอียดของสัญญาของผู้บริโภคนั้นมีน้อย จึงส่งผลต่อปัญหาความเป็นธรรมในการเข้าทำสัญญา ดังนั้น แม้ว่าพระราชบัญญัติฉบับนี้ จะให้อำนาจรัฐหรือหน่วยงานของรัฐในการเข้าแทรกแซงเพื่อดำรงความเป็นธรรมแก่คู่สัญญา แต่ก็ไม่อาจวางมาตรการในการคุ้มครองผู้บริโภคได้อย่างครอบคลุมทั้งหมดตามที่ได้กล่าวไปแล้วข้างต้น และไม่ได้มีกฎหมายอื่นใดอีกที่ให้อำนาจ

แทรกแซงข้อสัญญา หรือกำหนดการควบคุมสำหรับธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องเพื่อให้ความเป็นธรรมแก่ผู้บริโภค จึงทำให้ผู้ประกอบการสามารถที่จะกำหนดข้อสัญญาแต่เพียงฝ่ายเดียวได้ โดยที่ไม่มีการแจ้งหรือแสดงรายละเอียดทั้งหมดเกี่ยวกับสิทธิที่ผู้บริโภคมีอยู่ ซึ่งอาจไม่เป็นธรรมกับผู้บริโภคได้และย้อนกลับไปสู่ปัญหาในการใช้กฎหมายเกี่ยวกับข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรมตามที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น กรณีจึงต้องอาศัยกฎหมายพิเศษซึ่งมีความเฉพาะในการให้ความคุ้มครองผู้บริโภคด้านสัญญาสำหรับธุรกิจลักษณะนี้เป็นการเฉพาะ เพื่อให้ครอบคลุมกับธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องได้ในหลายประเภทธุรกิจโดยมีกฎหมายที่จะสามารถรองรับการแทรกแซงธุรกิจโดยอาศัยอำนาจตามขอบเขตของกฎหมายที่เปิดช่องไว้ได้

4.1.3 ปัญหาที่เกิดจากสัญญาและข้อตกลงการบริการในกรณีอื่น ๆ

นอกเหนือไปจากข้อสัญญาและเงื่อนไขในการใช้บริการต่าง ๆ ที่ผู้เขียนได้กล่าวถึงข้างต้น ยังมีปัญหาในทางปฏิบัติอีกหลายเรื่องซึ่งผู้เขียนได้มีประสบการณ์ตรงจากการเข้าใช้บริการด้วยตนเองในหลาย ๆ ธุรกิจซึ่งถือเป็นหนึ่งในธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่อง เช่น ธุรกิจสอนเต้น ธุรกิจสอนทำอาหาร ธุรกิจให้บริการสปา ธุรกิจให้บริการออกกำลังกาย ธุรกิจสอนมวย ธุรกิจสอนโยคะและพิลาทิส ซึ่งผู้เขียนจะขอยกตัวอย่างปัญหาในกรณีอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นดังนี้

4.1.3.1 ปัญหาการส่งมอบเอกสารสัญญาและเงื่อนไขการใช้บริการ

ผู้ประกอบการหลายรายในหลายธุรกิจที่มีการให้บริการในลักษณะต่อเนื่อง อาจมีทั้งรายที่มีผู้บริโภคเข้าทำสัญญาเป็นหนังสือ และมีได้มีการทำสัญญาเป็นหนังสือหรือเป็นลายลักษณ์อักษร โดยในรายที่มีการทำสัญญาหรือให้ผู้บริโภคได้ลงนามในสัญญารวมทั้งข้อตกลงและเงื่อนไขการใช้บริการ พบว่ามีบางรายที่มีการให้ลงนามในสัญญาหรือข้อตกลงและเงื่อนไขการใช้บริการ แต่เมื่อผู้บริโภคลงนามในเอกสารและชำระเงินแล้ว ผู้ประกอบการก็นำสัญญาเก็บไว้ที่ตนเองโดยไม่มีการสำเนาหรือส่งมอบสัญญาที่มีรายละเอียดที่ได้ตกลงกันนั้นให้แก่ผู้บริโภคไว้เป็นหลักฐาน ก่อให้เกิดปัญหาซึ่งผู้บริโภคมีอาการท้อหรือเข้าใจลักษณะเงื่อนไขและสิทธิของตนเองได้ตลอดระยะเวลาที่ใช้บริการตามสัญญา ซึ่งกรณีนี้หากเป็นการใช้บริการในระยะสั้น หรือในรูปแบบการให้บริการเป็นรายครั้งหรือครั้งคราวมักจะไม่พบปัญหาดังกล่าวเนื่องจากโดยส่วนมากจะไม่มีการทำสัญญาหรือตกลงเป็นลายลักษณ์อักษรเพราะเป็นการใช้บริการระยะสั้นเพียงครั้งคราวเท่านั้นและ

ค่าใช้จ่ายในการให้บริการก็ไม่สูงมากนัก แต่กรณีอาจเป็นปัญหาสำหรับการเข้าทำสัญญาในระยะยาว อันจะกระทบต่อสิทธิของผู้บริโภคที่ควรได้รับทราบรายละเอียดข้อมูลและสิทธิที่ตนพึงมีในการเข้าทำสัญญานั้น

นอกจากนี้ ปัญหาอีกประการหนึ่ง คือ แม้ว่าจะการระบุสิทธิเลิกสัญญาไว้ในเอกสารแต่เมื่อใช้บริการไประยะเวลาหนึ่งแล้วผู้บริโภคประสงค์จะใช้สิทธิ ก็ไม่สามารถทราบรายละเอียดและวิธีการใช้สิทธิของตนได้โดยเมื่อสอบถามพนักงานในสถานประกอบการก็ได้รับคำตอบที่ไม่ชัดเจน และพยายามหว่านล้อมมิให้มีการเลิกสัญญาหรือปฏิเสธที่จะให้ลูกค้าใช้สิทธิเลิกสัญญาได้ ซึ่งผู้เขียนเห็นว่าการที่มีได้มีกฎหมายใดบังคับให้ผู้ประกอบการจะต้องมีหน้าที่จัดทำสัญญาหรือเอกสารรายละเอียดการเข้าตกลงทำสัญญาก็อาจมีส่วนที่ทำให้ปัญหาดังกล่าวยังคงมีอยู่และไม่ได้รับการแก้ไขได้

4.1.3.2 ปัญหาการระบุข้อสัญญาที่ไม่ชัดเจนและมีขนาดเล็ก

ปัญหานี้มักจะไม่มีเกิดขึ้นสำหรับธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่อง ซึ่งเป็นธุรกิจประเภทที่อยู่ภายใต้การควบคุมของประกาศคณะกรรมการว่าด้วยสัญญาภายใต้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 เนื่องจากมีกฎหมายกำหนดควบคุมไว้ให้ต้องใช้ขนาด สี และรูปแบบตัวอักษรที่ชัดเจนและเป็นไปตามประกาศกำหนดไว้ ซึ่งผู้ประกอบการส่วนมากก็มีการปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมาย แต่ปัญหาอาจเกิดขึ้นสำหรับสัญญาที่ใช้ในธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องอื่น ๆ ซึ่งมีใช้ประเภทธุรกิจที่กฎหมายควบคุมสัญญาในปัจจุบัน ในทางปฏิบัติจึงมีปัญหาเรื่องการใช้ข้อสัญญาที่ใช้ตัวอักษรที่มีขนาดเล็ก ไม่ชัดเจนและอ่านยากให้เห็นในหลายสัญญาของธุรกิจประเภทอื่น ๆ โดยปัญหาที่เกิดขึ้นอาจเป็นไปด้วยเหตุเดียวกับกรณีการส่งมอบสัญญาให้แก่ผู้บริโภคตามที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น

4.1.3.3 ปัญหาการขอคืนเงินค่าบริการ

ผู้บริโภคหลายรายอาจประสบกับปัญหาการขอคืนเงินค่าบริการจากผู้ประกอบการ ซึ่งข้อเท็จจริงปรากฏว่าแม้ว่าในปัจจุบันจะมีกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคด้านสัญญาและกำหนดให้คู่สัญญาสามารถเรียกเงินคืนได้ในกรณีที่อีกฝ่ายหนึ่งไม่ปฏิบัติตามชำระหนี้

ตามสัญญาหรือปฏิบัติการชำระหนี้ไม่ถูกต้องตามสัญญาก็ตาม หรือแม้กระทั่งกรณีที่ผู้ประกอบการบางรายได้กำหนดในสัญญาโดยชัดเจนว่าตนจะคืนค่าบริการบางส่วนที่ผู้บริโภคได้ชำระไว้ล่วงหน้าให้แก่ผู้บริโภค แต่คงมีปัญหาในทางปฏิบัติ คือ ผู้ประกอบการไม่ดำเนินการคืนค่าบริการที่ได้ชำระไว้ล่วงหน้าให้แก่ผู้บริโภคหรือมีการดำเนินการคืนเงินที่ล่าช้า สร้างปัญหาและความลำบากให้แก่ผู้บริโภคในการติดตามขอคืนค่าบริการที่ตนพึงได้รับตามสิทธิ ดังนั้น มาตรการทางกฎหมายดังกล่าวจึงก็ยังไม่สามารถป้องกันความเสียหายหรือเป็นการรับประกันได้ว่าผู้บริโภคจะได้รับเงินคืนโดยครบถ้วนได้

ปัจจุบัน ปัญหานี้ยังคงเป็นปัญหาที่ถูกร้องเรียนที่สำคัญเรื่องหนึ่งที่ทางสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคได้รับการร้องเรียนอยู่เสมอในทุกประเภทสัญญา ซึ่งแม้ว่าจะมีนักวิชาการและนักกฎหมายบางส่วนได้เสนอและนำเสนอแนวคิดจากพระราชบัญญัติการดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญา พ.ศ. 2551* ซึ่งเป็นกฎหมายที่นำเอาระบบเอสโครว์ (Escrow) ซึ่งเป็นการรับประกันการโอนกรรมสิทธิ์หรือสิทธิในทรัพย์สินตามสัญญาต่างตอบแทน⁴ โดยการกำหนดให้มีคนกลางหรือ Escrow Agent ซึ่งมีความมั่นคงและน่าเชื่อถือ ทำหน้าที่ดูแลการชำระหนี้ตามระยะเวลาและเงื่อนไขของสัญญาให้ถูกต้องสมบูรณ์ตามเจตนาของคู่สัญญา โดยคนกลางจะเป็นผู้ดำเนินการตามข้อตกลงของคู่สัญญาและถือเงินของคู่สัญญาฝ่ายที่จะต้องชำระเงินให้แก่อีกฝ่ายหนึ่ง⁵ ในเวลาที่ได้รับ

* พระราชบัญญัติการดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญา พ.ศ. 2551 มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 20 พฤษภาคม 2551 โดยเหตุผลในการประกาศใช้กฎหมายฉบับนี้ไว้ก็เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้แก่คู่สัญญาและสร้างความมั่นคงต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ จึงสมควรให้มีคนกลางที่มีความมั่นคงและน่าเชื่อถือเพื่อทำหน้าที่ดูแลการชำระหนี้ของคู่สัญญาให้เป็นไปตามที่ตกลงกันไว้

นอกจากนี้ หลักการของกฎหมายฉบับนี้ คือ ใช้สำหรับคู่สัญญาในสัญญาต่างตอบแทนใด ๆ ที่คู่สัญญาฝ่ายหนึ่งมีหนี้ในการโอน และคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งมีหนี้ในการชำระเงิน โดยกำหนดให้มีคนกลาง (Escrow Agent) เป็นผู้ดูแลผลประโยชน์ให้คู่สัญญาปฏิบัติการชำระหนี้ตามระยะเวลาและเงื่อนไขที่กำหนดไว้ ตลอดจนรักษาเงินทรัพย์สิน หรือเอกสารแห่งหนี้ และจัดให้มีการชำระหนี้และโอนกรรมสิทธิ์หรือสิทธิในทรัพย์สินให้แก่คู่สัญญาทั้งสองฝ่าย ซึ่งคู่สัญญาที่ประสงค์จะให้มีคนกลางทำหน้าที่เช่นนี้ต้องทำสัญญาดูแลผลประโยชน์ กับผู้ดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญา และระบุกำหนดระยะเวลาและเงื่อนไขในการส่งมอบทรัพย์สินหรือเอกสารแห่งหนี้ไว้ด้วย ซึ่งผู้ดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญาจะทำหน้าที่ดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญาแต่ละฝ่ายตามที่ระบุในสัญญาดูแลผลประโยชน์นั้น ทั้งนี้ กฎหมายฉบับนี้ยังห้ามมิให้ผู้ดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญามีส่วนได้เสียกับคู่สัญญาทั้งทางตรงหรือโดยอ้อมด้วย

⁴ พระราชบัญญัติการดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญา พ.ศ. 2551 มาตรา 3

⁵ พระราชบัญญัติการดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญา พ.ศ. 2551 มาตรา 7

การปฏิบัติจากคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งตามที่ตกลงกัน⁶ ซึ่งผู้เขียนเห็นด้วยว่าโดยหลักการของกฎหมายฉบับนี้เป็นหลักการที่ดีที่จะสามารถนำมาปรับใช้ในการแก้ปัญหาค่าชำระหนี้และการเรียกคืนเงินจากผู้ประกอบการได้ แต่ยังคงมีปัญหาและข้อจำกัดอยู่บางประการอันเป็นเหตุที่ใช้บังคับกฎหมายดังกล่าวไม่ประสบผลสำเร็จตามเจตนารมณ์ที่จะนำมาใช้แก้ปัญหาค่าชำระหนี้ในสัญญาต่างตอบแทนได้อย่างมีประสิทธิภาพ กล่าวคือ

1) ต้องเป็นความสมัครใจของคู่สัญญา⁷ โดยกฎหมายมิได้บังคับให้คู่สัญญาในสัญญาต่างตอบแทนทุกกรณีจะต้องมีการตกลงระหว่างกันให้มีคนกลางเข้ามาดูแลผลประโยชน์ของตน ซึ่งหากสามารถกำหนดให้คู่สัญญาหันมาใช้ระบบนี้โดยเฉพาะในธุรกิจที่มีการเรียกเก็บเงินค่าบริการล่วงหน้าก็น่าจะสามารทำให้ความคุ้มครองผู้บริโภคโดยจัดการกับปัญหาเรื่องการคืนเงินให้แก่ผู้บริโภคอย่างครบถ้วนได้ และ

2) มีค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นจากการเข้าสู่ระบบการดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญา ซึ่งกฎหมายกำหนดให้ออกค่าตอบแทนในการทำหน้าที่ดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญาฝ่ายละเท่ากัน⁸ ดังนั้น ผู้ประกอบการอาจมีภาระด้านต้นทุนทางการเงินที่สูงขึ้นจากเหตุที่ตนเองต้องมีค่าใช้จ่ายเพื่อเป็นค่าตอบแทนให้แก่คนกลางที่เป็น Escrow Agent และตนไม่สามารถนำเอาเงินที่จะได้รับค่าบริการล่วงหน้าทั้งหมดจากผู้บริโภคมาหมุนเวียนในธุรกิจของตนได้ ซึ่งกรณีอาจส่งผลไปถึงการผลักภาระให้แก่ผู้บริโภคอันจะทำให้ผู้บริโภคต้องมีภาระค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นทั้งในราคาค่าบริการและค่าตอบแทนในค่าบริการดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญา⁹

ผู้เขียนเห็นว่า แม้ว่าในปัจจุบันประเทศไทยจะยังไม่มีแนวความคิดและมาตรการทางกฎหมายในการให้ความคุ้มครองผู้บริโภคสำหรับสัญญาที่ใช้ในธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องเป็นการเฉพาะ แต่ก็มีกฎหมายหลายฉบับที่ใช้บังคับอยู่ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องเป็นบางกรณีและสามารถ

⁶ ภาณุกร ตูลสัมพันธ์. กฎหมายการดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญา. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://www.dlo.co.th/node/98> [5 พฤษภาคม 2561]

⁷ พระราชบัญญัติการดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญา พ.ศ. 2551 มาตรา 5

⁸ พระราชบัญญัติการดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญา พ.ศ. 2551 มาตรา 8

⁹ สง่า อัครปรีดี, “พระราชบัญญัติการดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญา พ.ศ. 2551 : ศึกษาประโยชน์และการบังคับใช้,” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 2554), หน้า 87.

นำมาปรับใช้ในการให้ความคุ้มครองแก่ผู้บริโภคในด้านสัญญาสำหรับสัญญาประเภทนี้ได้ดีในระดับหนึ่ง และมีการให้ความคุ้มครองสิทธิด้านสัญญาแก่ผู้บริโภคพอสมควรในการเข้าทำสัญญาโดยทั่วไป เพียงแต่อาจจะมีปัญหาและข้อจำกัดในการใช้บังคับกฎหมายบางประการที่ในบางบริบทก็อาจนำมาใช้ในการให้ความคุ้มครองผู้บริโภคในด้านสัญญาได้ทุกประเภทธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องได้อย่างครอบคลุมเพียงพอและเหมาะสม ดังนั้น การศึกษาแนวทางที่ใช้บังคับอยู่ในต่างประเทศว่ามีกลไกและออกกฎหมายมาให้ความคุ้มครองผู้บริโภคด้านสัญญาสำหรับสัญญาเหล่านี้ อย่างไรก็ตาม และจะสามารถนำมาปรับใช้กับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในประเทศไทยได้อย่างไร จึงเป็นประโยชน์ในการพัฒนาการให้ความคุ้มครองผู้บริโภคด้านสัญญาในประเทศไทยและลดปัญหาหรือข้อจำกัดที่มีอยู่ รวมทั้งช่วยค้นหาแนวทางในการให้ความคุ้มครองที่เหมาะสมในประเทศไทยสำหรับสัญญาชนิดนี้ต่อไปในภายหน้าได้

4.2 วิเคราะห์แนวทางในการกำหนดกลไกการให้ความคุ้มครองผู้บริโภคและควบคุมสัญญาสำหรับธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่อง

เนื่องจากสภาพปัญหาที่สำคัญสำหรับสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องนั้น มักจะมีระยะเวลาในการผูกพันและใช้บริการตามสัญญาที่มีเวลายาวนานกว่าสัญญาที่มีการให้บริการโดยการปฏิบัติการชำระหนี้เพียงครั้งเดียวในสัญญาอื่น ๆ โดยทั่วไป ทำให้ผู้บริโภคมีความเสี่ยงอยู่ตลอดเวลาในการที่ผู้ประกอบการซึ่งเป็นผู้ให้บริการจะไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามสัญญาหรือให้บริการตามสัญญาได้ไม่ถูกต้องตามที่ได้ตกลงกันไว้ หรือในระหว่างระยะเวลาของสัญญานั้นอาจมีเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปของฝ่ายผู้บริโภค อันเป็นเหตุให้ผู้บริโภคไม่อาจเข้ารับชำระหนี้ได้ตามสัญญาได้ เช่น เสียชีวิต ทูพพลภาพ ย้ายถิ่นฐานหรือภูมิลำเนา หรือกรณีที่มีเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปของฝ่ายผู้ประกอบการ อันเป็นเหตุให้ไม่สามารถให้บริการชำระหนี้ตอบแทนตามสัญญาแก่ผู้บริโภคได้ เช่น ปิดกิจการ ย้ายสถานประกอบการ รวมถึงสัญญาลักษณะนี้มักมีการกำหนดให้ชำระเงินค่าบริการล่วงหน้าซึ่งรวมแล้วมักจะมีมูลค่าสูงตามระยะเวลาการให้บริการที่ยาวนานนั้น กรณีเช่นนี้จึงสามารถก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้บริโภคได้เป็นอย่างมาก

จากที่ผู้เขียนได้ศึกษาแนวทางและกลไกในการให้ความคุ้มครองผู้บริโภคด้านสัญญาสำหรับสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องที่ใช้บังคับของประเทศญี่ปุ่น ประเทศแคนาดา มลรัฐบริติช

โคลัมเบีย และประเทศสหรัฐอเมริกา มลรัฐแคลิฟอร์เนีย พบว่า กฎหมายของแต่ละประเทศก็มีการกำหนดกลไกในการให้ความคุ้มครองในประเด็นที่แตกต่างกันบ้าง แต่โดยภาพรวมแล้วเป็นแนวทางที่สอดคล้องและเป็นไปในแนวทางเดียวกัน กล่าวคือ มีการกำหนดให้มีความสำคัญในการบังคับให้สัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องนี้ต้องมีการทำเป็นหนังสือ มีการกำหนดรูปแบบ ขนาด สี ตัวอักษร และข้อความเรื่องต่าง ๆ ที่ต้องปรากฏในสัญญา รวมไปถึงข้อสำคัญในการกำหนดควบคุมระยะเวลาในการผูกพันตามสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่อง และให้สิทธิในการเลิกสัญญาเป็นการเฉพาะสำหรับสัญญาลักษณะนี้เป็นสำคัญ ทั้งนี้ ผู้เขียนจะขอสรุปกลไกในการให้ความคุ้มครองด้านสัญญาสำหรับสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องในต่างประเทศที่อาจนำมาใช้ในประเทศไทยได้ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

4.2.1 การทำสัญญาเป็นหนังสือที่มีข้อความตามที่กฎหมายกำหนดและส่งมอบสัญญา

จากที่ผู้เขียนได้ศึกษากฎหมายในประเทศญี่ปุ่น ประเทศแคนาดา มลรัฐบริติช โคลัมเบีย และประเทศสหรัฐอเมริกา มลรัฐแคลิฟอร์เนีย ล้วนกำหนดไปในแนวทางเดียวกันคือต้องทำสัญญาเป็นหนังสือที่มีข้อความและรายละเอียดตามที่กฎหมายจะกำหนดไว้ รวมทั้งให้ส่งมอบสัญญาไว้ให้แก่ผู้บริโภคภายในระยะเวลาที่กำหนดด้วย โดยขอสรุปโดยสังเขปดังนี้

1) ประเทศญี่ปุ่น แม้ไม่ได้กำหนดไว้ชัดเจนว่าสัญญาต้องทำเป็นหนังสือ แต่ได้มีการกำหนดให้สัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องจะต้องมีเอกสาร 2 ประเภท ได้แก่ เอกสารร่างสัญญาสำหรับเสนอบริการ และเอกสารสัญญาฉบับลงนามจริง¹⁰ โดยทั้ง 2 ประเภทนั้นจะต้องมีรายละเอียดข้อมูลและข้อความต่าง ๆ ตามที่กฎหมายกำหนด และต้องส่งมอบเอกสารดังกล่าวแก่ผู้บริโภคในทันทีที่เข้าทำสัญญา จึงถือได้ว่าต้องมีการทำเป็นหนังสือสัญญาโดยปริยาย เพราะหากผู้ประกอบการไม่ทำสัญญาเป็นหนังสือคงไม่สามารถปฏิบัติตามเงื่อนไขของกฎหมายนั้นได้

2) ประเทศแคนาดา มลรัฐบริติช โคลัมเบีย แม้จะมีได้มีการกำหนดให้สัญญาที่มีการปฏิบัติการชำระหนี้ในอนาคตและสัญญาจัดให้มีซึ่งบริการที่มีลักษณะต่อเนื่องให้ต้องทำเป็น

¹⁰ Act on Specified Commercial Transactions Article 42 and Regulations for Enforcement of the Act on Specified Commercial Transactions Article 32 and Article 34 – Article 36

หนังสือไว้โดยชัดแจ้ง แต่มีการกำหนดให้สัญญาต้องมีเนื้อหาสาระสำคัญตามที่กฎหมายกำหนด¹¹ และจำเป็นต้องมีการส่งมอบหนังสือสัญญาไว้ให้แก่ผู้บริโภคด้วย โดยกำหนดให้ส่งมอบสัญญาแก่ผู้บริโภคภายใน 15 วันนับถัดจากวันที่คู่สัญญาได้เข้าทำสัญญา¹² จึงต้องถือได้โดยปริยายว่ากรณีนี้จะต้องมีการทำสัญญาเป็นหนังสือเช่นกัน

3) ประเทศสหรัฐอเมริกา มลรัฐแคลิฟอร์เนีย ซึ่งได้กำหนดให้สัญญาการให้บริการจัดหาคู่ สัญญาให้บริการเสริมความงามลดน้ำหนัก สัญญาสำหรับศูนย์ให้บริการการเรียนทักษะการเต้นและบริการอื่น ๆ สัญญาสำหรับศูนย์ให้บริการสุขภาพ และสัญญาสำหรับการเป็นสมาชิกแคมป์ปีนคัลป์ ซึ่งสัญญาดังกล่าวถือได้ว่ามีลักษณะเป็นสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องเช่นเดียวกัน กฎหมายก็ได้กำหนดไว้โดยชัดเจนให้ทุกประเภทสัญญาดังกล่าวต้องทำสัญญาเป็นหนังสือและต้องส่งมอบสัญญาไว้ให้แก่ผู้บริโภค ณ ขณะที่ผู้บริโภคลงนามสัญญา

ทั้งนี้ สำหรับข้อมูลและรายละเอียดที่ต้องแจ้งให้ผู้บริโภคทราบในสัญญาที่ปรากฏในประเทศญี่ปุ่น และประเทศแคนาดา มลรัฐบริติช โคลัมเบีย นั้น ผู้เขียนพบว่ามีการกำหนดข้อมูลและรายละเอียดที่ต้องมีในสัญญาที่คล้ายคลึงกัน ดังนี้

1) รายละเอียดการให้บริการตามสัญญา เช่น ประเภท รูปแบบ และวิธีการในการให้บริการ, จำนวนชั่วโมง จำนวนครั้ง หรือระยะเวลาในการให้บริการตามสัญญาทั้งหมด และเงื่อนไขพิเศษเกี่ยวกับคุณสมบัติ ความสามารถ หรือเงื่อนไขอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับบุคคลผู้เข้ารับบริการนั้นโดยตรง (ถ้ามี)

2) ค่าบริการ ค่าใช้จ่ายหรือจำนวนเงินใด ๆ ที่ผู้บริโภคจะต้องชำระตามสัญญา โดยต้องมีรายละเอียดค่าใช้จ่ายทั้งหมด

3) กำหนดระยะเวลา เงื่อนไข และวิธีการในการชำระเงินค่าบริการและค่าใช้จ่าย

4) ระยะเวลาในการให้บริการตามสัญญา

5) ข้อกำหนดในการเลิกสัญญา และวิธีการเลิกสัญญา

¹¹ Business Practices and Consumer Protection Act Section 19 and Article 23 – Article 24

¹² Business Practices and Consumer Protection Act Section 23 (3)

- 6) ชื่อ ที่อยู่ หมายเลขโทรศัพท์ รวมถึงรายชื่อผู้แทน (กรณีเป็นนิติบุคคล) ของผู้ประกอบการผู้ให้บริการ, ชื่อบุคคลผู้รับผิดชอบที่ทำสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่อง
- 7) วันที่ทำสัญญาให้บริการในลักษณะต่อเนื่อง
- 8) เงื่อนไขอื่นใดที่ได้ตกลงกันเพิ่มเติม

นอกจากที่กล่าวมาข้างต้น กฎหมายทั้งสองจะมีความแตกต่างเพียงรายละเอียดเพิ่มเติมบางประการ ได้แก่ ประเทศญี่ปุ่นมีการกำหนดให้ต้องมีรายละเอียดกรณีให้บริการนั้นจะต้องมีการซื้อสินค้าใช้ประกอบการให้บริการในลักษณะต่อเนื่อง จะต้องระบุชื่อ ประเภท และจำนวนของสินค้าที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งรายละเอียดชื่อ ที่อยู่ หมายเลขโทรศัพท์ รวมถึงรายชื่อผู้แทน (กรณีเป็นนิติบุคคล) ของผู้ขายสินค้าที่เกี่ยวข้องนั้น, รายละเอียดค่าใช้จ่าย ค่าเสียหายไม่เกินที่กฎหมายกำหนดให้ ซึ่งผู้บริโภคต้องรับผิดชอบกรณีใช้สิทธิเลิกสัญญา และรายละเอียดและเงื่อนไขที่เกี่ยวข้องของผู้ให้บริการในการใช้เครดิตผ่อนชำระ รวมทั้งรายละเอียดมาตรการเชิงป้องกันที่เกี่ยวข้องกรณีมีการชำระค่าบริการตามสัญญาให้แก่ผู้ให้บริการไปล่วงหน้าเพิ่มเติม ในขณะที่ประเทศแคนาดา มลรัฐบริติช โคลัมเบีย กำหนดให้มีการระบุมูลค่าของสินค้าและบริการทั้งหมดตามสัญญา และวันที่จัดให้มีซึ่งการบริการ และวันที่จัดให้มีการบริการโดยสมบูรณ์ด้วย

อย่างไรก็ตาม ในประเทศสหรัฐอเมริกา มลรัฐแคลิฟอร์เนีย จะเป็นการกำหนดรายละเอียดที่ไม่เคร่งครัดและมีรายละเอียดที่ไม่มากเท่ากับกรณีของกฎหมายของทั้ง 2 ประเทศข้างต้น โดยจะกำหนดเพียงข้อมูลเบื้องต้น เช่น ให้ระบุชื่อและที่อยู่ผู้ให้บริการ วันที่ลงนามสัญญา รายละเอียดและจำนวนระยะเวลาในการให้บริการ สิทธิและวิธีการยกเลิกสัญญา รวมทั้งสิทธิ ของผู้บริโภคในกรณีผู้บริโภคเสียชีวิต ทูพพลภาพ หรือย้ายที่อยู่ เช่น การได้รับเงินคืน แต่ผู้เขียนมีข้อสังเกตว่าสำหรับสัญญาสำหรับศูนย์ให้บริการการเรียนทักษะการเดินและบริการอื่น ๆ เท่านั้นที่ไม่มีกฎหมายกำหนดเกี่ยวกับรายละเอียดข้อมูลที่ต้องมีในสัญญา

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้เขียนจึงเห็นควรให้กำหนดให้ต้องมีการจัดทำสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องนี้เป็นหนังสือโดยกำหนดให้ต้องมีรายละเอียดที่จำเป็นในสัญญาและส่งมอบสัญญาให้แก่ผู้บริโภคไว้เช่นเดียวกับที่กำหนดในกฎหมายต่างประเทศ เนื่องจากจะเป็นผลดีกับผู้บริโภค กล่าวคือ เป็นการทำให้เกิดความแน่ชัดถึงสิทธิของผู้บริโภคที่มีอยู่ตามสัญญาและผู้บริโภคจะ

สามารถทราบรายละเอียดการบริการและสิทธิของตนที่มีตามสัญญาได้อย่างชัดเจน รวมทั้งผู้บริโภคยังสามารถทราบถึงรายละเอียดและข้อมูลอื่น ๆ อันเกี่ยวข้องกับผู้ประกอบการซึ่งเป็นผู้ให้บริการ เพื่อสำหรับกรณีที่ผู้บริโภคจะได้ใช้สิทธิบอกกล่าวตามกฎหมาย เช่น การบอกเลิกสัญญา หรือแจ้งข้อมูลใด ๆ ให้ผู้ประกอบการทราบได้ นอกจากนี้ การนำสืบเกี่ยวกับข้อตกลงในสัญญายังสามารถทำได้ง่ายขึ้นและสามารถตรวจสอบรายละเอียดข้อตกลงและเงื่อนไขของสัญญาด้วยว่าคู่สัญญาทุกฝ่ายได้ปฏิบัติตามให้เป็นไปตามสัญญานั้นหรือไม่อย่างไร ส่วนกรณีเรื่องของการกำหนดให้มีการส่งมอบสัญญาให้แก่ผู้บริโภค ก็จะทำให้ผู้บริโภคนั้นมีหลักฐานในการทำสัญญาในมือตนเองอันจะเป็นหลักฐานในการฟ้องร้องคดีและตรวจสอบสิทธิของตนเองที่มีตามสัญญาได้ตลอดเวลา

อย่างไรก็ตาม การกำหนดกลไกในลักษณะนี้อาจมีผลกระทบในเชิงลบแก่ผู้ประกอบการ กล่าวคือ อาจเป็นการเพิ่มภาระในด้านค่าใช้จ่ายของผู้ประกอบการเพิ่มมากขึ้นสำหรับการจัดทำสัญญาซึ่งต้องมีการระบุรายละเอียดการให้บริการและสิทธิต่าง ๆ ของผู้บริโภคลงไปในสัญญา ทำให้สัญญาที่มีรายละเอียดที่เพิ่มมากขึ้น และต้องมีค่าใช้จ่ายสำหรับการจัดพิมพ์ ค่าหมึกพิมพ์ และค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับกระดาษเอกสารเสนอบริการให้แก่ผู้บริโภคต่าง ๆ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อค่าบริการที่อาจเพิ่มขึ้นด้วยเหตุที่ผู้ประกอบการผลักภาระค่าใช้จ่ายที่ตนต้องรับไว้จากการปฏิบัติตามกฎหมายมายังผู้บริโภค แต่อย่างไรก็ตาม ผู้เขียนยังคงเห็นว่าเมื่อเปรียบเทียบกับผลดีที่จะเกิดขึ้นแก่ผู้บริโภคในการได้รับข้อมูลที่ถูกต้องครบถ้วนและชัดเจนเพิ่มมากขึ้นเกี่ยวกับการรับบริการตามสัญญา จึงน่าจะเป็นผลดีสำหรับผู้บริโภคมากกว่าและควรกำหนดให้ใช้กลไกนี้ในการจัดทำและส่งมอบสัญญาแก่ผู้บริโภคด้วย

สำหรับผลทางกฎหมายของการไม่ทำสัญญาเป็นหนังสือซึ่งมีข้อความตามที่กฎหมายกำหนดไว้และ/หรือไม่ดำเนินการส่งมอบสัญญาให้แก่ผู้บริโภค ในต่างประเทศมีการกำหนดผลทางกฎหมายไว้ใน 2 แนวทาง ได้แก่

แนวทางที่หนึ่ง ให้ถือว่าสัญญาไม่มีผลผูกพัน

สำหรับแนวทางที่หนึ่งมีปรากฏในกฎหมายของมลรัฐแคลิฟอร์เนีย ประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งได้กำหนดผลทางกฎหมายไว้ในภาพรวมว่ากรณีที่มีการฝ่าฝืนทำสัญญาโดยไม่เป็นไป

ตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นโมฆะและใช้บังคับไม่ได้ โดยถือเป็นการขัดต่อนโยบายสาธารณะ (Public Policy) โดยที่ในคดี Hadida v. King (2012)¹³ ก็ได้มีการวางหลักไว้ชัดเจนว่ากรณีสัญญา การให้บริการจัดหาตู้ซึ่งต้องกระทำเป็นลายลักษณ์อักษร หากคู่สัญญาทั้งสองฝ่ายทำสัญญากันโดย วาจา ก็ไม่สามารถบังคับได้และไม่มีความสัมพันธ์ตามสัญญาระหว่างคู่สัญญา

แนวทางที่สอง ให้สิทธิในการเลิกสัญญาแก่ผู้บริโภค

แนวทางที่สองนี้ปรากฏในประเทศแคนาดา มลรัฐบริติช โคลัมเบีย เป็นไปตาม แนวทางที่สอง ซึ่งกำหนดไว้ว่าหากสัญญาที่มีการปฏิบัติการชำระหนี้ในอนาคตนั้น (ใช้กับสัญญาจัดให้ มีซึ่งบริการที่มีลักษณะต่อเนื่องด้วย) ไม่มีรายละเอียดตามที่กฎหมายกำหนด กฎหมายกำหนดให้ ผู้บริโภคมีสิทธิเลิกสัญญาได้ โดยผู้บริโภคต้องบอกกล่าวการเลิกสัญญาให้ผู้ประกอบการทราบภายใน 1 ปี หลังจากวันที่ผู้บริโภคได้รับฉบับของสัญญา

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้เขียนมีความเห็นว่า การกำหนดผลทางกฎหมายหมายตาม แนวทางที่หนึ่งน่าจะเหมาะสมมากกว่า ด้วยเหตุผลว่าแม้ว่าโดยแท้จริงแล้วกฎหมายควรจะปล่อยให้ เป็นเรื่องของเจตนาระหว่างคู่สัญญาผู้ที่มีส่วนได้เสียโดยตรงเองในการพิจารณาถึงผลประโยชน์และ ส่วนได้เสียของตนเองว่าตนนั้นเห็นว่าจะได้รับประโยชน์จากสัญญาที่มีได้เป็นไปตามกฎหมายนั้น มากกว่าเสียประโยชน์หรือไม่ เพื่อจะได้ตัดสินใจว่าตนจะให้นิติสัมพันธ์ตามสัญญานั้นดำเนินไปต่อหรือ ควรจะใช้สิทธิยกเลิกสัญญานั้น หากปรากฏว่าสัญญานั้นยังคงเป็นประโยชน์แก่ผู้บริโภคและผู้บริโภค พึงพอใจที่จะรับเอาผลผูกพันตามสัญญา โดยไม่ดำเนินการใช้สิทธิเลิกสัญญาก็ย่อมทำได้ แต่อย่างไรก็ ตาม ผู้บริโภคอาจไม่อยู่ในสภาวะการณ์ที่จะสามารถพิจารณาถึงข้อดีและข้อเสียและผลของสัญญานั้น ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะขาดความรู้ความเข้าใจในข้อมูลและลักษณะของการให้บริการ รวมทั้ง สิทธิที่ตนเองมีอยู่ตามกฎหมาย ในความเป็นจริงผู้บริโภคจึงอาจคิดว่าสัญญานั้นก่อให้เกิดประโยชน์แก่ ตนได้มากกว่า โดยแท้จริงแล้วสัญญานั้นอาจไม่ก่อให้เกิดผลประโยชน์แก่ผู้บริโภคเลยก็ได้ การที่ กฎหมายเข้ามาแทรกแซงผลในการทำสัญญานี้จึงอาจเป็นการคุ้มครองผู้บริโภคได้มากกว่าสำหรับกรณี เช่นนี้ นอกจากนี้ ยังเป็นประโยชน์ในการบังคับให้ผู้ประกอบการปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด และส่งผลให้ผู้บริโภคได้รับทราบถึงสิทธิของตนเองตามสัญญาได้ดียิ่งขึ้น เพราะการกำหนดผลทาง

¹³ Hadida v. King (2012), 2012 WL 13012701, C.D.Cal.

กฎหมายให้สัญญาไม่มีผลผูกพันนั้นมีสภาพบังคับที่รุนแรงมากกว่าแนวทางในการให้สิทธิผู้บริโภคเป็นผู้ตัดสินใจที่จะใช้สิทธิเลิกสัญญา

4.2.2 การกำหนดขนาด สี รูปแบบตัวอักษรในสัญญา

จากที่ผู้เขียนได้ศึกษาพบว่าในประเทศญี่ปุ่น ประเทศแคนาดา สหรัฐบริติช โคลัมเบีย และประเทศสหรัฐอเมริกา สหรัฐแคลิฟอร์เนีย ได้มีการกำหนดแนวทางที่แตกต่างกันไปบ้าง ดังนี้

- 1) ประเทศญี่ปุ่นได้กำหนดรายละเอียดไว้อย่างเคร่งครัดและชัดเจนว่าสัญญาต้องใช้ขนาด รูปแบบ และสีของตัวอักษรที่ต้องอ่านและเข้าใจได้ชัดเจนเพียงพอ ซึ่งข้อความที่กฎหมายกำหนดให้ต้องมีในสัญญาจะต้องใช้ตัวอักษรสีแดงและอยู่ในกรอบสีแดง ใช้ตัวอักษรขนาด 8 พอยต์ และใช้รูปแบบตัวอักษร Japanese Industrial Standard Z8305 ตามที่กฎหมายกำหนดไว้¹⁴
- 2) ประเทศแคนาดา สหรัฐบริติช โคลัมเบีย นั้นมิได้มีการกำหนดรายละเอียดเรื่องการกำหนดขนาด สี และรูปแบบตัวอักษรในสัญญาไว้แต่อย่างใด
- 3) ประเทศสหรัฐอเมริกา สหรัฐแคลิฟอร์เนีย แบ่งเป็นหลายสัญญาที่มีการกำหนดควบคุมที่ต่างกัน กล่าวคือ ในสัญญาสำหรับศูนย์ให้บริการการเรียนทักษะการเดินและบริการอื่น ๆ มิได้มีการกำหนดขนาด สี รูปแบบของตัวอักษรเอาไว้เนื่องจากมิได้มีการกำหนดข้อความและรายละเอียดที่ต้องระบุไว้ในสัญญา ส่วนสัญญาอื่น ๆ เช่น สัญญาการให้บริการจัดหาคู่ สัญญาให้บริการเสริมความงามลดน้ำหนัก รวมทั้งสัญญาสำหรับการเป็นสมาชิกแคมป์ปีนกลับ นั้นกฎหมายกำหนดให้ใช้ตัวอักษรแบบหนาขนาด 10 พอยต์เฉพาะข้อความเกี่ยวกับสิทธิในการเลิกสัญญาโดยระบุไว้ในหน้าแรกใกล้ช่องบริเวณที่ลงนามของผู้บริโภค ส่วนข้อความอื่น ๆ เช่น ชื่อที่อยู่ผู้ประกอบการให้ระบุไว้ในหน้าแรกในขนาดที่ไม่น้อยไปกว่าขนาดปกติที่ใช้ในเนื้อหาของสัญญา ส่วนสัญญาสำหรับศูนย์ให้บริการสุขภาพ กฎหมายกำหนดให้ใช้ตัวอักษรขนาด 14 พอยต์ เฉพาะข้อความรายละเอียดระยะเวลาในการให้บริการตามสัญญา โดยระบุไว้เหนือช่องลงนามของผู้บริโภคในสัญญา และใช้

¹⁴ Regulations for Enforcement of the Act on Specified Commercial Transactions Article 32, Article 34, Article 36, and Article 39-2

ตัวหนาและมีขนาดตัวอักษรให้ไม่น้อยกว่าขนาด 10 พอยต์ เฉพาะข้อความเกี่ยวกับสิทธิในการเลิกสัญญา

ผู้เขียนเห็นว่า การกำหนดขนาด สี และรูปแบบของตัวอักษรนั้น จะทำให้ข้อความที่กฎหมายกำหนดให้ต้องมีปรากฏในสัญญา รวมทั้งข้อสัญญาอื่น ๆ มีความชัดเจนและทำให้ผู้บริโภคนั้นอ่านและสังเกตข้อสัญญาได้ง่ายขึ้น หากมิได้มีการกำหนดกลไกในข้อนี้ไว้ ผู้ประกอบการก็อาจอาศัยช่องทางในการทำสัญญาโดยใช้ตัวอักษรที่มีขนาดเล็ก อ่านยาก หรือแอบซ่อนมองไม่ชัดเจน ส่งผลให้ผู้บริโภคเข้าใจคลาดเคลื่อน ไม่สามารถอ่านหรือเข้าใจข้อความในสัญญาได้ดีเท่าที่ควร แต่อย่างไรก็ตาม การกำหนดขนาด สี และรูปแบบตัวอักษรในลักษณะอื่น ๆ ซึ่งทำให้ผู้บริโภคอ่านข้อสัญญาได้ชัดเจนเช่นเดียวกันก็จะเพียงพอและสามารถทำได้โดยไม่จำเป็นต้องนำเอาหลักเกณฑ์การกำหนดโดยละเอียดถึงรูปแบบฟอนต์ตัวอักษรหรือสีและกรอบสีของข้อความดังเช่นหลักเกณฑ์ในประเทศญี่ปุ่นมาใช้บังคับก็ได้ เพราะอาจเป็นการกำหนดรูปแบบที่ละเอียดและเป็นการตั้งข้อกำหนดของรูปแบบตัวอักษรจนเกินไป ซึ่งอาจสร้างภาระในการจัดการรูปแบบสัญญาให้แก่ผู้ประกอบการเพิ่มขึ้นจากเดิม เพราะโดยปัจจุบันในกฎหมายไทยก็ได้มีการกำหนดหลักเกณฑ์ที่ใช้บังคับเกี่ยวกับขนาด สี และรูปแบบของตัวอักษรที่ใช้ในสัญญาอยู่บ้างแล้ว โดยในประกาศคณะกรรมการว่าด้วยสัญญา เรื่องต่าง ๆ ที่ออกมาเพื่อประกาศให้ธุรกิจประเภทรถนั้นเป็นธุรกิจที่ควบคุมสัญญา ซึ่งในประกาศดังกล่าวจะกำหนดในลักษณะว่าสัญญาต้องมีข้อความเป็นภาษาไทยที่สามารถเห็นและอ่านได้ชัดเจน มีขนาดตัวอักษรไม่เล็กกว่าสองมิลลิเมตร โดยมีจำนวนไม่เกินสิบเอ็ดตัวอักษรในหนึ่งนิ้ว ซึ่งกรณีนี้มิได้มีการจำกัดรูปแบบฟอนต์ของตัวอักษรและกรอบบริเวณสัญญาแต่อย่างใดแต่ ดังนั้น ผู้เขียนจึงเห็นควรให้กำหนดขนาด สี และรูปแบบตัวอักษรในลักษณะนี้มาปรับใช้กับสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องด้วยเช่นเดียวกัน

4.2.3 การกำหนดระยะเวลาขั้นสูงของสัญญา

กฎหมายของแต่ละประเทศ ยกเว้นประเทศญี่ปุ่น ได้มีแนวคิดในการกำหนดให้มีการจำกัดระยะเวลาสูงสุดที่ผูกพันตามสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องเอาไว้ โดยที่

1) ประเทศญี่ปุ่น ไม่ได้กำหนดระยะเวลาสูงสุดในการผูกพันตามสัญญา แต่มีการให้สิทธิผู้บริโภคสามารถเลิกสัญญาได้ตลอดระยะเวลาที่ผูกพันตามสัญญา¹⁵ นอกจากนี้ มีการกำหนดระยะเวลาขั้นต่ำที่ผูกพันตามสัญญาสำหรับธุรกิจที่จะถูกควบคุมภายใต้กฎหมายเกี่ยวกับสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องไว้¹⁶ ได้แก่ 1 เดือน หรือ 2 เดือนแล้วแต่ประเภทธุรกิจ

2) ประเทศแคนาดา มลรัฐบริติช โคลัมเบีย กำหนดระยะเวลาสูงสุดของสัญญาไว้ที่ 2 ปี (รวมการต่ออายุสัญญาในการให้บริการทั้งหมด ไม่ว่าจะมียุทธภูมิกี่ฉบับก็ตาม)¹⁷ โดยมีข้อยกเว้นที่อาจมีการกำหนดระยะเวลาของสัญญามากกว่า 2 ปี ได้ คือ ปีหลังจากครบกำหนดระยะเวลาขั้นสูงตามที่กฎหมายกำหนดไว้ ต้องมีข้อสัญญากำหนดสิทธิให้แก่ผู้บริโภคในการเลิกสัญญาเมื่อใดก็ได้โดยไม่ต้องมีเหตุในการเลิกสัญญา ด้วยวิธีแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 30 วัน และไม่มีค่าใช้จ่ายในการใช้สิทธิเลิกสัญญา¹⁸

อนึ่ง สำหรับกรณีที่สัญญาจัดให้มีซึ่งบริการที่มีลักษณะต่อเนื่องที่กำหนดการให้บริการเป็นจำนวนชั่วโมงหรือจำนวนครั้ง ซึ่งผู้ประกอบการต้องระบุระยะเวลาให้บริการเป็นจำนวนเดือนนั้น เมื่อรวมแล้วทั้งหมดต้องไม่เกินกว่า 24 เดือน¹⁹

3) ประเทศสหรัฐอเมริกา มลรัฐแคลิฟอร์เนีย กำหนดระยะเวลาสูงสุดของสัญญาแต่ละประเภทไว้ โดย

ก) สัญญาสำหรับศูนย์ให้บริการการเรียนทักษะการเดินและบริการอื่น ๆ ต้องไม่เกินกว่า 7 ปี นับจากวันทำสัญญา (รวมการต่ออายุสัญญาในการให้บริการทั้งหมด) และกำหนดให้มีอายุสัญญาผูกพันตลอดชีพของผู้บริโภคไม่ได้²⁰

¹⁵ "特定商取引法ガイド [Act on Specified Commercial Transaction Guide]", [Online]. Available from: <http://www.no-trouble.go.jp/foreignlanguage/english/continuouservices/> [March 11, 2018]

¹⁶ Order for Enforcement of the Act on Specified Commercial Transactions Article 11

¹⁷ Business Practices and Consumer Protection Act Section 24 (3)

¹⁸ Consumer Contracts Regulation Section 2.1

¹⁹ Business Practices and Consumer Protection Act Section 24 (2)

²⁰ The Civil Code of The State of California Section 1812.53 (a)

ข) สัญญาการให้บริการจัดหาคู่ สัญญาบริการเสริมความงามลดน้ำหนัก และสัญญาสำหรับศูนย์ให้บริการสุขภาพ ต้องไม่เกินกว่า 3 ปี โดยในสัญญาการให้บริการจัดหาคู่ และสัญญาให้บริการเสริมความงามลดน้ำหนักจะกำหนดให้มีอายุสัญญาผูกพันตลอดชีพของผู้บริโภคไม่ได้

ค) สัญญาสำหรับการเป็นสมาชิกแคมป์ปีงกลับ มิได้มีการกำหนดระยะเวลาผูกพันสูงสุดตามสัญญาเอาไว้

ทั้งนี้ ผู้เขียนเห็นว่า เจตนารมณ์ในการกำหนดจำกัดระยะเวลาสูงสุดของสัญญานั้น เพื่อเป็นการป้องกันความเสียหายและลดความเสี่ยงแก่ผู้บริโภคในการที่ต้องผูกพันตามสัญญาที่มีระยะเวลายาวนานจนเกินไป โดยที่ตนเองต้องถูกจำกัดสิทธิในการใช้สิทธิเลิกสัญญาดังกล่าวไว้ ซึ่งการเข้าทำสัญญาที่มีระยะเวลาผูกพันที่ยาวนานนั้น ผู้บริโภคมักเกิดความกังวลสูงซึ่งจะไม่ได้รับการบริการหรือปฏิบัติการชำระหนี้ที่ถูกต้องครบถ้วน คุณภาพการให้บริการที่ไม่คงที่หรือมีคุณภาพที่เปลี่ยนแปลงไป หรือมีเหตุการณ์ใดเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมด้วยเหตุปัจจัยในด้านผู้ประกอบการหรือผู้บริโภค อันส่งผลกระทบต่อกรรับบริการตามสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องที่ยาวนานนั้นได้ โดยการจำกัดระยะเวลาสูงสุดของสัญญาจะทำให้ผู้บริโภคนั้นได้มีโอกาสพิจารณาไตร่ตรองการเข้ารับบริการตามสัญญาเป็นระยะ ว่าตนเองประสงค์จะให้บริการนั้นต่อไปอีกหรือไม่ หรือบริการที่ตนได้รับนั้นคุ้มค่าแล้วหรือไม่ รวมทั้งทำให้ผู้ประกอบการย่อมต้องพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพการให้บริการที่ดีอยู่เสมอเพื่อจูงใจให้ผู้บริโภคตกลงที่จะใช้บริการของตนต่อไป

อย่างไรก็ตาม แม้ในกฎหมายในบางประเทศจะไม่มีมาตรการในการกำหนดระยะเวลาขั้นสูงในการผูกพันตามสัญญาเอาไว้ แต่ก็ได้กำหนดใช้กลไกการคุ้มครองผู้บริโภคโดยการให้สิทธิแก่ผู้บริโภคที่จะเลิกสัญญาได้ตลอดระยะเวลาที่เข้ารับบริการตามสัญญาให้บริการที่มีลักษณะต่อเนื่องนั้น ซึ่งส่งผลให้ผู้บริโภคไม่จำเป็นต้องถูกผูกมัดให้ต้องผูกพันตามสัญญาเป็นระยะเวลานานเช่นกัน โดยผู้บริโภคสามารถพิจารณาไตร่ตรองได้เสมอว่าประสงค์จะผูกพันในการเข้ารับบริการตามสัญญานั้นต่อไปจนครบกำหนดระยะเวลาหรือไม่ แต่การจะใช้กลไกในการให้สิทธิเลิกสัญญาได้ตลอดระยะเวลาที่ผูกพันตามสัญญาเพียงอย่างเดียว นั้น ผู้เขียนเห็นว่าอาจจะกระทบผลประโยชน์และแนวทางในการดำเนินธุรกิจในระบบเศรษฐกิจของผู้ประกอบการอยู่พอสมควร เพราะอาจทำให้สัญญานั้นไม่มีความ

แน่นอนว่าผู้ให้บริการนั้นจะได้รับประโยชน์หรือคุ้มค่าในการให้บริการประเภทนี้ในตลาดหรือไม่ ด้วยเหตุว่าผู้บริโภคสามารถเลิกใช้บริการสัญญาเมื่อใดก็ได้

อนึ่ง แม้ว่ากลไกในการกำหนดระยะเวลาสูงสุดของสัญญานั้นจะเป็นการแทรกแซงเสรีภาพในการทำสัญญาของคู่สัญญาและกลไกของตลาดในระบบเศรษฐกิจแบบเสรีนิยม แต่การนำเอาแนวคิดในการเข้าควบคุมแทรกแซงการประกอบธุรกิจโดยรัฐมาใช้จะเป็นไปเพื่อจะช่วยเหลือปกป้องผลประโยชน์ของผู้บริโภคและช่วยให้การเข้าทำสัญญาระหว่างผู้ประกอบการและผู้บริโภคในตลาดดำเนินไปอย่างเป็นธรรมมากขึ้น ซึ่งมีความจำเป็นสำหรับสภาพสังคมที่ระบบกลไกตลาดเสรียังมีความล้มเหลว และในสังคมที่ยังปรากฏข้อเท็จจริงว่ามีการดำเนินธุรกิจโดยไม่คำนึงถึงสิทธิของผู้บริโภคเท่าที่ควร มุ่งแต่การแสวงหาผลกำไรจากผู้บริโภคแต่เพียงอย่างเดียว ดังนั้น ผู้เขียนจึงเห็นควรให้มีการกำหนดระยะเวลาขั้นสูงที่จะผูกพันตามสัญญา รวมทั้งกำหนดให้การทำสัญญาโดยมีกำหนดระยะเวลาสัญญาตลอดชีพของผู้บริโภคเป็นข้อยกเว้นที่ต้องห้ามในการเข้าทำสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่อง ด้วยเหตุดังกล่าวข้างต้น แต่ทั้งนี้ เพื่อเป็นการเอื้ออำนวยในการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการมากขึ้นและส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการให้น้อยที่สุดในการประกอบธุรกิจในตลาด รวมทั้งให้คู่สัญญาสามารถแสดงเจตนาเข้าทำสัญญาภายใต้หลักเสรีภาพในการทำสัญญาได้ด้วย ผู้เขียนเห็นว่าอาจกำหนดเปิดช่องเป็นข้อยกเว้นสำหรับกรณีที่คู่สัญญาประสงค์จะทำสัญญาโดยการให้บริการเกินกว่าระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดไว้ก็ได้ แต่จะต้องมีการกำหนดให้สิทธิในการเลิกสัญญาแก่ผู้บริโภคได้ตลอดระยะเวลาของสัญญาที่เกินจากระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดนั้น

สำหรับผลทางกฎหมายของการกำหนดระยะเวลาผูกพันตามสัญญาเกินกว่าระยะเวลาขั้นสูงที่กฎหมายกำหนดนั้น ในต่างประเทศมีแนวทางสำหรับกรณีนี้ไว้ 2 แนวทาง ได้แก่

แนวทางที่หนึ่ง สัญญาผูกพันผู้บริโภคเพียงเท่าที่ระยะเวลาตามที่กฎหมายกำหนด

เป็นไปตามแนวทางในประเทศแคนาดา มลรัฐบริติช โคลัมเบีย ซึ่งหากมีการทำสัญญาจัดให้มีบริการที่มีลักษณะต่อเนื่องโดยกำหนดระยะเวลาเกินกว่า 2 ปี (เว้นแต่เข้าข้อยกเว้นมีการกำหนดสิทธิเลิกสัญญาตามที่กฎหมายกำหนดให้แก่ผู้บริโภคในปีที่ 3 เป็นต้นไป ให้สามารถตกลงทำสัญญาเกินกว่า 2 ปีได้) อันเป็นการฝ่าฝืนกฎหมาย จะมีผลทางกฎหมาย คือ สัญญาดังกล่าวจะไม่มีผลผูกพันผู้บริโภคในส่วนที่เกินกว่า 2 ปี และผู้ประกอบการจะต้องคืนค่าบริการหรือเงินจำนวนใด ๆ ทั้งหมดที่ผู้บริโภคได้ชำระไปตามสัญญาสำหรับช่วงระยะเวลาที่เกินกว่า 2 ปี นั้นให้แก่ผู้บริโภค

ภายใน 15 วัน หลังจากที่ผู้ประกอบการได้รับคำร้องขอจากผู้บริโภคด้วย นอกจากนี้ ในกรณีที่ผู้บริโภคใช้สิทธิฟ้องร้องต่อศาลเพื่อเรียกคืนเงินจากผู้ประกอบการ ศาลจะพิพากษาให้ผู้ประกอบการชำระหนี้แก่ผู้บริโภคเป็นจำนวน 3 เท่าของค่าบริการและเงินทั้งหมดที่ผู้ประกอบการมีหน้าที่ต้องคืนให้แก่ผู้บริโภคภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดนั้นได้

แนวทางที่สอง สัญญาไม่ผูกพันผู้บริโภค

ประเทศสหรัฐอเมริกา มลรัฐแคลิฟอร์เนีย ได้กำหนดผลทางกฎหมายไว้ในภาพรวมว่ากรณีที่มีการฝ่าฝืนทำสัญญาโดยไม่เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นโมฆะและใช้บังคับไม่ได้ โดยถือเป็นการขัดต่อนโยบายสาธารณะ (Public Policy)

ทั้งนี้ ผู้เขียนมีความเห็นว่า ควรกำหนดให้สัญญาที่มีการตกลงผูกพันกันเกินกว่าระยะเวลาขั้นสูงตามที่กฎหมายกำหนดนั้นมีผลผูกพันผู้บริโภคเพียงระยะสูงสุดที่กฎหมายจะกำหนดไว้ตามแนวทางที่หนึ่ง (สำหรับกรณีที่ไม่เข้าข้อยกเว้นของกฎหมายให้ทำสัญญาเกินกว่าระยะเวลาสูงสุด) มากกว่ากำหนดผลทางกฎหมายตามแนวทางที่สองที่กำหนดให้ไม่มีผลผูกพันผู้บริโภคโดยให้สัญญาเป็นโมฆะและใช้ไม่ได้ไปทั้งหมด ด้วยเหตุว่าหากพิจารณาถึงเหตุบกพร่องเพียงการทำสัญญาเกินกว่าระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด อาจจะเป็นผลที่รุนแรงจนเกินไป ประกอบกับอาจเป็นการขัดต่อเจตนาของผู้บริโภคเองในการทำสัญญาตามหลักเสรีภาพในการเข้าทำสัญญาที่ประสงค์จะผูกพันตนเองตามสัญญาดังกล่าว

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

4.2.4 การกำหนดจำกัดการชำระค่าบริการล่วงหน้า

ในประเทศญี่ปุ่น และประเทศแคนาดา มลรัฐบริติช โคลัมเบีย ไม่ได้มีกลไกและข้อกำหนดเกี่ยวกับข้อห้ามหรือข้อจำกัดจำนวนการเรียกค่าบริการล่วงหน้าจากผู้บริโภค โดยหลักแล้วจึงสามารถตกลงเรียกให้ผู้บริโภคมีการชำระค่าบริการล่วงหน้าได้ตามจำนวนระยะเวลาที่ได้ตกลงกัน ในขณะที่ประเทศอเมริกา มลรัฐแคลิฟอร์เนีย มีการจำกัดการเรียกชำระค่าบริการล่วงหน้าจากผู้บริโภค โดยอาจแบ่งการกำหนดจำกัดการชำระค่าบริการล่วงหน้าเป็น 2 แนวทาง ได้แก่

แนวทางที่หนึ่ง จำกัดระยะเวลาที่จะเรียกให้ชำระค่าบริการล่วงหน้าได้

โดยสำหรับแนวทางที่หนึ่ง มีปรากฏอยู่ในสัญญาการให้บริการจัดหาคู่และสัญญา ให้บริการเสริมความงามลดน้ำหนัก ซึ่งกำหนดให้เรียกค่าบริการล่วงหน้าได้ไม่เกิน 2 ปี นับจากวันทำ สัญญา ส่วนสัญญาสำหรับศูนย์ให้บริการการเรียนทักษะการเดินและบริการอื่น ๆ เรียกได้ไม่เกิน 1 ปี นับจากวันทำสัญญา

แนวทางที่สอง จำกัดจำนวนเงินที่จะเรียกให้ชำระค่าบริการล่วงหน้าได้

สำหรับแนวทางที่สองมีปรากฏอยู่ในสัญญาสำหรับศูนย์ให้บริการสุขภาพ ซึ่งจะเรียก เงินล่วงหน้าได้ในจำนวนไม่เกินกว่า 3,000 ดอลลาร์สหรัฐ สำหรับช่วงวันที่ 1 มกราคม ค.ศ. 2006 เป็นต้นไป และ 4,400 ดอลลาร์สหรัฐ สำหรับช่วงวันที่ 1 มกราคม ค.ศ. 2010 เป็นต้นไป และกำหนด เพิ่มเติมว่าจะเรียกค่าบริการล่วงหน้าเกินกว่าอายุสัญญาไม่ได้

ในความเห็นของผู้เขียนนั้น เนื่องจากว่าปัญหาข้อเท็จจริงส่วนหนึ่งอันเกิดขึ้นในการ เข้าทำสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องมาจากการที่ในปัจจุบันมีแนวโน้มที่ผู้ประกอบการมักจะ เรียกให้ผู้บริโภคชำระเงินค่าบริการล่วงหน้า ซึ่งมักจะเป็นการเรียกให้ชำระเงินล่วงหน้าทั้งหมด หรือ ชำระบางส่วนแต่เป็นระยะเวลาที่ยาวนาน เช่น รายปี ดังนั้น มูลค่าเงินค่าบริการที่ผู้บริโภคต้องชำระ ไปล่วงหน้าก่อนที่ตนเองจะได้รับชำระหนี้ตอบแทนนั้นย่อมมีมูลค่าสูง ผู้ประกอบการซึ่งได้รับ ค่าบริการไปทั้งหมดแล้วย่อมมีแรงจูงใจในการให้บริการที่น้อยลงหรือมีอาจรักษาคุณภาพการ ให้บริการไว้ได้ตลอดระยะเวลาของการให้บริการตามสัญญา และเมื่อมีเหตุผิดสัญญาหรือต้องเลิก สัญญาเกิดขึ้นมักจะมีปัญหาเรื่องการผู้ประกอบการปฏิเสธคืนเงินค่าบริการที่ผู้บริโภคได้ชำระไว้ ล่วงหน้าสำหรับระยะเวลาที่ยังไม่ได้ให้บริการจนครบ ผู้บริโภคจึงมีความเสี่ยงที่จะไม่ได้รับชำระหนี้ ตอบแทนจากผู้ประกอบการโดยที่ตนเองไม่สามารถมีหลักประกันใด ๆ ในการหวังสิทธิของตนในการ ปฏิบัติการชำระหนี้ตอบแทนได้เลย ผู้เขียนจึงเห็นว่าควรจัดให้มีกลไกในการจำกัดการเรียกให้ชำระ ค่าบริการล่วงหน้า เนื่องจากจะช่วยป้องกันและลดความเสี่ยงของผู้บริโภคได้ในระดับหนึ่ง จากกรณีที่ ผู้ประกอบการนั้นรับเงินค่าบริการล่วงหน้าไว้เป็นระยะเวลานาน เพราะเมื่อจำกัดระยะเวลาหรือ จำนวนเงินค่าบริการที่ผู้บริโภคจะต้องชำระไว้ล่วงหน้าในระยะเวลาที่สั้นลงหรือจำนวนเงินที่น้อยลง ส่งผลให้เงินค่าบริการล่วงหน้าที่ผู้บริโภคต้องชำระไปที่ผู้ประกอบการนั้นน้อยลงด้วยและมีความ เป็นไปได้ที่ผู้บริโภคจะใช้บริการครบตามระยะเวลาที่ได้ชำระเงินไปล่วงหน้าแล้วได้มากขึ้น รวมทั้งเป็น การบังคับผู้ประกอบการทางอ้อมให้มีการให้บริการและรักษาคุณภาพในการให้บริการอยู่ตลอดเวลา

ตามระยะเวลาที่ได้ตกลงกับผู้บริโภคไว้ โดยคำนึงค่าบริการส่วนที่ยังมิได้รับชำระมาแล้วด้วย ส่วนในประเด็นพิจารณาว่าควรจะมีการกำหนดการจำกัดการเรียกให้ชำระค่าบริการล่วงหน้าในแนวทางใด นั้น ผู้เขียนเห็นไปในแนวทางที่หนึ่ง เนื่องจากการกำหนดจำกัดเป็นจำนวนเงินอาจไม่เหมาะสมกับสถานะทางเศรษฐกิจที่อาจเปลี่ยนแปลงไปได้ตามสภาพเศรษฐกิจและสังคมในขณะใด ๆ นั้น

ผู้เขียนมีข้อสังเกตเพิ่มเติมว่าสำหรับปัญหาเรื่องผู้ประกอบการไม่ยอมชำระเงินคืนแก่ผู้บริโภคสำหรับช่วงระยะเวลาที่ไม่ได้มีการใช้บริการนั้น อาจจะไม่สามารถใช้แนวทางนี้ในการแก้ปัญหาดังกล่าวได้อย่างเหมาะสมนัก เพราะการกำหนดจำกัดการชำระค่าบริการล่วงหน้ามิได้เป็นการแก้ไขปัญหาต้นเหตุนี้ได้โดยตรง เป็นเพียงวิธีในการลดอัตราเสี่ยงสำหรับปัญหาการขอคืนค่าบริการในจำนวนมูลค่าความเสียหายที่ลดลงเท่านั้น เพราะก็ยังมีโอกาสที่ในช่วงระยะเวลาบริการและรับค่าบริการล่วงหน้าไปบางส่วนตามจำนวนที่กฎหมายจำกัดไว้ ที่ผู้บริโภคอาจมีการเลิกสัญญาและประสงค์ที่จะขอรับเงินค่าบริการในส่วนที่ยังมิได้รับบริการคืนก็ได้เช่นเดิม กรณีจึงอาจจะต้องพิจารณาหาแนวทางอื่นที่เหมาะสมหรือศึกษาจากกฎหมายในประเทศอื่น ๆ เพิ่มเติมเพื่อศึกษาแนวทางที่อาจเป็นประโยชน์และสามารถแก้ไขปัญหานี้ได้เป็นการเฉพาะและมีประสิทธิภาพต่อไป

4.2.5 การกำหนดระยะเวลาเริ่มต้นปฏิบัติการชำระหนี้ของผู้ประกอบการตามสัญญา

จากการศึกษา ผู้เขียนพบว่า แนวทางในการกำหนดบังคับให้ผู้ประกอบการจะต้องดำเนินการเริ่มให้บริการตามสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องแก่ผู้บริโภคนี้ ปรากฏเฉพาะในกฎหมายของมลรัฐแคลิฟอร์เนีย ประเทศสหรัฐอเมริกาเท่านั้น โดยที่สัญญาสำหรับศูนย์ให้บริการการเรียนทักษะการเดินและบริการอื่น ๆ และสัญญาสำหรับศูนย์ให้บริการสุขภาพ จะมีกฎหมายกำหนดไว้ให้ผู้ประกอบการต้องเริ่มให้บริการภายในระยะเวลา 6 เดือน นับแต่วันที่ทำสัญญา ส่วนในสัญญาประเภทอื่น ๆ ก็มิได้มีกำหนดหลักเกณฑ์เช่นนี้ไว้

ดังนั้น ผู้เขียนเห็นว่ากลไกในการให้ความคุ้มครองผู้บริโภคด้วยการกำหนดให้ผู้ประกอบการต้องเริ่มปฏิบัติการชำระหนี้โดยการให้บริการตามสัญญาแก่ผู้บริโภคภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดนั้น ไม่มีความจำเป็นและจะเป็นการซ้ำซ้อนกับกรณีการกำหนดระยะเวลาขั้นสูงในการผูกพันตนตามสัญญา เนื่องจากผลที่ได้รับจะคล้ายคลึงกันคือเป็นการจำกัดและบังคับให้ผู้ประกอบการและผู้บริโภคต้องรีบเริ่มปฏิบัติการชำระหนี้ที่ระหว่างกันเพื่อให้แล้วเสร็จกันภายใน

ระยะเวลาของสัญญา อีกทั้งการกำหนดกลไกในลักษณะนี้อาจจะเป็นการเข้าแทรกแซงการแสดงเจตนา ระหว่างคู่สัญญาที่ไม่สมเหตุสมผลจนเกินไป เพราะหากว่าคู่สัญญาสามารถแสดงเจตนาทำข้อตกลงกัน โดยกำหนดว่าตนเองจะเริ่มให้บริการหรือใช้บริการได้เมื่อใดก็ได้ และสุดท้ายแล้วคู่สัญญาก็ปฏิบัติตามชำระหนี้แล้วเสร็จไม่เกินกว่าระยะเวลาสูงสุดตามที่กฎหมายกำหนดไว้ คงจะไม่มีเหตุผลที่จำต้องไป กำหนดระยะเวลาในการเริ่มปฏิบัติการชำระหนี้ของสัญญานั้นแต่อย่างใด

4.2.6 การกำหนดสิทธิการเลิกสัญญา

สำหรับกลไกในการคุ้มครองผู้บริโภคด้านสัญญาที่สำคัญอีกประการหนึ่ง ได้แก่ การ ให้สิทธิผู้บริโภคในการเลิกสัญญา ซึ่งตามที่ได้ศึกษากฎหมายในต่างประเทศมานั้น พบว่ามีการ กำหนดลักษณะของสิทธิการเลิกสัญญาของผู้บริโภคไว้ 3 กรณี โดยแยกพิจารณาได้ดังนี้

1) การให้สิทธิเลิกสัญญาโดยไม่ต้องมีเหตุภายในกำหนดระยะเวลาไต่รตรง (Cooling-off Period) ตามที่กฎหมายกำหนดไว้

จากกฎหมายของต่างประเทศทั้งหมดที่ผู้เขียนได้ศึกษามานั้น ผู้เขียนพบว่า ได้มีการกำหนดแนวทางที่สอดคล้องกัน โดยทุกประเทศจะมีการกำหนดให้สิทธิในการเลิกสัญญาโดย ไม่ต้องมีเหตุภายในกำหนดระยะเวลาไต่รตรง (Cooling off Period) นี้ให้แก่ผู้บริโภค ทั้งนี้ กฎหมายจะกำหนดช่วงระยะเวลาการใช้สิทธิไว้ให้ภายหลังจากเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนดไว้ต่าง ๆ เช่น วันที่ได้เข้าทำสัญญา วันที่ได้รับหนังสือสัญญานั้นไปแล้ว เพื่อให้ผู้บริโภคได้ใช้ระยะเวลาในการ ไต่รตรงว่าตนนั้นประสงค์ที่จะผูกพันตามสัญญาดังกล่าวนั้นจริงหรือไม่ ซึ่งกฎหมายจะอนุญาตให้ ผู้บริโภคได้สามารถเลิกสัญญาดังกล่าวได้โดยไม่ต้องมีเหตุผลใด ๆ และไม่จำเป็นต้องรับผิดชอบในภาระ ค่าใช้จ่ายใด ๆ อันเนื่องมาจากการได้ใช้สิทธิเลิกสัญญาตามกรณีนี้ทั้งสิ้น โดยที่กฎหมายของแต่ละ ประเทศจะกำหนดระยะเวลาไต่รตรงที่แตกต่างกันออกไป ดังนี้

ก) ประเทศญี่ปุ่น กำหนดระยะเวลาภายใน 8 วัน นับตั้งแต่วันที่ ผู้บริโภคได้รับสัญญา²¹

²¹ Act on Specified Commercial Transactions Article 48 Paragraph 1 and Paragraph 3

ข) ประเทศแคนาดา มลรัฐบริติช โคลัมเบีย กำหนดระยะเวลาภายใน 10 วัน หลังจากผู้บริโภคได้รับคู่มือหนังสือสัญญา²²

ค) ประเทศสหรัฐอเมริกา มลรัฐแคลิฟอร์เนีย กำหนดระยะเวลาแยกตามประเภทสัญญา เช่น

(1) สัญญาให้บริการจัดหาคู่ และสัญญาบริการเกี่ยวกับการลดน้ำหนัก ก่อนระยะเวลาที่ยังคืนในวันที่ครบกำหนด 3 วันหลังจากวันที่ผู้บริโภคได้ลงนามในสัญญา²³

(2) สัญญาสำหรับศูนย์ให้บริการสุขภาพ ก่อนที่ยังคืนของวันที่ครบกำหนด 15 วันทำการ (ไม่รวมอาทิตย์และวันหยุด) ของผู้ประกอบการ ภายหลังจากวันที่ทำสัญญา²⁴ แต่มีหลักเกณฑ์การให้สิทธิเลิกสัญญาเพิ่มเติม โดยขึ้นอยู่กับจำนวนเงินค่าบริการและค่าสมาชิกที่ผู้บริโภคต้องชำระด้วย ได้แก่ กรณีผู้บริโภคต้องชำระเงิน 1,500 – 2,000 ดอลลาร์สหรัฐ จะให้ระยะเวลาใช้สิทธิเลิกสัญญาได้ภายใน 20 วันหลังผูกพันตามสัญญา²⁵, 2,001 – 2,500 ดอลลาร์สหรัฐ ให้ระยะเวลา 30 วันหลังผูกพันตามสัญญา²⁶ และ 2,501 ดอลลาร์สหรัฐขึ้นไป ให้ระยะเวลา 45 วันหลังเข้าผูกพันตามสัญญา²⁷

สำหรับการให้สิทธิเลิกสัญญาโดยไม่ต้องมีเหตุภายในกำหนดระยะเวลาไต่รตรง (Cooling-off Period) นี้ ในปัจจุบันประเทศไทยก็ได้ยอมรับหลักการและรับเอาแนวคิดนี้มาใช้คุ้มครองผู้บริโภคอยู่บ้าง โดยปรากฏเฉพาะใน 2 กรณีเท่านั้น ได้แก่ ในการให้ความคุ้มครองผู้บริโภคสำหรับกรณีการขายตรงและการตลาดแบบตรง ตามพระราชบัญญัติขายตรงและตลาดแบบตรง พ.ศ. 2545 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติขายตรงและตลาดแบบตรง (ฉบับที่ 3) พ.ศ.

²² Business Practices and Consumer Protection Act Section 25 (1)

²³ The Civil Code of The State of California Section 1694.1 (a)

²⁴ The Civil Code of The State of California Section 1812.85(a)

²⁵ The Civil Code of The State of California Section 1812.85(d)(1)

²⁶ The Civil Code of The State of California Section 1812.85(d)(2)

²⁷ The Civil Code of The State of California Section 1812.85(d)(3)

2560* และในการให้ความคุ้มครองผู้บริโภคสำหรับธุรกิจการให้บริการจัดสรรเวลาเข้าใช้สถานที่พัก (Timeshare) ตามประกาศคณะกรรมการว่าด้วยสัญญา เรื่อง ให้ธุรกิจการให้บริการจัดสรรเวลาเข้าใช้สถานที่พักเป็นธุรกิจที่ควบคุมสัญญา พ.ศ. 2556 ซึ่งออกมาภายใต้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 ทั้งนี้ สำหรับกรณีสัญญาที่ให้บริการที่มีลักษณะต่อเนื่องนี้ ผู้เขียนเห็นควรให้มีการกำหนดให้สิทธิเลิกสัญญาโดยไม่ต้องมีเหตุภายในกำหนดระยะเวลาไต่ตรง (Cooling-off Period) แก่ผู้บริโภคด้วยเช่นกัน เนื่องจากสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องนั้น ผู้บริโภคจำต้องผูกพันในการบริการสำหรับอนาคตเป็นระยะเวลานานต่อเนื่องกันไป และมีข้อเท็จจริงปรากฏว่าในปัจจุบันผู้ประกอบการมักจะใช้วิธีการทางการตลาดในการโฆษณาและออกโปรโมชั่นหรือส่วนลดพิเศษต่าง ๆ นานา เพื่อจูงใจให้ผู้บริโภคมาทำสัญญาในระยะยาวกับตน เช่น การลดราคา การจัดโปรแกรม ให้บริการหรือสิทธิพิเศษเพิ่มเติม การให้ของแถมหรือสิ่งของสมนาคุณ การตัดสินใจเข้าทำสัญญานั้น จึงอาจเป็นไปเพื่อเห็นแก่สิ่งเร้าหรือสิ่งจูงใจนั้นโดยไม่ทันได้พิจารณาผลประโยชน์ของตนให้ถี่ถ้วนก่อนได้ ดังนั้น ในการตัดสินใจเข้าทำสัญญาเพื่อผูกพันตนในระยะเวลานานนั้นจึงควรให้ระยะเวลาผู้บริโภคในการไต่ตรงให้ดีกว่าโดยการกำหนดให้สามารถเปลี่ยนแปลงการตัดสินใจในทันทีของตนเองนั้นได้

2) การให้สิทธิเลิกสัญญาโดยไม่ต้องมีเหตุได้ตลอดระยะเวลาการให้บริการตามสัญญา

กรณีนี้ปรากฏอยู่ในแนวทางของประเทศญี่ปุ่น และประเทศสหรัฐอเมริกา
มลรัฐแคลิฟอร์เนีย โดยที่

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

* กฎหมายฉบับนี้มุ่งคุ้มครองผู้บริโภคจากการเข้าทำสัญญากับผู้ประกอบการที่จำหน่ายสินค้าหรือบริการ โดยใช้วิธีขายตรงและตลาดแบบตรงซึ่งมีวิธีการการเสนอขายสินค้าหรือบริการในลักษณะดังกล่าวอาจจะส่งผลกระทบต่อทำให้ผู้บริโภคอยู่ในสภาวะการณ์ที่ไม่อาจตัดสินใจตกลงซื้อสินค้าหรือรับบริการได้อย่างอิสระและรอบคอบ กฎหมายจึงกำหนดให้ความคุ้มครองมิให้ต้องตกเป็นฝ่ายเสียเปรียบในการซื้อขายสินค้าหรือบริการ ดังนั้น การปรับใช้กฎหมายฉบับนี้จึงต้องพิจารณาลักษณะการประกอบธุรกิจและการให้บริการว่าเป็นการขายตรงหรือตลาดแบบตรงหรือไม่เป็นสำคัญ ซึ่งผู้เขียนมีข้อสังเกตว่ากฎหมายฉบับนี้อาจมีบทบาทในการคุ้มครองผู้บริโภคอันเกี่ยวข้องกับธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องได้เฉพาะในกรณีธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องเป็นการให้บริการตามความหมายของตลาดแบบตรงตามที่กฎหมายกำหนดไว้เท่านั้น ซึ่งในทางปฏิบัติธุรกิจในกลุ่มนี้ก็ยังคงมีใช้ว่าธุรกิจทุกรายจะมีการให้บริการในลักษณะต่อเนื่องจะเป็นการตลาดแบบตรงเสมอไป ดังนั้น การจะนำเอากฎหมายฉบับนี้มาใช้กับธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องโดยรวม จึงมีอาจใช้บังคับได้กับทุกกรณี

ก) ในประเทศญี่ปุ่นเป็นกรณีการให้สิทธิแก่ผู้บริโภคในการบอกเลิกสัญญาได้แม้ว่าจะล่วงเลยกำหนดระยะเวลาไต่รตรง (Cooling-off Period) ที่กฎหมายกำหนดไว้ไปแล้วได้ โดยไม่จำเป็นต้องมีเหตุในการบอกเลิกสัญญา เรียกว่า การใช้สิทธิเลิกสัญญากลางคัน (Mid-term cancellation)²⁸ ซึ่งการกำหนดสิทธิดังกล่าวส่งผลให้ผู้บริโภคมีสิทธิที่จะเลิกสัญญาได้ตลอดระยะเวลาของสัญญาที่เหลือได้ แต่อย่างไรก็ตาม การใช้สิทธิเลิกสัญญาลักษณะนี้กฎหมายจะกำหนดเงื่อนไขไว้ว่าผู้บริโภคจะต้องมีภาระการรับผิดชอบค่าใช้จ่าย ค่าเสียหาย หรือค่าปรับต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากการใช้สิทธิเลิกสัญญานั้นหลังครบกำหนดระยะเวลาไต่รตรง (Cooling-off Period) ตามจำนวนอัตราที่กฎหมายได้กำหนดไว้ให้ด้วย

ข) ในประเทศสหรัฐอเมริกา มลรัฐแคลิฟอร์เนีย สำหรับสัญญาสำหรับศูนย์ให้บริการเรียนทักษะการเดินและบริการอื่น ๆ ซึ่งจะให้สิทธิแก่ผู้บริโภคในการเลิกสัญญาเมื่อใดก็ได้ ตลอดระยะเวลาที่เข้าผูกพันตามสัญญา โดยการบอกกล่าวล่วงหน้าไปยังสถานที่อยู่ของผู้ประกอบการที่ระบุในสัญญาและห้ามมีการคิดค่าธรรมเนียมหรือค่าใช้จ่ายในการบอกเลิกสัญญาจากผู้บริโภค

ผู้เขียนเห็นว่า การกำหนดให้สิทธิเลิกสัญญาในลักษณะนี้ แม้ว่าจะเป็นการประโยชน์แก่ผู้บริโภคอย่างมาก แต่อาจไม่มีความจำเป็นถึงขนาดต้องมีกฎหมายกำหนดบังคับให้สิทธิแก่ผู้บริโภค และอาจจะเป็นการแทรกแซงข้อตกลงให้การเข้าทำสัญญาระหว่างคู่สัญญามากเกินไป ซึ่งการกำหนดเหตุบางประการที่สำคัญให้แก่ผู้บริโภคในการเลิกสัญญาได้น่าจะเพียงพอในการคุ้มครองประโยชน์แก่ผู้บริโภคได้ในระดับหนึ่งแล้ว นอกจากนี้ การกำหนดให้สิทธิแก่ผู้บริโภคมากเกินไปอาจเป็นการกระทบต่อการประกอบธุรกิจของผู้ประกอบการเพิ่มขึ้น เนื่องจากการเข้าทำสัญญาครั้งหนึ่ง ๆ ผู้ประกอบการต้องมีภาระสำหรับค่าใช้จ่ายและการจัดหาบริการต่าง ๆ มาให้บริการแก่ผู้บริโภคได้ตลอดระยะเวลาของสัญญา หากปล่อยให้ผู้บริโภคสามารถใช้สิทธิเลิกสัญญาได้โดยไม่มีข้อจำกัดและสาเหตุ ก็อาจจะทำให้เกิดความสูญเสียและสูญเสียไปในทรัพยากรในแง่เศรษฐศาสตร์และมูลค่าทางเศรษฐกิจสำหรับการจัดให้มีการบริการนั้น ๆ โดยไม่ครบกำหนดระยะเวลา และถึงแม้ว่าจะมีกำหนดเงื่อนไขให้เป็นภาระหน้าที่แก่ผู้บริโภคที่จะต้องรับผิดชอบ

²⁸ "特定商取引法ガイド [Act on Specified Commercial Transaction Guide]", [Online]. Available from: <http://www.no-trouble.go.jp/foreignlanguage/english/continuouservices/> [March 11, 2018]

ค่าใช้จ่าย ค่าเสียหายที่เกิดขึ้นจากการใช้สิทธิเลิกสัญญาโดยไม่มีเหตุนี้ ณ เวลาใด ๆ ระหว่างอายุสัญญาให้แก่ผู้ประกอบการก็ตาม ผู้เขียนเห็นว่่าก็อาจเป็นเรื่องยากที่จะกำหนดจำนวนเงินค่าเสียหายเป็นการทั่วไปดังเช่นที่ปรากฏแนวทางของประเทศญี่ปุ่น เพราะแต่ละธุรกิจที่มีการให้บริการในลักษณะต่อนี้เองนั้น ก็มีได้มีต้นทุนในการให้บริการในจำนวนที่เท่าเทียมกัน

3) การให้สิทธิเลิกสัญญาอันเกิดจากเหตุต่าง ๆ

ผู้เขียนได้ศึกษากฎหมายต่างประเทศทั้งหมด พบว่ามีการกำหนดเหตุต่าง ๆ ในการใช้เป็นเงื่อนไขในการให้สิทธิที่จะเลิกสัญญาแก่ผู้บริโภค ดังนี้

ก) กรณีสัญญาไม่เป็นไปตามกฎหมายกำหนดไว้

(1) ประเทศสหรัฐอเมริกา มลรัฐแคลิฟอร์เนีย ในสัญญาให้บริการจัดหาคู่ และสัญญาบริการเกี่ยวกับการลดน้ำหนัก ผู้บริโภคมีสิทธิเลิกสัญญาได้ตลอดเวลา กรณีที่สัญญาไม่สอดคล้องกับที่กฎหมายกำหนดไว้ ในขณะที่ในสัญญาสำหรับการเป็นสมาชิกแคมป์ปีนคลับ กรณีที่ผู้จัดให้มีบริการไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนดในกฎหมายฉบับนี้ ผู้บริโภคซึ่งเป็นสมาชิกมีสิทธิเลิกสัญญาได้จนกว่าผู้ประกอบการซึ่งเป็นผู้จัดให้มีบริการจะปฏิบัติตามกฎหมาย

(2) ประเทศแคนาดา มลรัฐบริติช โคลัมเบีย กำหนดให้ใช้สิทธิเลิกสัญญาได้ภายใน 1 ปี หลังจากผู้บริโภคได้รับสัญญา สำหรับกรณีที่สัญญานั้นไม่มีการระบุแจ้งข้อมูลตามที่กฎหมายกำหนด²⁹

(3) ประเทศญี่ปุ่น ผู้บริโภคอาจใช้สิทธิเลิกสัญญาได้เสมอหากเป็นกรณีที่ผู้ได้บริโภคได้เข้าทำสัญญาใช้บริการด้วยความเข้าใจผิดจากการกระทำหรือการให้ข้อมูลที่บิดเบือนหรือไม่ครบถ้วนหรือจากการข่มขู่ของผู้ประกอบการ หรือผู้ประกอบการทำให้เข้าใจผิดเกี่ยวกับสิทธิในการเลิกสัญญาที่แท้จริงของผู้บริโภค โดยไม่อยู่ภายใต้เงื่อนไขเรื่องภาระการรับผิดชอบค่าใช้จ่ายหรือค่าเสียหายหรือค่าปรับต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากการใช้สิทธิเลิกสัญญานั้นหลังครบกำหนดระยะเวลาไต่ร่ตรง (Cooling-off Period)³⁰

²⁹ Business Practices and Consumer Protection Act Section 23 (5)

³⁰ Regulations for Enforcement of the Act on Specified Commercial Transactions Article

สำหรับกรณีนี้ผู้เขียนเห็นว่า การกำหนดให้สิทธิเลิกสัญญาหากสัญญาไม่ได้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด ควรกำหนดให้ผู้บริโภคนั้นมีสิทธิเลิกสัญญาได้เสมอ และการกำหนดแตกต่างจากกฎหมายกำหนดเป็นข้อห้ามที่ไม่สามารถกระทำได้ ยกเว้นเพียงบางเรื่องที่สำคัญอันจะเป็นการกระทบต่อการรับรู้ถึงสิทธิ ข้อมูลและรายละเอียดทั้งหมดที่ผู้บริโภคมี เช่น การกำหนดให้ต้องทำสัญญาเป็นหนังสือและส่งมอบให้แก่ผู้บริโภค ซึ่งผู้เขียนเห็นควรให้กำหนดผลโดยสัญญานั้นไม่มีผลผูกพันผู้บริโภคด้วยเหตุผลที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น

ข) กรณีมีเหตุเกิดขึ้นตามที่กฎหมายกำหนดไว้เป็นกรณีพิเศษ

(1) ผู้ประกอบการไม่สามารถให้บริการได้ตามเงื่อนไขภายในระยะเวลาที่ตกลงในสัญญา

ประเทศสหรัฐอเมริกา มลรัฐแคลิฟอร์เนีย ในสัญญาสำหรับศูนย์ให้บริการสุขภาพ หากสัญญาไม่ได้กำหนดระยะเวลาไว้ ให้ผู้บริโภคมีสิทธิเลิกสัญญาได้ภายใน 6 เดือน หลังจากเข้าผูกพันตามสัญญา แต่หากกำหนดเวลาไว้ให้ผู้บริโภคมีสิทธิเลิกสัญญาได้ทันทีที่ครบกำหนดระยะเวลานั้นแล้ว

(2) มีเหตุการณ์เปลี่ยนแปลงในสาระสำคัญเกิดขึ้นด้วยเหตุจากปัจจัยด้านผู้บริโภคหรือผู้ประกอบการ

(2.1) ประเทศแคนาดา มลรัฐบริติช โคลัมเบีย กำหนดเหตุที่มีการเปลี่ยนแปลงในสาระสำคัญ (material change) ซึ่งอาจจะเป็นกรณีการเปลี่ยนแปลงในสถานการณ์ของผู้บริโภค เช่น ผู้บริโภคถึงแก่ความตาย ความพิการหรือทุพพลภาพทางกายภาพหรือทางจิตใจของผู้บริโภคทำให้ไม่อาจใช้บริการได้ หรือการย้ายถิ่นที่อยู่ของผู้บริโภคในขณะที่ยังอยู่ในระยะเวลาการให้บริการหรือระยะเวลาที่กำหนดไว้ตามสัญญา เป็นเหตุให้ระยะทางระหว่างที่อยู่ของผู้บริโภคและสถานประกอบการของผู้ประกอบการอยู่ห่างกันเกิน 30 กิโลเมตรขึ้นไป (ซึ่งมากกว่าระยะห่างเดิมตอนที่คู่สัญญาได้เข้าทำสัญญากัน) เว้นแต่ผู้ประกอบการจะจัดให้ผู้บริโภคสามารถเข้ารับบริการในสถานที่ซึ่งทดแทนกันได้ โดยสถานที่ให้บริการนั้นจะต้องตั้งอยู่ไม่ห่างกว่า 30 กิโลเมตรจากถิ่นที่อยู่ใหม่ของผู้บริโภค โดยผู้บริโภคจะต้องแสดงหลักฐานให้เห็นได้ว่าระยะทางในถิ่นที่อยู่ใหม่นั้นเกินกว่า 30 กิโลเมตรด้วย หรืออาจจะเป็นกรณีการเปลี่ยนแปลงในการบริการที่จัดให้มีโดย

ผู้ประกอบการก็ได้ เช่น ผู้ประกอบการไม่อาจให้บริการได้ ผู้ประกอบการไม่อาจให้บริการเสร็จสิ้นได้ด้วยคามผิดของผู้ประกอบการ หรือผู้ประกอบการได้ย้ายสถานประกอบการซึ่งเป็นสถานที่ให้บริการ ในขณะที่มีระยะเวลาตามสัญญาเหลืออยู่ เป็นเหตุให้ระยะทางระหว่างที่อยู่ของผู้บริโภคและสถานประกอบการของผู้ประกอบการอยู่ห่างกันเกินที่กฎหมายกำหนด ผู้บริโภคสามารถบอกเลิกสัญญาได้ โดยการส่งหนังสือแจ้งบอกกล่าวการเลิกสัญญาและเหตุผลสำหรับการเลิกสัญญาให้แก่ผู้ประกอบการ ไม่ว่า ณ เวลาใด ๆ³¹

(2.2) ประเทศสหรัฐอเมริกา มลรัฐแคลิฟอร์เนีย ไม่ได้กำหนดให้สิทธิในการเลิกสัญญาแก่ผู้บริโภคในกรณีที่มีเหตุการณ์ที่สำคัญเปลี่ยนแปลงไป แต่กำหนดให้ผู้บริโภคไม่จำเป็นต้องชำระค่าบริการส่วนที่เหลือสำหรับกรณีเกิดเหตุเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นตามที่กฎหมายกำหนด ได้แก่ ในสัญญาให้บริการจัดหาตู้ และสัญญาบริการเกี่ยวกับการลดน้ำหนัก ซึ่งกำหนดไว้ว่าเมื่อผู้บริโภคถึงแก่ความตาย หรือทุพพลภาพ ผู้บริโภคไม่จำเป็นต้องผูกพันชำระค่าบริการ นอกเหนือไปจากการรับบริการก่อนเกิดเหตุดังกล่าว เว้นแต่แพทย์จะระบุว่าความทุพพลภาพนั้นจะมีอยู่ไม่เกินระยะเวลา 6 เดือน หรือกรณีที่ผู้บริโภคได้ย้ายสถานที่อยู่หลักแห่งใหม่เป็นเหตุให้ระยะเวลาระหว่างที่อยู่และสถานที่ให้บริการของผู้ประกอบการนั้นห่างกันเกินกว่า 50 ไมล์ โดยไม่สามารถโอนสัญญาไปยังสถานที่ให้บริการใกล้เคียงที่มีอุปกรณ์เช่นเดียวกันตามสัญญาได้ ผู้บริโภคก็มีสิทธิเลือกที่จะได้รับการปลดเปลื้องจากภาระค่าบริการในส่วนที่ไม่ได้รับการหลังจากการย้ายที่อยู่ดังกล่าวได้ แต่ทั้งนี้ ผู้บริโภคอาจจะต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายที่กำหนดไว้เป็นค่า predetermined fee ในจำนวนไม่เกินกว่า 100 ดอลลาร์สหรัฐ หรือไม่เกินกว่า 50 ดอลลาร์สหรัฐ กรณีใช้บริการตามสัญญาไปแล้วเกินกว่าครึ่งหนึ่งของระยะเวลาการให้บริการทั้งหมด

สำหรับกรณีนี้ ผู้เขียนเห็นว่า ควรจัดให้มีการกำหนดให้สิทธิเลิกสัญญาแก่ผู้บริโภคในกรณีมีเหตุเกิดขึ้นตามที่กฎหมายกำหนดไว้เป็นกรณีพิเศษ โดยเฉพาะในกรณีที่มีเหตุการณ์เปลี่ยนแปลงในสาระสำคัญเกิดขึ้นด้วยเหตุจากปัจจัยด้านผู้บริโภคหรือผู้ประกอบการ เนื่องจากการเข้าทำสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องนั้นมีลักษณะที่มีระยะเวลาการให้บริการที่ยาวนานกว่าสัญญาโดยทั่วไป ซึ่งในช่วงระยะเวลาตามสัญญานั้นอาจมีเหตุการณ์ใด ๆ ที่เป็นสาระสำคัญเปลี่ยนแปลงไปได้ตลอดเวลา อันเป็นเหตุให้ผู้บริโภคไม่สามารถเข้ารับบริการได้ หรือการเข้ารับบริการ

³¹ Business Practices and Consumer Protection Act Section 25 (2)

ให้บริการจากผู้ประกอบการนั้นจะเป็นการลำบากเกินควร ซึ่งอาจส่งผลเสียแก่ผู้บริโภคได้ ดังนั้น การปล่อยให้ผู้บริโภคยังคงต้องผูกพันตนเองและมีหน้าที่ต้องชำระค่าบริการต่อไปตามสัญญาทั้งที่ไม่อาจเข้ารับการให้บริการได้ด้วยเหตุเปลี่ยนแปลงดังกล่าว น่าจะเป็นการไม่สมเหตุสมผลนัก ผู้บริโภคจึงควรได้รับสิทธิที่จะปฏิเสธไม่ต้องผูกพันตามสัญญาหรือไม่ต้องรับภาระค่าบริการตามสัญญานั้นต่อไป โดยที่การกำหนดเหตุการณ์เปลี่ยนแปลงในสาระสำคัญนี้ ผู้เขียนเห็นว่าอาจกำหนดเหตุตัวอย่างโดยชัดเจน ดังเช่นในกฎหมายต่างประเทศ เช่น เหตุผู้บริโภคเสียชีวิต เหตุผู้บริโภคขาดสมรรถภาพด้านร่างกาย หรือบกพร่องทางจิตใจในการใช้บริการตามสัญญา อาทิ ความพิการ ทูพลภาพ จิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ ซึ่งควรมีหลักฐานทางการแพทย์รับรองโดยชัดเจน หรือเหตุการณ์ย้ายภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่ของผู้บริโภคหรือการย้ายสถานประกอบการของผู้ประกอบการ เป็นต้น

ส่วนสิทธิในการเลิกสัญญาด้วยเหตุที่ผู้ประกอบการไม่สามารถให้บริการได้ตามเงื่อนไขภายในระยะเวลาที่ตกลงกันตามสัญญานั้น ผู้เขียนเห็นว่า เป็นกรณีที่คู่สัญญาฝ่ายนั้นไม่ชำระหนี้ ผู้บริโภคจึงมีสิทธิในการเลิกสัญญาโดยบทบัญญัติของกฎหมายอยู่แล้ว โดยที่ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ในลักษณะสัญญา มาตรา 387 ถึง มาตรา 389 ได้กำหนดรองรับสิทธิของผู้บริโภคในการเลิกสัญญากรณีไม่ชำระหนี้เอาไว้ ดังนั้น จึงไม่จำเป็นต้องกำหนดให้เป็นสิทธิแก่ผู้บริโภคในลักษณะเดียวกันซึ่งจะเป็นการซ้ำซ้อนกันอีก แต่ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้บริโภคสามารถรับทราบสิทธิในการเลิกสัญญาที่ตนเองมีอยู่โดยง่าย ผู้เขียนเห็นว่าก็ควรกำหนดให้ต้องมีการระบายรายละเอียดสิทธิในเรื่องนี้ไว้ให้ชัดเจนในสัญญาด้วย เพราะในทางปฏิบัติแล้วหากมิได้กำหนดไว้ในสัญญาผู้บริโภคอาจไม่ทราบสิทธิของตนเองที่มีอยู่ตามกฎหมายได้

อนึ่ง ในส่วนของรูปแบบและวิธีการบอกกล่าวเลิกสัญญานั้น กฎหมายต่างประเทศทั้งหมดได้กำหนดวิธีการบอกเลิกสัญญาไว้ในแนวทางที่คล้ายคลึงกัน โดยผู้บริโภคเพียงแสดงเจตนาในการบอกเลิกสัญญาไปยังผู้บริโภค โดยที่

- 1) ประเทศญี่ปุ่นจะกำหนดไว้ชัดเจนว่าการแสดงเจตนาจะต้องกระทำต้องเป็นลายลักษณ์อักษรเท่านั้น
- 2) ประเทศแคนาดา มลรัฐบริติช โคลัมเบีย มิได้กำหนดไว้ชัด แต่อาจบอกกล่าวเลิกสัญญาด้วยวิธีการใด ๆ ก็ได้ โดยต้องมีหลักฐานที่จะสามารถพิสูจน์ได้ว่ามีการเลิกสัญญาในวันเวลาเฉพาะเจาะจงในการเลิกสัญญานั้น เว้นแต่ เป็นการเลิกสัญญาโดยไม่ต้องมีเหตุภายในกำหนด

ระยะเวลาไต่ตรง (Cooling-off Period) และ การเลิกสัญญาด้วยเหตุที่มีการเปลี่ยนแปลงในสาระสำคัญ (material change) ตามที่กฎหมายกำหนด จะต้องแสดงเจตนาบอกกล่าวเลิกสัญญาโดยการทำเป็นหนังสือเท่านั้น

3) ประเทศสหรัฐอเมริกา มลรัฐแคลิฟอร์เนีย ในสัญญาให้บริการจัดหาคู่สัญญาบริการเกี่ยวกับการลดน้ำหนัก และสัญญาสำหรับศูนย์ให้บริการสุขภาพ ผู้บริโภคจะต้องบอกกล่าวการเลิกสัญญาเป็นหนังสือไม่ว่าด้วยวิธีการทางไปรษณีย์ โทรเลข หรือส่งมอบให้แก่ผู้ประกอบการโดยตรงที่สำนักงานสถานประกอบการของผู้ประกอบการที่ระบุไว้ในสัญญา ซึ่งไม่จำเป็นต้องมีแบบฟอร์มในการเลิกสัญญาเป็นการเฉพาะตามที่คู่สัญญาจะได้กำหนดไว้ในสัญญา เพียงแต่เป็นหนังสือที่แสดงให้เห็นใจความได้ว่าผู้บริโภคนั้นมีความประสงค์จะเลิกสัญญาก็เพียงพอแล้ว ในขณะที่สัญญาสำหรับศูนย์ให้บริการการเรียนทักษะการเต้นและบริการอื่น ๆ แค่เพียงบอกกล่าวแต่กฎหมายไม่ได้กำหนดวิธีการที่ชัดเจนไว้

ในการนี้ สำหรับการพิจารณาวิธีการบอกกล่าวการเลิกสัญญานั้น แม้โดยหลักจะเป็นไปตามมาตรา 386 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ซึ่งกำหนดให้การเลิกสัญญาย่อมทำได้ด้วยการแสดงเจตนาแก่อีกฝ่ายหนึ่งก็เพียงพอ โดยไม่จำกัดว่าจะต้องทำโดยลายลักษณ์อักษรหรือโดยวาจา แต่ผู้เขียนเห็นว่าสำหรับกรณีสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องควรกำหนดให้ใช้วิธีการบอกกล่าวโดยการแสดงเจตนาว่าประสงค์จะเลิกสัญญาเป็นลายลักษณ์อักษรไปยังผู้บริโภคไม่ว่าด้วยวิธีการใด ๆ ก็ตามให้ชัดเจน เช่น เอกสารแจ้งโดยส่งมอบด้วยตนเอง หรือส่งทางไปรษณีย์ หรืออีเมลก็สามารถทำได้ เนื่องจากเมื่อมีการทำสัญญาเป็นหนังสือซึ่งต้องทำเป็นลายลักษณ์อักษรแล้ว ในการเลิกสัญญาก็ควรดำเนินการเป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อให้เป็นหลักฐานในการแสดงเจตนาเลิกสัญญาที่ชัดเจนด้วยเช่นกัน นอกจากนี้จะเป็นประโยชน์แก่คู่สัญญาในการใช้เป็นหลักฐานในทางคดีในการพิสูจน์ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสัญญาอีกด้วย

สำหรับผลของการบอกเลิกสัญญานั้น ตามที่ผู้เขียนได้ศึกษามาพบว่าการกำหนดในแนวทางเดียวกัน โดยเฉพาะในประเทศญี่ปุ่นจะระบุเป็นการชัดเจนว่าให้มีผลเป็นการบอกเลิกสัญญาทันทีที่ผู้บริโภคได้ทำหนังสือบอกกล่าวเลิกสัญญา และเมื่อสัญญาสิ้นสุดลงผลที่เกิดขึ้นคือหน้าที่ในการชำระเงินของผู้บริภคยอมสิ้นสุดลงและผู้ประกอบการก็ไม่มีหน้าที่จะต้องให้บริการตามสัญญาอีก

ต่อไป³² โดยที่ผู้เขียนก็เห็นด้วยในการกำหนดผลของการบอกเลิกแนวทางเช่นนี้ซึ่งเป็นการสอดคล้องกับแนวทางผลของการบอกเลิกสัญญาตามหลักที่ปรากฏตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ในประเทศไทยด้วยเช่นกัน

4.2.7 การกำหนดการคืนเงิน

จากที่ผู้เขียนได้ทำการศึกษามานั้น พบว่ากฎหมายในต่างประเทศส่วนใหญ่มีการกำหนดหน้าที่ให้แก่ผู้ประกอบการในการคืนเงินค่าบริการที่ได้ชำระไว้แล้วล่วงหน้าแก่ผู้บริโภค ภายหลังจากที่ผู้บริโภคได้ใช้สิทธิเลิกสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องนั้นแล้ว โดยที่ในบางประเทศก็มีการกำหนดการคืนเงินในกรณีอื่น ๆ นอกจากเหตุการณ์เลิกสัญญาไว้เพิ่มเติมด้วย

ทั้งนี้ การกำหนดจำนวนเงินคืนสำหรับค่าบริการที่รับชำระไว้ล่วงหน้าในต่างประเทศ ได้มีกำหนดไว้ใน 2 แนวทาง ได้แก่

แนวทางที่หนึ่ง กำหนดคืนเงินทั้งหมดเต็มจำนวน โดยไม่มีสิทธิเรียกค่าใช้จ่าย ค่าเสียหาย หรือค่าปรับ

ในประเทศญี่ปุ่น ซึ่งใช้สำหรับกรณีที่เป็นการเลิกสัญญาโดยไม่ต้องมีเหตุภายในกำหนดระยะเวลาไต่รตรง (Cooling-off Period) โดยกฎหมายกำหนดให้ผู้ประกอบการต้องคืนเงินทั้งหมดทันที และไม่มีสิทธิเรียกค่าเสียหายหรือค่าปรับใด ๆ อันเนื่องมาจากการได้ใช้สิทธิเลิกสัญญาจากผู้บริโภค

ในประเทศแคนาดา มลรัฐบริติช โคลัมเบีย กรณีการเลิกสัญญากรณีอื่น ๆ นอกเหนือไปจากการเลิกสัญญาด้วยเหตุที่มีการเปลี่ยนแปลงในสาระสำคัญ (material change) ตามมาตรา 25 (2) (กรณีสัญญาโดยไม่ต้องมีเหตุภายในกำหนดระยะเวลาไต่รตรง (Cooling-off Period)) กำหนดให้ผู้ประกอบการต้องคืนเงินทั้งหมดที่ได้รับชำระมาตามสัญญาไม่ว่าจะได้รับมาจากผู้บริโภคหรือบุคคลอื่นใดภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด โดยห้ามหักลบค่าใช้จ่ายจากเงินจำนวนดังกล่าว เว้นแต่ว่ากฎหมายจะกำหนดไว้เป็นการเฉพาะ

³² Sanshusha limited company and Yutaka Fujita, 図解で早わかり最新消費者契約法・特定商取引法・割賦販売の仕組み. [เข้าใจง่ายเร็วด้วยแผนภาพโครงสร้างกฎหมายสัญญาผู้บริโภค・กฎหมาย Specified Commercial Transactions・กฎหมายการขายผ่อนชำระ ใหม่ล่าสุด], p. 174.

แนวทางที่สอง กำหนดคืนเงินตามสัดส่วนระยะเวลาการบริการที่คงเหลืออยู่ตามสัญญา

เป็นแนวคิดที่ปรากฏทั้งในประเทศสหรัฐอเมริกา มลรัฐแคลิฟอร์เนีย ประเทศญี่ปุ่น และประเทศแคนาดา มลรัฐบริติช โคลัมเบีย โดยที่ประเทศสหรัฐอเมริกา มลรัฐแคลิฟอร์เนีย มีการกำหนดในสัญญาสำหรับศูนย์ให้บริการการเรียนทักษะการเดินและบริการอื่น ๆ ซึ่งกำหนดให้คำนวณจากสัดส่วนของการบริการที่ยังไม่ได้รับตามสัญญาเท่านั้น

ในขณะที่ประเทศญี่ปุ่น ใช้แนวทางนี้สำหรับกรณีการเลิกสัญญาโดยไม่ต้องมีเหตุภายหลังจากครบกำหนดระยะเวลาไต่รตรง (Cooling-off Period) ไปแล้ว โดยกฎหมายกำหนดให้ผู้บริโภคต้องรับผิดชอบในค่าบริการที่ผู้บริโภคได้ใช้บริการไปบ้างแล้วก่อนการใช้สิทธิเลิกสัญญา โดยที่ผู้บริโภคจะได้รับคืนเงินค่าบริการและ/หรือค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่ได้ชำระไว้ล่วงหน้าตามสัดส่วนระยะเวลาการบริการที่คงเหลืออยู่ตามสัญญา แต่มีการกำหนดเพิ่มเติมให้ผู้บริโภคต้องรับผิดชอบค่าเสียหาย ค่าใช้จ่าย และค่าปรับที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการเลิกสัญญาในธุรกิจประเภทนั้น ๆ ไม่เกินกว่าอัตราขั้นสูงที่กฎหมายประกาศกำหนดไว้ด้วย ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับว่าในขณะที่เลิกสัญญานั้นผู้ประกอบการได้มีการให้บริการตามสัญญาแก่ผู้บริโภคไปแล้วหรือไม่เพียงใด อย่างไรก็ตาม กฎหมายมิได้บัญญัติไว้โดยชัดเจนว่ากำหนดระยะเวลาที่ผู้ประกอบการจะต้องดำเนินการคืนเงินให้แก่ผู้บริโภคสำหรับกรณีนี้จะมีระยะเวลาเท่าใด

ทั้งนี้ ในการคำนวณการคืนเงินค่าบริการสำหรับกรณีเลิกสัญญาโดยไม่ต้องมีเหตุภายหลังจากครบกำหนดระยะเวลาไต่รตรง (Cooling-off Period) ไปแล้วตามแนวทางของประเทศญี่ปุ่นนี้ แบ่งเป็น 2 กรณี คือ

1) กรณีการเลิกสัญญาภายหลังจากที่ได้รับการบริการตามสัญญาบริการนั้นไปแล้ว ผู้บริโภคต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่าย 2 ประเภท ได้แก่ ค่าบริการในส่วนที่ผู้บริโภคได้รับการบริการไปแล้ว และ จำนวนค่าเสียหายโดยปกติอันเนื่องมาจากผู้บริโภคใช้สิทธิเลิกสัญญา ในจำนวนไม่เกินกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้ให้ ซึ่งกฎหมายจะใช้เกณฑ์อ้างอิงจากจำนวนเงินค่าเสียหายคงที่ที่กฎหมายกำหนดไว้ หรือตามจำนวนร้อยละของค่าบริการที่คงเหลือตามสัญญา หรือจำนวนค่าบริการคงที่ตามสัญญาสำหรับระยะเวลาที่กำหนดไว้ แล้วแต่กรณี

2) กรณีการเลิกสัญญาก่อนที่จะได้รับการบริการตามสัญญาบริการ ผู้บริโภค ต้องรับผิดชอบเพียงค่าใช้จ่ายโดยปกติในการปฏิบัติตามสัญญา ในจำนวนไม่เกินกว่าที่จำนวนเงินคงที่ที่แน่นอนซึ่งกฎหมายได้กำหนดไว้สำหรับกรณีธุรกรรมนั้นเป็นการเฉพาะแล้ว

นอกจากนี้ยังกำหนดผลของการตกลงคืนค่าบริการที่แตกต่างไปจากที่กฎหมายกำหนดไว้ให้เป็นโมฆะ โดยผู้ประกอบการจะกำหนดให้ผู้บริโภคได้รับค่าบริการคืนที่ได้ชำระไว้ล่วงหน้าในจำนวนที่น้อยกว่าหรือไม่เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดไว้ไม่ได้ เช่น ในคดีการขอคืนเงินสำหรับธุรกิจโรงเรียนสอนภาษา ตามคำพิพากษาฎีกาที่ 2005 (Ju) 1930

ส่วนประเทศแคนาดา มลรัฐบริติช โคลัมเบีย ได้กำหนดสูตรวิธีการคำนวณการคืนเงินไว้ในกฎหมายอย่างชัดเจน สำหรับกรณีการเลิกสัญญาด้วยเหตุที่มีการเปลี่ยนแปลงในสาระสำคัญ (material change) ตามมาตรา 25 (2)

1) สำหรับกรณีการเลิกสัญญาเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงในสาระสำคัญในสถานการณ์ของผู้บริโภค ให้คืนส่วนของค่าบริการที่ผู้บริโภคได้ชำระไปตามสัญญา ซึ่งจะคำนวณอ้างอิงตามระยะเวลาที่ยังไม่ได้ใช้บริการซึ่งคงเหลืออยู่ภายหลังจากการใช้สิทธิเลิกสัญญาตามสูตรที่กฎหมายได้กำหนดไว้ แล้วหักด้วยค่าใช้จ่ายของผู้ประกอบการ จำนวนร้อยละ 30 ของส่วนของค่าบริการที่ผู้บริโภคได้ชำระไปทั้งหมด

2) สำหรับกรณีการเลิกสัญญาเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงในสาระสำคัญในบริการที่จัดให้มีโดยผู้ประกอบการ ให้คืนส่วนของค่าบริการที่ผู้บริโภคได้ชำระไปตามสัญญา ซึ่งคำนวณอ้างอิงตามระยะเวลาที่ยังไม่ได้ใช้บริการซึ่งคงเหลืออยู่ภายหลังจากการใช้สิทธิเลิกสัญญา ตามสูตรที่กฎหมายได้กำหนดไว้

สำหรับการกำหนดให้มีการคืนเงินและกำหนดจำนวนเงินที่ผู้ประกอบการจะต้องคืนให้แก่ผู้บริโภคนั้น เนื่องจากในการทำสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่อง ผู้ประกอบการมักจะจัดให้ผู้บริโภคต้องชำระค่าบริการและค่าใช้จ่ายในการรับบริการต่าง ๆ ล่วงหน้าและมีมูลค่าสูงอยู่เสมอ และในปัจจุบันก็ปรากฏว่ามีปัญหาข้อร้องเรียนจากผู้บริโภคทั้งในสัญญาที่มีลักษณะการบริการเป็นสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องและสัญญาที่ให้บริการอื่น ๆ โดยทั่วไปที่มีการชำระค่าบริการไว้ล่วงหน้า เกี่ยวกับสิทธิในการขอคืนเงินค่าบริการที่ไม่ชัดเจนในสัญญา และไม่สามารถขอคืนเงินจาก

ผู้ประกอบการได้ ซึ่งอาจเป็นไปได้ด้วยเหตุที่คู่สัญญาไม่ได้กำหนดตกลงกันไว้ในสัญญา หรือตกลงไว้ในสัญญาชัดเจนว่าไม่อาจขอคืนเงินได้หรือขอรับคืนเงินได้แบบมีเงื่อนไข โดยที่ในบางกรณีอาจเป็นการไม่สมเหตุสมผล ทำให้ผู้บริโภคร้องรับภาระในค่าบริการที่ได้ชำระไว้แม้ว่าตนเองจะไม่ได้รับการให้บริการครบถ้วนตามสัญญาก็ตาม ดังนั้น เพื่อประโยชน์ในการให้ความคุ้มครองแก่ผู้บริโภคให้ได้รับความเป็นธรรมในการใช้บริการตามสัญญา ผู้เขียนจึงเห็นควรให้มีการกำหนดมาตรการในการให้ผู้ประกอบการต้องมีหน้าที่คืนเงินค่าบริการที่ตนได้รับชำระไว้ล่วงหน้าแก่ผู้บริโภค ภายหลังจากผู้บริโภคได้ใช้สิทธิเลิกสัญญา หรือมีเหตุตามกฎหมายเกิดขึ้นซึ่งส่งผลให้สัญญาไม่มีผลผูกพันได้อีกต่อไป เช่น กรณีการทำสัญญาที่มีระยะเวลาเกินกว่าที่กฎหมายกำหนดโดยไม่เข้าข้อยกเว้นของกฎหมาย และผู้ประกอบการได้เรียกให้ชำระเงินไว้ล่วงหน้าสำหรับระยะเวลานั้น โดยให้ระบุไว้ในสัญญาอย่างชัดเจน เพื่อให้ผู้บริโภคสามารถทราบและใช้สิทธิตามสัญญาได้

ทั้งนี้ สำหรับการกำหนดจำนวนเงินที่จะให้ผู้ประกอบการคืนแก่ผู้บริโภค ผู้เขียนเห็นว่า ควรให้นำเอาแนวทางของประเทศญี่ปุ่น และประเทศแคนาดา มลรัฐบริติช โคลัมเบีย มาเป็นแนวทางในการปรับใช้ โดยนำเอาหลักเกณฑ์ว่าการเลิกสัญญาหรือสัญญาไม่ผูกพันคู่สัญญาต่อไปนั้น เป็นไปด้วยเหตุใด และได้มีการใช้บริการตามสัญญาไปแล้วมากน้อยเพียงใด มาเป็นเกณฑ์ในการพิจารณากำหนดจำนวนเงิน เพื่อเป็นการให้ความคุ้มครองอย่างเป็นธรรมแก่ผู้บริโภคและมีให้ส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการเกินสมควร กล่าวคือ ในกรณีที่เป็นการที่ผู้บริโภคใช้สิทธิเลิกสัญญาภายในกำหนดระยะเวลาการไต่รตรงตามที่กฎหมายกำหนดให้ระยะเวลาเอาไว้ หรือกรณีที่มีการเข้าทำสัญญาเกินกว่าระยะเวลาขั้นสูงที่กฎหมายกำหนดไว้ โดยไม่เข้าข้อยกเว้นตามกฎหมาย ควรกำหนดให้ผู้ประกอบการต้องมีหน้าที่คืนเงินค่าบริการและค่าใช้จ่ายทั้งหมดเต็มตามจำนวนที่ผู้บริโภคได้ชำระไว้แล้วล่วงหน้าให้แก่ผู้บริโภค แต่หากเป็นการที่ผู้บริโภคหรือผู้ประกอบการฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดหรือทั้งสองฝ่ายใช้สิทธิเลิกสัญญาด้วยเหตุอื่น ๆ และผู้บริโภคได้มีการใช้บริการตามสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องไปบ้างแล้ว ควรกำหนดให้มีการคืนเงินแก่ผู้บริโภคตามสัดส่วนที่ยังไม่ได้ให้บริการครบตามระยะเวลาของสัญญา โดยกฎหมายอาจกำหนดให้มีการคิดค่าใช้จ่ายบางจำนวนให้ไว้สำหรับผู้ประกอบการเพื่อเป็นค่าเสียหายหรือค่าสูญเสียในทางเศรษฐศาสตร์ในการที่จัดให้มีการให้บริการได้ไม่ครบถ้วนตามที่จะได้จัดเตรียมไว้ตามสัญญา

อย่างไรก็ตาม ผู้เขียนมีข้อสังเกตว่า ในประเทศญี่ปุ่น สำหรับกรณีที่เป็นการเลิกสัญญาโดยไม่ต้องมีเหตุภายในกำหนดระยะเวลาไต่รตรง (Cooling-off Period) แม้กฎหมายจะกำหนดให้มีการคืนเงินค่าบริการที่ได้รับไว้ทั้งหมดแก่ผู้บริโภค โดยที่ผู้ประกอบการจะเรียกให้ผู้บริโภครับผิดชอบในค่าใช้จ่าย หรือค่าปรับใด ๆ ที่เกิดจากการใช้สิทธิเลิกสัญญาในกรณีนี้ไม่ได้เลย แต่กฎหมายมิได้กำหนดชัดเจนหรือมีแนวคำพิพากษาของศาลที่ตีความโดยชัดแจ้งว่าในกรณีที่ผู้บริโภคใช้สิทธิเลิกสัญญาในระยะเวลาไต่รตรงตามที่กฎหมายกำหนดไว้ แต่ผู้บริโภคได้มีการเริ่มใช้บริการไปแล้ว จะอยู่ภายใต้บังคับในมาตรานี้หรือไม่ เพราะหากพิเคราะห์แล้ว ในความเห็นของผู้เขียน กรณีนี้ควรกำหนดให้ใช้สำหรับกรณีที่ยังไม่ได้มีการเริ่มใช้บริการตามสัญญาไปแล้วเท่านั้น มิฉะนั้นผู้ประกอบการอาจได้รับความเสียหายและเสียเปรียบที่ต้องให้บริการไปโดยไม่รับค่าบริการ ดังนั้นหากจะมีการนำแนวทางกรณีนี้มาปรับใช้ก็ควรพิจารณาถึงประเด็นการเริ่มใช้บริการตามสัญญาของผู้บริโภคนี้เพิ่มเติมด้วย

ในส่วนของการกำหนดระยะเวลาในการคืนเงินแก่ผู้บริโภคนั้น จากที่ผู้เขียนได้ศึกษากฎหมายในต่างประเทศ ปรากฏว่าได้มีการกำหนดรูปแบบไว้เป็น 3 แนวทาง ได้แก่

แนวทางที่หนึ่ง กำหนดคืนเงินในทันที

ประเทศสหรัฐอเมริกา มลรัฐแคลิฟอร์เนีย ได้กำหนดแนวทางนี้ไว้ในสัญญาสำหรับศูนย์ให้บริการสุขภาพ ที่มีเหตุการณ์ปรากฏว่าผู้บริโภคเสียชีวิตหรือย้ายถิ่นที่อยู่ ผู้ประกอบการจะต้องคืนเงินให้แก่ผู้บริโภคทันที³³

แนวทางที่สอง กำหนดระยะเวลาจากวันที่ผู้บริโภคได้บอกกล่าวเลิกสัญญา

แนวทางนี้ปรากฏในประเทศแคนาดา มลรัฐบริติช โคลัมเบีย และประเทศสหรัฐอเมริกา มลรัฐแคลิฟอร์เนีย โดยที่

1) ประเทศแคนาดา มลรัฐบริติช โคลัมเบีย กำหนดให้มีการคืนเงินแก่ผู้บริโภคภายใน 15 วัน หลังจากวันที่ผู้ประกอบการได้รับหนังสือแจ้งบอกกล่าวการเลิกสัญญาจากผู้บริโภค โดยห้ามหักลบค่าใช้จ่ายจากเงินจำนวนดังกล่าว เว้นแต่ว่ากฎหมายจะกำหนดไว้เป็นการเฉพาะ ทั้งนี้

³³ The Civil Code of The State of California Section 1812.89(a)

ไม่ว่าเงินที่ผู้ประกอบการได้รับเนื่องมาจากการเข้าทำสัญญานั้นจะเป็นเงินที่ผู้ประกอบการได้รับชำระจากผู้บริโภคโดยตรงหรือบุคคลอื่นใดก็ตาม³⁴

2) ประเทศสหรัฐอเมริกา มลรัฐแคลิฟอร์เนีย กำหนดไว้หลายกรณีและมีระยะเวลาที่ต่างกันไป

ก) สัญญาให้บริการจัดหาคู่ สัญญาบริการเกี่ยวกับการลดน้ำหนัก และสัญญาสำหรับศูนย์ให้บริการสุขภาพ กำหนดระยะเวลาให้ต้องคืนเงินภายใน 10 วัน นับแต่ได้รับหนังสือบอกเลิกจากผู้บริโภค

ข) สัญญาสำหรับศูนย์ให้บริการการเรียนทักษะการเดินและบริการอื่น ๆ กฎหมายไม่ได้กำหนดระยะเวลาในการคืนที่ชัดเจนไว้

ค) สัญญาสำหรับการเป็นสมาชิกแคมป์ปีงกลับ ต้องคืนภายใน 20 วัน หลังจากได้รับหนังสือบอกเลิกและเอกสารอื่น ๆ ครบถ้วน³⁵

แนวทางที่สาม กำหนดระยะเวลาจากวันที่ผู้บริโภคได้ร้องขอ

แนวทางนี้ปรากฏในประเทศแคนาดา มลรัฐบริติช โคลัมเบีย ซึ่งใช้สำหรับกรณีเป็นการเข้าทำสัญญาที่มีระยะเวลาเกินกว่าระยะเวลาผูกพันสูงสุดของสัญญาตามที่กฎหมายได้กำหนดไว้ โดยไม่เข้าข้อยกเว้นตามกฎหมาย ผู้ประกอบการต้องคืนค่าบริการในส่วนที่เกินระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดแก่ผู้บริโภคภายใน 15 วัน หลังจากได้รับการร้องขอจากผู้บริโภค³⁶

ในความเห็นของผู้เขียนนั้น การกำหนดแนวทางสำหรับระยะเวลาการคืนเงินค่าบริการที่ผู้ประกอบการได้รับชำระไว้ล่วงหน้า ควรนำแนวทางหลายแนวทางมาประกอบกัน โดยสำหรับในกรณีที่ผู้บริโภคได้ใช้สิทธิเลิกสัญญาควรกำหนดระยะเวลาเป็นจำนวนวันที่เหมาะสมโดยให้เริ่มนับจากวันที่ผู้บริโภคได้บอกกล่าวการเลิกสัญญาไปยังผู้ประกอบการตามแนวทางที่สองเพื่อเอื้อให้ผู้ประกอบการดำเนินการได้อย่างสะดวกและไม่กระทบต่อธุรกิจมากนัก เนื่องจากผู้เขียนเห็นว่า การกำหนดระยะเวลาให้ต้องชำระคืนในทันทีนั้นอาจดำเนินการได้ยากลำบากด้วยเหตุขั้นตอนและ

³⁴ Business Practices and Consumer Protection Act Section 27

³⁵ The Civil Code of The State of California Section 1812.303 (d)

³⁶ Business Practices and Consumer Protection Act Section 24 (6) and Section 55

กระบวนการในทางบัญชีเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจ อย่างไรก็ตาม สำหรับในบางกรณีที่เกิดโดยพฤติการณ์แล้วไม่อาจเริ่มนับระยะเวลาการชำระคืนจากวันที่ผู้บริโภครีบอกกล่าวการเลิกสัญญาได้ ก็ควรพิจารณากำหนดเป็นรายกรณีไป เช่น กรณีเป็นการเข้าทำสัญญาที่มีระยะเวลาเกินกว่าระยะเวลาผูกพันสูงสุดของสัญญาตามที่กฎหมายได้กำหนดไว้โดยไม่เข้าช้อยกเว้นตามกฎหมาย

4.2.8 การกำหนดการคืนสินค้าที่เกี่ยวข้องกับบริการตามสัญญา

หลักเกณฑ์การคืนสินค้าอันเกี่ยวเนื่องกับการบริการตามสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่อง มีปรากฏชัดเจนเป็นการเฉพาะในประเทศญี่ปุ่น และประเทศแคนาดา มลรัฐบริติชโคลัมเบีย เนื่องจากในการเข้าใช้บริการตามสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องนั้น ผู้บริโภคอาจจำเป็นต้องซื้อสินค้าเพิ่มเติมเพื่อประกอบการรับบริการหรือใช้ประโยชน์จากการรับบริการตามสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องนั้นเพิ่มเติมด้วย กฎหมายจึงได้กำหนดแนวทางเกี่ยวกับสิทธิของผู้บริโภคในการคืนสินค้า รวมทั้งวิธีการในการจัดการในการคืนสินค้าและคำนวณเงินคืนเงินค่าสินค้ารวมทั้งค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับสินค้าไว้^{*} สำหรับกรณีที่มีการเลิกสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่อง

* การกำหนดเกี่ยวกับการให้คืนสินค้าในประเทศไทย มีกล่าวถึงในมาตรา 43 แห่งพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. 2551 ซึ่งได้กำหนดให้ในคดีผู้บริโภค เมื่อศาลวินิจฉัยชี้ขาดคดีหรือจำหน่ายคดีเสียจากสารบคความ หากข้อเท็จจริงปรากฏแก่ศาลว่ายังมีสินค้าที่ได้จำหน่ายไปแล้วหรือที่เหลืออยู่ในท้องตลาดอาจเป็นอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย สุขภาพ หรืออนามัยของผู้บริโภคโดยส่วนรวม และไม่อาจใช้วิธีป้องกันอย่างอื่นได้ ให้ศาลมีอำนาจออกคำสั่งแก่ผู้ประกอบการ ได้แก่

1) ให้ผู้ประกอบการประกาศและรับสินค้าที่อาจเป็นอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย สุขภาพ หรืออนามัย ของผู้บริโภคคืนเพื่อทำการแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงให้ใหม่โดยค่าใช้จ่ายของผู้ประกอบการเอง หรือให้ใช้ราคาตามที่ศาลเห็นสมควรในกรณีที่ไมอาจแก้ไขหรือดำเนินการตามที่กล่าวข้างต้นได้ โดยคำนึงถึงลักษณะและสภาพของสินค้าขณะรับคืน รวมทั้งความสุจริตของผู้ประกอบการประกอบด้วย

2) ห้ามผู้ประกอบการจำหน่ายสินค้าที่เหลืออยู่และให้เรียกเก็บสินค้าที่ยังไม่ได้จำหน่ายแก่ผู้บริโภคกลับคืนจนกว่าจะได้มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงสินค้าดังกล่าวให้มีความปลอดภัย แต่ถ้าเป็นกรณีที่ไม่สามารถแก้ไขเปลี่ยนแปลงได้ ศาลจะมีคำสั่งห้ามผู้ประกอบการผลิตหรือนำเข้าสินค้านั้นก็ได้ และหากเป็นที่สงสัยว่าผู้ประกอบการจะเก็บสินค้าที่เหลือไว้เพื่อจำหน่ายต่อไป ให้ศาลมีอำนาจสั่งให้ผู้ประกอบการทำลายสินค้าที่เหลือนั้นด้วย

และสัญญาซื้อขายสินค้าอันเนื่องมาจากการเข้าทำสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่อง ทั้งนี้ ผู้เขียนได้สรุปแนวทางจากการศึกษาไว้โดยสังเขป ดังนี้

1) การกำหนดประเภทของสินค้าที่จะสามารถคืนแก่ผู้ประกอบการได้

ในประเทศญี่ปุ่น ได้กำหนดประเภทสินค้าที่มีความเกี่ยวข้องกับการให้บริการในลักษณะต่อเนื่อง (Related Goods) ที่ผู้บริโภคจะต้องซื้อหรือชำระราคาในเวลาที่จำเป็นต้องรับบริการตามสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องแต่ละประเภทธุรกรรมที่กำหนดไว้ ได้แก่

ก) กรณีธุรกิจสถาบันความงาม มีสินค้าที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพ (ซึ่งทำจากสัตว์และพืช) ยกเว้นยา, เครื่องสำอาง, สบู่, ผลิตภัณฑ์ใช้สำหรับอาบน้ำ, ชุดชั้นใน, เครื่องมือหรืออุปกรณ์สำหรับการทำความสะอาดผิวโดยใช้ไฟฟ้ากระตุ้น, คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าหรือคลื่นความถี่สูง เช่น เครื่องนวดหน้า, เครื่องกำจัดขน³⁷

ข) ธุรกิจโรงเรียนสอนภาษา, ครูสอนพิเศษตามบ้าน, โรงเรียนกวดวิชา มีสินค้าที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ หนังสือ, อุปกรณ์ที่บันทึกเสียง, ภาพ หรือโปรแกรม ซึ่งถูกบันทึกด้วยวิธีการแม่เหล็กหรือแสง เช่น เทป, CD-ROM, DVD³⁸, เครื่องโทรสาร หรือเครื่องมือสื่อสารแบบ Screen/Video Phone เช่น Skype³⁹

ค) ธุรกิจโรงเรียนสอนคอมพิวเตอร์ ได้แก่ คอมพิวเตอร์, Word Possessor ตลอดจนชิ้นส่วนของอุปกรณ์และส่วนประกอบอื่น ๆ, หนังสือ, อุปกรณ์ที่บันทึกเสียง, ภาพ หรือโปรแกรม ซึ่งถูกบันทึกด้วยวิธีการแม่เหล็กหรือแสง เช่น เทป, CD-ROM, DVD⁴⁰

อย่างไรก็ตาม หากไม่ปรากฏข้อเท็จจริงตามเงื่อนไขดังกล่าว ศาลก็ไม่อาจสั่งให้มีการคืนสินค้ากับผู้ประกอบการได้ นอกจากนี้ ผู้เขียนมีข้อสังเกตว่าลักษณะการใช้บังคับของมาตรา 43 ของกฎหมายฉบับนี้ จะถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือของศาล ในการพิพากษาและชี้ขาดตัดสินคดีเท่านั้น แต่มิใช่บทบัญญัติที่กำหนดให้เป็นสิทธิแก่ผู้บริโภคที่จะขอคืนสินค้าหรือให้ใช้ราคาค่าสินค้าใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องได้

³⁷ Sanshusha limited company and Yutaka Fujita, 図解で早わかり最新消費者契約法・特定商取引法・割賦販売の仕組み. [เข้าใจง่ายเร็วด้วยแผนภาพโครงสร้างกฎหมายสัญญาผู้บริโภค・กฎหมาย Specified Commercial Transactions・กฎหมายการขายผ่อนชำระ ใหม่ล่าสุด]. p. 165.

³⁸ Ibid.

³⁹ Ibid.

⁴⁰ Ibid.

ง) ธุรกิจบริการจัดหาคู่ ได้แก่ ไข่มุก, อัญมณี และเครื่องประดับ กิ่งอัญมณี, แหวน และเครื่องประดับอื่น ๆ

ทั้งนี้ กฎหมายกำหนดให้ผู้บริโภคสามารถคืนสินค้าที่เกี่ยวข้องดังกล่าว โดยมีเงื่อนไขว่าสินค้าบางประเภท ได้แก่ ผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพ (ซึ่งทำจากสตีลและพีช) (ยกเว้นยา), เครื่องสำอาง (ยกเว้นยา), สบู่ และผลิตภัณฑ์ใช้สำหรับอาบน้ำต่าง ๆ หากผู้บริโภคได้มีการใช้หรือบริโภคสินค้านั้นไปแล้วไม่ว่าทั้งหมดหรือแต่บางส่วน (ซึ่งไม่ได้เกิดจากการที่ผู้ประกอบการหรือผู้ขายได้จูงใจหรือชักชวนให้ทดลองบริโภค) จะไม่อยู่ภายใต้เงื่อนไขการเลิกสัญญาซื้อขายสินค้า และไม่สามารถคืนสินค้าแก่ผู้ประกอบการได้⁴¹

ในขณะที่ประเทศแคนาดา มลรัฐบริติช โคลัมเบีย แม้จะมีกำหนดให้คืนสินค้าได้ แต่มีได้ปรากฏชัดเจนว่ามีการกำหนดให้สินค้าประเภทใดบ้างที่จะสามารถคืนสินค้าแก่ผู้ประกอบการได้ หรือกรณีเกิดเหตุที่จำต้องคืนสินค้าจะมีการคำนวณมูลค่าสินค้านั้น ๆ ได้อย่างไร

2) การกำหนดวิธีการคำนวณมูลค่าสินค้าที่คืนและค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องในการใช้สิทธิเลิกสัญญา

ในประเทศญี่ปุ่น กรณีมีการเลิกสัญญา ภายในกำหนดระยะเวลาไต่ร่ตรง (Cooling-off Period) กฎหมายกำหนดแต่เพียงให้ผู้ประกอบการหรือผู้ขายต้องรับภาระค่าใช้จ่ายในการคืนสินค้า แต่สำหรับกรณีมีการเลิกสัญญาภายหลังกำหนดระยะเวลาไต่ร่ตรง (Cooling-off Period) มีกำหนดไว้โดยชัดเจนซึ่งผู้เขียนได้สรุปไว้เป็น 3 กรณี คือ

ก) กรณีที่มีการคืนสินค้า ผู้บริโภคต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายไม่เกินกว่าค่าธรรมเนียมการใช้งานโดยทั่วไปสำหรับสินค้านั้น (ordinary usage fees for the Related Goods) หรือ จำนวนส่วนต่างระหว่างราคาขายสินค้านั้นกับราคาตลาดของสินค้า ณ วันที่คืนสินค้า แล้วแต่จำนวนใดจะสูงกว่า

ข) กรณีที่ไม่คืนสินค้า ผู้บริโภครับผิดชอบค่าใช้จ่ายในจำนวนเท่ากับราคาขายสินค้า (selling price of the Related Goods)

⁴¹ Ibid., p.171.

ค) กรณีที่มีการยกเลิกสัญญาก่อนที่จะมีการส่งมอบสินค้านั้น ให้ผู้บริโภครับผิดชอบค่าใช้จ่ายโดยทั่วไปในการเข้าทำสัญญาและปฏิบัติตามสัญญา (normally required for concluding and performing a contract)⁴²

สำหรับประเทศแคนาดา มลรัฐบริติช โคลัมเบีย มีการกำหนดกลไกในสัญญาที่มีการปฏิบัติการชำระหนี้ในอนาคตซึ่งนำมาใช้บังคับกับสัญญาจัดให้มีซึ่งบริการที่มีลักษณะต่อเนื่องตามกฎหมายด้วย โดยกรณีที่มีการใช้สิทธิเลิกสัญญาระหว่างผู้ประกอบการและผู้บริโภคแล้วกฎหมายกำหนดไว้กว้าง ๆ แต่เพียงว่าผู้บริโภคมีหน้าที่ต้องนำสินค้าที่ได้รับมาจากการเข้าทำสัญญาคืนแก่ผู้ประกอบการ โดยให้คืนไปยังบุคคลผู้มีชื่อระบุไว้ในสัญญาให้เป็นผู้รับแจ้งบอกกล่าวการบอกเลิกสัญญานั้น หรือส่งคืนไปยังที่อยู่ซึ่งเป็นสถานประกอบการของผู้ประกอบการนั้นก็ได้ ทั้งนี้ ในการคืนสินค้าให้แก่ผู้ประกอบการนั้น ผู้บริโภคอาจมีความรับผิดชอบในความเสียหายใด ๆ ที่เกิดขึ้นกับสินค้าดังกล่าวอันเนื่องมาจากการไม่ดูแลรักษาสินค้าอย่างสมเหตุสมผล โดยยังมีได้มีกฎหมายบัญญัติและไม่ปรากฏแนวคำพิพากษาของศาลที่กำหนดเงื่อนไขการคืนสินค้าหรือรายละเอียดวิธีการคำนวณมูลค่าสินค้าและค่าใช้จ่ายที่ผู้บริโภคต้องรับผิดชอบไว้แต่อย่างใด

ในความเห็นของผู้เขียนต่อกลไกในการกำหนดให้มีการคืนสินค้าที่เกี่ยวข้องกับสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องนี้ แม้ว่าตามหลักกฎหมายลักษณะสัญญาในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 391 ได้กำหนดผลของการเลิกสัญญาไว้ให้ผู้สัญญาทุกฝ่ายกลับคืนสู่ฐานะเดิม โดยที่ในกรณีเป็นการงานอันได้กระทำให้และเป็นการยอมให้ใช้ทรัพย์สินนั้น การที่จะชดใช้คืนให้กระทำด้วยใช้เงินตามควรค่าแห่งการนั้น ๆ หรือถ้าในสัญญามีกำหนดไว้ให้ใช้เงินตอบแทนก็ให้ใช้ตามนั้น แต่ในทางปฏิบัติคงต้องพิจารณาตามแนวคำพิพากษาของศาลในการกำหนดมูลค่าและสัดส่วนการใช้เงินของสินค้านั้นเป็นสำคัญซึ่งทำให้ผู้บริโภคอาจจะได้รับความคุ้มครองในการได้รับเงินค่าสินค้าและสิทธิในการคืนสินค้านั้นล่าช้าและไม่มีรูปแบบและหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนเป็นการเฉพาะ นอกจากนี้ก็มักจะปรากฏข้อตกลงระหว่างผู้ประกอบการและผู้บริโภคในลักษณะว่าผู้ประกอบการมีการสงวนสิทธิในการคืนค่าบริการและรับคืนสินค้าที่เกี่ยวข้องเสมอ ซึ่งเป็นผลให้ผู้บริโภคไม่สามารถขอคืนสินค้าและอาจต้องรับภาระค่าใช้จ่ายสินค้าที่เกี่ยวข้องไว้ แม้ว่าจะไม่ได้รับการบริการตามสัญญาแล้วก็ตาม

⁴² Act on Specified Commercial Transactions Article 49 Paragraph 6

ดังนั้น ผู้เขียนจึงเห็นว่าควรให้มีการกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับสิทธิของผู้บริโภคในการขอคืนสินค้า โดยออกกฎหมายกำหนดหลักเกณฑ์การใช้สิทธิคืนสินค้าที่ชัดเจน และค่าใช้จ่ายที่ผู้บริโภคต้องรับผิดชอบต่อผู้ประกอบการ ซึ่งอาจพิจารณาแนวทางต้นแบบตามประเทศญี่ปุ่นและประเทศแคนาดา มลรัฐบริติช โคลัมเบีย ประกอบกัน เพื่อเป็นการคุ้มครองสิทธิแก่ผู้บริโภคและความเป็นธรรมในการรับภาระค่าสินค้าที่เกี่ยวข้องกับสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องภายหลังจากที่มีการเลิกสัญญาไปแล้วนั้น โดยที่ผู้ร่างกฎหมายหรือหลักเกณฑ์อาจกำหนดประเภทของสินค้าที่จะได้มีการใช้สิทธิขอคืนสินค้าได้ และเงื่อนไขการคืนสินค้า เช่น การคืนสินค้าใหม่ที่ยังไม่ได้มีการบริโภคสินค้าเลย ควรจะได้รับสิทธิคืนสินค้าได้โดยไม่ต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายใด ๆ เพิ่มเติม หรือในกรณีที่ผู้บริโภคนั้นได้ใช้หรือบริโภคสินค้าชนิดนั้นไปแล้วไม่ว่าทั้งหมดหรือแต่บางส่วน ให้กำหนดวิธีการคำนวณมูลค่าสินค้าเป็นค่าใช้จ่ายที่ผู้บริโภคจะต้องรับผิดชอบแก่ผู้ประกอบการ เพื่อมิให้กระทบต่อการประกอบธุรกิจของผู้ประกอบการในการที่จะต้องรับคืนสินค้านั้นเกินควร

อย่างไรก็ตามการกำหนดกลไกการใช้สิทธิผู้บริโภคในการขอคืนสินค้าภายหลังการใช้สิทธิเลิกสัญญานี้ อาจมีผลกระทบเชิงลบแก่ผู้ประกอบการอยู่บ้างในแง่ของการสูญเสียรายได้บางส่วน และทำให้ต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายในการประกอบธุรกิจ (operation cost) อาจมีเพิ่มมากขึ้น เช่น ในกรณีที่มีการคืนสินค้าส่งผลให้สินค้านั้นเป็นสินค้ามือสองซึ่งผู้ประกอบการอาจจะต้องมีภาระในการจัดการสินค้าที่คืนมาเหล่านั้นโดยอาจต้องจัดให้มีการลดราคาสินค้าเพื่อขายให้ผู้บริโภครายอื่นต่อไปในราคาที่ถูกลง ซึ่งก็ส่งผลให้กำไรของผู้ประกอบการที่อาจจะน้อยลงไปด้วย ซึ่งกรณีเช่นนี้ถือได้ว่าเป็นค่าเสียโอกาสในเชิงเศรษฐศาสตร์ในการที่จะนำเอาสินค้านั้นไปขายในสภาพใหม่ให้แก่ผู้บริโภครายอื่นต่อไปอีกด้วย

จากการศึกษากฎหมายต่างประเทศทั้งหมด ได้แก่ ประเทศญี่ปุ่น ประเทศแคนาดา มลรัฐบริติช โคลัมเบีย และประเทศสหรัฐอเมริกา มลรัฐแคลิฟอร์เนีย ผู้เขียนพบว่าแนวทางในการกำหนดกลไกการให้ความคุ้มครองผู้บริโภคด้านสัญญา สำหรับธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่อง และสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องในต่างประเทศนั้นมีความหลากหลายและมีความเข้มในการใช้บังคับกฎหมายที่มากน้อยต่างกันไป ซึ่งในแต่ละกลไกที่นำมาใช้ในการให้ความคุ้มครองผู้บริโภคนั้น อาจได้มีทั้งผลกระทบในเชิงบวกและผลกระทบในเชิงลบต่อผู้ประกอบการและผู้บริโภคเอง ซึ่งผู้เขียน

ได้วิเคราะห์และให้ความเห็นในแต่ละแนวทางไว้แล้วข้างต้นและเห็นว่าควรมีการนำเอากลไกบางประการในต่างประเทศมาใช้บังคับและนำมาพัฒนาใช้เป็นแนวทางสำหรับการให้ความคุ้มครองผู้บริโภคสำหรับสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องในประเทศไทย ได้แก่ การทำสัญญาเป็นหนังสือ ที่มีข้อความตามที่กฎหมายกำหนดและส่งมอบสัญญาให้แก่ผู้บริโภค การกำหนดขนาด สี รูปแบบ ตัวอักษรของข้อความในสัญญา การกำหนดระยะเวลาขั้นสูงของสัญญา การกำหนดจำกัดการชำระค่าบริการล่วงหน้า การกำหนดสิทธิการเลิกสัญญาโดยไม่มีเหตุภายในกำหนดระยะเวลาโดยตรงและโดยมีเหตุรูปแบบต่าง ๆ ตามที่กฎหมายกำหนด การกำหนดการคืนเงินค่าบริการที่ผู้บริโภคได้ชำระไว้ล่วงหน้าตามสัดส่วนและวิธีการที่กฎหมายกำหนด และการกำหนดการคืนสินค้าที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการที่มีลักษณะต่อเนื่องภายหลังการเลิกสัญญา

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 บทสรุป

รูปแบบการประกอบธุรกิจของผู้ประกอบการในปัจจุบัน ได้มีการนำเสนอผลิตภัณฑ์และการบริการเข้าสู่ตลาดการบริโภคให้แก่ผู้บริโภคอย่างหลากหลาย ซึ่งทั้งผู้ประกอบการและผู้บริโภคเองสามารถทำความเข้าใจกันได้ เพื่อให้บริการและเข้ารับบริการระหว่างกันได้โดยเสรี ภายใต้กรอบของกฎหมายและแนวคิดทางแพ่งเกี่ยวกับเสรีภาพในการทำสัญญา โดยที่ธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่อง ก็เป็นหนึ่งในหลาย ๆ ประเภทธุรกิจที่ได้รับความนิยมและมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น อันเห็นได้ชัดจากธุรกิจที่มีการให้บริการอยู่ในตลาดการบริการในปัจจุบัน เช่น ธุรกิจสอนเต้น ธุรกิจสอนภาษาต่างประเทศ ธุรกิจสอนพัฒนาบุคลิกภาพ ธุรกิจการเรียนการสอนและกวดวิชา ธุรกิจให้บริการสถานออกกำลังกาย หรือธุรกิจในการเข้ารับบริการเกี่ยวกับกิจกรรมนันทนาการต่าง ๆ ที่อาศัยการที่ผู้บริโภคสมัครเข้าเป็นสมาชิกเพื่อรับประโยชน์และใช้บริการจากผู้ประกอบ โดยมักจะต้องมีการซื้อคอร์สหรือแพ็คเกจเพื่อรับบริการจากผู้ประกอบการเป็นรายเดือนหรือรายปี ซึ่งในธุรกิจลักษณะเหล่านี้ ผู้ประกอบการจะมีการเข้าทำสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องกับผู้บริโภคเพื่อให้บริการแก่ผู้บริโภคแบบต่อเนื่องไปหลาย ๆ คราวภายหลังจากที่ได้มีการตกลงเข้าทำสัญญากันแล้ว โดยมีการผูกพันในการให้และรับบริการตามสัญญาเป็นระยะเวลาอนัน และผู้บริโภคมักจำต้องชำระค่าบริการล่วงหน้าให้แก่ผู้ประกอบการเพื่อแลกกับการได้รับการบริการในอนาคตด้วย

โดยที่ในการเข้าทำสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องดังกล่าวนี้ ผู้บริโภคมีความเสี่ยงในการผูกพันตามสัญญาและประสบปัญหาที่สำคัญ 2 ประการ ได้แก่ ประการที่หนึ่ง ระยะเวลาของสัญญาที่ต้องมีการผูกพันเป็นระยะเวลาอนัน โดยผู้บริโภคมักประสบปัญหาการจำกัดสิทธิในการเลิกสัญญาอย่างเป็นธรรมและเหมาะสม ทำให้ผู้บริโภคต้องผูกพันตามระยะเวลาสัญญาอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ นอกจากนี้ ในการต้องผูกพันสัญญาในระยะยาวเป็นเหตุให้ผู้บริโภคมีความเสี่ยงอยู่ตลอดเวลาของสัญญาว่าจะไม่ได้รับการบริการได้ตามสัญญาหรือได้รับการบริการตามสัญญาได้ไม่ถูกต้องตามที่ตกลงกันไว้กับผู้ประกอบการ โดยอาจมีเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป

ของฝ่ายผู้บริโภค อันเป็นเหตุให้ผู้บริโภคไม่อาจเข้ารับชำระหนี้ได้ตามสัญญา หรือกรณีที่มีเหตุการณ์ หรือสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปของฝ่ายผู้ประกอบการ อันเป็นเหตุให้ไม่สามารถให้บริการชำระหนี้ ตอบแทนตามสัญญาแก่ผู้บริโภค และ ประการที่สอง การชำระค่าบริการล่วงหน้า โดยที่สัญญาใน ลักษณะนี้ผู้ประกอบการมักเรียกให้ผู้บริโภคต้องชำระราคาค่าบริการทั้งหมดหรือแต่บางส่วนล่วงหน้า เป็นระยะเวลานาน ๆ เพื่อผูกพันให้ผู้บริโภคต้องใช้บริการครบตามระยะเวลาของสัญญา ทำให้จำนวน มูลค่าของบริการตามสัญญาที่ผู้บริโภคชำระล่วงหน้าไปนั้นย่อมมีมูลค่าสูง ซึ่งผู้บริโภคมักประสบ ปัญหาในการร้องขอคืนเงินค่าบริการที่ได้ชำระไว้แล้วล่วงหน้า และการกำหนดเงื่อนไขไม่คืนเงินแก่ ผู้บริโภคเอาไว้ในสัญญา เป็นเหตุให้ผู้บริโภคไม่สามารถรับบริการได้อย่างเป็นธรรมตามสัดส่วนของ ค่าบริการที่ตนไปเสียไป นอกจากนี้ ผู้บริโภคมักมีความเสี่ยงต่อปัญหาในการรักษาคุณภาพการ ให้บริการของผู้ประกอบการ เพราะเมื่อผู้ประกอบการได้รับค่าบริการไปแล้วอาจมีแรงจูงใจน้อยลงในการ ปฏิบัติตามสัญญาอีกประการหนึ่งด้วย

จากปัญหาข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นข้างต้น ผู้เขียนจึงได้ทำการศึกษาปัญหาที่เกิดจากสัญญาและ ข้อตกลงการบริการ รวมถึงบทบัญญัติของกฎหมายที่เกี่ยวข้องในการให้ความคุ้มครองผู้บริโภคในการทำสัญญาสำหรับธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องในประเทศไทย รวมทั้งมาตรการทางกฎหมายในการ คุ้มครองผู้บริโภคด้านสัญญาสำหรับธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องในต่างประเทศ ได้แก่ ประเทศญี่ปุ่น ประเทศแคนาดา มลรัฐบริติช โคลัมเบีย และประเทศสหรัฐอเมริกา มลรัฐแคลิฟอร์เนีย โดยพบว่า มาตรการทางกฎหมายที่ใช้บังคับเพื่อคุ้มครองผู้บริโภคในการทำสัญญาสำหรับธุรกิจที่ ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องในประเทศไทยนั้นยังไม่เพียงพอและเหมาะสม ซึ่งแตกต่างจากใน ต่างประเทศที่ผู้เขียนได้ทำการศึกษาทั้ง 3 ประเทศซึ่งมีการกำหนดแนวทางในการคุ้มครองผู้บริโภค ด้านสัญญาสำหรับธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องไว้โดยชัดเจน โดยผู้เขียนจะขอสรุปแยกเป็น ประเด็นปัญหา ดังต่อไปนี้

5.1.1 ปัญหาเกี่ยวกับสัญญาและข้อตกลงการให้บริการในธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะ ต่อเนื่องในประเทศไทย

จากการศึกษาพบว่าลักษณะของสัญญา รวมถึงเงื่อนไขและข้อตกลงการให้บริการ ต่าง ๆ ในสัญญาที่ใช้สำหรับธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องหลายธุรกิจมักจะมีข้อตกลงที่

กำหนดให้ผู้บริโภคต้องชำระค่าบริการล่วงหน้า และต้องให้ผู้บริโภคต้องผูกพันตามสัญญาในระยะยาว โดยไม่มีสิทธิเลิกสัญญาหรือกำหนดการเลิกสัญญาแบบมีเงื่อนไข รวมถึงข้อตกลงที่ผู้ประกอบการ กำหนดข้อตกลงที่ไม่เป็นธรรมต่อผู้บริโภคไว้ล่วงหน้าแต่เพียงฝ่ายเดียว (สัญญาสำเร็จรูป) โดยอ้างหลัก เสรีภาพในการทำสัญญา ซึ่งในข้อสัญญาประกอบไปด้วยข้อสัญญาที่เข้าข่ายเป็นข้อสัญญาที่ไม่เป็น ธรรมหลายประการ โดยที่ยังไม่มีบทกฎหมายที่จะให้ความคุ้มครองแก่ผู้บริโภคด้านสัญญาสำหรับ สัญญาประเภทนี้อย่างเพียงพอและเหมาะสมโดยตรง มีเพียงการใช้บังคับกฎหมายที่มีความเกี่ยวข้อง เฉพาะเรื่องเป็นรายกรณีไป โดยที่ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เรื่องหนี้ นิติกรรม สัญญา เป็น การกำหนดถึงสิทธิและหน้าที่ของคู่สัญญาโดยทั่วไปเท่านั้น และคู่สัญญาอาจตกลงทำสัญญาอย่างใดก็ได้ ด้ทราบเท่าที่ไม่ขัดต่อกฎหมายและความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนบนพื้นฐาน หลักเสรีภาพในการเข้าทำสัญญาและความศักดิ์สิทธิ์ในการแสดงเจตนาเป็นสำคัญ ส่วน พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 ที่แม้จะมีบทบัญญัติและมาตรการทางกฎหมายในการ ให้ความคุ้มครองผู้บริโภคที่ดี โดยกำหนดให้อำนาจคณะกรรมการว่าด้วยสัญญาสามารถออกประกาศ ควบคุมธุรกิจที่ต้องควบคุมสัญญาหรือควบคุมรายการในหลักฐานการรับเงินได้ แต่ปัจจุบันมีประกาศ ควบคุมเพียงธุรกิจบางประเภทซึ่งเป็นธุรกิจเฉพาะประเภท ซึ่งยังไม่ครอบคลุมธุรกิจที่ให้บริการใน ลักษณะต่อเนื่อง ส่งผลให้ธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องบางประเภท แม้จะมีลักษณะคล้ายคลึง กับธุรกิจที่ถูกควบคุมโดยประกาศของคณะกรรมการว่าด้วยสัญญา ก็ไม่ทำให้ธุรกิจดังกล่าวเป็นธุรกิจที่ ถูกควบคุมด้วย รวมทั้งโครงสร้างการควบคุมสัญญาในปัจจุบันที่ใช้ในการออกประกาศควบคุมสัญญา ในธุรกิจต่าง ๆ ยังไม่เหมาะสม นอกจากนี้ยังไม่มียกเว้นกำหนดผลของสัญญาที่มีการฝ่าฝืนใช้ข้อความที่ไม่ สอดคล้องกับกฎหมายที่ชัดเจนด้วย ในขณะที่พระราชบัญญัติว่าด้วยข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม พ.ศ. 2540 ก็มีข้อจำกัดคือเป็นการให้อำนาจแก่ศาลโดยเฉพาะในการพิจารณาในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับ ความเป็นธรรมของข้อสัญญาเท่านั้น ซึ่งไม่อาจป้องกันเชิงรุกสำหรับความเสียหายจากการเข้าทำ สัญญาของผู้บริโภคได้อย่างรวดเร็วและเหมาะสม

5.1.2 ปัญหาเกี่ยวกับแนวทางการกำหนดกลไกการให้ความคุ้มครองผู้บริโภคและการควบคุมสัญญาสำหรับธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องในประเทศไทย

จากการศึกษาพบว่า ในประเทศญี่ปุ่น มีกลไกที่ใช้คุ้มครองผู้บริโภคในสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่อง โดยกำหนดหลักเกณฑ์ควบคุมเนื้อหาและรูปแบบของสัญญา รวมทั้งกำหนดให้สิทธิและหน้าที่ทั้งของผู้ประกอบการและผู้บริโภคที่มีความชัดเจน เพื่อให้ผู้บริโภคสามารถทราบถึงสิทธิของตนรวมทั้งมีโอกาสไตร่ตรองและพิจารณาในการผูกพันตามสัญญาอย่างถี่ถ้วนและเป็นธรรม กล่าวคือ มีการกำหนดให้สัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องนี้ต้องทำสัญญาเป็นหนังสือ และต้องส่งมอบสัญญาไว้ให้แก่ผู้บริโภคภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด โดยกฎหมายจะกำหนดรายละเอียดที่สำคัญที่ต้องแสดงไว้ในสัญญาและกำหนดรูปแบบของขนาด สี รูปแบบตัวอักษรในสัญญา รวมทั้งกำหนดสิทธิและรูปแบบในการเลิกสัญญาโดยไม่มีเหตุภายในระยะเวลาไตร่ตรอง (Cooling-off Period) และการเลิกสัญญาโดยไม่มีเหตุภายในระยะเวลาไตร่ตรอง (Cooling-off Period) ไปแล้วหรือเรียกว่า สิทธิเลิกสัญญากลางคัน โดยกำหนดให้ผู้บริโภคต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายและ/หรือค่าปรับในการเลิกสัญญาแก่ผู้ประกอบการตามจำนวนไม่เกินที่กฎหมายกำหนด นอกจากนี้ กำหนดให้ผู้ประกอบการมีหน้าที่ต้องคืนเงินค่าบริการที่ชำระไว้ล่วงหน้าแก่ผู้บริโภคสำหรับกรณีที่มีการใช้สิทธิเลิกสัญญาภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด และผู้บริโภคต้องมีหน้าที่คืนสินค้าที่ได้รับมาอันเกี่ยวเนื่องกับสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่อง หากได้ใช้สิทธิเลิกสัญญาและยังมิได้มีการใช้หรือบริโภคสินค้านั้น โดยที่การฝ่าฝืนหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดจะมีผลทางกฎหมายคือไม่สามารถใช้บังคับข้อสัญญานั้นได้

เช่นเดียวกับประเทศแคนาดา มลรัฐบริติช โคลัมเบีย ที่กำหนดกลไกการคุ้มครองไว้คล้ายคลึงกับแนวทางของประเทศญี่ปุ่น แต่มีความแตกต่างในเรื่องมีการกำหนดจำกัดระยะเวลาสูงสุดที่ผูกพันตามสัญญาไว้ รวมทั้งไม่ได้มีการกำหนดสิทธิเลิกสัญญากลางคัน แต่กำหนดสิทธิเลิกสัญญาโดยมีเหตุตามที่กฎหมายกำหนด ได้แก่ กรณีไม่แจ้งข้อมูลตามที่กฎหมายกำหนด และกรณีมีเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงในสาระสำคัญด้วยเหตุจากผู้บริโภคหรือผู้ประกอบการ นอกจากนี้ มีการกำหนดคืนเงินค่าบริการที่ชำระไว้ล่วงหน้าแก่ผู้บริโภคสำหรับกรณีที่ผู้บริโภคใช้สิทธิเลิกสัญญา และกรณีที่มีการทำสัญญาเกินกว่าระยะเวลาผูกพันสูงสุดของสัญญาที่กฎหมายกำหนดไว้โดยไม่เข้าข้อยกเว้นตามกฎหมาย

ส่วนในประเทศสหรัฐอเมริกา มลรัฐแคลิฟอร์เนีย มีการกำหนดกลไกในลักษณะที่คล้ายคลึงทั้งประเทศญี่ปุ่น และประเทศแคนาดา มลรัฐบริติช โคลัมเบีย ในเฉพาะบางกรณี โดยที่ไม่มี การกำหนดมูลค่าขั้นต่ำของธุรกรรมที่อยู่ภายใต้บังคับของกฎหมาย และไม่มีกลไกเรื่องการคืนสินค้าที่ ได้รับมาอันเนื่องมาจากการให้บริการตามสัญญา แต่มีการกำหนดหลักเกณฑ์มาตรการกฎหมาย เพิ่มเติมแตกต่างจากทั้งสองกฎหมาย ได้แก่ แนวคิดกำหนดข้อห้ามในการเรียกเงินค่าบริการล่วงหน้า จากผู้บริโภค และกำหนดสิทธิเลิกสัญญาโดยไม่มีเหตุได้ตลอดระยะเวลาของสัญญา และการเลิก สัญญาโดยมีเหตุว่าไม่สามารถให้บริการได้ตามเงื่อนไข

ดังนั้น จากการศึกษาและวิเคราะห์กฎหมาย รวมทั้งแนวทางในการกำหนดการให้ความ ค้ำครองผู้บริโภคด้านสัญญา สำหรับธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องและสัญญาที่ให้บริการใน ลักษณะต่อเนื่องนั้น ผู้เขียนเห็นว่า ประเทศไทยมีความจำเป็นต้องหาแนวทางและบทบัญญัติในการให้ ความคุ้มครองแก่ผู้บริโภคด้านสัญญาสำหรับธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องที่เหมาะสม โดย นำเอาบทบัญญัติที่เข้ากับสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องในต่างประเทศมาเป็นแนวทางในการ พิจารณาและปรับใช้ในการกำหนดกลไกในการควบคุมสัญญาที่ชัดเจน ซึ่งจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพ และพัฒนาแนวทางในการให้ความคุ้มครองแก่ผู้บริโภคสำหรับสัญญาลักษณะนี้ในประเทศไทยได้อย่าง ชัดเจน เพียงพอและเหมาะสมมากขึ้น รวมทั้งช่วยป้องกันและลดความเสี่ยงต่อความเสียหายที่อาจ เกิดขึ้นแก่ผู้บริโภคในการเข้าทำสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องได้ดียิ่งขึ้น อันก่อให้เกิด ประโยชน์ต่อผู้บริโภคและสังคมโดยรวมได้

มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

5.2 ข้อเสนอแนะ

เพื่อกำหนดมาตรการที่เหมาะสมในการให้ความคุ้มครองผู้บริโภคด้านสัญญาเกี่ยวกับธุรกิจที่ ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องและสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องในเชิงรุก และเป็นการป้องกัน ปัญหารวมทั้งลดความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นแก่ผู้บริโภคและระบบเศรษฐกิจโดยรวมในประเทศไทย ผู้เขียนเสนอให้มีการตรากฎหมายใหม่ โดยอาจออกเป็นพระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกิจที่ให้บริการใน ลักษณะต่อเนื่อง พ.ศ.... และเสนอแนะแนวทางในการกำหนดกลไกในการควบคุมสัญญาสำหรับ สัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องในธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่อง ดังนี้

5.2.1 กำหนดคำนิยามของสัญญาและธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่อง

เนื่องจากมิได้มีแนวคิดที่กล่าวถึงธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องและสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องในประเทศไทย ผู้เขียนจึงเสนอให้มีการกำหนดคำนิยามของธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องและสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องให้ชัดเจน ซึ่งกรณีนี้อาจกำหนดไว้ว่า “สัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่อง” หมายความว่า สัญญาที่ผู้ให้บริการฝ่ายหนึ่งตกลงจะให้บริการในลักษณะต่อเนื่องแก่ผู้บริโภคอีกฝ่ายหนึ่ง โดยผู้บริโภคตกลงจะชำระค่าบริการเป็นการตอบแทน เพื่อให้ได้มาซึ่งสิทธิในการใช้บริการหลายครั้งในอนาคตในช่วงระยะเวลาหนึ่ง และ “ธุรกิจที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่อง” หมายความว่า ธุรกิจที่ผู้ให้บริการได้ให้บริการอย่างต่อเนื่องแก่ผู้บริโภค โดยให้สิทธิผู้บริโภคในการใช้บริการหลายครั้งในอนาคตในช่วงระยะเวลาที่ตกลงกัน และได้มีการเข้าทำสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องระหว่างกัน โดยที่การกำหนดคำนิยามดังกล่าวผู้ร่างกฎหมายให้พิจารณากำหนดขอบเขตการบังคับใช้กฎหมายเพิ่มเติมตามแนวทางของประเทศญี่ปุ่นและประเทศแคนาดา มลรัฐบริติช โคลัมเบีย กล่าวคือ ต้องเป็นธุรกรรมที่มีลักษณะเป็นการบริการที่ผู้รับบริการได้รับการแนะนำให้รวมถึงอาจอ้างว่าสามารถเสริมความงาม หรือพัฒนาความรู้ และทักษะต่าง ๆ หรือเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ทางด้านจิตใจ ร่างกายและทางสังคมของผู้รับบริการ โดยที่สัญญาที่เข้าทำนั้นผู้บริโภคจะได้รับสิทธิในการใช้บริการ ได้ส่วนลด หรือสิทธิประโยชน์อื่นใดจากผู้ประกอบการ ด้วยวิธีการเข้าเป็นสมาชิก (membership) หรือด้วยวิธีอื่นใด

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

5.2.2 กำหนดให้มีการควบคุมสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่อง

ผู้เขียนเสนอให้กำหนดแนวทางควบคุมสัญญา ดังต่อไปนี้

- 1) การทำสัญญาเป็นหนังสือที่มีข้อความตามที่กฎหมายกำหนดและส่งมอบสัญญาให้แก่ผู้บริโภค

ผู้เขียนเห็นควรให้กำหนดให้ต้องมีการจัดทำสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่องนี้เป็นหนังสือโดยกำหนดให้ต้องมีรายละเอียดที่จำเป็นในสัญญาและส่งมอบสัญญาให้แก่ผู้บริโภคไว้ โดยกำหนดผลทางกฎหมายในกรณีการไม่ทำสัญญาเป็นหนังสือและส่งมอบให้แก่ผู้บริโภค โดยการให้ถือว่าสัญญาไม่มีผลผูกพันผู้บริโภค

2) การกำหนดขนาด สี รูปแบบตัวอักษรของข้อความในสัญญา

ผู้เขียนเห็นว่าให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์การกำหนดขนาด สี รูปแบบตัวอักษรของข้อความในสัญญาตามที่คณะกรรมการว่าด้วยสัญญาได้เคยกำหนดหลักเกณฑ์ไว้ในการออกประกาศควบคุมสัญญาในธุรกิจต่าง ๆ โดยไม่จำเป็นต้องกำหนดรัศมีจนเกินไปถึงขนาดรูปแบบตัวอักษร

3) การกำหนดระยะเวลาชั้นสูงของสัญญา

ผู้เขียนเห็นควรให้มีการกำหนดระยะเวลาชั้นสูงที่จะผูกพันตามสัญญารวมทั้งกำหนดให้การทำสัญญาโดยมีกำหนดระยะเวลาสัญญาตลอดชีพของผู้บริโภคเป็นข้อตกลงที่ต้องห้ามในการเข้าทำสัญญาที่ให้บริการในลักษณะต่อเนื่อง และกำหนดข้อยกเว้นสำหรับกรณีที่คู่สัญญาประสงค์จะทำสัญญาโดยการให้บริการเกินกว่าระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดไว้ได้ แต่จะต้องมีการกำหนดให้สิทธิในการเลิกสัญญาแก่ผู้บริโภคได้ตลอดระยะเวลาของสัญญาที่เกินจากระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดนั้น นอกจากนี้ ให้กำหนดผลทางกฎหมายกรณีสัญญาที่มีการตกลงผูกพันกันเกินกว่าระยะเวลาชั้นสูงตามที่กฎหมายกำหนดสำหรับกรณีที่ไม่ว่างเว้นของกฎหมายที่ให้ทำสัญญาเกินกว่าระยะเวลาสูงสุด ให้มีผลผูกพันผู้บริโภคเพียงระยะสูงสุดที่กฎหมายจะกำหนดไว้เท่านั้น

4) การกำหนดจำกัดการชำระค่าบริการล่วงหน้า

ผู้เขียนเห็นว่าควรจัดให้มีกลไกในการจำกัดการเรียกให้ชำระค่าบริการล่วงหน้า โดยผู้ร่างประกาศอาจพิจารณาตามความเหมาะสมในการกำหนดควบคุมตามระยะเวลาหรือตามจำนวนเงิน

5) การกำหนดสิทธิการเลิกสัญญา

ผู้เขียนเห็นควรให้มีการกำหนดให้สิทธิเลิกสัญญาโดยไม่ต้องมีเหตุภายในกำหนดระยะเวลาไต่รตรอง (Cooling-off Period) แก่ผู้บริโภคและผู้เขียนเห็นว่าควรจัดให้มีการกำหนดให้สิทธิเลิกสัญญาแก่ผู้บริโภคในกรณีมีเหตุเกิดขึ้นตามที่กฎหมายกำหนดไว้เป็นกรณีพิเศษ โดยเฉพาะในกรณีที่มีเหตุการณ์เปลี่ยนแปลงในสาระสำคัญเกิดขึ้นด้วยเหตุจากปัจจัยด้านผู้บริโภคหรือผู้ประกอบการด้วย รวมทั้งกำหนดให้สิทธิเลิกสัญญาหากสัญญาไม่ได้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดควรกำหนดให้ผู้บริโภคนั้นมีสิทธิเลิกสัญญาได้เสมอ และการกำหนดแตกต่างจากกฎหมายกำหนดเป็น

ข้อห้ามที่ไม่สามารถกระทำได้ ยกเว้นเพียงบางเรื่องที่สำคัญอันจะเป็นการกระทบต่อการรับรู้ถึงสิทธิ ข้อมูลและรายละเอียดทั้งหมดที่ผู้บริโภคมี เช่น การกำหนดให้ต้องทำสัญญาเป็นหนังสือและส่งมอบให้แก่ผู้บริโภค ซึ่งผู้เขียนเห็นควรให้กำหนดผลโดยสัญญานั้นไม่มีผลผูกพันผู้บริโภค และสำหรับวิธีการบอกกล่าวโดยการแสดงเจตนาว่าประสงค์จะเลิกสัญญาเป็นลายลักษณ์อักษรไปยังผู้ประกอบการไม่ว่าด้วยวิธีการใด ๆ ก็ตามให้ชัดเจน ส่วนผลทางกฎหมายของการบอกเลิกสัญญาเป็นไปตามหลักเกณฑ์โดยทั่วไปที่ปรากฏในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์เรื่องสัญญา

6) การกำหนดการคืนเงินค่าบริการที่ผู้บริโภคได้ชำระไว้ล่วงหน้า

ผู้เขียนเห็นควรให้มีการกำหนดมาตรการในการให้ผู้ประกอบการต้องมีหน้าที่คืนเงินค่าบริการที่ตนได้รับชำระไว้ล่วงหน้าแก่ผู้บริโภค ภายหลังจากผู้บริโภคได้ใช้สิทธิเลิกสัญญา หรือมีเหตุตามกฎหมายเกิดขึ้นซึ่งส่งผลให้สัญญาไม่มีผลผูกพันได้อีกต่อไป สำหรับการกำหนดจำนวนเงินที่จะให้ผู้ประกอบการคืนแก่ผู้บริโภค ผู้เขียนเห็นควรให้นำเอาหลักเกณฑ์ว่าการเลิกสัญญา หรือสัญญาไม่ผูกพันคู่สัญญาต่อนั้นเป็นไปด้วยเหตุใด และได้มีการใช้บริการตามสัญญาไปแล้วมากน้อยเพียงใด มาเป็นเกณฑ์ในการพิจารณากำหนดจำนวนเงิน

การกำหนดแนวทางสำหรับระยะเวลาการคืนเงินค่าบริการที่ผู้ประกอบการได้รับชำระไว้ล่วงหน้า ควรนำแนวทางหลายแนวทางมาประกอบกัน โดยสำหรับในกรณีที่ผู้บริโภคได้ใช้สิทธิเลิกสัญญาควรกำหนดระยะเวลาเป็นจำนวนวันที่เหมาะสม สำหรับในบางกรณีที่โดยพฤติการณ์แล้วไม่อาจเริ่มนับระยะเวลาการชำระคืนจากวันที่ผู้บริโภคได้บอกกล่าวการเลิกสัญญาได้ ก็ควรพิจารณากำหนดเป็นรายกรณีไป

7) การกำหนดการคืนสินค้าที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการที่มีลักษณะต่อเนื่อง ภายหลังจากการเลิกสัญญา

ผู้เขียนเห็นว่าควรให้มีการกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับสิทธิของผู้บริโภคในการขอคืนสินค้า โดยออกกฎหมายกำหนดหลักเกณฑ์การใช้สิทธิคืนสินค้าที่ชัดเจน และค่าใช้จ่ายที่ผู้บริโภคต้องรับผิดชอบต่อผู้ประกอบการ ซึ่งอาจพิจารณาแนวทางต้นแบบตามประเทศญี่ปุ่นและประเทศแคนาดา มลรัฐบริติช โคลัมเบียประกอบกัน โดยที่ผู้ร่างกฎหมายหรือหลักเกณฑ์อาจกำหนดประเภทของสินค้าที่จะได้มีการใช้สิทธิขอคืนสินค้าได้ และเงื่อนไขการคืนสินค้า เช่น การคืนสินค้าใหม่

ที่ยังไม่ได้มีการบริโภคสินค้าเลย ควรจะได้รับสิทธิคืนสินค้าได้โดยไม่ต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายใด ๆ
เพิ่มเติม หรือในกรณีที่ผู้บริโภคนั้นได้ใช้หรือบริโภคสินค้าชนิดนั้นไปแล้วไม่ว่าทั้งหมดหรือแต่บางส่วน
ให้กำหนดวิธีการคำนวณมูลค่าสินค้าเป็นค่าใช้จ่ายที่ผู้บริโภคจะต้องรับผิดชอบแก่ผู้ประกอบการ

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กลุ่มงานคณะกรรมการการคุ้มครองผู้บริโภค สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. แนวทางการดำเนินงานคณะกรรมการการคุ้มครองผู้บริโภค สภาผู้แทนราษฎร.

คณิ่ง ภาไชย. กฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีบุคคลเกี่ยวกับกฎหมายธุรกิจระหว่างประเทศ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2541.

คมกฤษ พองย่อย. ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับธุรกิจการให้บริการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ (Fitness) : ศึกษากรณีด้านสัญญา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, 2554.

จรัญ ภักดีธนากุล. สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติว่าด้วยข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม พ.ศ. 2540. ตุลพาท 1, 45 (มกราคม - มิถุนายน 2541): 77-154.

จักรมณท์ ผาสุกวณิช และสิริอร วสุประสาท. ความสัมพันธ์ระหว่างภาครัฐและเอกชน. 2534.

จิต เศรษฐบุตร. หลักกฎหมายแพ่งลักษณะหนี้. พิมพ์ครั้งที่ 17. กรุงเทพมหานคร: โครงการตำราและเอกสารประกอบการสอน คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2551.

ชัยวัฒน์ วงศ์วัฒน์ศานต์. กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน, 2543.

โชติศักดิ์ อาสภวิริยะ. สัญญาสำเร็จรูปของสถาบันการเงิน: ศึกษาเปรียบเทียบพระราชบัญญัติว่าด้วยข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม พ.ศ. 2540. วิทยาลัยการยุติธรรม สำนักงานศาลยุติธรรม. 2549.

ไชยยศ เหมะรัชตะ. กฎหมายว่าด้วยสัญญา. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.

ดารافر ธีระวัฒน์. กฎหมายสัญญา : สถานะใหม่ของสัญญาปัจจุบันและปัญหาข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2538.

เดือนเด่น นิคมบริรักษ์ และ สุธีร์ ศุภนิത്യ. การคุ้มครองผู้บริโภค. ฝ่ายการวิจัยเศรษฐกิจรายสาขา สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย กระทรวงพาณิชย์. 2541.

ธีระรัตน์ จิระวัฒนา และคณะ. การพัฒนากฎหมายในการให้ความคุ้มครองผู้บริโภค กรณีชำระค่าสินค้าและบริการล่วงหน้า. วารสารกระบวนการยุติธรรม 5 (กันยายน-ธันวาคม 2555): 2.

———. การพัฒนากฎหมายในการให้ความคุ้มครองผู้บริโภค กรณีชำระค่าสินค้าและบริการล่วงหน้า. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 2553.

- นรนิติ เศรษฐบุตร. การปกครองท้องถิ่นในจังหวัดบริติชโคลัมเบีย ประเทศแคนาดา. กรุงเทพมหานคร: วิทยาลัยพัฒนาการปกครองท้องถิ่น สถาบันพระปกเกล้า.
- ประพนธ์ กองมะลิกันแก้ว และคณะ. กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค Consumer Protection Law. หลักสูตรกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค สำนักการต่างประเทศ.
- พรชัย วิวัฒน์ภัทรกุล. พระราชบัญญัติว่าด้วยข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม กับผลกระทบต่อธุรกิจการเงิน. วารสารนิติศาสตร์ 28, 2 (2541): 281.
- พินัย ณ นคร. กฎหมายว่าด้วยข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม: แนววิเคราะห์ใหม่เชิงเปรียบเทียบ. วารสารนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 30, 4 (ธันวาคม 2543): 546.
- ภาณุกร ดุลสัมพันธ์. กฎหมายการดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญา. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://www.dlo.co.th/node/98> [5 พฤษภาคม 2561]
- ยุพาวรรณ วรณวานิชย์. การจัดการการตลาดบริการ. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แสงดาว, 2548.
- . การตลาดบริการ. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2548.
- ยุวดี ทวีทรัพย์. ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคที่ใช้บริการในสถานออกกำลังกาย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง. 2550.
- รัฐสิทธิ์ ศุภสุวรรณ. กฎหมายเกี่ยวกับเอกเทศสัญญา. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2558.
- ลดาวดี พัฒนประสิทธิ์. มาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองผู้บริโภคเกี่ยวกับธุรกิจสถานบริการเสริมความงามและบริการลดน้ำหนักในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2556.
- วรวิทย์ ฤทธิพิศ. ข้อพิจารณาเกี่ยวกับกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค. ตุลพาท 56, 2 (2552): 91-108.
- . การพัฒนากฎหมายในการให้ความคุ้มครองผู้บริโภค กรณีชำระค่าสินค้าและบริการล่วงหน้า. วารสารกระบวนการยุติธรรม 5 (กันยายน-ธันวาคม 2555): 2.
- วีระรัตน์ กิจเลิศไพโรจน์. การตลาดธุรกิจบริการ. กรุงเทพมหานคร: ซีเอ็ดยูเคชั่น, 2547
- ศันนัทภรณ์ โสทธิพันธ์. คำอธิบายกฎหมายนิติกรรม-สัญญา. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2550.
- . คำอธิบายกฎหมายลักษณะละเมิด จัดการงานนอกสั่ง ลาภมิควรได้. กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน, 2550.

สง่า อัครปรีดี. พระราชบัญญัติการดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญา พ.ศ. 2551 : ศึกษาประโยชน์และการบังคับใช้. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 2554.

สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค. สถิติข้อมูลการร้องทุกข์จากผู้บริโภค ปีงบประมาณ 2556 - 2561 [ออนไลน์]. แหล่งที่มา:

http://www.ocpb.go.th/graph_views.php?graph_id=25 [28 กุมภาพันธ์ 2561]

———. สถิติรับเรื่องร้องทุกข์จากผู้บริโภคในระบบร้องทุกข์ผู้บริโภค ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ (เดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๐) [ออนไลน์]. แหล่งที่มา:

http://www.ocpb.go.th/file_graph/File_20180222112331.pdf [23 มีนาคม 2561]

สุทธิลักษณ์ สำราญอยู่. ปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. 2551 ที่มีผลต่อความน่าเชื่อถือของนักท่องเที่ยวต่างประเทศ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 2552.

สุนทร เปลี่ยนสี. แนวคิดใหม่ทางละเมิดในกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภค [ออนไลน์].

แหล่งที่มา: <http://web.krisdika.go.th/data/activity/act224.pdf> [14 กรกฎาคม 2560]

สุนา อัญโพธิ์. ตลาดบริการ. กรุงเทพมหานคร: บีบีพีเพรส, 2544.

สุขุม ศุภนิติย์. คำอธิบายกฎหมายผู้บริโภค. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2557.

อิตซาร์เรส หวังสบู. ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับบทนิยามคดีผู้บริโภค : ศึกษากรณีสินเชื่อส่วนบุคคล. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม. 2558.

CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาษาอังกฤษ

Antonios Karaiskos. Regulation of Unfair Contract Terms in Japan. Waseda Bulletin of Comparative Law 28 (2009): 13-44.

———. Regulation of Unrequested Solicitation in Japan: The Way toward a Do-Not-Call and Do-Not-Knock System? Kansai University Review of Law and Politics 38 (March 2017).

British Columbia Law Institute. Unfair Contract Terms: An Interim Report. 2005.

Byron D. Sher. The Cooling-Off Period in Door-to-Door Sales UCLA Law Review 15, 3 (April 1968): 717-786.

Consumer Protection BC. Cancelling a Continuing Service Contract [Online].

Available from:

<https://www.consumerprotectionbc.ca/component/content/article/154-other-businesses/1025-cancelling-a-continuing-service-contract> [July 26, 2016]

———. Cancelling a Gym Membership? - I Just Signed Up. Can I Cancel? [Online].

Available From: <https://www.consumerprotectionbc.ca/wordpress/wp-content/uploads/2017/06/Cont.-serv.-cancellation-within-10-days.pdf> [March 14,2018]

———. Cancelling a Gym Membership? - My Situation Has Changed. Can I Cancel?

[Online]. Available From:

<https://www.consumerprotectionbc.ca/wordpress/wp-content/uploads/2017/06/To-cancel-your-contract-because-of-your-change-in-circumstances-fill-out-this-form..pdf> [March 11,2018]

———. Cancelling a Gym Membership? - the Gym or Business Has Changed the Services Offered. Can I Cancel? [Online]. Available From:

<https://www.consumerprotectionbc.ca/wordpress/wp-content/uploads/2017/06/To-cancel-your-contract-because-of-changes-in-the-business-fill-out-this-form..pdf> [March 11, 2018]

———. Chilliwack, Bc Gym Faces Penalty for Not Cancelling Contract and Still Charging Fees [Online]. 2015. Available From:

<https://www.consumerprotectionbc.ca/news/chilliwack-bc-gym-faces-penalty-not-cancelling-contract-still-charging-fees/> [March 18, 2018]

———. Decision of the Enforcement Inspector: Brock Masonry [Online]. 2017.

Available From: https://www.consumerprotectionbc.ca/recent-enforcement-actions-details/?cpbc_document_get=&cpbc_document_api=%2Fapi%2FComplaint%2FDocument%2F&cpbc_document_id=291. [March 19, 2018]

———. Decision of the Enforcement Inspector: North Shore Winter Club [Online].

2017. [March 19, 2017]

- . Decision of the Enforcement Inspector: Okanagan Fitness Ltd. [Online]. 2017. Available From: https://www.consumerprotectionbc.ca/recent-enforcement-actions-details/?cpbc_caseNumber=29609 [March 15, 2018]
- . Decision Summary: Kelowna Gym Fined for Violating Bc's Consumer Protection Laws [Online]. 2017. Available From: <https://www.consumerprotectionbc.ca/news/decision-summary-kelowna-gym-fined-violating-bcs-consumer-protection-laws/> [March 15, 2018]
- . Decision Summary: North Vancouver Athletic Club Ordered to Amend Contracts to Comply with Bc's Consumer Protection Laws [Online]. 2017. Available From: <https://www.consumerprotectionbc.ca/news/decision-summary-north-vancouver-athletic-club-ordered-amend-contracts-comply-bcs-consumer-protection-laws/> [January 15, 2018]
- . Decision Summary: Victoria Based Masonry Company Fined for Violating Consumer Protection Law [Online]. 2017. Available From: <https://www.consumerprotectionbc.ca/news/decision-summary-victoria-based-masonry-company-fined-violating-consumer-protection-law/> [March 19, 2018]
- . Enforcement Actions Administrative Penalty Policy and Procedures [Online]. Available From: <https://www.consumerprotectionbc.ca/wordpress/wp-content/uploads/2017/06/Consumer-Protection-BC-Enforcement-actions-administrative-penalty-policy-and-procedures.pdf> [March 15, 2018]
- . Need to Cancel a Contract? [Online]. Available From: <https://www.consumerprotectionbc.ca/wordpress/wp-content/uploads/2017/07/Future-performance-cancellation.pdf> [March 14, 2018]
- . Publishing Licensing and Enforcement Actions Policy [Online]. Available From: <https://www.consumerprotectionbc.ca/wordpress/wp-content/uploads/2017/06/Consumer-Protection-BC-Publishing-licensing-and-enforcement-actions-policy-2017.pdf> [March 15, 2018]
- . Strategic Business Plan 2017-2019 [Online]. Available From: <https://www.consumerprotectionbc.ca/wordpress/wp->

[content/uploads/2017/06/Strategic-Business-Plan-2017-2019.pdf](#) [March 14, 2018]

———. Victoria, Bc Business Ordered to Refund Consumer and Amend Contracts [Online]. 2015. Available From: <https://www.consumerprotectionbc.ca/news/victoria-bc-business-ordered-refund-consumer-amend-contracts/> [March 18, 2018]

Jeff Sovern. Written Notice of Cooling-Off Periods: A Forty-Year Natural Experiment in Illusory Consumer Protection and the Relative Effectiveness of Oral and Written Disclosures. University of Pittsburgh Law Review 75, 3 (Spring 2014): 333-386.

Jungmin Lee. The Impact of a Mandatory Cooling-Off Period on Divorce. Journal of Law & Economics 56, 1 (February 2013): 227-244.

Matsumoto Tsuneo. Privatization of Consumer Law: Current Developments and Features of Consumer Law in Japan at the Turn of the Century. Hitotsubashi journal of law and politics 30 (February 2002): 1-14.

Naokazu Yokota. Outlines of Consumer Administration in Japan [Online]. Available from: <http://www.jftc.go.jp/eacpf/05/jicatext2/0902Con.pdf> [December 4, 2016]

National Consumer Affairs Center of Japan. Cooling-Off System [Online]. September 2012. Available From: <http://www.kokusen.go.jp/e-hello/picks/data/coolingoff.html> [March 11, 2018]

Occupational Safety and Health Administration, U.S. Department of Labor. SIC Division Structure. [Online]. Available from: https://www.osha.gov/pls/imis/sic_manual.html [June 21, 2018]

Richard A. Elbrecht and John C. Lamb. Overview of California's Health Studio Services Contract Law : Legal Guide W-10 [Online]. 2012. Available From: http://www.dca.ca.gov/publications/legal_guides/w-10.shtml [May 1, 2017]

Takizawa Masahiko. Consumer Protection in Japanese Contract Law. Hitotsubashi Journal of Law and Politics 37 (February 2009): 31-39.

Tani Midori. Consumer Policy 2009 [Online]. Available from: <http://www.rieti.go.jp/en/special/policy-update/036.html> [February 24, 2016]

The Cabinet Office of Japan. Overview of the Consumer Commission and Consumer Administration in Japan [Online]. Available from:

http://www.cao.go.jp/consumer/doc/e-about_image.pdf [March 4, 2017]

University Of British Columbia Law Students. Law Students' Legal Advice Manual 40th Edition 2016 - Chapter 11 : Consumer Protection [Online]. Available from:

http://www.lslap.bc.ca/uploads/2/9/3/5/29358111/11_-_consumer_protection_-_2016_final_version_1.pdf [October 15, 2016]

特定商取引法ガイド [Act on Specified Commercial Transaction Guide]. [Online].

Available from: <http://www.no-trouble.go.jp/foreignlanguage/english/continuouservices/> [March 11, 2018]

ภาษาญี่ปุ่น

Sanshusha limited company and Yutaka Fujita. 図解で早わかり最新消費者契約法・特定商取引法・割賦販売の仕組み. [เข้าใจง่ายเร็วด้วยแผนภาพโครงสร้างกฎหมายสัญญาผู้บริโภค・กฎหมาย Specified Commercial Transactions・กฎหมายการขายผ่อนชำระใหม่ล่าสุด]. Sanshusha Co., Ltd., 2014.

ภาคผนวก

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาคผนวก ก.

ตัวอย่างข้อสัญญา/ข้อตกลงใช้บริการของผู้ประกอบการที่มีการให้บริการในลักษณะต่อเนื่อง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ธุรกิจสอนเต้น

ผู้ประกอบการ A

วันที่.....	รหัสสมาชิก.....
สถานที่.....	Referred By.....

โบสถ์ และสัญญาแพคเกจ	กับ
----------------------	-----

ชื่อ.....นามสกุล.....ชื่อเล่น.....

Name.....Surname.....

วันเดือนปีเกิด.....อายุ.....ปี เลขที่บัตรประชาชน.....

ที่อยู่.....

เบอร์โทร.....

E-mail.....LINE ID.....

กรณีฉุกเฉินติดต่อคุณ.....เบอร์โทร.....มีความสัมพันธ์เป็น.....

ท่านรู้จักเราผ่านช่องทางใด?.....

รายละเอียด Package

Package.....

วันที่เริ่ม/สิ้นสุด.....

การชำระเงิน.....

โบสถ์สมาชิกฉบับนี้ ถือว่าอยู่ภายใต้เงื่อนไขข้อตกลงของเราเป็นสมาชิก
--

ข้าพเจ้า ได้ลงลายมือชื่อไว้ข้างท้ายนี้ยอมรับว่า ได้มีการกรอกข้อมูลและข้อตกลง ตามโบสถ์และสัญญาฉบับนี้โดยสมบูรณ์ ได้อ่านและเข้าใจ

ข้อตกลงและเงื่อนไขโดยตลอดดีแล้ว ก่อนที่จะลงนามในโบสถ์และสัญญาฉบับนี้ ข้าพเจ้าตระหนักถึงอันตรายที่อาจเกิดขึ้นได้

ในการเข้าร่วมกิจกรรมของสตูดิโอ และตกลงเข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าวโดยยอมรับความเสี่ยงของตัวเอง

งชื่อ..... (ผู้สมัครสมาชิก) ลงชื่อ..... (ตัวแทนสตูดิโอ)

วันที่..... วันที่.....

เงื่อนไขข้อตกลง

1. การจำกัดความรับผิดชอบในการที่ [redacted] พิจารณาอนุญาตให้เป็นสมาชิกนั้น สมาชิกต้องให้ทาง [redacted] ผู้ฝึกสอน ลูกจ้าง ศิวแทน ผู้รับจ้าง บริษัทหรือหลายบุคคลที่มาจากความรับผิดชอบใดๆ ตามกฎหมาย สำหรับความรับผิดชอบที่อาจเกิดจากความเสียหาย หรือบาดเจ็บ ไม่ว่าจะถึงแก่ชีวิตหรือไม่ก็ตาม ต่อสมาชิกหรือแขกของสมาชิกหรือความเสียหายต่อทรัพย์สิน หรือของมีค่าของสมาชิก หรือรถในสถานที่ของ [redacted] ไม่ว่าด้วยเหตุใดก็ตาม
2. การเข้าใช้บริการ สมาชิกจะต้องมีการเซ็นชื่อก่อนเข้าคลาสทุกครั้ง และไม่สามารถให้ผู้อื่นมาเข้าใช้บริการแทนได้
3. การโอนสิทธิ์ สามารถโอนสิทธิ์ให้กับบุคคลภายนอกที่มีโฉนดสมาชิก [redacted] โดยต้องชำระค่าธรรมเนียม 1,500 บาท โดยจะใช้วันหมดอายุของแฟ้มเก็บค่าแถมเดิม และไม่สามารถยกเว้นค่าธรรมเนียมได้ทุกครั้ง
4. การขออัตรระยะเวลาพักเก็บ สามารถพักได้ 2 เดือนในรอบปีบัญชี และต้องชำระค่าใช้จ่ายในการปิดเดือนละ 500 บาท โดยไม่สามารถยกเว้นค่าธรรมเนียมได้ทุกครั้ง
5. การขอพักหรือระงับการเป็นสมาชิก สามารถหยุดพักได้ 3 เดือนในรอบปีบัญชี และต้องชำระค่าใช้จ่ายในการพักเดือนละ 800 บาท โดยไม่สามารถยกเว้นค่าธรรมเนียมได้ทุกครั้ง
6. หากมีการใช้บริการนอกเหนือจากเวลาในคลาสเรียนหรือของแฟ้มเก็บที่ลูกค้าเป็นสมาชิก ลูกค้าจะต้องชำระค่าใช้จ่ายครั้งละ 500 บาท
7. เมื่อทำการสมัครสมาชิกแล้ว ทาง [redacted] ขอสงวนสิทธิ์ไม่คืนเงินทุกครั้ง
8. [redacted] ขอสงวนสิทธิ์ในการยกเลิกเป็นสมาชิก และไม่คืนเงิน สำหรับผู้ที่เข้ามาแสวงหาผลประโยชน์กับสตูดิโอ และสมาชิกท่านอื่น หรือมีพฤติกรรมส่อในการแสวงหาผลประโยชน์ เช่น การขายอาหารเสริม การขายคอร์สฝึกสอนส่วนบุคคล การฉ้อโกงโมเดล เป็นต้น รวมไปถึงลูกค้าที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม เช่น การทะเลาะวิวาท เบียดเบียน และไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบ และคำบอกกล่าวของเจ้าหน้าที่ อันเป็นเหตุให้เกิดความรำคาญให้กับเพื่อนสมาชิกที่เข้ามาใช้บริการ
9. สมาชิกหรือแขกของสมาชิกเข้าและขอรับความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นทั้งชีวิตและทรัพย์สินของ [redacted] และทรัพย์สินของบุคคลอื่นที่เกิดจากการกระทำของสมาชิก หรือแขกของสมาชิกไม่มีความเสียหายนั้นจะเกิดความเสียหายใจ หรือความประมาทเลินเล่อ และสมาชิกจะต้องมีการแจ้งทันทีที่เหตุการณ์เกิดขึ้น เพื่อให้เกิดความเสียหายน้อยที่สุด
10. สมาชิกจะต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบที่ [redacted] จัดประกาศตามสถานที่ และตามที่เจ้าหน้าที่แจ้งอย่างเคร่งครัด ไม่ว่าจะเป็นการใหญ่ ทาง [redacted] สามารถเปลี่ยนแปลง เงื่อนไขค่าธรรมเนียม และกฎระเบียบอื่นๆ ได้ตามความเหมาะสมโดยที่ไม่ต้องแจ้งให้ทางสมาชิกทราบล่วงหน้า
11. สมาชิกทราบในเรื่องของกิจกรรมต่างๆ และยินยอมให้ทางเจ้าหน้าที่สามารถถ่ายรูป วีดีโอ และสื่อมวลชนได้แต่อย่างใด เพื่อนำไปเผยแพร่หรือประชาสัมพันธ์ได้ สมาชิกจะไม่ทำการเรียกร้องหรือฟ้องร้อง ไม่ถือเอาความผิดกับใครๆ ทั้งสิ้น
12. สมาชิกทราบว่าไม่สามารถนำอาหารจากภายนอกเข้ามารับประทานภายในบริเวณสตูดิโอได้
13. สมาชิกทราบว่าต้องนำสิ่งของกลับทุกวัน ห้ามนำสิ่งของหรือของมีค่า รวมไปถึง เสื้อผ้า รองเท้า ฯลฯ ผ่าใส่ที่สตูดิโอ หรือล็อกเกอร์เด็ดขาด หากมีทรัพย์สินสูญหาย ทาง [redacted] จะไม่รับผิดชอบในความเสียหายที่เกิดขึ้นไม่ทำการแจ้งใดๆ
14. สมาชิกทราบว่า ไม่สามารถพาลูกค้าภายนอกเข้ามาภายในห้องที่กำลังมีคลาสเรียนได้ โดยสามารถนั่งรอได้บริเวณที่ทางสตูดิโอ รับผิดชอบไว้ให้เท่านั้น

เงื่อนไขข้อตกลง การจองและเปิดคลาส

1. ก่อนเข้าคลาสเรียนสมาชิกต้องทำการจองผ่านช่องทางที่สตูดิโอ เตรียมไว้ให้เสมอ
2. การยกเลิกคลาสที่จอง จะต้องยกเลิกล่วงหน้าก่อนถึงเวลาเข้าคลาสอย่างน้อย 6 ชั่วโมง หากยกเลิกไม่ทัน 2 ครั้ง จะถูกหัก 1 คลาส (การหักคลาสจะนับตามคลาสที่จองไว้จริง เช่น หากเป็นการจอง 2 คลาสใน 1 วัน แล้วไม่มาทั้ง 2 คลาสก็จะถูกหัก 1 คลาสทันที) หรือสมาชิกแบบบุฟเฟ่ต์จะโดนแบนไม่สามารถจองคลาสได้ 3 วัน เพื่อสงวนสิทธิ์ให้กับสมาชิกท่านอื่นในการจองคลาส
3. สมาชิกแบบ Private หากมีคลาสส่วนตัวหรือ Confitment คลาสแล้วไม่มา จะถูกหัก 1 คลาส
4. สมาชิกทราบว่า จะไม่มีการเปิดคลาสเรียนที่นอกเหนือจากที่ปรากฏอยู่ในตารางสอน ทั้งนี้ทางสตูดิโอ สามารถเพิ่มหรือลด คลาสเรียนในตารางสอนได้ตามความเหมาะสมในช่วงนั้นๆ โดยที่คลาสเรียนจะเปิดเมื่อคลาสนั้นๆ มีผู้เข้าใช้บริการ 6 คนขึ้นไป หรือตามดุลยพินิจของทางสตูดิโอ ซึ่งถือเป็นข้อปฏิบัติ
5. สตูดิโอ สามารถเพิ่มปรับเปลี่ยนหรือลดคลาสใหม่ๆ ในตารางสอนได้ตามความเหมาะสม โดยไม่ต้องแจ้งให้สมาชิกทราบล่วงหน้า
6. สมาชิกทราบว่า ต้องมาเข้าคลาสให้ตรงตามวันเวลาที่ได้จองเอาไว้ และในบางครั้งคลาสนั้นๆ อาจจะมีเต็มหรือเลิก เร็วหรือช้ากว่าเวลา
7. สมาชิกแบบบุฟเฟ่ต์สามารถจองคลาสล่วงหน้าได้ไม่เกิน 3 วัน สมาชิกที่ยังไม่แน่ใจว่าจะลด มุมมาเข้าคลาสหรือไม่ ไม่ควรจองคลาสล่วงหน้าไว้หลายวัน เพื่อเป็นการรักษามาตรฐานในการจองคลาส และมีน้ำใจเปิดโอกาสให้คนที่ต้องการเข้าคลาสจริงๆ

ข้าพเจ้าได้อ่านและเข้าใจเงื่อนไขข้อตกลงในการเป็นสมาชิกโดยตลอดแล้ว พร้อมยอมรับ และปฏิบัติตามเงื่อนไขดังกล่าว

ลงลายมือชื่อ (ตัวบรรจง) วันที่

ทาง [redacted] ขอขอบคุณสมาชิกที่ใช้การสนับสนุนด้วยดีเสมอมา

ธุรกิจสอนโยคะ/พิลาทิส

ผู้ประกอบการ B

ใบสมัครสมาชิก

สถานที่ให้บริการหลัก _____ เลขที่สมาชิก _____

ข้อมูลสมาชิก

นาย/นาง/นางสาว _____
ชื่อ - นามสกุล (ภาษาไทย)

Mr./Mrs./Ms. _____
ชื่อ - นามสกุล (ภาษาอังกฤษ)

ที่อยู่ (บ้าน) : _____

โทรศัพท์ (มือถือ) : 08 _____ (บ้าน) : 02 _____ (ที่ทำงาน) : 02 _____

วัน เดือน ปี เกิด : _____ อีเมล : _____

บุคคลที่สามารถติดต่อได้กรณีฉุกเฉิน: ชื่อ _____ หมายเลขโทรศัพท์ _____

โทรศัพท์ (มือถือ) : 08 _____ (บ้าน) : 02 _____ (ที่ทำงาน) : 02 _____

ได้รับการแนะนำจาก เพื่อน Website/Internet นิตยสาร โทรทัศน์ ป้ายโฆษณา (Billboard, Banner) อื่นๆ _____

ต้องการรับข่าวสารและโปร โหมชั่นพิเศษผ่านทาง sms และ email หรือไม่ ยินดี ไม่ยินดี

ประเภทสมาชิกที่สมัคร _____

ข้อตกลงและเงื่อนไข

1. ข้าพเจ้ารับทราบว่า การเข้าใช้บริการของบริษัท โดยร่วมกิจกรรมทางกีฬา หรือกิจกรรมที่ใช้กำลัง อาจเกิดอุบัติเหตุ หรืออาจบาดเจ็บได้ ข้าพเจ้าจึงตกลงยอมรับความเสี่ยงทุกประการที่อาจเกิดขึ้นจากการเข้าร่วมกิจกรรมทางกีฬา หรือการออกกำลังกายกับบริษัท ข้าพเจ้าขอยืนยันว่า ข้าพเจ้ามีสุขภาพที่ดีและไม่มีโรคหรือโรคประจำตัวใด ที่ทำให้ข้าพเจ้าไม่สามารถใช้บริการได้ และข้าพเจ้าขอยืนยันว่าข้าพเจ้ามิได้ปิดบังข้อมูลใดๆ อันเกี่ยวกับโรคประจำตัวหรือสุขภาพ กับบริษัท อันส่งผลให้บริษัทปฏิเสธการเป็นสมาชิกของข้าพเจ้า และข้าพเจ้าทราบดีอยู่แล้วว่า ทางสถานที่ของบริษัท ไม่มีบริการทางการแพทย์ รวมทั้งการตรวจสอบสภาพร่างกายของข้าพเจ้า ข้าพเจ้ารับทราบแล้วว่าการออกกำลังกายและการใช้บริการอุปกรณ์ สถานที่ รวมทั้งสิ่งอำนวยความสะดวก ที่ทางบริษัท ได้นำมาให้บริการนั้น อาจเกิดความเสี่ยง หรืออาจเกิดอันตรายได้ ดังนั้น ในการสมัครเข้าเป็นสมาชิก ข้าพเจ้าตกลงยอมรับความเสี่ยง และตกลงว่าทางกลุ่มบริษัท _____ ("บริษัท") โดยผู้ถือหุ้น, กรรมการผู้มีอำนาจ, ตัวแทน และพนักงานของบริษัท ไม่ต้องรับผิดชอบต่อความบาดเจ็บ เจ็บป่วย เสียชีวิต หรือความเสียหายต่อทรัพย์สิน ของข้าพเจ้า ซึ่งอาจเกิดขึ้นโดยตรง หรือโดยทางอ้อม จากการใช้บริการของสมาชิกในทุกสถานที่ของ _____ ทุกสาขา ("สถานที่")
2. ข้าพเจ้ารับทราบและตกลงว่ากรมการสมัครเข้าเป็นสมาชิกนี้ เป็นสิทธิเฉพาะตัวของข้าพเจ้า ไม่สามารถโอนหรือ เปลี่ยนมือหรือโอนสิทธิให้กับบุคคลอื่นใดได้ และในการเข้าใช้บริการ ข้าพเจ้าตกลงแสดงบัตรสมาชิกทุกครั้งก่อนรับบริการและใช้สิ่งอำนวยความสะดวกของบริษัท กรณีหากบัตรสมาชิกสูญหาย ข้าพเจ้าจะแจ้งให้บริษัททราบทันที เพื่อขอออกบัตรสมาชิกใหม่แทน โดยข้าพเจ้าตกลงเป็นผู้ชำระค่าธรรมเนียม ค่าใช้จ่ายในการออกบัตรสมาชิกใหม่ ค่าธรรมเนียมที่บริษัทกำหนด
3. ข้าพเจ้ารับทราบและตกลงว่าการเป็นสมาชิก ไม่สามารถเปลี่ยนมือหรือโอนสิทธิให้กับบุคคลอื่นใดได้ และไม่สามารถเรียกคืนเงินค่าสมาชิกไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนที่ได้ชำระมาแล้ว ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น รวมถึงไม่สามารถขอหรือใช้สิทธิระงับการเป็นสมาชิกชั่วคราวได้ ไม่ว่าจะกรณีใดๆก็ตาม
4. กรณีบริษัท มีเหตุหรือความจำเป็นที่จะต้องเปลี่ยนแปลงตารางเวลาเรียน ปิดสถานที่บางส่วนหรือทั้งหมด เพื่อปรับปรุงซ่อมแซม เปลี่ยนแปลงหรือเปิดบริษัทชั่วคราว โดยที่ไม่ต้องแจ้งบอกข้าพเจ้าก่อนรับและตกลงให้บริษัทเปลี่ยนแปลงตารางเวลาเรียน ปิดสถานที่บางส่วนหรือทั้งหมดเพื่อปรับปรุงซ่อมแซม เปลี่ยนแปลงหรือปิดบริษัทชั่วคราว โดยที่ไม่ต้องแจ้งบอกกล่าวล่วงหน้าแก่ข้าพเจ้า และข้าพเจ้าตกลงว่าข้าพเจ้าจะไม่ยกเหตุใดๆ มาเรียกร้องค่าเสียหาย และ/หรือเรียกร้องให้บริษัทจัดวันชดเชย หรือให้ชดเชยสิ่งใดทดแทนทั้งสิ้น

* กลุ่มบริษัท _____ หมายถึง บริษัท _____ จำกัด / บริษัท _____ จำกัด / บริษัท _____ จำกัด / บริษัท _____ จำกัด / บริษัท _____ จำกัด

ข้าพเจ้ารับทราบและตกลงจะปฏิบัติตามใบสมัครสมาชิกฉบับนี้ รวมถึงข้อตกลงและเงื่อนไขการเป็นสมาชิกตามใบสมัครสมาชิก(ด้านหลังนี้) ข้อแก้ไขอื่น และ/หรือเอกสาร หรือประกาศอื่นใดของบริษัท ที่เกี่ยวข้องกับกรเป็นสมาชิกของข้าพเจ้าทุกประการ

ลายเซ็นสมาชิก _____ วันที่ _____

สำหรับเจ้าหน้าที่		เลขที่บัตรสมาชิก :	
คำอายุ ☐	สมาชิกใหม่ ☐	จำนวนเงิน	: _____
ประเภทสมาชิก	: _____	ชำระเงินสด	: _____
เริ่มสมาชิกตั้งแต่	: _____	หมายเหตุบัตรเครดิต	: _____
วันหมดอายุ	: _____	วันหมดอายุ	: _____
สิงห์ติดคน	: _____	ผู้รับเงิน	: _____

ข้อตกลงที่จะเลื่อนไปถาวรเป็นสมาชิก

- เงื่อนไขการเป็นสมาชิก การต่ออายุ และอาจใช้บัตรสมาชิก
 - การรับบัตรสมาชิกใหม่ และ/หรือ การต่ออายุสมาชิกนั้น ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้บริหารของบริษัท
 - สมาชิกสามารถเข้ารับบริการและสถานที่ ตามเงื่อนไขของประเทศสมาชิกที่ได้รับ
 - สมาชิกและแขกของสมาชิก ไม่สามารถนำผู้ติดตาม หรือครอบครัวบางส่วนมาเพื่อพักผ่อนในสถานที่
 - สมาชิกที่รวมและตกลงว่าเป็นสมาชิกไม่สามารถ เปลี่ยนชื่อหรือโอนสิทธิ์ให้กับบุคคลอื่นใดได้ และไม่สามารถเรียกคืนเงินค่าสมาชิกไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนที่ได้ชำระมาแล้ว ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น รวมถึงไม่สามารถขอหรือใช้สิทธิระงับ การเป็นสมาชิกชั่วคราวได้ ไม่ว่ากรณีใดๆ
 - สมาชิกตกลงจะปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ หรือประกาศ ของบริษัท อย่างเคร่งครัด ตลอดระยะเวลาที่เป็นสมาชิก
- บัตรสมาชิก
 - บัตรสมาชิกหนึ่งใบสามารถเข้ารับบริการและสถานที่ของ บริษัท ค่ะสมาชิกหนึ่งคนเท่านั้น
 - สมาชิกต้องแสดงบัตรสมาชิกทุกครั้งเพื่อเข้ารับบริการและสถานที่ ถ้าสมาชิกไม่สามารถแสดงบัตรสมาชิกได้ บริษัทขอสงวนสิทธิ์ที่จะระงับอายุการใช้บัตรสมาชิกเข้ารับบริการและสถานที่ที่ได้รับ
 - ถ้าสมาชิกได้ทำบัตรสมาชิกหาย จะต้องแจ้งให้ทางบริษัททราบโดยทันที ทางบริษัทจะออกบัตรสมาชิกทดแทนให้ โดยสมาชิกจะต้องเป็นผู้ชำระค่าธรรมเนียมการออกบัตรใหม่ ซึ่งจะคิดราคาที่กำหนด ณ ขณะนั้น
 - กรณีสมาชิกให้ผู้อื่นใช้บัตรสมาชิกของตน ไม่ว่าโดยเจตนาหรือไม่เจตนา บริษัทขอสงวนสิทธิ์ในการ เรียกเก็บค่าปรับ และยกเลิกการเป็นสมาชิก โดยสมาชิกไม่สามารถเรียกค่าปรับใดๆ ได้
 - กรณีหากบริษัทส่งตัวบัตรสมาชิก มีบุคคลอื่นใช้ ทางบริษัทขอสงวนสิทธิ์ที่จะยกเลิกบัตรสมาชิกทันที โดยทันที
- แขกของสมาชิก
 - แขกของสมาชิกจะต้องชำระค่าเข้ารับบริการตามอัตราค่าบริการที่บริษัทกำหนด ณ ขณะนั้น
 - ทางบริษัทขอสงวนสิทธิ์ที่จะเปลี่ยนแปลงอัตราค่าบริการ และสถานที่ของแขกของสมาชิก รวมทั้งสิทธิต่างๆในการเข้ารับบริการและสถานที่ของแขกของสมาชิก โดยไม่จำเป็นต้องแจ้งให้ทราบล่วงหน้า
 - แขกของสมาชิก จะต้องทวงบัตรเข้ารับบริการและสถานที่ ที่ผูกคั่นรับทุกครั้ง หากไม่ยินยอมลงชื่อ บริษัทขอสงวนสิทธิ์ไม่ให้เข้าสถานที่ของ บริษัทได้
- การเข้าสถานที่ของบริษัท
 - สมาชิกทุกท่านจะต้องลงชื่อการเข้ารับบริการและสถานที่ ที่ผูกคั่นรับทุกครั้ง หากสมาชิกไม่ยินยอมลงชื่อ บริษัทขอสงวนสิทธิ์ไม่ให้สมาชิกเข้าสถานที่ของบริษัทได้
 - ทางบริษัทห้ามไม่ให้สมาชิก และ/หรือแขกของสมาชิกดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือสูบบุหรี่ในสถานที่ หรือนำเข้ามาในสถานที่ หากบริษัทพบเห็นหรือทราบ ทางบริษัทขอสงวนสิทธิ์ไม่อนุญาตให้สมาชิก และ/หรือแขกของสมาชิก เข้ามาเข้ารับบริการหรือสถานที่

- ทางบริษัทขอสงวนสิทธิ์ไม่อนุญาตให้สมาชิกผู้ใดเข้ารับบริการและสถานที่ ถ้าหากมีรายการโรคร้ายแรงหรือโรคติดต่อ
 - ทางบริษัทขอสงวนสิทธิ์ไม่อนุญาตให้พนักงานหรือตัวแทนของบริษัทผู้ใดเข้ารับบริการหรือสถานที่
 - หากบริษัทขอสงวนสิทธิ์ไม่อนุญาตให้สมาชิกผู้ใดเข้ารับบริการและสถานที่ ถ้าหากมีรายการโรคร้ายแรงหรือโรคติดต่อ
 - หากบริษัทขอสงวนสิทธิ์ไม่อนุญาตให้พนักงานหรือตัวแทนของบริษัทผู้ใดเข้ารับบริการหรือสถานที่
6. การแต่งกาย
- สมาชิกจะต้องแต่งกายสุภาพและเหมาะสมกับการเข้ารับบริการและสถานที่
7. ห้องดื่มของ
- ขอความร่วมมือสมาชิกให้ปฏิบัติตามอย่างสุภาพชน ในขณะที่ใช้บริการของทุกสาขา
 - โปรดงดสูบบุหรี่ของผู้ที่สูบบุหรี่ ของผู้สูบบุหรี่หรือสูบบุหรี่ ทางสมาชิก และ/หรือแขกของสมาชิก ตลอดจนดื่มเครื่องดื่มที่จ่ายค่าทดแทนในอัตราที่กำหนด ณ ขณะนั้น
 - ขอความร่วมมือสมาชิกใช้บริการ และสถานที่อย่างเป็นระเบียบเรียบร้อย รวบรวมสิ่งของส่วนตัวของสมาชิกท่านอื่นๆ รวมถึงแขกของสมาชิกท่านอื่นๆ และการใช้อุปกรณ์ต่างๆ เช่นการไว้ที่หรือตัวและสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆอย่างหยาบ และเหมาะสม และดูแลความสะอาดเรียบร้อยของห้องอาบน้ำ และห้องน้ำ เป็นต้น
 - สมาชิกท่านใดพยายามที่จะเอาทรัพย์สินของสมาชิกออกนอกสถานที่ อาจถูกยกเลิกการเป็นสมาชิก และบริษัทขอสงวนสิทธิ์ดำเนินคดี และคดีอาญาตามกฎหมายต่อไป
 - ผู้ดื่มของนั้นสามารถใช้ได้เฉพาะวันที่เข้ารับบริการ และสถานที่เท่านั้น และสมาชิกจะได้รับอนุญาตจากผู้ให้บริการท่านอื่นด้วย เช่นแขกกับบัตรสมาชิก.
 - ถ้าไม่มีการเก็บภาษีจากผู้ดื่มของก่อนการบริการของสถานที่บริการ ทางบริษัทจะถือว่าความเสียหายทางด้านการปกครอง และผู้ดื่มของนั้นจะถูกลบชื่อสมาชิกออกจากเว็บไซต์ของบริษัททันทีที่ติดขัดกับสมาชิกได้ตั้งจำนวน
8. การห้ามดื่มเครื่องดื่ม
- ทางบริษัทขอสงวนสิทธิ์สมาชิกที่ไม่มีปฏิบัติตามข้อบังคับและกฎระเบียบ ออกจากสถานที่
 - ผู้ติดตามมีอำนาจที่จะให้สมาชิกหยุดการออกกำลังกาย ถ้าหากพิจารณาพบว่าอาจเกิดอาการบาดเจ็บได้ ทางสมาชิกและแขกของสมาชิกจะต้องปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้ติดตาม
 - ทางบริษัทขอแนะนำให้สมาชิกไม่นำสิ่งของมีค่าที่สถานที่ เนื่องจากทางบริษัทจะไม่มีรับผิดชอบต่อการสูญหายหรือการถูกขโมยของทรัพย์สินส่วนตัวของสมาชิกและแขกของสมาชิก
- ข้าพเจ้ารับทราบและตกลงจะปฏิบัติตามข้อตกลงและเงื่อนไขการเป็นสมาชิกฉบับนี้ และ/หรือเอกสาร หรือประกาศอื่นใดของบริษัทฯ รวมถึงยอมรับว่าข้อตกลงและเงื่อนไขนี้เป็นส่วนหนึ่งของใบสมัครสมาชิก
- ลายเซ็นสมาชิก _____
- เจ้าหน้าที่ผู้รับเงิน _____

ธุรกิจฟิตเนส/สถานออกกำลังกาย

ผู้ประกอบการ C

<p>T เลขประจำตัวผู้เสียภาษี</p>	<p>สัญญาการเข้าเป็นสมาชิก บริษัท _____ จำกัด</p>	<table border="1" style="width:100%; border-collapse: collapse;"> <tr><td>สถานที่สมัคร</td></tr> <tr><td>สัญญาเลขที่ T</td></tr> <tr><td>พนักงานขาย</td></tr> <tr><td>วันที่</td></tr> </table>	สถานที่สมัคร	สัญญาเลขที่ T	พนักงานขาย	วันที่
สถานที่สมัคร						
สัญญาเลขที่ T						
พนักงานขาย						
วันที่						
รายละเอียดส่วนบุคคล						
ชื่อ (ไทย):	นามสกุล (ไทย):	เพศ: ☐ ชาย ☐ หญิง				
ชื่อ (อังกฤษ):	นามสกุล (อังกฤษ):					
ที่อยู่ปัจจุบัน/สงเอกสาร:	E-mail Address:					
ชื่อบริษัท:	ประเภทธุรกิจ:					
ที่อยู่บริษัท:	ตำแหน่ง	รายได้ต่อเดือน				
อาชีพ	ตำแหน่ง	บาท				
โทรศัพท์บ้าน:	ที่ทำงาน:	มือถือ:				
วันเดือนปีเกิด:	อายุ	ปี เลขที่บัตรประชาชน/หนังสือเดินทาง				
บุคคลที่สามารถติดต่อได้ในกรณีฉุกเฉิน	ความสัมพันธ์	เบอร์โทรศัพท์				
<p>หมายเหตุ: กรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงที่อยู่ สมาชิกจะแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรให้ที่ บริษัท จำกัด (" ") ทราบ มิฉะนั้น ค่าบอกล่าวไต ที่ ได้จัดส่งไปยังที่อยู่ที่จะระบุในสัญญาฯ นี้ ถือว่าเป็นค่าบอกล่าวไตที่ส่งโดยชอบด้วยกฎหมาย</p>						
รายละเอียดและประเภทของสมาชิกภาพ		ทราบจากสื่อ	จำนวนเงินที่ต้องชำระ			
☐ สมาชิกภาพเริ่มต้นวันที่ _____ หรือวันที่ ____ / ____ / ____		☐ Newspaper	*ค่าธรรมเนียมแรกเข้า = _____ บาท			
☐ สมาชิกประเภทเดือนต่อเดือน (Monthly Membership)		☐ Magazine	*ค่าดำเนินการ = _____ บาท			
☐ สมาชิกประเภทรายเดือนกำหนดระยะเวลาขั้นต่ำ 12 เดือน (Minimum Monthly Membership)		☐ Direct Mail	*ค่าสมาชิกรายเดือนเดือนแรก = _____ บาท			
☐ สมาชิกประเภทชำระล่วงหน้า 12 เดือน (Advance Payment Membership)		☐ TV	*ค่าสมาชิก _____ เดือนสุดท้าย = _____ บาท			
☐ สมาชิกประเภทชำระล่วงหน้า 12 เดือน และสามารถเลือกกรวดชำระสมาชิกภาพอีก _____ ครั้งๆ ละ 12 เดือน โดยสมาชิกจะต้องชำระค่าสิทธิการต่อสมาชิกภาพจำนวน _____ บาท ต่อปี		☐ Radio	*ค่าสมาชิกชำระล่วงหน้า _____ เดือน = _____ บาท			
สมาชิกสามารถเลือกการต่อสมาชิกในอัตราค่าสมาชิกที่กล่าวถึงด้านบนภายใน 14 วัน หลังจากวันที่ทำสัญญาหากพ้นกำหนดดังกล่าวให้ถือว่าสละสิทธิ์และอัตราค่าต่ออายุสมาชิกจะเท่ากับอัตราค่าสมาชิกประเภทชำระล่วงหน้า 12 เดือน		☐ Family	*ค่าฝึกสอนส่วนบุคคล (PT POS) = _____ บาท			
		☐ Friends	*ค่าสมาชิกคิดตามสัดส่วน = _____ บาท			
		☐ Flyers	*ค่าต่อสัญญาสมาชิกจำนวน _____ ครั้ง = _____ บาท			
		☐ Survey	*ภาษีมูลค่าเพิ่ม = _____ บาท			
		☐ Internet	*รวมจำนวนเงินที่ต้องชำระ = _____ บาท			
		☐ Telemarketing	จำนวนเงินที่ชำระแล้วไม่สามารถเรียกคืนได้			
		☐ Telesale				
☐ ครอบครัว / คู่ / เพิ่มเติมกับ เลขที่สมาชิกหลัก _____		ชำระโดย				
☐ เลื่อนชั้นจากหมายเลขสมาชิก _____		☐ VISA ☐ MASTER ☐ AMEX ☐ OTHERS ☐ CASH ☐ CHEQUE				
รายละเอียดของประเภทสมาชิก _____		ผู้รับเงิน _____				
แบบฟอร์มอนุมัติให้หักบัญชีอัตโนมัติจากบัตรเครดิต (ต้องกรอกโดยผู้ถือบัตรเครดิตเท่านั้น)						
ข้าพเจ้า _____ ยินยอมให้ _____ เรียกเก็บเงินจากบัตรเครดิตของข้าพเจ้า เพื่อเป็นค่าสมาชิก ค่าบริการ ค่าธรรมเนียม และ/หรือเงินอื่นใดรายเดือน ประเภทของบัตรเครดิต _____ หมายเลขบัตรเครดิต _____						
วันหมดอายุ* : เดือน _____ ปี _____ หมายเลข 3 หรือ 4 ตัวสุดท้ายหลังบัตรเครดิต _____ จำนวนที่เรียกเก็บ: ค่าบริการรายเดือน (รวมภาษีมูลค่าเพิ่มแล้ว) _____ บาท และค่าบริการดูแลรองเท้า (รวมภาษีมูลค่าเพิ่มแล้ว) _____ บาท						
ค่าบริการรายเดือนเก็บทุกวันที่ ☐ 15 ☐ 29 (หรือวันสุดท้ายของเดือน) โดย _____ จะแจ้งระงับการเรียกเก็บดังกล่าวทันทีเมื่อมีการบอกกล่าวยกเลิกสมาชิกภาพภายใต้เงื่อนไขสัญญา						
* กรณีที่สมาชิกต้องการเปลี่ยนหมายเลขบัตรเครดิต หรือบัตรเครดิตของสมาชิกกำลังจะหมดอายุ ท่านสมาชิกจะต้องแจ้งการเปลี่ยนหมายเลขบัตรเครดิตก่อนวันชำระเงินอัตโนมัติ 30 วัน หรือในกรณีบัตรเครดิตของสมาชิกหมดอายุระหว่างการส่งเอกสาร หรือระหว่างการเรียกเก็บค่าบริการ ข้าพเจ้ายินยอมให้เรียกเก็บจากบัตรเครดิตใบใหม่ของข้าพเจ้ากรณีเลขที่บัตรเป็นเลขที่เดิม						
** ลายเซ็นผู้ถือบัตรต้องเหมือนกับลายเซ็นข้างหลังบัตรเครดิต		ลายเซ็นผู้ถือบัตร** _____				

ลายมือชื่อผู้ซื้อ _____ ลายมือชื่อสมาชิก (ถ้าแตกต่างจากผู้ซื้อ) _____

T

สถานที่สมัคร
สัญญาเลขที่ T
พนักงานขาย
วันที่

บิดามารดา/ผู้ปกครอง/ผู้ลงนามร่วม

สมาชิกที่ต้องมีผู้ลงนามร่วมในสัญญาในกรณีที่มีสมาชิกยังไม่บรรลุนิติภาวะ (อายุต่ำกว่า 20 ปี) และ/หรือ ในกรณีที่สมาชิกใช้บัตรเครดิตของผู้ลงนามร่วมในการจ่ายค่าบริการรายเดือนอัตโนมัติ

บิดามารดา/ผู้ปกครอง: ในนามของบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะของข้าพเจ้า ข้าพเจ้ารับทราบและยินยอมผูกพันตนตามข้อกำหนดและเงื่อนไขของสัญญาฉบับนี้ และขอรับผิดชอบในหนี้ใดๆ ที่บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะของข้าพเจ้าไม่ชำระไม่ว่าด้วยเหตุใดก็ตาม นอกจากนี้ข้าพเจ้ายินยอมให้หักเงินจากบัญชี หรือบัตรเครดิตของข้าพเจ้าได้ โดยอัตโนมัติเพื่อชำระบรรดาหนี้ค่าสมาชิก ค่าบริการ ค่าธรรมเนียม และ/หรือเงินอื่นใดที่ถึงกำหนดชำระของสมาชิกผู้ลงนามในสัญญาท่านนี้

ผู้ลงนามร่วม: ข้าพเจ้ารับทราบและยินยอมผูกพันตนตามข้อกำหนดและเงื่อนไขของสัญญาฉบับนี้และข้าพเจ้ารับผิดชอบในหนี้ใดๆ ที่สมาชิกผู้ลงนามท่านนี้ไม่ชำระไม่ว่าด้วยเหตุใดก็ตาม ในฐานะผู้ลงนามร่วม ข้าพเจ้าเข้าใจว่าการผูกพันของข้าพเจ้าตามสัญญาฉบับนี้จะสิ้นสุดลงก็ต่อเมื่อสมาชิกผู้ลงนามท่านนี้ได้ออกเลิกสัญญาฉบับนี้ภายใต้เงื่อนไขที่ระบุไว้ในสัญญา นอกจากนี้ข้าพเจ้ายินยอมให้หักเงินจากบัญชีหรือบัตรเครดิตของข้าพเจ้าได้ โดยอัตโนมัติเพื่อชำระบรรดาหนี้ค่าสมาชิก ค่าบริการ ค่าธรรมเนียม และ/หรือเงินอื่นใดที่ถึงกำหนดชำระของสมาชิกผู้ลงนามในสัญญา

ชื่อ-นามสกุล (บิดามารดา/ผู้ปกครอง/ผู้ลงนามร่วม) _____ เบอร์โทรศัพท์ _____
 เลขที่บัตรประชาชน/หนังสือเดินทาง _____ ที่อยู่ปัจจุบัน _____
 ลายมือชื่อ (ผู้ร่วมลงนาม) _____ วันที่ _____ ความสัมพันธ์ _____

ข้อกำหนดเงื่อนไขของสมาชิกภาพ

- การทำความเข้าใจในสัญญากับ สมาชิก/บิดามารดา/ผู้ปกครอง/ผู้ลงนามร่วม

สมาชิกได้รับทราบและยินยอมผูกพันตนตามข้อกำหนดและเงื่อนไขของสัญญาฉบับนี้และ (1.1) สมาชิกได้อ่าน ตรวจสอบ เข้าใจ และยอมรับในข้อกำหนดและเงื่อนไขของสมาชิกภาพทั้งหมดแล้ว สมาชิกยอมรับว่า สมาชิกภาพของสมาชิกเริ่มต้นขึ้นทันทีและสมาชิกได้เข้าทำข้อผูกพันที่มีผลผูกพันตามกฎหมายระหว่างสมาชิกกับ บริษัทสิทธิและภาวะผูกพัน ทั้งหมดที่ระบุไว้ในสัญญาฉบับนี้จะมีผลใช้บังคับนับจากวันที่ลงในสัญญาฉบับนี้ (1.2) ในกรณีที่สมาชิกยังไม่บรรลุนิติภาวะ บิดามารดา/ผู้ปกครองยินยอมเข้ารับผิดชอบในหนี้ใดๆ ที่สมาชิกผู้ลงนามท่านนี้ไม่ชำระไม่ว่าด้วยเหตุใดก็ตาม นอกจากนี้ข้าพเจ้ายินยอมให้หักเงินจากบัญชีหรือบัตรเครดิตของสมาชิกผู้ลงนามท่านนี้ (1.3) ผู้ลงนามร่วมยินยอมเข้ารับผิดชอบต่อสมาชิกผู้ลงนามท่านนี้ (1.4) สมาชิกเข้าใจว่าการผูกพันของสมาชิกตามสัญญาฉบับนี้จะสิ้นสุดก็ต่อเมื่อระยะเวลาที่กำหนดไว้ตามสัญญาฉบับนี้สิ้นสุดลง หรือได้มีการบอกเลิกสัญญาฉบับนี้ภายใต้ข้อกำหนดและเงื่อนไขที่ระบุไว้ในสัญญา (1.5) สมาชิก/บิดามารดา/ผู้ปกครอง/ผู้ลงนามร่วมยินยอมไม่หักเงินจากบัญชี หรือบัตรเครดิตของสมาชิก/บิดามารดา/ผู้ปกครอง/ผู้ลงนามร่วมใดโดยอัตโนมัติเพื่อชำระบรรดาหนี้ค่าสมาชิก ค่าบริการ ค่าธรรมเนียม และ/หรือเงินอื่นใดที่ถึงกำหนดชำระของสมาชิก (1.6) สมาชิกจะต้องมีความสามารถตามกฎหมายที่จะเข้าทำสัญญานี้ได้ หากสมาชิกมีความสามารถจำกัดสมาชิกขอรับรองว่าสมาชิกได้รับความยินยอมจากบิดามารดา/ผู้ปกครองของสมาชิกแล้วก่อนที่จะเข้าทำสัญญานี้
- รายละเอียดและประเภทของสมาชิก

(2.1) สมาชิกรายเดือน ประเภทเดือนต่อเดือน สมาชิกภาพประเภทนี้จะมีการกำหนดระยะเวลาขั้นต่ำ 4 เดือนและเมื่อถึงกำหนดชำระค่าสมาชิก ค่าบริการ ค่าธรรมเนียม และ/หรือเงินอื่นใดในแต่ละเดือน ไม่มีหน้าที่ที่จะต้องแจ้งหรือเตือนในสมาชิกภาพเมื่อถึงกำหนดระยะเวลาดังกล่าว (2.2) สมาชิกรายเดือนกำหนดระยะเวลาขั้นต่ำ สมาชิกประเภทนี้จะมีการกำหนดระยะเวลาขั้นต่ำ 12 (สิบสอง) และเมื่อถึงกำหนดชำระค่าสมาชิก ค่าบริการ ค่าธรรมเนียมและ/หรือเงินอื่นใด ดังกล่าว ไม่มีหน้าที่ที่จะต้องแจ้งหรือเตือนให้สมาชิกทราบเมื่อถึงกำหนดระยะเวลาดังกล่าว (2.3) สมาชิกประเภทชำระล่วงหน้า สมาชิกสามารถใช้สถานะที่ของ ตามที่กำหนดไว้โดยอัตโนมัติตามระยะเวลาที่ได้ชำระล่วงหน้าแล้ว (2.4) สมาชิกประเภทชำระล่วงหน้าพร้อมสิทธิต่อสัญญา 1.2 หรือ 4 ครั้งโดยสมาชิกจะยังคงได้รับสิทธิตามที่กำหนดไว้ในสัญญาเดิม หากมีการบอกกล่าวต่อสัญญาตามที่กำหนดไว้ในหัวข้อรายละเอียดและประเภทของสมาชิกภาพ
- กรณีสมาชิกประเภทครอบครัว/คู่/เพิ่มเติม

สมาชิกหลักจะต้องชำระค่าสมาชิกรายเดือนให้กับสมาชิกประเภทครอบครัว/คู่/เพิ่มเติม หากสมาชิกหลักยกเลิกหรือบอกเลิกสมาชิกภาพของตน ค่าสมาชิกของสมาชิกประเภทครอบครัว/คู่/เพิ่มเติมจะถูกปรับเพิ่มเป็นอัตราค่าสมาชิกที่กำหนดเป็นรายเดือนที่เท่ากับสมาชิกหลัก
- เหตุในการยกเลิกสมาชิกภาพของสมาชิก

สมาชิกรับทราบว่าสมาชิกไม่สามารถบอกเลิกสมาชิกภาพได้จนกว่าจะชำระค่าสมาชิก ค่าบริการ ค่าธรรมเนียมและ/หรือเงินอื่นใด ครบตามกำหนดระยะเวลาขั้นต่ำ ยกเว้นแต่การยกเลิกสมาชิกภาพของสมาชิกในกรณีต่อไปนี้

(4.1) เสียชีวิต เจ็บป่วย หรือทุพพลภาพจนเป็นสาเหตุให้ไม่สามารถใช้บริการได้ (4.2) กรณีที่ _____ ไม่ได้จัดให้มีประเภทอุปกรณ์ หรือบริการอื่นๆ ตามที่ระบุไว้ในสัญญา หรือประเภทอุปกรณ์ดังกล่าวชำรุดบกพร่อง หรือให้บริการได้ไม่เหมาะสมหรือเพียงพอ และ _____ ไม่ได้หาประเภทอุปกรณ์หรือบริการที่มีคุณภาพทดแทนมาทดแทนภายใน 7 วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากสมาชิก (4.3) ได้รับบาดเจ็บเนื่องจากผู้ฝึกสอนไม่มีความรู้ความชำนาญ หรืออุปกรณ์ไม่มีค่าเตือนว่าชำรุดบกพร่อง ยกเว้น ความชำรุดบกพร่องที่เพิ่งตรวจพบ หรือความชำรุดบกพร่องซึ่งเกิดจากการใช้อุปกรณ์อย่างไม่ระมัดระวังหรือความประมาทเลินเล่อของสมาชิกเอง
- ขั้นตอนและวิธีการในการยกเลิกสมาชิกภาพของสมาชิก

(5.1) สมาชิกที่รับทราบว่าสมาชิกอาจบอกเลิกสมาชิกภาพของตน โดยการส่งแบบฟอร์มการขอยกเลิกสมาชิกภาพให้แก่ _____ และคืนบัตรประจำตัวของตนไม่น้อยกว่า 7 วัน ก่อนถึงกำหนดวันชำระเงินอัตโนมัติของสมาชิกในคราวต่อไปสมาชิกจะถูกเรียกเก็บเงินเพิ่มอีก 1 เดือน ณ วันที่กำหนดชำระเงินอัตโนมัติดังกล่าว และสมาชิกภาพของสมาชิกจะสิ้นสุดลงเมื่อครบกำหนดวันที่มีการชำระเงินอัตโนมัติดังกล่าว แบบฟอร์มการขอยกเลิกสมาชิกภาพสามารถขอรับได้ที่สถานที่ของ _____ และ _____ จะคืนเงินดังกล่าว ค่าบริการ ค่าธรรมเนียม และ/หรือเงินอื่นใดสำหรับระยะเวลาที่เหลือภายใน 30 วัน นับจากวันที่การยกเลิกสมาชิกภาพมีผลบังคับ (5.2) ในกรณีการยกเลิกสมาชิกภาพตามข้อ 4.1 สมาชิกจะต้องแสดงหลักฐานจากแพทย์ที่ได้รับอนุญาตตามกฎหมาย (5.3) ในกรณีการยกเลิกสมาชิกภาพตามข้อ 4.3 จะต้องแสดงหลักฐานเพื่อให้ _____ พิจารณาและอนุมัติค่าธรรมเนียมดังกล่าว ค่าร้องดังกล่าวได้รับการอนุมัติ

ข้อกำหนดเงื่อนไขของสมาชิกภาพ

- สมาชิกจะต้องชำระค่าธรรมเนียมเป็นจำนวน 25% ของสัญญาที่เหลืออยู่ ซึ่งไม่รวมกับค่าสมาชิกแรกเข้า ค่าดำเนินการ และภาษีมูลค่าเพิ่ม ทางสมาชิกจะต้องยื่นคำร้องก่อนวันชำระเงินอัตโนมัติต่อไปไม่น้อยกว่า 7 วัน
- เหตุในการยกเลิกสมาชิกภาพของ**
 - กรณีที่มีสิทธิยกเลิกสมาชิกภาพของสมาชิกทันทีหาก ได้ตรวจพบว่าสมาชิกมีคุณสมบัติหรือได้กระทำการใดๆ ต่อไปนี้ (ก) กระทำการอันเป็นความผิดกฎหมายอาญาโดยเจตนา (ข) มีพฤติกรรมรบกวนการใช้บริการของสมาชิกท่านอื่น (ค) เป็นโรคติดต่อร้ายแรง (6.2) กรณีที่มีสิทธิยกเลิกสมาชิกภาพของสมาชิก โดยจะแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรให้สมาชิกทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 3 วัน ดังต่อไปนี้ (ก) ผิดนัดชำระค่าสมาชิก ค่าบริการ ค่าธรรมเนียม และ/หรือเงินอื่นใดงวดหนึ่งงวดใดตามที่กำหนดไว้ในหัวข้อรายละเอียด (ข) มีอาการผิดปกติทางจิตซึ่งอาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อ บริษัท จำกัด หรืออาจก่อให้เกิดอันตรายแก่สมาชิกท่านอื่นได้ (ค) ไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดใดๆ ที่กำหนดไว้ในข้อ 2, 3 และ 10 ของสัญญา หรือที่กำหนดไว้ในกฎและระเบียบการใช้บริการในสถานที่ให้บริการ (แนบท้ายสัญญา) (6.3) เมื่อมีเหตุแห่งการยกเลิกสมาชิกภาพของสมาชิกตามข้อ 6 นี้ สงวนสิทธิในการยกเลิกสมาชิกภาพและปฏิเสธไม่ให้สมาชิกเข้าไปในสถานที่บริการใดๆ ของ ในทันที และสมาชิกยังคงต้องรับผิดชอบในค่าสมาชิก ค่าบริการ ค่าธรรมเนียม และ/หรือเงินอื่นใดตามระยะเวลาการเป็นสมาชิกที่เหลืออยู่
 - ยกเว้นในกรณีที่สมาชิกมีสิทธิยกเลิกสมาชิกภาพตามข้อ 4 และสมาชิกได้ปฏิบัติตามขั้นตอนและวิธีการยกเลิกสมาชิกภาพตามข้อ 5 แล้วสมาชิกจะยังคงมีภาระผูกพันในการชำระค่าสินค้า ค่าบริการ ค่าธรรมเนียม และ/หรือเงินอื่นใด (แล้วแต่กรณี) ให้กับ การที่สมาชิกไม่ใช่ หรือไม่ได้ใช้บริการที่ ไม่เป็นเหตุให้สมาชิกยกขึ้นเป็นข้อโต้แย้งที่จะไม่ชำระค่าสมาชิกตามสัญญาฉบับนี้
 - หากสมาชิกชำระค่าสมาชิก ค่าบริการ ค่าธรรมเนียม หรือเงินอื่นใดล่าช้า ขอสงวนสิทธิ์ในการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมการชำระเงินล่าช้าในจำนวนเท่ากับ 250 บาทต่อครั้งที่มีการชำระเงินล่าช้า
 - ในกรณีที่มีความจำเป็นอันสมควร สมาชิกมีสิทธิโอนสมาชิกภาพตามสัญญาให้กับบุคคลที่สาม โดยทำเป็นลายลักษณ์อักษรบอกกล่าวไม่น้อยกว่า 30 วัน ซึ่งผู้รับโอนสมาชิกภาพจะต้องมีคุณสมบัติที่สามารถเป็นสมาชิกได้ตามที่ กำหนดไว้ และขอสงวนสิทธิ์ในการเรียกเก็บค่าธรรมเนียม และค่าดำเนินการต่างๆ ในการโอนสมาชิกภาพเป็นจำนวนเงิน 3,000 บาท
 - ค่าธรรมเนียมของสมาชิก**
 - (10.1) สมาชิกจะต้องเป็นผู้มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้ (ก) สมาชิกใหม่จะต้องไม่เป็นสมาชิกปัจจุบันของ (ข) ต้องไม่เป็นสมาชิกหรือเคยเป็นสมาชิกที่ค้างชำระค่าสมาชิก ค่าบริการ ค่าธรรมเนียม และ/หรือเงินอื่นใดกับ หรือ (ค) ต้องไม่เป็นบุคคลที่มีคุณสมบัติตามข้อ 6.1 (ก) ถึง (ค) (10.2) สมาชิกที่ปรึกษา และรับรองว่าตนได้ปรึกษาแพทย์ของตนก่อนที่จะเริ่มเข้าไปใช้บริการในสถานที่ให้บริการของ แล้ว (10.3) สมาชิกจะไม่เรียกร้องให้ รับผิดชอบสำหรับการบาดเจ็บใดๆ ที่เกิดขึ้นจากความประมาท เลินเล่อ ของสมาชิกในการใช้บริการในสถานที่ให้บริการของ รวมถึงแต่ไม่จำกัดเพียงการบาดเจ็บทางร่างกายหรือ จิตใจ หรือ ความเสียหายใดๆ ที่เกิดขึ้นแก่สมาชิก แขกของสมาชิก ทารกในครรภ์ หรือญาติของสมาชิกอันเนื่องมาจากการกระทำของบุคคลใดที่ใช้สถานที่หรือการกระทำของ พนักงานหรือตัวแทนของ (10.4) เยาวชนอายุต่ำกว่า 18 ปี ไม่สามารถเข้าใช้บริการ ออกกำลังกายในสถานที่ให้บริการ ยกเว้นกรณีที่มีสัญญาผู้ฝึกสอนส่วนบุคคลอยู่แล้ว และจะต้องได้รับการดูแลจากผู้ฝึกสอนส่วนบุคคล ตลอดเวลาในการใช้บริการในสถานที่ให้บริการ
 - เพื่อประโยชน์ของสมาชิกโดยรวม** สมาชิกที่รับทราบและรับรองว่าสมาชิกจะปฏิบัติตามกฎ และระเบียบการใช้บริการในสถานที่ให้บริการ และ ขอสงวนสิทธิ์ในการแก้ไข เปลี่ยนแปลง กฎ และระเบียบการใช้บริการในสถานที่ให้บริการ ซึ่งจะประกาศไว้ที่สถานที่ให้บริการ
 - สถานที่ให้บริการ**

ขอสงวนสิทธิ์ในการเปิดสถานที่ให้บริการใหม่ ย้ายสถานที่ตั้ง ปิด และ/หรือปิดปรับปรุงการให้บริการบางส่วนของสถานที่ให้บริการ ซึ่งทาง จะแจ้งให้สมาชิกของสถานที่ให้บริการนั้นๆ ทราบไม่น้อยกว่า 30 วัน และสมาชิกยอมรับที่จะเข้าใช้บริการในสถานที่ให้บริการอื่นที่ใกล้ที่สุดหรือ สาขาอื่นๆ และไม่สามารถนำมาเป็นเหตุผลในการยกเลิกสมาชิกภาพ หากในกรณีที่เจ้าของอาคารหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ทำการปรับปรุง/หรือเข้ามาถือสิทธิ์ในสถานที่ให้บริการ สมาชิกยอมรับที่จะเข้าใช้บริการในสถานที่ให้บริการอื่นที่ใกล้ที่สุด หรือ สาขาอื่นๆ และไม่สามารถนำเรื่องการปรับปรุง/หรือเข้ามาถือสิทธิ์ในสถานที่ให้บริการมาเป็นเหตุผลในการยกเลิกสมาชิกภาพ
 - สัญญาฉบับนี้มีผลบังคับใช้** ตามบทบัญญัติทางกฎหมายแห่งราชอาณาจักรไทย
 - ผลบังคับใช้ของสัญญาฉบับนี้**

ในกรณีที่บทบัญญัติข้อหนึ่งข้อใดในสัญญาฉบับนี้ไม่มีผลใช้บังคับโดยคำสั่งศาล หรือหน่วยงานรัฐบาลใด ให้บทบัญญัติที่เหลืออยู่ของสัญญาฉบับนี้ยังคงมีผลใช้บังคับอย่างสมบูรณ์ต่อไป

ลายมือชื่อตัวแทน _____ ลายมือชื่อสมาชิก _____

พยาน: ลายมือชื่อเจ้าหน้าที่ลูกค้าสัมพันธ์ _____ ลายมือชื่อเจ้าหน้าที่ลูกค้าสัมพันธ์ _____

สาขา : _____

สาขา : _____

สาขา : _____

แบบทดสอบความเข้าใจ สำหรับสมาชิกใหม่

T

มีความภูมิใจ และเป็นเกียรติที่ได้ต้อนรับท่านเข้าสู่การเป็นสมาชิกของ

- ข้าพเจ้าได้รับ:**
 1. สำเนาเอกสารสัญญาการเข้าเป็นสมาชิก จำนวน 1 ฉบับ ซึ่งสำเนาเอกสารนี้ จะใช้แทนบัตรสมาชิกชั่วคราวได้
 2. สำเนาปฏิทินให้บริการ โยคะ
 3. สำเนาเอกสารกฎและข้อบังคับเป็นสมาชิก จำนวน 1 ฉบับ
- ข้าพเจ้าเข้าใจว่า** ข้าพเจ้าจะต้องแสดงบัตรสมาชิกทุกๆ ครั้ง เมื่อเข้าไปใช้บริการที่สถานที่ให้บริการ
- ข้าพเจ้าเข้าใจว่า** ข้าพเจ้าจะต้องรับผิดชอบค่าทำบัตรใหม่เป็นจำนวนเงิน 250 บาท
- ข้าพเจ้าได้รับทราบ และเข้าใจว่า** ข้าพเจ้าได้สมัครและชำระค่าสมาชิก โดยทางใดทางหนึ่งดังนี้:
 - ประเภทสมาชิกรายเดือนกำหนดระยะเวลาขั้นต่ำ ข้าพเจ้ามีหน้าที่จะต้องชำระค่าบริการทุกบัญชีอัตโนมัติของระบบของธนาคาร เป็นเวลาอย่างน้อย 12 เดือน และก่อนสิ้นสุดสถานะสมาชิก ข้าพเจ้าจะได้รับแจ้งจาก **แจ้งครบต่อสมาชิกภาพ** ซึ่งหากข้าพเจ้าตกลงที่จะต่อสมาชิกภาพ ข้าพเจ้าจะมีสิทธิในการหักบัญชีอัตโนมัติของระบบธนาคารต่อไป จนกว่าข้าพเจ้าจะได้ทำการบอกเลิกสัญญาโดยการลงชื่อในแบบฟอร์ม "คำร้องขอสิ้นสุดสมาชิกภาพ" ไม่น้อยกว่า 7 วันทำการ ก่อนการหักบัญชีอัตโนมัติของระบบธนาคารครั้งต่อไป
 - ประเภทสมาชิกล่วงหน้า ข้าพเจ้าได้ชำระค่าสมาชิกล่วงหน้าสำหรับการเป็นสมาชิกและข้าพเจ้าไม่สามารถขอเงินค่าสมาชิกที่ชำระไปแล้วคืนไม่ว่ากรณีใดๆ ยกเว้นการยกเลิกสมาชิกภาพเป็นไปตามสัญญาสมาชิกภาพ ข้อ 4 ของสัญญา
- ข้าพเจ้าได้รับทราบและเข้าใจว่า** การชำระเงินอัตโนมัติอาจทำการเรียกเก็บในวันที่ 15 หรือ 29 (หรือวันที่ทำการ วันสุดท้ายของเดือน) โดยอยู่ในดุลยพินิจ และค่าบริการเพิ่มเติมค่าสมัครส่วนจะถูกรวมเข้าไปกับการจ่ายชำระเงินแบบอัตโนมัติในครั้งแรกซึ่งค่าบริการเพิ่มเติมตามสัดส่วนจะถูกคำนวณจากจำนวนวันในระหว่างวันที่ได้สมัครเป็นสมาชิกกับระยะเวลา, ก่อนจนถึงกำหนดวันที่ชำระเงินอัตโนมัติเป็นครั้งแรก การชำระเงินค่าบริการรายเดือนแบบอัตโนมัติครั้งแรกของข้าพเจ้าจะกระทำ ณ วันที่ _____ ซึ่งประกอบด้วยค่าบริการรายเดือน รวมกับค่าบริการเพิ่มเติมตามสัดส่วนเป็นจำนวนเงิน _____ บาท
- ข้าพเจ้าได้รับทราบและเข้าใจว่า** ข้าพเจ้าจะต้องให้บัตรสมาชิกแก่เจ้าหน้าที่แผนกเช็คบัตรที่เคาน์เตอร์เช็คบัตร 2 ชั้น (ชั้นใหญ่และชั้นเล็ก) ทางคลับของสวนสันทนาการให้บริการผ่านหน้าต่างละ 1 ชุดเท่านั้น
- ข้าพเจ้าได้รับทราบและเข้าใจว่า** ข้าพเจ้าจะต้องส่งคืนบัตรเช็คบัตรทั้ง 2 คืน เมื่อใช้บริการเสร็จ
- ข้าพเจ้าได้รับทราบและเข้าใจว่า** ข้าพเจ้าจะต้องชำระค่าธรรมเนียม 250 บาท สำหรับบัตรเช็คบัตรออกกำลังกาย ถ้าไม่สามารถคืนให้กับเจ้าหน้าที่ได้
- ข้าพเจ้าได้รับทราบและเข้าใจว่า** ข้าพเจ้าจะไม่สามารถรับสมาชิกภาพของคนได้ เว้นแต่ในกรณีที่กำหนดไว้ในข้อ 4 ของสัญญา
- ข้าพเจ้าได้รับทราบและเข้าใจว่า** ข้าพเจ้าจะไม่ได้รับอนุญาตให้เข้าคลาสได้ก่อนคลาสเริ่ม
- ข้าพเจ้าได้รับทราบและเข้าใจว่า** ขอสงวนสิทธิ์ในการเปลี่ยนแปลงคลาสและครูผู้ฝึกสอนโดยมีต้องแจ้งให้ทราบล่วงหน้า
- เพื่อความสะดวกข้าพเจ้าเข้าใจว่า** ข้าพเจ้าจะต้องจองคลาสโยคะล่วงหน้า
- ข้าพเจ้ารับทราบว่า** ข้าพเจ้าสามารถจองคลาสโยคะล่วงหน้าได้สูงสุด 2 วัน ในกรณีที่สมาชิกไม่สามารถมาใช้บริการได้จะต้องแจ้งยกเลิกล่วงหน้า อย่างน้อย 4 ชั่วโมงก่อนคลาสเริ่ม มิฉะนั้น ข้าพเจ้าจะต้องเสียค่าธรรมเนียม 250 บาท/ครั้ง ในกรณีที่ข้าพเจ้าไม่ได้ทำการแจ้งยกเลิกการจองคลาสครั้งนั้น
- ข้าพเจ้ารับทราบว่า** ข้าพเจ้าจะต้องรับบัตรผ่านก่อนเข้าคลาสโยคะเป็นเวลาอย่างน้อย 10 นาที มิฉะนั้น ขอสงวนสิทธิ์ในการอนุญาตให้สมาชิกท่านอื่นเข้าใช้บริการแทนข้าพเจ้า
- ข้าพเจ้าได้รับทราบและเข้าใจว่า** ข้าพเจ้าจะต้องรับบัตรผ่านก่อนเข้าคลาสโยคะ
- ข้าพเจ้าจะไม่นั่งลงของมีค่านอกเหนือจากจากมาจี้เป็นสำหรับบริการออกกำลังกายเข้ามาในสถานที่บริการ รวมถึง ข้าพเจ้าจะดูแลทรัพย์สินทรัพย์สินอันมีค่าของตนเอง
- ข้าพเจ้าจะใช้อุปกรณ์รวมถึงบริการอื่นๆ ที่ ได้จัดไว้ในสถานที่ให้บริการอย่างระมัดระวังและปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ รวมถึงคำแนะนำของผู้ฝึกสอนอย่างเคร่งครัด และหากอุปกรณ์ที่จัดไว้ในสถานบริการชำรุดบกพร่อง ข้าพเจ้ามีหน้าที่แจ้งให้แก่อุปกรณ์หรือพนักงาน **ทราบโดยทันที**
- ข้าพเจ้าได้รับทราบและเข้าใจว่า** ข้าพเจ้าจะต้องนำกุญแจสำหรับล็อกตู้ล็อกเกอร์สำหรับการใช้บริการล็อกเกอร์ และจะต้องนำของทั้งหมดออกจากตู้ล็อกเกอร์เมื่อข้าพเจ้าจะออกจากสถานที่ให้บริการ และข้าพเจ้าเข้าใจว่าไม่ควรนำกุญแจล็อกเกอร์หรือแบบรหัสมาใช้
- ข้าพเจ้าได้รับทราบและเข้าใจว่า** หากข้าพเจ้าชำระค่าสมาชิก ค่าบริการค่าธรรมเนียม หรือเงินอื่นใดค่าเช่า **ขอสงวนสิทธิ์ในการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมการชำระเงินล่าช้าในจำนวนเท่ากับ 250 บาท** ต่อครั้งในการชำระเงิน

Autopay Verification	
GM _____ & OP _____	
Date _____	

ลายมือชื่อสมาชิก/ผู้ซื้อ	วันที่	หมายเลขสัญญา	ชื่อพนักงานขาย	แผนกลูกค้าสัมพันธ์
--------------------------	--------	--------------	----------------	--------------------

ผู้ประกอบการ D

ใบสมัครสมาชิก - สัญญาข้อตกลง

สาขาที่ท่านสมัครสมาชิก _____ วันที่ _____

ที่ปรึกษาสมาชิกของท่าน _____

ท่านทราบเกี่ยวกับเราได้อย่างไร? _____

รายละเอียดสมาชิก _____ เลขที่สมาชิก _____

ชื่อ (นาย/นาง/นางสาว) _____

ที่อยู่ _____

รหัสไปรษณีย์ _____

โทรศัพท์: บ้าน _____ ที่ทำงาน _____

วัน/เดือน/ปีเกิด _____ อีเมล _____

กรณีฉุกเฉินให้ติดต่อ: ชื่อ _____ โทรศัพท์ _____

ประเภทสมาชิกของท่านคือ _____ วันที่เป็นสมาชิก _____

วันหมดสัญญาของ _____

ช่วงเวลาผูกพันช่วงแรก _____

กฎระเบียบข้อบังคับในการเป็นสมาชิก (กรุณาตรวจสอบเพิ่มเติมที่ข้อกำหนดสำหรับสมาชิกและรายละเอียดราคา) ใช่ ไม่ใช่

กรุณาทำเครื่องหมายทุกข้อในช่องนี้เพื่อยืนยันว่าท่านยอมรับสัญญาการเป็นสมาชิกกับเรา สัญญาการเป็นสมาชิกของท่านจะมีการต่ออายุโดยอัตโนมัติ ทุกๆ 14 วัน

จนกว่าท่านจะแจ้งความประสงค์ในการยกเลิกสัญญา

Ignition Session ใช่ ไม่ใช่ Kickstart Promotion ใช่ ไม่ใช่ หรือ Full Throttle Promotion ใช่ ไม่ใช่

ท่านจะได้รับคำแนะนำส่วนบุคคลจากผู้ฝึกสอนส่วนตัวของเรา ซึ่งพร้อมจะช่วยเหลือและร่วมวางแผนการออกกำลังกายที่เหมาะสมกับท่าน โดยอ้างอิงจากสิ่งที่ท่านคาดหวังจากการเป็นสมาชิกของเรา บริการนี้ไม่มีค่าใช้จ่าย หรือ ท่านสามารถเลือกใช้บริการ Kickstart Personal Training Promotion ซึ่งคือบริการ Personal Training 3 ครั้ง ครั้งละ 45 นาที เพื่อให้ท่านเริ่มวางแผนการออกกำลังกายได้อย่างถูกต้อง ท่านสามารถใช้บริการนี้ได้ภายในระยะเวลา 8 สัปดาห์ หลังจากเข้าเป็นสมาชิก หรือ เลือกใช้บริการ Full Throttle Promotion ซึ่งคือบริการ personal training ได้ฟรี 2 ครั้ง ครั้งละ 45 นาที เกี่ยวกับชำระเงิน Personal Training แบบหักบัญชีโดยตรง อย่างน้อย 6 ครั้งขึ้นไป รายละเอียดและเงื่อนไขเพิ่มเติมได้ที่รายละเอียดราคา รายการโปรแกรมนี้สำหรับสมาชิกใหม่เท่านั้น ไม่ว่าท่านจะเลือกใช้บริการใด เราที่ไม่ต้องการเห็นท่านได้รับบาดเจ็บ-การใช้โปรแกรมพัฒนาสรีระไม่ถูกต้อง อาจทำให้ท่านหรือสมาชิกกลับท่านอื่นได้รับบาดเจ็บอย่างร้ายแรงได้

ค่าธรรมเนียมการยุติสมาชิกภาพก่อนกำหนด

หากท่านประสงค์จะยกเลิกสมาชิกภาพกับเราภายในช่วงเวลาผูกพันช่วงแรกของท่าน ท่านจะต้องชำระค่าธรรมเนียมการยุติสมาชิกภาพก่อนกำหนดเป็นจำนวน 9,000 บาท + ภาษีมูลค่าเพิ่ม หรือเท่ากับจำนวนเงินที่ท่านค้างชำระภายใต้สัญญานี้แล้วแต่จำนวนใดจะน้อยกว่า

ข้าพเจ้าให้สิทธิแก่ _____ ในการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมการยุติสมาชิกภาพก่อนกำหนดในกรณีที่ท่านยกเลิกสมาชิกภาพก่อนกำหนด

รายละเอียดการชำระเงิน*

ค่าธรรมเนียมแรกเข้า _____ บาท _____

จำนวนเงินตามอัตราส่วน _____ บาท _____

Kickstart Promotion _____ บาท _____

ภาษีมูลค่าเพิ่ม _____ บาท _____

รวมยอดที่ชำระล่วงหน้า _____ บาท _____

เงินสด บัตรเครดิต (วีซ่า / มาสเตอร์การ์ด)

ค่าธรรมเนียมราย 14 วัน (ค่าสมาชิก*) _____ บาท _____

ภาษีมูลค่าเพิ่ม _____ บาท _____

รวมค่าธรรมเนียมราย 14 วัน _____ บาท _____

ค่าธรรมเนียมราย 14 วันจะถูกหักครั้งแรกเมื่อ _____ และจะถูกหักในวันแรกของรอบบิลในทุกๆ สองสัปดาห์ถัดมา

*โปรดทราบว่ามีการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมสำหรับบริการพิเศษต่างๆ ที่ท่านประสงค์จะได้รับ เช่น Personal Training

ความเป็นส่วนเจ้าของท่าน

เราอยากเรียนแจ้งให้ท่านทราบ (ทางไปรษณีย์ ทางโทรศัพท์ หรือ อีเมล) เกี่ยวกับข้อเสนอ และกิจกรรมต่างๆ ที่ท่านอาจจะสนใจ ซึ่งอาจรวมถึงการแชร์ข้อมูลของท่านกับบริษัทอื่นๆ ในเครือ

และกับบริษัทในเครือพันธมิตรของเรา กรุณาอ่านนโยบายว่าด้วยความเป็นส่วนตัวอย่างละเอียดที่ [www._____](#) เกี่ยวกับการเก็บข้อมูล การเก็บรักษา การใช้ข้อมูล และวิธี

การเข้าถึงข้อมูลของท่าน

ข้าพเจ้าไม่ประสงค์จะรับข่าวสารเกี่ยวกับข้อเสนอและกิจกรรมต่างๆ จาก: บริษัทในเครือ บริษัทพันธมิตรของ

ข้าพเจ้ายืนยันว่าข้อมูลทั้งหมดที่ปรากฏในแบบฟอร์มนี้ถูกต้อง และมีผลบังคับใช้กับสมาชิกของบริษัท

เจือปนของสมาชิก และกฎต่างๆ ของคลัง

ข้าพเจ้าได้อ่าน ทำความเข้าใจ และตกลงยินยอม ที่จะปฏิบัติตามข้อกำหนด

ลายเซ็นสมาชิก _____ วันที่ _____

หากท่านมีอายุต่ำกว่า 20 ปี กรุณาให้ บิดา/มารดา หรือผู้ปกครองลงนามรับทราบ ผู้ปกครอง _____

ข้อกำหนดสำหรับสมาชิกภาพแบบมีช่วงเวลาผูกพัน __ เดือน

ชื่อสมาชิก _____

หมายเลขสมาชิก _____

สัญญาการเป็นสมาชิกของท่านมีช่วงเวลาผูกพันช่วงแรกเป็นระยะเวลาอย่างน้อยห้าสิบสอง สัปดาห์ เริ่มตั้งแต่รอบเรียกเก็บเงินรายสัปดาห์ครั้งแรกหลังจากวันเริ่มขึ้นสมาชิกภาพของท่านที่ระบุอยู่ในใบสมัครสมาชิกของท่าน และสมาชิกภาพของท่านจะถูกขยายออกไปตราว่าสองสัปดาห์ก่อนวันถึงกำหนดเลิกตามข้อ 8

1. สัญญาของท่านกับบริษัทฯ

1.1 สมาชิกภาพของท่าน

ข้อกำหนดฉบับนี้ พร้อมด้วยระเบียบการสถานะออกกำลังกายและเอกสารดังต่อไปนี้ที่กรอกข้อความครบถ้วนแล้ว:

- (ก) ใบสมัครสมาชิกของท่าน
- (ข) เอกสารกรณีสัญญาซื้อขาย (Payment Authority) ของท่าน และ
- (ค) แบบสอบถามเกี่ยวกับสุขภาพของท่าน

ประกอบขึ้นเป็นข้อกำหนดทั้งหมดของสัญญาการเป็นสมาชิก ("สัญญา") ระหว่างสมาชิกแต่ละรายที่ระบุชื่อข้างต้น ("ท่าน") กับบริษัทฯ ("บริษัท") การทำท่านอ่านและเข้าใจข้อกำหนดและเงื่อนไขทั้งหมดของสัญญา ก่อนลงนามในข้อกำหนดฉบับนี้เป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่ง สมาชิกแต่ละรายที่ลงนามภายใต้ชื่อของสมาชิกสัญญาเป็นรายบุคคลแยกต่างหากจากกัน หากท่านมีคำถามโปรดสอบถามทางบริษัท

1.2 สมาชิกประเภทองค์กร

หากท่านเป็นสมาชิกประเภทองค์กร ท่านจะต้องแสดงหลักฐานเกี่ยวกับองค์กรของท่านต่อบริษัทด้วย ทั้งนี้ อาจมีการนำข้อกำหนดเพิ่มเติมหรือข้อกำหนดที่แตกต่างออกไป ("ข้อกำหนดสำหรับองค์กร") มาใช้บังคับกับท่านอันเป็นผลมาจากสัญญาการเป็นสมาชิกประเภทองค์กรระหว่างบริษัทกับนายจ้างของท่าน ซึ่งได้สมัครสมาชิกประเภทองค์กรกับบริษัทโดยเฉพาะอย่างเช่นเงื่อนไขในการยุติหรือหยุดพักสัญญา อาจมีความแตกต่างออกไปสำหรับสมาชิกประเภทองค์กร ข้อกำหนดสำหรับองค์กรดังกล่าวรวมกันเอกสารที่ระบุไว้ในข้อ 1.1 ข้างต้น ถือเป็นส่วนหนึ่งของสัญญาการระหว่างเราด้วย หากมีส่วนหนึ่งของข้อกำหนดฉบับนี้ที่แตกต่างกับข้อกำหนดสำหรับองค์กรแล้ว ให้ข้อกำหนดสำหรับองค์กรที่ซึ่งข้อบังคับฉบับนี้ใช้

บริษัทที่เป็นผู้อนุญาตให้ท่านได้รับประโยชน์จากสมาชิกประเภทองค์กรจะต้องรับผิดชอบในการแจ้งให้ท่านทราบถึงข้อกำหนดสำหรับองค์กรที่บังคับใช้

2. ประเภทสมาชิกของท่าน สถานออกกำลังกายหลักของท่านและสถานออกกำลังกายอื่น ๆ

ท่านกำลังจะเข้าเป็นสมาชิกของ _____ สถานประเภทของสมาชิกภาพ ("ประเภทสมาชิก") ณ สถานออกกำลังกาย ("สถานออกกำลังกายหลัก") ที่ระบุไว้ในใบสมัครสมาชิกของท่าน สมาชิกภาพของท่านจะจำกัดให้มีสิทธิ์ใช้จำนวนความเสถียรที่อยู่ที่ _____ ณ สถานออกกำลังกายหลักของท่าน

"สถานออกกำลังกาย (Club)" หมายถึงสถานออกกำลังกายใดๆ ของ _____ ที่ดำเนินการโดยบริษัทหรือบริษัทอื่นใดหรือ _____ ทั้งนี้ภายใต้บังคับของนโยบายว่าด้วยสิทธิ์ต่างตอบแทนของบริษัท (ดูได้ที่ [www._____](#) หรือโดยสอบถามพนักงานต้อนรับที่สถานออกกำลังกายหลักของท่าน) ท่านอาจมีสิทธิ์ใช้จำนวนความเสถียรของสถานออกกำลังกายอื่นใดประเภทใดๆ และอาจมีสิทธิ์อย่างจำกัดในการใช้สถานออกกำลังกายของ _____ ในประเทศอื่นที่ระบุดำเนินธุรกิจอยู่ด้วย เราสงวนสิทธิ์ในการยกเลิกหรือพักสิทธิ์ของท่านในการใช้สถานออกกำลังกายอื่น ๆ ในกรณีที่ท่านมิได้ปฏิบัติตามนโยบายว่าด้วยสิทธิ์ต่างตอบแทนของบริษัท โดยสิทธิ์ประโยชน์จะไม่มีสำหรับบางประเภทสมาชิก

3. สมาชิกภาพของท่านจะเริ่มต้นเมื่อใด?

สมาชิกภาพของท่านจะเริ่มต้นในวันเริ่มสมาชิกภาพ ("วันเริ่มขึ้นสมาชิกภาพ") ที่ระบุไว้ในใบสมัครสมาชิกของท่าน โดยมีเงื่อนไขว่า:

- (ก) ท่านได้ลงนามในข้อกำหนดฉบับนี้ ใบสมัครสมาชิกของท่าน และเอกสารกรณีสัญญาซื้อขาย (Payment Authority) ของท่าน
- (ข) ท่านได้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับสุขภาพ และในกรณีที่จำเป็น ท่านได้ให้รายละเอียดทางการแพทย์เกี่ยวกับสุขภาพและความแข็งแรงของท่านเป็นที่พอใจแก่บริษัท และ
- (ค) บริษัทได้รับเงินชำระล่วงหน้าจำนวนตามที่ระบุไว้ในใบสมัครสมาชิกของท่าน

4. สมาชิกภาพของท่านจะมีระยะเวลาเพียงใด?

4.1 ช่วงเวลาผูกพัน

ช่วงเวลาผูกพันของท่านประกอบด้วยช่วงเวลาผูกพันช่วงแรกและช่วงเวลาผูกพันต่อเนื่อง ซึ่งท่านผูกพันที่จะถือเป็นสมาชิกในช่วงแรก ("ช่วงเวลาผูกพันช่วงแรก") เป็นระยะเวลาอย่างน้อยดังนี้:

- (ก) ระยะเวลาห้าสิบสองสัปดาห์นับจากวันเริ่มขึ้นสมาชิกภาพของท่าน กรณีที่วันเริ่มขึ้นสมาชิกภาพของท่านตรงกับวันแรกของรอบเรียกเก็บเงินรายสัปดาห์ หรือ
- (ข) หากวันเริ่มขึ้นสมาชิกภาพของท่านไม่ตรงกับวันแรกของรอบเรียกเก็บเงินรายสัปดาห์ ระยะเวลาผูกพันช่วงแรกจะรวมช่วงที่เหลือของรอบเรียกเก็บเงินรายสัปดาห์ดังกล่าวบวกระยะเวลาห้าสิบสองสัปดาห์นับจากวันแรกของรอบเรียกเก็บเงินรายสัปดาห์หรือสองสัปดาห์

ท่านสามารถตรวจสอบวันเริ่มขึ้นของรอบเรียกเก็บเงินรายสัปดาห์ได้โดยการสอบถามพนักงานต้อนรับที่สถานออกกำลังกายหลักของท่าน เมื่อช่วงเวลาผูกพันช่วงแรกสิ้นสุดลงตามวันที่ระบุอยู่ในใบสมัครสมาชิกของท่าน สมาชิกภาพของท่านจะถูกขยายช่วงเวลาผูกพันออกไปอีกคราวละสองสัปดาห์ ("ช่วงเวลาผูกพันต่อเนื่อง") เว้นแต่ในกรณีที่สมาชิกภาพของท่านถูกยกเลิกตามข้อ 8 หรือท่านได้แจ้งให้บริษัททราบว่าท่านประสงค์ที่จะให้สมาชิกภาพของท่านยุติลงเมื่อช่วงเวลาผูกพันช่วงแรกสิ้นสุด โดยบริษัทจะถือว่าได้รับการแจ้งความประสงค์ดังกล่าวจากท่านอย่างน้อย 3 วันก่อนที่ช่วงเวลาผูกพันช่วงแรกของท่านจะสิ้นสุดลง ทั้งนี้ช่วงเวลาผูกพันต่อเนื่องแต่ละช่วงจะเริ่มในวันแรกหลังจากที่ช่วงเวลาผูกพันต่อเนื่องก่อนของท่านสิ้นสุดลง

4.2 ท่านสามารถระงับสถานะการเป็นสมาชิกชั่วคราวหรือ "พักสมาชิกภาพ" ของท่านได้หรือไม่?

หากท่านประสงค์จะระงับสถานะการเป็นสมาชิกชั่วคราว หรือ "พักสมาชิกภาพ" ของท่าน ท่านสามารถแจ้งให้บริษัททราบเป็นลายลักษณ์อักษรหรือโดยการกรอกและยื่นแบบฟอร์มคำร้องขอเปลี่ยนแปลงสถานภาพที่ดำเนินการประทับตราออกกำลังกายหลักของท่าน และท่านจะต้องชำระค่าธรรมเนียมการพักสมาชิกภาพ ตามที่ระบุไว้ในรายการราคาของสถานออกกำลังกายหลักของท่านที่บังคับใช้โดยขณะท่านขอพักสมาชิกภาพ ซึ่งจะยึดค่าธรรมเนียมดังกล่าวไม่ได้ พนักงานต้อนรับที่สถานออกกำลังกายหลักของท่านจะสามารถยุติช่วงเวลาที่สามารถพักสมาชิกภาพระหว่างช่วงเวลาผูกพันของท่านได้ โดยในระหว่างช่วงเวลาผูกพันช่วงแรกของท่าน สมาชิกภาพของท่านสามารถถูกเอาใช้ได้นับถึง 12 สัปดาห์ และเป็นระยะเวลาที่ท่านเรียกเก็บเงินรายสัปดาห์จำนวนสองรอบเต็มถัดไป (กล่าวคือ อย่างน้อยที่สุด 4 สัปดาห์ ยาวนานที่สุด 12 สัปดาห์) แต่ท่านไม่สามารถพักสมาชิกภาพเป็นระยะเวลาเพียงช่วงใดช่วงหนึ่งของรอบเรียกเก็บเงินรายสัปดาห์หนึ่งได้ ("ระยะเวลาพักสมาชิกภาพ")

หากท่านพักสมาชิกภาพของท่านระหว่างช่วงเวลาผูกพันช่วงแรก ช่วงเวลาผูกพันช่วงแรกและวันสิ้นสุดช่วงเวลาผูกพันช่วงแรกของท่านที่ระบุอยู่ในใบสมัครสมาชิกของท่านจะถูกขยายออกไปตามระยะเวลาพักสมาชิกภาพ

ภายหลังจากช่วงเวลาผูกพันช่วงแรก ท่านสามารถพักสมาชิกภาพของท่านได้เป็นระยะเวลาเท่าที่รอบเรียกเก็บเงินรายสัปดาห์จำนวนสองรอบหรือมากกว่านั้นติดต่อกัน (กล่าวคือ อย่างน้อยที่สุด 4 สัปดาห์) แต่ท่านไม่สามารถพักสมาชิกภาพเป็นระยะเวลาเพียงช่วงใดช่วงหนึ่งของรอบเรียกเก็บเงินรายสัปดาห์ได้ ท่านสามารถแจ้งความประสงค์ในการพักสมาชิกภาพของท่านให้บริษัททราบในเวลาใดก็ได้ โดยที่สถานออกกำลังกายหลักของท่านจะต้องได้รับบันทึกกล่าวจากท่านอย่างน้อย 3 วัน (ก่อนเวลาปิดทำการในวันอาทิตย์) ก่อนวันแรกของรอบเรียกเก็บเงินรายสัปดาห์หรือวันที่ท่านประสงค์จะพักสมาชิกภาพ ท่านจะไม่สามารถใช้บริการสถานออกกำลังกายใดๆ ในขณะที่มีการพักสมาชิกภาพของท่านได้

4.3 จะเกิดอะไรขึ้นหากท่านเปลี่ยนใจ?

ท่านสามารถแจ้งบริษัทภายใน 7 วันปฏิทิน นับจากวันที่ท่านลงนามในข้อกำหนดฉบับนี้ ("ระยะเวลาปลอดพันธะ") ว่าท่านประสงค์จะยกเลิกสมาชิกภาพได้ โดยการกรอกและยื่นแบบฟอร์มยุติสมาชิกภาพที่สถานออกกำลังกายหลักของท่าน หากท่านดำเนินการดังกล่าว บริษัทจะคืนเงินชำระล่วงหน้าจำนวนและค่าสมาชิกที่ท่านได้ชำระแก่บริษัทหลังจากที่ท่านคืนบัตรสมาชิก กุญแจสุขภาพ (Wellness Key) ชุดอุปกรณ์สำหรับผู้เริ่มต้น (Starter Pack) ของแถบและเอกสารใดๆ ที่บริษัทได้ให้กับท่านเมื่อท่านเข้าเป็นสมาชิก หากท่านได้ใช้สิทธิ์ในการเป็นสมาชิกของท่านเป็นระยะเวลาหนึ่งหรือจะคืนเงินจำนวนดังกล่าวข้างต้น โดยหักค่าธรรมเนียมของสมาชิกสำหรับการใช้บริการแต่ละครั้ง ค่าธรรมเนียมการฝึกสอนส่วนบุคคล หรือค่าบริการอื่นๆ ของสถานออกกำลังกายที่ท่านได้รับบริการ รวมถึงค่าการจัดการตามสะดวก

5. ค่าสมาชิกและค่าธรรมเนียมต่างๆ

5.1 ค่าธรรมเนียมแรกเข้า (Activation Fee)

นอกเหนือจากที่ระบุไว้ในข้อ 4.3 ค่าธรรมเนียมแรกเข้า ที่ระบุไว้ในใบสมัครสมาชิกของท่านนั้น ไม่สามารถขอรหัสคืนได้ และเป็นค่าธรรมเนียมที่ท่านจะต้องชำระเมื่อท่านได้ลงนามในข้อกำหนดฉบับนี้ หากสมาชิกภาพของท่านถูกยกเลิกไปว่าด้วยเหตุใด และต่อมาท่านประสงค์จะสมัครเป็นสมาชิกของสถานออกกำลังกายอีกครั้งหนึ่ง ท่านจะต้องชำระค่าธรรมเนียมแรกเข้า และค่าสมาชิกของสถานออกกำลังกายอื่นๆ ในอัตราที่ใช้บังคับในขณะนั้น

5.2 ค่าสมาชิก

ในฐานะสมาชิกของ [ชื่อบริษัท] ค่าของเงินที่ต้องชำระค่าสมาชิกและค่าใช้จ่ายอื่นๆ ที่จะมีขึ้นตามที่ระบุไว้ในใบสมัครสมาชิกของท่านเมื่อถึงกำหนดชำระ ค่าของเงินที่ต้องชำระค่าสมาชิกสำหรับช่วงเวลาผูกพันแต่ละช่วงเป็นระยะเวลา [ระบุจำนวน] เดือน ค่าสมาชิกของท่านจะถูกยกเลิกในระหว่างช่วงเวลาผูกพันที่ตาม (เว้นแต่ท่านได้บอกเลิกสมาชิกภาพตามข้อ 8.2)

หากช่วงเวลาผูกพันช่วงแรกของท่านครบระยะเวลาส่วนหนึ่งของรอบเรียกเก็บเงินรายสัปดาห์ตามที่ระบุไว้ในข้อ 4.1 (b) ข้างต้น ค่าสมาชิกของท่านสำหรับช่วงเวลาดังกล่าวจะคำนวณตามสัดส่วนของจำนวนวันที่เหลืออยู่ในรอบเรียกเก็บเงินรายสัปดาห์นั้น ทั้งนี้ ค่าสมาชิกฉบับนี้ยึดตามค่าที่มิได้อยู่กับประเภทสมาชิกของท่าน และสถานออกกำลังกายแต่ละแห่งด้วย โดยท่านจะต้องชำระค่าสมาชิกตามอัตราที่ใช้บังคับกับสถานออกกำลังกายของท่าน ณ เวลานั้น

ท่านสามารถชำระค่าสมาชิกทุกยอดของสัปดาห์ล่วงหน้าโดยชำระผ่านบัตรเครดิตหรือการหักบัญชีธนาคารอัตโนมัติ (Payment Authority) นอกจากนี้ ท่านยังสามารถชำระค่าสมาชิกล่วงหน้าเป็นจำนวนสำหรับช่วงเวลาผูกพันช่วงแรกได้เช่นกัน อย่างไรก็ตาม หากท่านเลือกที่จะชำระค่าสมาชิกด้วยวิธีดังกล่าว ท่านตกลง ดังต่อไปนี้:

- (ก) ท่านจะเสียค่าปรับในการพักสมาชิกภาพของท่านระหว่างช่วงเวลาผูกพันช่วงแรก และ
- (ข) กรณีที่มีการบอกเลิกสมาชิกภาพของท่านก่อนที่ช่วงเวลาผูกพันช่วงแรกสิ้นสุด ท่านจะไม่มีสิทธิได้รับเงินค่าสมาชิกที่ชำระส่วนหนึ่คืน เว้นแต่ในกรณีที่ท่านบอกเลิกสมาชิกภาพของท่านตามข้อ 8.2 (ข)

ท่านจะไม่มีสิทธิขอคืนเงินค่าสมาชิกที่ชำระแล้วหากท่านยังค้างชำระค่าสมาชิกอยู่ ทั้งนี้ บริษัทจะเรียกเก็บเงินจำนวนที่ค้างชำระและค่าใช้จ่ายใดๆ ที่เกิดขึ้นที่บริษัทอื่นเนื่องจากการชำระเงินล่าช้าผ่านการหักบัญชีธนาคารอัตโนมัติ (Payment Authority)

5.3 การเปลี่ยนแปลงค่าสมาชิก

ค่าสมาชิกของท่านเป็นแบบอัตราคงที่ตลอดช่วงเวลาผูกพันช่วงแรก เว้นแต่ท่านใช้สิทธิเปลี่ยนแปลงสถานออกกำลังกายหลักของท่านระหว่างช่วงเวลาผูกพันช่วงแรกตามข้อ 7.1 เมื่อช่วงเวลาผูกพันช่วงแรกสิ้นสุดลง ค่าสมาชิกของท่านจะถูกปรับเป็นไปตามค่าสมาชิกของสถานออกกำลังกายหลักของท่านที่บังคับใช้อยู่ในขณะนั้น ซึ่งอาจส่งผลให้ค่าสมาชิกของท่านถูกปรับเพิ่มขึ้นภายหลังช่วงเวลาผูกพันช่วงแรก ทั้งนี้ บริษัทจะส่งหนังสือบอกกล่าวแก่ท่านล่วงหน้าอย่างน้อย 14 วัน ถึงการเปลี่ยนแปลงค่าสมาชิกและวิธีการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวจะแจ้ง ผ่านทางอีเมล หรือแจ้งผ่านช่องทางสมาชิก (Member Portal) ของท่านที่ [www.\[ชื่อบริษัท\].com](http://www.[ชื่อบริษัท].com) หรือแจ้งให้ท่านทราบเป็นลายลักษณ์อักษรโดยส่งไปยังที่อยู่ที่ท่านได้ให้ไว้กับบริษัท ภายในช่วงเวลาช่วงเวลาผูกพันช่วงแรกสิ้นสุด หากท่านไม่ยอมรับการปรับเพิ่มค่าสมาชิก ท่านมีสิทธิบอกเลิกสมาชิกภาพได้ตามข้อ 8.1 หากท่านมีข้อสงสัยเกี่ยวกับค่าสมาชิกที่เปลี่ยนแปลงนั้นตั้งแต่วันที่การเปลี่ยนแปลงนั้นเป็นผลบังคับ และจำนวนเงินที่จะมีการเรียกเก็บผ่านบัตรเครดิต หรือผ่านการชำระเงินโดยวิธีอื่นที่จะมีการเปลี่ยนแปลงไปตามนั้น

5.4 ค่าธรรมเนียมสมาชิกและค่าบริการอื่นๆ

ค่าธรรมเนียมหรือค่าบริการใดก็ตามที่จะต้องชำระสำหรับบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกเพิ่มเติม เช่น ค่าธรรมเนียมการพักสมาชิกภาพ ค่าธรรมเนียมแยกของสมาชิก ค่าทำบัตรสมาชิกใหม่และค่าธรรมเนียมการโอน จะใช้ระบุไว้ในรายการราคาที่สถานออกกำลังกายหลักที่เกี่ยวข้อง (ตามที่บริษัท อาจเพิ่มเพิ่มเติมเป็นครั้งคราว) ซึ่งจะดูได้ที่แคตตาล็อกประชาสัมพันธ์ ณ สถานออกกำลังกายหลักของท่าน

6. ท่านสามารถโอนสมาชิกภาพของท่านให้บุคคลอื่นได้หรือไม่?

ระหว่างช่วงเวลาผูกพันช่วงแรก ท่านสามารถโอนสมาชิกภาพของท่านให้แก่บุคคลอื่นได้ ทั้งนี้ ท่านและผู้รับโอนจะต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดและชำระค่าธรรมเนียมที่เกี่ยวข้องตามนโยบายการโอนของบริษัท ซึ่งท่านสามารถขอรับข้อมูลได้จากแคตตาล็อกประชาสัมพันธ์ ณ สถานออกกำลังกายหลักของท่าน

7. ประเภทสมาชิก

ประเภทสมาชิกจะแตกต่างกันไปในสถานออกกำลังกายแต่ละแห่ง

7.1 ท่านสามารถเปลี่ยนแปลงประเภทสมาชิกของท่านหรือสถานออกกำลังกายหลักได้หรือไม่?

ได้ ท่านสามารถเปลี่ยนแปลงประเภทสมาชิกของท่านเป็นอีกประเภทหนึ่งได้หากท่านมีคุณสมบัติ

สำหรับประเภทสมาชิกนั้นๆ และเข้าผูกพันตามสถานภาพของประเภทสมาชิกใหม่ในตลอดระยะเวลาผูกพันช่วงแรกหรืออยู่ก่อนแล้ว ท่านยังสามารถเปลี่ยนแปลงสถานออกกำลังกายหลักของท่านไปเป็นสถานออกกำลังกายหลักแห่งใหม่ในประเภทที่เกี่ยวข้องได้โดยนโยบายว่าด้วยสิทธิต่างตอบแทนของบริษัท ท่านจะต้องกรอกแบบฟอร์มคำร้องขอเปลี่ยนแปลงสถานภาพ และส่งแบบฟอร์มนั้นไปที่สถานออกกำลังกายหลักของท่าน พร้อมชำระค่าธรรมเนียมการโอนและค่าสมาชิกสำหรับสมาชิกประเภทใหม่และ/หรือสถานออกกำลังกายหลักแห่งใหม่ ตามที่ใช้บังคับอยู่ ณ เวลาที่ท่านร้องขอนั้น

สมาชิกบางประเภทอาจไม่มีในสถานออกกำลังกายทุกแห่ง สถานออกกำลังกายหลักของท่านจะต้องได้รับคำบอกกล่าวแจ้งขอเปลี่ยนแปลงประเภทสมาชิกของท่านหรือการเปลี่ยนแปลงสถานออกกำลังกายหลักของท่านอย่างน้อย 3 วัน (ก่อนเวลาปิดทำการในวันอาทิตย์) ก่อนวันแรกขอรอบเรียกเก็บเงินรายสัปดาห์ที่ท่านประสงค์ให้การเปลี่ยนแปลงมีผลบังคับ

บริษัทสงวนสิทธิ์ในการเปลี่ยนแปลงสถานออกกำลังกายหลักหรือประเภทสมาชิกของท่าน ตามนโยบายว่าด้วยสิทธิต่างตอบแทนของบริษัทหรือในกรณีที่ท่านขาดคุณสมบัติสำหรับประเภทสมาชิกประเภทนั้นๆ

7.2 การเข้าใช้บริการ

สมาชิกบางประเภทอาจมีจำนวนครั้งการใช้บริการที่จำกัด ไม่โปรดรายการราคา (ที่แคตตาล็อกประชาสัมพันธ์ของสถานออกกำลังกายหลักของท่าน) เพื่อตรวจสอบจำนวนครั้งในการเข้าใช้บริการดังกล่าว

7.3 สิ่งอำนวยความสะดวก

สถานออกกำลังกายหลักของท่านมีสิ่งอำนวยความสะดวกในการออกกำลังกายที่หลากหลายตามที่ได้แจ้งให้ท่านทราบเมื่อท่านเข้าเป็นสมาชิก หากบริษัทไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวกในการออกกำลังกายในลักษณะเดียวกันนี้กับอีกต่อไป ท่านมีสิทธิบอกเลิกสมาชิกภาพได้ตามข้อ 8

บริษัทอาจจำเป็นต้องปรับเป็นการให้บริการสิ่งอำนวยความสะดวกบางส่วนที่สถานออกกำลังกายหลักของท่านเป็นการชั่วคราว ซึ่งรวมถึงการปรับเปลี่ยนเพื่อความสะดวก ประสิทธิภาพ ซ่อมแซม อัปเดต บำรุงรักษา กิจกรรมพิเศษ และวันหยุด หากสถานออกกำลังกายหลักของท่านไม่เปิดให้บริการเกินกว่า 7 วัน ติดต่อกัน ท่านสามารถขอเครดิตค่าสมาชิกได้ตามระยะเวลาที่สถานออกกำลังกายหลักของท่านไม่เปิดให้บริการ โดยนับเฉพาะวันที่ได้ใช้บริการสถานออกกำลังกายแห่งอื่นในช่วงเวลาดังกล่าว

8. ท่านจะบอกเลิกสมาชิกภาพของท่านได้อย่างไร?

8.1 การบอกเลิกด้วยตนเองภายหลังช่วงเวลาผูกพันช่วงแรก

หลังจากช่วงเวลาผูกพันช่วงแรก ท่านอาจบอกเลิกสมาชิกภาพ โดยการให้คำบอกกล่าวต่อบริษัท ณ เวลาใดๆ ก็ได้ โดยการกรอกแบบฟอร์มยุติสมาชิกภาพที่แคตตาล็อกประชาสัมพันธ์ของสถานออกกำลังกายหลักของท่าน โดยที่บริษัทจะต้องได้รับแบบฟอร์มดังกล่าวอย่างน้อย 3 วัน (ก่อนเวลาปิดทำการในวันอาทิตย์) ก่อนวันที่ท่านประสงค์จะหยุดชำระค่าสมาชิกรายสัปดาห์

8.2 เหตุในการยุติสมาชิกภาพก่อนกำหนด

(ก) หากท่านประสงค์จะบอกเลิกสมาชิกภาพของท่านก่อนที่ช่วงเวลาผูกพันช่วงแรกของท่านจะสิ้นสุดลง ท่านสามารถดำเนินการดังกล่าวโดยการกรอกและยื่นแบบฟอร์มยุติสมาชิกภาพที่สถานออกกำลังกายหลักของท่าน อย่างไรก็ตาม ท่านจะต้องชำระค่าธรรมเนียมเป็นจำนวนเงินเท่ากับค่ายุติสมาชิกภาพก่อนกำหนดตามจำนวนที่ระบุอยู่ในใบสมัครสมาชิกของท่าน หรือเท่ากับจำนวนเงินที่ท่านค้างชำระภายใต้สัญญาฉบับนี้ แล้วแต่จำนวนใดจะน้อยกว่า ("ค่าธรรมเนียมการยุติสมาชิกภาพก่อนกำหนด") เพื่อให้การดำเนินการบอกเลิกสมาชิกภาพของท่าน ท่านจะต้องชำระค่าธรรมเนียมการยุติสมาชิกภาพก่อนกำหนดพร้อมกับการยื่นแบบฟอร์มยุติสมาชิกภาพ โดยการยุติสมาชิกภาพของท่านจะมีผลในวันถัดจากวันที่ท่านยื่นแบบฟอร์มยุติสมาชิกภาพและสถานออกกำลังกายหลักที่ท่านได้กรอกแบบฟอร์มยุติสมาชิกภาพและค่าธรรมเนียมการยุติสมาชิกภาพก่อนกำหนด

(ข) ท่านสามารถบอกเลิกสมาชิกภาพของท่านได้ โดยการกรอกและยื่นแบบฟอร์มยุติสมาชิกภาพที่สถานออกกำลังกายหลักของท่าน ภายใน 30 วันนับจากวันที่เกิดเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่งดังต่อไปนี้ :

- (1) บริษัทเพิ่มค่าสมาชิกของท่านนอกเหนือจากที่ระบุไว้ในข้อ 5.3
- (2) บริษัทเปลี่ยนแปลงสิ่งอำนวยความสะดวกหลักของท่าน
- (3) บริษัทปิดพื้นที่ทั้งหมดของสถานออกกำลังกายหลักของท่านไปว่าด้วยเหตุใดๆ เป็นระยะเวลา 30 วันติดต่อกันหรือมากกว่านั้น
- (4) บริษัททำการเปลี่ยนแปลงข้อกำหนดฉบับนี้หรือระเบียบการสถานออกกำลังกายตามข้อ 10 ซึ่งส่งผลให้ประโยชน์ของสมาชิกภาพของท่านลดลงอย่างมีนัยสำคัญ
- (5) บริษัทกระทำผิดข้อกำหนดโดยสัญญาและมิได้แก้ไขโดยการกระทำดังกล่าวภายใน 14 วันหลังจากวันที่ท่านให้คำบอกกล่าวให้แก้ไขแก่บริษัท
- (6) บริษัทมิได้เปิดให้บริการอุปกรณ์ออกกำลังกายในระดับเดียวกับที่เคยเดิมหรือบริการอื่นๆ

ตามที่ระบุไว้ในข้อ 7.3 อีกต่อไป หรือกรณีที่ถูกปรับเสียหาย ชำรง และไม่ได้มีการชดเชยแทนภายใน 7 วันหลังจากวันที่ท่านได้ส่งเอกสารให้สื่อแทนบริษัท

(7) ท่านไม่สามารถเข้าใช้บริการสถานออกกำลังกายได้ขึ้นมีสาเหตุจากความเจ็บป่วยหรือบาดเจ็บที่แท้จริงและร้ายแรงเป็นระยะเวลาอย่างน้อยสองเดือนปฏิทิน ท่านต้องยื่นหลักฐานอันสมเหตุสมผลที่ออกโดยผู้เชี่ยวชาญซึ่งอธิบายถึงความเจ็บป่วยหรือบาดเจ็บของท่าน เช่นหนังสือรับรองจากแพทย์หรือจดหมายจากโรงพยาบาล ซึ่งจะต้องระบุถึงอาการของท่านอย่างเฉพาะเจาะจง ที่ทำให้ท่านไม่สามารถเข้าใช้บริการสถานออกกำลังกายได้เป็นระยะเวลาสองเดือนปฏิทินขึ้นไป สมาชิกภาพของท่านจะยุติลงเมื่อครบระยะเวลาสองสัปดาห์หรือสองเดือนสิ้นสุดลง ทั้งนี้ โดยที่บริษัทจะถือว่าได้รับค่าบอกกล่าวจากท่านอย่างน้อย 3 วัน (ก่อนเวลาปิดทำการในวันทำการ) ก่อนวันแรกของรอบเรียกเก็บรายของสัปดาห์หรือก่อนที่ไป

8.3 การบอกเลิกโดยบริษัท

บริษัทมีสิทธิบอกเลิกสมาชิกภาพของท่านโดยให้ค่าบอกกล่าวล่วงหน้า 30 วัน ทางอีเมล หรือโดยการส่งหนังสือถึงท่านตามที่อยู่ที่อยู่ในบันทึกของบริษัท:

- (ก) หากท่านกระทำผิดร้ายแรงหรือกระทำผิดซ้ำซึ่งข้อกำหนดฉบับนี้หรือระเบียบการสถานออกกำลังกาย
- (ข) หากท่านกระทำผิดข้อกำหนดฉบับนี้หรือระเบียบการสถานออกกำลังกายโดยประทุษร้าย และหากเป็นการกระทำที่รุนแรงที่ผิดนั้นสามารถแก้ไขได้ แต่ไม่ได้รับการแก้ไขภายใน 14 วันหลังจากที่บริษัทให้ค่าบอกกล่าวแก่ท่านให้ทราบการแก้ไขและแจ้งให้ท่านทราบว่าสมาชิกภาพของท่านจะถูกยกเลิก และท่านมีได้กระทำการแก้ไขดังกล่าว
- (ค) หากค่าสมาชิกของท่านไม่ชำระโดยถึงค่าชำระเป็นเวลา 28 วันหลังจากวันครบกำหนดชำระ
- (ง) หากท่านแจ้งรายละเอียดซึ่งท่านทราบอยู่แล้วว่าเป็นเท็จต่อบริษัทในขณะที่สมัครสมาชิก และรายละเอียดที่เป็นเท็จดังกล่าวนั้นอาจกระทบต่อการตัดสินใจอย่างมีเหตุผลของบริษัทในการรับท่านเป็นสมาชิก

หากบริษัทปิดสถานออกกำลังกายหลักของท่าน บริษัทอาจเสนอให้ท่านมีสิทธิเลือกที่จะโอนสมาชิกภาพไปยังสถานออกกำลังกายอีกแห่งหนึ่งโดยจะคิดค่าสมาชิกตามค่าสมาชิกของสถานออกกำลังกายนั้นๆ ณ เวลาที่มีการโอน หากท่านไม่ประสงค์จะโอนสมาชิกภาพไปยังสถานออกกำลังกายอีกแห่งหนึ่ง สมาชิกภาพของท่านจะสิ้นสุดลงในวันถัดจากสถานออกกำลังกายหลักของท่านปิด

บริษัทอาจบอกเลิกสมาชิกภาพของท่านทันทีได้:

- (ก) ท่านกระทำความผิดทางอาญาโดยเจตนา
- (ข) ท่านสร้างความเดือดร้อนแก่สมาชิกคนอื่นหรือหลายคน หรือ
- (ค) ท่านเป็นโรคติดต่อร้ายแรง

หากบริษัทบอกเลิกสมาชิกภาพของท่านด้วยเหตุใดๆ ดังกล่าวนี้ บริษัทมีสิทธิ (โดยไม่เป็นการจำกัดสิทธิหรือการแก้ไขโดยชัดแจ้ง) ได้รับการชดเชยซึ่งต้นทุนและค่าใช้จ่ายอื่นตามสมควรที่เกิดขึ้นกับบริษัทขึ้นเนื่องจากการกระทำผิดสัญญาของท่าน และมีสิทธิเก็บค่าสมาชิกต้นจำนวนสำหรับช่วงเวลาที่เหลือของรอบเรียกเก็บเงินรายของสัปดาห์หรือปัจจุบัน หนังสือชำระใดๆ และค่าธรรมเนียมการยุติสมาชิกภาพของท่าน

เมื่อสมาชิกภาพของท่านถูกบอกเลิก บริษัทจะส่งสำเนาฉบับบอกกล่าวแจ้งบอกเลิกสัญญาให้แก่ท่าน บริษัทจะส่งสำเนาฉบับบอกกล่าวดังกล่าวโดยไปรษณีย์ลงทะเบียนให้ท่านเมื่อท่านร้องขอ

8.4 การเก็บค่าธรรมเนียม

บริษัทจะเก็บค่าสมาชิกและค่าธรรมเนียม (รวมถึงค่าธรรมเนียมการยุติสมาชิกภาพก่อนกำหนด) ที่ค้างชำระอยู่ในขณะที่มีการบอกเลิกสมาชิกภาพของท่าน โดยบริษัทอาจให้บุคคลภายนอกช่วยเก็บค่าธรรมเนียมดังกล่าวได้

9. ระเบียบการสถานออกกำลังกายคืออะไร?

ระเบียบการสถานออกกำลังกายเป็นกฎเกณฑ์ในการใช้สถานออกกำลังกายของท่าน เมื่อท่านเป็นสมาชิก ท่านตกลงที่จะปฏิบัติตามระเบียบการสถานออกกำลังกายซึ่งมีระเบียบที่ผูกพันและใช้บังคับกับสมาชิก แทนของสมาชิก และผู้ให้บริการทั้งหมด และท่านจะต้องรับผิดชอบต่อการกระทำของแขกของท่านและผู้ที่มาใช้บริการที่ท่านในขณะที่พวกเขาใช้บริการสถานออกกำลังกาย ระเบียบการสถานออกกำลังกายฉบับปรับปรุงเป็นปัจจุบันเผยแพร่อยู่ที่ www.co.th และแสดงไว้ที่สถานออกกำลังกายแต่ละแห่ง

10. การเปลี่ยนแปลงข้อกำหนดฉบับนี้หรือระเบียบการสถานออกกำลังกาย

บริษัทจะรวมสิทธิในการทำการแก้ไขเปลี่ยนแปลงงานสะดวกซึ่งข้อกำหนดฉบับนี้หรือระเบียบการสถานออกกำลังกายได้ตลอดเวลา โดยบริษัทจะให้ค่าบอกกล่าวล่วงหน้าแก่ท่านอย่างน้อย 14 วัน ผ่านทางอีเมล แจ้งผ่านช่องทางสมาชิก (Member Portal) ของท่านที่ www.co.th หรือส่งเป็นหนังสือถึงท่าน ตามที่อยู่ที่ท่านได้ให้ไว้เพื่อแจ้งให้ท่านทราบ

ว่ามีการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวและท่านสามารถจะดูข้อกำหนดหรือระเบียบการสถานออกกำลังกายฉบับแก้ไขเพิ่มเติมฉบับนี้บนเว็บไซต์ของบริษัทหรือที่สถานออกกำลังกาย หากการแก้ไขเพิ่มเติมข้อกำหนดฉบับนี้หรือระเบียบการสถานออกกำลังกายนั้นส่งผลให้ประโยชน์ต่อสมาชิกภาพของท่านลดลงอย่างมีนัยสำคัญ ท่านมีสิทธิจะบอกเลิกสมาชิกภาพได้ตามข้อ 8.2

11. ท่านควรติดต่อบริษัทด้วยวิธีใด?

ค่าบอกกล่าวเป็นลายลักษณ์อักษรหรือแบบฟอร์มที่กรอกแล้วที่จะส่งให้บริษัทนั้นจะส่งถึงโดยทางไปรษณีย์ โทรสาร หรืออีเมล หรือส่งให้ด้วยตนเอง ณ ตามที่ตั้งบริษัทของสถานออกกำลังกายหลักของท่าน ยกเว้นในกรณีที่ท่านเป็นฝ่ายบอกเลิกสมาชิกภาพ (โปรดดูข้อ 8.1) รายละเอียดการติดต่อทั้งหมดจะอยู่ที่ที่ตามีเตอร์บริษัทผลิตภัณฑ์ของสถานออกกำลังกายหลักของท่าน

12. ความเสี่ยงและสุขภาพของท่าน

การออกกำลังกายและการใช้สิ่งอำนวยความสะดวกของสถานออกกำลังกายอาจก่อให้เกิดความเสี่ยงที่จะได้รับบาดเจ็บ และค่าบอกกล่าวและใช้สิ่งอำนวยความสะดวกของสถานออกกำลังกายนั้นด้วยความเสี่ยงของท่านเอง โปรดคอยสังเกตสภาพร่างกายของท่านตลอดเวลาและออกกำลังกายในระดับที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงสภาพร่างกายของท่านที่ทราบและงานตำแหน่งทางการแพทย์ที่ท่านเคยได้รับ หากเกิดอาการผิดปกติโปรดหยุดสิ่งที่ท่านกำลังทำอยู่ทันที และแจ้งให้พนักงานทราบ

13. ความรับผิดชอบ

13.1 การใช้อำนวยความสะดวก

หากท่านเสียชีวิตหรือบาดเจ็บในขณะที่กำลังใช้บริการสถานออกกำลังกายหรือเนื่องจากการใช้บริการสถานออกกำลังกาย บริษัท (และบริษัทในเครือ) ที่ดำเนินการสถานออกกำลังกายดังกล่าว) จะไม่รับผิดชอบ ยกเว้นในกรณีที่เกิดจากความประมาทเลินเล่อของบริษัท ท่านรับทราบและตกลงว่าบริษัทในเครือใดๆ ดังกล่าวของเครือ จะมีสิทธิอาศัยและ/หรือใช้ออก ยกเว้นความรับผิดชอบที่กล่าวข้างต้นนี้ เสมือนหนึ่งว่าเป็นผู้สัญญาของสัญญา

13.2 ความรับผิดชอบสำหรับการให้บริการอื่นๆ

โดยไม่เป็นการจำกัดความในข้อ 13.1 และข้อกำหนดอื่นใดซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของสัญญาโดยกฎหมายในเรื่องเกี่ยวกับการให้บริการซึ่งไม่สามารถยกเว้นหรือจำกัดได้ บริษัทจะดำเนินการให้เพื่อให้บริการที่บริษัทให้แก่ท่านนั้นได้ดำเนินการด้วยความระมัดระวังและด้วยความซื่อสัตย์และบริการนั้นๆ มีความเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของการบริการตามที่ท่านได้ตกลงกับบริษัทตามสมควรและคาดหมายไว้ในสถานการณ์นั้นๆ บริการนั้นๆ จะมีสภาพและคุณภาพที่ตรงกับบริการที่ได้มีการสาธิตแก่ท่าน และบริการนั้นๆ ปลอดภัยกับหรือที่ให้บริการนั้นไม่เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของการบริการตามปกติของบริษัท ทั้งนี้ ถ้าหากกฎหมายอนุญาตและไม่เป็นการขัดต่อความในข้อ 13.1 เช่นเดียวกัน บริษัทจะไม่รับผิดชอบต่อความสูญเสีย ความรับผิดชอบ หรือความเสียหายใดก็ตามแก่ท่านเนื่องจากการใช้บริการที่บริษัทฯ ได้ให้แก่ท่าน เว้นแต่บริษัทได้กระทำผิดผูกพันดังกล่าวเท่านั้น

14. เรื่องเปิดเผยข้อมูล

ท่านจะแจ้งให้บริษัททราบรายละเอียดการติดต่อของท่านที่เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ โดยกรอกและยื่นแบบฟอร์มคำร้องขอเปลี่ยนแปลงสถานภาพแก่สถานออกกำลังกายหลักของท่านเมื่อรายละเอียดการติดต่อของท่านมีการเปลี่ยนแปลง ในกรณีที่บริษัทไม่ได้รับแจ้งให้ค่าบอกกล่าวแก่ท่านและสถานภาพจากท่านและรายละเอียดการติดต่อของท่านเปลี่ยนแปลง ค่าบอกกล่าวจากบริษัทที่ส่งไปยังที่อยู่หรือที่อยู่อื่นที่อยู่ในบันทึกของบริษัทจะถือเป็นค่าบอกกล่าวที่ส่งไปรษณีย์ให้แก่ท่านตามข้อกำหนดฉบับนี้

บริษัทสามารถจะโอนสิทธิ์และหน้าที่ของบริษัท (หรือทั้งสองประการ) ตามสัญญานี้ หรือที่สัญญาข้างต้นซึ่งหน้าที่ของบริษัทตามสัญญานี้ให้แก่บุคคลอื่นโดยไม่ว่าจะแจ้งให้ค่าบอกกล่าวแก่ท่านและท่านจะยังคงมีสถานะเป็นสมาชิกต่อไป หากองค์กรอื่นนั้นมิได้แจ้งให้สิ่งอำนวยความสะดวกและบริการอย่างเดียวกัน (หรือเทียบเท่า) กับที่เรเคยจัดให้ให้ท่าน แล้วมีสิทธิยุติสมาชิกภาพของท่านโดยการกรอกและยื่นแบบฟอร์มยุติสมาชิกภาพ

ค่าทั้งหมดที่ได้ให้กล่าวไว้โดยเอกสารนี้ให้มีความหมายตามที่ระบุไว้ในสมัครสมาชิก

การที่บริษัทมิได้แจ้งคืนตามสิทธิใดๆ ของบริษัทไม่ว่า ณ เวลาใด ในช่วงเวลาใด และด้วยเหตุใดก็ตาม จะไม่เป็นการละเมิดสิทธิดังกล่าว และการที่บริษัทมิได้แจ้งคืนหรือการที่บริษัทมิได้คืนค่าคืนค่าของสัญญาฉบับนี้ มิได้หมายความว่าท่านจะรับผิดชอบกับเรื่องใดๆ ที่เกิดขึ้น กรณีที่ผลวิบัติของข้อจำกัดของสัญญาฉบับนี้ไม่สมบูรณ์หรือไม่สามารถบังคับได้ ข้อจำกัดดังกล่าวนี้ จะไม่นำมาใช้บังคับ แต่จะไม่กระทบต่อส่วนที่เหลือของสัญญา

สัญญานี้มีอยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายไทย

สัญญานี้ครอบคลุมข้อกำหนดและเงื่อนไขทั้งหมดที่ได้มีการตกลงกันระหว่างท่านกับบริษัทที่เกี่ยวข้องเรื่องระบุอยู่ในสัญญานี้ และให้นำไว้แทนที่และยกเลิกสัญญาและจะขาดผลก่อกำเนิดขึ้นทั้งหมดระหว่างท่านกับบริษัทที่เกี่ยวข้องกับเรื่องระบุอยู่ในสัญญานี้ ไม่ว่าที่เป็นลายลักษณ์อักษรหรือโดยวาจา

ผู้ประกอบการ E

โบสถ์สมาธิ	สาขาที่สมัคร		เลขที่สมาธิ	
	ที่ปรึกษา		เลขที่สัญญา	

สาระสำคัญและเงื่อนไขของสัญญาการเป็นสมาชิก

สมาธิตั้งมีรายละเอียดข้อมูลปรากฏตามเอกสารแนบท้ายหมายเลข 1 ได้ลงนามในใบสมัครและสัญญาเข้าเป็นสมาธิสถานให้บริการออกกำลังกายฉบับนี้ (ต่อไปในสัญญาเรียกว่า "สัญญา") กับ บริษัท จำกัด สำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ที่ โดยสาขาศูนย์สุขภาพที่ปรากฏข้างต้น (ต่อไปในสัญญาเรียกว่า " ") ด้วยความประสงค์จะสมัครเข้าเป็นสมาธิเพื่อใช้บริการในสถานที่ให้บริการออกกำลังกายของ (ต่อไปในสัญญาเรียกว่า "สถานออกกำลังกาย") และ มีความยินดีเป็นอย่างยิ่งในการให้บริการออกกำลังกายแก่สมาธิ (ต่อไปในสัญญาเรียกว่า "บริการ")

โดยสัญญาฉบับนี้ จึงขอแจ้งรายละเอียดเงื่อนไขสิทธิและหน้าที่ต่างๆ ของคู่สัญญาทั้งสอง ฝ่ายดังต่อไปนี้

ข้อ 1. สิทธิการเป็นสมาชิก

เมื่อสมาธิลงลายมือชื่อในสัญญานี้ และ ให้พิจารณายอมรับการสมัครสมาชิกภาพของสมาธิแล้ว ได้แก่ การมอบบัตรผ่านในฐานะสมาธิ การเริ่มเก็บเงินค่าสมาธิ เป็นต้น สมาธิจะผูกพันและปฏิบัติตามข้อตกลงในสัญญาฉบับนี้ โดยไม่คำนึงถึงระยะเวลาที่เข้าใช้บริการในสถานออกกำลังกาย ทั้งนี้ ขอสงวนสิทธิ์แต่เพียงผู้เดียวในการพิจารณายอมรับหรือปฏิเสธการสมัครเป็นสมาธิ

สมาธิ มี "ระยะเวลารับประกันความพึงพอใจ" เป็นระยะเวลา 7 (เจ็ด) วัน นับตั้งแต่วันที่ลงนามในสัญญานี้ ซึ่งเป็นระยะเวลาที่สมาธิอาจขอค่าธรรมเนียมหลังจากหักค่าธรรมเนียมการจัดการคืนได้ในกรณีที่สมาธิไม่ประสงค์ที่จะเข้าเป็นสมาธิหลังจากได้ทดลองใช้บริการภายในระยะเวลาดังกล่าว การขอค่าธรรมเนียมคืนจะต้องทำเป็นลายลักษณ์อักษรโดยใช้แบบฟอร์มที่กำหนด และยื่นให้กับพนักงานของ ภายในระยะเวลารับประกันความพึงพอใจ หากพ้นระยะกำหนดเวลาตามข้อตกลงนี้แล้ว สมาธิไม่มีสิทธิขอค่าธรรมเนียมคืนจาก เว้นแต่จะเป็นการบอกเลิกสัญญาตามเงื่อนไขและข้อกำหนดภายใต้ข้อ 9 ของสัญญาฉบับนี้

ข้อ 2. ข้อกำหนดเกี่ยวกับอายุขั้นต่ำของสมาธิ

บุคคลที่จะเข้าเป็นสมาธิในสถานออกกำลังกายได้จะต้องมีอายุขั้นต่ำไม่น้อยกว่า 15 ปี ทั้งนี้ สมาธิที่มีอายุน้อยกว่า 20 ปี หรือผู้เยาว์ จะต้องได้รับความยินยอมจากผู้แทนโดยชอบธรรม ได้แก่ บิดา หรือมารดาโดยชอบด้วยกฎหมาย หรือผู้ดูแลปกครองผู้เยาว์อยู่ในขณะสมัครและลงนามในสัญญาฉบับนี้ ทั้งนี้ หาก ตรวจสอบพบในภายหลังว่าสมาธิได้แสดงความเท็จ หรือปกปิดความจริงใดๆ ในข้อมูลที่ได้รับไว้ในเรื่องเกี่ยวกับอายุ หรืออำนาจของบุคคลผู้เป็นผู้แทนโดยชอบธรรมในสัญญานี้ มีสิทธิบอกเลิกสัญญากับสมาธิได้ทันที และสมาธิจะต้องชำระค่าบริการทั้งหมดตามสัดส่วนที่คำนวณจนถึงวันบอกเลิกสัญญานี้

ข้อ 3. ระยะเวลาเปิด-ปิด และวันหยุดของสถานออกกำลังกาย

วัน	เวลาเปิด		เวลาปิด	
	สาขาในกรุงเทพ	สาขาในต่างจังหวัด	สาขาในกรุงเทพ	สาขาในต่างจังหวัด
จันทร์ – ศุกร์	6.00		22.00	21.30 หรือ 22.00
เสาร์ – อาทิตย์	8.00		21.00 หรือ 22.00	21.00
วันหยุดราชการ และ/หรือ วันหยุดนักขัตฤกษ์	8.00		20.00 หรือ 22.00	20.00
วันที่ 1 พฤษภาคม (วันแรงงาน)	ปิดทำการทุกสาขา			
หมายเหตุ	เวลาเปิด และปิด อาจเปลี่ยนแปลงตามความเหมาะสมและสถานการณ์			

อาจเปลี่ยนแปลงเวลาการให้บริการในวันใดวันหนึ่ง หรือให้มีผลในระหว่างช่วงระยะเวลาใดขึ้นอยู่กับความจำเป็น หรือ ปริมาณการใช้บริการของแต่ละสถานออกกำลังกายของ หรือในกรณีที่มีการจัดกิจกรรมภายในองค์กรประจำปีซึ่ง จะประกาศให้สมาธิได้ทราบก่อนล่วงหน้า โดยการติดต่อประกาศไว้ ณ ศูนย์สุขภาพของ

โบสมัครสมาชิกร สาขาที่สมัคร เลขที่สมาชิกร
 ที่ปรึกษา เลขที่สัญญา

สาระสำคัญและเงื่อนไขของสัญญาการเป็นสมาชิก

ข้อ 4. สถานที่ให้บริการออกกำลังกายของ ขอแจ้งรายละเอียดเกี่ยวกับขนาดพื้นที่ของสถานออกกำลังกาย ตลอดจนจำนวนประเภท และจำนวนของอุปกรณ์ออกกำลังกาย สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ และการให้บริการที่เกี่ยวข้องอื่นๆ ซึ่งสมาชิกรมีสิทธิได้รับขึ้นค่าตามสัญญาที่ ดังนี้

รายละเอียดอุปกรณ์ออกกำลังกาย สิ่งอำนวยความสะดวก และบริการอื่นๆ

พื้นที่สถานออกกำลังกาย	ขนาด S (1,000 ตรม.)	ขนาด M (1,001- 2,000 ตรม.)	ขนาด L (2,001- 2,500 ตรม.)	ขนาด XL (>2,501 ตรม.)
ประเภทเครื่องออกกำลังกาย	จำนวนขั้นต่ำ (ชิ้น)			
อุปกรณ์บริหารความแข็งแรงของหัวใจ	20	35	55	60
อุปกรณ์บริหารความแข็งแรงของกล้ามเนื้อ	25	35	55	60
รวมทั้งสิ้น	45	70	110	120

ทั้งนี้ สมาชิกรรับทราบว่าสิทธิในการใช้บริการและการให้บริการซึ่งสมาชิกรแต่ละรายพึงได้รับจาก อาจแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับประเภทสมาชิกรและเงื่อนไขต่างๆ ตามที่ได้ตกลงกันและกำหนดไว้ในสัญญาฉบับนี้

ข้อ 5. บริการเพิ่มเติม

นอกจากบริการพื้นฐานที่สมาชิกรมีสิทธิใช้บริการภายใต้สัญญานี้แล้ว ยังมีบริการเพิ่มเติมอย่างอื่นด้วย อาทิ การให้บริการครูฝึกส่วนบุคคล (Personal Trainer) บอดี้ เฟิร์สท์ (Body First) และบริการพิเศษอื่นๆ ซึ่งไม่รวมอยู่ในค่าสัญญาฉบับนี้ แต่จะมีการคิดค่าบริการและค่าธรรมเนียม รวมทั้งมีสัญญาบริการเพิ่มเติมแยกต่างหาก

ข้อ 6. ค่าสมาชิกรและค่าใช้จ่ายอื่นๆ

6.1 สมาชิกรตกลงชำระค่าบริการในการใช้สถานออกกำลังกายตามสัญญาเป็นรายเดือน โดยมีรายละเอียดสิทธิประโยชน์ของสมาชิกรแต่ละประเภท อัตราค่าสมาชิกร ค่าธรรมเนียม และค่าใช้จ่ายอื่นๆ ที่เรียกเก็บจากสมาชิกร เงื่อนไขและวิธีการ ชำระเงิน ตลอดจนรายละเอียดอื่นๆ เกี่ยวกับบลสมาชิกรภาพ ตามที่ระบุไว้ดังนี้ และ เอกสารแนบท้ายหมายเลข 3

ประเภทของ	คลับ	1. <input type="text"/> พรีเมียม	2. <input type="text"/> แพลตตินั่ม
ประเภทสมาชิกรฟาสพออร์ท		ใช้บริการได้ในสาขาศูนย์สุขภาพ <input type="text"/> ทุกที่ทั่วประเทศไทย และทั่วโลก* ยกเว้นสาขาแพลตตินั่มและแบล็ค เลเบิล (*ตามเงื่อนไขของแต่ละประเทศ และอาจมีค่าใช้จ่ายเพิ่มเติม)	
ประเภทสมาชิกรฟาสพออร์ทแพลตตินั่ม		ใช้บริการได้ในสาขาศูนย์สุขภาพ <input type="text"/> และ <input type="text"/> แพลตตินั่มทุกที่ทั่วประเทศไทย และทั่วโลก* ยกเว้นสาขาแบล็ค เลเบิล (*ตามเงื่อนไขของแต่ละประเทศและอาจมีค่าใช้จ่ายเพิ่มเติม)	

6.2 สมาชิกรจะถูกประเมินให้ใช้บริการในสถานออกกำลังกายในกรณีที่มีการค้างชำระเงินใดๆ ก็ตามต่อ จนกว่าจะชำระเงินดังกล่าวให้แก่ ครบถ้วนแล้ว

ใบสมัครสมาชิก เลขที่สมัคร _____ เลขที่สมาชิก _____
 ที่ปรึกษา _____ เลขที่สัญญา _____

สาระสำคัญและเงื่อนไขของสัญญาการเป็นสมาชิก

6.3 ในการเข้าใช้บริการแต่ละครั้ง สมาชิกทราบคืออาจต้องชำระค่าธรรมเนียมจอตลอดตามกฎระเบียบของแต่ละสถานที่ที่สถานออกกำลังกายนั้นตั้งอยู่ โดยสมาชิกตกลงรับผิดชอบชำระจอตลอดตามอัตราของสถานที่นั้นเอง

6.4 นอกจากที่กล่าวมา สมาชิกยังคงจะชำระค่าธรรมเนียมพิเศษอื่นๆ เนื่องจากการใช้บริการพิเศษในศูนย์สุขภาพของ _____ ตามที่ระบุไว้ในรายการ เอกสารแนบท้าย 3

ข้อ 7. การเปลี่ยนแปลงสถานภาพสมาชิก

สมาชิกมีสิทธิขอเปลี่ยนแปลงประเภทสมาชิกในระหว่างที่สัญญาฉบับนี้ยังไม่สิ้นสุดลง ซึ่งรวมถึงแต่ไม่จำกัดอยู่เพียงการยกระดับสถานภาพ การเปลี่ยนวิธีการชำระเงินหรือรายละเอียดบัตรเครดิต การแจ้งเปลี่ยนแปลงที่อยู่ การขอเปลี่ยนแปลงสถานออกกำลังกายของผู้ให้บริการ โดยสมาชิกต้องแจ้งให้ _____ ทราบล่วงหน้าเป็นลายลักษณ์อักษรอย่างน้อย 1 (หนึ่ง) เดือนปฏิทิน หรือ 30 (สามสิบ) วัน ซึ่งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวจะมีผลบังคับใช้ในวันที่ 1 ของเดือนถัดไปเสมอ ตามวิธีการคำนวณตามเอกสารแนบท้ายหมายเลข 4 และสมาชิกต้องลงนามในแบบคำขอแก้ไขเปลี่ยนแปลงสถานภาพสมาชิกของ _____ ซึ่งจะมีอัตราค่าธรรมเนียมพิเศษเพิ่มเติมในการเปลี่ยนแปลงสถานภาพสมาชิกสำหรับในบางกรณี

ข้อ 8. การบอกเลิกสัญญาโดยสมาชิก

สมาชิกมีสิทธิเลิกสัญญาโดยแจ้งให้ _____ ทราบเป็นลายลักษณ์อักษรก่อนล่วงหน้า 1 (หนึ่ง) เดือนปฏิทิน หรือ 30 (สามสิบ) วันในกรณีต่อไปนี้

- 8.1 _____ ไม่มีประเภทอุปกรณ์ออกกำลังกาย หรือบริการอื่นๆ ตามข้อ 4. หรือประเภทอุปกรณ์ดังกล่าวชำรุดบกพร่องให้บริการได้ไม่เหมาะสมและเพียงพอ เมื่อเทียบกับจำนวนสมาชิกและพื้นที่ออกกำลังกาย โดย _____ ไม่จัดหาอุปกรณ์ออกกำลังกายหรือบริการอื่นๆที่มีคุณภาพไม่ต่ำกว่ามาทดแทนได้ ภายใน 7 (เจ็ด) วันนับแต่วันได้รับแจ้ง
- 8.2 มีหลักฐานเป็นลายลักษณ์อักษรจากแพทย์ยืนยันว่าการใช้บริการออกกำลังกายต่อไปอาจจะก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพ หรือสภาพร่างกายหรือจิตใจผิดปกติ
- 8.3 ได้รับการบาดเจ็บเนื่องจากผู้ฝึกสอนของ _____ ไม่มีความรู้ความชำนาญ หรืออุปกรณ์ออกกำลังกายที่ไม่มีค่าเตือนว่าชำรุดบกพร่อง

ข้อ 9. สิทธิบอกเลิกสัญญาโดย _____

9.1 _____ มีสิทธิในการยกเลิกสมาชิกภาพของสมาชิกได้ โดยจะแจ้งให้สมาชิกทราบเป็นลายลักษณ์อักษรก่อนล่วงหน้า 1 (หนึ่ง) เดือน หรือ 30 (สามสิบ) วัน โดยอาจแจ้งแก่สมาชิกต่อหน้า เพื่อให้ลงนามรับทราบ หรือแจ้งเป็นจดหมายลงทะเบียนไปรษณีย์ตอบรับไปยังที่อยู่ล่าสุดซึ่งสมาชิกได้แจ้งไว้กับ _____ ก็ได้ ในกรณีดังต่อไปนี้

- (1) การกระทำโดยเจตนาหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงให้เครื่องมือหรืออุปกรณ์ออกกำลังกายในสถานออกกำลังกายเสียหาย หรือไม่สามารถใช้งานได้ตามปกติ
- (2) กระทำการใดๆ อันเสมือนเป็นการค้าหรือให้บริการภายใน _____ เช่น การสอนวิธีการออกกำลังกายให้บุคคลอื่นที่อยู่ในสถานออกกำลังกาย การขายอาหาร เครื่องดื่ม วิตามิน ยา อาหารเสริมหรือการกระทำใดๆอันมีพฤติการณ์ส่อไปในทางแสวงหาประโยชน์จากการกระทำดังกล่าว เป็นต้น
- (3) การก่อให้เกิดความเสี่ยงแก่ตนเองหรือบุคคลอื่นในการใช้บริการสถานออกกำลังกาย หรือ การใช้ยาเพื่อเพิ่มสมรรถภาพในการออกกำลังกายให้สูงขึ้นโดยผิดวิธี และ/หรือ ผิดวัตถุประสงค์ของยานั้นๆ ซึ่งรวมถึงแต่ไม่จำกัดอยู่เพียงการใช้ยาโดยผิดกฎหมาย ใช้ยาเกินขนาด หรือการรับประทานยาซึ่งไม่ผ่านการรับรองจากสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา
- (4) การกระทำใดๆ ของสมาชิกอันอาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อชื่อเสียง เกียรติคุณ ทรัพย์สิน ผลประโยชน์ทางการค้า ของ _____ ทั้งนี้ วันสิ้นสุดสถานภาพสมาชิกในข้อนี้จะมีผลบังคับในวันสุดท้ายของเดือนตามวิธีการคำนวณในเอกสารแนบท้ายหมายเลข 4

ใบสมัครสมาชิก

สาขาที่สมัคร
ที่ปรึกษา

เลขที่สมาชิก
เลขที่สัญญา

สาระสำคัญและเงื่อนไขของสัญญาการเป็นสมาชิก

9.2 ในกรณีดังต่อไปนี้ [] สามารถใช้สิทธิยกเลิกสมาชิกภาพของสมาชิกได้ทันที และมีผลทันที โดยไม่ต้องบอกกล่าวให้สมาชิกได้ทราบล่วงหน้า

- (1) กระทำการอันเป็นความผิดกฎหมายอาญาโดยเจตนา
- (2) มีพฤติกรรมรบกวนการใช้บริการของสมาชิกอื่น
- (3) เป็นโรคติดต่อร้ายแรง

ข้อ 10. การคืนค่าบริการและค่าใช้จ่ายอื่นๆ ในกรณีมีการบอกเลิกสัญญา

กรณีที่มีการบอกเลิกสัญญา [] จะทำการคืนเงินสด หรือเช็ค หรือคืนวงเงินในบัตรเครดิต หรือนำเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารพาณิชย์ของสมาชิกเป็นจำนวนเงินตามที่เหลือจริงภายหลังหักค่าสมาชิก ที่ยังไม่ได้ใช้บริการออกกำลังกาย และค่าใช้จ่ายต่างๆตามสัญญานี้ ภายใน 30 (สามสิบ) วันนับแต่เลิกสัญญา ในกรณีที่สมาชิกชำระค่าสมาชิกและค่าใช้จ่ายต่างๆ ผ่านบัตรเครดิต [] จะแจ้งยกเลิกการเรียกเก็บเงินจากบัตรเครดิตของสมาชิกดังกล่าวทันทีเมื่อสัญญาสิ้นสุดลง ในกรณีที่สมาชิกเป็นฝ่ายบอกเลิกสัญญา ไม่ตัดสิทธิสมาชิกที่จะเรียกเบี้ยปรับในอัตราเดียวกันกับอัตราเบี้ยปรับที่ [] กำหนดให้สมาชิกต้องชำระในกรณีผิดนัดชำระตามสัญญา หาก [] ดำเนินการล่าช้าตามสัญญาข้อนี้

ข้อ 11. การโอนสิทธิการเป็นสมาชิก

สมาชิกมีสิทธิในการโอนสิทธิตามสัญญาให้บุคคลที่มีคุณสมบัติเป็นสมาชิกได้ เมื่อมีการบอกกล่าวเป็นลายลักษณ์อักษร ตามที่ระบุไว้ในข้อปฏิบัติของสถานออกกำลังกาย

ข้อ 12. การขยายระยะเวลาการใช้บริการ

สมาชิกมีสิทธิในการต่อระยะเวลาการใช้บริการออกกำลังกายเมื่อครบกำหนดระยะเวลาตามสัญญา โดยแจ้งให้ [] ทราบเป็นลายลักษณ์อักษรก่อนวันครบกำหนดตามสัญญา และ [] มีหน้าที่แจ้งการเปลี่ยนแปลงอัตราค่าสมาชิก และค่าใช้จ่ายต่างๆที่เรียกเก็บจากสมาชิก เช่น ค่าใช้บริการออกกำลังกาย ค่าฝึกสอน ค่าธรรมเนียม เป็นต้น เป็นลายลักษณ์อักษรให้สมาชิกทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 30 (สามสิบ) วัน โดยสมาชิกต้องลงนามในแบบคำขอขยายระยะเวลาการใช้บริการของ []

ข้อ 13. เอกสารอันเป็นส่วนหนึ่งของสัญญา

สัญญาฉบับแก้ไขและเอกสารแนบท้ายสัญญาค้างต่อไปนี้จะถือเป็นส่วนหนึ่งของสัญญานี้

- 13.1 เอกสารแนบท้าย 1 (เอกสารประกอบการสมัครสมาชิก)
- 13.2 เอกสารแนบท้าย 2 (หนังสือขอให้หักบัญชีเงินฝาก - Letter of consent for Debiting Account) สำหรับสมาชิกประเภทตัดเงินผ่านบัญชีเงินฝากธนาคาร
- 13.3 เอกสารแนบท้าย 3 (อัตราค่าธรรมเนียมพิเศษอื่นๆ)
- 13.4 เอกสารแนบท้าย 4 (การคำนวณวันมีผลใช้บังคับ)

ข้อ 14. การส่งหนังสือบอกกล่าว

[] จะส่งคำบอกกล่าวตามกฎหมายหรือตามสัญญาซึ่งมีผลให้สมาชิกต้องรับภาระมากขึ้นให้แก่สมาชิกทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ ตามที่อยู่ซึ่งระบุไว้ในสัญญา หรือที่อยู่ที่สมาชิกได้แจ้งเปลี่ยนแปลงไว้เป็นลายลักษณ์อักษรครั้งล่าสุด

ข้อ 15. การแยกต่างหากของสัญญา

หากข้อกำหนดใดๆ ในสัญญานี้ไม่ถูกต้องตามกฎหมาย ไม่สมบูรณ์ หรือไม่สามารถบังคับใช้ได้ ข้อกำหนดที่ไม่ถูกต้องตามกฎหมาย ไม่สมบูรณ์ หรือไม่สามารถบังคับได้ดังกล่าวไม่มีผลกระทบต่อความสมบูรณ์และการมีผลบังคับใช้ของข้อกำหนดอื่นใดในสัญญานี้

[Redacted]	ใบสมัครสมาชิก	สาขาที่สมัคร	[Redacted]	เลขที่สมาชิก	[Redacted]
		ที่ปรึกษา	[Redacted]	เลขที่สัญญา	[Redacted]

สาระสำคัญและเงื่อนไขของสัญญาการเป็นสมาชิก

ข้อ 16. ข้อตกลงโดยวาจา

ข้อตกลงระหว่างสมาชิกและ [Redacted] ให้ทำขึ้นเป็นลายลักษณ์อักษรเท่านั้น ข้อตกลงใดๆ ที่ทำขึ้นโดยวาจา หรือโดยวิธีการอื่นใดซึ่งไม่มีหลักฐานเป็นหนังสือ ให้ถือว่าไม่มีผลบังคับใช้

ข้อ 17. ความถูกต้องของข้อมูลสมาชิก

สมาชิกให้การรับรองความถูกต้องของข้อมูลส่วนบุคคลทั้งหมดที่ได้แจ้งไว้กับ [Redacted] ตลอดจนข้อมูลเกี่ยวกับสุขภาพ รวมทั้งสภาพทางกายภาพที่สมาชิกระบุไว้ในแบบสอบถาม หรือในเอกสารอื่นๆ ซึ่ง [Redacted] จะยึดถือว่าข้อมูลดังกล่าวเท่าที่ [Redacted] ได้รับจากสมาชิกถูกต้องและตรงกับความเป็นจริง

ข้อ 18. กฎหมายที่ใช้บังคับและเขตอำนาจศาล

สัญญาฉบับนี้อยู่ภายใต้บังคับและตีความของกฎหมายของประเทศไทย ในกรณีที่มีข้อพิพาท ข้อโต้แย้งหรือข้อเรียกร้องเกิดขึ้นจากหรือเกี่ยวข้องกับสัญญานี้ หากคู่สัญญาไม่สามารถระงับข้อพิพาทอย่างฉันทันทีมิตร คู่สัญญาตกลงให้ศาลของประเทศไทยเป็นผู้ดำเนินการระงับข้อพิพาทตามกฎหมาย

สัญญานี้ทำขึ้นสองฉบับมีข้อความถูกต้องตรงกัน สมาชิกได้อ่านและเข้าใจข้อความโดยละเอียดตลอดแล้ว ตลอดจนให้การยอมรับในเงื่อนไขและข้อกำหนดทั้งหมดภายใต้สัญญานี้ จึงได้ลงลายมือชื่อไว้เป็นสำคัญ และแต่ละฝ่ายยึดถือไว้ฝ่ายละฉบับ

ลายเซ็นต้นสมาชิก ([Redacted]) ลายมือชื่อ [Redacted] วันที่ [Redacted]

ลงชื่อ (ตัวแทนบริษัท) [Redacted] วันที่ [Redacted]

ลายเซ็นต้นผู้แทนโดยชอบธรรม กรณีผู้เยาว์ ([Redacted]) วันที่ [Redacted]

ใบสมัครสมาชิก สาขาที่สมัคร เลขที่สมาชิก
 ที่ปรึกษา เลขที่สัญญา

เอกสารแนบท้าย 1
เอกสารประกอบการสมัครสมาชิก

- สำเนาบัตรประชาชนของสมาชิก หรือผู้แทนโดยชอบธรรมกรณีเป็นผู้เยาว์
- สำเนาทะเบียนบ้านของสมาชิก กรณีเป็นผู้เยาว์
- สำเนาทะเบียนบ้านของผู้แทนโดยชอบธรรมกรณีเป็นผู้เยาว์
- สำเนาบัตรเครดิตของสมาชิก
- สำเนาบัตรประชาชนของเจ้าของบัตรเครดิต
- สำเนาบัตรเดบิตของสมาชิก
- สำเนาสมุดบัญชีเงินฝากธนาคารของสมาชิก
- สำเนาใบเปลี่ยนชื่อหรือนามสกุล

เอกสารแนบท้าย 2
หนังสือขอให้หักบัญชีเงินฝาก

- หนังสือขอให้หักบัญชีเงินฝาก (Letter of Consent for Debiting Account) สำหรับสมาชิกประเภทตัดเงินฝากบัญชีเงินฝากของธนาคาร

เอกสารแนบท้าย 3
อัตราค่าธรรมเนียมพิเศษอื่นๆ

- สมาชิกต้องชำระค่าธรรมเนียมอื่นๆในกรณีดังต่อไปนี้ (ไม่รวมภาษีมูลค่าเพิ่ม 7%)
- ฤกษ์แจกล็อกเกอร์หรือการ์ดล๊อคเกอร์ไฟฟ้าสูญหาย 800 บาท
 - เก็บสิ่งของไว้ในตู้ล็อกเกอร์รายวันข้ามคืน 200 บาท
 - คืนแผ่น ดีวีดี/วีซีดี สำซ้ำ 30 บาท/แผ่น
 - ทำแผ่น ดีวีดี/วีซีดี สำซ้ำ เสียหาย 400 บาท
 - ผ้าเช็ดตัวและชุดออกกำลังกายสูญหาย (ผ้าเช็ดตัวผืนเล็ก 100 บาท, ผ้าเช็ดตัวผืนใหญ่ 300 บาท, เสื้อออกกำลังกาย 300 บาท, กางเกงออกกำลังกาย 300 บาท)
 - ค่าทำบัตรสมาชิกใหม่ 200 บาท
 - ค่าโอนย้ายสมาชิก 1,100 บาท
 - ค่าใช้บริการรายวัน 1,000 บาท

เอกสารแนบท้าย 4
การคำนวณวันมีผลใช้บังคับ

1. การแจ้งเปลี่ยนแปลงสถานภาพสมาชิกจะมีผลบังคับใช้ในวันที่ 1 ของเดือนถัดไป ภายหลังจากการบอกกล่าวล่วงหน้า 1 (หนึ่ง) เดือนปฏิทิน หรือ 30 วัน

กรณี	วันบอกกล่าว	ผลบังคับใช้
กรณีที่ 1	30 พ.ย.	1 ม.ค.
กรณีที่ 2	1 ธ.ค.	1 ก.พ.

2. การสิ้นสุดสถานภาพสมาชิกจะมีผลบังคับใช้ในวันสุดท้ายของเดือน ภายหลังจากการบอกกล่าวล่วงหน้า 1 (หนึ่ง) เดือนปฏิทิน หรือ 30 วัน

กรณี	วันบอกกล่าว	ผลบังคับใช้
กรณีที่ 1	30 พ.ย.	31 ธ.ค.
กรณีที่ 2	5 ธ.ค.	31 ม.ค.

ใบสมัครสมาชิก สาขาที่สมัคร เลขที่สมัคร
 ที่ปรึกษา เลขที่สัญญา

ข้อตกลงเพิ่มเติมสัญญาเข้าเป็นสมาชิกสถานที่ให้บริการออกกำลังกาย

ข้อตกลงฉบับนี้ทำขึ้นระหว่าง ข้าพเจ้า (ต่อไปในสัญญาเรียกว่า "สมาชิก")
 เพศ คำนามหน้า ชื่อ นามสกุล

และบริษัท จำกัด สำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ที่
 โดยสาขาศูนย์สุขภาพที่ระบุข้างต้น(ต่อไปในสัญญาเรียกว่า "")
 โดยที่ ในวันเดียวกันนี้ คู่สัญญาได้ลงนามในใบสมัครและสัญญาเข้าเป็นสมาชิกสถานที่ให้บริการออกกำลังกาย (ต่อไปในสัญญาฉบับนี้เรียกว่า "สัญญาหลัก") และมีความประสงค์จะทำความตกลงเพิ่มเติมเกี่ยวกับเงื่อนไขและข้อกำหนดในสัญญาหลักดังกล่าว เพื่อให้
 เกิดความสะดวกในการเข้าใช้บริการ และเพื่อประโยชน์ส่วนรวมของสมาชิกทั้งหมด อีกทั้งเพื่อให้ สามารถดำเนิน
 ธุรกิจต่อไปได้ตามมาตรฐานของกิจการให้บริการในสถานที่ออกกำลังกาย ดังนั้น คู่สัญญาทั้งสองฝ่ายจึงทำข้อตกลงฉบับนี้ภายใต้
 ข้อกำหนดและเงื่อนไข ดังนี้

ระยะเวลาขั้นต่ำ	<input type="text"/>	อัตราค่าสมาชิก	<input type="text"/>
วันเริ่มต้นระยะเวลาขั้นต่ำ	<input type="text"/>	วันที่สามารถบอกเลิก การเป็นสมาชิกได้	<input type="text"/>

ข้าพเจ้ารับทราบและเข้าใจว่าภายหลังจากการเริ่มชำระค่าสมาชิกรายเดือน ของการเป็นสมาชิกภาพ
 ค่าสมาชิกของข้าพเจ้าจะถูกตัดจากบัญชีธนาคารของข้าพเจ้าทุกเดือน ถึงแม้จะเลขกำหนดตามที่ระบุไว้ในสัญญาหากข้าพเจ้าประสงค์ที่จะยกเลิกการเป็นสมาชิกภาพ
 ข้าพเจ้าต้องยื่นจดหมายแสดงความประสงค์ที่จะยกเลิกการเป็นสมาชิกภาพอย่างน้อยล่วงหน้า 1 เดือน
 ก่อนการตัดจากบัญชีธนาคารครั้งต่อไปก่อนการตัดจากบัญชีธนาคารครั้งต่อไป

1. สิทธิของ

- กฎข้อบังคับและข้อปฏิบัติของสถานออกกำลังกายถือเป็นส่วนหนึ่งของใบสมัครและสัญญาเข้าเป็นสมาชิก สถานที่ให้บริการออกกำลังกาย ตลอดจนข้อตกลงเพิ่มเติมฉบับนี้ การปฏิบัติผิดกฎข้อบังคับและข้อปฏิบัติของสถานออกกำลังกายจะถือว่าผิดสัญญาซึ่งทำกับ ด้วย อันเป็นเหตุให้ สามารถใช้สิทธิบอกเลิกสัญญากับสมาชิกได้ ตามเงื่อนไขข้อ (2) ของข้อตกลงเพิ่มเติมฉบับนี้
- การผิดสัญญาในชั้นสาระสำคัญ สามารถยกเลิกสมาชิกภาพของสมาชิกได้ทันทีในกรณีต่อไปนี้และไม่มีผลทันทีโดยไม่ต้องบอกกล่าวให้สมาชิกได้ทราบล่วงหน้า
 - สมาชิกมีพฤติกรรมก่อความ หรือ รบกวนการใช้บริการในสถานออกกำลังกายของสมาชิกท่านอื่น หรือทำให้สมาชิกท่านอื่นเกิดความไม่สะดวกในการเข้าใช้บริการความเสียหาย หรือ ประพฤติตนไม่เหมาะสมและ/ หรือ การไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบในการเข้าใช้บริการ ยกเลิกสมาชิกภาพ โดยไม่ต้องบอกกล่าวให้สมาชิกทราบล่วงหน้าดังกล่าวนั้น สมาชิกต้องชำระค่าบริการให้ครบถ้วนตามสัดส่วนระหว่างที่สัญญาหลัก และ/หรือ ข้อตกลงเพิ่มเติมฉบับนี้มีผลบังคับใช้ให้แก่ ด้วย
 - ได้ทำการตรวจพบภายหลังว่าสมาชิกเคยถูกถอนสถานภาพการเป็นสมาชิกของ มาก่อน หรือมีรายชื่ออยู่ในบัญชีดำ (Black list) ของ อันเนื่องมาจากการมีพฤติกรรมไม่เหมาะสม และ/หรือ การไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบในการเข้าใช้บริการ ยกเลิกสมาชิกภาพ โดยไม่ต้องบอกกล่าวให้สมาชิกทราบล่วงหน้าดังกล่าวนั้น สมาชิกต้องชำระค่าบริการให้ครบถ้วนตามสัดส่วนระหว่างที่สัญญาหลัก และ/หรือ ข้อตกลงเพิ่มเติมฉบับนี้มีผลบังคับใช้ให้แก่ ด้วย
- การส่งหนังสือบอกกล่าว เพื่อลดภาระค่าใช้จ่ายในการส่งหนังสือบอกกล่าวต่างๆ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อค่าสมาชิกภาพที่เพิ่มขึ้น ข้างกล่าวบอกกล่าวความกฎหมายหรือความสัญญาทางประณีย์ให้แก่สมาชิก หรืออาจบอกกล่าวให้สมาชิก รับทราบถึงแผนปฏิบัติงานของ ที่สาขาศูนย์สุขภาพ แทนการส่งทางไปรษณีย์ถึงทะเบียนฉบับได้

2. สิทธิและหน้าที่เพิ่มเติมของสมาชิก

- ระยะเวลาขั้นต่ำ สมาชิกรับทราบและยอมรับว่าการเข้าเป็นสมาชิกเพื่อใช้บริการในสถานออกกำลังกายตามสัญญาจะเป็นประโยชน์ต่อสุขภาพร่างกายของสมาชิก หากได้ออกกำลังกายอย่างต่อเนื่อง ดังนี้ จึงเสนอระยะเวลาขั้นต่ำในการออกกำลังกายตลอดจนส่วนลดพิเศษเมื่อสมัครสมาชิกเพื่อออกกำลังกายภายใต้กำหนดระยะดังกล่าว เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อสุขภาพของสมาชิกอย่างแท้จริง โดยสมาชิกตกลงชำระค่าบริการในการใช้สถานออกกำลังกายภายใต้สัญญาเป็นรายเดือนทุกเดือนตลอดระยะเวลาขั้นต่ำที่ได้ตกลงไว้ในข้อตกลงฉบับนี้ ตามรายละเอียดการชำระเงินซึ่งระบุไว้ในสัญญาและเอกสารแนบท้ายที่เกี่ยวข้องทั้งหมด ในกรณีที่สมาชิกบอกเลิกสัญญา ก่อนครบกำหนดระยะเวลาขั้นต่ำ สมาชิกยินยอมจะชำระค่าบริการให้ครบถ้วนจนถึงวันสิ้นสุดสมาชิกภาพ ทั้งนี้ คู่สัญญาทั้งสองฝ่ายตกลงให้ข้อตกลงเพิ่มเติมนี้ เป็นข้อยกเว้นวันเริ่มต้นและสิ้นสุดสมาชิกภาพ ซึ่งระบุไว้ในตารางรายละเอียดประเภทของสมาชิกและอัตราค่าสมาชิกภายใต้สัญญาหลัก

ใบสมัครสมาชิก สาขาที่สมัคร _____ เลขที่จดสมาชิก _____
 ที่ปรึกษา _____ เลขที่สัญญา _____

ข้อตกลงเพิ่มเติมสัญญาเช่าเป็นสมาชิกสถานที่ให้บริการออกกำลังกาย

ทั้งนี้ เพื่อรักษาสถานภาพสมาชิก และเพื่อให้สมาชิกได้รับประโยชน์เนื่องจากการออกกำลังกาย และการเข้าใช้บริการในสถานที่ออกกำลังกายทุกสาขาของ _____ ตามแต่ละประเภทสมาชิก เมื่อสิ้นสุดระยะเวลาตามสัญญาหลักหรือตามข้อตกลงเพิ่มเติมฉบับนี้ สมาชิกตกลงยินยอมให้ _____ เรียกเก็บค่าบริการรายเดือนต่อไปได้ โดยไม่มีกำหนดระยะเวลาจนกว่าจะได้รับบริการออกเล็กสัญญาเป็นลายลักษณ์อักษรจากสมาชิกภายใต้เงื่อนไขของสัญญาหลัก ซึ่งผู้สัญญาถือเป็นข้อผูกพันในวันเริ่มต้นและสิ้นสุดสมาชิกภาพ และถือว่าสมาชิกภาพของสมาชิกยังคงมีอยู่ต่อไปจนกว่าจะมีการบอกเลิกสัญญา

- (5) เงื่อนไขเพิ่มเติมในการใช้สิทธิการบอกเลิกสัญญาโดยสมาชิก
 - (5.1) การไว้สิทธิบอกเลิกสัญญาตามข้อ 3.1 ภายใต้สัญญาหลัก เนื่องจาก _____ ไม่มีประเภทอุปกรณ์ออกกำลังกาย หรือบริการอื่นๆ ตามที่ระบุไว้ในสัญญาหลัก หรือประเภทอุปกรณ์ดังกล่าวชำรุดบกพร่องให้บริการได้ไม่เหมาะสมและเพียงพอ เมื่อเทียบกับจำนวนสมาชิกและพื้นที่ออกกำลังกายนั้น ต้องเป็นไปตามหลักมาตรฐานสากลในกรณีที่ _____ ไม่สามารถจัดหาอุปกรณ์ออกกำลังกายหรือบริการดังกล่าวที่มีคุณภาพเท่าเทียมกันเป็นอันขาดแทนได้ภายใน 7 (เจ็ด) วันนับจากที่ได้รับร้องเรียนจากสมาชิกเป็นลายลักษณ์อักษร และ _____ ใ้แจ้งให้สมาชิกทราบโดยทั่วไปถึงสาเหตุแห่งความล่าช้าดังกล่าว อีกทั้งได้แจ้งถึงกำหนดระยะเวลาอันสมควรที่ถึงทดแทนนั้น จะสามารถนำเข้ามาเพื่อทดแทนอุปกรณ์ออกกำลังกายหรือบริการนั้นได้ภายในระยะเวลาดังกล่าวแล้ว ให้ถือว่าสิทธิในการบอกเลิกสัญญาของสมาชิกที่ร้องเรียนนั้นจะขยายออกไปเมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาที่ _____ ใ้แจ้งไว้
 - (5.2) การบอกเลิกสัญญาโดยสมาชิกไม่ว่าจะด้วยเหตุใดๆก็ตาม สมาชิกต้องแจ้งเหตุทราบประกอบไปด้วยข้อความที่ _____ ร้องขอ โดยสมาชิกอาจเลือกที่จะโอนสิทธิการเป็นสมาชิกของคนระยะเวลาที่เหลืออยู่ให้แก่บุคคลซึ่งต้องมีคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้ในกฎข้อบังคับและข้อปฏิบัติของสถานที่ออกกำลังกายของ _____
 - (5.3) สมาชิกต้องลงนามในแบบคำขอยกเลิกสมาชิกของ _____ ในกรณีที่สมัครรวมเนียม ค่าสมาชิก หรือค่าใช้จ่ายใดๆ ที่สมาชิกยังคงค้างชำระต่อ _____ อยู่ สมาชิกต้องชำระเงินดังกล่าวให้ครบถ้วน ณ ขณะยื่นแบบคำขอยกเลิกสมาชิก

3. ข้อปฏิบัติของสถานที่ออกกำลังกาย _____

(6) การเปลี่ยนแปลงกฎข้อบังคับและข้อปฏิบัติของสถานที่ออกกำลังกาย _____ อาจเปลี่ยนแปลงแก้ไขเพิ่มเติม หรือตัดทอนกฎข้อบังคับและข้อปฏิบัติของสถานที่ออกกำลังกาย และเงื่อนไขอื่นๆ สำหรับสมาชิกได้ ซึ่ง _____ จะประกาศการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวให้สมาชิกทราบโดยผ่านสื่อที่ _____ เห็นสมควร และ/หรือ โดยการติดประกาศไว้ ณ สถานที่ออกกำลังกาย

(7) การเปลี่ยนแปลงค่าบริการ _____ ขอสงวนสิทธิ์ที่จะปรับค่าบริการไม่ว่าเวลาใดก็ตาม ตามความจำเป็นและสภาพเศรษฐกิจ ในเวลานั้น ซึ่ง _____ จะบอกกล่าวให้สมาชิกได้ทราบเป็นลายลักษณ์อักษรก่อนที่จะปรับค่าบริการล่วงหน้าอย่างน้อย 30 วัน ทั้งนี้ สมาชิกตกลงยินยอมต่อการเปลี่ยนแปลงค่าธรรมเนียมดังกล่าวโดยไม่คัดค้าน

(8) การค้างชำระค่าบริการ _____ หากมีการค้างชำระค่าบริการ หรือเงินใดๆ ใดๆ _____ สมาชิกอาจถูกระงับมิให้เข้าใช้บริการในสถานที่ออกกำลังกายจนกว่าจะชำระหนี้ดังกล่าวครบถ้วนแล้ว ซึ่งในกรณีดังกล่าว _____ อาจพิจารณาตัดค่าธรรมเนียมตลอดจนค่าใช้จ่ายใดๆ ที่อาจเกิดขึ้น เนื่องจากชำระหนี้ล่าช้า ทั้งนี้ หากสมาชิกชำระค่าบริการโดยวิธีการตัดเงินผ่านบัญชีเงินฝากธนาคารหรือบัตรเครดิต _____ จะเรียกเก็บค่าธรรมเนียมในกรณีที่ไม่สามารถตัดเงินค่าบริการรายเดือนจากสมาชิกได้ในอัตรา 200 (สองร้อย) บาท (ไม่รวมภาษีมูลค่าเพิ่ม 7%) ก่อนหนึ่งรอบการชำระหนี้ ทั้งนี้ ค่าบริการและเงินใดๆ ซึ่งค้างชำระ จะถูกตัดออกจากบัตรเครดิต/ เดบิตหรือบัญชีเงินฝากธนาคารของสมาชิกตามที่ได้ให้รายละเอียดไว้กับ _____ ในกรณีที่สมาชิกมิได้ชำระให้แก่ _____ ครบถ้วนภายในระยะเวลาที่กำหนด

(9) การโอนสิทธิการเป็นสมาชิก _____ สมาชิกอาจโอนสิทธิการเป็นสมาชิกของตนให้แก่บุคคลอื่นได้ในขณะที่สัญญายังมีผลบังคับใช้ โดยบุคคลซึ่งรับโอนสิทธิการเป็นสมาชิกดังกล่าวต้องมีคุณสมบัติตามที่ _____ กำหนด ดังนี้

- 9.1) ผู้รับโอนต้องมีอายุขั้นต่ำไม่น้อยกว่า 15 ปี หากผู้รับโอนมีอายุน้อยกว่า 20 ปี หรือเป็นผู้เยาว์ จะต้องได้รับความยินยอมจากผู้แทนโดยชอบธรรม ในขณะที่สมัครและลงนามในแบบคำขอโอนสมาชิกภาพของ _____
- 9.2) ผู้รับโอนต้องไม่เป็นสมาชิกของ _____ ในขณะที่สมัครและลงนามในแบบคำขอโอนสมาชิกภาพ ในกรณีที่ผู้รับโอนเคยเป็นสมาชิกของ _____ มาก่อน ผู้รับโอนดังกล่าวต้องไม่เคยมีประวัติได้รับการปฏิเสธการสมัครเข้าเป็นสมาชิกของ _____ และไม่เคยมีชื่ออยู่ในบัญชีดำ (black list) ของ _____ อันเนื่องมาจากการมีพฤติกรรมไม่เหมาะสม และ/หรือ การไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบในการเข้าใช้บริการ ซึ่งรวมถึงแต่ไม่จำกัดอยู่เพียงการมีเหตุค้างชำระค่าบริการ การก่อความวุ่นวายและการข่มขู่สมาชิกท่านอื่นหรือพนักงานของ _____ ตลอดจนการกระทำโดยเจตนาหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงให้เครื่องมือหรืออุปกรณ์ออกกำลังกาย _____
- 9.3) ผู้รับโอนต้องไม่เคยมีประวัติการกระทำความผิดในทางอาญาโดยเจตนาต่อบุคคลอื่น (ที่มีได้เป็นความผิดสุ่มสี่สุ่มห้า) โดยหลักฐานเป็นบันทึกประจำวันจากเจ้าหน้าที่ตำรวจ หรือหลักฐานใดๆ ที่สามารถยืนยันได้ว่าได้มีการดำเนินคดีทางอาญากับผู้รับโอนนั้น ทั้งนี้ สมาชิกผู้โอนและผู้รับโอนต้องลงนามในแบบคำขอโอนสมาชิกภาพและยื่นให้แก่ _____ พร้อมทั้งเอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนต้องชำระค่าธรรมเนียม หรือค่าใช้จ่ายใดๆ ที่เกี่ยวข้องตาม _____

ใบสมัครสมาชิก	สาขาที่สมัคร	เลขที่สมาชิก
	ที่ปรึกษา	เลขที่สัญญา

ข้อตกลงเพิ่มเติมสัญญาเข้าเป็นสมาชิกสถานที่ให้บริการออกกำลังกาย

(10) การพักสมาชิกภาพ
 สมาชิกมีสิทธิพักสถานภาพการเป็นสมาชิกของตนเป็นการชั่วคราวได้ โดยต้องมีระยะเวลาการพักสมาชิกภาพอย่างน้อย (หนึ่ง) เดือน และมากที่สุดไม่เกิน 12 (สิบสอง) เดือน ในปีปฏิทินนั้นๆ ซึ่งสมาชิกต้องชำระค่าธรรมเนียมการพักสมาชิกภาพเดือนละ 535 บาทตลอดระยะเวลาพักสมาชิกภาพและต้องชำระค่าธรรมเนียมดังกล่าวล่วงหน้าก่อนเริ่มระยะเวลาการพักสมาชิกภาพ ซึ่งการพักสมาชิกภาพจะมีผลเมื่อสมาชิกได้ชำระค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องแก่ [] ครบถ้วนแล้ว ในกรณีของการเดินทางหรือในกรณีมีเหตุผลทางการแพทย์ ระยะเวลาการพักสมาชิกอาจขยายไปมากกว่าในกรณีปกติได้ แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกิน 12 (สิบสอง) เดือน โดยสมาชิกต้องแสดงหลักฐานที่เกี่ยวข้องของบทความที่ [] ร้องขอ การพักสมาชิกภาพครั้งถัดไปจะกระทำได้หลังจากที่สมาชิกชำระค่าบริการรายเดือนตามปกติครบ 3 (สาม) เดือน การพักสมาชิกภาพชั่วคราวตามข้อตกลงนี้ ต้องทำคำขอเป็นลายลักษณ์อักษรโดยใช้แบบฟอร์มที่กำหนด และยื่นต่อ [] อย่างน้อย 1 เดือนปฏิทิน ก่อนวันที่ ของเดือนที่สมาชิกต้องการจะให้การพักสมาชิกภาพมีผลบังคับใช้

(11) การใช้บริการสถานที่ออกกำลังกายของแขกของสมาชิก
 แขกของสมาชิกอาจเข้ามาใช้บริการในสถานที่ออกกำลังกายที่สมาชิกนั้นมีสิทธิเข้าใช้บริการอยู่ได้ โดยเสียค่าบริการในอัตราของ ของ ค่าใช้บริการต่อครั้ง ณ ราคาในขณะนั้น แขกของสมาชิกจะต้องสงวนไว้ในลงทะเบียน พร้อมทั้งแสดงบัตรประจำตัวประชาชน ทั้งนี้ แขกของสมาชิกจะต้องปฏิบัติตามกฎข้อบังคับและข้อปฏิบัติของ [] และต้องมีอายุอย่างน้อย 15 ปี โดยจะต้องเดินทางมาและออกจากสถานที่ออกกำลังกายพร้อมกับสมาชิกนี้

4. ข้อจำกัด/ ข้อยกเว้นความรับผิดชอบ

(12) บริเวณอันตราย สมาชิกเข้าใจและรับทราบว่าอุปกรณ์อำนวยความสะดวกที่สมาชิกมีสิทธิใช้บริการตามเงื่อนไขของสมาชิกภาพแต่ละประเภท อาจก่อให้เกิดอันตรายแก่สมาชิกได้หากสมาชิกไม่ใช้ความระมัดระวังอย่างพอเพียง ซึ่งรวมถึงแต่ไม่จำกัดอยู่เพียงเฉพาะ สระว่ายน้ำ ห้องยิมโอโซน และห้องซาวน่า ทั้งนี้ ก่อนการใช้บริการ สมาชิกต้องแน่ใจว่าได้ทำความเข้าใจ และตกลงจะปฏิบัติตามกฎข้อบังคับและข้อปฏิบัติของสถานที่ออกกำลังกายเกี่ยวกับการให้อุปกรณ์อำนวยความสะดวกที่อาจก่อให้เกิดอันตรายต่างๆนั้นแล้ว

(13) การใช้บริการสิ่งอำนวยความสะดวกและทรัพย์สินส่วนบุคคลของสมาชิก สมาชิกเข้าใจและรับทราบว่าในการเข้าใช้บริการที่สถานออกกำลังกาย สมาชิกจะต้องแสดงบัตรสมาชิก หรือบัตรประชาชน (ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของ [] ร้องขอ) โดยสมาชิกจะเป็นผู้รับผิดชอบกฎแฉล็อกเกอร์ หรือ การ์ดล็อกเกอร์ไฟฟ้าที่ตนใช้ ในกรณีที่สมาชิกมีสิทธิใช้บริการผ้าเช็ดตัวและชุดออกกำลังกาย สมาชิกจะต้องนำกลับคืนก่อนจะออกจากสถานออกกำลังกาย หากสมาชิกทำบัตรสมาชิก บัตรล็อกเกอร์ กฎแฉล็อกเกอร์ การ์ดล็อกเกอร์ไฟฟ้า หรือผ้าเช็ดตัวและชุดออกกำลังกายสูญหาย ซึ่งถือเป็นทรัพย์สินของ [] สมาชิกจะต้องจ่ายค่าธรรมเนียมสำหรับการจัดหาสิ่งของดังกล่าวทดแทนในอัตราที่กำหนด หากสมาชิกละทิ้งทรัพย์สินส่วนบุคคลไว้ข้างในล็อกเกอร์ สมาชิกยินยอมให้ [] นำสิ่งของดังกล่าวออกมาได้ตามระเบียบของ [] โดย [] จะไม่รับผิดชอบใดๆ ต่อความเสียหาย หรือสูญหายที่เกิดขึ้นกับทรัพย์สินส่วนบุคคล อันเกิดจากความประมาทเลินเล่อ หรือความไม่ระมัดระวังในการเก็บและดูแลทรัพย์สินส่วนบุคคลไว้ในล็อกเกอร์ ทั้งนี้ สมาชิกตกลงจะให้ความระมัดระวังเป็นอย่างดี และเก็บกฎแฉล็อกเกอร์ หรือการ์ดล็อกเกอร์ไฟฟ้า ไว้กับตนเอง ณ เวลาที่ใช้ใช้บริการ

(14) ความรับผิดชอบความเสียหายของทรัพย์สินและการบาดเจ็บในสถานออกกำลังกาย สมาชิกจะเป็นผู้รับผิดชอบต่อความเสียหายใดๆ อันเกิดจากความผิด ความประมาทเลินเล่อ และความไม่ระมัดระวัง และการกระทำอื่นใดของสมาชิกหรือแขกของสมาชิก ไม่ว่าจะกระทำโดยเจตนาหรือไม่ก็ตาม อันมิได้เป็นความผิดของ [] รวมทั้งการบาดเจ็บอันเกิดจากความประมาทเลินเล่อของสมาชิก หรือแขกของสมาชิก หรือสมาชิกท่านอื่นเอง

(15) เอกสารนี้เป็นส่วนหนึ่งของสัญญา เอกสารฉบับนี้ถือเป็นส่วนหนึ่งของสัญญาหลัก ในกรณีที่ข้อความใดๆ ในข้อตกลงเพิ่มเติมสัญญาฉบับนี้ขัดแย้งกับข้อกำหนดในสัญญาหลัก คู่สัญญาทั้งสองฝ่ายตกลงให้ข้อตกลงเพิ่มเติมสัญญาฉบับนี้มีผลบังคับใช้
ในกรณีที่ข้อความในข้อตกลงเพิ่มเติมฉบับนี้ขัดแย้งกับข้อความในเอกสารแนบท้ายหรือเอกสารอื่นใดที่เกี่ยวข้องหรือในกรณีที่เอกสารแนบท้ายสัญญาขัดแย้งกันเอง ให้ถือว่าเอกสารฉบับที่ทำครั้งหลังสุดมีผลใช้บังคับ ทั้งนี้สัญญา ฉบับแก้ไขต่างๆ จะมีผลบังคับใช้เมื่อสมาชิกและ [] ได้ลงนามร่วมกันแล้วเท่านั้น ซึ่งถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของสัญญาหลัก
 ข้อตกลงเพิ่มเติมสัญญาเข้าเป็นสมาชิกสถานที่ให้บริการออกกำลังกายนี้ ทำขึ้นสองฉบับมีข้อความถูกต้องตรงกัน สมาชิกได้อ่านและเข้าใจข้อความโดยละเอียดตลอดแล้ว ตลอดจนให้การยอมรับในเงื่อนไขและข้อกำหนดทั้งหมดภายใต้ข้อตกลงฉบับนี้จึงได้ลงลายมือชื่อไว้เป็นสำคัญ และแต่ละฝ่ายยึดถือไว้ฝ่ายละฉบับ

ลายเซ็นที่สมาชิก (_____) ลายมือชื่อ [] [] วันที่ []

ลงชื่อ (ตัวแทนบริษัท) [] วันที่ []

ลายเซ็นที่ ผู้แทนโดยชอบธรรม กรณีผู้เยาว์ (_____) วันที่ []

อินดีตอนรับสู่ []
10 เรื่องสำคัญสำหรับสมาชิกใหม่เช่นคุณ

ชื่อสมาชิก [] [] หมายเลขสมาชิก []
วันที่เริ่มดำเนินการเป็นสมาชิก []

เพื่อให้ท่านสมาชิกได้รับข่าวสารอย่างค่อเนื่อง จึงอินดีที่จะรับข่าวสาร จากทุกช่องทางจาก []

1. คุณสามารถตรวจสอบระยะเวลาขั้นต่ำของสัญญาของคุณได้ในใบสมัคร
2. เมื่อระยะเวลาสัญญาขั้นต่ำได้จบลง สภาพการเป็นสมาชิกของคุณจะคงอยู่ค่อเนื่องเป็นรายเดือนโดยอัตโนมัติ ทั้งนี้เพื่อที่คุณจะยังคงได้เพลิดเพลิน และรับประโยชน์จากการออกกำล้งกายอย่างเป็นประจำ เหมาะสมกับรูปแบบชีวิตที่มีสุขภาพดี
3. หากคุณต้องการที่จะยกเลิกการเป็นสมาชิก หรือทำการเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขการเป็นสมาชิกใดๆ คุณสามารถติดต่อพนักงานค่อรับได้ที่สาขาของคุณ โดยแจ้งล่วงหน้าหนึ่งเดือนปฏิทิน และกรอกเอกสารเป็นลายลักษณ์อักษรถึงความประสงค์นั้นๆ ที่เคาน์เตอร์เรพซัน
4. หากต้องเดินทางไปทำธุระค้างจังหวัด หรือต่างประเทศจะทำอย่างไรดี? เราเข้าใจถึงความจำเป็นของคุณคะ คุณสามารถติดต่อพนักงานค่อรับได้ที่สาขาของคุณ เพื่อขอหยุดพักการเป็นสมาชิกชั่วคราว (Freeze) โดยมีค่าบริการ 535 บาท ต่อเดือน ตลอดระยะเวลาการหยุดพักสมาชิกชั่วคราวนั้นๆ สมาชิกค่อแจ้งล่วงหน้าหนึ่งเดือนปฏิทิน ถึงความประสงค์ที่จะหยุดพักการเป็นสมาชิกชั่วคราวโดยจะไม่อนุญาตให้ทำเรื่องมีผลย้อนหลังนะคะ คุณสามารถหยุดพักการเป็นสมาชิกชั่วคราวได้ขั้นต่ำ 1 เดือน และสูงสุดไม่เกิน 12 เดือน ระหว่างการหยุดพักการเป็นสมาชิกชั่วคราว คุณจะไม่สามารถเข้ามาใช้บริการได้นะคะ (สมาชิกไม่สามารถขอหยุดพักการเป็นสมาชิกชั่วคราวได้ ใน 3 เดือนแรกของการเป็นสมาชิก)
5. หากคุณต้องการที่จะเข้าผู้ล้งยกยอรรองเท้า โปรดติดต่อพนักงานค่อรับถึงรายละเอียด และเงื่อนไข
6. เดือนที่หยุดพักการเป็นสมาชิกชั่วคราว จะไม่นับรวมเป็นส่วนหนึ่ง ของระยะเวลาขั้นต่ำของสัญญา และหากคุณต้องการยกเลิกการเป็นสมาชิกโดยยังไม่ครบกำหนดสัญญา จะมีค่าธรรมเนียมการยกเลิก เท่ากับจำนวนค่าบริการรายเดือนของจำนวนเดือนที่คงเหลือ
7. หากเปลี่ยนใจในการสมัครเป็นสมาชิกจะทำอย่างไรดี? คุณสามารถขอยกเลิกการสมัครเป็นสมาชิกได้ ภายใน 7 วันนับจากวันที่ซื้อและทำสัญญา (เท่านั้น) ภายใต้เงื่อนไขของการรับประกันความพึงพอใจภายใน 7 วัน [] จะคืนค่าบริการรายเดือน และค่าธรรมเนียมแรกเข้าที่จ่ายไว้ในวันที่ซื้อ และทำสัญญา (ยกเว้นค่าธรรมเนียมการจัดการที่ไม่สามารถคืนได้) โดยจะคืนเงิน เป็นเช็คล้งจ่ายให้แก่สมาชิกภายใน 30 วันนับจากวันที่ขอยกเลิก
8. ค่าธรรมเนียมในการทำบัตรสมาชิกใหม่ แขนบัตรที่หายหรือชำรุดจะมีราคา 214 บาท ดังนั้น เก็บรักษามบัตรสมาชิกของคุณดีๆนะคะ
9. [] เป็นศูนย์ออกกำล้งกายสำหรับผู้ที่เป็สมาชิกเท่านั้นนะคะ หากคุณต้องการที่จะพาเพื่อนมาออกกำล้งกายพร้อมกัน เพื่อนของคุณจะต้องชำระค่าบริการในการเข้าใช้ค่อคร้า ในกรณีที่คุณสมัครเป็นสมาชิกใหม่ คุณสามารถพาเพื่อนมาออกกำล้งกายได้ 3 ท่าน โดย 3 ท่านนั้น ค่อไม่เคยมมาใช้บริการที่ [] มาก่อน และคุณต้องทำการนัดหมายกับพนักงานที่ปรึกษาสมาชิกของเรา ก่อนที่จะพาเพื่อนของคุณมา
10. หากเดินทางไปต่างประเทศ ที่มีศูนย์ออกกำล้งกายของ [] จะทำอย่างไรดี? คุณสามารถขอรับ หนังสือพาสปอร์ต เพื่อใช้แสดงสิทธิในการเข้าใช้บริการ ศูนย์ออกกำล้งกายของ [] ในต่างประเทศได้โดยอาจมีค่าใช้จ่ายเพิ่มเติมขึ้นอยู่กับประเภทสมาชิกและสาขาที่ท่านจะไปใช้บริการ

ลายเซ็นค้สมาชิกแบบย่อ []

ผู้ประกอบการ F

Membership Register Form		
Name/ชื่อ - นามสกุล	Sex/ เพศ	
Date of Birth/วันเดือนปีเกิด	Age/อายุ	
Height/ส่วนสูง cm/ซม.	Weight/น้ำหนัก Kgs/กก	Waist/รอบเอว inches/นิ้ว
Chest/รอบอก inches/นิ้ว	Arms/รอบแขนบน inches/นิ้ว	Forearm/รอบแขนล่าง inches/นิ้ว
Thigh/รอบโคนขา inches/นิ้ว	Calf/รอบน่อง inches/นิ้ว	
Address/ที่อยู่ หมู่บ้าน หมู่ที่ Road/ถนน Tambon/ตำบล		
Amphur/อำเภอ	Province/จังหวัด	Mail Code/ รหัสไปรษณีย์
Tel./โทรศัพท์		
Mobile Phone/โทรศัพท์มือถือ		
Email Address		
Office address/ที่ทำงาน		
Tel./โทรศัพท์		
Fax/ แฟกซ์		
Type of Membership I want ต้องการสมัครสมาชิกประเภท	What is your objective ?	วัตถุประสงค์ของท่านคืออะไร ?
☐ 10 Times/ 10 ครั้ง ☐ 1 month/ 1 เดือน ☐ 3 months/ 3 เดือน ☐ 6 months/ 6 เดือน ☐ 1 year : 1 ปี ☐ 2 years : 2 ปี ☐ 3 years : 3 ปี	☐ Fat loss ☐ Weight loss ☐ Ripped Abs ☐ Body building ☐ Bigger Muscles ☐ Keep in shape ☐ Good Health ☐ Fit & Firm	☐ ลดไขมัน ☐ ลดน้ำหนัก ☐ ลดหน้าท้องให้เรียบ ☐ สร้างกล้ามเนื้อเพาะกาย ☐ สร้างกล้ามเนื้อให้ใหญ่ขึ้น ☐ รักษารูปร่าง ☐ เพื่อสุขภาพที่แข็งแรง ☐ กระชับสัดส่วน
I have read ,understood and accepted the 's conditions.		
ข้าพเจ้าได้อ่านและเข้าใจถึงข้อปฏิบัติและเงื่อนไขต่าง ๆ ของสมาชิกรายนี้แล้วและยินดียินดีปฏิบัติตาม		
Payment Amount : จำนวนเงิน Baht		
..... (.....) Date (.....) Date	
Applicant Signature	Staff	

เงื่อนไขและข้อกำหนดของ	
<ol style="list-style-type: none"> 1. ก่อนใช้บริการท่านต้องแสดงบัตรสมาชิกและลงชื่อในสมุดลงทะเบียนทุกครั้ง 2. ผ้าเช็ดเหงื่อ ผ้าเช็ดตัวและถุงเท้าสำหรับล็อกเกอร์เก็บของ ท่านจะต้องนำมาด้วยตัวท่านเอง สำหรับล็อกเกอร์เก็บของนั้น ท่านสามารถใช้ถุงเท้าที่ท่านนำมากับล็อกเกอร์หมายเลขใดก็ได้ที่ว่างอยู่ และเมื่อใช้เสร็จแล้วท่านต้องนำชุดถุงเท้าของท่านกลับไป หากท่านลืมนำชุดถุงเท้าไป จะตัดทิ้งทันที 3. สำหรับผ้าเช็ดเหงื่อ จะแจกให้กับท่านสมาชิกที่สมัครสมาชิกตั้งแต่วันเดือนเป็นต้นไปคนละ 2 ผืน และจะเปลี่ยนให้เมื่อครบกำหนด 1 ปี ไม่ว่าท่านจะเป็นสมาชิกอย่างต่อเนื่องหรือไม่ต่อเนื่องตลอด 1 ปีก็ตาม 4. สมาชิกที่มีอายุต่ำกว่า 12 ปี จะต้องมาใช้บริการพร้อมผู้ปกครองเท่านั้นและผู้ปกครองต้องดูแลอย่างใกล้ชิด 5. สมาชิก จะต้องดูแลรับผิดชอบอันตรายที่อาจเกิดขึ้นได้จากการใช้อุปกรณ์ออกกำลังกายด้วยตนเอง 6. สมาชิกที่ไม่คุ้นเคยหรือไม่เคยใช้อุปกรณ์ที่ใช้ไฟฟ้าหรืออิเล็กทรอนิกส์ ก่อนใช้โปรดติดต่อขอคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ก่อนเท่านั้น (สุวิงไฟฟ้า, จักรยานนั่งปั่น, จักรยานนั่งเอนปั่น, ลูเดินกึ่งสเต็ป และสเต็ปเปอร์) 7. บัตรสมาชิกและการเป็นสมาชิกของ ไม่สามารถมอบให้บุคคลอื่นได้ หากมีการมอบให้บุคคลอื่นใช้บริการแทน ความเป็นสมาชิกจะถูกยกเลิกทันที โดยไม่มีค่าธรรมเนียมค่าสมาชิกที่เหลืออยู่ 8. หากบัตรสมาชิกสูญหาย จะต้องเสียค่าใช้จ่ายในการทำบัตรใหม่ 200 บาท 9. สมาชิกต้องจ่ายค่าประกันการคืนบัตรสมาชิกเมื่อหมดสมาชิกภาพ จำนวน 100 บาท 10. สมาชิกผู้ใช้บริการราย 1 ครั้งหรือ 1 วัน สามารถใช้บริการฟิตเนสได้ 1 ครั้ง โดยจะใช้เวลาได้ตามสะดวกแต่ไม่เกิน 4 ชม. เมื่อเสร็จแล้วถือเป็น 1 ครั้ง 11. สมาชิกรายเดือน 3 เดือน 6 เดือน และ 1 ปี สามารถใช้บริการ ได้เป็นระยะเวลาติดต่อกัน 30 วัน, 	<p>90 วัน , 180 วัน และ 365 วัน ตามลำดับ ในแต่ละวันจะใช้บริการกี่ครั้งก็ได้ การคิดค่าบริการสมาชิกรายเดือนเป็นการคิดเฉลี่ยต่ำสุดตามความเป็นจริงที่สมาชิกสามารถจะใช้บริการได้ในแต่ละเดือน (8-9 ครั้ง) และค่าบริการจะถูกลดลงเหลือเงินไป เมื่อสมัครสมาชิกราย 3 เดือน 6 เดือน และ 1 ปี (7-8 ครั้ง, 6-7 ครั้ง และ 5-6 ครั้ง ตามลำดับ) จึงไม่สามารถขอขยายเวลาเพิ่มเพื่อชดเชยเวลาที่ท่านไม่สามารถมาใช้บริการได้ไม่ว่ากรณีใด ๆ ยกเว้นสมาชิกราย 3 เดือนขึ้นไป สามารถรออนุญาต (drop) ได้ครั้งละ 30 วัน โดยต้องแจ้งล่วงหน้า และเสียค่าใช้จ่ายครั้งละ 200 บาท ระยะเวลาที่รออนุญาตไป 30 วันดังกล่าวท่านจะไม่สามารถใช้บริการได้และจะได้รับการขยายเวลาให้เมื่อท่านกลับมาใช้บริการใหม่</p>
ข้อปฏิบัติในการใช้บริการ	
<ol style="list-style-type: none"> 1. สมาชิกจะต้องดูแลรับผิดชอบสิ่งของต่าง ๆ ของตนเองโดยเฉพาะของมีค่าด้วยตัวท่านเอง 2. ห้ามทิ้งขวดน้ำหรือเครื่องดื่มที่ไม่ต้องการแล้วไว้ที่อุปกรณ์หรือบนพื้น ให้ทิ้งในภาชนะที่จัดไว้ให้ 3. ห้ามทิ้งแผ่นน้ำหนักคาไว้บนอุปกรณ์หลังเล่นเสร็จ หรือทิ้งไว้บนพื้นโดยเด็ดขาด 4. แผ่นน้ำหนัก คัมเบลล์และอุปกรณ์อื่น ๆ จะต้อง วางอย่างมีนวลหลังเล่นเสร็จและเก็บเข้าที่หลังเล่นเสร็จ 5. ห้ามส่งเสียงดังเกินสมควร อันจะเป็นการรบกวนการเล่นของสมาชิกคนอื่น ๆ 6. สมาชิกสามารถแนะนำการเล่นแก่กันและกันได้ แต่จะไม่อนุญาตให้ใช้สถานที่ของยิมในการเปิดสอนบุคคลอื่น ๆ หรือสมาชิกโดยเด็ดขาด 7. ห้ามเปลือยกายโชว์ภายในห้องล็อกเกอร์ รวมทั้งห้องอบไอน้ำ, ห้องล็อกเกอร์ 8. ห้ามทำกิจกรรมไม่เหมาะสมภายในห้องอบไอน้ำ 9. การใช้อุปกรณ์ออกกำลังกายทุกชนิดทุกประเภทต้องใช้อย่างสุภาพในอันที่จะไม่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่อุปกรณ์ 10. สงวนสิทธิ์ในการยกเลิกสมาชิกภาพของสมาชิก 	<p>องชื่อ _____ วันที่ _____</p>

General Rules & Regulations

1. Before using all service, members must identify yourself with membership card and sign in the registered book for check-in
2. Sweat towel, shower towel and lock set for locker are not in services. Members must bring them by themselves. For lockers, members must unlock our lockers and take your lock set back home after used, if not, we will cut it off immediately!
3. We will give you 2 new sweat towels when you apply 1 month membership or above to use for your work out and take care of them by yourself. We will give 2 new sweat towels to you again after 1 year even though you are a continuous or uncontinuous member or not.
4. Members who are under 12 years must be with parents only.
5. All members must take care of themselves from any danger that may be occurred.
6. Any member who cannot use electrical equipments such as treadmills, bikes, cross trainer or stepper please contact our staffs first for recommendation.
7. Membership card and membership cannot be given to anybody else, if anybody uses your membership card instead of you, your membership will be cancelled immediately without any refund.
8. New membership card will be charged 200 baht in case of loss.
9. New members will be charged 100 baht for guarantee to return their membership card after expiration.
10. One time or one day members can use all our services 1 time within 4 hours. That's finished.
11. Members who applied 1 month, 3 months, 6 months and 1 year membership can use all our services continuously within 30 days, 90 days, 180 days and 365 days respectively. Each day you can use all our services as many times as you can. Monthly membership fee is calculated from the actual minimum average number of times members can use in one month (8-9 times) and this fee will be decreased respectively for 3 months, 6 months and 1 year membership (7-8 times, 6-7 times and 5-6 times respectively). Then, extension of membership time period will not be extended to compensate the time period that member cannot use our services in any case. Anyway, members of 3 months type and above can drop 30 days of membership each time with the cost of 200 baht.

Standard Rules & Regulations

1. Used drinking bottles and any garbage are prohibited to leave anywhere in gym, please leave them in the provided bins.
2. Weight plates, cannot be left on the equipment after used.
3. Weight plates, dumbbells, bars, attachments or any other equipment must be replaced after used and all cannot be dropped on the floor.
4. Member may advise member how to use equipments, however, training or outside personal trainers are not allowed.
5. Naked in locker room and steam room are not allowed.
6. Any sexual activity is not allowed especially in steam room.
7. Using equipments in roughly action as well as dropping the bar, weight plates, dumbbells, etc., in uncontrolled manner or roughly action are not allowed. If any item was damaged, you will be charged two times of actual cost.
8. All members must take care of their belongings by themselves especially valuable items.
9. We have the right to cancel your membership without any refund.

ธุรกิจเรียนทำอาหาร

ผู้ประกอบการ G

สัญญาข้อตกลงและเงื่อนไขสำหรับสมาชิก

พฤษภาคม 2560

สัญญาข้อตกลงดังต่อไปนี้ ถือเป็นเอกสารสำคัญที่ท่านควรทำความเข้าใจก่อนเข้าร่วมเป็นสมาชิก
ทำความเข้าใจในสัญญาทั้งหมดดังต่อไปนี้ ก่อนเซ็นสัญญา

กฎเกณฑ์และระเบียบที่ร้านและ

1. คำอธิบาย

ข้อกำหนดและเงื่อนไขสัญญาดังต่อไปนี้

- 1.1 . ซึ่งต่อไปในสัญญาฉบับนี้จะเรียกแทนว่า "บริษัท"
- 1.2 โรงเรียนสอนทำอาหารที่ดำเนินการภายใต้การบริหารงานของบริษัท ซึ่งต่อไปในสัญญาฉบับนี้จะเรียกแทนว่า "
- 1.3 บุคคลผู้ที่ลงทะเบียนกับ ภายใต้สัญญาข้อตกลงฉบับนี้ ซึ่งต่อไปในสัญญาฉบับนี้จะเรียกแทนว่า "สมาชิก"
- 1.4 หลักสูตรเรียนทำอาหาร หลักสูตรเรียนทำขนมปัง หลักสูตรเรียนทำเค้ก และหลักสูตรอื่นๆ ซึ่งต่อไปนี้จะเรียกแทนว่า หลักสูตรปกติ และ หลักสูตรพิเศษ
- 1.5 โรงเรียนสอนทำอาหารแต่ละที่ที่ดำเนินการโดย บริษัท ซึ่งต่อไปนี้จะเรียกแทนว่า "สตูดิโอ"
- 1.6 เว็บไซต์ที่ดำเนินการโดยบริษัท (รวมถึงเว็บไซต์สำหรับสมาชิกเท่านั้น ซึ่งต้องเข้าสู่ระบบจากหน้าแรกของเว็บไซต์) ซึ่งต่อไปนี้จะเรียกแทนว่า "เว็บไซต์ของบริษัท" PC • Smartphone URL

2. การลงทะเบียนและสัญญา

- 2.1 "การลงทะเบียน" หมายถึง การยอมรับสัญญาข้อตกลงและเงื่อนไขทั้งหมด และสมัครเป็นสมาชิกของ "สัญญา" หมายถึง ใบสมัครเรียนหลักสูตรของ
- 2.2 การสมัครเรียนในแต่ละหลักสูตรของ ผู้สมัครควรทำอาหารต้องมีอายุ 12 ปี บริบูรณ์ขึ้นไป สำหรับคอร์สขนมปังและเค้กต้องมีอายุ 20 ปี บริบูรณ์ขึ้นไป และคอร์สสำหรับเด็ก ผู้เรียนจะต้องมีอายุระหว่าง 4-9 ปี
- 2.3 ในกรณีหลักสูตรเสริมพิเศษ เช่น หลักสูตรพิเศษจำกัดช่วงเวลา (Limited-time courses), หลักสูตรเฉพาะสตูดิโอ (Studio specific courses), หลักสูตรพิเศษ (Special courses) และหลักสูตรอื่นๆ จะมีเงื่อนไขแตกต่างออกไปสำหรับผู้สมัคร เช่น อายุ เพศ ซึ่งทางบริษัทจะเป็นผู้กำหนด
- 2.4 สำหรับการสมัครเป็นสมาชิก ต้องทำตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ สำหรับการชำระค่าใช้จ่าย กรุณาเลือกวิธีชำระค่าใช้จ่ายระหว่าง บัตรเครดิต หรือเงินสด ในกรณีที่ชำระค่าใช้จ่ายเป็นเงินสด ผู้สมัครต้องชำระค่าใช้จ่ายที่สตูดิโอ ในกรณีที่ชำระค่าใช้จ่ายด้วยบัตรเครดิต ผู้สมัครต้องชำระเต็มจำนวน
- 2.5 ข้อมูลใดๆ ในใบสมัครที่ลงลายเซ็นของสมาชิกแล้ว (รวมถึงอีเมลทวิตเตอร์และถาดมือถือ และข้อมูลที่กรอกทางออนไลน์) ถือว่าเป็นการยินยอมของสมาชิกแต่เพียงผู้เดียวไม่เกี่ยวกับบุคคลอื่น
- 2.6 ในกรณีที่ชำระค่าใช้จ่ายด้วยบัตรเครดิต การดำเนินการจะขึ้นอยู่กับเงื่อนไขของแต่ละบริษัทบัตรเครดิตนั้นๆ กรุณาติดต่อบริษัทบัตรเครดิตโดยตรงหากต้องการเปลี่ยนวิธีการชำระค่าใจ่าย
- 2.7 ค่าธรรมเนียมในการสมัครเป็นสมาชิก 2,500 บาท และไม่มีค่าใช้จ่ายเพิ่มเติมในการลงทะเบียนเพิ่ม หรือ ลงทะเบียนเพิ่มในหลักสูตรอื่นๆ
- 2.8 สำหรับแคมเปญ ส่วนลด ส่วนลดร่วม หรือส่วนลดประเภทต่างๆ ต้องแสดงระหว่างการเดินทางเรียนสัญญา ทางบริษัทไม่ยอมรับข้อกล่าวหาใดๆ หลังจากที่สมาชิกได้เซ็นสัญญาแล้ว สำหรับข้อมูลการส่งเสริมการขาย และส่วนลดร่วมต่างๆ สามารถดูรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ประชาสัมพันธ์ของสตูดิโอ

3. บัตรสมาชิก

- 3.1 สมาชิก 1 ท่านสามารถออกบัตรสมาชิกได้ 1 ใบ กรุณาเซ็นชื่อ-นามสกุลเต็ม ลงบนด้านหลังของบัตรทันทีเมื่อได้รับบัตรสมาชิกแล้ว
- 3.2 หมายเลขบัตรสมาชิกจำนวนสิบหลัก ใช้สำหรับการจองเข้าเรียน หรืออัปเดตรายละเอียดการสมัครและสอบถามข้อมูลใดๆ
- 3.3 บัตรสมาชิก และสิทธิประโยชน์ของสมาชิกไม่สามารถโอนสิทธิ์ หรือโอนให้บุคคลอื่นได้ไม่ว่ากรณีใดๆ
- 3.4 ในกรณีที่บัตรสมาชิกสูญหายหรือถูกขโมย กรุณาออกบัตรใหม่ที่สตูดิโอ และมีค่าธรรมเนียมบัตรการออกบัตรใหม่ 200 บาท

4. ระเบียบหลักสูตร

- 4.1 รายละเอียดหลักสูตรทั้งหมด เช่น เนื้อหา, ราคา, วันหมดอายุ (วันสิ้นสุดการเรียน) และอื่นๆ จะถูกกำหนดค่า ราคา และรายละเอียดอื่นจะเผยแพร่ที่สตูดิโอ เว็บไซต์ของบริษัท และแผ่นพับ
- 4.2 แต่ละสาขามีตารางเรียนในแต่ละหลักสูตรที่หลากหลาย ซึ่งตารางเรียนสามารถเปลี่ยนแปลงได้ กรุณาติดต่อโดยตรงกับทางสตูดิโอเพื่อยืนยันการร่วมเรียนล่าสุด
- 4.3 วันปิดทำการของแต่ละสาขาจะแตกต่างกัน กรุณาเช็ควันล่วงหน้าโดยตรงกับทางสตูดิโอ
- 4.4 แต่ละสาขามีบริการนวดผ่อนคลายแตกต่างกัน กรุณาติดต่อทางสตูดิโอเพื่อสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติม
- 4.5 แต่ละหลักสูตรจะกำหนด "วันหมดอายุ" (วันสิ้นสุดในการเรียน) ไว้ล่วงหน้า ซึ่งสมาชิกแต่ละท่านต้องรับผิดชอบในการติดตามวันหมดอายุ (วันสิ้นสุดในการเรียน) ด้วยตนเอง วันหมดอายุ (วันสิ้นสุดการเรียน) ของหลักสูตร จะเป็นอย่างไรอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

1. วันหมดอายุที่กำหนดไว้ล่วงหน้า
 2. วันสุดสัปดาห์ซึ่งเป็นวันที่สมาชิกเรียนจบหลักสูตร (ใบสัญญา)
- หลังจากวันหมดอายุแห่งหนึ่ง วันถัดมาจะถือว่าหลักสูตรนั้นหมดอายุและสมาชิกไม่สามารถใช้สิทธิ์ในหลักสูตรนั้นอีก สมาชิกจะไม่ได้รับอนุญาตให้เรียนในหลักสูตรที่หมดอายุ หรือ ได้รับการบริการที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร หรือการยกเลิก หรือคืนเงินสัญญา
- 4.6 ผู้เรียนจะถือว่าใช้สิทธิ์การเรียนไป ในกรณียกเลิกกลางสัปดาห์ไม่แจ้งล่วงหน้า หากเข้าเรียนสายเกินเวลาที่บันทึกกำหนด หรือ ยกเลิกช้ากว่าเวลาที่กำหนด หรือขาดเรียน เช่นเดียวกับกรอกจากโรงเรียนกลางคืนจะถูกพิจารณาว่า ขาดเรียน

5. กฎในการจองล่วงหน้าเรียน

- 5.1 สมาชิกต้องจองล่วงหน้าเรียนในทุกๆ บทเรียน
- 5.2 สามารถจองล่วงหน้าเรียนผ่านทางโทรศัพท์ หรือระบบของออนไลน์ online booking system หรือ จองผ่านเครือข่ายคอมพิวเตอร์ได้ที่สตูดิโอ ก่อน 17.00น. ในวันทำการก่อนวันที่เข้าเรียน
- 5.3 ในกรณีที่จองล่วงหน้าเรียนผ่านทางโทรศัพท์ กฎเกณฑ์โดยคร่าวที่สตูดิโอในช่วงเวลาทำการ (กฎเกณฑ์ที่สตูดิโอเพื่อสอบถามรายละเอียดขอรับทำการแนะนำให้อินเทอร์เน็ตของอีกครึ่งผ่านทางระบบของออนไลน์ สมาชิกต้องรับผิดชอบการจองล่วงหน้าเรียนด้วยตนเองซึ่งทางบริษัทจะไม่รับผิดชอบการอินอินเทอร์เน็ตของในแต่ละครั้ง
- 5.4 วันหมดเขตการยกเลิกการจอง มีดังต่อไปนี้
ทางเว็บไซต์โรงเรียน - ก่อนเวลา 12.00 น. ก่อนวันที่เข้าเรียน
ติดต่อโดยตรงที่สตูดิโอหรือทางโทรศัพท์ - ก่อนเวลา 12.00 น. ของวันทำการ ก่อนวันที่เข้าเรียน
ในกรณีที่ยกเลิกการจองหลังจากเวลาที่กำหนดไว้ จะถือว่าเข้าเรียนในวิชาการยกเลิกตามที่กล่าวไว้ในข้อ 4.6
- 5.5 ผู้ที่ไม่ใช่สมาชิกของโรงเรียน ไม่สามารถจองล่วงหน้าเรียนได้

6. กฎในการเข้าเรียน

- 6.1 เพื่อความอนามัย สมาชิกที่ไทม์ยาวถูกรวบรวมกับผมให้เรียบร้อย และกฎเกณฑ์เครื่องประดับทุกชิ้น เช่น สร้อยข้อมือ แหวน นาฬิกา ในกรณีที่เลี้ยวขาหรือ
ทันถื่นมาควรรัดถุงมือในขณะที่เข้าเรียน
- 6.2 การเข้าเรียนสายเป็นสาเหตุทำให้รับกานสมาชิกท่านอื่นๆ ดังนั้นกฎเกณฑ์เข้าเรียนให้ตรงเวลา หากเข้าเรียนช้าเกินกว่า 10 นาที การเรียนในครั้งนั้นจะถูกยกเลิกและไม่สามารถเข้าเรียนในครั้งนั้นได้
 - ❖ ในกรณีที่เข้าเรียนสายหรือว่าขาดเรียน การยกเลิกจะเกิดขึ้นตามที่กล่าวไว้ข้างต้นในข้อ 4.6
 - ❖ ในกรณีที่เกิดเหตุสุดวิสัย อุบัติเหตุ ป่วย บาดเจ็บ มีกิจกรรมครอบครัว หรือ รถไฟล่าช้า และอื่นๆ การยกเลิกจะถูกบังคับใช้เช่นกัน

(ยกเว้นทางสตูดิโอประกาศยกเลิกเรียนเนื่องจากสภาพอากาศรุนแรง)
- 6.3 หากออกจากโรงเรียนกลางคืน (รวมถึงป่วยและอื่นๆ) จะถูกตัดสินว่า ขาดเรียน หรือว่า เรียนจบในคาบเรียนนั้นๆ แล้ว หากเป็นการขาดเรียนจะถือว่าเข้า
เข้าเรียน
เรียนวิชาการยกเลิกซึ่งได้กล่าวไว้ในข้อ 4.6
- 6.4 สมาชิกมีสิทธิ์รับสูตร คำเรียนหลังจากเรียนจบหลักสูตรแล้วเท่านั้น แม้ว่าจะเป็นหลักสูตรความสัญญาที่คืน ทางสตูดิโอไม่สามารถให้สูตรได้หากไม่
เข้าเรียน
ในหลักสูตรนั้น ไม่อนุญาตให้ถ่ายรูป หรือถ่ายเอกสารสูตรต้นฉบับของทางสตูดิโอ (ซึ่งต่อจากนี้จะเรียกแทนว่า สูตรต้นฉบับ)
- 6.5 ข้อห้ามในสตูดิโอหรือในระหว่างที่เข้าเรียน มีดังต่อไปนี้
 - (1) ห้ามผู้ที่ไม่ใช่สมาชิกหรือ สัมผัสการฝึกในคลาสเรียน
 - (2) ห้ามมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลส่วนตัวระหว่างผู้เรียนและเจ้าหน้าที่
 - (3) ห้ามสูบบุหรี่ภายในสตูดิโอ
 - (4) ห้ามจับรถหลังจากดื่มแอลกอฮอล์
 - (5) ห้ามมีส่วนร่วมในการกระทำอื่นๆ ในข้อห้ามที่กล่าวไว้ในสัญญาข้อตกลงฉบับนี้

7. กฎสำหรับการขยายเวลาหลักสูตร

- 7.1 ผู้เรียนที่กำลังตั้งครรภ์หรือหลังจากคลอดบุตรภายในหนึ่งปี หรือผู้ที่มีความจำเป็นต้องย้ายถิ่นฐานชั่วคราวในกรณีไปศึกษาต่อ หรือไปทำงานต่างประเทศหรือต่างประเทศ วันหมดอายุการเรียนได้ 2 ปี โดยแสดงหลักฐาน เช่น ใบรับรองแพทย์ สูติบัตร หลักฐานการไปศึกษาต่อหรือ การย้ายถิ่น เป็นต้น
- 7.2 การขยายระยะเวลาขึ้นอยู่กับเงื่อนไข ซึ่งการขยายระยะเวลา ต้องดำเนินการก่อนวันหมดอายุการเรียนเดิม

7.3 กฎเกณฑ์ข้อที่สตูดิโอเพื่อขอรับใบคำร้องขอเวลา

8. การยกเลิกหลักสูตรการเรียน

- 8.1 โนกรณที่มีเจตนาขอยกเลิกหลักสูตร กฎเกณฑ์ข้อที่ 8.1 นี้จะบังคับใช้กับหลักสูตรที่นักเรียนทั้งหมด โดยกรอกข้อมูลที่ยังเป็นและยื่นเอกสาร เมื่อทางสตูดิโอโดยสมัครเรียนยกเลิกหลักสูตรแล้ว จะดำเนินการตรวจสอบกับทางโรงเรียนก่อนจะดำเนินการเรียนต่อ เมื่อดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว จะคืนเงินในส่วนค่าไป
- 8.2 การยกเลิกหลักสูตรจะได้รับการยืนยันก่อน วันหมดอายุการเรียนเท่านั้น หากสัญญาของสมาชิกหมดอายุแล้ว จะไม่สามารถได้รับเงินคืนหรือยกเลิกหลักสูตรการเรียนได้
- 8.3 ค่าธรรมเนียมในการยกเลิกหลักสูตร มีดังต่อไปนี้
 - (1) เมื่อยกเลิกสัญญา สมาชิกต้องเสียค่าธรรมเนียมการดำเนินการยกเลิกสัญญา เป็นจำนวนเงิน 50% ของค่าเรียนที่ยังไม่ได้ทำการใช้สิทธิ์
 - (2) ทางสตูดิโอจะคืนค่าค่าธรรมเนียม โดยกรณนำจำนวนวันที่สมาชิกชำระไว้ โดยที่สมาชิกหลักสูตร หักกับส่วนที่ได้ใช้สิทธิ์ไปแล้วจากนั้นนำเอาไปคูณ 50%
 - (3) หลังจากทำการทดสอบใบอนุญาต (License) แล้วไม่สามารถยกเลิกสัญญาได้ไม่ว่าในกรณีใดก็ตาม (แม้ว่าไม่ผ่านการทดสอบก็จะได้รับการปฏิบัติเช่นเดียวกัน)

9. ข้อกำหนดสำหรับการใช้โทรศัพท์มือถือ เครื่องหมายทางการค้าและโลโก้

- (1) การใช้โทรศัพท์มือถือหรือเครื่องหมายการค้า การออกแบบหรือภาพในชุดสินค้าฉบับนั้น จะต้องได้รับใบอนุญาตเพื่อใช้ในจุดประสงค์ทางการค้า
- (2) ห้ามขโมยหรือโอนชุดสินค้าฉบับ หรือ สินค้าที่มีลิขสิทธิ์ (ทั้งสินค้าฉบับและสำเนา) ที่ใช้ใน Studio (รวมถึงการขายต่อในอินเทอร์เน็ต เช่น การประมูลในอินเทอร์เน็ต)
- (3) ห้ามเผยแพร่ชุดสินค้าฉบับให้แก่บุคคลทั่วไป เช่น การบริจาคชุดสินค้าฉบับผ่านอินเทอร์เน็ต
- (4) ห้ามใช้ โลโก้ ของ Studio ในทางส่วนบุคคล หรือใช้สัญลักษณ์แบบของ Studio (เสื้อยืดพิมพ์, โสมเพจ และอื่นๆ)

10. การจัดการกับข้อมูลส่วนตัว

ทางโรงเรียนจะเก็บข้อมูลส่วนตัวของสมาชิก ไว้เพื่อจุดประสงค์ในการให้บริการเท่านั้น ซึ่งเมื่อจบเอาไปใช้เฉพาะจุดนั้นจนเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ข้อมูลจะมีการดำเนินการอย่างเหมาะสมและถูกต้องตามกฎหมาย

11. อื่นๆ

- [กฎข้อบังคับในโรงเรียน]
- 11.1 สมาชิกจะต้องปฏิบัติตามข้อบังคับที่โรงเรียนกำหนดไว้ทั้งหมด ทางสตูดิโอจะไม่รับผิดชอบใดๆ หากของหายหรือถูกขโมย หรือต่ออุบัติเหตุและเหตุการณ์ต่างๆที่จะเกิดขึ้น
- 11.2 ห้ามกระทำการก่อกวน (การชักชวนหรือการค้าขายและอื่นๆ) ที่ไม่เกี่ยวข้องกับทางบริษัทตามที่ระบุไว้
- 11.3 การถ่ายภาพหรือวิดีโอผลงานที่เสร็จแล้ว อนุญาตเฉพาะสมาชิกที่ใช้สำหรับส่วนตัวเท่านั้น ไม่อนุญาตหากใช้เพื่อจุดประสงค์อื่นถ้าต้องการถ่ายภาพสมาชิกท่านอื่น หรือผลงานของสมาชิกท่านอื่น กรุณาขออนุญาตก่อนเพื่อได้รับการยินยอมจากสมาชิกท่านนั้น ห้ามการกระทำใดๆ ที่ถือเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ เป็นการกระทำต่อทรัพย์สินทางปัญญา นอกจากรายงานข้อเท็จจริงของสตูดิโอ จากภายนอกโดยปราศจากการได้รับอนุญาต [ข้อจำกัดอื่นๆ]
- 11.4 ทางบริษัทจะไม่รับผิดชอบต่อบุคคลหรือปัญหาใดๆ ที่เกิดขึ้นระหว่างการเดินทาง สำหรับผู้เยาว์ (สมาชิกที่อายุไม่ถึง 18 ปี) ผู้ปกครองทางกฎหมายจะเป็นผู้รับผิดชอบทั้งหมด
- 11.5 หากสมาชิกมีอาการแพ้หรืออาหาร ทางบริษัท แนะนำให้ตรวจสอบรายการส่วนผสมอาหารก่อนเข้าเรียน หากเกิดอาการแพ้ทางบริษัท จะไม่รับผิดชอบต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น
- 11.6 กฎเกณฑ์การของเล่นต่างๆ หากสมาชิกได้รับการวินิจฉัยการติดเชื้อจากแพทย์ หรือได้รับแจ้งว่าเป็นอาการที่คล้ายกับการติดเชื้อ สมาชิกควรคำนึงถึงระดับอาการของการติดเชื้อและควรหยุดเรียน หากสมาชิกสังเกตพบอาการติดเชื้อใดๆ ขณะอยู่ที่สตูดิโอ กรุณาแจ้งเจ้าหน้าที่ของทางสตูดิโอให้เร็วที่สุด ทั้งนี้สมาชิกอาจไม่ได้เข้าเรียนต่อหากมีอาการติดเชื้อ ซึ่งการติดเชื้อนี้รวมถึงโรคติดเชื้อได้แก่โรคหัด อีสุกอีใส ไข้หวัด ไข้หวัดใหญ่ คัดเชื้อ adenovirus และโรคอื่นๆที่อาจติดเชื้อได้

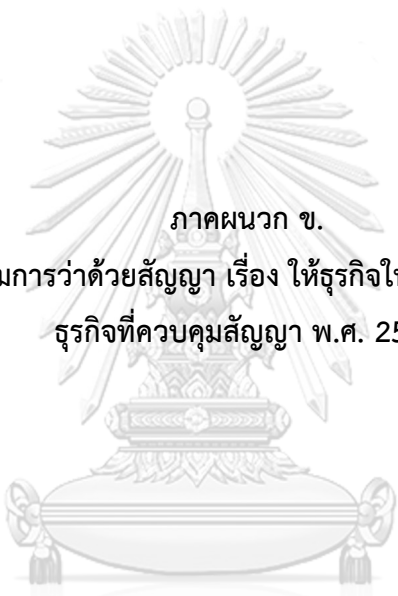
- 11.7 ทางสตูดิโอจะไม่ปฏิบัติตามคำขอใดๆก็ตาม ที่มีผลจากสถานการณ์บังคับของสมาชิก (รวมถึงกรณีที่มีการปรับแก้กำหนดว่าเป็นคำร้องขอส่วนบุคคล)
- 11.8 เนื้อหาในเคสท์หลักสูตร ราคา ตรีแวมรีตอง กฏ และอื่น ๆ ในทุกหลักสูตรที่ทางบริษัทเสนอพร้อมกับการบริการต่างๆ อาจมีการเปลี่ยนแปลง (รวมถึงการปิดทำการ)
ในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงใดๆ ทางบริษัทถือว่าการสมาชิกจะได้รับแจ้งการประกาศล่วงหน้า ที่ได้เผยแพร่ไว้ตามสื่อต่างๆดังต่อไปนี้
เว็บไซต์ • บริษัท • ไปรษณีย์ประกาศที่สตูดิโอ • แอปพลิเคชัน • Email
- 11.9 หากมีความจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงสัญญาทั้งหมดหรือบางส่วนของสัญญา ในกรณีที่มีการแก้ไขสัญญาจะมีผลหลังจากประกาศบนเว็บไซต์ของบริษัท
สัปดาห์
- 11.10 กฎและข้อบังคับเกี่ยวกับการบริการอื่นๆ ของบริษัท (การทดลองเรียนซึ่งจัดขึ้นโดย _____ หรือกิจกรรมอื่นๆ) ขึ้นอยู่กับเงื่อนไขและกฎที่
บริษัท
กำหนดขึ้น ผู้ซึ่งได้รับประโยชน์จากการบริการดังกล่าวจะต้องปฏิบัติตามเงื่อนไข

12. สภาพอากาศรุนแรง ภัยธรรมชาติ
บริษัทจะไม่รับผิดชอบต่อสมาชิกเป็นรายบุคคลที่เนื่องเกี่ยวกับการยกเลิกการเรียนอันเนื่องมาจากเหตุได้ฝนหรือภัยพิบัติธรรมชาติอื่นๆ หากผู้ใดยกเลิกการเรียน
ใน
สถานการณ์ดังกล่าวข้างต้น ในขณะที่มีการเรียนการสอนตามปกติ จะถูกยกเลิกชั่วโมงเรียนนั้นตามเงื่อนไขการยกเลิกตามที่กล่าวไว้ใน ข้อ 4.6

- 13. การถอนสัญญา**
การกระทำที่รุนแรงหรือจัดตั้งสัญญาข้อตกลง ที่เป็นไปตามการกระทำที่ระบุไว้ด้านล่างนี้ จะนำไปสู่การสิ้นสุดการเป็นสมาชิกทันที
- (1) การละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา ลิขสิทธิ์ สิทธิเครื่องหมายการค้าของบุคคลที่สาม หรือการกระทำใดๆ ที่นำไปสู่การละเมิดลิขสิทธิ์
 - (2) การทุจริตหรือการกระทำผิดกฎหมายใดๆ เพื่อผลประโยชน์หรือผลกำไร
 - (3) การฉ้อโกงปฏิบัติหรือใช้วีรกรรมที่ผิดกฎหมาย หรือเจ้าหน้าที่ของบริษัท หรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสร้างความเสียหายและทำลายชื่อเสียง
 - (4) การรบกวนสมาชิกท่านอื่นๆ เจ้าหน้าที่บริษัท หรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง (รวมถึงการกระทำที่ล่วงละเมิด) และการก่ออาชญากรรมอื่นๆ
 - (5) การโฆษณาและกิจกรรมบันเทิงที่เกี่ยวข้องกับการค้าขาย
 - (6) การทุจริตขบวนการ ขู่ใจในรูปแบบต่างๆ กิจกรรม (การแจกแผ่นพับ) โดยเฉพาะอย่างยิ่งความเชื่อทางศาสนา หรือเกี่ยวข้องกับการเมือง
 - (7) การกระทำที่รุนแรง ละเมิดข้อตกลงและกฎระเบียบ
 - (8) การกระทำที่มีเนื้อหาอันก่อให้เกิดความเสียหาย Studio
 - (9) การกระทำที่ก่อให้เกิดความรู้สึกไม่สบายหรือเกิดความรำคาญใจต่อสมาชิกท่านอื่นๆ
 - (10) การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่มากเกินไป
 - (11) ค่าใช้จ่ายรวมค่าใช้จ่ายมากกว่า 3 เดือน
 - (12) การกระทำใดๆที่บริษัทอาจตัดสินว่าเป็นพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมภายใต้บรรทัดฐานที่สังคมยอมรับ
- หากมีข้อสงสัยเกี่ยวกับสัญญาข้อตกลง หรือ สามารถติดต่อได้ที่สตูดิโอ

ข้าพเจ้าได้ตรวจสอบและเห็นด้วยกับเนื้อหาในสัญญาข้อตกลงดังกล่าวไว้ข้างต้น ในกรณีที่ผู้สมัครมีอายุต่ำกว่า 18 ปี กรุณาให้ผู้ปกครองทางกฎหมายเซ็นชื่อ
ด้านล่าง

<u>สมาชิก</u>	สมาชิกผู้ที่ยู่อายุต่ำกว่า 18 ปี
	รหัสสมาชิก: _____
	ชื่อ: _____
	ผู้ปกครองตามกฎหมาย
	ความสัมพันธ์กับผู้สมัคร: _____
	ลายเซ็น: _____
	วันที่: _____

ภาคผนวก ข.

ประกาศคณะกรรมการว่าด้วยสัญญา เรื่อง ให้ธุรกิจให้บริการออกกำลังกายเป็น
ธุรกิจที่ควบคุมสัญญา พ.ศ. 2554

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ประกาศคณะกรรมการว่าด้วยสัญญา เรื่อง ให้ธุรกิจการให้บริการออกกำลังกายเป็นธุรกิจที่ควบคุมสัญญา พ.ศ. ๒๕๕๔

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๕ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๑ อันเป็นพระราชบัญญัติที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๔๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ประกอบกับมาตรา ๓ มาตรา ๔ และมาตรา ๕ แห่งพระราชกฤษฎีกากำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการในการกำหนดธุรกิจที่ควบคุมสัญญาและลักษณะของสัญญา พ.ศ. ๒๕๕๒ คณะกรรมการว่าด้วยสัญญาออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ธุรกิจการให้บริการออกกำลังกายเป็นธุรกิจที่ควบคุมสัญญา

ข้อ ๒ ในประกาศนี้ “ธุรกิจการให้บริการออกกำลังกาย” หมายความว่า ธุรกิจให้บริการใช้สถานที่ และอุปกรณ์ออกกำลังกายเพื่อประโยชน์ในทางการค้าที่ผู้ประกอบการทำ สัญญาให้บริการออกกำลังกายกับผู้บริโภคให้เป็นสมาชิก แต่ไม่หมายความรวมถึงธุรกิจให้บริการเฉพาะโยคะ ศิลปะการป้องกันตัว และกีฬา

ข้อ ๓ สัญญาการให้บริการออกกำลังกายที่ผู้ประกอบการทำกับผู้บริโภค ต้องมีข้อความภาษาไทยที่สามารถเห็นและอ่านได้ชัดเจน มีขนาดตัวอักษรไม่เล็กกว่าสองมิลลิเมตร โดยมีจำนวนไม่เกินสิบเอ็ดตัวอักษรในหนึ่งนิ้ว และจะต้องใช้ข้อสัญญาที่มีสาระสำคัญและเงื่อนไขดังต่อไปนี้

- (๑) รายละเอียดเกี่ยวกับขนาดพื้นที่ของสถานที่ให้บริการออกกำลังกาย จำนวนประเภทและจำนวนอุปกรณ์ออกกำลังกาย สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ และการให้บริการอื่น ๆ ที่ผู้บริโภคมีสิทธิพึงได้รับตามสัญญา
- (๒) รายละเอียดอัตราค่าสมาชิก และค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เรียกเก็บจากสมาชิก เช่น ค่าใช้บริการออกกำลังกาย ค่าฝึกสอน ค่าธรรมเนียม เป็นต้น เงื่อนไขและวิธีการชำระเงิน วันเริ่มต้นและสิ้นสุดการเป็นสมาชิก
- (๓) การผิดสัญญาเรื่องใดของผู้บริโภคที่ผู้ประกอบการมีสิทธิเลิกสัญญาหรือไม่ ปฏิบัติตามสัญญาข้อหนึ่งข้อใด ผู้ประกอบการจะต้องระบุเหตุในเรื่องนั้น ๆ ไว้เป็นการเฉพาะด้วยตัวอักษรสีแดงหรือตัวดำหรือตัวเอนที่เห็นเด่นชัดกว่าข้อความทั่วไป และก่อนการบอกเลิกสัญญาต้องแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรให้ผู้บริโภคทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามสิบวัน เว้นแต่การผิดสัญญาในข้อ

(ก) กระทำการอันเป็นความผิดกฎหมายอาญาโดยเจตนา

๑ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๘/ตอนพิเศษ ๖๙ ง/หน้า ๕๘/๒๒ มิถุนายน ๒๕๕๔

(ข) มีพฤติกรรมการบวกรับการใช้บริการของสมาชิกอื่น

(ค) เป็นโรคติดต่อร้ายแรง

(๔) สิทธิเลิกสัญญาของผู้บริโภคมีดังนี้

(ก) ผู้ประกอบธุรกิจไม่มีประเภทอุปกรณืออกกำลังกาย หรือบริการอื่น ๆ ตาม

(๑) หรือประเภทอุปกรณืดังกล่าวชำรุดบกพร่องหรือให้บริการได้ไม่เหมาะสมและเพียงพอ เมื่อเทียบกับจำนวนสมาชิกและพื้นที่ออกกำลังกาย โดยผู้ประกอบธุรกิจไม่จัดหาอุปกรณืออกกำลังกายหรือบริการนั้น ๆ ที่มีคุณภาพไม่ต่ำกว่ามาทดแทนได้ ภายในเจ็ดวันนับแต่วันได้รับแจ้ง

(ข) มีหลักฐานเป็นลายลักษณ์อักษรจากแพทย์ยืนยันว่าการใช้บริการออกกำลังกายต่อไปอาจก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพ หรือสภาพร่างกายหรือจิตใจผิดปกติ

(ค) ได้รับการบาดเจ็บเนื่องจากผู้ฝึกสอนของผู้ประกอบธุรกิจไม่มีความรู้ความชำนาญหรืออุปกรณ์ออกกำลังกายที่ไม่มีค่าเตือนว่าชำรุดบกพร่อง

(๕) การคืนเงินสด หรือเช็ค หรือนำเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารพาณิชย์ของผู้บริโภคเป็นจำนวนเงินตามที่เหลือจากค่าสมาชิก และค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ตาม (๒) และจากระยะเวลาที่ยังไม่ได้ใช้บริการออกกำลังกาย ภายในสามสิบวันนับแต่วันเลิกสัญญา

ในกรณีที่ผู้บริโภคเป็นฝ่ายบอกเลิกสัญญา ไม่ตัดสิทธิผู้บริโภคที่จะเรียกเบี้ยปรับในอัตราเดียวกันกับอัตราเบี้ยปรับที่ผู้ประกอบธุรกิจกำหนดให้ผู้บริโภคต้องชำระในกรณีผิดนัดชำระตามสัญญา

(๖) ในกรณีที่ผู้บริโภคชำระค่าสมาชิกและค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ด้วยบัตรเครดิต ผู้ประกอบธุรกิจมีหน้าที่ต้องแจ้งระงับการเรียกเก็บเงินจากบัตรเครดิตทันทีเมื่อสัญญาสิ้นสุดลง

(๗) คำบอกกล่าวตามกฎหมาย หรือตามสัญญา ต้องส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับให้แก่ผู้บริโภคตามที่อยู่ที่ระบุไว้ในสัญญาหรือที่อยู่ที่ผู้บริโภคได้แจ้งการเปลี่ยนแปลงไว้เป็นลายลักษณ์อักษรครั้งสุดท้าย

(๘) สิทธิของผู้บริโภคในการโอนสิทธิตามสัญญาให้กับบุคคลที่สามซึ่งมีคุณสมบัติเป็นสมาชิกได้เมื่อได้มีการบอกกล่าวเป็นลายลักษณ์อักษร โดยไม่ต้องได้รับความยินยอมจากผู้ประกอบธุรกิจ

(๙) สิทธิของผู้บริโภคในการต่อระยะเวลาการใช้บริการออกกำลังกายเมื่อครบกำหนดระยะเวลาตามสัญญา โดยผู้ประกอบธุรกิจมีหน้าที่แจ้งการเปลี่ยนแปลงอัตราค่าสมาชิก และค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เรียกเก็บจากสมาชิก เช่น ค่าใช้บริการออกกำลังกาย ค่าฝึกสอน ค่าธรรมเนียม เป็นต้นเป็นลายลักษณ์อักษรให้ผู้บริโภคทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามสิบวัน

ข้อ ๕. ข้อสัญญาที่ผู้ประกอบธุรกิจทำกับผู้บริโภคต้องไม่ใช่ข้อสัญญาที่มีลักษณะหรือมีความหมายทำนองเดียวกัน ดังต่อไปนี้

(๑) ข้อสัญญาที่กำหนดให้ผู้บริโภคต้องผูกพันตามประกาศหรือหลักเกณฑ์ของผู้ประกอบธุรกิจ เว้นแต่ประกาศหรือหลักเกณฑ์ดังกล่าวเป็นประโยชน์แก่ผู้บริโภคเป็นส่วนรวม

(๒) ข้อสัญญาที่เป็นการยกเว้นหรือจำกัดความรับผิดที่เกิดจากการผิดสัญญาหรือละเมิดของผู้ประกอบธุรกิจ หรือจากการบาดเจ็บ ป่วย จากการใช้บริการออกกำลังกาย รวมทั้งทรัพย์สินสูญหายภายในสถานที่ประกอบธุรกิจ

(๓) ข้อสัญญาที่ให้สิทธิผู้ประกอบการธุรกิจเล็กสัญญากับผู้บริโภคโดยไม่ต้องบอกกล่าว เป็นลายลักษณ์อักษร หรือโดยผู้บริโภคได้ผิดสัญญาในข้อสาระสำคัญ หรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงการ ให้บริการออกกำลังกาย อัตราสมาชิก ค่าใช้บริการ และค่าธรรมเนียม หรือเงื่อนไขต่าง ๆ ตามสัญญา อื่น ๆ ได้เพียง ฝ่ายเดียว

(๔) ข้อสัญญาที่กำหนดระยะเวลาตามสัญญาเกินหนึ่งปี

(๕) ข้อสัญญาที่กำหนดให้การต่อระยะเวลาการให้บริการออกกำลังกายมีผลบังคับ

ทันทีเมื่อครบกำหนดระยะเวลาตามสัญญา

ประกาศนี้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๔ เป็นต้นไป

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ประกาศ ณ วันที่ ๗ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๔

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำเนา เมฆเกรียงไกร

ประธานกรรมการว่าด้วยสัญญา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ปริญญช/ผู้จัดทำ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๒๙ มิถุนายน ๒๕๕๔

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ณัฐวี/ตรวจ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๒๙ มิถุนายน ๒๕๕๔

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ภาคผนวก ค.

ประกาศคณะกรรมการว่าด้วยสัญญา เรื่อง ให้ธุรกิจให้บริการจัดสรรเวลาเข้าใช้สถานที่พักเป็น
ธุรกิจที่ควบคุมสัญญา พ.ศ. 2556

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ประกาศคณะกรรมการว่าด้วยสัญญา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง ให้ธุรกิจการให้บริการจัดสรรเวลาเข้าใช้สถานที่พักเป็นธุรกิจที่ควบคุมสัญญา
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. ๒๕๕๖ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๕ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๑ อันเป็นพระราชบัญญัติที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๔๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ประกอบกับมาตรา ๓ มาตรา ๔ และมาตรา ๕ แห่งพระราชกฤษฎีกากำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการกำหนดธุรกิจที่ควบคุมสัญญาและลักษณะของสัญญา พ.ศ. ๒๕๕๒ คณะกรรมการว่าด้วยสัญญาออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ธุรกิจการให้บริการจัดสรรเวลาเข้าใช้สถานที่พักเป็นธุรกิจที่ควบคุมสัญญา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ข้อ ๒ ในประกาศนี้

“ธุรกิจการให้บริการจัดสรรเวลาเข้าใช้สถานที่พัก” หมายความว่า ธุรกิจให้บริการให้สิทธิเข้าใช้สถานที่พักเพื่อประโยชน์ในทางการค้าที่ผู้ประกอบการทำสัญญากับผู้บริโภคให้เป็นสมาชิกตามระยะเวลาที่ตกลงกัน ไม่ว่าสถานที่พักนั้นสมาชิกจะเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ด้วยหรือไม่ก็ตาม “สมาชิก” หมายความว่า ผู้บริโภคที่ทำสัญญาหรือปรากฏชื่อในสัญญาตามประกาศนี้กับผู้ประกอบธุรกิจเพื่อให้มีสิทธิใช้บริการตามประกาศนี้ และให้หมายความรวมถึงผู้รับโอนสิทธิและทายาทของบุคคลดังกล่าวด้วย

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา “คำสมาชิก” หมายความว่า คำตอบแทนที่สมาชิกชำระแก่ผู้ประกอบการเพื่อให้ได้สิทธิรับบริการจัดสรรเวลาเข้าใช้สถานที่พักตามสัญญา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา “สถานที่พัก” หมายความว่า สถานที่ที่จัดขึ้นเพื่อเป็นที่พักอาศัย เช่น อาคาร อาคารชุด อพาร์ทเมนต์ หรือสถานที่พักอาศัยที่เรียกชื่ออย่างอื่น และสถานที่พักที่จัดตั้งขึ้นเป็นโรงแรมตามกฎหมาย ว่าด้วยโรงแรม และรวมถึงสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการต่าง ๆ ภายในสถานที่พักดังกล่าว

ข้อ ๓ สัญญาการให้บริการจัดสรรเวลาเข้าใช้สถานที่พักที่ผู้ประกอบการทำกับผู้บริโภคต้องมีข้อความภาษาไทยที่สามารถเห็นและอ่านได้ชัดเจน มีขนาดตัวอักษรไม่เล็กกว่าสองมิลลิเมตร โดยมีจำนวนไม่เกินสิบเอ็ดตัวอักษรในหนึ่งนิ้ว และจะต้องใช้ข้อสัญญาที่มีสาระสำคัญและเงื่อนไข ดังต่อไปนี้

- (๑) รายละเอียดเกี่ยวกับผู้ประกอบการและสถานที่พักที่ให้บริการ ดังนี้ (ก) ชื่อ ที่อยู่ หมายเลขโทรศัพท์ โทรสาร อีเมล และช่องทางสื่อสารอื่นที่สามารถติดต่อได้ของผู้ประกอบธุรกิจ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๑ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๐/ตอนพิเศษ ๖๗ ง/หน้า ๒๐/๔ มิถุนายน ๒๕๕๖

- (ข) ชื่อและที่อยู่ของผู้ถือกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองของสถานที่พักที่ให้บริการ
- (ค) ชื่อและสถานที่ตั้งของสถานที่พักที่ให้บริการ
- (ง) ลักษณะแห่งสิทธิของผู้ประกอบธุรกิจ ณ สถานที่พัก รวมทั้งระยะเวลาการมีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองในสถานที่พักแต่ละแห่งของผู้ประกอบธุรกิจ ประเภท ระดับ ราคา จำนวนสมาชิก และจำนวนสถานที่พักที่ให้บริการทั้งในประเทศและต่างประเทศ รวมถึงการให้บริการที่สมาชิกจะได้รับจากสถานที่พัก
- (จ) ให้กำหนดวันที่ให้สิทธิสมาชิกรับบริการจัดสรรเวลาเข้าใช้สถานที่พัก
- (ฉ) กรณีที่มีสถานที่พักอยู่แล้วและมีสถานที่พักอื่นอยู่ระหว่างก่อสร้าง หรืออยู่ระหว่างการได้กรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครอง ให้กำหนดวันที่สมาชิกจะสามารถเข้าใช้บริการที่พัก และสิ่งอำนวยความสะดวกได้ และต้องระบุชื่อบุคคลหรือนิติบุคคลที่รับผิดชอบโครงการ รายละเอียดเกี่ยวกับเอกสารสิทธิในที่ดิน แผนผังการก่อสร้างที่แสดงลักษณะที่ตั้งขอบเขตที่ดินและอาคารที่ก่อสร้าง รวมทั้งข้อมูลสมาชิกจำเป็นต้องทราบเกี่ยวกับที่พักอีกด้วย
- (๒) รายละเอียดเกี่ยวกับค่าสมาชิกและค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ดังนี้
- (ก) อัตราค่าสมาชิก
- (ข) ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่มีการเรียกเก็บจากสมาชิก เช่น ค่าธรรมเนียมสมาชิกรายปีหรือค่าบำรุงสมาชิกรายปี ค่าธรรมเนียมการต่ออายุสัญญา ค่าธรรมเนียมในการใช้สิทธิแบ่งวันเข้าพัก ค่าธรรมเนียมในการแลกเปลี่ยนฤดูกาลในการเข้าพัก
- (ค) อัตราการปรับขึ้นหรือลดค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ตาม (ข) และค่าปรับอื่นใด
- (ง) เงื่อนไขและวิธีการชำระเงิน ตาม (ก) (ข) และ (ค)
- (๓) รายละเอียดเกี่ยวกับสิทธิ ข้อจำกัดสิทธิ และเงื่อนไขการใช้สิทธิของสมาชิก ดังนี้
- (ก) วันเริ่มต้นและสิ้นสุดในการใช้สิทธิจองสถานที่พัก
- (ข) วันเริ่มต้นและสิ้นสุดในการใช้สิทธิพักในสถานที่พัก
- (ค) จำนวนผู้มีสิทธิเข้าพัก จำนวนวัน และจำนวนครั้งที่สมาชิกมีสิทธิใช้สถานที่พักต่อปี
- (๔) รายชื่อและที่อยู่ผู้ประกอบการอื่นที่เป็นผู้ร่วมดำเนินการ ผู้ประสานงานในการแลกเปลี่ยนสถานที่พักหรือชื่อสิทธิสถานที่พักเพิ่มเติมทั้งในประเทศและต่างประเทศ
- (๕) สิทธิของผู้บริโภคในการโอนสิทธิตามสัญญาให้บุคคลที่สาม ซึ่งมีคุณสมบัติเป็นสมาชิกได้เมื่อได้มีการบอกกล่าวเป็นลายลักษณ์อักษร โดยไม่ต้องได้รับความยินยอมจากผู้ประกอบธุรกิจ
- (๖) การผิดสัญญาเรื่องใดของผู้บริโภค ที่ผู้ประกอบการธุรกิจมีสิทธิเลิกสัญญาหรือไม่ ปฏิบัติตามสัญญาข้อหนึ่งข้อใด ผู้ประกอบธุรกิจจะต้องระบุเหตุในรื่องนั้น ๆ ไว้เป็นการเฉพาะด้วยตัวอักษรสีแดงหรือตัวดำ หรือตัวเอนที่เห็นเด่นชัดกว่าข้อความทั่วไป และก่อนการบอกเลิกสัญญาต้องแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรให้ผู้บริโภคทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามสิบวัน
- (๗) สิทธิเลิกสัญญาของผู้บริโภค มีดังนี้
- (ก) ผู้ประกอบธุรกิจมีสถานที่พักไม่เพียงพอเมื่อเทียบกับจำนวนสมาชิก
- (ข) ผู้ประกอบธุรกิจจัดหาสถานที่พักไม่เป็นไปตาม (๑) หรือ (๑๓) หรือจัดบริการไม่เป็นไปตาม (๑๔)

(๘) การคืนเงินสด หรือเช็ค หรือนำเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารพาณิชย์ของผู้บริโภค ภายในสามสิบวัน นับแต่วันเลิกสัญญา

ในกรณีที่ผู้บริโภคเป็นฝ่ายบอกเลิกสัญญาตาม (๗) ไม่ตัดสิทธิผู้บริโภคที่จะเรียก เบี้ยปรับในอัตราเดียวกันกับอัตราเบี้ยปรับที่ผู้ประกอบการธุรกิจกำหนดให้ผู้บริโภคต้องชำระ ในกรณีผิดนัดชำระตามสัญญา

(๙) ผู้บริโภคมีสิทธิเลิกสัญญา โดยการส่งหนังสือแสดงเจตนาไปยังผู้ประกอบการธุรกิจ ภายในเวลาสิบวัน นับแต่วันทำสัญญา

(๑๐) เมื่อผู้บริโภคใช้สิทธิเลิกสัญญาตาม (๙) ให้ผู้ประกอบการธุรกิจคืนเงินเต็มจำนวนที่ ผู้บริโภคจ่ายไปเพื่อการซื้อบริการนั้น ภายในกำหนดเวลาสิบห้าวัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือแสดง เจตนา และถ้าผู้ประกอบการธุรกิจไม่คืนเงินตามจำนวนและภายในกำหนดระยะเวลาดังกล่าว ให้ผู้ ประชกอบธุรกิจนั้นชำระเบี้ยปรับตามอัตราที่กำหนดในวรรคสองของ (๘)

(๑๑) ในกรณีที่ผู้บริโภคชำระค่าสมาชิกและค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ด้วยบัตรเครดิต ผู้ ประชกอบธุรกิจมีหน้าที่ต้องแจ้งระงับการเรียกเก็บเงินจากบัตรเครดิตทันทีเมื่อสัญญาสิ้นสุดลง

(๑๒) คำบอกกล่าวตามกฎหมายหรือตามสัญญา ต้องส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียน ตอบรับให้แก่ผู้บริโภคตามที่อยู่ที่ระบุไว้ในสัญญา หรือที่อยู่ของผู้บริโภคได้แจ้งการเปลี่ยนแปลงไว้เป็น ลายลักษณ์อักษรครั้งหลังสุด

(๑๓) ข้อความที่แสดงเงื่อนไขการรับประกันการให้บริการของผู้ประกอบการธุรกิจที่จะ ให้บริการจัดสรรเวลาในการเข้าใช้สถานที่พัก

(๑๔) ข้อความหรือโฆษณา หรือหนังสือชักชวนที่นำออกโฆษณาแก่บุคคลทั่วไป หรือ การสื่อสารข้อมูลไม่ว่าจะทำในรูปแบบใด เพื่อเสนอบริการของผู้ประกอบการธุรกิจ

ข้อ ๔ ข้อสัญญาที่ผู้ประกอบการธุรกิจทำกับผู้บริโภค ต้องไม่ใช่ข้อสัญญาที่มีลักษณะ หรือมีความหมายทำนองเดียวกัน ดังต่อไปนี้

(๑) ข้อสัญญาที่กำหนดให้ผู้บริโภคต้องผูกพันตามประกาศ หรือหลักเกณฑ์ของผู้ ประชกอบธุรกิจ เว้นแต่ประกาศหรือหลักเกณฑ์ดังกล่าวเป็นประโยชน์แก่ผู้บริโภคเป็นส่วนรวม

(๒) ข้อสัญญาที่เป็นการยกเว้น หรือจำกัดความรับผิดจากการผิดสัญญาหรือละเมิด ของผู้ประกอบการธุรกิจ

(๓) ข้อสัญญาที่ให้สิทธิผู้ประกอบการธุรกิจเลิกสัญญากับผู้บริโภคโดยไม่ต้องบอกกล่าว เป็นลายลักษณ์อักษร หรือโดยผู้บริโภคมิได้ผิดสัญญาในข้อสาระสำคัญ

(๔) ข้อสัญญาที่ให้สิทธิผู้ประกอบการธุรกิจเปลี่ยนแปลงกำหนดเวลาการส่งมอบสถานที่ พักหรือเปลี่ยนแปลงอัตราค่าสมาชิก ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ หรือเงื่อนไขต่าง ๆ ตามที่กำหนดในสัญญา ทำให้ผู้บริโภคต้องรับภาระเพิ่มขึ้นมากกว่าภาระที่เป็นอยู่ในเวลาทำสัญญา

(๕) ข้อสัญญาที่กำหนดห้ามผู้บริโภคยกเลิกสัญญา

(๖) ข้อสัญญาที่กำหนดให้การต่อระยะเวลาการให้บริการจัดสรรเวลาในการเข้าใช้ สถานที่พักมีผลบังคับทันทีเมื่อครบกำหนดระยะเวลาตามสัญญา

(๗) ข้อสัญญาที่ให้สิทธิผู้ประกอบการธุรกิจมีสิทธิริบเงินค่าบริการหรือเงินอื่น ๆ หรือไม่ คืนเงินค่าสมาชิกหรือเงินอื่น ๆ ที่ได้ชำระไว้แล้ว หรือกำหนดให้ผู้บริโภคต้องรับผิดชำระเงินเพิ่มเติม ในกรณีที่ผู้บริโภคผิดสัญญาหรือมีการเลิกสัญญา เว้นแต่กรณีที่กำหนดไว้แล้วตามกฎหมาย

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวระวีอร วากะมะ เกิดเมื่อวันที่ 8 มีนาคม พ.ศ. 2531 ที่กรุงเทพมหานคร สำเร็จ การศึกษาระดับมัธยมศึกษาจากโรงเรียนเบญจมราชานุสรณ์ จังหวัดนนทบุรี เมื่อปี พ.ศ. 2550 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีนิติศาสตรบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปี พ.ศ. 2554 ได้รับประกาศนียบัตรวิชาว่าความ จากสำนักฝึกอบรมวิชาว่าความ แห่งสภา ทนายความในพระบรมราชูปถัมภ์ รุ่นที่ 36 เมื่อปี พ.ศ. 2555 ได้เข้าศึกษาต่อในหลักสูตรนิติ ศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชากฎหมายเอกชนและธุรกิจ คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปี พ.ศ. 2557 และทำงานในฝ่ายกฎหมาย ตำแหน่งที่ปรึกษากฎหมายอาวุโส ของบริษัท ทีสโก้ ไฟแนนเชียลกรุ๊ป จำกัด (มหาชน) สังกัดในกลุ่มธุรกิจการเงินทีสโก้ (TISCO) นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2554 จนถึงปัจจุบัน

